

STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA NA OBDOBÍ 2021-2027

***Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027
byla vydána v rámci projektu „Euroregion Silesia 2021-2027 - myslíme strategicky“
financovaného z Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia
programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko a státního rozpočtu PR.***

Obsah

Obsah	3
1 Úvod.....	7
1.1 Metodika a postup zpracování.....	7
1.1.1 Definice a výchozí principy	7
1.1.2 Vymezení Euroregionu Silesia	8
1.1.3 Institucionální rámec	8
1.1.4 Metodický postup zpracování dokumentu.....	9
2 Soulad Strategie s jinými koncepčními dokumenty	11
3 Mapovací studie	14
3.1 Základní charakteristika	14
3.1.1 Historie.....	14
3.1.2 Poloha.....	15
3.1.3 Postavení/role euroregionu jako instituce	29
3.1.4 Postavení/role jiných institucí na území euroregionu	37
3.1.5 Klíčová zjištění	41
3.2 Obyvatelstvo	42
3.2.1 Věková struktura	42
3.2.2 Porodnost, úmrtnost, migrace	47
3.2.3 Klíčová zjištění	52
3.3 Ekonomika a trh práce	52
3.3.1 Struktura podnikatelského prostředí	52
3.3.2 Nezaměstnanost a trh práce	61
3.3.3 Přeshraniční zaměstnanost.....	66
3.3.4 Klíčová zjištění	68
3.4 Doprava	69
3.4.1 Silniční doprava.....	69
3.4.2 Železniční doprava	81
3.4.3 Veřejná doprava.....	87
3.4.4 Cyklistická doprava	91
3.4.5 Vodní doprava.....	96
3.4.6 Letecká doprava.....	97
3.4.7 Klíčová zjištění	98
3.5 Technická infrastruktura	99
3.5.1 Zásobování vodou.....	99
3.5.2 Odkanalizování	106

3.5.3	Zásobování plynem	109
3.5.4	Zásobování teplem.....	111
3.5.5	Zásobování elektrickou energií.....	112
3.5.6	Odpadové hospodářství	114
3.5.7	Klíčová zjištění	118
3.6	Občanská vybavenost	119
3.6.1	Vzdělávací zařízení	119
3.6.2	Zařízení sociální služeb.....	125
3.6.3	Zdravotní péče	130
3.6.4	Klíčová zjištění	132
3.7	Kultura, sport, volný čas a cestovní ruch	133
3.7.1	Kulturní památky a zajímavosti.....	139
3.7.2	Přírodní zajímavosti.....	156
3.7.3	Sportovní atraktivity	162
3.7.4	Cykloturistika.....	166
3.7.5	Agroturistika	170
3.7.6	Vodní turistika.....	173
3.7.7	Kongresová turistika	175
3.7.8	Klíčová zjištění.....	177
3.8	Bezpečnost a ochrana obyvatel.....	178
3.8.1	Policie, pohraniční stráž.....	178
3.8.2	Požární ochrana	182
3.8.3	Klíčová zjištění.....	188
4.	Specifické nástroje k podpoře rozvoje přeshraniční spolupráce v Euroregionu Silesia	190
4.1.	Programy česko-polské přeshraniční spolupráce a fondy malých projektů v Euroregionu Silesia 1999-2020.....	190
4.2.	Program česko-polské přeshraniční spolupráce na období 2021-2027 a fond malých projektů	191
4.3.	Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	192
5.	SWOT analýza	197
6.	Popis zpracování návrhové části	205
7.	Poslání Euroregionu Silesia	205
8.	Strategická vize Euroregionu Silesia	206
9.	Vize, strategické cíle a opatření tematických oblastí a další specifická opatření.....	206
9.1	I. tematická oblast: Doprava	206
9.1.1	Vize tematické oblasti.....	206
9.1.2	Strategické cíle, opatření.....	206
9.2	II. tematická oblast: Cestovní ruch, kultura a sport	207
9.2.1	Vize tematické oblasti.....	207
9.2.2	Strategické cíle, opatření.....	207

9.3	III. tematická oblast: Vzdělání, podnikání	209
9.3.1	Vize tematické oblasti.....	209
9.3.2	Strategické cíle, opatření.....	209
9.4	IV. tematická oblast: Lidé a prostředí pro život	210
9.4.1	Vize tematické oblasti.....	210
9.4.2	Strategické cíle, opatření.....	210
9.5	V. Specifická opatření k zajištění rozvoje Euroregionu Silesia jako významné přeshraniční struktury	212
	V.1. opatření: Euroregion Silesia jako evropské seskupení pro územní spolupráci.....	212
	V.2. opatření: Aktivizace a rozšíření členské základny Euroregionu Silesia.....	213
	V.3. opatření: Rozšíření role Euroregionu Silesia	213
	V.4. opatření: Rozvoj spolupráce Euroregionu Silesia s jinými subjekty	214
10.	Implementace Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021–2027	216
	Návrhy možných projektových záměrů	217
10.1	I. tematická oblast: Doprava	217
10.2	II. tematická oblast: Cestovní ruch, kultura a sport	219
10.3	III. tematická oblast: Vzdělání, podnikání	223
10.4	IV. tematická oblast: Lidé a prostředí pro život	225
10.5	V. Specifická opatření k zajištění rozvoje Euroregionu Silesia jako významné přeshraniční struktury	229
11.	Závěr.....	230
12.	Seznamy	231
	Seznam tabulek.....	231
	Seznam grafů.....	233
	Seznam obrázků	234
	Seznam zkratk.....	235
13.	Přílohy.....	236
	Příloha č. 1 – Tabulková část	236
	Příloha č. 2 – Místa překračování státních hranic	239
	Příloha č. 3 – Dotazníkové šetření.....	247

ANALYTICKÁ ČÁST

1 ÚVOD

Název dokumentu: *Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027*

Zpracovatelé: **Euroregion Silesia – CZ** (česká strana Euroregionu Silesia)
adresa sídla: Horní náměstí 69, 746 01 Opava
adresa sekretariátu: Pekařská 4, 746 01 Opava

Kontaktní osoby:

Ing. Jana Novotná Galuszková, tel.: + 420 606 732 270
Bc. Roman Tománek, tel.: + 420 777 611 797

Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry (polská strana Euroregionu Silesia)
ul. Batorego 7
47-400 Racibórz

Kontaktní osoby:

Mgr. Daria Kardaczyńska, tel.: + 48 324 156 494
Agnieszka Zymelka, tel.: + 48 324 156 494

Externí konzultanti: **HRAT, s.r.o.** (česká strana)
Družstevní 294
739 61 Třinec

Kontaktní osoby:

Ing. Marian Razima, tel.: + 420 558 321 280
Mgr. Eva Sikorová, tel.: + 420 558 321 280

Dr. hab. Sławomir Sitek (polská strana)
ul. Przełajska 78
41-250 Czeladź
Tel.: + 48 694 959 854

Datum zpracování: duben 2021 – červen 2022

1.1 METODIKA A POSTUP ZPRACOVÁNÍ

1.1.1 Definice a výchozí principy

Cílem Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027 je vytvoření podmínek pro systematický rozvoj přeshraniční spolupráce a podporu činnosti subjektů realizujících přeshraniční spolupráci na území Euroregionu Silesia od roku 2021 na základě společného strategického dokumentu euroregionu. Svým obsahem má tento dokument přispět k definování vize Euroregionu Silesia, odhalování příležitostí a silných stránek za účelem jejich přetváření v uskutečňované záměry. V rámci strategie je zpracována aktuální charakteristika dotčeného území, analýza potřeb a snaha o koordinovaný a jednotný přístup k plánování a využití potenciálu pro trvale udržitelný rozvoj Euroregionu Silesia.

Hlavním výstupem strategického jednání je koncepční rozvojový dokument, který formuluje konkrétní dlouhodobé cíle, opatření a aktivity, jejichž realizace by měla vést k trvalému rozvoji území, a stává se vodítkem pro projekty obcí, podnikatelských subjektů a dalších subjektů Euroregionu Silesia při společném úsilí o rozvoj území a kvality života obyvatel.

1.1.2 Vymezení Euroregionu Silesia

České vymezení euroregionu

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na českém území je určena nejen obcím a měštům z členské základny v okresech Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava-město, ale i přidruženým členským organizacím: Slezská univerzita v Opavě, Okresní hospodářská komora Opava, Matice slezská Opava, Místní akční skupina Opavsko a Místní akční skupina Hlučínsko.

V rámci zpracované strategie však nelze opomíjet vymezení Euroregionu Silesia z hlediska území spravovaného euroregionem v rámci Fondu mikroprojektů v programech přeshraniční spolupráce. Jedná se o celá území 3 okresů, a to okres Opava, Nový Jičín a Ostrava-město.

Polské vymezení euroregionu

Na polském území je Strategie rozvoje Euroregionu Silesia určena obcím a měštům z členské základny z území okresů głubczyckého, raciborského, rybnického a wodzisławského. Obdobně jako na české straně však nelze opomíjet vymezení Euroregionu Silesia z hlediska území spravovaného euroregionem v rámci Fondu mikroprojektů v programech přeshraniční spolupráce.

1.1.3 Institucionální rámec

Proces zpracování společného česko-polského strategického dokumentu byl nastaven tak, aby probíhal v úzké spolupráci externích odborníků na obou stranách hranice s pracovníky euroregionu. Zároveň byla využita společná pracovní skupina pro implementaci Strategie, study tour do Euroregionu Nisa a platforma společného setkání euroregionů CZ-PL přihraničí za účelem získání zkušeností při zpracování euroregionálních strategií. Jen takto je možné zajistit, aby zpracovaný dokument analyzoval a definoval konkrétní potřeby euroregionu, s kterými se nejen jeho členové ztotožní.

Pracovní skupina (PS)

Sestávala se z 15 členů z obou stran euroregionu – 6 členů z české strany a 9 členů z polské strany, kteří dohlíželi a spolupodíleli se na celém procesu zpracování strategie. Složení pracovní skupiny bylo ustanoveno dle územního rozložení euroregionu a možného odborného zapojení.

Projektový tým (PT)

Pro zpracování strategického dokumentu bylo nutné zřídit užší projektový tým s počtem 8 osob – 4 osoby z české strany a 4 osoby z polské strany, jehož hlavním úkolem bylo koordinovat veškeré práce, zpracovávat vybrané části Strategie, kompletovat veškeré získané podklady a předkládat je k průběžnému projednání pracovní skupině.

Externí odborníci (EO)

Ke zpracování přeshraničního strategického dokumentu bylo nutné přizvat externí odborníky z CZ (firma HRAT s.r.o.) a PL území (Dr. hab. Sławomir Sitek). Jejich nezastupitelná metodická role byla v úzké spolupráci využívána formou společných koordinančních setkávání a vlastním zpracováním vybraných částí Strategie.

Study tour a platforma společného setkání euroregionů CZ-PL příhraničí

Za účelem získání zkušeností při zpracování euroregionálních strategických dokumentů byla využita studijní cesty do Euroregionu Nisa a platforma společného setkání euroregionů CZ-PL příhraničí. Přínosné byly způsoby metodického pojetí jednotlivých euroregionů při zpracování dokumentu.

1.1.4 Metodický postup zpracování dokumentu

Charakteristickým rysem pro metodický postup zpracování dokumentu Strategie rozvoje Euroregionu Silesia je orientace na realizaci, tedy cílený postup. Hlavním aspektem zpracování Strategie byla týmová práce při využití znalostí, zkušeností a invence všech členů pracovní skupiny, projektového týmu a externích odborníků. Zároveň byly využity zkušenosti a poznatky dalších euroregionů CZ-PL příhraničí. Jako základní vstupní parametr při zpracování dokumentu byla využita zpracovaná Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2014-2020.

Zpracování Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027 bylo koordinováno s připravovanými (aktualizovanými) krajskými a celostátními rozvojovými koncepcemi, včetně tematického zaměření dotačních programů EU pro období 2021–2027.

Analytická část dokumentu

Prvním krokem při zpracování Strategie byla analytická část dokumentu. Při zpracování byla využita základní mapovací struktura dokumentu z roku 2019 a v úzké spolupráci projektového týmu s externími odborníky byla provedena úprava o nové části/oblasti popř. odstraněny nerelevantní části/oblasti. Dále bylo ustáleno datum 31.12.2020, ke kterému se statistické údaje zpracují (pro účely sjednoceného metodického postupu) a zároveň se dohodlo, že vybrané statistické údaje se zpracují k nejbližšímu možnému tomuto stanovenému datu. Vybrané statistické ukazatele byly zpracovány s ohledem územního dopadu celého území Euroregionu Silesia (na úrovni okresů). K této činnosti byli využiti externí odborníci, vybrané části analytické části týkající se institucionálního postavení euroregionu byly zpracovány projektovým týmem. V období 6-7/2021 rovněž proběhlo dotazníkové šetření (viz blíže kapitola 4).

Nově zjištěné a doplněné skutečnosti se následně promítly do nadefinovaných „klíčových zjištění“ dotčených kapitol, jež se staly základním předpokladem ke zpracování SWOT analýz za jednotlivé tematické oblasti (klíčové oblasti):

- DOPRAVA
- CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT
- VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ
- LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

Zpracované SWOT analýzy za jednotlivé tematické oblasti bylo nutné obodovat stanovenou metodou a určit tak priority nadefinovaných tvrzení jednotlivých částí SWOT analýz tzn. silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb za danou tematickou oblast. Samotný proces obodování probíhal emailovou formou, do kterého byli zapojeni všichni členové pracovní skupiny.

Návrhová část dokumentu

Na základě výstupů zpracované analytické části dokumentu a na základě zpracovaných SWOT analýz jednotlivých tematických oblastí byla ve spolupráci s pracovní skupinou „zmodernizována“ strategická rozvojová vize a témata a poslání euroregionu. Změn se dostalo zejména u jednotlivých doposud nastavených strategických cílů a opatření, a to

zejména s ohledem na závěry zjištěné z nově stanovených SWOT analýz – priorit tvrzení.

Implementační část dokumentu

Důraz byl rovněž kladen na implementační část dokumentu, tj. na tzv. realizační část strategického dokumentu (princip převádění tohoto dokumentu do praxe formou konkrétních příkladů možných projektových záměrů/aktivit) – viz blíže kapitola 10.

2 SOULAD STRATEGIE S JINÝMI KONCEPČNÍMI DOKUMENTY

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Regionální strategické rozvojové dokumenty

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje pro období 2019-2027

Tato krajská koncepce je zpracována jako střednědobý dokument dle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, a určuje ve stanoveném období zaměření a cíle rozvoje kraje zejména s ohledem na dynamický a vyvážený rozvoj kraje a jednotlivých částí jeho území a stanoví základní podmínky pro naplňování těchto cílů. Strategie vychází z dlouhodobé vize.

https://www.msk.cz/cs/temata/cestovni_ruch/strategie-rozvoje-moravskoslezskeho-kraje-2019-2027-1291/

Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017-2023 “Chytřejší kraj”

Doplňujícím strategickým střednědobým plánem Moravskoslezského kraje je filozofie “chytřejšího kraje” spočívající v zavádění chytrých technologií či dlouhodobé zvyšování kvality života obyvatel ve městech a v obcích Moravskoslezského kraje.

https://www.msk.cz/assets/temata/chytry_region/strategie-rozvoje-chytreho-regionu-msk-2017-2023-vcetne-analyticke-casti-13-06-2017_1.pdf

Na úrovni krajského řízení lze na území české části Euroregionu Silesia využít další strategické dokumenty z různých oblastí, např. z oblasti dopravy, kultury a památkové péče, rozvoje a cestovního ruchu, sociální oblasti, či oblasti školství, mládeže a sportu.

https://www.msk.cz/cs/temata/strategicke_dokumenty/seznam-strategickych-dokumentu-4291/

Mikroregionální strategické rozvojové dokumenty

Marketingová strategie turistické oblasti Opavské Slezsko 2020 - 2025

Dokument sloužící k zajištění koordinace dlouhodobě udržitelného rozvoje sektoru cestovního ruchu a tím zásadně napomáhající zvýšení konkurenceschopnosti a prodejnosti nabídky Turistické oblasti Opavské Slezsko na cílových trzích. Jedná se o marketingový strategický dokument na období 2020-2025.

https://opavske-slezsko.cz/wp-content/uploads/2020/09/Marketingov%C3%A1-strategie-TO_Opavsk%C3%A9_Slezsko_2020.docx-1.pdf

Místní integrovaná strategie komunitně vedeného rozvoje území MAS Opavsko pro programovací období 2021 - 2027

Integrovaná strategie území působnosti místní akční skupiny je celkovou střednědobou strategií. Jde o ucelený rozvojový dokument, vztahující se na území působnosti MAS Opavsko. Propojuje subjekty, záměry a zdroje v kontextu programovacího období Evropské unie na roky 2021 - 2027.

<https://www.masopavsko.cz/dotacni-podpory/strategie-clld-2021-2027/>

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území MAS Hlučínsko z.s. pro programovací období 2021 - 2027

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) Místní akční skupiny Hlučínsko z.s. je ucelený střednědobý strategický dokument, který dává přehled toho, co v území je, co je potřeba a co je v plánu pro dané období. Je vytvořený na základě reálných potřeb napříč územím bez ohledu na zdroje financování.

http://mashlucinsko.cz/uploads/files/aktuality/2021/strategie_2020-verze-cerven-2021.pdf

Městské/obecní strategické rozvojové dokumenty

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy 2017–2023

Zpracovaný strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy pro roky 2017-2023 (s přesahem do roku 2030) usiluje o zastavení trendu vylidňování a odcházení mladých a talentovaných lidí. Cílem plánu je, aby se Ostrava více přiblížila světu, lidem a přírodě a nabídla atraktivní bydlení, práci a volnočasové vyžití. Těží své bohatství z průmyslové tradice a přítomnosti významných zaměstnavatelů, z energie aktivních lidí i z dobré kvality života pro všechny generace.

<http://fajnova.cz/wp-content/uploads/2017/03/Strategicky-plan-Ostrava.pdf>

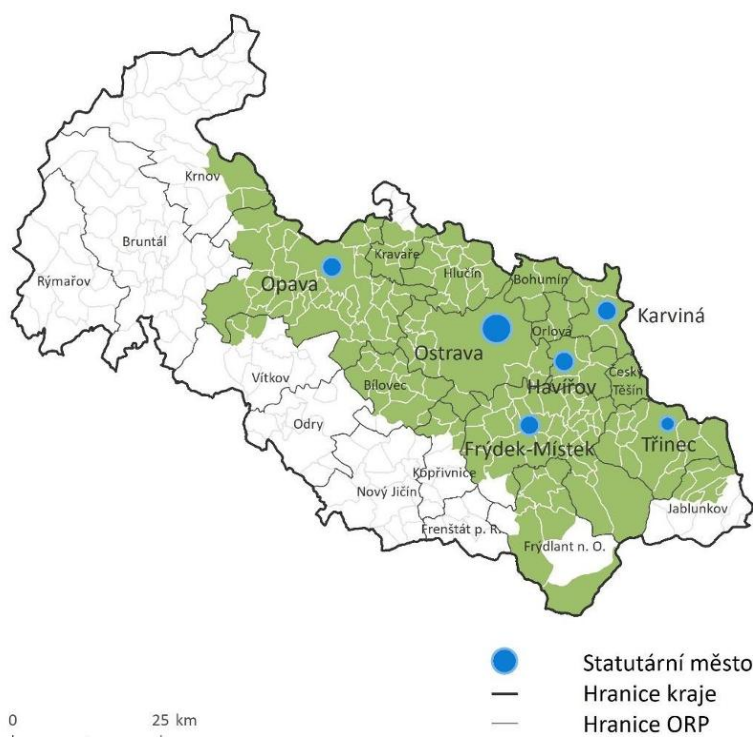
Strategie Integrované teritoriální investice ostravské metropolitní oblasti pro období 2021 - 2027

Integrovaná teritoriální investice (dále ITI), jejímž nositelem je Statutární město Ostrava, je rozvojová strategie pro území ostravské aglomerace (území soustřeďující nejdůležitější ekonomické a společenské funkce okolo pěti statutárních měst – Ostravy, Havířova, Karviné, Opavy a Frýdku-Místku). Strategie ITI reaguje na identifikované problémy a potřeby ostravské aglomerace a je koncipována na třech klíčových pilířích a k nim přiřazených specifických cílů – PRÁCE, PODNIKÁNÍ, PROSTŘEDÍ.

ITI je nástroj investičního plánování, určený pro silně urbanizované území, resp. pro metropolitní oblasti, které mají klíčový význam z hlediska ekonomického růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti. V ČR může tento nástroj využít sedm velkých metropolitních oblastí a aglomerací.

<https://itiostravsko.cz/dokumenty/strategie/>

Obrázek 1- Mapa vymezeného území integrované teritoriální investice ostravské aglomerace

Zdroj: <https://itiostravsko.cz/uzemi-iti/>

Strategický plán rozvoje města Nový Jičín 2021–2027

Strategický plán je základní střednědobý rozvojový dokument formulující společnou

rozvojovou vizi dalšího směřování města. Dokument pokrývá období 2021-2027 a jedná se o rozvojový materiál zabývající se velmi širokou škálou témat, která byla zpracována v rámci tří oblastí - Ekonomika a sociální oblast, Společenská oblast a Udržitelný rozvoj.

<https://www.novyjicin.cz/strategicky-plan-rozvoje-mesta-novy-jicin-2021-2027/>

Program rozvoje města Bílovec na období 2018-2027

Program rozvoje města přináší společnou sdílenou vizi rozvoje města Bílovec na období 2018-2027. Jedná se o základní rozvojový dokument, který stanoví dlouhodobé i krátkodobé cíle, opatření a jednotlivé aktivity, kterými se těchto cílů dosáhne.

http://www.bilovec.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=442&id_ktg=1048&archiv=0

Strategický plán města Hlučína na období 2020 - 2030

Strategický plán města Hlučína vytyčuje základní směry budoucího vývoje města v období let 2020 - 2030 a umožňuje tak komplexní identifikaci hlavního potenciálu rozvoje města ve střednědobém období. Dokument akceptuje základní principy regionální politiky EU a je rozdělen do dvou prioritních os, a to "A" - Doprava a infrastruktura, Životní prostředí, a "B" - Bydlení, Školství, Zdravotní péče, Bezpečnost, Kultura a sport.

<https://www.hlucin.cz/cs/urad-a-samosprava/regionalni-rozvoj/>

Na území české části Euroregionu Silesia lze využít řadu dalších souvisejících koncepčních dokumentů jednotlivých měst, obcí či jiných subjektů mající vliv na rozvoj dotčeného území, např.:

Strategický plán rozvoje města Dolní Benešov do roku 2034

<https://www.dolnibenesov.cz/UserFiles/article/files/1551949281strategicky-plan-2019.pdf>

Strategický plán rozvoje města Odry na období 2021 - 2027

<http://m.odry.cz/strategicky-plan/ds-9891>

Strategický plán rozvoje města Příbor 2017 - 2025

<https://www.databaze-strategie.cz/cz/pribor/strategie/strategicky-plan-rozvoje-mesta-pribor-2017-2025?typ=struktura>

Strategický plán rozvoje města Fulnek na období 2021 -2027

http://www.fulnek.cz/assets/File.ashx?id_org=3544&id_dokumenty=15735

Program rozvoje města Frenštát pod Radhoštěm pro období 2021 - 2030

<https://www.mufrenstat.cz/program-rozvoje-mesta-frenstat-pod-radhostem-pro-obdobi-2021-2030/ds-16678>

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Dokument je v souladu se všemi důležitými dokumenty vzniklými na unijní, státní, regionální a místní úrovni. Především se to týká takových dokumentů, jako jsou:

- Sdělení Evropské komise Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. KOM (2010) 2020 konečná verze
- Národní strategie regionálního rozvoje 2030
- Strategie rozvoje Slezského vojvodství „ŚLAŃSKIE 2030+“. Katowice, říjen 2020
- Strategie rozvoje Opolského vojvodství „OPOLSKIE 2030“, Opole, říjen 2012.
- Strategie rozvoje ratibořského okresu na roky 2014 – 2020 (*aktuálně trvají práce nad dokumentem s názvem „Program rozvoje ratibořského okresu na období 2022-2030.*
- Strategie rozvoje wodzislawského okresu na roky 2015 – 2025, květen 2015.
- Strategie rozvoje rybnického okresu na roky 2015 – 2020, listopad 2015 (*aktuálně trvají práce nad dokumentem s názvem „Strategie rozvoje obcí rybnického okresu na období 2021-2030“*

3 MAPOVACÍ STUDIE

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Euroregion je struktura nacházející se v prostoru dvou nebo více států a tvořící formu přeshraniční spolupráce mezi jednotkami místní samosprávy členských zemí Evropské unie a rovněž mezi jednotkami místní samosprávy členských zemí Evropské unie a jejich ekvivalenty ze sousedních zemí. V současnosti v celé Evropě funguje více než 185 euroregionů*, včetně 15 na hranicích Polska a 13 na hranicích České republiky. Euroregion Silesia je jedním ze šesti euroregionů působících na česko-polském pohraničí (ostatní euroregiony jsou: Nisa, Glacensis, Praděd, Těšínské Slezsko a Beskydy).

**) stav k r. 2021, zdroj: údaje podle mapy SERG/AEBR
http://www.aebr.eu/en/members/map_of_members.php*

3.1.1 Historie

Území Slezska, rozprostírající se v severovýchodní části dnešní České republiky a jihozápadní části Polska, bylo rozděleno v roce 1742, kdy Marie Terezie ve válce s pruským králem Bedřichem II. prohrála část Slezska. Ratibořsko, Hlubčicko a Hlučínsko¹ přešlo pod vládu Pruska, zatímco Opavsko a Krnovsko zůstalo na území koruny české pod vládou rakouských Habsburků a stalo se součástí tzv. českého Slezska (někdy také nazývané rakouským Slezskem). Vznik státní hranice tak zpomalil a posléze zcela zastavil rozvoj vzájemných kontaktů. Ani výsledek 2. světové války toto rozdělené území nespojil – Horní Slezsko se stalo součástí Polska a české Slezsko součástí Československa. Rozvoji kontaktů obyvatel na obou stranách hranice nepřálo ani příslušenství obou zemí k tzv. socialistickému táboru. Příhraničí bylo pečlivě střeženo, překračování hranice bylo možné pouze v místech oficiálních hraničních přechodů, kterých bylo velmi málo, a bylo spojeno s mnoha formalitami. Přirozené, každodenní kontakty nejbližších sousedů byly vyloučeny.

Skutečná česko-polská spolupráce na tomto území se tak mohla začít rozvíjet až po roce 1989 v souvislosti s demokratickými změnami v obou zemích. Nejprve měla spolupráce charakter individuální partnerské spolupráce jednotlivých obcí a měst, postupně však nabývala regionálního charakteru. V průběhu roku 1998 vznikla na obou stranách hranice dvě sdružení. V květnu bylo v Ratiboři založeno Sdružení obcí povodí Horní Odry a v červenci bylo v Opavě založeno Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko (dnes Euroregion Silesia - CZ), která spolu dne 20. září 1998 uzavřela smlouvu o spolupráci pod názvem Euroregion Silesia, jehož název je odvozen od území, na kterém se z větší části nachází - Silesia.

Ke sblížení obyvatel na obou stranách hranice přispělo zavedení malého pohraničního styku, který od roku 1995 umožňoval obyvatelům příhraničního území překračování státních hranic za snadnějších podmínek. V průběhu 90. let 20. století vzniklo na poměrně krátké hranici Euroregionu Silesia (90 km) 17 hraničních přechodů, z toho 14 pro malý pohraniční styk.

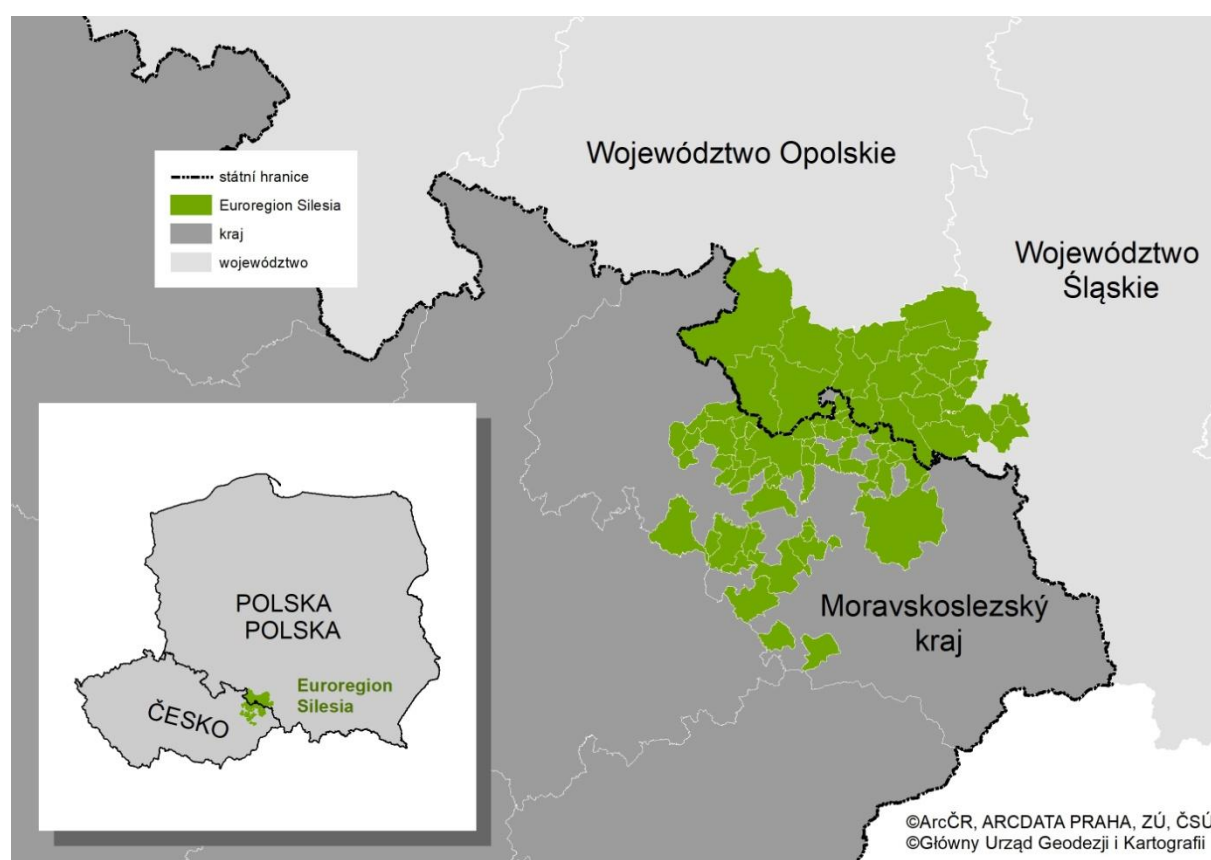
Významným mezníkem v historii Euroregionu Silesia byl vstup ČR a Polska do EU v květnu 2004 a zejména pak přistoupení obou zemí k Schengenskému prostoru v prosinci 2007. U této příležitosti se konala společná konference Euroregionů Těšínské Slezsko, Beskydy a Silesia, v jejímž závěru byla podepsána tzv. Těšínská deklarace. Touto deklarací zástupci euroregionů česko-polsko-slovenského příhraničí deklarovali vůli spolupráce s cílem dalšího rozvoje tohoto příhraničního území.

¹ Hlučínsko se stalo součástí českého Slezska v roce 1920, kdy bylo na základě Versailleské mírové smlouvy připojeno k Československu. Toto území, lidově zvané Prajzsko, které dříve jako součást Pruska mělo odlišný společenský a ekonomický vývoj, si svá specifika dochovalo až do současnosti.

V dubnu 2008 byla zahájena činnost Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013, který - na rozdíl od předchozích programů česko-polské přeshraniční spolupráce - byl poprvé postaven na tzv. principu vedoucího partnera. Tato skutečnost pro Euroregion Silesia znamenala velké zintenzívnění vzájemných kontaktů, větší provázanost činností a aktivit na obou stranách hranice a vzájemné sdílení odpovědnosti obou částí euroregionu. V dubnu 2016 pak byla zahájena činnost Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia v rámci programu INTERREG V-A ČR-PR na období 2014-2020, ve kterém se princip „leadershipu“ (princip vedoucího partnera) přenesl i na úroveň samotné spolupráce místních komunit. V průběhu programovacího období 2014-2020 byly zahájeny přípravy na nové programovací období 2021-2027.

3.1.2 Poloha

Obrázek 2 - Poloha Euroregionu Silesia

Zdroj: ArcČR, ARCDATA PRAHA, ZÚ, ČSÚ, 2016; Główny Urząd Geodezji i Kartografii; vlastní zpracování

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Česká část Euroregionu Silesia se nachází v severovýchodní části České republiky na území Moravskoslezského kraje, který je označován jako „region mnoha kontrastů a příležitostí“. Euroregion zasahuje na území čtyř z šesti okresů tohoto kraje, a to do okresů Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava – město.

Hlavními centry zájmového území jsou krajské město Ostrava a město Opava. Území Opavska a Novojičínska (západní a jižní část české části Euroregionu Silesia) má s ohledem na přírodní poměry charakter zemědělské krajiny. Oblast Ostravska má průmyslový charakter, neboť se jedná o oblast v minulosti spojenou s hornickou činností a do současné doby přetrvávajícím hutním, a na něj navazujícím strojírenským průmyslem. S ohledem na

průmyslový charakter Ostravska se území potýká se zhoršeným životním prostředím.

Zájmové území české části Euroregionu Silesia se rozkládá na území dvou geomorfologických systémů – Hercynského a Alpsko-himalájského.

Západní část zájmového území je součástí Nízkého Jeseníku, které se svažuje směrem k východu, na severu navazuje na území Opavské pahorkatiny (oblast Slezské nížiny, subprovincie Středopolské nížiny). Východní a jižní část zájmového území je součástí Ostravské pánve, Moravské brány a Podbeskydské pahorkatiny (subprovincie Vněkarpatské sníženiny).

Pro Ostravskou pánev je velmi důležitý geologický vývoj od paleozoika, konkrétně v karbonu, kdy zde docházelo k sedimentaci a vzniku černouhelných slojí². Ve čtvrtohorách bylo území pod vlivem kontinentálního zalednění a s ním souvisejícího ukládání glaciálních sedimentů.

Území české části Euroregionu Silesia patří do jedné ze tří klimatických oblastí, a to do klimatické oblasti mírně teplé (E. Quitt, 1971). Každá z klimatických oblastí se člení na několik podoblastí na základě chodu a intenzity 14 klimatických charakteristik. Mírně teplá podoblast se dělí na 11 podoblastí (MT1 - MT11), kdy MT1 je nejchladnější a nejlhčí a MT11 je nejteplejší a nejsušší. Z tohoto pohledu patří území Ostravské pánve a Opavské pahorkatiny k nejteplejším, spadá do oblasti MT 10, které je charakterizována například průměrným počtem 40 – 50 letních dnů, 30 – 40 ledových dnů, případně 50 – 60 dny se sněhovou pokrývkou. Naopak nejchladnější klimatické podmínky v české části Euroregionu Silesia se nacházejí na západě na území Nízkého Jeseníku (Bruntálská vrchovina). Zdejší klimatické poměry odpovídají dle klasifikace skupině až MT2, což znamená, že je zde za rok průměrně 20 – 30 letních dnů, 40 – 50 ledových dnů a povrch je pokryt sněhovou pokrývkou 60 – 100 dní.

Území české části Euroregionu Silesia je odvodňováno řekou Odrou (úmoří Baltského moře). Řeka Odra pramení v Oderských vrších, nad soutokem s Opavou odvodňuje jižní a východní část Euroregionu Silesia. V zájmovém území řeka protéká městem Odry, dále Jeseníkem nad Odrou a Ostravou. V Ostravě do Odry ústí 2 významné toky – řeka Opava a řeka Ostravice. Mezi Jeseníkem nad Odrou a Ostravou se nachází Chráněná krajinná oblast Poodří (většina území CHKO Poodří leží mimo Euroregion Silesia). CHKO Poodří o rozloze 81,5 km² byla zřízena v roce 1991. Jedná se o území se zachovalou údolní nivou řeky Odry, typické a ojedinělé zachovalým vodním režimem s každoročním zaplavováním rozsáhlých částí nivy (přirozená protipovodňová funkce říční nivy). Největší hodnoty představují meandry a slepá ramena Odry, množství travních porostů, lužní lesy a rybníční soustavy.

Mezi nejdůležitější přítoky Odry patří její levostranný přítok – řeka Opava, která vzniká soutokem Střední a Bílé Opavy ve Vrbně pod Pradědem a odvodňuje západní polovinu české části Euroregionu Silesia. V zájmovém území řeka protéká městy Opava a Kravaře, v Dolním Benešově obtéká rybníční soustavu napájenou vodním tokem Štěpánka. V současné době se na řece nenacházejí významnější akumulace vody, které by přispívaly k zachycování povodní a k tlumení povodňových průtoků. K zajištění protipovodňové ochrany se připravuje výstavba Přehrady Nové Heřminovy (leží mimo zájmové území) na řece Opavě. Zajistí protipovodňovou ochranu obcí pod přehradou včetně města Opavy. Jako další přínosy jsou uváděny nadlepšování průtoků v době sucha a rozvoj cestovního ruchu v oblasti.

Dalším významným tokem v zájmovém území je pravostranný přítok Opavy – řeka Moravice. Hladinu Moravice vzdouvají 2 přehradní nádrže. Výše na toku Slezská Harta, nacházející se mimo zájmové území, s celkovým objemem 218,7 mil. m³, byla vystavěna v letech 1987-

² CHLUPÁČ, Ivo, Rostislav BRZOBOHATÝ, Jiří KOVANDA a Zdeněk STRÁNÍK. Geologická minulost České republiky. Praha: Academia Praha, 2002. 436 s. Ediční číslo 2483. ISBN 80-200-0914-0.

1997 za účelem posílení níže se rozprostírající přehradu Kružberk. Přehradní nádrž Slezská Harta je využívána pro průmysl, výrobu energie a částečně k rekreačním účelům. Vodní nádrž leží v turisticky zajímavé oblasti jesenických sopek (Venušina sopka, Velký Roudný, Malý Roudný). Okolí je vhodné zejména pro pěší výlety a cykloturistiku.

Od Slezské Harty se níže po toku nachází vodárenská nádrž Kružberk o celkovém objemu 35,5 mil. m³. Ta byla vybudována v letech 1948 – 1955 a slouží k zajištění dostatku pitné vody pro obyvatelstvo níže položených měst a obcí, především na území Ostravska. Přehrada Kružberk se nachází na hranici zájmového území na severu členské obce – města Budišov nad Budišovkou. S ohledem na funkci přehrad, tj. zajištění zdroje pitné vody, není možné rekreační využití přehrad (kromě rybaření).

Pod přehradou Kružberk řeka Moravice meandruje v kaňonovitém lesnatém údolí, které je ojedinělým morfologickým útvarem se specifickou florou a faunou. Území je součástí Přírodního parku Moravice a představuje nejlépe zachovalé a nejhodnotnější území Opavska. K významným přítokům patří levostranný přítok – řeka Hvozdnice.

Na území české části euroregionu se nacházejí maloplošná zvláště chráněná území. Konkrétně jde o 20 přírodních památek a dvě národní přírodní památky, kterými jsou Odkryv v Kravařích a Landek. Dále se na území euroregionu rozkládá 14 přírodních rezervací a 2 národní přírodní rezervace – Kaluža a Polanská niva. Současně se na české části euroregionu nachází 2 přírodní parky – Oderské vrchy a Moravice.

Tabulka 1 - Maloplošná chráněná území v Euroregionu Silesia

Kat.	Název	Katastrální území	Vyhlášeno	Výměra (ha)	Popis
PP	Heraltický potok	Jamnice, Neplachovice, Štěplovec	1991	14,39	Meandrující vodní tok s mrtvými rameny a pravidelně zaplavované mokřadní louky. Lokalita s druhově bohatou faunou obratlovců.
PP	Hranečník	Píšť	1990	4,93	Rozvolněný porost stárnoucí kmenoviny borovice lesní s několika desítkami hnízd volavky popelavé.
PP	Hůrky	Velké Heraltice	1995	16,04	Unikátní různověký smíšený lesní porost s dominantním podílem původního sudetského modřínu.
PP	Otická sopka	Otice, Slavkov u Opavy	1991	10,44	Pozůstatek sopky z období spodního miocénu, výchoz čedičové horniny odkryt v lomu pod vrcholem.
PP	Porubský bludný balvan	Poruba	1990	0,0025	Bludný balvan na kamenném podstavci v Ostravě-Porubě na Vřesinské ulici.
PP	Rovninské balvany	Moravská Ostrava	1964	0,0025	Bludné balvany instalované v parku na výstavišti na Černé louce v Ostravě.
PP	Šilheřovice	Šilheřovice	2013	95,19	Přírodně krajinářský park a navazující lipové aleje jsou biotopem silně ohroženého druhu brouka páchníka hnědého (<i>Osmoderma barnabita</i>).
PP	Turkov	Martinov ve Slezsku, Poruba – sever, Třebovice ve	1993	20,12	Izolované refugium ekosystému lužního lesa v průmyslově mimořádně exponované části

		Slezsku			Ostravy.
PP	Údolí Moravice	Žimrovice, Lesní Albrechtice, Hradec nad Moravicí	2013	59,0032	Osu území přírodní památky tvoří Bukovinský potok spolu s lesními porosty a plochami bezlesí.
PP	Úvalenské louky	Brumovice u Opavy	1957	6,50	Zbytky unikátních slatinných luk v nivě řeky Opavy s bohatou populací břízy tmavé.
PP	Jilešovice-Děhylov	Dobroslavice	2013	18,66	Ochrana populace modráska bahenního.
PP	Stříbrné jezírko	Jestřábí u Fulneku	1989	0,22	Zaplavený galenitový důl, významný biotop vodních živočichů a obojživelníků.
PP	Pikritové mandlovce u Kojetína	Kojetín u Starého Jičína	1997, 2019	0,23	Stratotyp jedné z forem podmořské činnosti z období spodní křídly.
PP	Pod Požahou	Janovice u Nového Jičína, Jičína, Kojetín u Starého Jičína, Straník	2019	238,81	Extenzivní sečené louky, bučiny, dubohabřiny s výskytem vzácných druhů rostlin a živočichů, významná lokalita vstavače bledého.
PP	Polštářové lávy ve Straníku	Straník	1997	0,03	Významná geologická lokalita – velký odkryv s polštářovými lávami těšinitové vulkanické asociace.
PP	Na Čermence	Kamenka	1989, 1999	9,47	Významné přirozené hnízdiště mnoha druhů ptactva ve staré bukové kmenovině s příměsí lípy, jedle, klenu a smrku na úbočních svazích dvou levostranných přítoků říčky Čermné.
PP	Vrásový soubor v Klokočůvku	Klokočůvek	1998	1,24	Významná geologická lokalita – skalní vrásky na levém břehu Odry.
PP	Meandry Staré Odry	Jeseník nad Odrou, Mankovice	1999	27,80	Zbytek původního, silně meandrujícího koryta Odry s množstvím periodických tůní a břehovými porosty s pestrou dřevinnou skladbou odpovídající místním stanovištním podmínkám.
PP	Heřmanický rybník	Heřmanice	2013	390,16	Ochrana populace čolka velkého.
PP	Kunčický bludný balvan	Kunčice nad Ostravicí	1989	0,003	Největší známý bludný balvan v ČR a současně jeden z největších balvanů, zachovaný v okrajové oblasti starších zalednění v Evropě.
NPP	Odkryv v Kravařích	Kravaře	1966	1,64	Geologický profil sedimenty kontinentálního zalednění.
NPP	Landek	Ostrava	1966 1989	a 85,7	Ochrana výchozů ostravského souvrství se slojemi uhlí o mocnosti až 80 cm. V roce 1989 bylo území plošně rozšířeno o přírodně a kulturně cenné

					soubory lesních porostů vrchu Landek.
PR	Černý les u Šilheřovic I.	Šilheřovice	1970	8,04	Stará, nepravidelně prosvětlená bučina v místě zvaném U Trianglu představující ukázkou lesních porostů dříve typických pro Slezskou nížinu.
PR	Černý les u Šilheřovic II.	Šilheřovice	1970	7,69	Pozůstatek původních podmáčených dubových bučin v lokalitě zvané Komora, doklad vývoje lesních ekosystémů v Ostravské pánvi a Hlučínské pahorkatině.
PR	Dařenec	Vřesina	1969	32,94	Dubová bučina tvořící pozůstatek přirozené lesní a bylinné skladby glaciálu plošin Hlučínské pahorkatiny.
PR	Hněvošický háj	Hněvošice	1969	67,71	Přirozená lipová doubrava s prvky karpatské květeny, refugium místní fauny listnatých lesů nižších poloh.
PR	Hořina	Brumovice u Opavy, Velké Heraltice	1948	22,30	Meandrující tok s pestrou vodní faunou a zachovalými břehovými porosty, na přilehlých loukách bohatá populace šafránu Heuffelova.
PR	Hvozdnice	Slavkov u Opavy, Štáblovice, Uhlířov	1989	56,24	Meandrující tok místy odkrývající skalní podloží. Druhově pestrá společenstva rybníků, mokřadů a zbytků lužních lesů, refugium mnoha druhů ptáků a obojživelníků
PR	Koutské a Zábřežské louky	Kravaře ve Slezsku, Zábřeh u Hlučina	2007	202,93	Ojedinělý ucelený komplex mokřadních luk, rozptýlené zeleně a luhů se zbytky mrtvých ramen a periodicky zaplavovaných tůň v nivě řeky Opavy, ucelený komplex mokřadních luk, mokřadní ekosystémy s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a významné hnízdiště ptačích druhů.
PR	Přemyšov	Polanka nad Odrou, Svinov	2001	30,71	Lužní lesy a mokřadní olšiny s množstvím drobných pramenišť, které ve spodní části území přecházejí v mokřady s vodními plochami.
PR	Štěpán	Děhylov, Poruba – Sever	1994, 1995	45,24	Původní rybník a mokřady s tůňmi v nivě řeky Opavy, obklopené fragmenty lužních lesů jilmových doubrav a mokřadními olšinami.
PR	Rezavka	Svinov	1998	83,68	Komplex lužního lesa kolem trvale zvodnělého slepého ramene Odry a rozsáhlé rákosiny Vrbenského rybníka. Stanoviště řady chráněných rostlin a živočichů.
PR	Svinec	Jičina, Kojetín u	1994, 1996	38,11	Floristicky bohaté květnaté

		Starého Jičína, Loučka u Nového Jičína, Nový Jičín – Horní Předměstí, Starý Jičín			louky, pastviny a lesní ekosystémy s výskytem silně ohrožených a ohrožených druhů rostlin a živočichů.
PR	Suchá Dora	Jakubčovice nad Odrou, Odry	1969, 2009	20,07	Zbývající přirozený porost typický pro Oderské vrchy se skalními výchozy a výskytem zvláště chráněných druhů živočichů.
PR	Polanský les	Svinov	1970	59,83	Ochrana lužního lesa jako jedinečného reliktu v Poodří.
PR	Přemyšov	Polanka nad Odrou, Svinov	2001	30,54	Zachování hodnotných ekosystémů na části území říční terasy řeky Odry, které je z krajinně-ekologického hlediska unikátní nejen na území SM Ostravy, ale i v celém Poodří.
PR	Nové Těchanovice	Nové Těchanovice	1970	5,50	Ochrana ojedinělé směsi teplomilných a horských prvků.
PR	Valach	Jelenice, Lesní Albrechtice	1970	14,15	Ochrana porostu charakteristického pro úvaly potoků a řek na humosnějších a hlubších profilech.
NPR	Kaluža	Žimrovice, Lesní Albrechtice	1970	57,64	Ochrana ojedinělého přirozeného smíšeného porostu.
NPR	Polanská niva	Polanka nad Odrou	1985	120,7	Jedinečná ukázka lužního lesa v nivě řeky Odry s četnými mrtvými rameny a meandrujícím tokem řeky.
PPa	Oderské vrchy	Fulnek, Bílov, Bílovec, Bítov, Suchdol nad Odrou, Studénka, Odry, Heřmanice u Oder, Heřmánky, Zbyslavice, Kujavy, Olbramice, Pustějov, Slatina, Spálov, Tísek, Vrchy, Jakubčovice nad Odrou	1994	28 700	Oderské vrchy jsou jihovýchodní část Nízkého Jeseníku. Pro své půvaby byly v roce 1994 vyhlášeny přírodním parkem. Bohaté lesy s množstvím přírodních zajímavostí vybízejí po celý rok k vycházkám, koncem léta a na podzim se stávají houbařským rájem.
PPa	Moravice	Hradec nad Moravicí, Žimrovice, Domoradovice, Melč, Nové a Staré Lublice, Kružberk, Staré a Nové Těchanovice, Březová, Skřipov, Hlubočice, Raduň a Chvalíkovice	1994	14 250	Přírodní park Moravice patří k nejlépe zachovalému a nejhodnotnějšímu území Opavska. Zdejší květena má převážně podhorský charakter a plocha se vyznačuje charakteristickými rysy Jesenického podhůří. Údolí řeky Moravice je v úseku od Kružberku po Hradec nad Moravicí jedno z nejkrásnějších říčních údolí v České republice.

PP = přírodní památka, NPP = národní přírodní památka, PR = přírodní rezervace, NPR = národní přírodní rezervace, PPa = přírodní park,

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, dostupné z: <https://drusop.nature.cz/portal/>

V rámci projektu Natura 2000 se vytváří soustava chráněných území evropského významu, která zahrnuje nejčinnější přírodní stanoviště a chrání také nejvíce ohrožené druhy rostlin

a živočichů. Po vstupu do Evropské unie (EU) vyplývá pro Českou republiku povinnost zapojit se do vytváření této soustavy.

Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí nebo do něj částečně zasahují následující území evropského významu.

Tabulka 2 - Přehled evropských významných lokalit v české části Euroregionu Silesia

Název	Katastrální území	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Popis lokality
Čermná – Důl Potlachový	Čermná ve Slezsku	0,0243	Netopýr černý	Několik na sebe navazujících komor o výšce 10 m a šířce 20 m, některé z nich jsou částečně zaplavené vodou. Vstup není zabezpečen. V okolí lokality převládají smrkové monokultury. Zimoviště netopýrů.
Černý Důl	Svatoňovice	0,0398	Netopýr černý	Opuštěné důlní dílo po těžbě břidlice přibližně 4 km západně od Vítkova. Jedno z pěti nejvýznamnějších zimovišť netopýra černého v ČR.
Děhylovský potok - Štěpán	Děhylov, Martinov ve Slezsku	80,1703	Kuřka ohnivá, piskoř pruhovaný	Vodní a mokřadní biotopy mělkého rybníka a jeho okolí s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Na hrázích kvalitní porosty charakteru tvrdého luhu, v okolí rákosiny, vrbiny a mokřadní olšiny.
Hněvošický háj	Hněvošice	70,1559	Dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum, staré acidofilní doubravy s dubem letním na písčitých pláních.	Dubohabřiny asociace Galio-Carpinetum, staré acidofilní doubravy s dubem letním na písčitých pláních.
Horní Odra	Klokočov u Vítkova	17,2275	Vranka obecná	Řeka Odra má ve vymezeném úsekupřirozený charakter se širokým vinutím toku v podhůří Oderských vrchů. Substrát je v proudných úsecích kamenito-štěrkový až balvanitý, místy písčité. V okolí řeky je vytvořena plochá údolní niva.
Jakartovice	Deštné, Jakartovice, Mladecko	13,7477	Modrásek bahenní	Aluviální, druhově chudé vlhké psárkové louky T1.4 s výskytem krvavce totenu (<i>Sanugisorba officinalis</i>); meandrující vodní tok je lemován údolním jasano-olšovým luhem.
Jilešovice - Děhylov	Děhylov, Dobroslavice	20,7676	Modrásek bahenní	Lokalita se rozkládá v nivě řeky Opavy na aluviálních naplaveninách.
Šilheřovice	Šilheřovice	101,4709	Páchník hnědý	Golfové hřiště a přilehlé aleje u obce Šilheřovice tvořící velmi významnou lokalitu pachníka hnědého.
Staré Oldřůvky	Staré Oldřůvky	0,0412	Netopýr brvitý, netopýr velký	Důl vedený v registru starých důlních děl pod názvem "704 - štola Woodboys". Důl má horizontální charakter s jedním kolmým stupněm vysokým 5 m. Většinu prostor (dlouhých asi 300 metrů) tvoří

				rozměrné komory po těžbě břidlice, dosahující výšky až 10 m a šíře 20 m, které jsou zčásti vyplněny zakládkou z břidlicových desek a kamenů. V dole je několik menších, vodou vyplněných prohlubní a stálá vysoká relativní vlhkost (100%).
Llbotín	Žilina u Nového Jičína	78,4109	Petrifikující prameny s tvorbou pěnovců, lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklicích	Členité území Štramberské vrchoviny, jež je součástí většího lesního komplexu, s několika protékajícími vodotečemi a s převažující západní a jihozápadní expozicí.
Poodří	Albrechtický, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Bravantice, Butovice, Hladké Životice, Hukovice, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Košatka nad Odrou, Kunín, Mankovice, Nová Horka, Odry, Petřvaldík, Polanka nad Odrou, Proskovice, Pustějov, Stará Bělá, Stará Ves nad Ondřejnicí, Studénka nad Odrou, Suchdol nad Odrou, Svinov, Šenov u Nového Jičína, Velké Albrechtice, Vražné u Oder, Výškovice u Ostravy, Zábřeh nad Odrou	5235,02 93	Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy Páchník hnědý	Údolní niva řeky Odry JV od Ostravy v úseku Jistebník - Studénka - Mankovice, včetně jejích říčních teras. Mozaika společenstev vodních toků, lužních lesů, luk, rybníků, trvalých i periodických tůň a močálů vytváří velmi příznivé podmínky pro trvalou existenci celé řady chráněných a ohrožených druhů rostlin.
Údolí Moravice	Domoradovice, Hradec nad Moravicí, Lesní Albrechtice, Žimrovice	129,626 4	Přástevník kostivalový Střevlík hrboletý, Vranka obecná	Reliéf je tvořen prudkými svahy údolí Moravice, na jejichž dně se vytváří plochá údolní niva. Moravice zde představuje vodní tok se zachovalou přirozenou strukturou dnových sedimentů a stabilizovaným průtokem vody pod vodními nádržemi Kružberk a

				Slezská Harta.
Zálužná	Nové Těchanovice	0,2041	Netopýr černý	Důl je tvořen systémem chodeb a velkých komor, které jsou z velké části vyplněny kameninovou základkou s velkým množstvím spár, vhodných k zimování netopýrů. Celková délka prostor přesahuje 3 km, některými částmi protéká malý vodní tok.
Kojetínské vrchy	Kojetín u Starého Jičína, Straník	252,7450	Extenzivní sečené louky nížin až podhůří, bučiny asociace Asperulo-Fagetum, dubohabřiny asociace Galie-Carpinetum	Velice různorodé území kopcovitého charakteru tvořené lesními i nelesními částmi s různě orientovanými svahy a s několika protékajícími vodními toky.
Heřmanický rybník	Heřmanice	477,2220	Čolek velký	Soustava pěti rybníků -Heřmanický rybník, Lesník, Záblatský, Figura a Nový stav. Heřmanický rybník je prioritně nádrž na zadržování slaných důlních vod s rozlehlými porosty rákosu. Zbylé rybníky jsou využívány výhradně rybářsky. Na rybníky navazují mokřadní plochy s periodickými tůněmi a menšími stálými vodními plochami.

Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, dostupné z: <https://drusop.nature.cz/portal/>

Tabulka 3 - Ptačí oblast částečně zasahující na území Euroregionu Silesia

Název	Katastrální území	Rozloha (ha)	Předmět ochrany	Popis lokality
Ptačí oblast Hermánský stav – Odra - Poolší	Dětmarovice, Dolní Lutyně, Heřmanice, Horní Lutyně, Hrušov, Koblav, Kopytov, Koukolná, Nový Bohumín, Petrovice u Karviné, Poruba u Orlové, Pudlov, Rychvald, Skřečoň, Staré Město u Karviné, Starý Bohumín, Šilheřovice, Věřňovice, Vrbice nad Odrou, Záblatí u Bohumína, Závada nad Olší	3 100,8670	Bukáček malý Ledňáče k říční Slavík modráček	Lokalita se nachází v severovýchodní části Moravskoslezského kraje u hranic s Polskem. Páteř oblasti tvoří řeky Odra (v délce cca 10 km) a Olše (v délce cca 16 km) včetně přiléhajících říčních niv. Z východu je připojená soustava Karvinských rybníků a hraniční úsek toku Petrůvka, od jihu soustavy rybníků v Rychvaldě, Bohumíně – Záblatí a Heřmanicích.
Ptačí oblast Poodří	Albrechtický, Bartošovice, Bernartice nad Odrou, Butovice, Hladké Životice, Hukovice, Jeseník nad Odrou, Jistebník, Košatka nad Odrou, Kunín, Mankovice, Nová Horka,	8 042,5882	Bukáč velký Moták pochop Ledňáče k říční Kopřivka obecná	Území se nachází mezi městskou částí Ostrava-jih a obcí Jeseník nad Odrou. Hranice ptačí oblasti jsou totožné s hranicemi CHKO Poodří a území tvoří úzký pruh podél řeky Odry, který je 32 km dlouhý a 4 km široký.

	Petřvaldík, Polanka nad Odrou, Proskovice, Pustějov, Stará Bělá, Stará Ves nad Ondřejnicí, Studénka nad Odrou, Suchdol nad Odrou, Svinov, Šenov u Nového Jičína, Vražné u Oder, Výškovice u Ostravy, Zábřeh nad Odrou			
Ptačí oblast Libavá	Hadinka, Nové Oldřůvky I ad.	32 723,821 7	Chřástal polní	Na území ptačí oblasti Libavá se střídají zalesněné plochy s bezlesou krajinou s travními porosty a rozptýlenou zelení. Vodní toky zde neprošly téměř žádnými vodohospodářskými úpravami, vyjma několika rybníků a malé vodní nádrže určené k výcviku některých druhů vojsk a údolní nádrže na řece Odře u Barnova. Znečištění vodních toků ze zemědělské výroby je zde zanedbatelné. Na území vojenského újezdu pramení řeka Odra. Její tok je prakticky intaktní (s výjimkou Barnovské nádrže) a téměř neovlivněný jak civilní tak vojenskou činností.

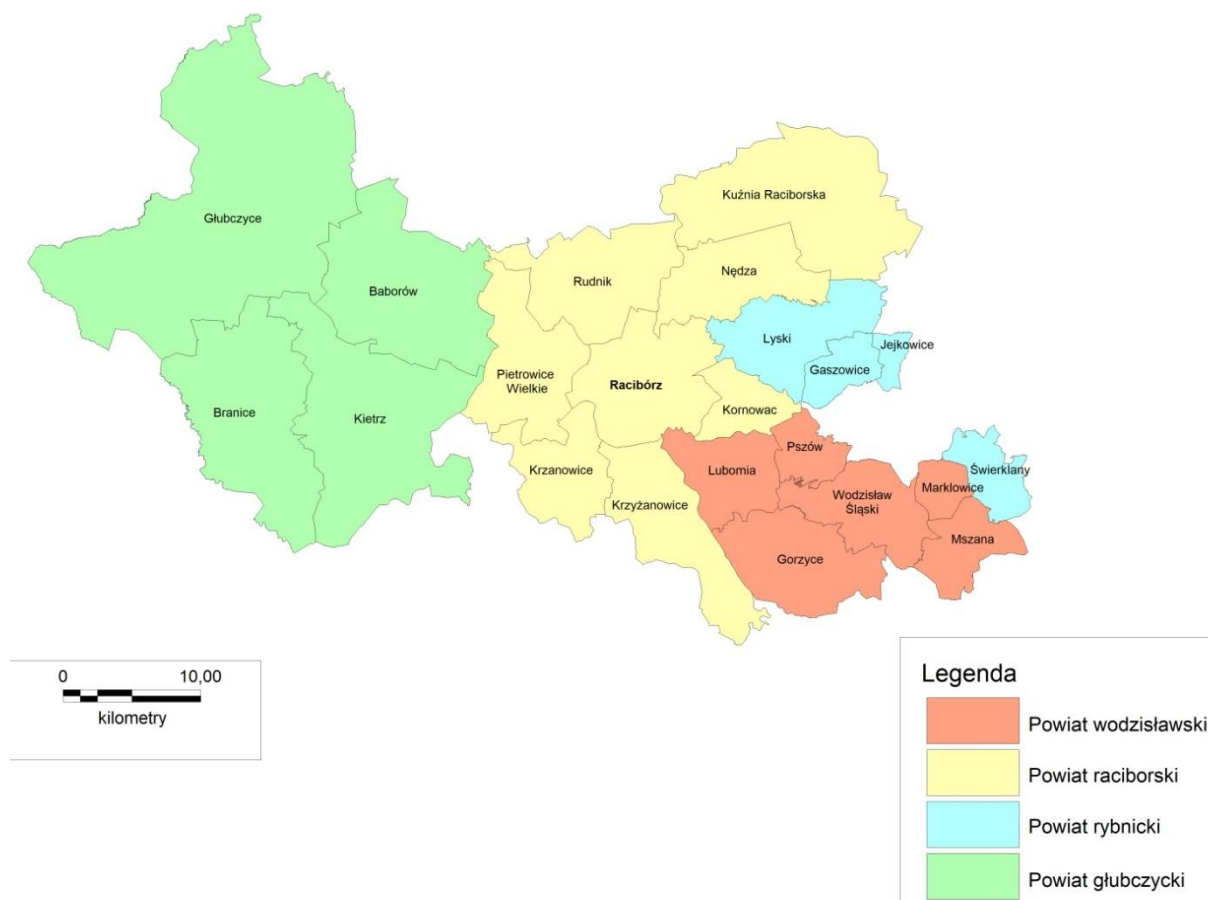
Zdroj: Ústřední seznam ochrany přírody, dostupné z: <https://drusop.nature.cz/portal/>

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Polská část euroregionu leží v povodí Horní Odry a zahrnuje Ratibořskou kotlinu, část Hlubčické pahorkatiny, část Rybnické pahorkatiny a Ostravské kotliny. Zahrnuje území 1 547 km² s přibližně 292,4 tis. obyvateli.

Oblast tvořící polskou část Euroregionu Silesia se nachází na území Slezského a Opolského vojvodství a zahrnuje okresy: hlubčický (Opolské vojvodství), ratibořský, rybnický a vodislavský (Slezské vojvodství). V okolí se nacházejí velké aglomerace, tj. Hornoslezská aglomerace (Glivice – Katowice), Ostravská aglomerace a Opolská aglomerace. Hlavním městem polské části území je Ratiboř, která je městem s bohatou tradicí a historií. Středověká Ratiboř byla po dobu téměř dvou století hlavním městem rozlehlého knížectví zahrnujícího ve svých hranicích značnou část této geografické krajiny. Polská část euroregionu je vnímána jako oblast ekologicky čistá a bohatá na zdravé potraviny. Území se vyznačuje rozmanitou krajinou, kterou tvoří především: Doliny Horní Odry, Rybnická pahorkatina a Hlubčická pahorkatina.

Obrázek 3 - Mapa členských obcí polské strany Euroregionu Silesia

Zdroj: vlastní zpracování

Činnost cisterciáckého kláštera v Rudách, prvního v Horním Slezsku, měla rozhodující vliv na současné přírodní bohatství této části Slezska. Jsou to mimo jiné:

- Rezervace Łęczczok – oblast meandrů řeky Odry, hospodářsky využívaná cisterciáckým řádem,
- rozlehlé lesy vysazené na neúrodných písčitých půdách.

Charakteristickým prvkem oblasti jsou rozsáhlé krajinné kompozice, z nichž nejrozsáhlejší tvoří oblast krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Typické pro tuto oblast jsou rovněž rozlehlé krajinné kompozice (např. Krowiarki v obci Pietrowice Wielkie a Łubowice v obci Rudnik).

Chráněné oblasti na území polské části Euroregionu Silesia

Chráněné oblasti v rámci polské části Euroregionu Silesia zahrnují celkově rozlohu více než 341,6 km², což je 22,1 % celé rozlohy. Vyskytují se na území 13 obcí euroregionu. Z hlediska rozlohy je nejvíce chráněných krajinných oblastí. Mezi obce, v nichž je chráněné území největší, patří Kuźnia Raciborska, Nędza, Lyski a Głubczyce.

Tabulka 4 - Druh a rozloha chráněných oblastí na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2019

Obec	Celkem	Přírodní rezervace	Chráněné krajinné oblasti	Rezervace a ostatní formy ochrany přírody v chráněných krajinných oblastech	Přírodní parky	Ekologické oblasti	Přírodně-krajinné komplexy
				[ha]			
Baborów	125,3	0,0	0,0	0,0	125,3	0,0	0,0
Branice	207,6	0,0	0,0	0,0	207,6	0,0	0,0
Głubczyce	9 197,4	0,0	0,0	0,0	9 197,4	0,0	0,0
Kietrz	101,8	101,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Racibórz	1 370,0	81,3	1 370,0	81,3	0,0	0,0	0,0
Kornowac	220,0	0,0	68,0	0,0	0,0	0,0	152,0
Krzyżanowice	162,0	0,0	0,0	0,0	162,0	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	12 680,0	0,0	12 680,0	2,1	0,0	2,1	0,0
Nędza	5 340,0	396,1	5 340,0	397,3	0,0	1,2	0,0
Gaszowice	50,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jejkowice	20,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lyski	4 050,0	0,0	4 050,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lubomia	642,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	642,8

Zdroj: vlastní zpracování na základě statistických údajů GUS

Krajinné parky

Krajinný park Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie

Plocha parku činí 49 387 ha. Plocha ochranného pásma činí 14 010 ha (skládá se z 5 vzájemně izolovaných oblastí)³. Svou plochou zahrnuje severovýchodní část města Ratiboře (počínaje od východního břehu kanálu Ulgy včetně městské části Markowice až po východní hranice města včetně arboreta Moravské brány – na území města zabírá plochu přibližně 12 km²), a rovněž částečně obce: Nędza, Kuźnia Raciborska, Knurów, Czerwionka-Leszczyny, Orzesze, Żory, Suszec, Rybnik, Lyski, Sośnicowice a Pilchowice.

Park patří z hlediska plochy mezi největší polské parky.

Podle struktury využívání půdy zabírají lesy plochu 28 387 ha (58,4 %), zemědělská půda 16 806 ha (34,03 %), vodstvo 635 ha (1,28 %) a neúrodná půda a městské oblasti 3 106 ha (6,29 %). Na území parku se nachází přírodní rezervace Łęczczok, založená v roce 1957 o ploše 400 ha.

Ochrana podléhá zbytky přírodních lužních a dubohabrových lesů, typických pro dolinu Horní Odry, a rybníky – hnízdiště ptáků a stanoviště vzácných vodních a bahenních rostlin (mimo jiné šáchor žlutavý, kotvice plovoucí). K přírodním památkám patří mimo jiné bludný kámen severovýchodním směrem od Rybnika-Paruszowca.

V Rudách se nachází jedno z jeho vzdělávacích center.

Přírodní rezervace

Přírodní rezervace Łęczczok

Lesní přírodní rezervace ve Slezském vojvodství, v ratibořském okrese, se nachází mezi Ratiboří a obcemi Nędza, Zawada Książęca a Babice. Nachází se na území krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Vyznačuje se bohatou faunou a flórou,

³ <https://www.zpk.com.pl/parki-krajobrazowe/cysterskie-kompozycje-krajobrazowe-rud-wielkich>

milovníci přírody mohou obdivovat mimo jiné více než polovinu ptačích druhů žijících v Polsku. Rezervaci prochází dvě turistické stezky a jedna cyklostezka. Statut rezervace má od 23. ledna 1957.

Území rezervace je ohraničeno na východě železniční tratí č. 151 z Kędzierzyna-Koźla do Chałupek. Rezervace je jednou z největších rezervací ve Slezském vojvodství. Její plocha činí 408,9 ha, z čehož 245 ha tvoří rybníky, 144 ha lesy, 7 ha louky, zbývající část tvoří cesty a hráze. Łęczczok sousedí s pastvinami a zemědělskými plochami. Rezervace je součástí krajinného parku Cisterciácké krajinné kompozice Rudy Wielkie. Na území rezervace se nachází 8 rybníků: Ligotniak, Brzeziniak, Babiczak, Grabowiec, Tatusiak, Markowiak, Salm Duży a Salm Mały. Tyto rybníky existují už od 13. století a slouží k extenzivnímu chovu ryb.

Přírodní rezervace Rozumice

Cílem ochrany je zachování lesních skupin porostů s přirozenými vlastnostmi a početnými chráněnými a vzácnými druhy. Floristické složení všech vrstev vegetace má přirozený charakter. V podrostu je identifikováno 9 druhů zákonem chráněných rostlin a 12 druhů rostlin považovaných v naší flóře za vzácné. Rezervace se nachází na Hlubčické pahorkatině v blízkosti česko-polské hranice, na jihovýchod od vesnice Rozumice a má rozlohu 93,10 ha. Byla založena v roce 2000 a je součástí oblasti Natura 2000⁴.

Přírodní rezervace Sádrová hora

Rezervace byla vytvořena kvůli zachování přirozeného shromaždiště stepní vegetace, která se vyskytuje na jednom z nemnoha stanovišť v této části Polska. Rozkládá se na ploše 8,65 ha v obci Kietrz⁵. Je nejbohatším a nejzachovalejším shromaždištěm teplomilných rostlin v Opolském Slezsku. Nachází se na východ od obce Dzierżyszlaw, mezi obdělávanými poli a úhory, na jihozápadním svahu Sádrové hory (283,4 m n. m.) na Hlubčické pahorkatině.

Přírodní a krajinné komplexy

Přírodní a krajinný komplex Wielikał

Přírodní a krajinný komplex v obci Lubomia. Zahrnuje komplex chovných rybníků rybářství Wielikał, včetně okolních polí a luk. Komplex je tvořen devíti většími (17 – 40 ha) a více než deseti malými rybníky. Jeho celková plocha činí 636,5 ha, z čehož vodní nádrže zabírají plochu 370,5 ha. Podél většiny hrází rostou rákosové porosty, nejčastěji široké 2 – 4 m, místy však dosahují šířky až 50m. Hlavní část vegetace tvoří rákos obecný a širokolistý a úzkolistý orobinec. Vyskytuje se zde rovněž vzácný kosatec žlutý. Hráze obklopující vodní plochy jsou porostlé listnatými stromy, jsou zde především duby letní, javory, břízy bělokoré, topoly černé, osiky, habry a olše černé. Staré javory a kleny rostou rovněž podél polní cesty spojující dvě osady – Wielikał a Grabówku. Kromě toho od východu k hrázím přiléhají pásy starého zalesnění (hlavně olše) o celkové ploše přibližně 7 ha. Mezi křovinami vyskytujícími se v rezervaci Wielikał převažují vrby, a to vrba bílá, vrba křehká a vrba šedá, bez černý, trnka obecná, růže šípková, ostružiník ježiník a rovněž kalina obecná a krušina olšová. Voda určená pro zásobování rybníků pochází z potoků Syrynka a Lubomka. Středem komplexu rybníků vede železniční trať pro nákladní přepravu. Ve vzdálenosti přibližně 450 m na západ od rybníků teče řeka Odra.

Komplex rybníků vytváří unikátní podmínky pro hnízdění a rozmnožování vodního ptactva. Je důležitým prvkem ekologického koridoru, byl zařazen mezi nejvzácnější vodní plochy Slezska. V roce 2004 Polské sdružení pro ochranu ptáků, na základě kritérií platných v celé Evropské unie, vyhlásilo rybníky Wielikał včetně sousedního Tworkowského lesa útočištěm

⁴ <http://przyrodaslaska.pl/59/rezerwat-przyrody-rozumice.html>

⁵ Příkaz krajského ředitele pro ochranu životního prostředí v Opole ze dne 29. prosince 2016 o přírodní rezervaci Sádrová hora

ptáků o mezinárodního významu (IBA). V roce 2008 nařízením ministra životního prostředí bylo toto útočiště připojeno do oblastí speciální ochrany ptáků (Evropské ekologické sítě) Natura 2000.

V roce 2003 byly v rezervaci Wielikąt vytyčena čtyřkilometrová vzdělávací stezka.

Ekologická území

- Meandry u kláštera v Rudách (obec Kuźnia Raciborska).

Chráněné krajinné oblasti

Chráněná krajinná oblast Wronin – Maciowakrze

Tato oblast o ploše 5 650 ha se vyznačuje pahorkovitým reliéfem, který je pro jižní Opolsko typický. Četné rokle a strže s rozsáhlými lesy vytvářejí půvabná zákoutí Opolského vojvodství. Toto území leží v horní části povodí „Wrońskiem Wody“ – levobřežního přítoku Odry. Charakteristické jsou rozlehlé, suché sprašové plošiny a mimořádně vlhká údolní dna s četnými mokřady a jezírky. Ve velmi husté síti malých údolí je denudační odtok pravidelný v době bohatých srážek a tání sněhu.

Chráněná krajinná oblast Meandry řeky Odry (obec Krzyżanowice)

Cílem ochrany je neregulovaný úsek řeky Odry, cenný z přírodního a krajinného hlediska.

Chráněná krajinná oblast – Hlubčický les

Největší lesní komplex Hlubčické pahorkatiny.

Chráněná krajinná oblast Mokre-Lewice

Druhý fragment Opavských hor nacházející se v Polsku.

NATURA 2000

- Oblast zvláštní ochrany ptáků Natura 2000 – Rybníky Wielikąt a Tworkowský les
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 – Les u Tworkowa
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 – Rybníky Łęczczok
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 Rozumický les
- Zvláštní oblast ochrany sídlišť Natura 2000 Hraniční meandr Odry

Přírodní památky

Na území polské části Euroregionu Silesia bylo v roce 2019 zaregistrováno 73 přírodních památek. Nejvíce těchto typů objektů se nachází v Raciborzu a Kuźni Raciborskiej.

Tabulka 5 - Přírodní památky v polské části Euroregionu Silesia v roce 2019

Obec	Počet přírodních památek
Baborów	1
Gaszowice	2
Głubczyce	6
Gorzyce	1
Kietrz	2
Kornowac	1
Krzyżanowice	3
Kuźnia Raciborska	15
Lubomia	3
Lyski	2
Marklowice	2

Mszana	1
Nędza	1
Pietrowice Wielkie	1
Racibórz	19
Rudnik	2
Świerklany	4
Wodzisław Śląski	7
Celkem	73

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.3 Postavení/role euroregionu jako instituce

Česká část Euroregionu Silesia (Euroregion Silesia – CZ) je zájmovým sdružením právnických osob podle zákona č. 40/1964 Sb., Občanského zákoníku, ve znění pozdějších změn a doplňků.

Polská část Euroregionu Silesia (Sdružení obcí povodí Horní Odry) je sdružením podle zákona o sdruženích ze dne 7. 5. 1989, ve znění pozdějších předpisů.

Členy české části Euroregionu Silesia mohou být obce či města, sdružení obcí příhraničního regionu a kraje, přidruženými členy pak jiné právnické osoby z příhraničního regionu. Členy polské části Euroregionu Silesia mohou být pouze obce či města. Jiné fyzické či právnické osoby mohou být podporujícími členy sdružení.

Členská základna Euroregionu Silesia

Členská základna české části Euroregionu Silesia⁶:

- okres Opava: Bolatice, Branka u Opavy, Brumovice, Budišov nad Budišovkou, Čermná ve Slezsku, Darkovice, Dobroslavice, Dolní Benešov, Dolní Životice, Hať, Hlavnice, Hlučín, Hněvošice, Holasovice, Hradec nad Moravicí, Chlebičov, Chuchelná, Jezdkovice, Kobeřice, Kozmice, Kravaře, Litultovice, Mikolajice, Moravice, Neplachovice, Oldřišov, Opava, Otice, Píšť, Rohov, Slavkov, Služovice, Sosnová, Stěbořice, Strahovice, Sudice, Šilheřovice, Velké Heraltice, Velké Hoštice, Větrkovice, Vítkov, Vřesina, Závada
- okres Bruntál: Horní Benešov, Horní Životice, Staré Heřminovy.
- okres Nový Jičín: Bílovec, Fulnek, Jeseník nad Odrou, Nový Jičín, Odry, Slatina.
- okres Ostrava – město: Ostrava.

Tabulka 6 - Přehled vývoje členské základny české části Euroregionu Silesia

Rok	Zahájení členství	Ukončení členství	Stav celkem k 31.12. daného roku
	Počet obcí/měst		
1998	2	0	2
1999	17	0	19
2000	19	0	38
2001	19	1	56
2002	2	0	58
2003	2	0	60
2004	1	2	59
2005	0	0	59
2006	0	2	57
2007	0	0	57
2008	1	0	58

⁶ Stav ke dni 1. 10. 2021

2009	0	0	58
2010	0	1	57
2011	1	1	57
2012	0	0	57
2013	0	0	57
2014	0	1	56
2015	2	14	44
2016	1	0	45
2017	6	0	51
2018	0	0	51
2019	2	1	52
2020	0	0	52

Zdroj: Sekretariát české části Euroregionu Silesia

Česká část Euroregionu Silesia pod názvem „Regionální sdružení pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko“⁷ byla založena dne 7.7.1998 pouze dvěma městy – Městem Opava a Městem Krnov. V průběhu roku 1999 se sdružení rozšířilo o dalších 17 členských obcí a měst, přičemž přistoupením Města Nový Jičín se působnost euroregionu rozšířila z českého Slezska i na území severní Moravy. V roce 2000 přistoupilo dalších 19 obcí a měst a v průběhu roku 2001 pak dalších 18, přičemž členem se stal celý Mikroregion Matice Slezská s 14 členy. Maximálního počtu 60 členských obcí a měst dosáhlo sdružení v roce 2003. V listopadu 2008 se členem stalo Statutární město Ostrava, třetí největší město ČR (300 tisíc obyvatel), čímž se počet obyvatel české části Euroregionu Silesia více než zdvojnásobil. Od roku 2001 zároveň docházelo k ukončování členství jednotlivých členů, přičemž nejvýznamnější bylo ukončení členství zakládajícího Města Krnov k 31. 12. 2011 z důvodu souběžného členství v sousedním Euroregionu Praděd, a ukončení členství Mikroregionu Matice Slezská se svými 14 členy, obcí Uhlířov a Pustá Polom k 31.12.2014, obce Melč v průběhu roku 2019. Záměr české části Euroregionu Silesia dále rozšiřovat členskou základnu se v průběhu let 2014 až 2021 podařilo naplnit, novými členy se průběžně staly Město Bílovec, Obec Darkovice, Obec Dobroslavice, Obec Chuchelná, Obec Jezdkovice, Obec Jeseník nad Odrou, Obec Moravice, Obec Otice, Obec Slatina, Obec Větrkovice, Obec Vřesina, Obec Závada. Tím se k 1.10.2021 počet členských obcí a měst ustálil na 53.

Přidružení členové

Slezská univerzita v Opavě – členem Euroregionu Silesia od 4/1999. Slezská univerzita byla založena v roce 1991. Je členem European University Association. Má uzavřeny smlouvy o spolupráci s řadou zahraničních univerzit, mj. také s vysokými školami v polském Slezsku. Z iniciativy Slezské univerzity v Opavě byla v roce 2003 vytvořena Konference rektorů slezských univerzit. (www.slu.cz)

Okresní hospodářská komora Opava – členem Euroregionu Silesia od 4/1999. Hospodářská komora Opava navazuje na tradice Obchodní a živnostenské komory ustavené v Opavě v roce 1850. Od roku 1993 působí v regionu jako Okresní hospodářská komora Opava. Současná Hospodářská komora v Opavě sdružuje přes 125 členů a tradičně se zaměřuje na rozvoj styků se sousedním Polskem, za což jí byla udělena Čestná medaile ministra zahraničních věcí ČR. Cílem komory je nejen hájit oprávněné zájmy svých členů, ale zejména napomáhat vytváření optimálních podmínek pro podporu a rozvoj ekonomických aktivit podnikatelských subjektů. Komora rovněž zajišťuje odborný servis jak pro začínající podnikatele, tak i pro specifické otázky zahraničního obchodu. (www.ohkopava.cz)

Matice slezská Opava – členem Euroregionu Silesia od 11/2000. Matice slezská je nepolitické občanské sdružení, jehož posláním je především šíření osvěty na území

⁷ V dubnu 2003 došlo ke změně názvu na „Euroregion Silesia – CZ“

Českého Slezska, napomáhání vzdělání zde žijících obyvatel po stránce kulturní a sociální, spolupráce při záchraně a ochraně památek přírodních i kulturních, uchování a rozvíjení tradic Českého Slezska jako třetí historické země českého státu. Matice slezská provádí činnost přednáškovou, publicistickou, vydavatelskou i zájezdovou, pomáhá vědeckým a kulturním institucím v jejich práci se slezskou tematikou. Matice slezská udržuje styky s obdobnými organizacemi v Horním i Dolním Slezsku v Polské republice a v dalších zemích. (www.maticeslezska-opava.cz)

Místní akční skupina Opavsko – členem Euroregionu Silesia od 9/2011. Vznikla jako občanské sdružení v roce 2006, které pracuje metodou Leader. MAS Opavsko je tvořena členy neboli Partnery, kteří zastupují veřejné a soukromé místní socioekonomické zájmy na území MAS Opavsko. Na rozhodovací úrovni nesmí veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin představovat více než 49% hlasovacích práv. Členy MAS Opavsko jsou obce a dobrovolné svazky obcí, nezemědělství a zemědělství podnikatelé, vzájemně prospěšné neziskové subjekty (např. profesní, zájmové organizace, sportovní kluby) a veřejně prospěšné neziskové subjekty (především poskytující veřejné služby: např. vzdělávací, sociální služby, církve, ochrana prostředí, kultura, komunitní rozvoj). Obdobně jako MAS Hlučínsko navázala i tato MAS spolupráci s polskou místní akční skupinou LGD Płaskowyż Dobrej Ziemi, která se nachází na polské straně Euroregionu Silesia. Další úzká spolupráce probíhá s polským spolkem Stowarzyszenie Kraina Św. Anny působící na polské straně Euroregionu Praděd. (www.masopavsko.cz)

Místní akční skupina Hlučínsko – členem Euroregionu Silesia od 10/2012. Vznikla jako občanské sdružení v roce 2006, u jehož zrodu stály dva svazky obcí – Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko a Sdružení obcí mikroregionu Hlučínsko západ, které sdružují 29 obcí, podnikatelské (zemědělství) a nepodnikatelské (charitativní) subjekty na území Hlučínska. Impulsem založení byla dotační zemědělská politika Evropské Unie pro trvale udržitelný rozvoj venkova (pracuje metodou Leader). MAS Hlučínsko má uzavřenu dohodu o spolupráci se Sdružením obcí Hlučínska a polskou místní akční skupinou LGD Płaskowyż Dobrej Ziemi. (www.mashlucinsko.cz)

Tabulka 7 - Přehled vývoje přidružené členské základny české části Euroregionu Silesia

Rok	Zahájení členství	Stav celkem k 31.12.
	Počet přidružených subjektů	
1999	2	2
2000	1	3
2011	1	4
2012	1	5
2013	0	5
2014	0	5
2015	0	5
2016	0	5
2017	0	5
2018	0	5
2019	0	5
2020	0	5

Zdroj: Sekretariát české části Euroregionu Silesia

V průběhu roku 1999 se přidruženými členy sdružení stala Slezská univerzita v Opavě a Okresní hospodářská komora Opava. V roce 2000 pak přistoupilo občanské sdružení Matice slezská. V letech 2011 a 2012 se přidružená členská základna rozšířila o dvě Místní akční skupiny – MAS Opavsko v r. 2011 a MAS Hlučínsko v r. 2012. Záměrem české části Euroregionu Silesia je dále rozšiřovat přidruženou členskou základnu, a to např. o další vysoké školy na území euroregionu.

Členská základna polské části Euroregionu Silesia

Polskou část Euroregionu Silesia tvoří Sdružení obcí povodí Horní Odry. Dne 5. května 1998 se v Ratiboři konalo první setkání zakladatelských obcí sdružení. Dne 4. června 1998 bylo Sdružení obcí povodí Horní Odry zaregistrováno u Vojvodského soudu v Katovicích a bylo zapsáno do Celostátního soudního rejstříku v Glivicích.

Přehled členů podle data přistoupení jednotlivých obcí mezi členy sdružení (podle okresů, stav k 31.12.2020):

- okres głubczycký:
 - 5.5.1998 - Gmina Baborów zahrnuje město Baborów a osady: Babice, Boguchwałów, Czerwonków, Dziećmarów, Dzielów, Księżę Pole, Raków, Sucha Psina, Sułków, Szczyty, Tłustomosty.
 - 25.6.1998 - Gmina Branice zahrnuje město Branice a osady: Bliszczycy, Boboluszki, Dzbańce, Dzbańce Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin – Kolonia, Wódka, Wysoka.
 - 25.6.1998 - Gmina Głubczyce zahrnuje město Głubczyce a osady: Bernacice, Bernacice Górne, Biernatów-Biernatówek, Bogdanowice, Braciszów 42, Chomiaża, Chróstno, Ciermięcice, Debrzyca, Dobieszów, Gadzowice, Głubczyce Sady, Gołuszowice, Grobniki, Kietlice, Klisino, Krasne Pole, Królowe, Krzyżowice, Kwiatoniów, Lenarcice, Lisięcice, Lwowiany, Mokre, Mokre – Kolonia, Nowa Wieś Głubczycka, Nowe Gołuszowice, Nowe Sady, Nowy Rożnów, Opawica, Pielgrzymów, Pietrowice, Pomorzowice, Pomorzowiczki, Radynia, Równe, Sławoszów, Stara Wieś, Ściborzyce Małe, Tarnkowa, Widok, Zawiszyce, Zopowy, Zopowy Osiedle, Zubrzyce.
 - 5.5.1998 - Gmina Kietrz zahrnuje město Kietrz a osady: Dzierżysław, Chróścielów, Kozłówki, Lubotyń, Ludmierzyce, Nasiedle, Nowa Cerekwia, Pilszcz, Rogożany, Rozumice, Ściborzyce Wielkie, Wojnowice.
- okres raciborský:
 - 5.5.1998 - Gmina Kornowac zahrnuje obec Kornowac a osady: Kobyla, Łańce, Pogrzebień, Rzuchów.
 - 25.6.1998 - Gmina Krzanowice zahrnuje město Krzanowice a osady: Bojanów, Borucin, Moravia, Pietraszyn, Wojnowice.
 - 25.6.1998 - Gmina Krzyżanowice zahrnuje obec Krzyżanowice a osady: Bieńkowice, Bolesław, Chałupki, Nowa Wioska, Owsiszcze, Roszków, Rudyszwałd, Tworków, Zabełków.
 - 13.5.1999 - Gmina Kuźnia Raciborska zahrnuje město Kuźnia Raciborska a osady: Budziska, Jankowice, Ruda, Ruda Kozielska, Rudy, Siedliska, Turze.
 - 25.6.1998 - Gmina Pietrowice Wielkie zahrnuje obec Pietrowice Wielkie a osady: Amandów, Cyprzanów, Gródczanki, Krowiarki, Kornice, Lekartów, Maków, Pawłów, Samborowice, Żerdziny.
 - 5.5.1998 - Město Racibórz zahrnuje městské části: Nowe Zagrody, Ocice, Stara Wieś, Miedonia, Ostróg, Markowice, Płonia, Brzezcie, Sudół, Studzienna, Obora.
 - 5.5.1998 - Gmina Rudnik zahrnuje obec Rudnik a osady: Brzeźnica, Czerwięcice, Dołędzin, Gamów, Grzegorzowice, Jastrzębie, Lasaki, Ligota Książęca, Łubowice, Modzurów, Ponięcice, Sławików, Strzybnik, Szonowice.
 - 13.5.1999 – Gmina Nędza, která ze sdružení vystoupila 28.2.2005
 - 21.5.2015 – Gmina Nędza vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Nędza, Babice, Ciechowice, Górki Śląskie, Łęg, Szymocice, Zawada, Książęca.
- okres rybnický:
 - 5.5.1998 - Gmina Lyski zahrnuje obec Lyski a osady: Adamowice, Bogunice,

- Dzimierz, Nowa Wieś, Pstrązna, Raszczyce, Sumina, Zwonowice, Żytna.
- 2.6.2014 – Gmina Jejkowice vstoupila do sdružení
- 21.5.2015 – Gmina Gaszowice vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Gaszowice, Czernica, Łuków Śląski, Piece, Szczerbice.
- 18.9.2015 – Gmina Świerklany vstoupila do sdružení; zahrnuje osady: Jankowice, Świerklany Dolne, Świerklany Górne.
- okres wodzisławský:
 - 10.12.1998 - Gmina Gorzyce zahrnuje obec Gorzyce a osady: Belsznica, Bluszczów, Czyżowice, Gorzyczki, Kolonia Fryderyk, Odra, Olza, Osiny, Rogów, Turza Śląska, Uchylsko.
 - 5.5.1998 - Gmina Lubomia zahrnuje obec Lubomia a osady: Buków, Grabówka, Ligota Tworkowska, Nieboczowy, Syrynia.
 - 13.5.1999 – Gmina Marklowice zahrnuje obec Marklowice.
 - 13.5.1999 – Gmina Mszana zahrnuje obec Mszana a osady: Gogołowa, Połomia.
 - 13.5.1999 – Město Pszów zahrnuje městské části: Krzyżkowice, Pszowskie Doły, Kalwaria, Stara Maszyna, Kozłowina, Wrzosy.
 - 7.12.2004 - Město Rydułtowy zahrnuje městské části: Rydułtowy Dolne, Rydułtowy Górne, Orłowiec, Radoszowy Dolne, Radoszowy Górne, Kolonia Buńczowiec.
 - 25.6.1998 - Město Wodzisław Śląski zahrnuje městské části: Jedłownik Osiedle, Jedłownik-Turzycza-Karkoszka, Kokoszyce, Nowe Miasto, Osiedla XXX-lecia - Piastów - Dąbrówki, Radlin II, Stare Miasto, Wilchwy, Zawada.
 - 26.3.2016 – Gmina Rydułtowy vystoupila ze sdružení
- 11.2.2002 - přijetí podpůrného člena: Andrzej Markowiak
- 16.1.2018 – přijetí podpůrného člena: Józef Matela

Členové sdružení se dělí na řádné a podpůrné. Řádným členem může být každá obec. Podpůrným členem může být fyzická nebo právnická osoba, která podporuje činnost Sdružení obcí povodí Horní Odry a deklaruje finanční podporu nebo vloží důležitý vklad do činnosti sdružení. Podpůrný člen má právo účastnit se valné hromady členů s poradním hlasem. Má rovněž právo podávat návrhy týkající se činnosti sdružení.

Statistika Euroregionu Silesia

Tabulka 8 - Statistické údaje o Euroregionu Silesia k 31.12.2020

Euroregion Silesia	Česká část	Polská část	Celkem
	Euroregion Silesia-CZ	Sdružení obcí povodí Horní Odry	
Plocha v km ²	1 272	1 547	2 819
Počet obyvatel v tis.	478	292	770
Počet členů	52	22	74
Zvláštní členové/ podpůrní členové	5	2	7
Okresy	Opava, Bruntál – část, Nový Jičín – část, Ostrava-město – část	ratibořský, hlubčický, wodzisławský – část, rybnický – část	8
Vojvodství/kraj	Moravskoslezský	Slezské, Opolské	3
Sídlo	Opava	Racibórz	2

Zdroj: vlastní zpracování na základě získaných statických údajů

Činnost Euroregionu Silesia

Organizační struktura Euroregionu Silesia

Organizační struktura Euroregionu Silesia zahrnuje orgány společné pro obě národní části a orgány samostatné pro každou národní část.

Společnými orgány euroregionu jsou:

- prezidium euroregionu,
- předseda euroregionu,
- pracovní skupiny.

Prezidium euroregionu tvoří 5 zástupců z polské strany a 5 z české strany. Uvedení zástupci vybírají ze svého středu **předsedu** prezidia.

Mezi úkoly prezidia euroregionu mimo jiné patří:

- schvalování statutu euroregionu a jeho změn na základě doporučení valných hromad obou částí euroregionu
- schvalování podoby loga euroregionu a jeho změny
- výběr předsedy a místopředsedy na základě doporučení valných hromad obou částí euroregionu
- vytyčování směrů činnosti euroregionu
- projednávání zpráv z činnosti orgánů obou částí euroregionu
- schvalování společných projektů euroregionu a účast v projektech jiných subjektů
- schvalování finančních plánů společných projektů euroregionu
- jmenování a rušení společných pracovních skupin euroregionu a stanovování jejich práv a povinností
- přijímání usnesení o zániku euroregionu v souladu
- organizace společných setkání zástupců členů euroregionu.

Obrázek 4 - Organizační schéma Euroregionu Silesia

Zdroj: Vlastní zpracování

Euroregion zastupuje **předseda**, přičemž funkci předsedy vykonává střídavě vybraný zástupce polské a české strany euroregionu. Předsedu zastupuje místopředseda euroregionu, přičemž platí zásada, že funkci místopředsedy vykonává vždy zástupce druhé strany euroregionu. Funkční období předsedy a místopředsedy trvá 1 rok.

Úkolem **sekretariátů** euroregionu je běžná správní agenda orgánů euroregionu. Sekretariát polské strany má sídlo v Ratiboři, české strany v Opavě. V čele českého sekretariátu stojí tajemnice, v čele polského sekretariátu ředitelka.

Pracovní skupiny se skládají vždy ze zástupců obou stran euroregionu. Skupiny se mohou skládat ze členů zakladatelských sdružení euroregionu nebo expertů, kteří nejsou členy těchto sdružení. Pro realizaci úkolů euroregionu jsou jmenovány zejména stále pracovní skupiny. Pro realizaci specifických úkolů mohou být ale jmenovány pracovní skupiny na dobu určitou. Ke dni 31. 1. 2013 byla ustavena 1 pracovní skupina, a to pracovní skupina pro záležitosti ESÚS (evropských seskupení pro území spolupráci). Dne 18. 3. 2014 byla Prezidiem Euroregionu Silesia zřízena pracovní skupina na implementaci Strategie rozvoje Euroregionu Silesia. Jejím úkolem je zpracování, aktualizace a implementace strategického dokumentu a kontrola plnění stanovených cílů s následnou prezentací orgánům euroregionu.

Činnost Euroregionu Silesia

Ze Stanov Euroregionu Silesia vyplývá hlavní předmět činnosti, kterým je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničním regionu polského Slezska a českého Slezska a Moravy s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice, zajistit rovnoměrný rozvoj příhraničního území po obou stranách hranice a umožnit tak plynulou integraci tohoto území v rámci Evropské unie.

V rámci česko-polské spolupráce euroregion realizuje především následující úkoly:

- řeší společné zájmy v oblasti dopravní infrastruktury a hraničních přechodů, resp. míst překračování státní hranice,
- řeší společné problémy v oblasti životního prostředí,
- podporuje rozvoj turismu a cestovního ruchu v příhraničním regionu,
- podporuje spolupráci mezi školami a mládeží po obou stranách hranice,
- podporuje přeshraniční spolupráci i dalších subjektů po obou stranách hranice,
- pečuje o společné kulturní dědictví,
- podporuje rozvoj kultury, vzdělání a sportu v příhraničním regionu,
- podporuje výměnu zkušeností a informací z oblasti trhu práce,
- podporuje spolupráci v oblasti hospodářské a obchodní,
- podporuje prevenci a řešení důsledků živelných pohrom,
- podporuje společné plánování rozvoje příhraničního regionu,
- poskytuje informace o příhraničním regionu a zajišťuje jeho prezentaci,
- podporuje myšlenky evropské integrace.

V souvislosti s podporou a realizací česko-polské spolupráce euroregion dále všestranně zajišťuje podmínky pro využívání programů podpory této spolupráce. Právní statut a stanovy české části Euroregionu Silesia jí umožňují poskytovat i placené služby.

Euroregion Silesia je stabilní a funkční organizací s profesionálním personálním zázemím a velkými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce. Díky svým zkušenostem je také partnerem pro mnoho českých, polských a evropských institucí zabývajících se rozvojem spolupráce v příhraničních oblastech. Za dlouhodobý a aktivní přínos k rozvoji česko-polské přeshraniční spolupráce obdržela česká i polská část Euroregionu Silesia v roce 2007 vyznamenání Ministerstva zahraničních věcí ČR – stříbrnou Medaili Jana Masaryka. V září 2018 pak při příležitosti 20. výročí založení Euroregionu Silesia byla česká i polská část euroregionu oceněna Slezským vojvodstvím – zlatý Čestný odznak za zásluhy.

Euroregion Silesia plní významnou roli především **v programech EU určených na podporu přeshraniční spolupráce** a stává se tak od roku 1999 silným partnerem při uplatňování kohezní politiky stanovené Evropskou unií. Jednou její dlouhodobou prioritou je podpora rozvoje přeshraniční spolupráce a odbourávání tak pomyslných bariér mezi nejenom členskými státy EU. Bližší informace viz kapitola 4.

Významné postavení si Euroregion Silesia vybudoval v rámci **Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci**, na jejíž činnosti se aktivně podílí již od roku 2000. Tato komise byla ustavena na základě dohody uzavřené mezi vládami obou zemí v září 1994 a jejím úkolem je stanovení směrů a forem přeshraniční spolupráce, zkoumání problémů, které tuto spolupráci ztěžují, a zpracovávání určitých doporučení vedoucích k odstranění těchto problémů. Součástí této komise jsou pracovní skupiny a podskupiny zaměřené na jednotlivé oblasti činnosti (dopravní infrastrukturu, hospodářství, životní prostředí, školství, kulturu apod.). Euroregion Silesia se velmi aktivně zapojil zejména do činnosti pracovní skupiny pro dopravu a překračování hranic. Významným úspěchem česko-polských euroregionů bylo založení pracovní podskupiny pro otázky euroregionů v září 2001, přičemž spolupředsedy této pracovní podskupiny se stali předsedové Euroregionu Silesia. V roce 2007 se na základě rozhodnutí Komise tato podskupina transformovala na

samostatnou pracovní skupinu a v současné době představuje jednu z nejlépe spolupracujících skupin Česko-polské mezivládní komise.

Již od roku 2007 se orgány Euroregionu Silesia zabývají tématem **evropských seskupení pro územní spolupráci** (ESÚS). V roce 2007 se česká část Euroregionu Silesia stala členem Expertní skupiny pro záležitosti ESÚS (EGTC Expert Group), ustavené Výborem regionů EU. V září 2012 byla ustavena společná pracovní skupina pro záležitosti ESÚS, jejímž úkolem je připravit podklady pro rozhodnutí orgánů Euroregionu Silesia ve věci založení ESÚS, tj. rozhodnutí, zda se národní sdružení tvořící Euroregion Silesia spojí v jeden právní celek - evropské seskupení pro územní spolupráci podle příslušného nařízení Evropského parlamentu a Rady⁸ či nikoli. Tato iniciativa pak v letech 2014 až 2020 ztratila na svém významu a prioritě, až v roce 2021 byla dotčená otázka znovu otevřena na společných jednáních obou stran Euroregionu Silesia.

Popis role Euroregionu Silesia v dalších oblastech přeshraniční spolupráce (doprava, cestovní ruch apod.) je popsán v jednotlivých následujících kapitolách.

3.1.4 Postavení/role jiných institucí na území euroregionu

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části euroregionu působí řada institucí, které se věnují rozvoji území a umocňování jeho potenciálu. Níže jsou uvedeny ty nejvýznamnější z nich, přičemž s některými má česká část Euroregionu Silesia navázanu spolupráci.

Moravskoslezský kraj

Spolupráce české části Euroregionu Silesia s Moravskoslezským krajem se vyvíjela velmi pozvolna. Euroregion se zapojoval např. do procesů zpracování či aktualizace krajských rozvojových dokumentů (2009, 2011), do některých projektů realizovaných krajem (např. partnerství v projektu „Posílení kapacity při plánování a realizaci programů v Moravskoslezském kraji“ v r. 2005-2007, spolupráce na projektu „Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství“ v r. 2011). V březnu 2012 uzavřela česká část Euroregionu Silesia s Moravskoslezským krajem smlouvu o spolupráci. Touto smlouvou se obě strany zavázaly společně podporovat rozvoj přeshraniční spolupráce na území Moravskoslezského kraje a vzájemně spolupracovat v oblastech přeshraniční spolupráce. Snahou české části Euroregionu Silesia je dále spolupráci s krajem rozvíjet, např. prostřednictvím partnerské platformy Regionální stálé konference Moravskoslezského kraje. (www.kr-moravskoslezsky.cz)

ESÚS TRITIA

ESÚS TRITIA je evropské seskupení pro územní spolupráci s právní subjektivitou, které bylo založeno v roce 2013 čtyřmi příhraničními regiony: Moravskoslezským krajem, Žilinským samosprávným krajem, Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím. Cílem seskupení je podpora a propagace efektivní mezinárodní spolupráce v uvedených regionech. Obě strany Euroregionu Silesia se v průběhu roku 2011 podílely na zpracování dokumentu *Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství*, která byla základem pro strategii ESÚS TRITIA. Oficiální spolupráci s ESÚS TRITIA po jeho vzniku zatím Euroregion Silesia nenavázal. (www.egtctritia.eu)

Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, z.s.

Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje je zájmovým uskupením právnických osob,

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci

kteřé vzniklo v roce 1990. Důvodem založení bylo přispět ke zvládnutí rozsáhlé průmyslové transformace, stanovit hlavní cíle a podpořit řešení rozvojových projektů, programu a koncepcí. Česká část Euroregionu Silesia nemá s tímto sdružením navázanu oficiální spolupráci, nicméně s tímto sdružením spolupracuje při přípravě a realizaci některých česko-polských projektů. (www.msunion.cz)

Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 – I/57 se sídlem v Opavě

Sdružení bylo založeno v roce 2001 z iniciativy 18 měst a obcí na trase silnice I/11 a I/57 mezi Ostravou, Opavou, Krnovem a Bartultovicemi ve snaze urychlit řešení dlouhotrvající špatné dopravní situace na těchto dvou páteřních komunikacích v Moravskoslezském kraji. Česká část Euroregionu Silesia s tímto sdružením příležitostně spolupracuje. (www.sdruzeni1157.cz)

Česko–polská obchodní komora,

Česko–polská obchodní komora je českou právníckou osobou sdružující české a polské obchodní společnosti, případně jiné právnícké a fyzické osoby s cílem přispívat k rozvoji obchodních vztahů a spolupráci českých a polských subjektů. Členem je mimo jiné také Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje. Předmět činnosti Obchodní komory tvoří marketingová činnost, průzkum veřejného mínění, organizace a pořádání výstav, veletrhů, kontraktačních a jiných akcí, vydavatelská činnost, organizování a provádění školení a výuková a konzultační činnost, zprostředkování. Česká část Euroregionu Silesia s tímto sdružením spolupracuje při přípravě a realizaci některých česko-polských projektů. (www.opolsku.cz)

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik mikroregionů, které jsou dobrovolnými svazky (sdruženími) obcí. Jedná se o tyto mikroregiony (sdružení/svazky obcí):

- **Mikroregion Maticeslezská** – vznikl v roce 1999, jako celek byl členem české části Euroregionu Silesia, vystoupil v roce 2014. Mikroregion sdružuje 10 obcí Moravskoslezského kraje za účelem rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce, rovněž pak z důvodu koordinace všech projektů v obecní a podnikatelské sféře, ať už v rámci regionálním, celostátním či mezinárodním, kde se dané projekty dotýkají zájmů obcí mikroregionu.

www.maticeslezska.cz

- **Sdružení obcí Hlučínska** – bylo nově registrováno v roce 2003, sdružuje 27 obcí za účelem rozšíření, zlepšení a prohloubení hospodářské, kulturní a jiné spolupráce mezi členy svazku obcí v zájmu regionu „Hlučínska“, koordinace mezi členy při všech regionálních projektech v obecní a podnikatelské sféře. Sdružení vyvíjí velmi široké přeshraniční aktivity s přílehlými obcemi na polské straně Euroregionu Silesia a realizuje mnoho přeshraničních projektů. Je ve velmi úzkém kontaktu s euroregionem.

www.hlucinsko.eu

- **Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – východ** – byl založen v roce 2002, sdružuje 15 obcí.

Kontaktní adresa: Mírové náměstí 23, Hlučín

- **Svazek obcí mikroregionu Hlučínska – západ** – byl založen v roce 2001, sdružuje 14 obcí.

www.hlucinsko-zapad.cz

- **Mikroregion Hvozdnice** – byl vytvořen v roce 2003, sdružuje 11 obcí za účelem zlepšení kvality života místního obyvatelstva a oživení hospodářství, cestovního ruchu a turistiky v povodí říčky Hvozdnice.

www.mikroregionhvozdnice.cz

- **Mikroregion Opavsko severozápad** – byl založen v roce 2001, sdružuje 9 obcí. Ve své činnosti, kontaktech a spolupráci je svazek obcí otevřen směrem ke svým sousedům, tj. městům Opava, Krnov a sousedícím obcím a polským gminám.
www.opavsko-severozapad.cz
- **Venkovský mikroregion Moravice** – byl vytvořen v roce 2000 na území Budišovska a Vítkovska, sdružuje 16 obcí. Zaměření mikroregionu je pomoc a koordinace při řešení problémů ve všech oblastech včetně přípravy projektů pro získávání podpory ze státních prostředků a prostředků EU pro zemědělství a rozvoj venkova.
www.mikroregion-moravice.cz
- **Mikroregion Odersko** – vznikl v roce 2001, sdružuje 10 obcí na území Oderska
www.odersko.cz
- **Region Poodří** – byl založen v roce 1999, sdružuje celkem 21 obcí a územně je součástí MAS Regionu Poodří.
www.regionpoodri.cz
- **Region povodí Sedlnice** – byl založen v roce 2000, sdružuje celkem 6 obcí
Sídlo: Ženklava
- **Sdružení obcí Bílovecka** – byl založen v roce 2001, sdružuje celkem 11 obcí
Sídlo: Bílovec

V posledních letech se na území české části euroregionu vytváří řízené struktury v oblasti cestovního ruchu – destinační management. **Destinační management** je proces řízení, jehož základ tvoří komunikace, koordinace a kooperace a to nejen v rámci společnosti, ale v rámci celého regionu (princip společenství a rovnocenného partnerství). Je tedy efektivnější propagovat oblast jako harmonický celek, než jako separovaná střediska. Níže jsou uvedeny aktuálně existující instituce, se kterými má Euroregion Silesia navázanu spolupráci, popř. se vzájemná spolupráce rozvíjí.

Moravian-Silesian Tourism, s.r.o.,

Moravian-Silesian Tourism, s.r.o., je společnost založená Moravskoslezským krajem v květnu 2014. Koordinuje destinační management a realizuje marketingové aktivity v České republice a zahraničí, a hlavním záměrem je posílit povědomí o turistickém regionu Severní Morava a Slezsko jako atraktivní dovolenkové, filmové a kongresové destinace. Spolupráce obou národních částí Euroregionu Silesia s touto institucí se rozvíjí a existují i konkrétní záměry či projekty užší spolupráce v rámci rozvoje v oblasti česko-polského cestovního ruchu.

www.mstourism.cz

Turistická oblast Opavské Slezsko, z.s.,

Destinační management turistické oblasti Opavské Slezsko (celý okres Opava) je organizace, která má za úkol zajišťovat koordinaci a kooperaci poskytovatelů služeb cestovního ruchu na daném území (destinací) za účelem efektivnějšího řízení turismu v regionu. Snaží se zajistit udržitelný rozvoj území, konkurenceschopnost na trhu, ucelenou nabídku aktivit a spolupráci z veřejné i soukromé sféry s využitím nástrojů managementu. Instituce byla založena ke konci roku 2015 třemi subjekty – Statutární město Opava, MAS Opavsko a MAS Hlučínsko. Česká část Euroregionu Silesia se spolupodílela na vzniku této organizace a zároveň s ní úzce spolupracuje v oblasti cestovního ruchu. Tradiční aktivitou bývá „otevírání turistické sezóny“.

www.opavske-slezsko.cz

Destinační management turistické oblasti Poodří – Moravské Kravařsko, o.p.s.

Turistická oblast Poodří – Moravské Kravařsko se nachází na území Mikroregionu Odersko, Regionu Poodří a protíná také Bílovecko a města Fulnek a Studénka. Svou činnost datuje již od roku 2003 jako volný svazek bez právní subjektivity, až v průběhu roku 2013 došlo k transformaci, kdy k 9.10.2013 vznikla obecně prospěšná společnost, jehož zakladateli byly města Bílovec, Fulnek a Studénka společně s Mikroregionem Odersko a Regionem Poodří. Obě části euroregionu velice úzce spolupracují s touto organizací, tato vyústila realizací společného česko-polského projektu „Pohádková Odra“ v letech 2017-2018.

www.moravskekravarsko.cz

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Nejdůležitějšími institucemi odpovědnými za rozvoj česko-polské spolupráce v polské části Euroregionu Silesia jsou jednotky místní samosprávy na úrovni obcí, jakož i okresů a vojvodství, a rovněž státní instituce (např. policejní jednotky, jednotky Pohraniční stráž a hasičských záchranných sborů). Stejně důležitou roli při rozvoji česko-polské spolupráce hrají rovněž organizační jednotky měst a obcí. Stále rostoucí roli při rozvíjení přeshraniční spolupráce v Euroregionu Silesia hraje rovněž spolupráce nevládních organizací.

Největší institucí zaměřenou na rozvoj přeshraniční spolupráce na území Euroregionu Silesia je:

ESÚS TRITIA – Evropské sdružení pro územní spolupráci, které je tvořeno čtyřmi členy: Slezské vojvodství v partnerství s Opolským vojvodstvím (Polsko), Moravskoslezský kraj (Česká republika), Žilinský samosprávný kraj (Slovenská republika). TRITIA je organizací efektivní mezinárodní spolupráce, jejímž cílem je identifikace, propagace a zavádění programů a projektů a současně organizací společných akcí přispívajících k rozvoji a zlepšení životních podmínek obyvatel česko-polsko-slovenského pohraničí.

<http://www.egttritria.eu/pl/>

Slezské vojvodství, <http://www.slaskie.pl>

Opolské vojvodství, <http://www.opolskie.pl>

Spolupráce polské části Euroregionu Silesia se Slezským vojvodstvím a Opolským vojvodstvím byla doposud sporadická a rozvíjela se velmi pomalu. V období programování 2007 – 2013 v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR euroregion s vojvodstvími spolupracoval při činnostech v pracovních skupinách připravujících programové dokumenty a v rámci prací v monitorovacím výboru Programu. V roce 2011 byla polská strana euroregionu přizvána ke spolupráci v rámci prací v pracovních skupinách projektu s názvem „Strategie systémové spolupráce veřejných institucí Moravskoslezského kraje, Slezského vojvodství a Opolského vojvodství“.

V roce 2012 došlo k oživení spolupráce s vojvodstvími, došlo k několika setkáním nejvyšších představitelů jak vojvodství, tak i Sdružení, v důsledku čehož dne 3. 12. 2012 byl podepsán intenční dopis mezi Slezským vojvodstvím, Opolským vojvodstvím a polskou stranou Euroregionu Silesia, Beskydy, Praděd a Těšínské Slezsko. Přijaté iniciativy v rámci podepsaného dopisu mají vytvářet optimální podmínky pro rozvoj území polsko-česko-slovenského příhraničí v nové finanční perspektivě Evropské unie 2014 – 2020.

Ostatní instituce sdružující obce, které jsou rovněž členy sdružení, jsou:

Svaz obcí a okresů západního subregionu Slezského vojvodství se sídlem v Rybníku – jedná se o sdružení 28 obcí a okresů z oblasti západního subregionu. Svaz formálně funguje od května 2002. Hlavním předmětem činnosti sdružení je: lobbing pro záležitosti důležité pro

subregion, integrace různých prostředí z jeho oblasti a propagace týkající se hospodářství a turistiky.

<http://www.subregion.pl/>

Místní akční skupiny – jedná se o druh územního partnerství vytvořeného obvykle na venkově, sdružující zástupce místních organizací (z veřejného, soukromého a nevládního sektoru) a obyvatel dané oblasti vyznačené hranicí členských obcí. Právním základem pro činnost místních akčních skupin v Polsku jsou zákony o podpoře rozvoje venkova a o sdruženích.

Na území Euroregionu Silesia fungují následující místní akční skupiny:

- Sdružení místní akční skupina „Partnerstwo dla rozwoju“ (*Partnerství pro rozvoj*), ul.1-go Maja 8b,47-480 Pietrowice Wielkie; <http://www.grupadzialania.pl/site/start.html>
- Sdružení místní akční skupina „Morawskie Wrota“ (*Moravská brána*), ul. Raciborska 27, 44–350 Gorzyce; <http://www.morawskie-wrota.pl/>
- Sdružení „LYSKOR“, ul. Sikorskiego 2, 44–295 Lyski, <http://www.lyskor.pl/>
- Sdružení místní akční skupina „Płaskowyż Dobrej Ziemi“ (*Pahorkatina dobré země*), ul. Wojska Polskiego 21, 48–130 Kietrz; <http://www.plaskowyzlgd.pl/>

Euroregion Silesia rovněž rozvíjí úzkou spolupráci s řadou institucí působících na různých úrovních.

Na celostátní úrovni spolupracuje polská část Euroregionu Silesia s ostatními euroregiony na území Polska v rámci Fóra polských hraničních regionů a v rámci „Federace euroregionů Polské republiky“ založené v roce 2012 - svazem vytvořeným polskými stranami euroregionů.

Od roku 2000 Euroregion Silesia rovněž aktivně působí v rámci Česko-polské mimovládní komise pro přeshraniční spolupráci. Úkolem komise pracující od roku 1994 je určování směrů a forem přeshraniční spolupráce, analyzování problémů, které ztěžují spolupráci, a vypracovávání stanovených pokynů vedoucích k odstranění těchto problémů.

Od roku 2004 euroregion spolupracuje rovněž s německo-francouzským euroregionem REGIO PAMINA, který patří mezi nejzkušenější instituce tohoto typu v Evropě.

3.1.5 Klíčová zjištění

- Euroregion Silesia vznikl v roce 1998. Přestože patří k mladším euroregionům (mj. o 40 let mladší než nejstarší evropský euroregion EUREGIO a o 7 let mladší než nejstarší euroregion v ČR a Polsku – Euroregion Nisa), je v současné době stabilní a funkční organizací s profesionálním personálním zázemím a velkými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce.
- Česká část Euroregionu Silesia se nachází v severovýchodní části České republiky na území Moravskoslezského kraje, polská část se nachází na jihu Polska, v jižní části Opolského vojvodství a jihozápadní části Slezského vojvodství
- Česká strana Euroregionu Silesia má v současné době celkem 53 členských obcí a dalších 5 přidružených členů. Polská část Euroregionu Silesia v současnosti zahrnuje 22 členských obcí. V posledních letech se členská základna rozšiřuje zcela minimálně.
- Právní statut a stanovy české části Euroregionu Silesia jí umožňují poskytovat i placené služby.
- Euroregion Silesia plní významnou roli především v programech EU určených na podporu přeshraniční spolupráce
- Od roku 2000 se Euroregion Silesia aktivně podílí na činnosti Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci.

- Euroregion Silesia spolupracuje s řadou organizací odpovědných za realizaci veřejné politiky v Polsku a v České republice (samosprávami všech stupňů a jejich podřízenými jednotkami, státními institucemi, euroregiony, nevládními organizacemi).
- Euroregion Silesia se spolupodílí na rozvoji cestovního ruchu a spolupracuje s organizacemi, které řízeně koordinují cestovní ruch (destinační management aj.)

3.2 OBYVATELSTVO

3.2.1 Věková struktura

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Data o obyvatelstvu za roky 2016 až 2020 byla převzata z veřejné databáze Českého statistického úřadu a dále vychází z přehledu členské základny české části Euroregionu Silesia.

Ve sledovaném období 2016 – 2020 dochází ke změnám počtu osob žijících na území členských obcí nejen v důsledku přirozeného přírůstku a úbytku a migrace obyvatel, ale rovněž vlivem změn členské základny Euroregionu Silesia.

K 31.12.2020 tvořilo Euroregion Silesia celkem 52 členů s celkovým počtem osob 474 590, z toho 72 956 osob ve věku 0-14 let, 304 319 osob ve věku 15-64 let a 97 315 osob ve věku 65 a více let. Součástí Euroregionu Silesia je také 5 přidružených členů. Více informací o vývoji počtu osob v následující tabulce.

Tabulka 9 - Počet osob žijících v české části Euroregionu Silesia k 31.12. daného roku

Obec (okres)	2016	2017	2018	2019	2020
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	7 407	7 419	7 394	7 399
Bolatice (okres Opava)	4 443	4 462	4 478	4 499	4 495
Branka u Opavy (okres Opava)	1 100	1 082	1 075	1 076	1 076
Brumovice (okres Opava)	1 506	1 503	1 491	1 495	1 511
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	2 906	2 891	2 908	2 918	2 912
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	370	383	377	378	389
Darkovice (okres Opava)	-	1 367	1 363	1 352	1 356
Dolní Benešov (okres Opava)	4 046	4 053	4 043	4 038	4 052
Dolní Životice (okres Opava)	1 043	1 056	1 046	1 045	1 037
Dobroslavice (okres Opava)	-	-	-	749	761
Fulnek (okres Nový Jičín)	5 740	5 702	5 656	5 592	5 561
Hať (okres Opava)	2 570	2 556	2 515	2 509	2 521
Hlavnice (okres Opava)	635	648	661	668	658
Hlučín (okres Opava)	13 970	13 996	13 953	13 931	13 805
Hněvošice (okres Opava)	1 008	1 006	1 001	1 003	1 011
Holasovice (okres Opava)	1 359	1 358	1 359	1 380	1 354
Horní Benešov (okres Bruntál)	2 253	2 235	2 253	2 249	2 238
Horní Životice (okres Bruntál)	315	333	329	343	347
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	5 402	5 455	5 489	5 506	5 493
Chlebičov (okres Opava)	1 152	1 167	1 172	1 169	1 181
Chuchelná (okres Opava)	-	1 277	1 287	1 284	1 270
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	-	-	1 994	1 972	1 939
Jezdkovice (okres Opava)	244	244	242	244	248
Kobeřice (okres Opava)	3 299	3 303	3 307	3 280	3 271
Kozmice (okres Opava)	1 905	1 912	1 912	1 905	1 908
Kravaře (okres Opava)	6 699	6 668	6 695	6 717	6 662
Litultovice (okres Opava)	906	925	916	910	927

Melč (okres Opava)	635	629	635	631	-
Mikolajice (okres Opava)	277	284	280	285	293
Neplachovice (okres Opava)	943	948	950	948	941
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	23 550	23 567	23 496	23 260	23 151
Odry (okres Nový Jičín)	7 291	7 236	7 227	7 285	7 286
Oldřšov (okres Opava)	1 360	1 367	1 380	1 410	1 442
Opava (okres Opava)	57 387	57 019	56 638	56 450	55 996
Ostrava (okres Ostrava-město)	291 634	290 450	289 128	287 968	284 982
Otice (okres Opava)	1 421	1 407	1 1436	1 441	1 445
Píšť (okres Opava)	2 138	2 128	2 114	2 110	2 106
Rohov (okres Opava)	585	587	596	591	606
Slavkov (okres Opava)	2 010	2 013	2 031	2 052	2 071
Slatina (okres Nový Jičín)	-	-	782	787	793
Služovice (okres Opava)	815	790	795	817	818
Sosnová (okres Opava)	401	402	404	399	396
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	217	197	194	194	188
Stěbořice (okres Opava)	1 454	1 452	1 480	1 490	1 479
Strahovice (okres Opava)	886	879	891	882	885
Sudice (okres Opava)	643	627	619	634	641
Šilheřovice (okres Opava)	1 581	1 584	1 580	1 612	1 612
Velké Heraltice (okres Opava)	1 609	1 611	1 628	1 622	1 608
Velké Hoštice (okres Opava)	1 830	1 831	1 843	1 843	1 863
Větřkovice (okres Opava)	748	737	746	743	742
Vítkov (okres Opava)	5 787	5 753	5 725	5 670	5 620
Vřesina (okres Opava)	-	1 619	1 643	1 631	1 660
Závada (okres Opava)	-	-	-	-	584
Celkem	468 073	478 106	479 182	478 962	474 590

Pozn.: U obce, která nebyla k 31.12. daného roku členem, je uvedena -.

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze

Srovnání počtu obyvatel na úrovni okresů ukazuje na pokles počtu obyvatel ve všech zastoupených okresech, z toho největší pokles na území okresu Ostrava-město. Klesající trend v počtu obyvatel je patrný také na území celého Moravskoslezského kraje – viz následující tabulka a graf.

Tabulka 10 - Vývoj počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji a ve vybraných okresech v letech 2016 – 2020

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
Moravskoslezský kraj	1 209 879	1 205 886	1 203 299	1 200 539	1 192 834
okres Opava	176 600	176 385	176 254	176 236	175 777
okres Bruntál	93 080	92 453	92 018	91 597	90 971
okres Nový Jičín	151 737	151 566	151 680	151 577	151 398
okres Ostrava-město	323 464	322 419	321 273	320 145	317 322

Zdroj: ČSÚ, veřejná databáze; vlastní zpracování

Věkovou strukturu složení osob žijících na území českých členských obcí Euroregionu Silesia ke konci roku 2020 znázorňuje následující tabulka.

Tabulka 11 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2020

Obec (okres)	Počet osob celkem	Věková skupina		
		0-14	15-64	65+
Bílovec (okres Nový Jičín)	7 399	1 131	4 781	1 487
Bolatice (okres Opava)	4 495	755	2 915	825
Branka u Opavy (okres Opava)	1 076	153	729	194
Brumovice (okres Opava)	1 511	244	973	294
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	2 912	475	1 796	641

Černá ve Slezsku (okres Opava)	389	89	251	49
Darkovice (okres Opava)	1 356	243	905	208
Dolní Benešov (okres Opava)	4 052	598	2 666	788
Dolní Životice (okres Opava)	1 037	146	682	209
Dobroslavice (okres Opava)	761	107	479	175
Fulnek (okres Nový Jičín)	5 561	847	3 557	1 157
Hať (okres Opava)	2 521	411	1 650	460
Hlavnice (okres Opava)	658	124	432	102
Hlučín (okres Opava)	13 805	2 045	8 769	2 991
Hněvošice (okres Opava)	1 011	165	650	196
Holasovice (okres Opava)	1 354	219	878	257
Horní Benešov (okres Bruntál)	2 238	373	1 416	449
Horní Životice (okres Bruntál)	347	63	221	63
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	5 493	919	3 432	1 142
Chlebičov (okres Opava)	1 181	220	764	197
Chuchelná (okres Opava)	1 270	210	838	222
Jeseník na Odrou (okres Nový Jičín)	1 939	310	1 274	365
Jezdkovice (okres Opava)	248	40	155	53
Kobeřice (okres Opava)	3 271	530	2 177	564
Kozmice (okres Opava)	1 908	316	1 210	382
Kravaře (okres Opava)	6 662	1 088	4 354	1 220
Litultovice (okres Opava)	927	159	578	190
Mikolajice (okres Opava)	293	56	190	47
Neplachovice (okres Opava)	941	162	594	185
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	23 151	3 713	14 563	4 875
Odry (okres Nový Jičín)	7 286	1 185	4 625	1 476
Oldřív (okres Opava)	1 442	252	934	256
Opava (okres Opava)	55 996	8 393	35 567	12 036
Ostrava (okres Ostrava-město)	284 982	43 064	183 178	58 740
Otice (okres Opava)	1 445	262	923	260
Píšť (okres Opava)	2 106	313	1 351	442
Rohov (okres Opava)	606	98	403	105
Slatina (okres Nový Jičín)	793	161	489	143
Slavkov (okres Opava)	2 071	376	1 332	363
Služovice (okres Opava)	818	138	555	125
Sosnová (okres Opava)	396	58	272	66
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	188	26	118	44
Stěbořice (okres Opava)	1 479	271	952	456
Strahovice (okres Opava)	885	138	587	160
Sudice (okres Opava)	641	110	420	111
Šilheřovice (okres Opava)	1 612	240	1 072	300
Velké Heraltice (okres Opava)	1 608	244	1 019	345
Velké Hoštice (okres Opava)	1 863	340	1 193	330
Větřkovice (okres Opava)	742	111	471	160
Vítkov (okres Opava)	5 620	847	3 508	1 265
Vřesina (okres Opava)	1 660	316	1 089	255
Závada (okres Opava)	584	102	382	100
Celkem za členské obce k 31.12.2020	474 590	72 956	304 319	97 315

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Věková struktura obyvatel za celý Moravskoslezský kraj a ve vybraných okresech Moravskoslezského kraje k 31.12.2020 je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 12 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2020, dle okresů a kraje

Územní jednotka	Počet osob celkem	Věková skupina		
		0-14	15-64	65+
Moravskoslezský kraj	1 192 834	183 769	765 935	243 130
okres Opava	175 777	27 912	112 623	35 242
okres Bruntál	90 971	13 292	57 926	19 753
okres Nový Jičín	151 398	24 508	96 893	29 997
okres Ostrava-město	317 322	48 273	204 091	64 958

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

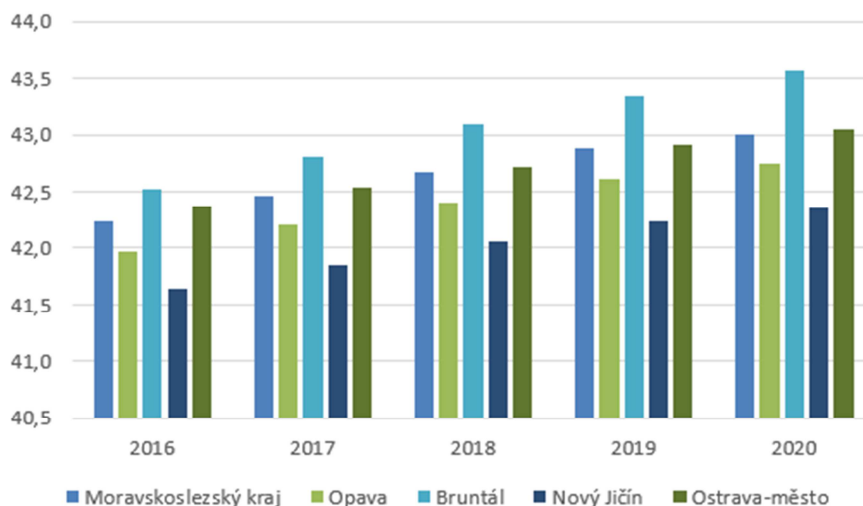
Vývoj věkové struktury velmi dobře vystihuje hodnota průměrného věku a sledování jejího vývoje. Z následující tabulky je patrné, že dochází ve všech sledovaných okresech ke stárnutí obyvatel, což odpovídá i celorepublikovému trendu.

Tabulka 13 - Vývoj hodnoty průměrného věku ve vybraných okresech a v MSK v letech 2016 - 2020

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
Moravskoslezský kraj	42,2	42,5	42,7	42,9	43
okres Opava	42	42,2	42,4	42,6	42,7
okres Bruntál	42,5	42,8	43,1	43,3	43,6
okres Nový Jičín	41,6	41,9	42,1	42,2	42,4
okres Ostrava-město	42,4	42,5	42,7	42,9	43,1

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Graf 1 - Vývoj hodnoty průměrného věku ve vybraných okresech a v Moravskoslezském kraji v letech 2016 - 2020

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze; vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Údaje týkající se obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia pocházejí z databanky místních údajů Hlavního statistického úřadu (GUS – Główny urząd statystyczny).

Podle stavu k roku 2020 polská část Euroregionu Silesia zahrnuje 22 členských obcí. V této skupině jsou rovněž 3 městské obce, 5 městsko-venkovských obcí a 14 venkovských. Celkový počet obyvatel ze zmíněných obcí činí více než 292,3 tis. osob.

V letech 2018-2020 převládala tendence poklesu počtu obyvatel. Na 22 obcí byl ve 14 z nich zaznamenán pokles počtu obyvatelstva, přičemž celkem se populace polské části euroregionu snížila o více než 2400 osob, což dává pokles -0,8 %. Nejsilnější dynamika vylidňování se týkala obcí głubčického okresu Branice a Kietrze a rovněž města Kuźnia Raciborska, kde pokles počtu obyvatel v roce 2020 v porovnání s rokem 2018 činil více než 2 %. Největší počet obyvatel ztratily Racibórz (-623) a Wodzisław Śląski (-567). Na druhé straně nejvyšší přírůstek počtu obyvatel, který překročil hranici 100 osob, byl zaznamenán v obcích Gaszowice, Świerklany a Gorzyce.

Rozhodně největšími městskými středisky polské části Euroregionu Silesia jsou Racibórz (54 tis. obyvatel) a Wodzisław Śląski (48 tis.) Dvěma dalšími obcemi s podobným počtem obyvatel pohybujícím se mezi 21-22 tis. jsou Głubczyce a Gorzyce. Dalších pět obcí má potenciál v rozmezí 10-14 tis. obyvatel, a to Pszów, Świerklany, Kuźnia Raciborska, Krzyżanowice a Kietrz. Demografický potenciál 12 obcí Euroregionu Silesia činí 5-10 tis. obyvatel, zatímco nejmenší jednotkou jsou Jejkowice, které mají mírně přes 4,1 tis. obyvatel.

Tabulka 14 - Počet obyvatel polské části Euroregionu Silesia v letech 2018-2020

Územní jednotka	Typ obce	2018	2019	2020	Rozdíl 2020-2018	
		osoba	osoba	osoba	osoba	%
Baborów	M-W	6 011	5 976	5 901	-110	-1,8%
Branice	W	6 524	6 474	6 363	-161	-2,5%
Gaszowice	W	9 720	9 798	9 856	136	1,4%
Głubczyce	M-W	22 395	22 280	22 029	-366	-1,6%
Gorzyce	W	21 265	21 338	21 370	105	0,5%
Jejkowice	W	4 132	4 154	4 185	53	1,3%
Kietrz	M-W	10 953	10 822	10 722	-231	-2,1%
Kornowac	W	5 150	5 159	5 165	15	0,3%
Krzanowice	M-W	5 746	5 742	5 676	-70	-1,2%
Krzyżanowice	W	11 301	11 274	11 185	-116	-1,0%
Kuźnia Raciborska	M-W	11 883	11 768	11 641	-242	-2,0%
Lubomia	W	7 920	7 912	7 903	-17	-0,2%
Lyski	W	9 650	9 654	9 676	26	0,3%
Marklowice	W	5 415	5 405	5 417	2	0,0%
Mszana	W	7 689	7 690	7 684	-5	-0,1%
Nędza	W	7 437	7 453	7 446	9	0,1%
Pietrowice Wielkie	W	6 910	6 883	6 888	-22	-0,3%
Pszów	M	13 994	13 844	13 734	-260	-1,9%
Racibórz	M	54 882	54 739	54 259	-623	-1,1%
Rudnik	W	5 204	5 193	5 150	-54	-1,0%
Świerklany	W	12 409	12 486	12 540	131	1,1%
Wodzisław Śląski	M	48 143	47 813	47 576	-567	-1,2%
Celkem		294 773	293 857	292 366	-2 407	-0,8

Pozn.: M – městská; M-W – městske-venkovská; W – venkovská

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Procentuální podíl obyvatel v produktivním věku v celé populaci polské části euroregionu činí 60,8%, což je o 1,3 procentního bodu více nežli je celostátní průměr, který činí 59,5%. Zatímco podíl osob v poproduktivním věku činí 22,0% a je nižší o 0,3 procentního bodu nežli celostátní průměr. Trendy a prognózy jsou v tomto ohledu negativní. Ve výhledu do roku 2030 lze očekávat další pokles počtu obyvatel a změny struktury obyvatelstva projevující se nárůstem podílu obyvatel v poproduktivním věku.

Tabulka 15 - Věková struktura obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia v roce 2020

Územní jednotka	Celkem	V předproduktivní m věku – 14 let a méně		V produktivním věku – 15-59 let ženy, 15-64 muži		V poproduktivním věku	
		Počet	%	Počet	%	Počet	%
Baborów	5 901	873	14,8	3 761	63,7	1 267	21,5
Branice	6 363	899	14,1	3 834	60,3	1 630	25,6
Gaszowice	9 856	2 055	20,9	5 866	59,5	1 935	19,6
Głubczyce	22 029	3 540	16,1	13 044	59,2	5 445	24,7
Gorzycy	21 370	4 153	19,4	12 908	60,4	4 309	20,2
Jejkowice	4 185	885	21,1	2 565	61,3	735	17,6
Kietrz	10 722	1 632	15,2	6 611	61,7	2 479	23,1
Kornowac	5 165	1 010	19,6	3 194	61,8	961	18,6
Krzanowice	5 676	891	15,7	3 606	63,5	1 179	20,8
Krzyżanowice	11 185	1 904	17,0	7 045	63,0	2 236	20,0
Kuźnia Raciborska	11 641	1 851	15,9	7 352	63,2	2 438	20,9
Lubomia	7 903	1 448	18,3	4 852	61,4	1 603	20,3
Lyski	9 676	1 626	16,8	6 010	62,1	2 040	21,1
Marklowice	5 417	1 059	19,5	3 233	59,7	1 125	20,8
Mszana	7 684	1 626	21,2	4 638	60,4	1 420	18,5
Nędza	7 446	1 188	16,0	4 787	64,3	1 471	19,8
Pietrowice Wielkie	6 888	1 097	15,9	4 377	63,5	1 414	20,5
Pszów	13 734	2 320	16,9	8 434	61,4	2 980	21,7
Racibórz	54 259	8 416	15,5	32 752	60,4	13 091	24,1
Rudnik	5 150	870	16,9	3 255	63,2	1 025	19,9
Świerklany	12 540	2 725	21,7	7 550	60,2	2 265	18,1
Wodzisław Śląski	47 576	8 108	17,0	28 178	59,2	11 290	23,7
EUROREGION PL	292 366	50 176	17,2	177 852	60,8	64 338	22,0
OPOLSKIE	976 774	156 518	16,0	593 618	60,8	226 638	23,2
ŚLĄSKIE	4 492 330	772 524	17,2	2 653 110	59,1	1 066 696	23,7
POLSKA	38 265 013	6 953 639	18,2	22 771 440	59,5	8 539 934	22,3

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.2.2 Porodnost, úmrtnost, migrace

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

V případě migračního přírůstku, porodnosti a úmrtnosti byla sledována data za jednotlivé obce v letech 2016 - 2020. Ve sledovaném období dochází dlouhodobě k přirozenému úbytku osob žijících na území členských obcí české části Euroregionu Silesia, tzn., že počet zemřelých osob převyšuje počet osob živě narozených. Nejvýraznější přirozený úbytek byl zaznamenán v roce 2020, a to 1 540 osob. V uvedeném roce došlo k největšímu přirozenému úbytku ve městech Ostrava, Opava a Nový Jičín, opačně největší přirozený přírůstek byl zaznamenán v obcích Oldřišov a Kobeřice.

Tabulka 16 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12 daného roku

Obec (okres)	2016	2017	2018	2019	2020
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	9	19	-17	-28
Bolatice (okres Opava)	1	9	-2	-10	-3
Branka u Opavy (okres Opava)	0	-1	-3	-5	5
Brumovice (okres Opava)	-1	-2	10	3	-1
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	-19	-14	-10	-21	-21

Čermná ve Slezsku (okres Opava)	4	2	3	0	0
Darkovice (okres Opava)	-	-6	-6	-7	0
Dobroslavice (okres Opava)	-	-	-	-3	3
Dolní Benešov (okres Opava)	-6	-1	-2	-17	-2
Dolní Životice (okres Opava)	-7	-	-2	-5	-10
Fulnek (okres Nový Jičín)	6	-11	-26	-7	-3
Hať (okres Opava)	7	3	-8	2	-14
Hlavnice (okres Opava)	-2	2	6	1	-1
Hlučín (okres Opava)	-38	-44	-22	-43	-71
Hněvošice (okres Opava)	-1	5	-6	5	7
Holasovice (okres Opava)	8	2	1	10	-12
Horní Benešov (okres Bruntál)	-2	-17	-4	-5	-13
Horní Životice (okres Bruntál)	3	4	-1	7	2
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	10	3	21	17	-11
Chlebičov (okres Opava)	9	2	4	-3	3
Chuchelná (okres Opava)	-	2	8	-9	-16
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	-	-	11	-4	-13
Jezdkovice (okres Opava)	8	-3	0	1	5
Kobeřice (okres Opava)	19	10	7	-1	10
Kozmice (okres Opava)	3	5	-1	-5	-9
Kravaře (okres Opava)	-9	4	9	-2	-19
Litultovice (okres Opava)	-1	-2	-3	-2	-6
Melč (okres Opava)	-5	-1	1	1	-
Mikolajice (okres Opava)	-2	-2	2	3	3
Neplachovice (okres Opava)	-3	3	-1	7	-8
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	13	23	25	-28	-58
Odry (okres Nový Jičín)	-9	-28	-5	8	-19
Oldřív (okres Opava)	3	6	-1	2	11
Opava (okres Opava)	5	40	-73	-36	-160
Ostrava (okres Ostrava-město)	-355	-521	-328	-384	-1 039
Otice (okres Opava)	3	5	3	8	7
Píšť (okres Opava)	-4	6	-6	10	-7
Rohov (okres Opava)	0	0	-1	-3	5
Slatina (okres Nový Jičín)	-	-	2	0	1
Slavkov (okres Opava)	14	-7	8	15	-10
Služovice (okres Opava)	4	-6	2	5	-1
Sosnová (okres Opava)	-1	-4	5	-2	-6
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	-6	4	-3	-6	0
Stěbořice (okres Opava)	6	1	1	1	-6
Strahovice (okres Opava)	0	-2	6	1	7
Sudice (okres Opava)	0	5	4	4	1
Šilheřovice (okres Opava)	8	-3	0	5	0
Velké Heraltice (okres Opava)	5	5	-3	2	-4
Velké Hoštice (okres Opava)	7	5	5	-5	-4
Větrkovice (okres Opava)	2	-2	-1	0	-3
Vítkov (okres Opava)	-26	-27	-23	-4	-33
Vřesina (okres Opava)	-	-5	7	-4	9
Závada (okres Opava)	-	-	-	1	-8
Celkem	-349	-544	-371	-519	-1 540

Pozn.: U obce, která nebyla k 31.12. daného roku členem, je uvedena -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Hodnoty přirozeného přírůstku/úbytku za vybrané okresy, které jsou součástí Euroregionu Silesia, jsou uvedeny v následující tabulce.

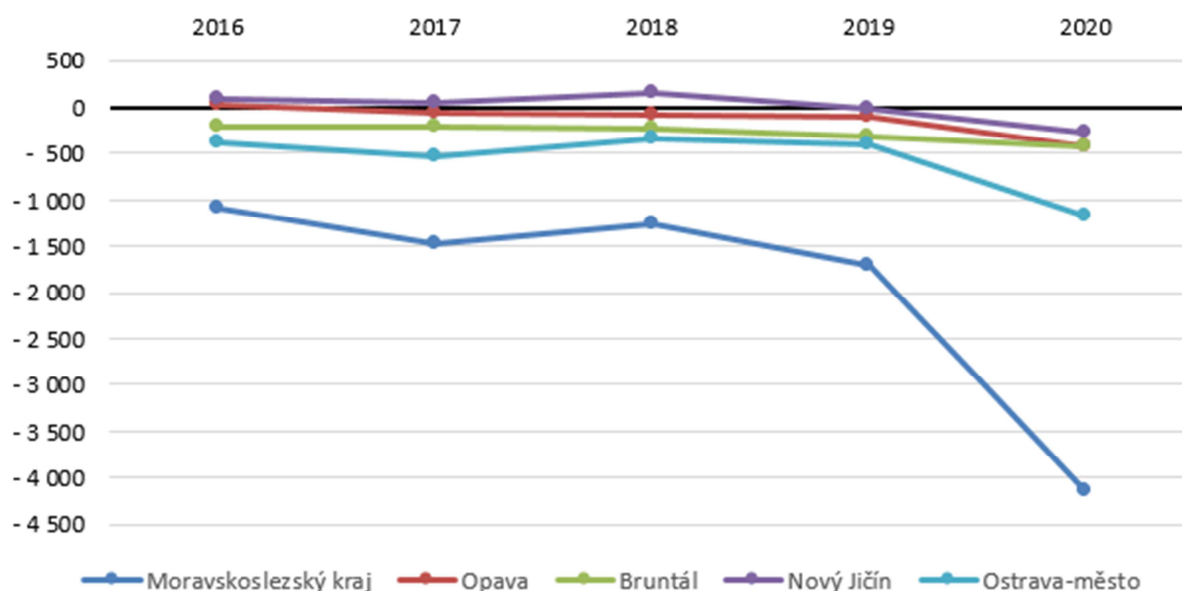
Tabulka 17 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku za území MSK/vybraného okresu

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
Moravskoslezský kraj	-1 081	-1 482	-1 262	-1 706	-4 137
okres Opava	16	-66	-82	-115	-431
okres Bruntál	-206	-222	-229	-314	-435
okres Nový Jičín	86	34	158	-13	-283
okres Ostrava-město	-376	-541	-348	-411	-1 165

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze; vlastní zpracování

Z dostupných dat je patrné, že v celém Moravskoslezském kraji dochází ve sledovaném období k přirozenému úbytku obyvatel. Ze sledovaných okresů dosahoval ve 3 po sobě jdoucích letech (2016 – 2018) přirozený přírůstek pouze okres Nový Jičín. Okres Opava kladného přírůstu dosahoval v rámci sledovaného období pouze v roce 2016.

Graf 2 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31. 12. daného roku za území Moravskoslezského kraje/vybraného okresu

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze; vlastní zpracování

Ještě výrazněji než přirozený úbytek se na celkovém úbytku osob žijících na území české části Euroregionu Silesia podílí migrační úbytek. Největší migrační úbytek v období let 2016 – 2020 byl zaznamenán v roce 2020, a to 2 173 osob. V uvedeném roce došlo k největšímu migračnímu úbytku ve městech Ostrava, Opava a Hlučín, opačně největší migrační přírůstek byl zaznamenán v obcích Vřesina a Hať a městě Bílovec.

Tabulka 18 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku

Obec (okres)	2016	2017	2018	2019	2020
Bílovec (okres Nový Jičín)	-	-17	3	-8	33
Bolatice (okres Opava)	-10	10	18	31	-1
Branka u Opavy (okres Opava)	-1	-17	-4	6	-5
Brumovice (okres Opava)	7	-1	-22	1	17
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	14	-1	27	31	15
Čermná ve Slezsku (okres Opava)	-16	11	-9	1	11
Darkovice (okres Opava)	-	6	2	-4	4
Dobroslavice (okres Opava)	-	-	-	-4	9
Dolní Benešov (okres Opava)	-4	8	-8	12	16

Dolní Lhota (okres Ostrava-město)	-	-	-	-	-
Dolní Životice (okres Opava)	-24	13	-8	4	2
Fulnek (okres Nový Jičín)	-23	-27	-20	-57	-28
Háj ve Slezsku (okres Opava)	-	-	-	-	-
Hať (okres Opava)	-8	-17	-33	-8	26
Hlavnice (okres Opava)	-3	11	7	6	-9
Hlučín (okres Opava)	-12	70	-21	21	-55
Hněvošice (okres Opava)	-10	-7	1	-3	1
Holasovice (okres Opava)	-19	-3	0	11	-14
Horní Benešov (okres Bruntál)	-11	-1	22	1	2
Horní Životice (okres Bruntál)	4	14	-3	7	2
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	-24	50	13	0	-2
Chlebičov (okres Opava)	16	13	1	0	9
Chuchelná (okres Opava)	-	5	2	6	2
Jezdkovice (okres Opava)	1	3	-2	1	-1
Kobeřice (okres Opava)	-21	-6	-3	-26	-19
Kozmice (okres Opava)	14	2	1	-2	12
Kravaře (okres Opava)	27	-35	18	24	-36
Litultovice (okres Opava)	-11	21	-6	-4	23
Melč (okres Opava)	20	-5	5	-5	-
Mikolajice (okres Opava)	-7	9	-6	2	5
Neplachovice (okres Opava)	-1	2	3	-9	1
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	-34	-6	-96	-208	-51
Odry (okres Nový Jičín)	-8	-27	-4	50	20
Oldřišov (okres Opava)	-8	1	14	28	21
Opava (okres Opava)	-294	-408	-308	-152	-294
Ostrava (okres Ostrava-město)	-692	-663	-994	-776	-1 947
Otice (okres Opava)	0	-19	26	-3	-3
Píšť (okres Opava)	27	-16	-8	-14	3
Rohov (okres Opava)	-4	2	10	-2	10
Slavkov (okres Opava)	41	10	10	6	29
Služovice (okres Opava)	-8	-19	3	17	2
Sosnová (okres Opava)	-7	5	-3	-3	3
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	-13	-24	0	6	22
Stěbořice (okres Opava)	-2	-3	27	-10	-5
Strahovice (okres Opava)	4	-5	6	-10	-4
Sudice (okres Opava)	7	-21	-12	11	6
Šilheřovice (okres Opava)	-12	6	-4	1	0
Velké Heraltice (okres Opava)	-28	-3	20	-8	-10
Velké Hoštice (okres Opava)	-2	-4	7	5	24
Větřkovice (okres Opava)	0	-9	10	-3	2
Vítkov (okres Opava)	7	-7	-6	-51	-17
Vřesina (okres Opava)	-	0	2	-8	47
Závada (okres Opava)	-	-	-	6	-9
Celkem	-1 128	-1 099	-1 314	-1 096	-2 173

Pozn.: U obce, která nebyla k 31. 12. daného roku členem, je uvedena -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Totožný trend vykazuje migrace obyvatel v Moravskoslezském kraji a ve vybraných okresech. Konkrétní hodnoty migračního přírůstku/úbytku jsou v následující tabulce. Kladné hodnoty dosahuje pouze okres Opava, a to v roce 2019, a okres Nový Jičín, v roce 2020. V ostatních letech dosahoval okres Opava, stejně jako celý kraj a ostatní sledované okresy záporných hodnot.

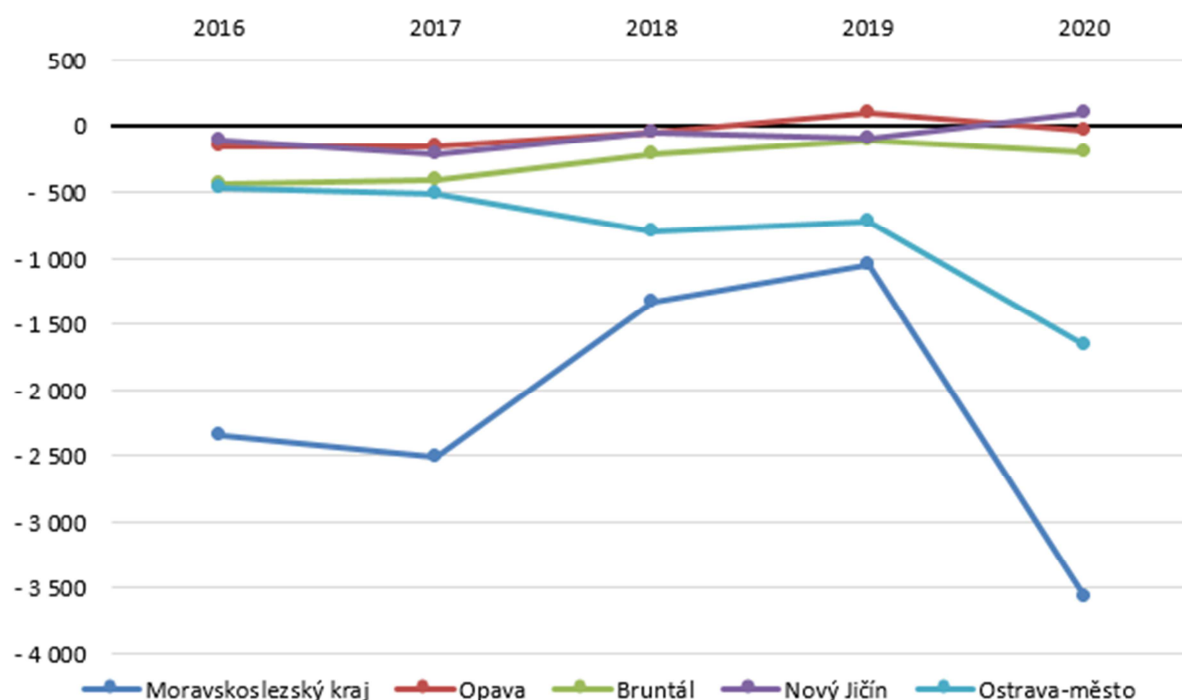
Tabulka 19 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku na území MSK a na území vybraného okresu

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
Moravskoslezský kraj	-2 351	-2 511	-1 325	-1 054	-3 568
okres Opava	-158	-149	-49	97	-28
okres Bruntál	-432	-405	-206	-107	-191
okres Nový Jičín	-111	-205	-44	-90	104
okres Ostrava-město	-471	-504	-798	-717	-1 658

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze; vlastní zpracování

Vývoj migračního přírůstku/úbytku je dobře patrný v následujícím grafu.

Graf 3 - Migrační přírůstek/úbytek k 31. 12. daného roku na území MSK a na území vybraného okresu

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze; vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V roce 2020 zaznamenaly všechny okresy Euroregionu přirozený úbytek. Největší přirozený úbytek obyvatel byl zaznamenán v okrese Głubczyce navzdory tomu, že počet narození a úmrtí zde byl nejnižší. Jako celek se oblast Euroregionu vyznačuje depopulací, která je výsledkem většího počtu úmrtí nad počtem narození.

Tabulka 20 - Počet narození a úmrtí v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2020)

Název okresu	Počet narození	Počet úmrtí	Přirozený přírůstek/ztráta	
			osoby	na 1000 obyvatel
Powiat głubczycki	294	705	-411	-9,1
Powiat raciborski	813	1 437	-624	-5,8
Powiat rybnicki	788	949	-161	-2,1
Powiat wodzisławski	1 379	1 961	-582	-3,7

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Všechny subregiony na území polské části Euroregionu Silesia, s výjimkou okresu Rybnik,

se vyznačují záporným migračním saldem. Jedním z hlavních důvodů záporného migračního salda na území polské části Euroregionu Silesia je absence větších městských a akademických středisek. Míra úbytku obyvatel, která je důsledkem migrace, je největší v okrese Głubczyce.

Tabulka 21 - Migrace v polské části Euroregionu Sielsia (údaje za rok 2020)

Název okresu	Počet osob, které se přistěhovaly	Počet osob, které se odstěhovaly	Saldo	
			osoby	na 1000 obyvatel
Powiat głubczycki	475	590	-115	-2,5
Powiat raciborski	962	1 091	-129	-1,2
Powiat rybnicki	927	788	139	1,8
Powiat wodzisławski	1 553	1 626	-73	-0,5

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.2.3 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Vývoj počtu obyvatel souvisí s vývojem členské základny české části Euroregionu Silesia.
- Dlouhodobě dochází rovněž k poklesu počtu obyvatel v členských obcích, kdy dochází jak k přirozenému úbytku, tak k úbytku migračnímu.
- Dlouhodobě dochází ke stárnutí obyvatelstva, kdy roste počet obyvatel starších 65 let a klesá počet osob mladších 15-64 let.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- V letech 2018-2020 se počet obyvatel Euroregionu snížil o více než 2,4 tis. osob, což znamená 0,8 % populace.
- V polské části Euroregionu Silesia postupuje proces stárnutí společnosti, přičemž podíl obyvatel v postprodukčním věku činil v roce 2020 22 %.
- Všechny podoblasti v polské části Euroregionu Silesia, s výjimkou rybnického okresu, se vyznačují záporným migračním saldem.

3.3 EKONOMIKA A TRH PRÁCE

3.3.1 Struktura podnikatelského prostředí

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Česká část Euroregionu Silesia zasahuje do území čtyř okresů Moravskoslezského kraje, a to do okresu Opava, Bruntál, Nový Jičín a Ostrava – město. Toto území je svým charakterem různorodé a v posledních letech se postupně proměňuje. Roste počet ekonomických subjektů působících na trhu, které se zaměřují jak na tradiční obory, tak i obory nové se špičkovými technologiemi a hi-tech produkty. Stále se jedná o oblast s vysokým podílem průmyslu jako je hutnictví či těžké strojírenství. Dalšími významnými sektory jsou lehké strojírenství, elektrotechnický a potravinářský průmysl, dále stavebnictví, výroba plastových výrobků a informační a komunikační technologie. Zemědělství má celoplošný charakter (hlavně Opavsko je zemědělskou oblastí), v podhůří Jeseníků je zastoupeno lesní hospodářství.

Ukazatelem, kterým lze charakterizovat úroveň podnikatelského prostředí (mikroprostředí)

v dotčeném území, je počet ekonomických subjektů zaregistrovaných v Registru ekonomických subjektů (RES) a jeho přepočet na tisíc obyvatel.

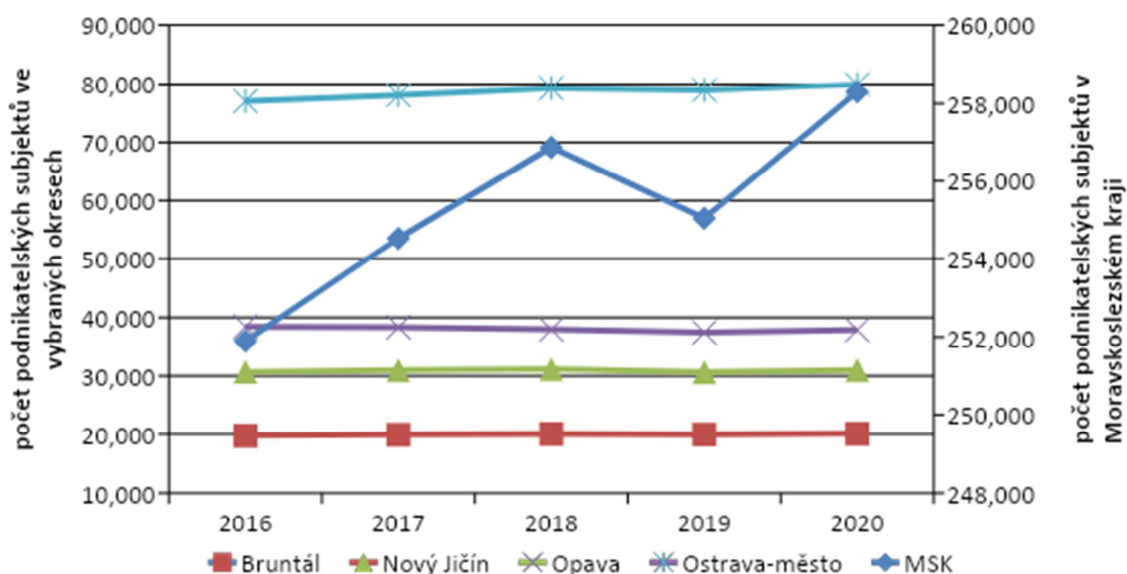
Celkový počet ekonomických subjektů v České republice nadále roste. Ve sledovaném období od roku 2016 až do roku 2020 přibylo přibližně 125 tis. ekonomických subjektů. Mezi roky 2016 a 2017 byl nárůst ve sledovaném období nejvyšší, a to o 41 140 subjektů. Nejnižší nárůst pak byl mezi roky 2018 – 2019, kdy přibylo pouze 3 tis. ekonomických subjektů.

Stejný trend byl ve sledovaném období zaznamenán i v Moravskoslezském kraji, vyjma roku 2019, kdy došlo k poklesu v počtu ekonomických subjektů. V letech 2016 – 2020 došlo k nárůstu celkového počtu ekonomických subjektů o 6,4 tis.

V okresech Bruntál, Nový Jičín a Opava nacházející se na území české části Euroregionu Silesia byla situace ve sledovaném období podobná, vyjma roku 2019 docházelo k nárůstu počtu ekonomických subjektů. V okrese Opava došlo ve sledovaném období k poklesu počtu ekonomických subjektů, a to o 571 subjektů.

Vývoj počtu ekonomických subjektů ve sledovaném období v zájmovém území je znázorněn na následujícím grafu.

Graf 4 - Vývoj počtu subjektů v letech 2016 - 2020 v zájmovém území

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze – Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem, vlastní zpracování

V celostátním měřítku průměrně připadá 274 podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel (mírný nárůst ve srovnání s rokem 2017). Všechny z okresů územně připadajících do české části Euroregionu Silesia jsou pod tímto průměrem.

Informace o počtu ekonomických subjektů v roce 2020 a srovnání s rokem 2017 jsou uvedeny v tabulce níže. Zeleně jsou označeny hodnoty, kde došlo k nárůstu počtu ekonomických subjektů na 1000 obyvatel ve srovnání s hodnotou v roce 2017, červeně pak hodnoty, kde došlo k poklesu tohoto ukazatele.

Tabulka 22 - Počet podnikatelských subjektů k 31.12. daného roku přepočtených na tisíc obyvatel

Ukazatel	MSK		Okres Opava		Okres Bruntál		Okres Nový Jičín		Okres Ostrava - město	
	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.	Σ	na 1000 obyv.
2017										
Počet obyvatel	1 205 886		176 385		92 453		151 566		322 419	
Celkový počet podnikatelských subjektů (RES)	254 525	211	38 345	217	19 893	215	30 984	204	78 107	242
2020										
Počet obyvatel	1 192 834		175 777		90 971		151 398		317 322	
Celkový počet podnikatelských subjektů (RES)	258 300	217	37 867	215	20 074	221	31 009	205	79 948	252

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze – Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem, vlastní zpracování

Následující tabulka uvádí výčet velkých a významných zaměstnavatelů české části Euroregionu Silesia. Tyto společnosti se nacházejí především ve velkých městech, jako je Ostrava, Opava, Nový Jičín, což může ovlivnit intenzitu dojížděky obyvatel do zaměstnání mimo obec. Dalšími významnými organizacemi jsou také celorepublikoví zaměstnavatelé jako např. Česká pošta, České dráhy, veřejná správa, školství apod.

Tabulka 23 - Největší zaměstnavatelé české části Euroregionu Silesia

Název obce	Název společnosti	Hlavní předmět podnikání
Ostrava	LIBERTY Ostrava, a.s.	Hutnictví
	Fakultní nemocnice Ostrava	Zdravotnictví
	VŠB-TU Ostrava	Vzdělávání
	Tieto Czech s.r.o.	Obchod
	Městská nemocnice Ostrava	Zdravotnictví
	Dopravní podnik Ostrava, a.s.	Doprava a spoje
	SUNGWOO HITECH s.r.o.	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla
	Ostravská univerzita v Ostravě	Vzdělávání
	Česká pošta, s. p., Severní Morava	Doprava a spoje
	KES - kabelové a elektronické systémy, s. r. o.	Automobilový průmysl
	H R U Š K A, spol. s r. o.	Obchod
	BREMBO Czech, s. r. o.	Automobilový průmysl
	VÍTKOVICE STEEL, a. s.	Hutnictví
	VÍTKOVICE HEAVY MACHINERY, a. s.	Strojírenství
	Vítkovická nemocnice, a. s.	Zdravotnictví
	Maxion Wheels Czech s.r.o.	Automobilový průmysl
	ITT Holdings Czech Republic, s.r.o.	Automobilový průmysl
	Třinecké železárny, a. s., provoz VT	Hutnictví
	LIBERTY Engineering Products Ostrava, a. s.	Hutnictví
	PKP CARGO INTERNATIONAL a.s.	Doprava a spoje
OKK Koksovny, a. s.	Zpracování tuhých a plyných paliv	

	PEGATRON Czech, s. r. o.	Elektrotechnika
Opava	Akzo Nobel Coatings CZ, a.s.	Výroba barev a laků
	Armatury Group a.s.	Výroba armatur
	Bidfood Czech Republic s.r.o.	Výroba zmrzliny a mražených potravinářských výrobků
	Bivoj a.s.	Výroba masných výrobků
	BRANO GROUP, a.s.	Výroba dílů pro automobilový průmysl
	Ferram a.s.	Strojírenství
	Tiskárna Grafico s.r.o.	Polygrafický průmysl
	Haberkorn s.r.o.	Výroba strojních dílů a komponentů pro průmyslové podniky
	Hagemann a. s.	Oprávenství a výroba pro nákladní automobily
	Hon a.s.	Výroba kancelářského nábytku
	KOMAS, spol. s r.o.	Výroba kování a dílů pro automobilový průmysl a elektroprůmysl
	KSR Industrial, s.r.o.	Výroba dílů pro automobilový průmysl
	LANEX a.s.	Výroba lan, vláken
	MLÝN HERBER spol. s r. o.	Výroba mouky a krmiv
	Model Obaly, a. s.	Výroba obalů, skládaček a vlnitých lepenek
	Mondelez Czech Republic s.r.o.	Výroba cukrovinek a sušenek
	Moravskoslezské cukrovary, a.s.	Výroba cukru
	MSA, a.s.	Výrobce průmyslových armatur
	Optys, spol. s r. o.	Tiskařské a polygrafické práce
	OSTROJ a.s.	Výrobce důlních zařízení a dalších strojírenských produktů
	Protech Oxyplast CZ, s.r.o.	Výroba barev a laků
	RKL Opava spol s.r.o.	Doprava a logistika
	Strojcar s.r.o.	Výroba pro automobilový a letecký průmysl
	Štencel Transport s.r.o.	Vnitrostátní a mezinárodní doprava, spedice a opravárenství
	Teva Pharmaceuticals CR, s.r.o	Farmaceutický průmysl
	TQM - holding s.r.o.	Nákladní a osobní doprava a logistika
	Witzenmann Opava, spol. s r.o.	Výroba nerezových komponent
	Slezská univerzita v Opavě	Vzdělávání
	Slezská nemocnice v Opavě	Zdravotnictví
	MSV Metal Studénka, a.s.	Kovárenská výroba
Hanon Systems Autopal s.r.o.	Výroba komponentů klimatizační a chladicí techniky pro automobilový průmysl	
Varroc Lighting Systems, s.r.o.	Výroba pro automobilový průmysl	
Nový Jičín	Forman Adamec, a.s.	Vnitrostátní a mezinárodní nákladní doprava a spedice
	Laboratoře AGEL a.s.	Zdravotnictví
	Semperflex Optimit, s.r.o.	výroba průmyslových a hydraulických hadic
	Tonak, a.s.	Výroba ostatních oděvů a oděvních doplňků

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, webové stránky: https://www.ostrava.cz/cs/podnikatel-investor/ekonomicky-profil-mesta/publikace/ke-stazeni/copy_of_FL_2020_CZ.pdf,
<https://www.opava-city.cz/cz/nabidka-temat/podnikani/nejvyznamnejsi-zamestnavatele/>,

Z hlediska dalších investic v regionu je důležitým hlediskem vznik či rozšiřování nových a stávajících průmyslových zón či rozvojových ploch, a to z důvodu vzniku nových pracovních příležitostí. Průmyslové zóny jsou významné a perspektivní plochy, které jsou po všech stránkách připraveny k zahájení investičních projektů. Rozvojové plochy představují lokality, které jsou zatím bez potřebné technické infrastruktury a jejich budoucí využití se odvíjí mj. od schválení v územně-plánovací dokumentaci.

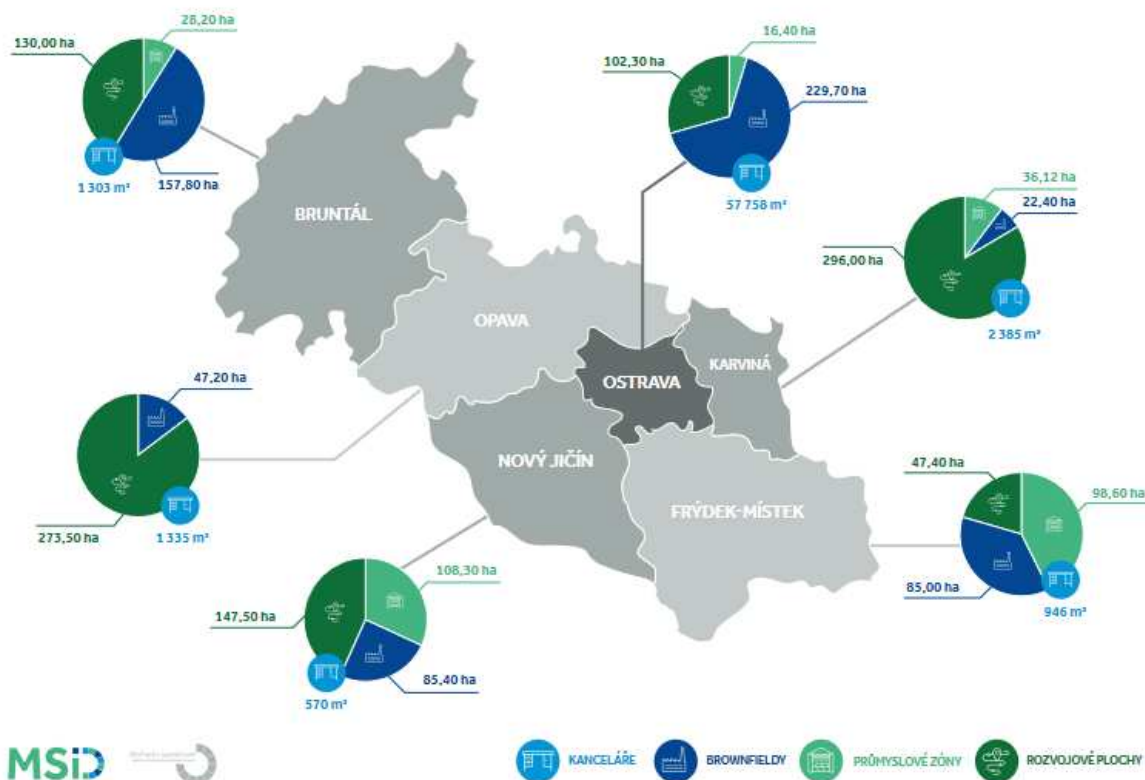
V Moravskoslezském kraji existuje vysoká nabídka lokalit vhodných pro podnikatelské účely, ať už se jedná o průmyslové zóny, rozvojové plochy, brownfieldy či kancelářské prostory. Všechny tyto lokality jsou evidovány a pravidelně aktualizovány krajskou společností MSID, a.s. a zveřejňovány na stránkách projektu INVEST MORE.

Rozsah dostupných lokalit pro komerční využití v jednotlivých okresech v Moravskoslezském kraji je zobrazen v následujícím grafickém přehledu (stav k lednu 2019).

V rámci okresů zastoupených v Euroregionu Silesia je nejvíce dostupných ploch typu brownfield v okrese Ostrava (229,70 ha), méně pak v okrese Bruntál (157,8 ha), Nový Jičín (85,4 ha) a Opava (47,2 ha).

Z hlediska rozvojových ploch je největší zastoupení v okrese Opava (273,5 ha), méně pak v okrese Bruntál (130,0 ha), Nový Jičín (147,5 ha) a nejméně v okrese Ostrava (102,3 ha). Nejvíce dostupných ploch v rámci průmyslových zón je v okrese Nový Jičín (108,3 ha), Bruntál (28,2 ha) a Ostrava (16,4 ha). V okrese Opava plochy v průmyslových zónách dostupné nejsou.

Obrázek 5 - Lokality pro komerční využití v Moravskoslezském kraji (stav k období leden 2019)

Zdroj: https://www.msic.cz/upload/files/mapa_A4_eletronicka%281%29.pdf

Průmyslové zóny či rozvojové plochy vhodné pro podnikatelské účely na území české části Euroregionu Silesia, kde se nacházejí volné plochy, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 24 - Seznam průmyslových zón (PZ) a rozvojových ploch (RZ) na území české části Euroregionu Silesia s volnou kapacitou (zpracováno k 25.5.2021)

Název zóny, rozvojové plochy	Typ plochy	Obec	Volná plocha (ha)
<i>Ve sledovaném území okresu Opava</i>			
Rozvojová plocha obce Oldřišov	RP	Oldřišov	1,00
U cukrovaru I	RP	Opava	3,70
U cukrovaru II	RP	Opava	2,25
Vávrovice	RP	Opava	30,00
Rozvojová plocha Vítkov	RP	Vítkov	3,00
<i>Ve sledovaném území okresu Nový Jičín</i>			
Bílovec – Podzámčí	RP	Bílovec	2,00
CTPark Nový Jičín	PZ	Nový Jičín	0,70
Areál Bezručova	RP	Nový Jičín	1,13
Lokalita B. Martinů	RP	Nový Jičín	4,40
Lokalita Bocheta	RP	Nový Jičín	0,65
Průmyslový park	RP	Nový Jičín	12,00
Rozšíření PZ Odry	RP	Odry	2,00
Za Bílým Domem	RP	Odry	3,00
<i>Ve sledovaném území okresu Ostrava-město</i>			
NP AREA (Porubka Business Park)	PZ	Ostrava	2,00
CTPark Ostrava	PZ	Ostrava	2,30
P3 Park Ostrava	PZ	Ostrava	44,00
Plocha Heřmanice	RP	Ostrava	3,00
Průmyslový areál Martinov	PZ	Ostrava	2,00
Contera park Ostrava D1	PZ	Ostrava	14,7*
Contera park Ostrava City	PZ	Ostrava	0,03
GLP Park Ostrava Hrušov	PZ	Ostrava	9,20**
Zárubek	RP	Ostrava	3,20

*celková rozloha parku 30 ha, 14,7 ha je plánováno jako prostory pro skladování a výrobu

** celková rozloha parku 30 ha, 9,2 ha je plánováno jako prostory pro skladování a výrobu

Zdroj: https://invest-msr.com/lokality?use%5B%5D=3&locality=&place=&area=0%3B900000#map_localities,
<https://www.ostrava.cz/cs/podnikatel-investor/nemovitosti/prumyslove-zony>,

V těsné blízkosti města Ostrava se nachází strategická průmyslová zóna Ostrava – Mošnov, která spolu s bezprostředně navazujícími zónami zaujímá plochu o celkové rozloze 300 ha (je tvořena několika dílčími PZ, logistickými parky apod.). PZ Ostrava - Mošnov bezprostředně sousedí s Letištěm Leoše Janáčka Ostrava, které nelze opomenout z důvodu zásadního přínosu pro rozvoj podnikatelských aktivit a zaměstnanost v regionu.

Obrázek 6 - Strategická průmyslová zóna Mošnov včetně bezprostředně navazujících průmyslových zón a logistických parků

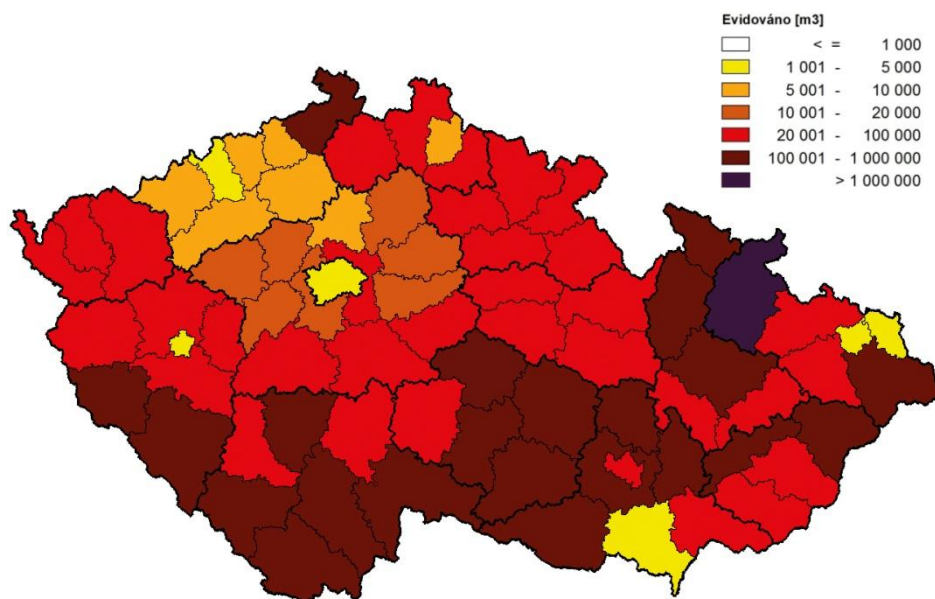
Zdroj: <https://www.msid.cz/>

Zemědělství a lesnictví

Česká část Euroregionu Silesia patří k oblastem s převážujícími mírně teplými až chladnými (převážná část okresu Bruntál) klimatickými podmínkami. Půdní kryt tvoří převážně půdy hlinité a hlinitopísčité, z půdních typů převažují hnědé půdy. Podhorské oblasti jsou zalesněné převážně smrkovým porostem, který je doplňován listnatými druhy, především bukem. I přes průmyslový charakter regionu je zde zastoupena zemědělská a lesní výroba.

Od roku 2015 je lesní hospodářství výrazně ovlivněno kůrovcovou kalamitou. V zájmovém území patří k nejpostiženějším okres Bruntál, nepříznivá situace se nevyhnula ani okresům Opava a Nový Jičín. Např. na Bruntálsku kůrovcová kalamita kulminovala v roce 2018 – viz následující mapa.

Obrázek 7 - Rozsah kůrovcové kalamity představuje vysoké riziko pro rok 2019

Zdroj: <https://www.nase-voda.cz/rozsah-kurovcove-kalamity-predstavuje-vysoke-riziko-pro-rok-2019/>

Nejúrodnější oblasti vhodné pro intenzivní výrobu se nacházejí v okresech Opava a Nový Jičín, kde se pěstuje cukrovka, pšenice, sladovnický ječmen, kukuřice na zrna, olejninu, zeleninu a víceleté pícniny. V živočišné výrobě převažuje chov dojných krav, omezeně chov prasat a drůbeže.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské strany euroregionu se nacházejí přírodní zdroje ve formě černého uhlí, zemního plynu, kamenné soli, a kromě toho suroviny pro stavební průmysl (jíly a karbonské břidlice používané k pálení cihel, hlíny a žáruvzdorné jíly a štěrky).

Mnoho průmyslových a servisních firem působících na území východní části euroregionu je spojeno s těžbou. V případě hlubčického okresu má nejdůležitější význam pro rozvoj této oblasti zemědělská činnost.

Tabulka 25 - Subjekty zapsané do obchodního rejstříku na 10 tis. obyvatel a fyzické osoby provádějící hospodářskou činnost na 100 osob v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v 2020

Územní jednotka	Subjekty zapsané do seznamu podnikatelů REGON na 10 tis. obyvatel	Fyzické osoby podnikající formou živnostenského podnikání na 10 tis. obyvatel
Baborów	815	590
Branice	646	453
Gaszowice	866	733
Głubczyce	1 099	723
Gorzyce	768	635
Jejkowice	918	755
Kietrz	913	611
Kornowac	813	641
Krzanowice	573	444
Krzyżanowice	745	611
Kuźnia Raciborska	677	504
Lubomia	658	543
Lyski	857	679
Marklowice	689	548
Mszana	751	609
Nędza	638	505
Pietrowice Wielkie	671	495
Pszów	631	518
Racibórz	944	614
Rudnik	685	517
Świerklany	817	675
Wodzisław Śląski	854	601
Euroregion Silesia PL	828	605
POLSKO	1 219	869

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Počet subjektů zapsaných do živnostenského rejstříku REGON na 10 tis. obyvatel v roce 2020 je mnohem nižší nežli je celostátní průměr. Toto platí i v případě počtu podnikajících fyzických osob na 10 tis. obyvatel. Nejlepší ukazatele jsou v tomto rozsahu v polské části Euroregionu Silesia zaznamenávány v hlavních ekonomických střediscích euroregionu, kterými jsou v současné době Racibórz a Głubczyce. Počet podnikajících fyzických osob na 100 osob v produktivním věku je nejvyšší v Jejkovicích.

Tabulka 26 - Počet subjektů registrovaných v rejstříku REGON podle předpokládaného počtu pracujících v roce 2020

Obec	Celkem						v %				
	celkem	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 a více	0-9	10-49	50-249	250-999	1000 a více
Baborów	481	467	12	2	0	0	97,1	2,5	0,4	0,0	0,0
Branice	411	395	14	1	1	0	96,1	3,4	0,2	0,2	0,0
Głubczyce	2 421	2 329	65	22	5	0	96,2	2,7	0,9	0,2	0,0
Kietrz	979	949	23	6	1	0	96,9	2,3	0,6	0,1	0,0
Racibórz	5 124	4 854	216	48	5	1	94,7	4,2	0,9	0,1	0,0
Kornowac	420	405	15	0	0	0	96,4	3,6	0,0	0,0	0,0
Krzanowice	325	304	21	0	0	0	93,5	6,5	0,0	0,0	0,0
Krzyżanowice	833	809	21	3	0	0	97,1	2,5	0,4	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	788	743	34	9	2	0	94,3	4,3	1,1	0,3	0,0
Nędza	475	458	16	1	0	0	96,4	3,4	0,2	0,0	0,0
Pietrowice Wielkie	462	435	24	3	0	0	94,2	5,2	0,6	0,0	0,0
Rudnik	353	339	14	0	0	0	96,0	4,0	0,0	0,0	0,0
Gaszowice	854	827	24	2	1	0	96,8	2,8	0,2	0,1	0,0
Jejkowice	384	372	9	2	1	0	96,9	2,3	0,5	0,3	0,0
Lyski	829	795	25	7	1	1	95,9	3,0	0,8	0,1	0,1
Świerklany	1 025	981	39	4	1	0	95,7	3,8	0,4	0,1	0,0
Pszów	867	836	24	7	0	0	96,4	2,8	0,8	0,0	0,0
Wodzisław Śląski	4 061	3 854	162	42	3	0	94,9	4,0	1,0	0,1	0,0
Gorzycy	1 642	1 575	58	8	1	0	95,9	3,5	0,5	0,1	0,0
Lubomia	520	502	15	3	0	0	96,5	2,9	0,6	0,0	0,0
Markłowice	373	354	17	2	0	0	94,9	4,6	0,5	0,0	0,0
Mszana	577	554	22	1	0	0	96,0	3,8	0,2	0,0	0,0
Razem	24 204	23 137	870	173	22	2	95,6	3,6	0,7	0,1	0,0

Zdroj: vlastní zpracován na základě databáze místních údajů

Ve struktuře ekonomických subjektů z hlediska předpokládaného počtu zaměstnanců dominují malé subjekty zaměstnávající do 9 osob. Tyto subjekty tvoří 95,6 % všech subjektů. Další 3,6 % firem zaměstnává 10 až 49 osob. Velkých subjektů, ve kterých pracuje 50 až 249 osob, je na území polské části Euroregionu 173 (0,7 %). Nejmenší skupinu tvoří subjekty zaměstnávající 250 až 999 (22 firem) a dva největší subjekty zaměstnávající více než 1 000 zaměstnanců. Nacházejí se v Raciborzi a Pietrowicích Wielkich. V Raciborzi působí ještě 5 firem s počtem zaměstnanců 250 až 999 osob. V Głubczycích bylo zaznamenáno 5 firem v rozmezí 250 až 999 zaměstnanců, zatímco ve Wodzisławi Śląskim jsou 3 takové firmy.

Největší firmy z polské oblasti Euroregionu Silesia z hlediska příjmu v roce 2019 obsadily 285., 417. a resp. 462. místo v žebříčku 2000 subjektů v Polsku. Jednalo se o firmy EKO-OKNA S. A. s příjmem 1,7 mld. PLN, Rafako S. A. z Raciborze s příjmem 1,2 mld. PLN a Tokai Cobex Polska sp. z o. o. z Raciborze s příjmem 1,1 mld. PLN. Ve společnosti Rafako v roce 2019 pracovalo 1 937 osob, zatímco firma Rafamet, obchodovaná na Varšavské burze, zaměstnávala 535 zaměstnanců. Společnost Tokai Cobex Polska sp. z o. o. zaměstnávala 662 zaměstnanců.

Na území polské strany Euroregionu se rovněž rozvíjejí průmyslové zóny. Průmyslová zóna je administrativně vyčleněnou částí území Polska určenou k provozování podnikatelské činnosti za zvýhodněných podmínek. Podnikatelé mají v takovéto zóně zajištěny daňové úlevy, a další výhodou je skutečnost, že mohou začít podnikat na speciálně připraveném vybaveném pozemku.

Mezi zóny tohoto typu lze zařadit Průmyslovou zónu Czyżowice, Průmyslovou zónu Gorzyczki (kde probíhá technická příprava) a Speciální průmyslovou zónu v Raciborzi. Ostatní zóny uvedené v následující tabulce jsou nejčastěji vyčleněnými v obecním územním plánu investičními pozemky určenými zároveň pro výrobní činnost tak i služby, které však v současné době nenabízejí dodatečné výhody v podobě např. daňových úlev.

Největší průmyslové zóny se nacházejí ve Wodzisławi Śląskim. Ve všech investičních zónách nadále velkou část tvoří volné plochy, což svědčí o nadále nevyčerpaném potenciálu v rozsahu absorpce nových investic. V obci Kietrz se rovněž nachází část Katovické speciální průmyslové zóny, jejíž plocha je však již plně využita.

Největší vliv na trh práce má ekonomická zóna v obci Pietrowice Wielkie, kde vzniklo přibližně 6000 pracovních míst.

Tabulka 27 - Průmyslové zóny na území polské části Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.12.2020)

Název zóny	Obec	Rozloha celkem (ha)	Volná plocha (ha)	Počet nově vytvořených pracovních míst
Průmyslová zóna města Baborów	Baborów	33,87	neuveďeno	neuveďeno
Investiční oblast u ul. Głubczycka	Baborów	5,00	5,00	neuveďeno
Investiční plochy města Głubczyce	Głubczyce	11,36 ha	11,36 ha	neuveďeno
Průmyslová zóna Gorzyczki-bez technické vybavenosti	Gorzyce	cca 41 ha	cca 37 ha	neuveďeno
Průmyslová zóna Czyżowice	Gorzyce	cca 44 ha	cca 30%	neuveďeno
Plochy v ul. Przemysła, Leśna a plochy v ul. Niedobczycka	Jejkowice	cca 14,8 ha	neuveďeno	neuveďeno
Plochy v ulici Bogunicka v Lyskach určené pro průmyslovou činnost	Lyski	4,7 ha	neuveďeno	neuveďeno
Plochy/Zóna ekonomické aktivity Strefa „SAG”	Marklowice	11,65 ha	neuveďeno	neuveďeno
Průmyslová zóna obce Mszana - nezastavěná	Mszana	cca 30 ha	cca 30 ha	neuveďeno
Zóna ekonomické aktivity (periferie Kornic)	Pietrowice Wielkie	cca 25 ha	10 ha	cca 400
Speciální průmyslová zóna	Racibórz	13,00 ha	5,18 ha	neuveďeno
Plochy/Investiční zóna Olszyny	Wodzisław Śląski	142 ha	125 ha	150
Plochy/Investiční zóna ul. Armii Ludowej, (bývalá KWK 1 Maja)	Wodzisław Śląski	115,00 ha	73,18 ha	neuveďeno
Plochy/Průmyslová zóna ul. Kokoszycka	Wodzisław Śląski	cca 14,5 ha	12,76 ha	neuveďeno
Plochy/Průmyslová zóna ul. Marklowicka	Wodzisław Śląski	cca 90 ha	8,46 ha	neuveďeno
Investiční oblast města Kuźnia Raciborska	Kuźnia Raciborska	35,69 ha	neuveďeno	neuveďeno

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.3.2 Nezaměstnanost a trh práce

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v souladu s právem Evropské unie upravuje státní politiku zaměstnanosti, jejímž cílem je dosažení plné zaměstnanosti a ochrany proti nezaměstnaným.

Základními statistickými ukazateli vývoje nezaměstnanosti jsou: podíl nezaměstnaných osob, počet evidovaných dosažitelných uchazečů o zaměstnání a počet volných pracovních míst. Ukazatel Podíl nezaměstnaných osob vyjadřující podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku nahrazuje dříve zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. K této změně došlo na začátku roku 2013.

Nezaměstnanost měla v Moravskoslezském kraji od roku 2014 klesající trend, což kopíruje trend celorepublikový. V roce 2020 dosáhl podíl nezaměstnaných osob v Moravskoslezském kraji hodnoty 5,6 %, což je nárůst o 1,2 % oproti roku 2019 a je srovnatelný s nárůstem na celorepublikové úrovni. K mírnému nárůstu nezaměstnanosti v roce 2020 došlo v důsledku pandemie Covid-19, kdy protiepidemická opatření výrazně omezila ekonomickou činnost, obzvláště v oblasti cestovního ruchu a gastronomie.

K setrvalé relativně nízkému podílu nezaměstnaných i v době pandemie Covid-19 přispívá program na ochranu pracovních míst Antivirus, dále kompenzační bonusy pro OSVČ a další dotační programy a úlevy pro podnikatelské subjekty, které v důsledku protiepidemických opatření nemohly dočasně poskytovat své služby nebo je musely s ohledem na opatření výrazně omezit.

Nadále vývoj nezaměstnanosti obecně ovlivňují určité zákonitosti trhu práce, např.:

- sezónní práce, kdy koncem podzimních měsíců je zaznamenáván nárůst nezaměstnanosti, naopak v jarních popř. letních měsících dochází ke snížení (odvětví zemědělství, stavebnictví)
- pracovněprávní vztahy sjednávány na dobu určitou, a to většinou vázané ke konci roku – zvýšená míra nezaměstnanosti v lednu následujícího roku
- pravidelný „příliv“ absolventů středních škol v měsících červen a červenec, a vysokých škol v měsíci září

V níže uvedené tabulce je uvedeno srovnání okresů, na nichž se Euroregion Silesia nachází, z hlediska ukazatele podíl nezaměstnaných osob. Zelená pole označují pokles podílu nezaměstnaných osob oproti předchozímu roku, červená pole pak nárůst tohoto ukazatele.

V roce 2020 nejvyšší podíl nezaměstnaných osob vykazuje nadále okres Bruntál (6,8 %) a spolu s okresem Ostrava-město (6,7 %) překračuje průměrnou hodnotu tohoto ukazatele za Moravskoslezský kraj (5,6 %). Naopak okres Opava (3,3 %) v letech 2019 – 2020 vykazuje nejnižší hodnotu tohoto ukazatele a předstihl tak dosavadního „lídra“ – okres Nový Jičín (3,8 %).

V okresech Nový Jičín a Opava je podíl nezaměstnaných osob nižší než celorepublikový průměr (4,02 %; údaj k datu 31.12.2020).

Tabulka 28 - Podíl nezaměstnaných osob v % k 31.12. daného roku

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
MSK	7,5	5,8	4,7	4,4	5,6
okres Opava	5,6	4,1	3,1	2,6	3,3
okres Bruntál	9,5	7,0	6,0	5,6	6,8
okres Nový Jičín	4,4	3,5	3,1	3,0	3,8
okres Ostrava-město	8,9	6,9	5,2	5,1	6,7

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: podrobnější vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých letech u členských obcí české části Euroregionu Silesia je uveden v části Příloha č. 1 – Tabulková část, „Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia

(měsíc prosinec, v %). Zelená pole označují pokles podílu nezaměstnaných osob oproti předchozímu roku, červená pole pak nárůst (tj. zhoršení) tohoto ukazatele.

Poptávková strana trhu práce v MSK se do roku 2018 vyznačovala rostoucím trendem, od roku 2019 je patrný pokles počtu pracovních míst ve všech okresech Moravskoslezského kraje. Nabídka volných pracovních míst je dlouhodobě ve sledovaném území nejvyšší v okrese Ostrava-město, nejnižší pak v okrese Bruntál.

Tabulka 29 - Počet volných pracovních míst k 31.12. daného roku

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
MSK	10 911	13 973	17 227	16 313	13 431
Opava	1 213	1 297	1 967	1 902	1 554
Bruntál	809	1 068	1 216	1 410	857
Nový Jičín	1 804	2 403	2 939	2 258	2 115
Ostrava-město	4 389	5 355	6 503	6 529	5 403

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: podrobnější vývoj počtu volných pracovních míst v jednotlivých letech u členských obcí české části Euroregionu Silesia je uveden v části Příloha č. 1 – Tabulková část, „Vývoj počtu volných míst v evidenci ÚP v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (měsíc prosinec, počet). Zelená pole označují pokles podílu nezaměstnaných osob oproti předchozímu roku, červená pole pak nárůst (tj. zhoršení) tohoto ukazatele.

Dojíždka obyvatel do zaměstnání představuje významný jev, jehož vzdálenosti, směry a formy odrážejí ekonomickou strukturu daného území. Na jedné straně odpovídají dosaženému stupni koncentrace obyvatel a na straně druhé rozmístění pracovních příležitostí.

Statistické údaje týkající se dojíždky obyvatel jsou získávány ze Sčítání lidu, domů a bytů. Výsledky sčítání, které proběhlo na jaře 2021, nejsou v době zpracování tohoto dokumentu dostupné. Poslední dostupné údaje, které jsou k dispozici, jsou ze Sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2011.

U většiny obcí české části Euroregionu Silesia bylo zaznamenáno záporné saldo příjezdů a odjezdů do práce. Nejvýraznější záporný rozdíl salda je ve městě Hlučín a v obcích Kravaře a Hať. Naopak největší kladné saldo příjezdů a odjezdů do práce bylo evidováno ve městech Ostrava, Opava a Nový Jičín.

Tabulka 30 - Dojíždka a vyjíždka obyvatel za prací pro jednotlivé obce české části Euroregionu Silesia v roce 2011

Název obce	Počet osob vyjíždějících do práce	Počet osob dojíždějících do práce	Saldo výjezdu a příjezdu do práce
Bílovec (okres Nový Jičín)	952	526	-426
Bolatice (okres Opava)	627	262	-365
Branka u Opavy (okres Opava)	205	85	-120
Brumovice (okres Opava)	189	54	-135
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	193	93	-100
Černá ve Slezsku (okres Opava)	30	11	-19
Darkovice (okres Opava)	240	11	-229
Dolní Benešov (okres Opava)	549	628	79
Dolní Životice (okres Opava)	121	130	9
Fulnek (okres Nový Jičín)	735	395	-340
Hať (okres Opava)	474	30	-444

Hlavnice (okres Opava)	77	36	-41
Hlučín (okres Opava)	2 076	1 056	-1 020
Hněvošice (okres Opava)	188	17	-171
Holasovice (okres Opava)	180	51	-129
Horní Benešov (okres Bruntál)	248	166	-82
Horní Životice (okres Bruntál)	51	12	-39
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	679	680	1
Chlebičov (okres Opava)	276	15	-261
Chuchelná (okres Opava)	203	162	-41
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	329	31	-298
Ježdovice (okres Opava)	29	6	-23
Kobeřice (okres Opava)	520	85	-435
Kozmice (okres Opava)	297	35	-262
Kravaře (okres Opava)	900	416	-484
Litultovice (okres Opava)	114	44	-70
Melč (okres Opava)	76	44	-32
Mikolajice (okres Opava)	56	1	-55
Neplachovice (okres Opava)	149	66	-83
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	1 923	4 394	2 471
Odry (okres Nový Jičín)	524	602	78
Oldřišov (okres Opava)	206	52	-154
Opava (okres Opava)	2 996	6 943	3 947
Ostrava (okres Ostrava-město)	8 142	35 663	27 521
Otice (okres Opava)	209	360	151
Příšt (okres Opava)	336	43	-293
Rohov (okres Opava)	82	11	-71
Slatina (okres Nový Jičín)	159	6	-153
Slavkov (okres Opava)	331	56	-275
Služovice (okres Opava)	170	20	-150
Sosnová (okres Opava)	49	3	-46
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	31	12	-19
Stěbořice (okres Opava)	235	44	-191
Strahovice (okres Opava)	151	13	-138
Sudice (okres Opava)	100	18	-82
Šilheřovice (okres Opava)	252	74	-178
Velké Heraltice (okres Opava)	181	82	-99
Velké Hoštice (okres Opava)	297	75	-222
Větřkovice (okres Opava)	122	17	-105
Vítkov (okres Opava)	362	464	102
Vřesina (okres Opava)	278	16	-262

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011

Pozn.: Informace o vyjíždě a dojíždě do zaměstnání jsou zjišťována pouze v rámci SLDB, které je realizováno v intervalu 10 let.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úlohy státu v oblasti politiky trhu práce v Polsku určuje zákon o podpoře zaměstnanosti a institucích působících na trhu práce ze dne 20. dubna 2004. Zákon specifikuje úlohy státu v oblasti podpory zaměstnanosti, zmírňování důsledků nezaměstnanosti a profesní aktivizace.

Veřejné služby zaměřené na zaměstnanost tvoří orgány zaměstnanosti včetně okresních a vojvodských úřadů práce, úřadu poskytujícího servis ministerstvu práce a vojvodských úřadů, které plní úlohy stanovené zákonem.

Na území polské části Euroregionu Silesia působí čtyři okresní úřady práce:

- Okresní úřad práce Glubczyce,

- Okresní úřad práce Racibórz,
- Okresní úřad práce Wodzisław Śląski,
- Okresní úřad práce Rybnik.

Positivní změny na trhu potvrzuje přírůstek počtu nabídek práce. V glubčickém okrese k maximální nabídce pracovních míst došlo v roce 2018, zatímco ve wodzisławském okrese v roce 2017 a od té doby se systematicky snižuje. Relativně příznivá situace byla zaznamenána v roce 2020 v ratibořském okrese, kde byla zaznamenána vyšší nabídka pracovních míst než v roce 2019. K nepatrnému přírůstku pracovních nabídek došlo rovněž v rybnickém okrese.

Tabulka 31 - Počet oznámených pracovních nabídek v letech 2016-2020

Územní jednotka	2016	2017	2018	2019	2020
Powiat (okres) glubczycki	29	49	210	43	5
Powiat (okres) raciborski	963	244	148	73	130
Powiat (okres) rybnicki	85	30	46	34	49
Powiat (okres) wodzisławski	120	244	130	89	50

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v obcích glubčického okresu a nejnižší v obcích Świerklany, Kornowac a Pietrowice Wielkie. Několik let se udržující tendence poklesu nezaměstnanosti byla obrácena v roce 2020, což je výsledkem vlivu pandemie Covid 19 na ekonomiku. Zvýšení nezaměstnanosti je poměrně nepatrné a lze se domnívat, že se nadále udržuje na nízké úrovni.

Tabulka 32 - Podíl registrovaných nezaměstnaných na počet obyvatel v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v letech 2016-2020 (%)

Územní jednotka	Celkem				
	2016	2017	2018	2019	2020
Baborów	6,7	6,2	5,5	4,8	6,1
Branice	7,2	6,0	5,0	4,4	4,9
Gaszowice	2,8	2,3	1,7	1,4	2,7
Głubczyce	8,0	6,3	5,5	5,7	6,3
Gorzyce	3,3	2,6	1,9	2,1	3,1
Jejkowice	3,0	1,9	1,9	1,5	2,1
Kietrz	6,4	5,4	4,7	4,0	5,1
Kornowac	2,8	2,5	1,6	1,7	2,0
Krzanowice	2,3	2,2	2,0	2,5	3,1
Krzyżanowice	2,8	2,6	2,3	2,3	2,6
Kuźnia Raciborska	3,8	3,3	2,9	2,4	2,9
Lubomia	3,0	2,6	2,0	2,0	3,1
Lyski	2,4	1,6	1,5	1,4	2,4
Marklowice	3,2	2,4	1,8	1,9	2,9
Mszana	2,7	2,0	1,8	1,8	2,5
Nędza	3,0	2,6	2,2	2,0	2,6
Pietrowice Wielkie	2,5	2,0	1,4	1,6	2,0
Pszów	4,4	3,0	2,3	2,3	3,6
Racibórz	3,5	3,2	2,6	2,7	3,5
Rudnik	3,6	3,2	2,4	2,3	2,9
Świerklany	3,0	2,2	1,6	1,3	2,0
Wodzisław Śląski	4,2	3,2	2,6	2,8	4,0
OPOLSKIE VOJVODSTVÍ	5,2	4,2	3,7	3,5	4,2
ŚLĄSKIE VOJVODSTVÍ	4,3	3,4	2,9	2,5	3,4
POLSKO	5,6	4,6	4,2	3,8	4,6

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Význam místních trhů práce určuje jejich dopad v rozsahu dojíždění do práce. Obcí s nejvyšším rozdílem mezi osobami dojíždějícími a odjíždějícími do práce jsou Pietrowice Wielkie, kde na 1 odjíždějící osobu připadají až 4 osoby dojíždějících do práce do této obce. Městskými centry v polské části Euroregionu Silesia, v nichž bylo zaznamenáno kladné saldo dojíždění a odjíždění do práce, jsou okresní města: Racibórz, Głubczyce a Wodzisław Śląski. Nejvyšší záporné saldo dojíždějících a odjíždějících je zaznamenána v obcích Gorzyce, Pszów a Świerklany.

Tabulka 33 - Počet osob dojíždějících do práce mimo místo svého bydliště na území polské části Euroregionu Silesia (stav za rok 2016)

Územní jednotka	Počet osob vyjíždějících do práce	Počet osob přijíždějících do práce	Saldo výjezdů a příjezdů do práce	Kvocient P/V
Baborów	866	227	-639	0,26
Branice	573	255	-318	0,45
Gaszowice	1 685	410	-1 275	0,24
Głubczyce	1 637	2 514	877	1,54
Gorzyce	2 978	1 097	-1 881	0,37
Jejkowice	744	427	-317	0,57
Kietrz	1 305	610	-695	0,47
Kornowac	1 047	187	-860	0,18
Krzanowice	666	191	-475	0,29
Krzyżanowice	1 107	536	-571	0,48
Kuźnia Raciborska	1 190	948	-242	0,80
Lubomia	1 276	344	-932	0,27
Lyski	1 724	601	-1 123	0,35
Marklowice	1 095	296	-799	0,27
Mszana	1 535	379	-1 156	0,25
Nędza	1 050	219	-831	0,21
Pietrowice Wielkie	677	2 719	2 042	4,02
Pszów	2 302	571	-1 731	0,25
Racibórz	3 196	5 071	1 875	1,59
Rudnik	582	123	-459	0,21
Świerklany	2 182	741	-1 441	0,34
Wodzisław Śląski	5 707	6 169	462	1,08

Zdroj: Populační toky související se zaměstnaností v roce 2016 (Hlavní statistický úřad 2019)

3.3.3 Přeshraniční zaměstnanost

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Podle předpisů EU o svobodě pohybu pracovníků v Evropském společenství se přeshraniční pracovník definuje jako někdo, kdo vykonává výdělečnou činnost v jiném členském státě a pravidelně se vrací do státu bydliště minimálně jednou týdně.

Přeshraniční dojíždění do zaměstnání se vyskytuje ve vysoké míře v přeshraničních regionech. ČSÚ realizoval výběrové šetření zaměřené na vyjíždku za prací do zahraničí. V šetření byli zachyceni především tzv. pendleři, kteří vyjíždějí do ciziny denně nebo v kratších cyklech. Z šetření vyplynulo, že vyjíždka 25 - 64 letých osob za prací do ciziny je významnější na hranici České republiky se sousedním Německem a Rakouskem.

Dle informací z Krajského úřadu práce v Ostravě ve sledovaném období 2016 - 2020 počet polských občanů zaměstnaných v MSK výrazně narůstal v letech 2016 – 2017, v letech 2018 – 2019 byl nárůst již pouze pozvolný a v roce 2020 došlo k mírnému poklesu. Ten je

pravděpodobně zapříčiněn omezením přeshraniční mobility v důsledku epidemie Covid-19. Vládní opatření, jejichž cílem bylo omezení šíření nemoci Covid-19, výrazně zkomplikovala přeshraniční mobilitu za prací (omezení přeshraničního pohybu, povinnost testování, zpřísnění kontrol na hranicích a s tím spojené zdržení na cestě do práce/z práce apod.).

Na základě poskytnutých údajů bylo v roce 2020 v Moravskoslezském kraji zaměstnáno 11 973 občanů Polské republiky. Z toho je 56 % zaměstnáno v rámci okresů nacházejících se na území Euroregionu Silesia. Zbýlých 44 % je pak zaměstnáno primárně v okrese Karviná a dále v okrese Frýdek-Místek.

V rámci zájmového území je nejvíce obyvatel z Polské republiky zaměstnáno v okrese Nový Jičín (3 117 osob), následuje pak okres Ostrava – město (2 680 osob), nejméně pak v okrese Opava (741 osob).

Tabulka 34 - Vývoj zahraniční zaměstnanosti - počty polských občanů zaměstnaných na území české části Euroregionu Silesia k 31. 12. v letech 2016 - 2020

	2016	2017	2018	2019	2020
MSK	7 566	10 276	12 391	12 768	11 973
okres Nový Jičín	1 008	2 160	3 101	3 256	3 117
okres Opava	373	787	761	774	741
okres Ostrava-město	1 598	2 424	2 895	3 011	2 680

Zdroj: ÚP ČR, Krajská pobočka v Ostravě

Přeshraniční pracovník je osoba zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná v jiném členském státě, než je stát bydliště, kam se vrací denně nebo nejméně jednou týdně. Tito pracovníci podléhají předpisům státu, kde jsou zaměstnáni⁹. Pro přeshraniční pracovníky, označované také jako pendleři, zásadně platí pracovní právo země, v níž pracují. Přeshraniční pracovníci mají pracovní smlouvu uzavřenou se zaměstnavatelem v zemi zaměstnání, která musí splňovat náležitosti a podmínky stanovené právními předpisy země zaměstnání i platnými kolektivními smlouvami. Na pracovišti mají všichni zaměstnanci rovné postavení. Státní příslušnost, národnost nebo místo bydliště nehrají v pracovním právu žádnou roli. Přeshraniční pracovníci tudíž mají na svém pracovišti stejná práva a stejné povinnosti jako tuzemští zaměstnanci.

Jelikož mezi jednotlivými státy existují četné rozdíly ohledně ochrany zaměstnanců a jejich práv, je důležité informovat se o předpisech platných v zemi zaměstnání¹⁰. Přeshraniční pracovníci se tak setkávají s administrativními, právními či daňovými překážkami v oblasti mobility, v těchto oblastech se mohou přeshraniční pracovníci obrátit na síť EURES, jejíž úlohou je pomáhat realizovat právo pracovat a žít v kterékoli evropské zemi (EU/EHP + Švýcarsko), a to poskytováním informací, poradenství a služeb s cílem umožnit uchazečům o zaměstnání najít si práci a zaměstnavatelům nabírat nové zaměstnance. Součástí sítě EURES (EUROpean Employment Services - Evropské služby zaměstnanosti), která vznikla v roce 1993, se staly v květnu 2004 po připojení České republiky k Evropské unii úřady práce. Na území České republiky (Královehradecký kraj, Liberecký kraj, Severozápad), Německa (Chemnitz, Dresden) a Polské republiky (Legnicko- Głogowski, Wałbrzyski) působí přeshraniční partnerství veřejných služeb zaměstnanosti, odborových svazů a svazů zaměstnavatelů EURES – TriRegio (<http://www.eures-triregio.eu/startseite.html>). Na území Euroregionu Silesia nepůsobí subjekt přehranického partnerství EURES.

⁹ Zdroj: Práce přes hranici – pendleři MPSV, EURES

¹⁰ Zdroj: Informace pro přeshraniční pracovníky v česko-německo-polském pohraničí 2017, www.eures-triregio.eu

3.3.4 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Za všechny z okresů územně připadajících do české části Euroregionu Silesia je evidován nižší počet podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel než za celou ČR.
- V okresech Bruntál, Nový Jičín a Ostrava-město došlo k nárůstu počtu podnikatelských subjektů na 1000 obyvatel (srovnání let 2020 a 2017), k poklesu tohoto ukazatele došlo pouze v okrese Nový Jičín. Nezaměstnanost v MSK v letech 2016 - 2019 nadále klesala ve všech sledovaných okresech, tj. Bruntál, Nový Jičín, Opava a Ostrava-město. V roce 2020 došlo k mírnému nárůstu nezaměstnanosti z důvodu pandemie Covid-19.
- Oproti dřívějšímu období vykazují k 31.12.2020 celkem 2 ze 4 sledovaných okresů nižší podíl nezaměstnaných osob než je celorepublikový průměr 4,02 %. Jedná se o okresy Opava a Nový Jičín.
- Pouze u 8 obcí nedošlo v roce 2020 k nárůstu podílu nezaměstnaných osob. U ostatních obcí došlo k nárůstu podílu nezaměstnaných osob až o 3 % (např. v obci Sosnová).
- V roce 2020 byl u 14 obcí české části Euroregionu Silesia, tj. cca 27 %, zaznamenán podíl nezaměstnaných osob větší než republikový průměr (4,02 %), což je pozitivní trend ve srovnání s rokem 2017, kdy těchto hodnot dosahovalo 24 obcí (47 %).
- V místním měřítku byla nejvyšší nezaměstnanost v roce 2020 zaznamenána v obcích Čermná ve Slezsku (14,7 %), Budišov nad Budišovkou (9,2 %) a Horním Benešově (7,4 %), což odpovídá pořadí z roku 2017.
- Opačně nejnižší podíl nezaměstnaných osob byl evidován v obcích: Dobroslavice (0,4 %), Hněvošice (1,2 %) a Vřesina (1,6 %).
- Na trhu práce přetrvává problémem s dlouhodobou či opakovanou nezaměstnaností, která se dále promítá do sociální oblasti.
- Největší nabídka pracovních míst je v okresech Ostrava-město a Nový Jičín, nejnižší pak v okrese Bruntál.
- Počet polských obyvatel zaměstnaných v MSK včetně okresů náležících do Euroregionu Silesia měl v letech 2016 – 2019 rostoucí trend, v roce 2020 došlo v důsledku pandemie Covid-19 a s tím souvisejících vládních opatření (např. povinné testování na Covid-19, uzavření menších hraničních přechodů) k mírnému poklesu počtu polských obyvatel zaměstnaných na území České republiky.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Počet subjektů zapsaných do živnostenského rejstříku REGON na 10 tis. obyvatel v polské části euroregionu je mnohem nižší nežli je celostátní průměr. Toto platí i v případě počtu podnikajících fyzických osob na 100 osob v produktivním věku.
- V roce 2020 došlo k růstu nezaměstnanosti, což bylo důsledkem epidemie Covid 19. Přesto můžeme konstatovat, že nezaměstnanost je stále poměrně nízká.
- Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v obcích glubčického okresu a nejnižší v obcích Świerklany, Kornowac a Pietrowice Wielkie.
- Největší rozdíl mezi osobami dojíždějícími a odjíždějícími do práce byl zaznamenán v obci Pietrowice Wielkie.
- Kladné saldo na trhu práce bylo zaznamenáno v okresních městech Racibórz, Głubczyce a Wodzisław Śląski.

3.4 DOPRAVA

3.4.1 Silniční doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Komunikace v České republice lze rozdělit do několika stupňů podle vlastnictví a významnosti silnic. V tabulce je uvedeno rozdělení typů komunikací.

Tabulka 35 - Typy komunikací na území Moravskoslezského kraje

Typ komunikace	Popis	Vlastník	Správce
Dálnice	Je pozemní komunikace určená pro rychlou dálkovou a mezistátní dopravu silničními motorovými vozidly, která je budována bez úrovnových křížení, s oddělenými místy napojení pro vjezd a výjezd a která má směrově oddělené jízdní pásy.	Česká republika	Ředitelství silnic a dálnic ČR
Rychlostní komunikace	Je určena pro rychlou dopravu a je přístupná pouze silničním motorovým vozidlům, jejichž nejvyšší povolená rychlost není nižší, než stanoví zvláštní předpis. Rychlostní silnice má obdobné stavebně technické vybavení jako dálnice.		
Silnice I. třídy	Je určena zejména pro dálkovou a mezistátní dopravu.		
Silnice II. třídy	Je určena pro dopravu mezi okresy.	Moravsko-slezský kraj	Správa silnic Moravskoslezského kraje, p. o.
Silnice III. třídy	Je určena k vzájemnému spojení obcí nebo jejich napojení na ostatní pozemní komunikace.		
Místní komunikace I. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – jedná se zejména o rychlostní místní komunikace.	Jednotlivé obce, na jejichž katastru silnice leží.	Obce nebo jimi zřízené a založené organizace zajišťující provozuschopnost a údržbu komunikací.
Místní komunikace II. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – jedná se o dopravně významnou sběrnou komunikaci s omezením přímého připojení sousedních nemovitostí.		
Místní komunikace III. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – jedná se o obslužné komunikace.		
Místní komunikace IV. třídy	Slouží převážně místní dopravě na území obce – komunikace nepřístupná provozu silničních motorových vozidel nebo na které je umožněn smíšený provoz.		

Zdroj: vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji bylo k 1. 7. 2021 celkem 3 484,2 km silnic ve vlastnictví státu nebo kraje. Nejvíce zastoupeny jsou silnice III. třídy (viz tabulka). Uvedené komunikace tvoří páteřní komunikační síť Moravskoslezského kraje, na tyto komunikace navazují místní komunikace, které jsou ve vlastnictví jednotlivých obcí a zajišťují jejich obsluhu. Délky místních komunikací v tabulce uvedeny nejsou, tyto statistiky nejsou sledovány.

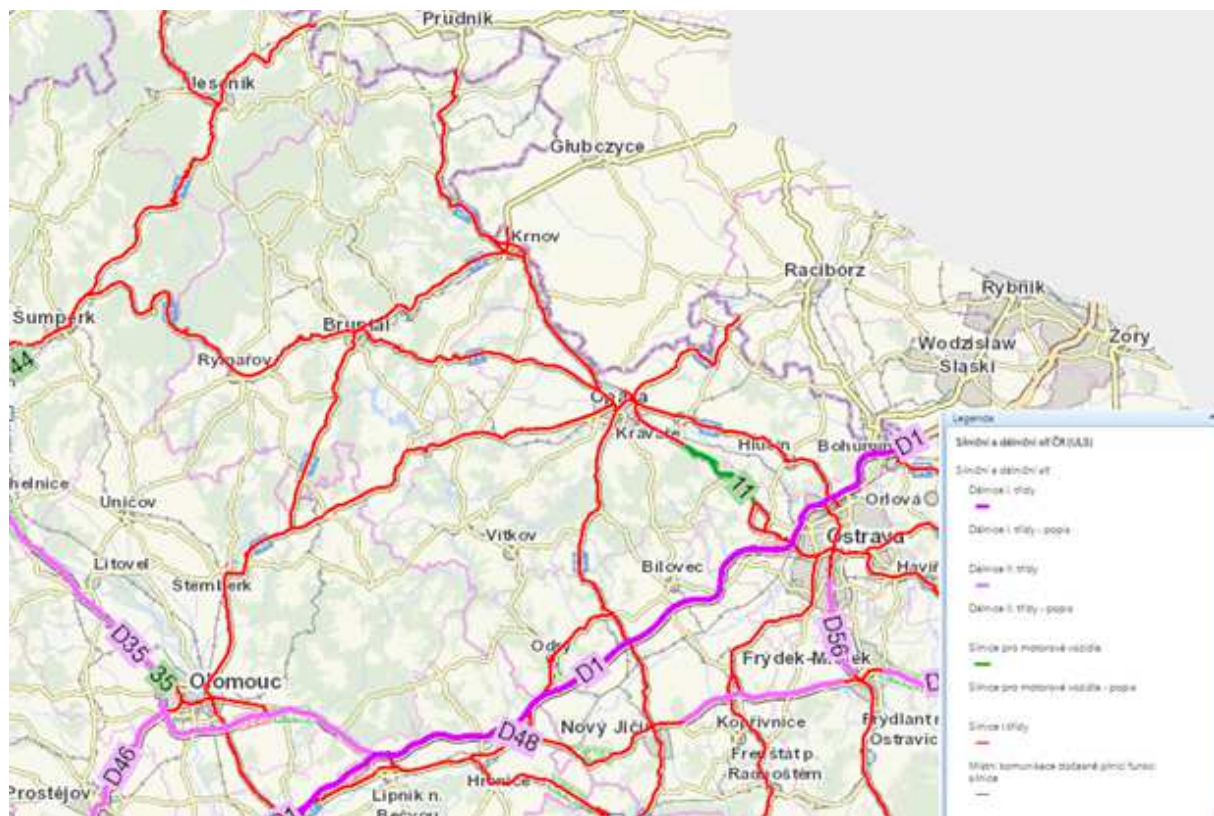
Tabulka 36 - Délka silniční sítě ve vybraných okresech v km, stav k 1. 7. 2021

Územní jednotka	Dálnice	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy celkem	Celkem
Moravskoslezský kraj	111,862	628,711	846,525	1 897,177	3 484,275
Bruntál	-	150,231	277,995	411,877	840,103
Nový Jičín	39,260	100,671	106,850	408,089	654,870
Opava	1,190	142,521	173,310	475,772	792,793
Ostrava-město	24,569	62,415	99,699	141,654	328,337

Zdroj: <http://www.rsd.cz/wps/portal/wen/Silnice-a-dalnice/delky-a-dalsi-data-komunikaci>

Silniční doprava v Euroregionu Silesia

V české části Euroregionu Silesia tvoří hlavní silniční tahy především komunikace I. tříd, a to **Obrázek 8 - Nejvýznamnější silniční tahy na české straně Euroregionu Silesia s napojením na síť TEN-T** silnice I/11, I/46, I/56 a I/57. Okrajově do české části Euroregionu Silesia zasahují dálnice D1

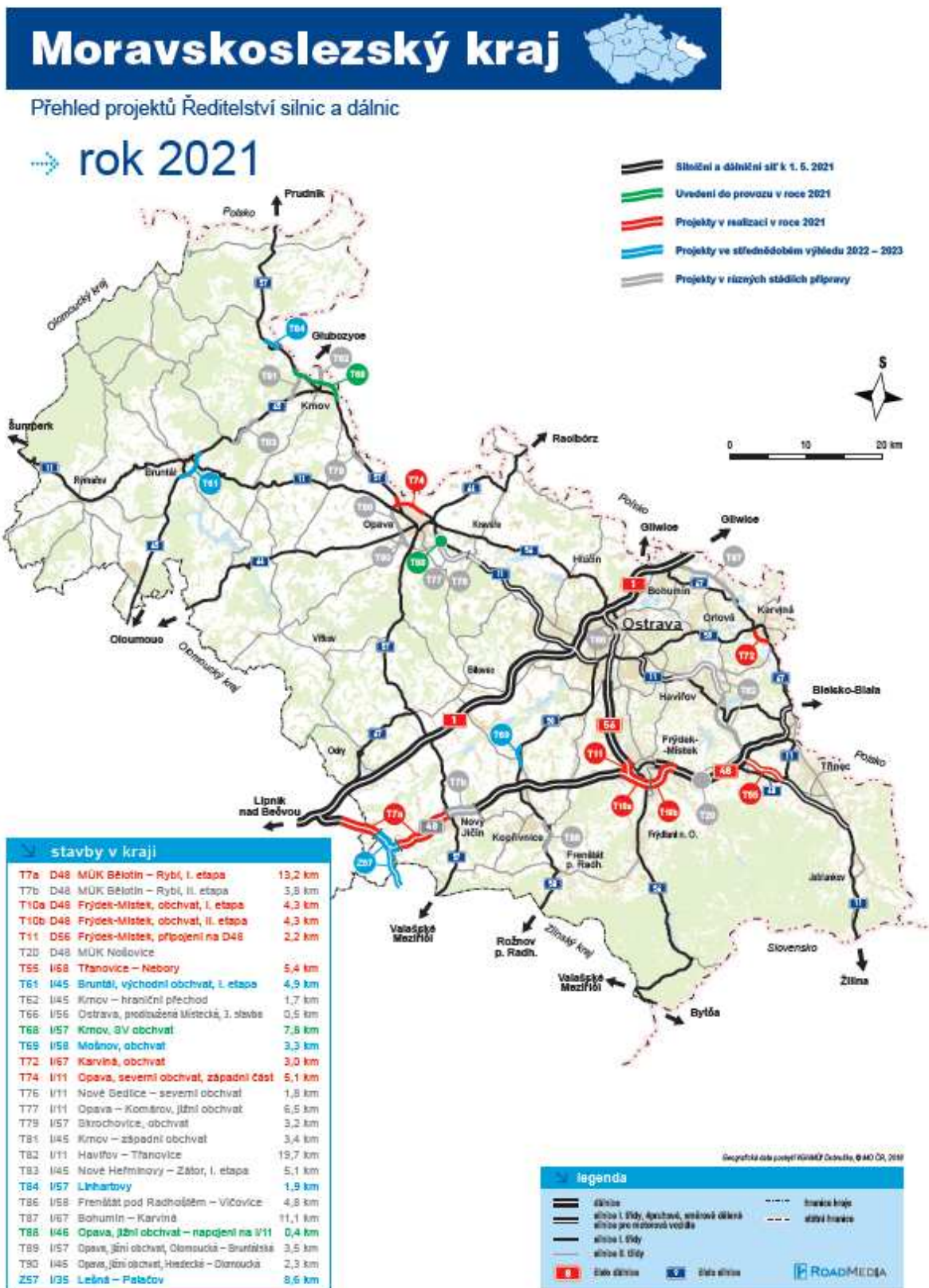

a silnice I/48.

Zdroj: mapový výstup z Geoportálu ŘSD ČR k 1.1.2021, <http://geoportal.rsd.cz>

Tyto silnice jsou však velmi významné z celorepublikového i evropského hlediska a jsou zařazeny do transevropské sítě TEN-T. Napojení silniční sítě na síť TEN-T a její sekundární a terciární uzly budou i nadále důležitým aspektem pro získání dotace z prostředků EU v období 2021-2027.

Obrázek 9 - Přehled staveb na území Moravskoslezského kraje

Zdroj: <https://www.rsd.cz/wps/portal/web/Silnice-a-dalnice/mapy>

Základní spojnici mezi českou a polskou částí Euroregionu Silesia je silnice I/46 (č. 916 na polské straně), která je spojnici mezi sídelními městy euroregionu – Opavou a Ratiboří a která prochází přechodem Sudice – Pietraszyn. Již v roce 1999 a následně také v roce 2002

byla nejvyššími představiteli Euroregionu Silesia a powiatů ratibožského a hlubčického podepsána Deklarace o potřebě rekonstruovat silnici I/46. V roce 2002 byla zpracována studie proveditelnosti rekonstrukce této silnice v úseku Opava – Sudice včetně přeložky na úseku Hněvošice – Sudice, vedené přes polské území (obchvat Sciborzyc Wielkich). V roce 2006 se v této věci konala společná česko-polská jednání zástupců Euroregionu Silesia, Opolského vojvodství, Moravskoslezského kraje a Ředitelství silnic a dálnic, která však dosud nevedla k žádnému konkrétnímu řešení. Aktuálně se jeví realizace přeložky jako nereálná s ohledem na nízkou intenzitu dopravy a tedy využití dotčené komunikace.

Klíčovou dopravní stavbou, a to nejen na území české části Euroregionu Silesia je v současné době výstavba jednotlivých úseků silnice I/11 a I/57 mezi Ostravou, Opavou, Krnovem a Bartultovicemi, které jsou součástí tzv. Slezského kříže, páteřní komunikace Moravskoslezského kraje. Aktuálně jsou v provozu dva úseky silnice I/11 mezi Ostravou a Opavou. Jde o „Mokrý Lazce – Velká Polom“, hranice okresu Opava, Ostrava zprovozněný v roce 2015 a navazující úsek „Prodloužená Rudná“, hranice okresu Ostrava, Opava, který slouží řidičům od prosince 2019. Zprovozněním těchto dvou úseků čtyřpruhové komunikace se zlepšila dostupnost západní části kraje na dálnici D1.

Mezi Ostravou a Opavou zbývá vybudovat poslední dva úseky silnice I/11: Nové Sedlice, severní obchvat a Komárov, jižní obchvat. Na obě tyto stavby je zpracována dokumentace pro územní rozhodnutí. V listopadu 2021 se očekává podání žádosti o územní rozhodnutí na severní obchvat Nových Sedlic, na jižní obchvat Komárova pak v roce 2022.

Na území města Opavy je již v provozu tzv. Spojka S1 (2009) a východní část severního obchvatu (2020), poslední etapa severního obchvatu – jeho západní část – se v současné době staví. Předpoklad zprovoznění této stavby se očekává v průběhu roku 2023.

Dále zbývá dokončit jižní obchvat Opavy. Od roku 2012 je v provozu úsek mezi Těšínskou a Hradeckou ulicí, navazující úsek mezi Hradeckou a Olomouckou se připravuje, stejně jako jeho poslední etapa mezi Olomouckou a Bruntálskou ulicí.

V červnu 2021 byl jižní obchvat před Komárovem komfortně napojen do silnice I/11.

Zprovozněním severního a jižního obchvatu Opavy tak bude definitivně odvedena tranzitní doprava nejen ve směru západ – východ, ale také jih – sever.

Na silnici I/57 mezi Ostravou a Opavou je v současné době připravována stavba „I/57 Skrochovice, obchvat“. Aktuálně je na tuto stavbu zpracována dokumentace pro územní rozhodnutí, předpoklad zahájení územního řízení se očekává 03/2022.

Na území města Krnova byla v 9/2021 ukončena výstavba severovýchodního obchvatu města. Projekčně se pokračuje s napojením tohoto obchvatu Krnova na hraniční přechod Krnov – Glubczyce (polská strana již navazující úsek silnice č. 38 modernizuje ve směru na Glubczyce).

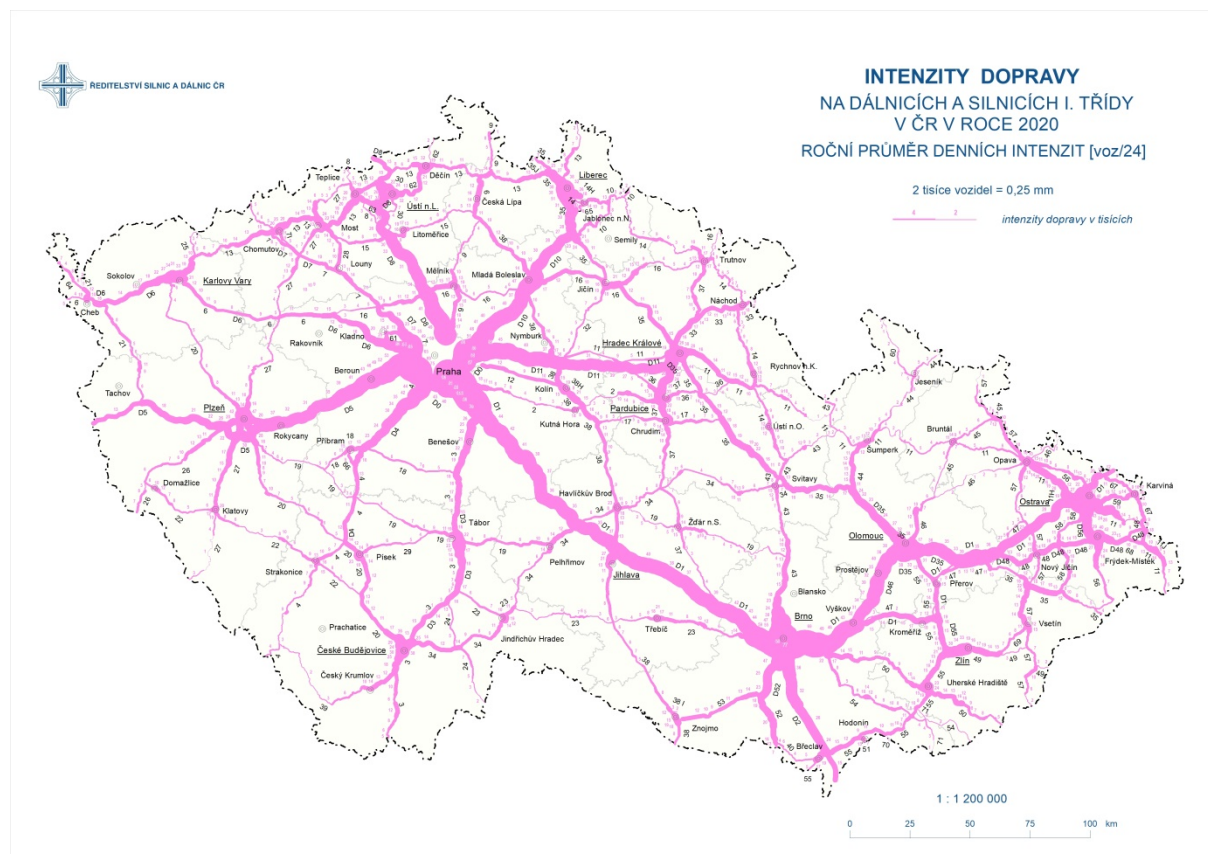
Od Krnova na státní hranici s Polskou republikou v Bartultovicích se připravují k realizaci další úseky silnice I/57. Jde například o stavbu „I/57 Linhartovy“. Zbývá akcelarovat projektovou přípravu na obchvatu Města Albrechtic a vyřešit bodovou závadu na silnici I/57 u Pitárné, Damašek před státní hranicí s Polskem.

Cílem všech výše uvedených kroků je dosáhnout kapacitního propojení Moravskoslezského kraje s polskou silniční sítí nejen ve směru na sever, ale současně od Slovenska směrem na západ s napojením na polskou dálnici A4 u Krapkowic¹¹.

¹¹ Zdroj: Magistrát města Opava, Odbor rozvoje města a strategického plánování

Intenzita dopravy je sledována v rámci **celostátního sčítání dopravy**, které probíhá v 5letých intervalech. Na začátku roku 2022 byly zveřejněny výsledky, které ukazují, že doprava oproti poslednímu celostátnímu sčítání dopravy (bylo prováděno v roce 2016), opět významně narostla, a to v průměru o 10 %. Průběh sčítání i způsob jeho vyhodnocování přitom ovlivnila pandemie koronaviru.

Obrázek 10 - Mapa intenzity dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy v ČR v roce 2020

Zdroj: <https://www.mdcz.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Vysledky-celostatniho-scitani-dopravy-2020>

Překračování státní hranice ČR-PR

Euroregion Silesia se ve spolupráci s dalšími subjekty zabývá problematikou překračování česko-polské státní hranice, a to jak z pohledu nutnosti modernizace a obnovy dopravní infrastruktury, tak z pohledu efektivity a využívání jednotlivých hraničních přechodů. Záhy po svém ustavení se Euroregion Silesia zapojil do činnosti pracovní skupiny pro dopravu a překračování hranic Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci, v rámci které se spolu se zástupci ostatních euroregionů česko-polského příhraničí, příhraničních krajů a vojvodství, příslušných českých a polských státních orgánů podílel na řešení problematiky hraničních přechodů a přeshraniční dopravní infrastruktury.

Aby všechna přirozená místa překračování hranice byla připravena na volný pohyb osob po vstupu obou zemí do Schengenského prostoru, Euroregion Silesia spolu s městem Opavou zpracoval v letech 2003-2005 modelovou studii překračování česko-polské státní hranice na svém území s názvem „Border Crossing v Euroregionu Silesia“. Tato dvojazyčná studie, která určila nejvhodnější místa překračování hranice pro pěší, cyklisty, osobní a nákladní dopravu a potřebný rozsah propojení dopravní infrastruktury obou států (včetně návrhů technického řešení a orientačních nákladů), vznikla v úzké spolupráci místních

a regionálních samospráv na obou stranách hranice a je tak příkladem společného řešení jednoho z nejpalčivějších problémů příhraničních regionů - špatné dopravní dostupnosti a izolovanosti. Studie byla dána k dispozici všem příslušným subjektům (Moravskoslezskému kraji, Slezskému a Opolskému vojvodství, powiatům, Euroregionu Praděd). V listopadu 2006 ve španělské Pamploně bylo Euroregionu Silesia za tuto studii uděleno čestné uznání Asociace evropských hraničních regionů.

Na základě zpracované studie bylo na česko-polské hranici na území Euroregionu Silesia, která je dlouhá necelých 90 km, identifikováno 24 nejvhodnějších míst pro překračování hranice, a to jak stávajících, tak nově navrhovaných. Na území Euroregionu Silesia se nachází 6 hraničních mostů a 1 společný úsek silnice.

Euroregion Silesia hodlá společně s dalšími subjekty iniciovat možnou aktualizaci dotčené studie a zároveň pomáhá při institucionální koordinaci v otázce údržby hraničních mostů na území Euroregionu Silesia.

K nejvýznamnějším místům překračování státní hranice na území české části Euroregionu Silesia patří tato (určeno pro motorová vozidla):

- Šilheřovice/Chałupki	- Třebom/Gródczanki
- Šilheřovice/Rudyszwałd	- Třebom/Kietrz
- Hań /Rudyszwałd	- Sudice/Ściborzyce Wielkie
- Hań/Tworków	- Hněvošice/Ściborzyce Wielkie
- Píšť/Owsiszczce	- Opava/Pilszcz
- Chuchelná/Krzanowice	- Opava-Vávrovice/Wiechowice (most)
- Strahovice/Krzanowice	- Opava-Držkovice/Dzierżkowice (most)
- Sudice/Pietraszyn	- Skrochovice/Boboluszki (most)
	- Úvalno/Branice (most)

Tato místa jsou zachycena na fotodokumentaci v části **Příloha č. 2 – Místa překračování státních hranic**.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

V souladu s platnými ustanoveními zákona ze dne 21. března 1985 o veřejných komunikacích (Sb. zákona č. 19/2007, ust. 115) se veřejné komunikace v Polsku dělí na následující kategorie:

- státní silnice včetně: (vzor označení státní silnice, dvoumístné číslo **45**)
 - dálnice (vzor označení dálnice, písmeno A a číslice **A1**)
 - rychlostní silnice (vzor označení rychlostní silnice, písmeno S a číslo **S1**)
- vojvodské/krajské silnice (vzor označení vojvodské silnice, třímístné číslo **936**)
- okresní silnice (čtyřmístné číslo a identifikátor vojvodství)¹²
- obecní silnice (šestimístné číslo a identifikátor vojvodství)

Veřejné komunikace se s ohledem na jejich dostupnost dělí na:

- veřejně dostupné silnice;
- silnice s omezenou dostupností, včetně dálnic a rychlostních silnic

Státní silnice tvoří vlastnictví státu. Vojvodské, okresní a obecní silnice tvoří vlastnictví příslušné samosprávy vojvodství, okresu nebo obce. Veřejné komunikace jsou spravovány příslušnými prováděcími orgány samosprávních územních jednotek nebo v případě státních silnic generálním ředitelem Generálního ředitelství silnic a dálnic.

¹² Identifikátor pro Slezské vojvodství „S“, pro Opolské vojvodství „O“

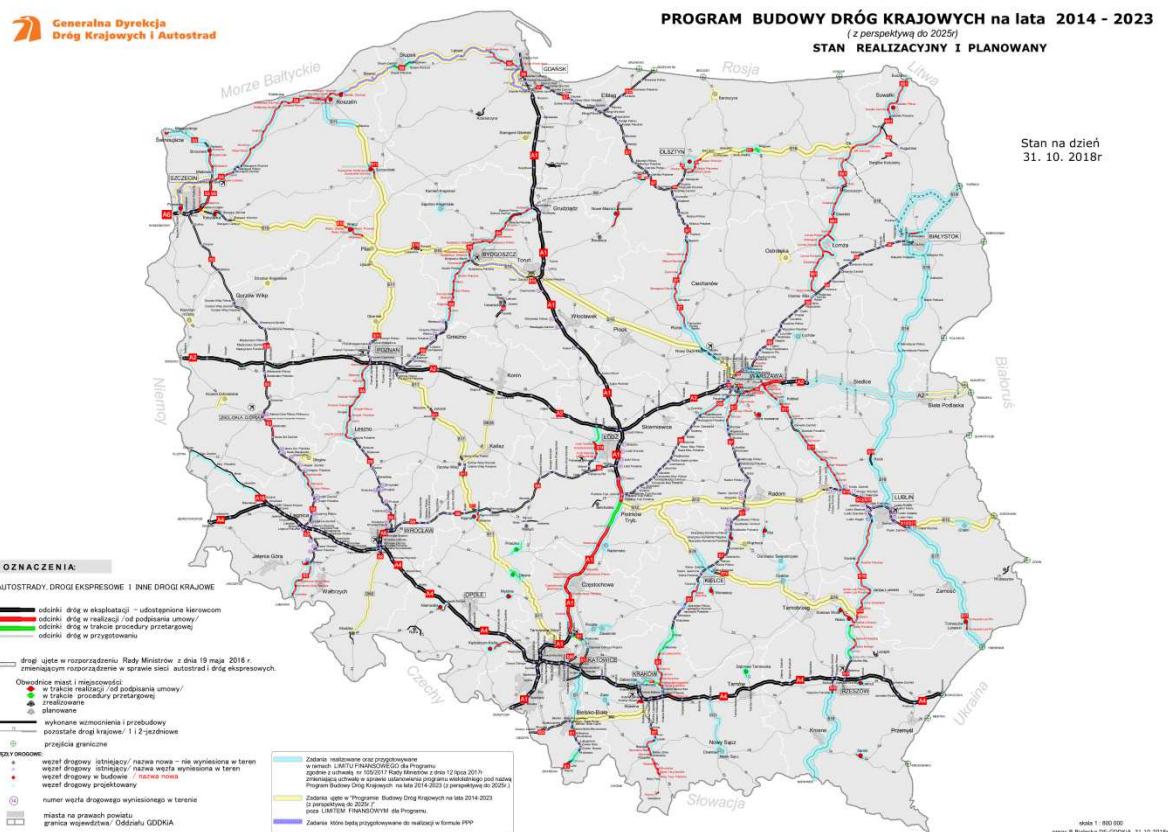
Tabulka 37 - Popis własnictví a správců silnic a silničního provozu v Polsku

Kategorie silnice	Správce silnice	Správce silničního provozu	Majitel silnice
Gminna (<i>obecní</i>)	starosta obce, města ^[1]	přednosta okresu ^[2]	obecní samospráva
Powiatowa (<i>okresní</i>)	vedení okresu ^[1]	přednosta okresu ^[2]	okresní samospráva
Wojewódzka (<i>krajská</i>)	vedení vojvodství ^[1]	Maršálek wojvodství ^[2]	wojewódská (<i>krajská</i>) samospráva
Krajowa (<i>státní</i>)	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (<i>Generální ředitelství silnic a dálnic</i>) (GDDKiA) ^[1]	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad (<i>Generální ředitelství silnic a dálnic</i>) (GDDKiA) ^[2]	státní správa

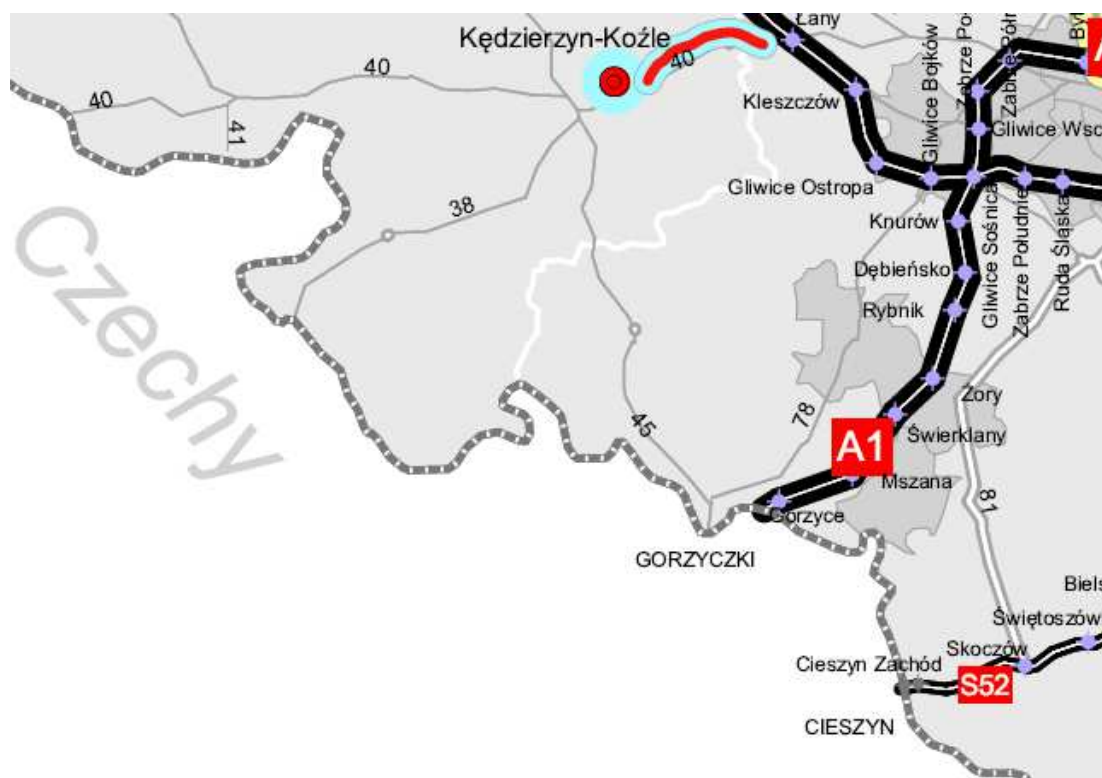
[1] V rámci hranic měst s právy okresu je správcem všech veřejných komunikací, s výjimkou dálnic a rychlostních silnic, starosta města.

[2] V rámci hranic měst s právy okresu je správcem silničního provozu všech veřejných komunikací, s výjimkou dálnic a rychlostních silnic, starosta města.

Obrazek 11 - Síť státních silnic v Polsku (stav ke dni 31.10.2018)

Obrázek 12 - Síť státních silnic na území Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.10.2018)

Zdroj: Generální ředitelství silnic a dálnic

Silniční doprava v polské části Euroregionu Silesia

Silniční síť se na obou stranách hranice oblasti Euroregionu Silesia skládá spíše ze silnic regionálního a místního charakteru (okresní a obecní silnice). Soustava silnic na území Euroregionu Silesia zahrnuje dálnici A1 s průběhem sever-jih, tři státní silnice číslo 78, 45 a 38, a také 16 vojvodských silnic. Nutno dodat, že v polské části Euroregionu Silesia převažují silnice s průběhem sever-jih nad dopravními koridory v soustavě východ-západ.

Velký význam pro dopravní dostupnost tohoto regionu má dálnice A1, která vede podél východní hranice Euroregionu a cílově povede celým Polskem až do Gdaňsku. Dálnice A1 se nachází na tahu mezinárodní trasy E75 ležící v VI. transevropském dopravním koridoru (TEN-T) a je nazývána rovněž jako „Jantarová dálnice“. Nutno rovněž zdůraznit skutečnost, že dálnice A1 je jedinou polskou dálnicí s poledníkovým průběhem a jediným dálničním spojením mezi Českou republikou a Polskem.

Ze státních silnic má velký význam silnice č. 78 propojující Euroregion s Rybníkem, a následně dále s Gliwicemi, které jsou součástí Hornoslezského metropolitního svazku. Tato silnice v okolí Gliwic protíná dálnici A4. Průběh státní silnice DK 78 je souběžný s dálnicí A1, která převzala část provozu. Státní silnice č. 45 v Euroregionu Silesia vede od státní hranice přes Racibórz směrem na Opole. Státní silnice DK 78 a DK 45 se spojují na jihu v okolí bývalého hraničního přechodu v Chałupkach. Územím okresu Głubczyce vede státní silnice DK 38 na trase Kędzierzyn-Koźle, Głubczyce - státní hranice.

System silnic doplňují vojvodské/krajské silnice. Územím Euroregionu Silesia vedou:

- 416 trasa Głogówek – Głubczyce – Kietrz – Racibórz;
- 417 trasa Racibórz – Baborów – Raclawice Śląskie;
- 419 trasa Nowa Cerekwia – Branice – státní hranice;
- 420 trasa Kietrz – státní hranice;

- 421 Nędza – Baborów;
- 916 trasa Racibórz – státní hranice;
- 917 trasa Racibórz – Krzanowice - státní hranice;
- 915 trasa Racibórz – Grzegorzowice;
- 919 trasa Racibórz – Rudy – Sośnicowice;
- 923 trasa Racibórz – Rydułtowy;
- 925 trasa Rudy – Kuźnia Raciborska – Bierawa;
- 929 trasa Świerklany – Rybnik;
- 932 trasa Wodzisław Śląski – Świerklany – Źory;
- 933 trasa Rydułtowy – Wodzisław – Jastrzębie Zdrój;
- 935 trasa Racibórz – Rydułtowy – Rybnik;
- 936 trasa Wodzisław Śląski – Krzyżanowice – státní hranice.

Obrázek 13 - Mapa silničních úseků sítě TEN-T v Polsku, časový horizont do roku 2023

Zdroj: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) Č. 1315/2013 ze dne 11. prosince 2013 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a o zrušení rozhodnutí č.661/2010/EU

V kontextu dopravní přeshraniční perifernosti oblasti Euroregionu Silesia je kromě silniční sítě důležitým aspektem hustota hraničních přechodů. Podle principů tzv. schengenského prostoru existuje možnost překračování hranice na libovolném místě, a proto jedinou bariérou zůstává nedostačující dopravní infrastruktura.

Na území Euroregionu Silesia se nachází 23 místa určených k překračování hranice vozidly. Pouze dva místa nemají žádná omezení související s nosností cest, tj. Bohumín – Chałupki a Bohumín – Gorzyczki, a dva hraniční přechody s omezenou nosností, tj. Sudice – Pietraszyn do 20 t a Úvalno – Branice do 7,5 t. Až 16 z existujících hraničních přechodů na území polské části Euroregionu Silesia má omezení do 3,5 t na jedné ze stran příjezdových silnic (viz následující tabulka).

Tabulka 38 - Silniční hraniční přechody na území polské části Euroregionu Silesia

Č.	Místo překročení státní hranice		Označení silnice		Omezení	Poznámky
	ČR	Polsko	ČR	Polsko		
1	Bohumín	Gorzyczki	D1	A1	bez omezení	
2	Bohumín	Chałupki	I/67	DK 78	bez omezení	most a železniční přejezd
3	Starý Bohumín	Chałupki	MK (slezská)	DG 612903S	do 3,5 t	most
4	Šilheřovice	Chałupki	III/4696	DP 3532S	do 3,5 t	
5	Haň	Rudyszwałd	MK	DG 612704S	do 3,5 t	
6	Haň	Tworów	II/469	DP 3507S	do 3,5 t	
7	Píšť	Owsiszczce	II/466	DP3511S/936	do 3,5 t	
8	Chuchelná	Krzanowice	III/46822	DW 917	do 3,5 t	
9	Strahovice	Krzanowice	MK/UK	DG 671013S	do 3,5 t	
10	Sudice	Pietraszyn	I/46	DW 916	ostatní	do 20 t
11	Třebom	Gródczanki	III/46826	DP 3526S	do 3,5 t	s výjimkou zemědělských strojů
12	Třebom	Kietrz	II/467	416 (místní silnice)/20820	do 3,5 t	
13	Sudice	Ściborzyce Wielkie	III/04614	místní silnice	do 3,5 t	
14	Hněvošice	Ściborzyce Wielkie	III/04613	místní silnice	do 3,5 t	
15	Opava	Pilszcz	III/01129	II/420	do 3,5 t	
16	Opava/ Vávrovice	Wiechowice	III/0578	místní silnice	do 3,5 t	most
17	Opava/ Držkovice	Dzierżkowice	III/05712	místní silnice	do 3,5 t	most
18	Skrochovice	Boboluszki	-	místní silnice	do 3,5 t	most
19	Úvalno	Branice	III/4593	II/419	do 7,5 t	most
20	Krnov	Ciermięcice	-	místní silnice	-	
21	Krnov	Pietrowice	I/45	I/38	-	
22	Rusín	Gadzowice	místní silnice	místní silnice	-	
23	Osoblaha	Pomorzowiczki	II/457	I/34	do 3,5 t	

Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů z OPPS ČR-PR 2007-2013

Největší délkou místních silnic pod správou okresní samosprávy se může pochlubit okres Głubczyce, který má více než 300 km silnic. Zatímco nejvíce kilometrů obecních silnic se nachází v obcích okresu Głubczyce, ve Wodzisławi Śląskim a Gorzycích.

Tabulka 39 - Obecní silnice podle umístění v km (stav ke dni 31.12.2020)

Územní jednotka	Mimo města	Ve správních hranicích měst
Baborów	68	11
Branice	76	0
Gaszowice	0	64
Głubczyce	140	28

Gorzyce	115	0
Jejkowice	20	0
Kietrz	36,2	12,3
Kornowac	26	0
Krzanowice	17,88	12,77
Krzyżanowice	84	0
Kuźnia Raciborska	42	16
Lubomia	48	0
Lyski	55	0
Marklowice	44	0
Mszana	38,5	0
Nędza	50	0
Pietrowice Wielkie	46	0
Pszów	0	30,82
Racibórz	0	130
Rudnik	21	0
Świerklany	73	0
Wodzisław Śląski	0	cca 82 km veřejné městské komunikace cca 50,25 km vnitřní městské komunikace

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 40 - Okresní silnice podle lokality v km (stav v roce 2019)

Územní jednotka	s tvrdým povrchem	se zpevněným povrchem	s nezpevněným povrchem
Okres Głubczyce	329,6	328,9	5,0
Okres Racibórz	164,2	159,8	6,0
Okres Rybnik	107,2	105,6	0
Okres Wodzisław	201,8	199,1	2,1

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

O významu jednotlivých silnic svědčí intenzita dopravy na těchto komunikacích. Intenzita dopravy na dálnici A1 klesá směrem ke státní hranici. Na úseku vedoucím přes Świerklany je to více než 15 tis. vozidel denně, v Mszané 11 tis. vozidel a na úseku Gorzycki – státní hranice je to 9 tis. Největší intenzita dopravy byla zaznamenána na státní silnici DK78 na území Wodzisławia Śląskiego, kde překračuje úroveň 16 tis., klesá především ve směru státní hranice, kde činí 2,5 tis. vozidel. Intenzita dopravy na státní silnici DK45 na trase Krzyżanowice-Racibórz-Opole je největší na území Raciborze a činí 7-8 tis. vozidel denně. Na ostatních úsecích je ještě nižší a činí do 5 tis. vozidel. Ještě nižší intenzita dopravy je na státní silnici DK38, která na většině úseků činí 2,5-4,2 tis. vozidel denně. Nejvytíženější úsek zahrnuje část na území města Głubczyce a překračuje úroveň 9 tis. vozidel.

Největší intenzita dopravy na území polské části Euroregionu Silesia byla zaznamenána na vojvodské/krajské silnici DW935 na území Raciborze, kde překračuje 18 tis. vozidel denně. Druhým v pořadí úsekem je vojvodská/krajská silnice DW933 na území města Wodzisław Śląski ve směru na Rydułtowy, kde intenzita dopravy překračuje 16 tis. vozidel denně.

Ukazuje se, že úsekově největší intenzita dopravy se vyskytuje nikoliv na státních silnicích, ale vojvodských/krajských, což poukazuje na převahu místní a subregionální dopravy nad tranzitní dopravou. Na rozložení dopravy mělo výrazný vliv otevření dálnice A1. V důsledku toho se na státní silnici DK78 téměř o polovinu snížila doprava nákladních vozidel.

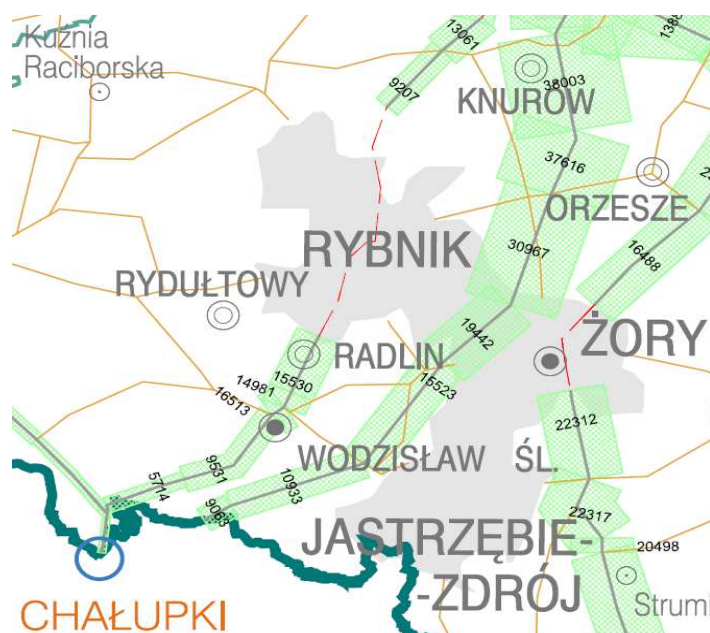
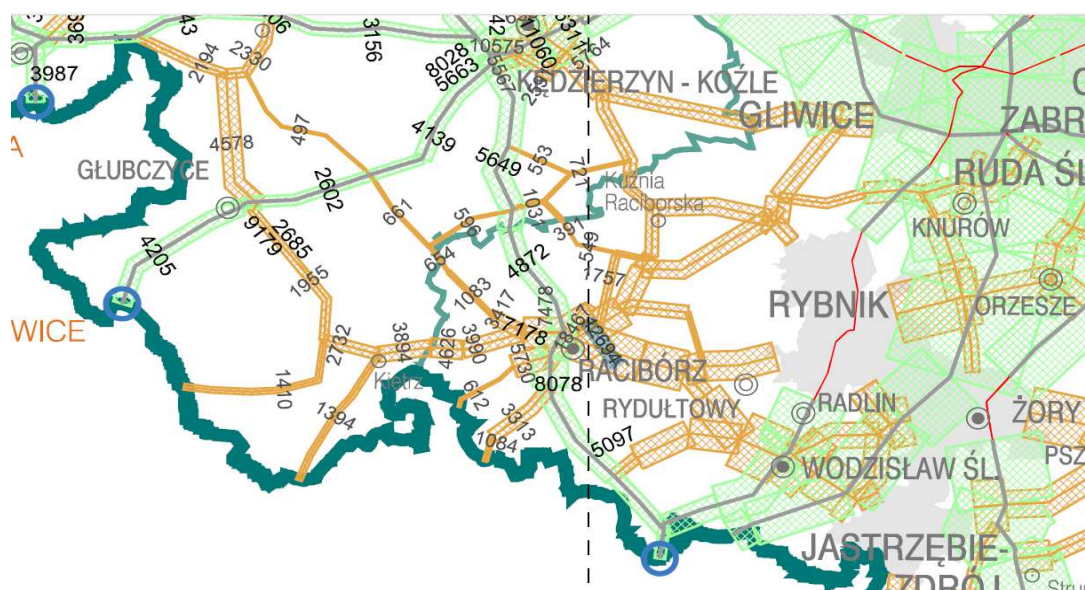
Tabulka 41 - Struktura intenzity provozu v přepočtu na 10 000 vozidel/24 hodin v letech 2000, 2005, 2010 a 2015

Silnice	Rok	Těžká motorová vozidla	Osobní a dodávková vozidla	Jednostopá motorová vozidla	Intenzita celkem
DK 78 GORZYCE-WODZISŁAW	2015	391	8 518	107	9 531
	2010	779	9 670	107	10 562

DW 933	2005	513	8 289	35	8 846
	2000	523	5 390	54	6 015
DK 78 933 WODZISŁAW – RYBNIK	2015	886	13 525	151	15 530
	2010	1 478	15 080	140	16 734
	2005	932	13 326	43	14 330
	2000	1 056	12 960	42	14 086
DW 935 RACIBÓRZ (DK 45) – RACIBÓRZ (DW 919)	2015	831	16 140	222	18 467
	2010	832	16 635	195	17 697
	2005	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	2000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
DW 935 RACIBÓRZ (DW 919) – KORNOWAC	2015	414	8 969	121	10 089
	2010	514	10 037	128	10 700
	2005	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
	2000	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Zdroj: www.gddkia.gov.pl

Obrázek 14 - Intensita dopravy na státních a vojvodských/krajských silnicích v roce 2015

Zdroj: https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/g/generalny-pomiar-ruchu-w2015_15598//SYNTEZA/MAPA_SDRR2015_DK_DW.pdf

3.4.2 Železniční doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Železniční doprava v České republice je v gesci Ministerstva dopravy ČR. Správou železniční dopravy je pověřena státní organizace Správa železniční dopravní cesty, s. o., jejíž hlavní činností je plnění funkce vlastníka dráhy, zajišťujícího provozování, provozuschopnost, modernizaci a rozvoj železniční dopravní cesty.

Železniční dopravu v České republice provozuje hned několik dopravních společností. Nejvýznamnějšími dopravci v rámci osobní dopravy jsou České dráhy, a.s., LEO Expres a.s. a RegioJet a.s. Mezi nejvýznamnější dopravce v rámci nákladní železniční dopravy patří především ČD Cargo, a.s.

Hlavní železniční tahy v České republice tvoří 4 železniční koridory. Moravskoslezským krajem vede trasa hned dvou železničních koridorů, jedná se o následující:

- *II. železniční koridor* => Slovensko – Břeclav – Přerov – Ostrava – Polsko (Petrovice u Karviné)
- *III. železniční koridor* => Německo – Plzeň – Praha – Olomouc – Ostrava – Slovensko (Mosty u Jablunkova)

Na tyto koridory navazuje síť regionálních železničních tratí, která zajišťuje obsluhu celého Moravskoslezského kraje (viz mapa železniční sítě). Nejvýznamnější železničními uzly v rámci kraje jsou stanice Ostrava-Svinov a Opava-východ. Spojení české části Euroregionu Silesia s Prahou je z Ostravy zajišťováno třemi dopravci přímými spoji několikrát denně (3–4 hodiny jízdy).

Většina železničních cest na území české části Euroregionu Silesia není elektrifikována. Elektrifikovány jsou pouze tři hlavní tratě, tj. trať č. 270 z Olomouce do Ostravy a Bohumína, dále trať č. 321 z Českého Těšína do Opavy východ a trať č. 323 Ostrava hlavní nádraží - Hostašovice adm.hr. VÚSC. Ostatní tratě jsou určeny pouze pro motorové vlaky, např. tratě č. 276 Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou, trať č. 277 Suchdol nad Odrou – Fulnek, trať č. 278 Suchdol nad Odrou – Nový Jičín město, trať č. 279 Studénka – Bílovec, trať č. 310 Dětrichov n. B. adm.hr. VÚSC – Opava východ, trať č. 315 Opava východ – Hradec nad Moravicí, trať č. 317 Opava východ – Hlučín nebo trať č. 318 Kravaře ve Slezsku – Chuchelná.

Z mapy nacházející se níže je patrné, že na území Euroregionu Silesia se v současné době nenachází žádné přímé železniční spojení s polskou stranou, které v minulosti existovalo. Nicméně existuje možnost cestování po železnici z území české části Euroregionu Silesia bez přestupování do Polska, a to např. na trase Praha – Ostrava Svinov – Ostrava hlavní nádraží – Bohumín – Chalupki – Rybnik – Katowice – Warszawa.

Obrázek 15 - Mapa železniční sítě v Moravskoslezském kraji

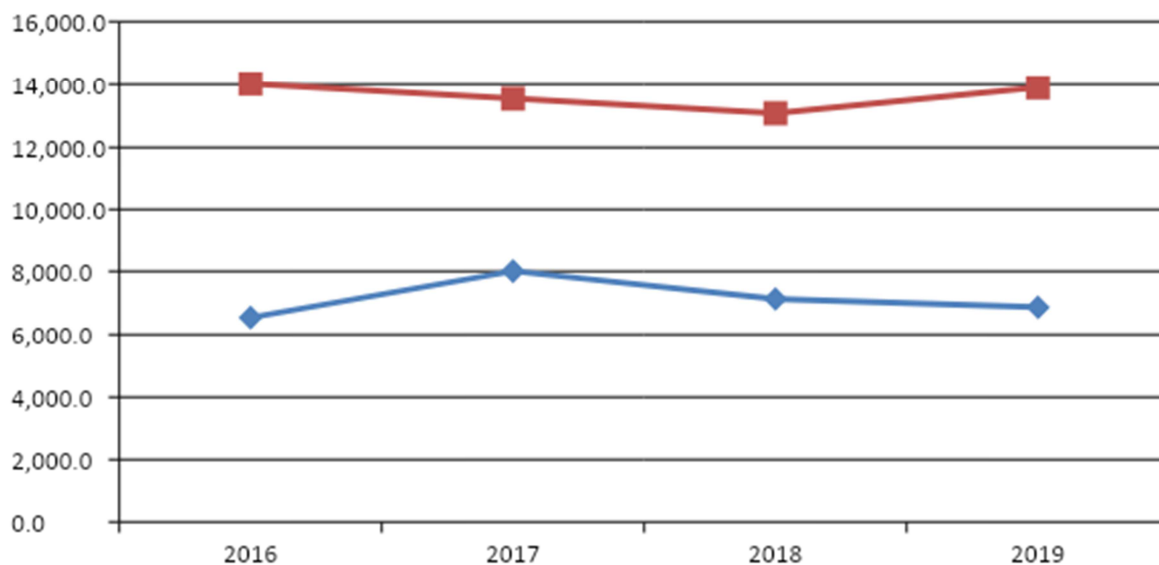

Zdroj: Železniční mapy ČR, Mapa zveřejněná v knižním jízdním řádu, <http://www.szdc.cz/o-nas/zeleznicni-mapy-cr.html> - aktualizace k 11.12.2020

Statistiky železniční přepravy

Železniční doprava je velice oblíbený způsob veřejné hromadné dopravy. Následující graf uvádí vývoj počtu přepravených osob v Moravskoslezském kraji. Počet cestujících do roku 2018 klesal, v roce 2019 se však zvýšil zejména z důvodu zavedení slevám pro vybrané cílové skupiny cestujících (děti, mládež, senioři) na celorepublikové úrovni. Dlouhodobě se drží na průměru bezmála 14 mil. cestujících/rok (červená linie).

Graf 5 - Vývoj počtu cestujících (v tis. osob) a přepraveného nákladu (tis. tun) železniční dopravou v Moravskoslezském kraji za rok

Zdroj: ročenky dopravy, vlastní zpracování

V uvedeném grafu je zobrazen rovněž vývoj přepravovaného nákladu železniční dopravou (modrá linie). V jednotlivých letech hmotnost celkového přepraveného nákladu kolísá, nicméně od roku 2017 můžeme sledovat mírně klesající trend objemu nákladní přepravy.

Modernizace železničních cest

Dne 5. 11. 2013 bylo podepsáno Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v Moravskoslezském kraji za účelem vytvářet perspektivní dopravní systém s výrazným podílem kolejové dopravy a tím zlepšovat kvalitu dopravní obsluhy v kraji s důrazem na její hospodárnost, bezpečnost a šetrnost k životnímu prostředí, zejména ovzduší. Signatáři memoranda se shodli na spolupráci vybraných záměrů zásadních pro rozvoj dopravní obslužnosti a železniční dopravní infrastruktury realizovaných od roku 2014, mezi nimiž jsou pro českou část Euroregionu Silesia uvedeny následující projekty: Optimalizace tratě Ostrava – Frýdek – Místek, Modernizace uzlu Ostrava či Modernizace a elektrifikace železniční tratě Opava – Krnov – Olomouc.¹³

Průběžně dochází k modernizaci železničních cest v celé České republice, na území české strany Euroregionu Silesia a v jeho nejbližším okolí byly nebo jsou realizovány či připravovány k realizaci následující stavby:

V prosinci 2013 byla ukončena realizace stavby **Rekonstrukce a zkapacitnění trati Studénka – Mošnov**. Byly vytvořeny podmínky pro další navazující stavbu, která souvisí s vybudováním **kolejového napojení letiště Mošnov**. Tato stavba byla uvedena do provozu o rok později, tj. v prosinci 2014. Díky tomu byla významně zlepšena dopravní dostupnost letiště, posílena pozice mezinárodního Letiště Leoše Janáčka Ostrava na trhu regionálních letišť a zároveň vytvořeny podmínky pro další ekonomický rozvoj v okolí letiště, jako je napojení průmyslové zóny Mošnov i budoucích logistických a obchodních zón¹⁴.

V dubnu 2017 byla ukončena **rekonstrukce trati Opava – Krnov**. V rámci rekonstrukce byla

¹³ Zdroj: Memorandum o spolupráci při řešení dopravní obslužnosti a rozvoji železniční infrastruktury v MSK, <https://www.msk.cz/cz/doprava/rozvoj-zeleznicni-infrastruktury-55339/>

¹⁴ Zdroj: <https://www.msk.cz/cz/investice/kolejove-napojeni-letiste-leose-janacka-ostrava-67199/>

opravena kolejová dráha, nástupiště, železniční mosty, zastávky a přejezdy, bylo modernizováno zabezpečovací zařízení. Na opravené trati mohou vlaky jezdit rychleji, a to až 120 kilometrů v hodině. Tato trať však nebyla elektrifikována, elektrifikace je plánována v dlouhodobém výhledu.

V červnu 2017 byl dokončen projekt **Revitalizace trati Opava-východ – Olomouc**. Projekt přispěl v úseku mezi žst. Krnov a žst. Opava východ k zlepšení jízdního komfortu, zvýšení traťové rychlosti, zvýšení bezpečnosti na železničních přejezdech, rekonstrukce železničních stanic a zastávek pro současné a výhledové požadavky objednavatelů osobní dopravy, zlepšení komfortu cestujících zřízením nových nástupištních přístřešků a dálkové ovládání celého úseku¹⁵.

V roce 2019 byla zpracována **technicko – ekonomická studie týkající se elektrifikace železniční tratě Opava – Krnov – Olomouc**, neboť trať z Krnova do Olomouce je zastaralá a patří k nejpomalejším. Vzdálenost dlouhou 87 km trvá vlakům ujet téměř dvě hodiny. Trať je charakteristická velkým počtem zastávek, tunelů, zatáček a nebezpečných úseků. Studie má prověřit technické řešení a ekonomickou efektivitu modernizace a elektrifikace této tratě. Snahou zástupců dotčených měst a obcí je, aby se modernizace uvedené tratě dostala mezi strategické záměry Správy železnic¹⁶, neboť jde o trať s velkým potenciálem. Dle aktuálních informací z února 2021 je situace taková, že centrální komise Ministerstva dopravy modernizaci neschválila, neboť podle studie není ekonomicky rentabilní. Zástupci oblasti však apelují na to, aby se projekty ve strukturálně postižených regionech nehodnotily jen z ekonomického hlediska. Správa železnic v současné době prověřuje elektrizaci úseku trati do Krnova a v rámci nově zadané studie proveditelnosti budou prověřeny možnosti zkapacitnění trati Ostrava–Svinov – Opava východ – Krnov, včetně potenciálu elektrizace úseku Opava východ – Krnov. Dokončení této studie proveditelnosti se předpokládá v roce 2022. O dalším postupu se pak rozhodne na základě výsledků této studie¹⁷.

Změny zásadního charakteru navržené a připravené k realizaci na železniční infrastrukturu jsou dále obsaženy především ve dvou dokumentech:

- Studii proveditelnosti „Beskydy“ zahrnující elektrifikaci a modernizaci tratí Ostrava - Valašské Meziříčí, Frýdek-Místek - Český Těšín, Frýdlant nad Ostravicí - Ostravice a Sedlnice – Veřovice
- Studii proveditelnosti „Uzel Ostrava“ zahrnující modernizaci úseku Ostrava hl.n. – Ostrava-Svinov

Dalšími cíli v železniční dopravě na území MSK bude zvýšení provozní a cestovní rychlosti na vybraných železničních tratích, a to stavebními úpravami, elektrifikací a provozním zabezpečením. Mezi vybranými tratěmi zasahující do české části Euroregionu Silesia jsou např. tyto tratě:

- trať 276 (Suchdol nad Odrou – Budišov nad Budišovkou) – zvýšení traťové rychlosti až na 100 km/h,
- trať 277 (Suchdol nad Odrou – Fulnek) – zvýšení traťové rychlosti až na 100 km/h,
- trať 278 (Suchdol nad Odrou – Nový Jičín město) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,
- trať 279 (Studénka – Bílovec) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,

¹⁵ Zdroj: http://www.szdc.cz/modernizace-drahy/prehled-projektu.html?district=t&EU_contribution=all&programme=all&total_costs=all&building=all&state=all&c_orridor=all

¹⁶ Zdroj: https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/vlaky-olomouc22012018.html,
https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/krnov-je-kriticky-k-chystane-modernizaci-zeleznicni-trati-20190905.html

¹⁷ Zdroj: https://www.idnes.cz/ostrava/zpravy/bruntal-nezajem-kraj-nezamestnanost-opava.A210224_596060_ostrava-zpravy_woj

- trať 310 (část Opava východ – Moravský Beroun) – zvýšení traťové rychlosti až na 160 km/h,
- trať 315 (Opava východ – Hradec nad Moravicí) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h,
- trať 317 (Opava východ – Hlučín) – zvýšení traťové rychlosti až na 140 km/h,
- trať 318 (Kravaře ve Slezsku – Chuchelná) – zvýšení traťové rychlosti až na 80 km/h¹⁸.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Úvodní informace

Železniční doprava v Polsku je v kompetenci Ministerstva infrastruktury a rozvoje. Důležitým orgánem je rovněž Úřad pro železniční dopravu (*UTK, Urząd Transportu Kolejowego*). Úřad pro železniční dopravu je regulačním orgánem pro regulaci trhu železniční dopravy, udělování licencí v železniční dopravě, technický dozor při provozu a údržbě železničních tratí a železničních vozidel, bezpečnost železničního provozu, dozor při dodržování práv cestujících v železniční přepravě, licence a potvrzení strojvedoucích. Většina železničních tratí je spravována společností PKP Polskie Linie Kolejowe, které patří do státních Polských železnic (*PKP, Polskie Koleje Państwowe*), přičemž hlavními osobními přepravci jsou společnost PKP Intercity, který je rovněž součástí Skupiny PKP, a podnik Przewozy Regionalne (*Regionální přeprava*), patřící vojvodstvím.

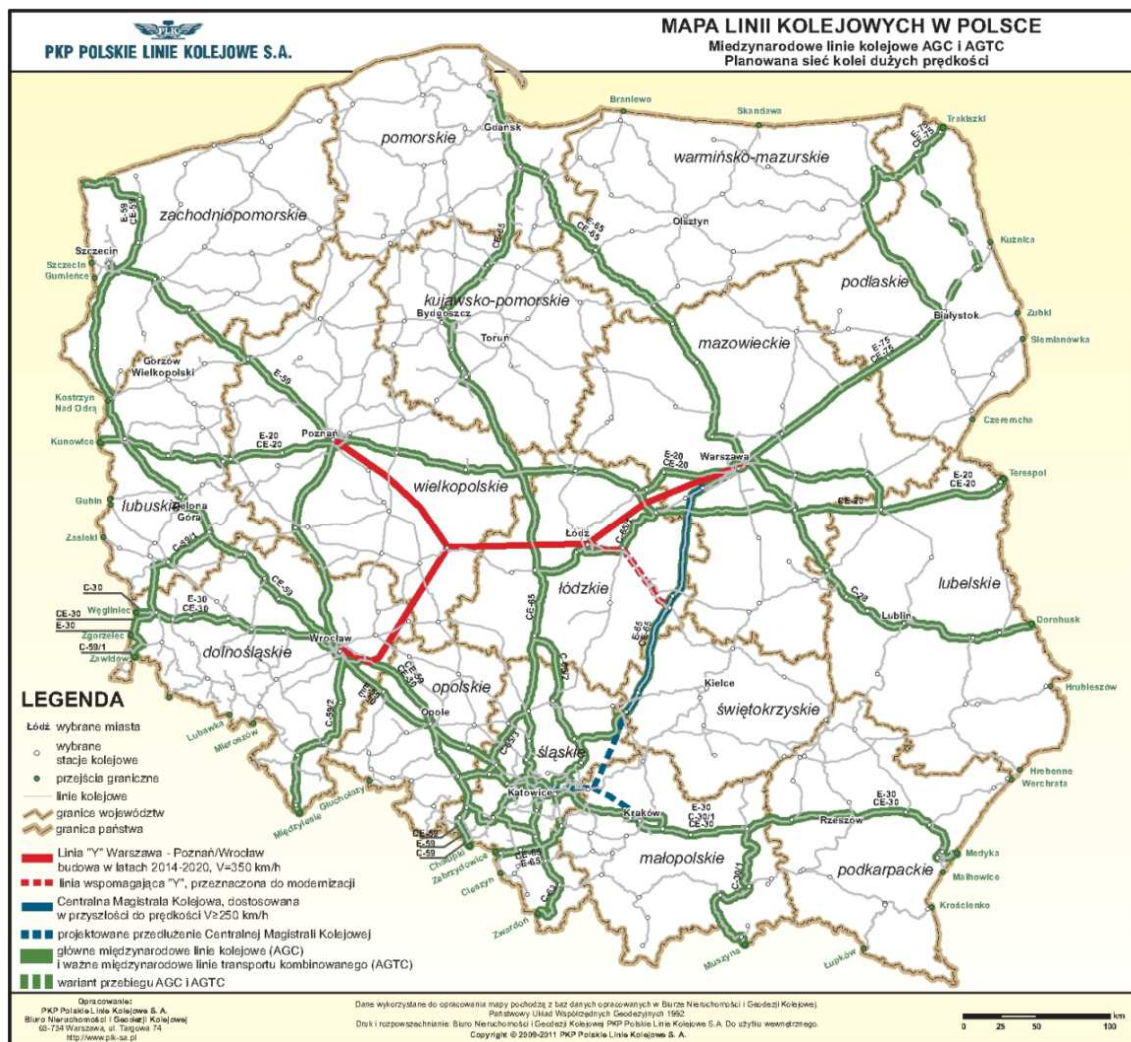
Aktuálně působí na železničním trhu v Polsku více než sto železničních přepravců, kteří mají licenci na přepravu osob, zboží a zpřístupňování trakčních vozidel.

Přes území Polska probíhají panevropské koridory č. I (včetně odbočky IA), II, III a VI.

- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. I - Helsinky – Riga – Kaunas – Varšava (s odbočkou IA: Riga – Kaliningrad – Gdaňsk).
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. II – západní Evropa, Rusko, země východní Asie.
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. III – Berlín, Drážďany, Zgorzelec, Vratislav, Opole, Katowice, Krakov, Lvov, Kyjev.
- PANEVROPSKÝ KORIDOR č. VI – Gdaňsk, Varšava, Žilina, Brno, Bratislava, Vídeň, Triest, Benátky, Boloňa.

¹⁸ Zdroj: Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021, https://www.msk.cz/assets/doprava/plan-dopravni-obslužnosti-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-na-období-2017-_-2021.pdf

Obrázek 16 - Mapa železničních tratí v Polsku, mezinárodní trať AGC, AGTC

Zdroj: <http://www.plk-sa.pl/linie-kolejowe/siec-linii-kolejowych-w-polsce/mapy/>

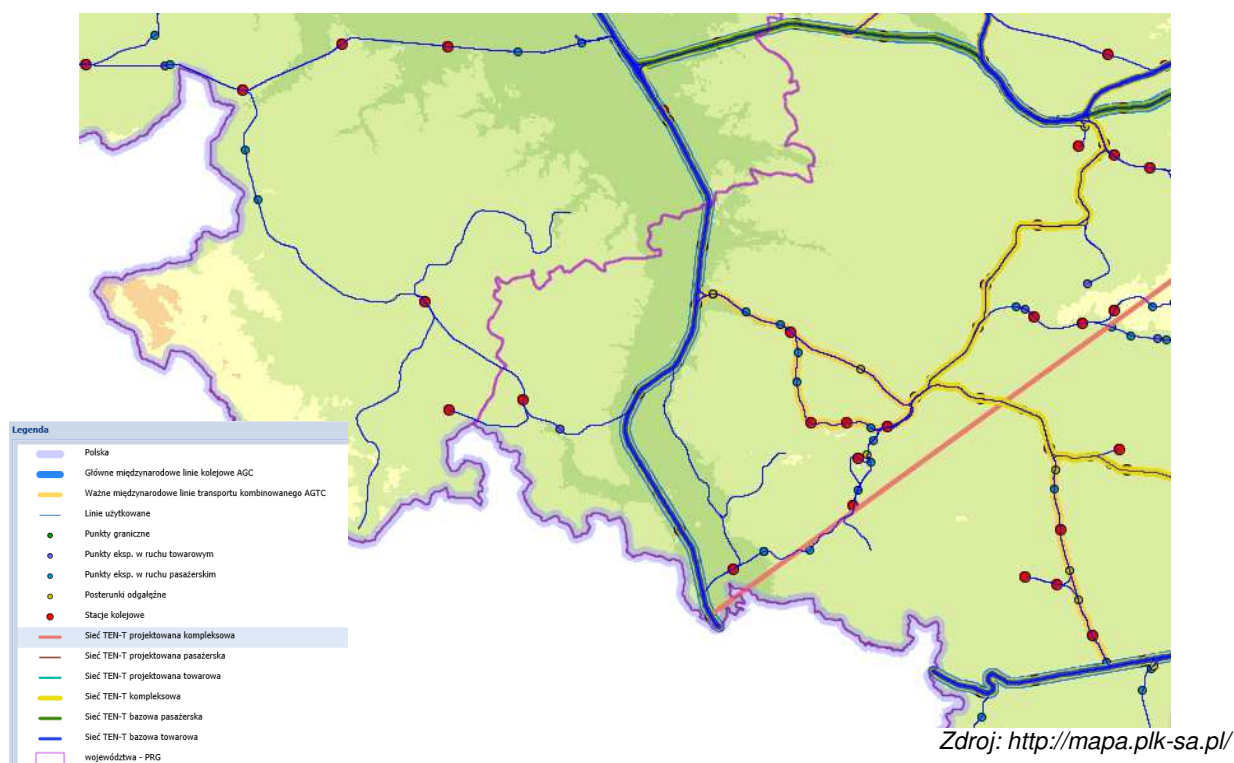
Přes území Slezského vojvodství procházejí historicky důležité železniční tratě ve směru sever-jih a východ-západ, z čehož tři magistralní železniční tratě jsou zařazeny do mezinárodní sítě „E“ (AGC):

- E30 Drážďany – Zgorzelec – Vratislav – Katowice – Krakov – Medyka – Lvov – Kyjev – Moskva
- E59 Malmö – Ystad – Świnoujście – Zielona Góra – Vratislav – Racibórz – Chałupki
- E65 Gdyně – Varšava – Katowice – Zebrzydowice – Ostrava – Vídeň

S uvedenými koridory panevropského a mezinárodního významu je propojena síť tratí regionálního a místního významu.

Osou železničního systému na území polské části Euroregionu Silesia je trať z Opole přes Racibórz ve směru k hranici. Lokální síť železničních tratí je rozvinuta zejména mezi městy Wodzisław Śląski, Racibórz a Rybnik. Výrazně menší hustota železničních tratí a stanic je v hlubčickém okrese.

Obrázek 17 - Mapa železničních tratí na území polské části Euroregionu Silesia

3.4.3 Veřejná doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Veřejnou dopravu lze rozdělit dle dvou hledisek, a to jakými dopravními prostředky je doprava zajištěna a jaké území doprava obsluhuje. Z pohledu dopravních prostředků můžeme na území české strany Euroregionu Silesia rozlišit dopravu železniční, autobusovou, trolejbusovou a tramvajovou. Z hlediska území lze veřejnou dopravu rozčlenit na městskou hromadnou dopravu (dále jen „MHD“) a příměstskou hromadnou dopravu (dále jen „PHD“), přičemž rozdíl mezi oběma typy je patrný už z názvu, tzn., MHD zajišťuje obsluhu daného města, příp. nejbližšího okolí, kdežto PHD zajišťuje spojení mezi obcemi a městy navzájem.

MHD se na území české strany Euroregionu Silesia nachází ve městech Opava, Ostrava a Nový Jičín. MHD Opava a Ostrava zajišťuje dopravní obslužnost i mimo území měst do příměstských oblastí. V ostatních obcích a městech je zajištěna PHD.

MHD Opava

Doprava je zajišťována společností Městský dopravní podnik Opava, a.s. (MDPO, a.s.). Obyvatelé mohou využít autobusovou nebo trolejbusovou dopravu. Celkem se na území města nachází 26 linek, z toho je 15 autobusových a 11 trolejbusových. Počet zastávek obsluhovaných MDPO, a.s. je 225¹⁹.

Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 20-30 minut.

MHD Ostrava

Dopravu zajišťuje společnost Dopravní podnik Ostrava a.s. Obyvatelé mohou využít

¹⁹ <http://www.mdpo.cz/images/zpravy/VZ2019.pdf>

53 autobusových, 17 tramvajových a 14 trolejbusových linek. V roce 2019 dosáhl počet autobusových zastávek čísla 492 (v roce 2017 to bylo 474 zastávek), počet tramvajových zastávek 101 (oproti roku 2017 zde změna nenastala) a počet trolejbusových zastávek celkové hodnoty 71 (v roce 2017 to bylo 64 zastávek)²⁰.

Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 10–20 minut.

MHD Nový Jičín

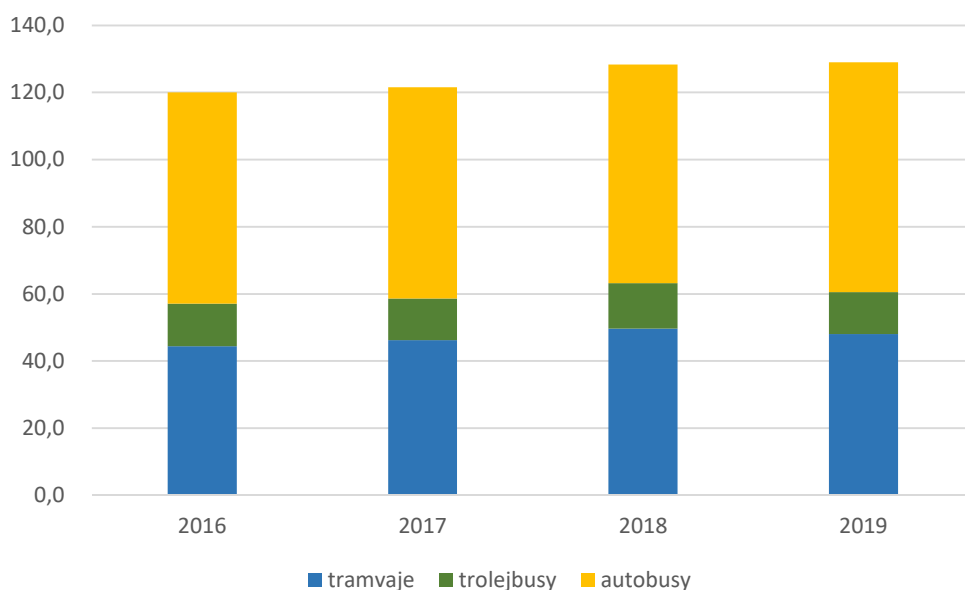
Doprava je zajišťována firmou společností ARRIVA MORAVA. Obyvatelé mohou využít 4 autobusové linky²¹.

Průměrný interval mezi jednotlivými spoji na konkrétních linkách je 60 minut.

Následující graf znázorňuje vývoj počtu přepravených osob MHD v Moravskoslezském kraji. Do roku

Z grafu je patrný stoupající trend počtu cestujících mezi lety 2016 a 2019. V roce 2016 dosáhl celkový počet cestujících MHD v MSK 120 mil. osob. V následujících letech celkový počet cestujících stoupá až do roku 2019, kdy se celkový počet cestujících pohyboval na 129 mil. osob. Počty cestujících za tramvaje a trolejbusy zahrnují statistiky pouze statutárních měst Opava a Ostrava.

Graf 6 - Vývoj počtu cestujících městskou hromadnou dopravou v MSK kraji (mil. osob) za rok

Zdroj: Ročenka dopravy 2019: https://www.sydos.cz/cs/rocenka-2019/rocenka/htm_cz/cz19_531415.html, vlastní zpracování

Příměstskou hromadnou dopravu zajišťuje na české straně Euroregionu Silesia několik dopravců. Jedná se především o společnost Arriva Morava a.s., TQM holding s.r.o., dále pak společnosti ČSAD Frýdek-Místek a.s., ČSAD Karviná a.s., ČSAD Havířov a.s., ČSAD Vsetín a.s., jež zajišťují spojení jiných regionů s Ostravou. Dopravní podnik Ostrava a.s. a Městský dopravní podnik Opava a.s. zajišťují vedle MHD také PHM s okolními obcemi.

Integrovaný dopravní systém

²⁰ <https://www.dpo.cz/soubory/spolecnost/v-zpravy/2019.pdf>

²¹ <https://www.arriva.cz/cs/autobusy-a-vlaky/mhd/moravskoslezsky-kraj/novy-jicin>

Na území Moravskoslezského kraje vznikl v roce 1995 Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje (dále jen „ODIS“). Do systému ODIS je zapojeno 300 obcí, tj. všechny obce v Moravskoslezském kraji a také další obce v kraji Olomouckém a Zlínském. Počet linek, spojů a dopravců v rámci integrovaného dopravního systému se neustále zvyšuje²².

ODIS je obecná forma organizace dopravy založená na jednotném tarifu, jednotných přepravních podmínkách, jednotném přístupu ke koordinaci jízdních řádů a koordinované nabídce více dopravců pro zajištění dopravní obsluhy na daném území. V ODISu je zapojena jak železniční, tak příměstská i městská hromadná doprava.

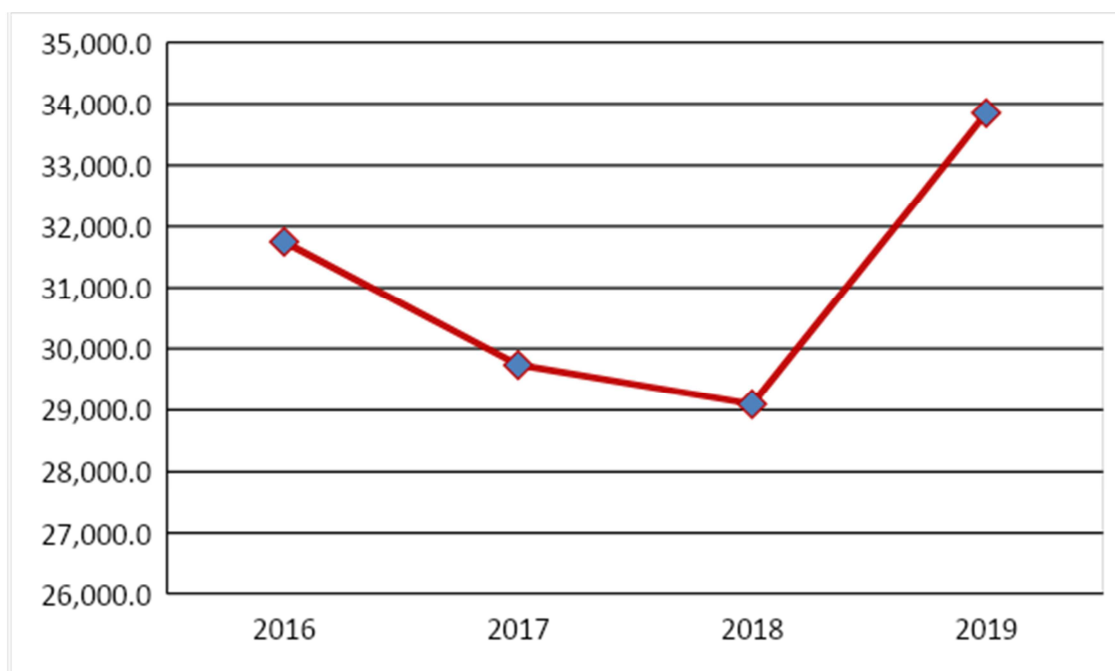
Autobusová přeprava

Autobusová doprava je oblíbený způsob veřejné hromadné dopravy. Následující graf uvádí vývoj počtu přepravených osob v Moravskoslezském kraji. Počet cestujících v letech 2016 – 2018 klesal, a to z 31,7 mil. osob v roce 2016 na cca 29,1 mil. osob v roce 2018. Mezi lety 2018 a 2019 je zaznamenán v počtu cestujících ve veřejné autobusové dopravě nárůst. Důvodem byla vládní sociální podpora při využití veřejné hromadné dopravy (student, senioři aj.). V roce 2019 se veřejnou autobusovou dopravou přepravilo celkem 33,8 mil. osob. Průměrný počet přepravených cestujících činí 31,2 mil. osob.

Všechny členské obce na území české části Euroregionu Silesia jsou napojeny na veřejnou autobusovou dopravu, napojení na železniční dopravu je omezeno vedením železničních tratí. Všechny obce jsou rovněž zapojeny do ODISu.

Přímé autobusové spojení (bez přestupu) s polskou částí Euroregionu Silesia existuje, např. Ostrava, Svinov – Bohumín – Dolní Lutyně (ČR) – (PR) Gorzyczki – Rybnik - Gliwice – Katowice, Airport.

Graf 7 - Vývoj počtu cestujících (tis. osob) veřejnou autobusovou dopravou v Moravskoslezském kraji v letech 2016 – 2019

²²<https://www.cd.cz/typy-jizdenek/regionalni-jizdenky-ids/-26599/>,
https://www.kodis.cz/pdf/linky_odis.pdf

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V Polsku základní otázky týkající se veřejné hromadné dopravy upravuje zákon o veřejné hromadné dopravě ze dne 16. prosince 2010. Veřejná doprava v polské části Euroregionu Silesia existuje v podobě vlakových spojů a autobusové dopravy. Autobusová doprava zahrnuje všechny obce polské části euroregionu, zatímco železniční spojení má pouze 8 obcí.

V oblasti pohraničí železniční doprava nepatří mezi klíčové dopravní prostředky (především na polské straně), ačkoliv hustota železniční sítě ve slezském a opolském vojvodství patří mezi nejhustější v zemi (první a druhé místo ze všech polských vojvodství). Hlavní roli v rozsahu veřejné hromadné dopravy v polské části Euroregionu Silesia zastává veřejná autobusová doprava.

V Euroregionu Silesia se nachází pouze jedno místo pro železniční překročení hranice (Bohumín – Chałupki), které má zásadní význam pro nákladní dopravu mezi Polskem a Českou republikou.

Společné přeshraniční autobusové spoje v oblasti Euroregionu prakticky neexistují. Hlavním důvodem tohoto stavu je skutečnost, že autobusová doprava je v ČR a v Polsku v gesci územních samosprávných celků různé úrovně (v ČR jsou to krajské úřady – regionální úroveň, zatímco v Polsku jsou to okresy ve spolupráci s obcemi).

V předmětné oblasti chybí jakákoliv systémová řešení např. v rozsahu společných jízdenek, koordinace jízdnicích řádů apod. Dojezdový čas mezi hlavními městskými středisky (např. na úrovni okresních měst) na obou stranách hranice dosahuje ve většině případů několika hodin, což vyplývá z absence společné dopravní politiky. Tento stav má velmi negativní vliv na tvoření a podporování přeshraničního rozvoje funkčního regionu (např. v rozsahu tvoření potenciálů rozvoje společného trhu práce, vzdělávání apod.).

Na území všech polských obcí Euroregionu Silesia existovala organizovaná autobusová doprava. Počet spojů poukazuje na poměrně dobré spojení s městy Racibórz a Rybník. Systém vykazuje velmi nízkou úroveň přeshraničních spojů. S Ostravou mají spojení Wodzisław Śląski, Racibórz a Krzyżanowice. Chybí však spojení s Opavou.

Tabulka 42 - Stav spojení veřejné dopravy (ke dni 31.12.2020)

Územní jednotka	Autobusová doprava	Železniční doprava	Přímé spojení				Počet přímých spojů za jeden pracovní den a v jednom směru (počet spojů během 24 hodin)			
			Opava	Ostrava	Racibórz	Rybník	Opava	Ostrava	Racibórz	Rybník
Baborów	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	12	0
Branice	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	2	0
Gaszowice	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	14	14 +36
Głubczyce	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	15	0
Gorzyce	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	1	10
Jejkowice	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	10	0
Kietrz	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	17	0
Kornowac	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	0	0	6	2
Krzanowice	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	12	0
Krzyżanowice	ANO	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	0	4+0*	6+11*	11+0*
Kuźnia Raciborska	ANO	ANO	NE	NE	ANO	NE	0	0	11	0
Lubomia	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	17	0

Lyski	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	13 +14**	11 +17+13* **
Marklowice	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	0	2
Mszana	ANO	NE	NE	NE	NE	NE	0	0	24	14
Nędza	ANO	ANO	NE	NE	ANO	ANO	0	0	11	5
Pietrowice Wielkie	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	26	0
Pszów	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	0	0	11	11
Racibórz	ANO	ANO	NE	NE	X	ANO	0	1	x	14
Rudnik	ANO	NE	NE	NE	ANO	NE	0	0	10	0
Świerklany	ANO	NE	NE	NE	NE	ANO	0	0	0	5
Wodzisław Śląski	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	0	6	0	29

Zdroj: vlastní na základě informací z obcí a Hlavního statistického úřadu (Databáze místních údajů)

* Vlakové + autobusové spoje

** Sumina - Racibórz - 14 vlakových spojů

***11-Lyski, 17-Zwonowice (autobus) + Sumina-Rybnik 13 vlakových spojů

3.4.4 Cyklistická doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Cyklistika je na české straně jak oblíbeným sportovním odvětvím, tak oblíbeným způsobem dopravy. Rozvoj cyklistické dopravy ovlivňuje také rozsáhlá výstavba a modernizace cyklistické infrastruktury. Na území české části Euroregionu Silesia, který je svou mírně zvlněnou krajinou k cyklistice předurčen, byla vybudována široká síť této infrastruktury, ať už v podobě vymezených cyklopruhů především ve městech, či v podobě zrekonstruovaných či nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras vybavených značením a nezbytným mobiliářem.

Přes území české části Euroregionu Silesia vede cyklotrasa č. 8 (dříve č. 55) „Slezská magistrála“.

Přes Euroregion Silesia prochází rovněž cyklotrasa, která je součástí transevropské mezinárodní sítě cyklistických tras EuroVelo, propojující všechny země Evropy prostřednictvím 16 evropských dálkových cyklotras. Jedná se konkrétně o trasu EV 4: Trasa střední Evropou, vedoucí z města Roscoff (Francie) až do Kyjeva (Ukrajina). Tuto trasu tvoří na území euroregionu trasa č. 5 přes Ostravu, Hlučín a Hať směrem do Polské republiky.

Obrázek 18 - Přehledná mapa evropské dálkové sítě EuroVelo napříč Českou republikou

Zdroj: <https://www.greenways.cz/EuroVelo/EuroVelo-v-CR>

Obrázek 19 - Mapa národních dálkových tras (k 1. 1. 2013)

Zdroj: <http://www.cyklodoprava.cz/file/mapa-narodnich-dalkovych-tras-v-cr/>

Přehled významných cyklotras na území Euroregionu Silesia je uveden v následující tabulce.

Tabulka 43 - Popis evropských, páteřních a nadregionálních cyklotras a okruhů procházejících českou částí Euroregionu Silesia

Název cyklotrasy	Označení cyklotrasy	Vedení trasy	Délka trasy v km
Greenway Krakow – Morava - Wien (Jantarová stezka)	č. 5, EuroVelo 4	Hať (CLO) - Hlučín – Ostrava Svinov – Polanka nad Odrou – Nová Horka – Kunín – Starý Jičín – Palačov – Teplice nad Bečvou – Přerov – Olomouc – Plumlov – Ostrov u Macochy – Brno – Židlochovice – Hevlín (CLO)	550 km z toho 70,5 km v MSK
Slezská magistrála (část)	č. 55 a č. 56	Rejvíz (MSK/OK) – Drakov – Heřmanovice – Holčovice – Město Albrechtice – Krnov – Úvalno – Skrochovice – Holasovice – Opava – cyklotrasa č. 56: – Bohumín – Orlová – Havířov – Horní Bludovice – Těrlicko – Český Těšín (CZ/PL))	111
Opava Radegast Cyklotrack (speciální okruh)	č. 6167	Opava – Hlavnice – Hradec nad Mor. – Raduň – Kravaře – Malé Hoštice – Opava	90
Radegast Cyklotrack Slezsko (speciální okruh)		Studénka – Nová Horka – Albrechtičky – Jistebník – Polanka nad Odrou – Ostrava – Třebovice – Plesná – Dobroslavice – Velká Polom – Horní Lhota – Čavisov – Klimkovice – Lubojaty – Bílovec – Velké Albrechtice – Studénka	88,3
Moravice	č. 551	Kružberk – Hradec nad Moravicí – Opava Na obou svých koncích se napojuje na cyklotrasy – v Opavě na Slezskou magistrálu, v Kružberku na Odersko (č. 503) nebo Moravskou stezku	44
Opava Racibórz	č. 552	Opava – Chlebičov – Svobody – Kobeřice – hraniční přechod Strahovice/Krzanowice	14

Prajzská cesta	č. 6092, 55	Opava – Chlebičov – Chuchelná – Bělá – Píšť/Owsiszczce (CZ/PL)	26
Palackého stezka	č. 6175 (bez speciálního označení)	Kunín – Šenov u Nového Jičína – Nový Jičín – Kojetín – Hostašovice	15

Zdroj: *Koncepce rozvoje cyklistické dopravy, vlastní zpracování*

Uvedené cyklotrasy jsou doplněny hustou sítí místních cyklotras, tj. cyklotras IV. třídy.

Propojenost tras mezi ČR a PR

Na území Euroregionu Silesia se nachází hned několik cyklistických tras, které jsou propojeny na obou stranách hranice. Jedná se o následující trasy (je uvedeno pouze místo přeshraničního přejezdu):

Úvalno (ČR) – Branice (PR)
 Vávrovce (ČR) – Wiechowice (PR)
 Opava (ČR) – Pilszcz (PR)
 Oldřišov (ČR) – Pilszcz (PR)
 Hněvošice (ČR) – Ściborzyce Wielkie (PR)
 Sudický okruh – Spojení cyklotrasy č. 6153 na území ČR a cyklotrasy č. C2 na území Polska
 Třebom (ČR) – Gródczanki (PR)
 Strahovice (ČR) – Krzanowice (PR)
 Chuchelná (ČR) – Krzanowice (PR)
 Píšť (ČR) – Owsiszczce (PR)
 Hať (ČR) – Tworków (PR)
 Šilheřovice (ČR) – Chałupki (PR)

V současné době jsou již zpracovány či připravovány dokumentace k vybudování dalších přeshraničních cyklostezek. Rovněž byly i zahájeny práce na základě dříve zpracovaných dokumentací např. u projektu **Stezku horní Odry – zelené stezky pohraničím** – jedná se o doplnění trasy o chybějící úseky stezek na území jednotlivých obcí nebo **Zpřístupnění Odry a Olše**, projekt má přispět ke zkvalitnění infrastruktury pro turistický ruch, vznikne značená a propojená síť cyklotras vč. mobiliáře pro turisty (např. zařízení pro úschovu kol, tzv. cykloboxů, piknikových posezení s grily, odpadkových košů a informativní tabule).

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Velký význam pro rozvoj cyklistického ruchu má příslušně připravená, rozšířená a modernizovaná cyklistická infrastruktura. Na polské straně Euroregionu Silesia nejsou vysoká horská pásma a blízkost velkých městských aglomerací vytváří dobré podmínky pro rozvoj cykloturistiky rodinného charakteru.

Cyklistický ruch patří na polské straně Euroregionu Silesia mezi populární formy trávení volného času a sportovní aktivity, kolo pak už méně slouží jako dopravní prostředek např. na cestu do práce apod.

Celková délka cyklistických stezek na území polských obcí Euroregionu Silesia činila téměř 78 km. Nejvíce úseků se nacházelo na území Raciborze a Krzanowic. V těchto obcích byla rovněž zaznamenána největší hustota, která se pohybovala 46,5 km na 10 tis. km². Nejvíce úseků cyklostezek patří pod správu obcí a tvoří 68 % celé sítě.

Tabulka 44 - Délka a hustota cyklotras/cyklistických stezek na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2019

Obec	Cyklotrasy (cyklistické stezky celkem) [km]	Pod správou			Cyklotrasy na 10 tis. km ² [km]
		Obce	Okresu	Maršákovského úřadu	
		[km]	[km]	[km]	
Racibórz	34,9	24,9	6,9	3,1	46,53
Krzyżanowice	13,8	13,8	0,0	0,0	19,80
Lubomia	6,0	6,0	0,0	0,0	14,36
Rudnik	5,2	0,0	5,2	0,0	7,04
Wodzisław Śląski	4,8	4,2	0,6	0,0	9,70
Głubczyce	3,1	0,0	1,0	2,1	1,05
Lyski	2,7	2,7	0,0	0,0	4,70
Gorzyc	2,7	0,0	2,7	0,0	4,18
Branice	2,5	0,0	0,0	2,5	2,06
Godów	1,7	1,6	0,1	0,0	4,47
Pszów	0,5	0,0	0,5	0,0	2,45
Celkem	77,9	53,2	17,0	7,7	0,05

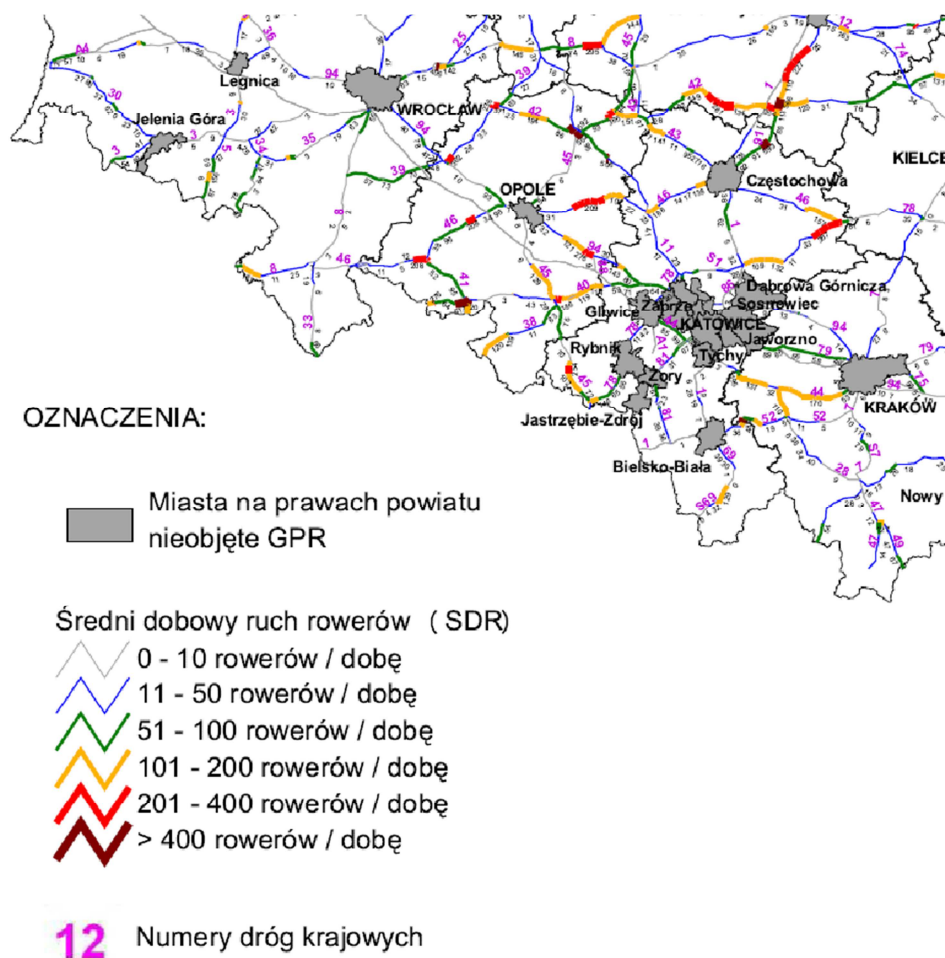
Zdroj: vlastní zpracování na základě údajů Hlavního statistického úřadu

V Polsku neexistují komplexní údaje týkající se cyklistické dopravy. Mnoho obcí neprovádí měření provozu vůbec. Kromě toho měření provozu často cyklistickou dopravu klasifikují jako „jiná vozidla“ spolu s taženými vozidly apod. Metodiky měření dopravy aplikovaných v Polsku nejčastěji nezahrnují cyklistickou dopravu uskutečňovanou na chodnicích, na cyklostezkách mimo silnice a neformálních stezkách mimo silnici. Navzdory tomu jsou dostupné zlomkové údaje, díky nimž si o stavu cyklistické dopravy v Polsku lze udělat obrázek. Nejlépe je cyklistická doprava identifikována na státních silnicích, a to navzdory tomu, že je menší nežli na obecních či okresních silnicích. Vyplyvá to ze skutečnosti, že Hlavní ředitelství státních silnic a dálnic (GDDKiA) každých 5 let provádí tzv. Generální měření dopravy (GPR). Roční měřicí cyklus zahrnoval 11 období, z toho 9 denních období (mezi 6-22) a 2 noční období (22-6 hodin).

Podle měření provedených GDDKiA v roce 2020/2021 se největší intenzita cyklistické dopravy v Euroregionu Silesia vyskytuje v Raciborzi na státní silnici DK45 – denně 78 a 76 cyklistů. Druhým úsekem s rekordní intenzitou dopravy je úsek státní silnice DK38 v Głubczycích, a následně Głubczyce – státní hranice eviduje průjezd 62 cyklistů. Na nejvíce vytíženém úseku státní silnice DK78 Zabelków-Gorzyc byla cyklistická doprava zaznamenána na úrovni překračující 49 cyklistů denně.

Cyklistická doprava na tazích státních silnic je pravděpodobně spojena s cestováním obyvatel za jinými účely nežli turistika. Měla by být vnímána jako doplňující prvek systému místní dopravy. Zvětšená míra cyklistické dopravy je pozitivním jevem, snižuje počet motorových vozidel na silnicích a související s tím emise znečištění.

Obrázek 20 - Intenzita cyklistického ruchu na státních silnicích na území polské části Euroregionu Silesia

Zdroj: Generální ředitelství silnic a dálnic

V polské části Euroregionu, navzdory absenci okázalých turistických atrakcí, panují dobré podmínky pro cyklistickou, pěší a jezdeckou turistiku. Role cyklistických tras turistického významu je mnohem větší, což potvrzuje průběh významných cyklotras. Územím polské části Euroregionu vedou následující cyklotrasy:

MEZINÁRODNÍ TRASY

- Cyklotrasa R4. Evropská cyklotrasa (přibližně 4 000 km).

TRASY PRVNÍ TŘÍDY (HLAVNÍ)

- Cyklotrasa č. 2 Y: (přibližně 143 km).
- Cyklotrasa č. 6 C: Trasa stezkou polských husarů (přibližně 260 km).
- Cyklotrasa č. 9 N: Trasa údolím řeky Odry (přibližně 230 km).
- Cyklotrasa 24 C. Cyklistický okruh Euroregionu Těšínské Slezsko (přibližně 120 km).
- Cyklotrasa č. 34 N (přibližně 95 km).
- Cyklotrasa č. 8: Trasa údolím řeky Visly a Odry (přibližně 380 km).
- Cyklotrasa č. 69 S: Pravobřežní stezka Odry (přibližně 200 km).

TRASY DRUHÉ TŘÍDY

- Hlubčická oblast (231-250)
- Wodzisławska oblast (311-340)
- Ratibořská oblast (341-370)

3.4.5 Vodní doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia jsou řeky, nádrže, rybníky, aj. využívány jako součást turistických atraktivit, např. za účelem sjíždění, výletní plavby, koupání, poznávání krajiny a živočichů v ní při turistických a cyklistických výletech či rybaření.

Nejvýznamnějšími toky na území české části Euroregionu Silesia jsou řeka Odra a její přítok Opava, do které se vlévá řeka Moravice. U Vítkova teče do Odry řeka Budišovka. Na území Ostravy se do Odry vlévá zmiňovaná Opava a dále Porubka a Ostravice. Využití řek v rámci turistického ruchu je popsáno v rámci kapitoly 3.7.6 Vodní turistika.

Na toku řeky Moravice se nachází nádrž Slezská Harta, jež je využívána pro průmysl, výrobu energie a také k rekreačním účelům. Přehrada Slezská Harta má rozlohu 8,7 km² a je to jedna z největších vodních nádrží v České republice.

Jsou zde provozovány výletní plavby motorovou a také historickou lodí. Historicky vůbec první velkokapacitní loď na Slezské Hartě byla vyrobena v letech 2017-2018 v Polsku. Výrobu lodi podpořil Moravskoslezský kraj. Domovský přístav má v Leskovci nad Moravicí (leží mimo dotčené území Euroregionu Silesia), stejně jako i historická loď Santa Maria, která je replikou staré dřevěné plachetnice z dob Kryštofa Kolumba. Na provozu lodní dopravy prostřednictvím této historické lodi se mezi lety 2017 - 2021 podílí Dobrovolný svazek obcí Bruntálsko²³.

V roce 2016 byla v přehradní nádrži Slezská Harta zahájena rovněž pravidelná vodní doprava, a to formou přívozu na elektrickém katamaranu, který pluje mezi obcemi Razová a Roudno. Vlastníkem a provozovatelem je obec Roudno. Financování provozu zajišťují vedle příjmů z tržeb obě uvedené obce a také MSK. V Plánu dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje na období 2017 – 2021²⁴ se předpokládá začlenění tohoto spojení do integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje ODIS včetně potřebného technického dovybavení. Voda v přehradní nádrži Kružberk slouží k zásobování Ostravska pitnou vodou, tudíž její využití pro vodní dopravu není možné.

V letech 2017 a 2018 byl realizován projekt spolufinancovaný programem INTERREG V-A Česká republika-Polsko, Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia, nazvaný ODRA OK, který se zabýval využitím potenciálu připravovaného usplavnění přeshraničního úseku Odry (Ostrava - Kędzierzyn-Koźle) pro udržitelný rozvoj území v česko-polském pohraničí. Výstupem projektu byla studie využití²⁵ usplavněné Odry pro zvýšení přístupnosti a atraktivity regionu a rozvoje podnikatelského prostředí, kterou zpracoval česko-polský tým expertů na základě předpokládané trasy vodního koridoru Odra-Dunaj v předmětném úseku.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia se nachází jeden úsek vodní cesty nejnižší třídy la regionálního významu. Zahrnuje úsek Odry od města Racibórz do zdymadla ve městě Kędzierzyn-Koźle. Tato třída vodní cesty umožňuje plavbu lodí s pohonem a bárek o maximální délce 24 metrů, 3,5 metru šířky, 1 metru ponoru, minimální podjezdnou výšku pod mosty 3 metry. Na území polské části Euroregionu Silesia chybí vnitrozemský přístav²⁶.

²³ <https://elektrolodharta.cz/plavby/>

²⁴ Dokument dostupný na adrese: https://www.msk.cz/assets/doprava/plan-dopravni-obsluznosti-uzemi-moravskoslezskeho-kraje-na-obdobi-2017-_-2021.pdf

²⁵ Dokument dostupný na adrese <http://www.msunion.cz/hlavni-aktivita/projekty/odra-ok-1>

²⁶ Vnitrozemská plavba v Polsku v letech 2014–2017. Hlavní statistický úřad, 2018, Štětín.

V rámci projektu Odra OK Ostrava – Kędzierzyn-Koźle vznikla *Studie využití splavné Odry pro zvýšení přístupnosti a atraktivity regionu a rozvoje podnikatelského prostředí*. Oderská vodní cesta je součástí vodního koridoru Dunaj – Odra – Labe. Studie poukazuje na důležitost úseku Ostrava – Kędzierzyn-Koźle z hlediska vodní dopravy i turistických funkcí.

Programovým dokumentem sektorové povahy týkajícím se správy vod je *Plán vodního hospodářství v povodí Odry* schválený premiérem na zasedání vlády dne 22. února 2011²⁷.

3.4.6 Letecká doprava

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází letiště Zábřeh, a to na území obce Dolní Benešov. Toto letiště spadá do kategorie veřejných vnitrostátních letišť a slouží pro letecký sport (vyhlídkové lety, fotolety, let kluzákem, seskok padákem, aj.). Provozovatelem letiště je Slezský aeroklub Zábřeh.

Dále se na území české části Euroregionu Silesia nachází SLZ plochy, tzv. plochy pro přistání a vzlet sportovních leteckých zařízení a letounů, a to SLZ Opava a SLZ Hať u Hlučína.

Z hlediska dostupnosti a rozvoje regionu má zásadní význam Letiště Leoše Janáčka Ostrava, které se nachází v obci Mošnov vedle Ostravy. Jedná se o veřejné mezinárodní letiště, jehož vlastníkem je od 1.7.2004 Moravskoslezský kraj a provozovatelem je společnost Letiště Ostrava, a.s. Letiště spojuje MSK s významnými centry²⁸ jako jsou, Dubaj, Milán, Londýn pravidelnými lety nebo destinace Korfu, Kos, Kréta, Rhodos, Zakynthos, Hurghada, Marsa Alam, Antalya, Malorca, Burgas, Varna pravidelnými či charterovými lety či destinace Thassos, Podgorica, Split, Ercan Almeria, Djerba a Monastir, kde je spojení zajištěno charterovými lety. Spojení s uvedenými destinacemi je přínosné zejména pro rozvoj cestovního ruchu či podnikatelských aktivit. Význam letiště je dále umocněn přímým železničním napojením letiště.

Rok 2020 přinesl pro Letiště Ostrava dva velmi rozdílné extrémy. Prvním je obrovský pokles pasažérské přepravy kvůli celosvětové pandemii spojené s šířením Covidu-19, následným restrikcím a opatřením vlády. Druhým byl historický rekord odbaveného nákladu díky dlouhodobě fungující cargo strategii letiště a přilákání nových partnerů v segmentu nákladní dopravy.

I přes celosvětový propad počtu cestujících a největší krizi v historii leteckého průmyslu se Letišti Ostrava podařilo otevřít dvě nové pasažérské pravidelné linky. Koncem října 2020 spustila letecká společnost LOT Polish Airlines 5x týdně pravidelnou linku do Varšavy a v listopadu 2020 přidala společnost také spojení do Prahy. V dalších letech se bude vedení letiště dále zaměřovat na rozvoj nákladní dopravy a má připravený strategický plán na obnovu pasažérských letů²⁹.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia neexistuje mezinárodní letiště. Nejbližším letišťem je Mezinárodní letiště Katowice v Pyrzowicích, které je od Raciborze vzdáleno 95 km a

²⁷ Plán vodního hospodářství v oblasti povodí Odry schválený premiérem na zasedání vlády dne 22. února 2011. Úřední věstník 1991, č. 40, pol. 451

²⁸ Letiště Leoše Janáčka Ostrava, Mapa destinací – červenec 2018.

²⁹ Rok 2020 na ostravském letišti | Letiště Ostrava (airport-ostrava.cz)

nachází se v dosahu 1h 20 min. Jiným alternativním letištěm je Krakow Airport Jana Pavla II. vzdálené od Raciborze 140 km s dojezdovým časem 1h 37 min. Třetí alternativou je Letiště Wrocław nacházející se ve vzdálenosti 172 km, k němuž cesta trvá 2h. Poloha tohoto letiště je větší příležitostí pro obyvatele okresu Głubczyce.

3.4.7 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Euroregion Silesia se v rámci svých možností dlouhodobě a aktivně zapojuje do řešení problematiky dopravy a dopravní infrastruktury na svém území.
- Z pohledu zajištění finančních prostředků ze zdrojů EU na zkvalitnění dopravní infrastruktury je důležité dořešit začlenění západní části Moravskoslezského kraje do sítě TEN-T.
- Z pohledu silniční dopravy je důležité do budoucna dořešit výstavbu silnice I/11 a I/57 s napojením na Polskou republiku.
- Základním podkladem pro řešení přeshraniční dopravní infrastruktury v Euroregionu Silesia je modelová studie „Border Crossing v Euroregionu Silesia“.
- Na některých bývalých hraničních přechodech jsou v současné době nevyužívané hraniční objekty.
- Česká strana Euroregionu Silesia je dostatečně napojena na železniční i silniční síť, nicméně je potřeba neustále modernizovat a rekonstruovat stávající infrastrukturu.
- V největších městech české části Euroregionu Silesia (Ostrava, Opava, Nový Jičín) existuje široce rozvinutá městská hromadná doprava.
- Na české straně Euroregionu Silesia existuje integrovaný dopravní systém.
- V Euroregionu Silesia existuje přímé spojení veřejnými hromadnými prostředky mezi českou a polskou stranou euroregionu, jako např. vlakové spojení Praha – Ostrava Svinov – Ostrava hlavní nádraží – Bohumín (ČR) – (PR) Chalupki – Rybnik – Katowice – Warszawa či přímé autobusové spojení (bez přestupu) Ostrava, Svinov – Bohumín – Dolní Lutyně (ČR) – (PR) Gorzyczki – Rybnik - Gliwice – Katowice, Airport.
- Síť cyklotras a cyklostezek je v české části Euroregionu Silesia hustá. Česká a polská část euroregionu je propojena několika cyklotrasami, připravuje se výstavba přeshraničních cyklostezek.
- Pravidelná vodní doprava nemá na území MSK či české části Euroregionu dlouholetou tradici. Pravidelná vodní doprava byla zahájena na přehradní nádrži Slezská Harta v roce 2016.
- Rozvojový potenciál pro příhraniční územní celky, kterými jsou Moravskoslezský kraj, Opolské a Slezské vojvodství v oblastech dopravy, cestovního ruchu, vodohospodářství či energetiky představuje záměr vytvoření víceúčelového vodního koridoru Dunaj – Odra – Labe, tj. prodloužení Oderské vodní cesty z polského Kędzierzyna-Koźle přes Racibórz, Bohumín, Ostravu až do Přerova, kde by Oderská větev měla navázat na větev Labskou i Dunajskou.
- Dobrá dostupnost regionu mezi významnými centry v Evropě (Londýn, Varšava) je zajištěna prostřednictvím služeb Letiště Leoše Janáčka Ostrava, které je veřejným mezinárodním letištěm v obci Mošnov. Na významu nabývá nákladní letecká doprava, v roce 2020 bylo dosaženo historického rekordu v množství odbaveného nákladu.
- Zázemí pro sportovní létání na letišti Zábřeh v Dolním Benešově a plochách pro přistání a vzlet sportovních leteckých zařízení a letounů v Opavě a Hati.
- V Euroregionu Silesia se nachází několik přeshraničních/příhraničních mostů (většina v nekvalitním stavu) sloužící pro motorová vozidla

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Je třeba zintenzivnit činnosti euroregionu vedoucí k aktivaci členských obcí při získávání externích prostředků určených na dofinancování dopravní infrastruktury.
- Je nutná integrace investičních plánů týkajících se rozvoje dopravní infrastruktury na obou stranách hranice tak, aby byly maximálním způsobem využity dostupné externí prostředky (zejména v následujícím období EU 2021-2027).
- Na polské straně Euroregionu Silesia neexistuje integrovaný dopravní systém.
- V Euroregionu Silesia (s výjimkou Wodzisławia Śląskiego) neexistují přímé spoje veřejné hromadné dopravy umožňující dopravu mezi polskou a českou stranou.

3.5 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

3.5.1 Zásobování vodou

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování vodou je na většině území české části euroregionu zajišťováno prostřednictvím veřejných vodovodů. Procento objektů napojených na veřejný vodovod se pohybuje nad 90 %. Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů činí v Moravskoslezském kraji 99,9 %.

Základním distribučním systémem zajišťujícím dodávku pitné vody v severní části Moravskoslezského kraje je vodárenská soustava Ostravského oblastního vodovodu (OOV). Má tři úpravní vody, které upravují vodu z údolních nádrží Kružberk, Šance a Morávka, jež jsou ve správě státního podniku Povodí Odry. K nádržím s vodárenským využitím je řazena nádrž Slezská Harta na Moravici, která zajišťuje svým objemem zabezpečení odběru vody pro OOV z nádrže Kružberk a je jejím stabilizátorem kvality vody. Surová voda z těchto nádrží je přiváděna na jednotlivé úpravní Nová Ves u Frýdlantu n. O. (maximální kapacita 2 200 l/s), Vyšní Lhoty (450 l/s) a Podhradí (2 700 l/s), a po úpravě je dopravována hlavními rozváděcími řady do vodojemů a do spotřebišť. Tyto hlavní zdroje jsou doplněny zdroji místními, jak podzemní, tak povrchové vody. Jako alternativní zdroje pitné vody jsou na české straně euroregionu využívány místní zdroje obcí - vrty a domovní studny.

Dodávka pitné vody je zajišťována především společností Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s.³⁰ (Opava, Nový Jičín). Ostravské vodárny a kanalizace a.s.³¹ zajišťují dodávku pitné vody pro město Ostravu, přičemž 35 až 40 % pitné vody pochází z podzemních zdrojů nacházejících se v oblasti města Ostravy. Některá města řeší zajišťování pitné vody městskými společnostmi. Ve městě Hlučín je dodávka pitné vody zčásti zajišťována společností Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.³², v okrese Bruntál využívají některé obce služby společnosti VaK Bruntál a.s.³³ Město Odry zajišťuje dodávku pitné vody do sousedních obcí prostřednictvím Oderské městské společnosti s.r.o.³⁴ Dále některé vodovody provozují samotné obce, příp. svazky obcí.

³⁰ www.smvak.cz

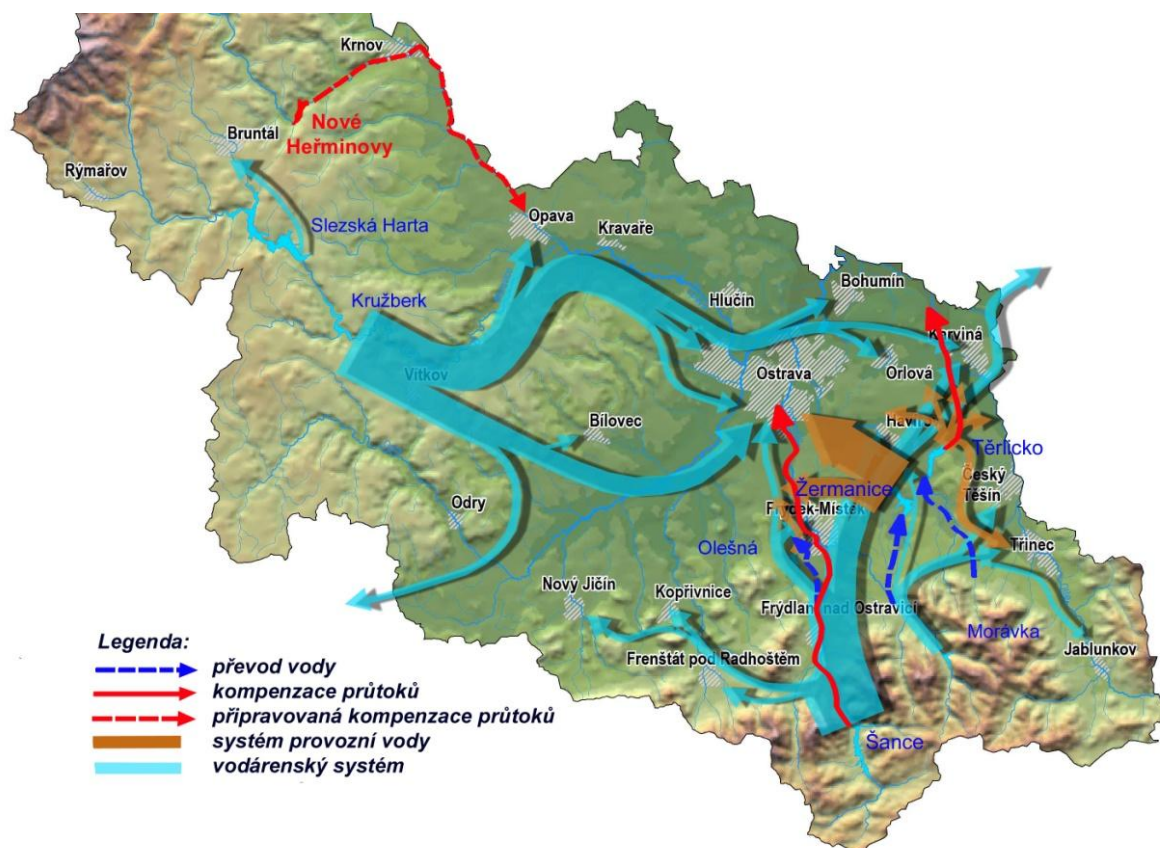
³¹ www.ovak.cz

³² www.vakhlucin.cz

³³ www.vakbruntal.cz

³⁴ www.oderkams.cz

Obrázek 21 - Schéma zásobení vodou z povrchových zdrojů vodohospodářské soustavy povodí Odry

Zdroj: Povodí Odry, s. p., <https://www.pod.cz/stranka/schema-zasobovani-vodou.html>

Celková délka vodovodních řadů v obcích s rozšířenou působností je uvedena v následující tabulce. Ve srovnání s rokem 2017 dochází k nárůstu celkové délky vodovodních řadů, a tím také postupnému nárůstu počtu připojených obyvatel.

Tabulka 45 - Celková délka vodovodních řadů v obcích s rozšířenou působností k 31.12.2017 a k 31.12.2020

Obec s rozšířenou působností	Celková délka vodovodního řadu (km) k 31.12.2017	Celková délka vodovodního řadu (km) k 31.12.2020
Bílovec	235	221
Bruntál	320	368
Hlučín	275	281
Kravaře	141	150
Nový Jičín	390	401
Odry	91	172
Opava	640	655
Ostrava	1 465	1 478
Vítkov	170	173

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, Vybrané údaje majetkové evidence vodovodů a kanalizací za roky 2017 a 2020

Vodohospodářská soustava Ostravského oblastního vodovodu v minulosti obstála i v méně příznivých obdobích, tj. při povodních (v letech 2009, 2010), kdy mírně povodňové průtoky, nebo v obdobích extrémně suchých (2014-2019), kdy bylo zajištěno bezproblémové zásobování pitnou vodou a nedošlo k omezení průmyslové výroby z důvodu nedodání povrchové vody.

V oblastech, kde jsou obyvatelé zásobováni vodou z veřejných vodovodů, byly dodávky pitné vody standardně zajištěny i v období extrémního sucha. Naopak sucho představuje citelný problém v obcích využívajících lokální zdroje podzemních vod a v obcích, kde obyvatelé využívají individuální zdroje pitné vody (tj. studny).

Některé obce na území české části Euroregionu Silesia čerpaly finanční podporu na vodní zdroje a rozšíření vodovodní sítě. Patří mezi ně např. obec Velké Heraltice nebo obec Píšť.

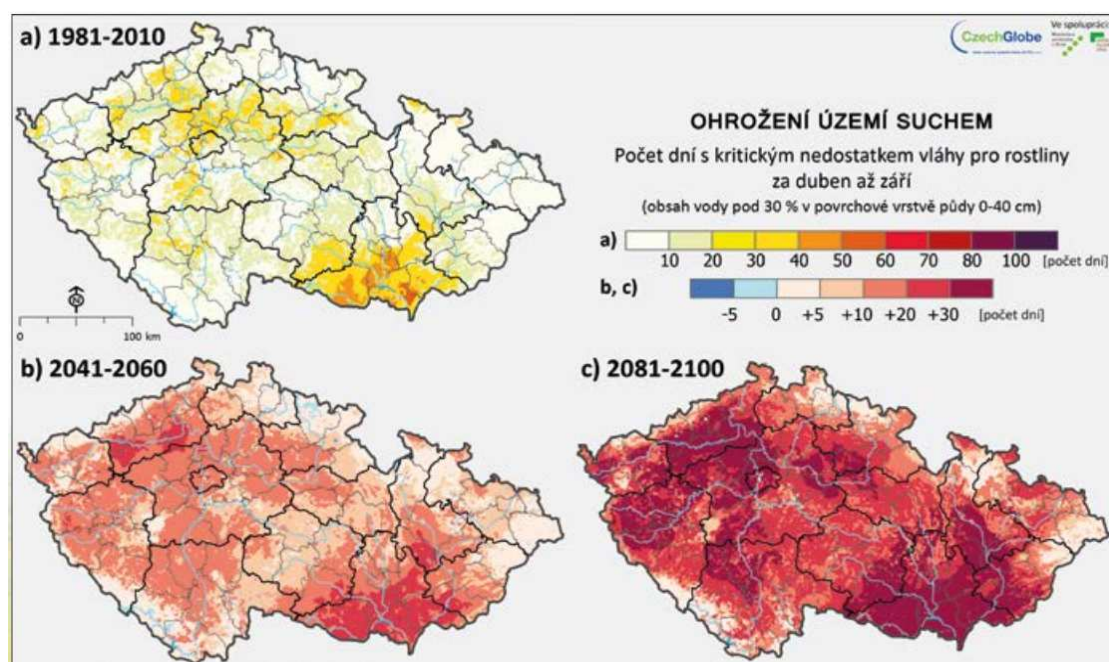
Tabulka 46 - Projekty členských obcí schválené v letech 2018-2020 z Národního programu Životní prostředí týkající se vodovodů

Obec	Rok schválení žádosti	Název projektu
Obec Velké Heraltice	2018	Skupinový vodovod Velké Heraltice – čerpací stanice, vodovodní řad (výtlak, úpravna vody)
Obec Velké Heraltice	2019	Skupinový vodovod Velké Heraltice
Obec Píšť	2018	Propojení vodovodu Vřesina – Píšť

Zdroj: <https://www.narodniprogramzp.cz/o-programu/schvalene-projekty/>, vlastní zpracování

S ohledem na probíhající klimatické změny se pozornost zaměřuje také na **problematiku sucha**. V podmínkách České republiky je primární příčinou vzniku sucha srážkový deficit v určitém časovém intervalu, často je doprovázeno nadnormálními teplotami vzduchu³⁵. Výskyt sucha je podpořen zrychleným odtokem vody z krajiny (napřimování vodních toků, technické úpravy vodních toků a niv, meliorace, hospodaření na velkých územních celcích orné půdy, zhutňování půdy, zemědělskou technikou, nedostatečná protierozní opatření, nedostatek organické hmoty v půdě v důsledku úbytku statkových hnojiv, nepropustnost povrchů ve městech a rychlý odtok prostřednictvím kanalizace apod.). Sucho lze definovat podle jeho projevů – klimatické, půdní a hydrologické či podle dopadů – zemědělské, socioekonomické³⁶. Následující mapy zobrazují předpokládaný vývoj ohrožení území ČR suchem.

Obrázek 22 - Předpokládaný vývoj ohrožení území ČR suchem

³⁵ <http://stavsucha.cz/about-drought/>

³⁶ <http://stavsucha.cz/about-drought/>

Zdroj: CzechGlobe, http://eagri.cz/public/web/file/542920/Strucne_o_vode_2017.pdf

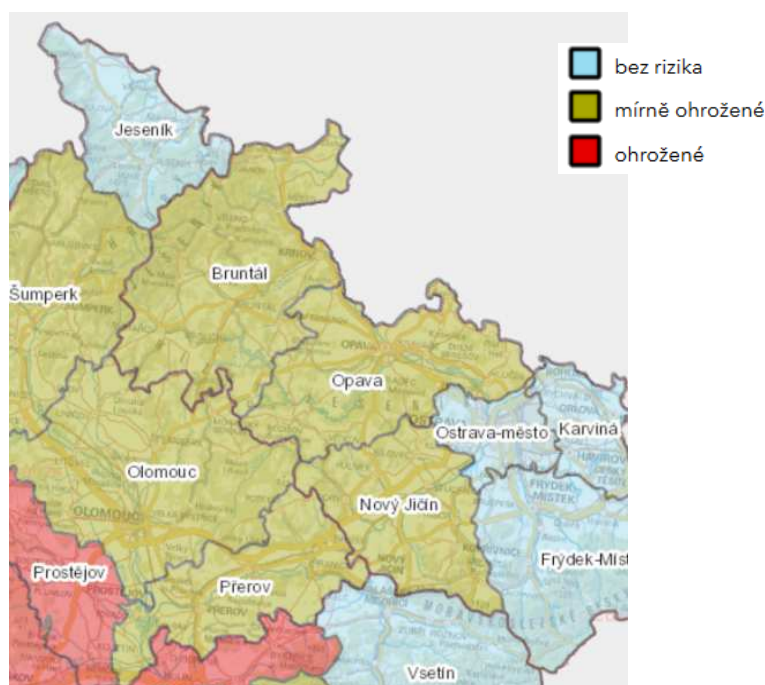
V roce 2017 vláda České republiky schválila strategický dokument „Koncepce na ochranu před následky sucha na území České republiky“. Koncepce se zaměřuje na strategické cíle pro ochranu před suchem a navrhuje komplex opatření, kterými je možné nepříznivé důsledky sucha a nedostatku vody zmírnit či zcela eliminovat. Opatření vedou k vytvoření jednotné komunikační platformy k suchu, k posílení nebo vytváření nových vodních zdrojů, ke zvýšení objemu vody v půdě úpravami zemědělského hospodaření, což přispěje jak k omezení zemědělského sucha, tak k zachování dostatečných průtoků ve vodních tocích po delší dobu než dosud, a obsahují zásady zodpovědného hospodaření se srážkovými vodami a šetření vodou v různých technologiích.³⁷ Každoročně je pak naplňování jednotlivých navržených opatření vyhodnocováno meziresortní Komisí VODA-SUCHO prostřednictvím poziční zprávy o pokroku.

Od roku 1999 působí v povodí Odry Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (MKOOpZ)³⁸. Je jednou z mezinárodních komisí působících v Evropě, zabývajících se problematikou řek a jezer, jejichž povodí leží na území více než jednoho státu. Do budoucna pravděpodobně rozšíří své působení také o řešení problematiky sucha.

V roce 2015 byl zpracován Plán pro zvládání povodňových rizik v mezinárodní oblasti povodí Odry. V době zpracování této části dokumentu (červen 2021) probíhá aktualizace tohoto plánu na roky 2022 – 2027³⁹. Plán obsahuje mj. cíle v rámci zvládání povodňových rizik a souhrn opatření ke zvládání povodňových rizik.

Území Euroregionu Silesia je dle dostupných podkladů (viz následující obrázek) hodnoceno jako území mírně ohrožené suchem (okresy Bruntál, Opava, Nový Jičín) nebo jako území bez rizika ohrožení suchem (okres Ostrava).

Obrázek 23 - Míra ohrožení suchem dle okresů

Zdroj: <http://vuv.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7ac53a5a1316423b9e09ab7afe2b4fba>

³⁷ <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/koncepce-a-strategie/koncepce-na-ochranu-pred-nasledky-sucha.html>

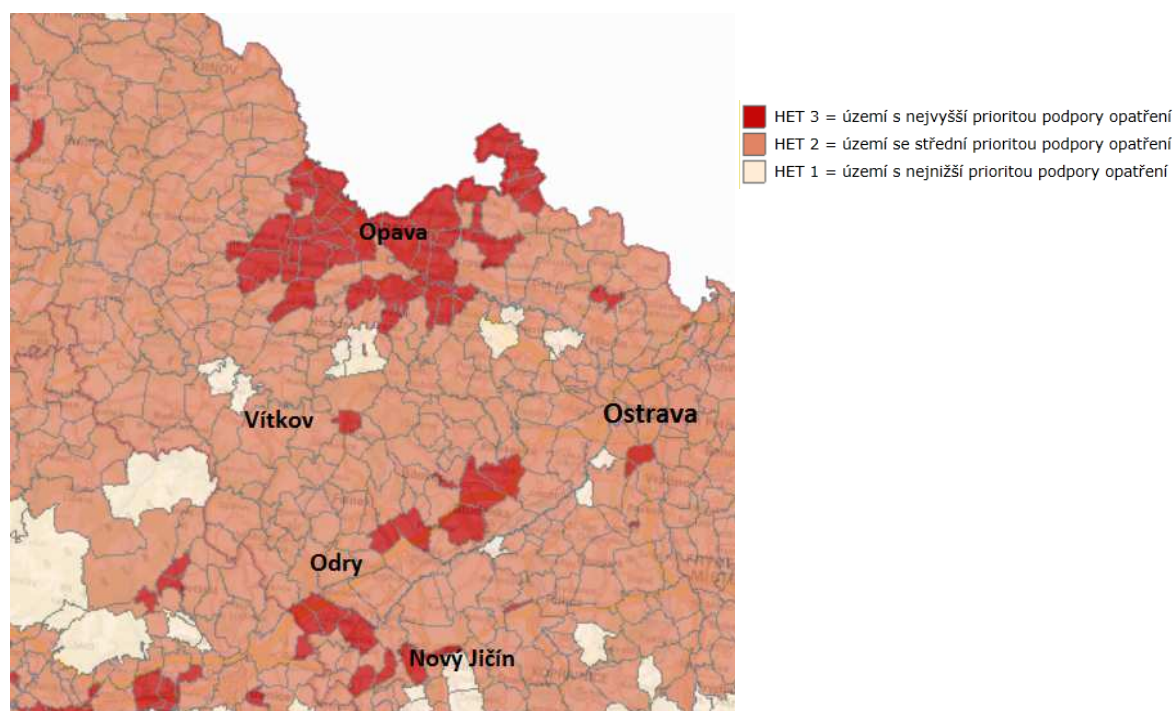
³⁸ <http://www.mkoo.pl/>

³⁹ <http://www.mkoo.pl/show.php?fid=6441&lang=CZ>

Zadržování vody v krajině je prioritou v oblasti hospodaření s vodou, v oblasti eliminace škod způsobených povodněmi a škod způsobených suchem. Zadržování vody v krajině lze podpořit přirozeným způsobem, tj. zajistit vhodné podmínky pro vsakování vody do půdy (meze, remízky, travnaté pásy) a pečovat o kvalitu půdy, neboť kvalita půdy silně ovlivňuje, jaké množství vody je půda schopna zadržet (obnova tůní, mokřadů a dalších vodních prvků v krajině, protierozní opatření, osevní postupy, organická hmota atd.). Dále je možné zadržování vody v krajině podpořit realizací technických opatření, např. suché poldry pro omezení povodňových vln. Pro zajištění dostatku pitné vody a vody jako suroviny pro hospodářské využití je nezbytné zadržovat vodu ve vodních nádržích.

Realizace přírodě blízkých opatření je podporována z Evropských fondů, dále prostřednictvím národních programů. Např. pro potřeby hodnocení projektů z Operačního programu Životní prostředí a Programu péče o krajinu byla Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR vytvořena datová vrstva „HET“, která je konstruována jako ukazatel potřebnosti krajinných (ev. dalších) opatření v jednotlivých katastrálních územích. Katastrální území s nejvyšší prioritou podpory opatření jsou zařazeny do kategorie HET3, území se střední prioritou do kategorie HET 2 a území s nejnižší prioritou podpory opatření do kategorie HET1. Z následující mapky je patrné, že krajinná opatření jsou v zájmovém území nejvíce potřebná na Opavsku a Novojičínsku, dále v Poodří. Jedná se o zemědělsky intenzivně využívané území s velkými celky orné půdy a erozně ohroženými pozemky.

Obrázek 24 - Potřebnost krajinných opatření v jednotlivých katastrálních územích dle vrstvy HET

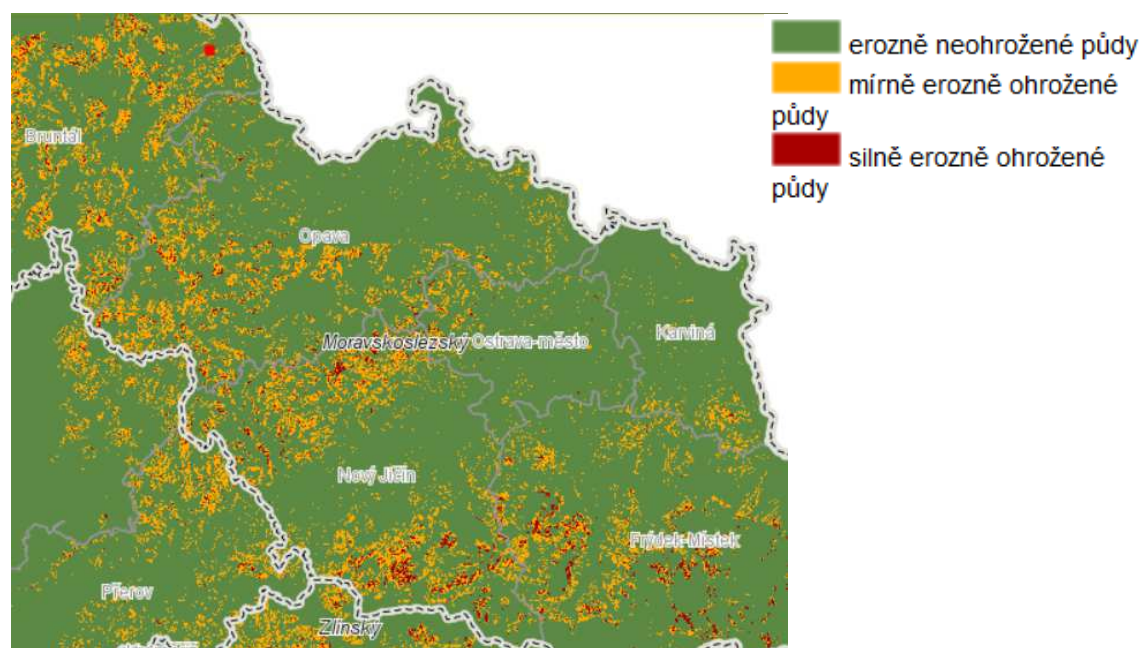
Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, <http://webgis.nature.cz/mapomat/>

Další organizací zabývající se problematikou zadržování vody v krajině je Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy v.v.i., který byl zřízen Ministerstvem zemědělství v roce 2006. Je veřejnou výzkumnou institucí v oblasti ochrany půdy, vody a krajiny a provozuje mimo jiné Geoportál SOWAC GIS, který nabízí informace v podobě mapových projektů (Půda v mapách, Půda v číslech, Informační systém melioračních staveb apod.) a specializovaných aplikací (Limity využití půdy, Protierozní kalkulačka, Monitoring eroze, RESTEP apod.).

Na následujícím mapovém výřezu je zobrazena ohroženost půd vodní erozí, která se odvíjí od náchylnosti půdy k erozi, topografie, využití, způsobu hospodaření atd. V zájmovém

území převažují erozně neohrožené půdy, v menší míře se zde vyskytují mírně až silně erozně ohrožené půdy.

Obrázek 25 - Ohroženost půd vodní erozí

Zdroj: Státní pozemkový úřad a Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i., *Monitoring eroze zemědělské půdy*, dostupné z : <http://me.vumop.cz/mapserv/monitor/>

Zadržování vody v krajině přispívá nejen k eliminaci sucha, ale rovněž mírní výskyt povodní včetně povodní bleskových.

Protipovodňová ochrana je řešena v Plánu oblasti povodí Odry (preventivní opatření). Povodňové plány obcí s rozšířenou působností jsou základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi, řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, obsahuje rozvedení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovni povodňové komise (operativní opatření). Absolutní ochrana proti povodním neexistuje a cílem protipovodňových opatření může být pouze jejich důsledky na co nejmenší míru snížit, a to zejména pak v těch případech, kdy je jimi postihováno zastavěné území.⁴⁰

Ostrava je chráněna proti povodním prostřednictvím protipovodňových opatření na řece Odře (ohrazování Odry, vedení dálnice D1 v souběhu s řekou, dobudování protipovodňových opatření v lokalitě Ostrava-Koblov apod.) a na řece Ostravici (systém přehrad na horním toku Ostravice a přítocích stabilizoval průtoky dříve průtokově nejrozkolísanějšího toku na území ČR, nábrežní zdi podél řeky v centru města, ohrazování). Průtoky vodního toku Lučina (pravobřežní přítok Ostravice) jsou stabilizovány přítomností žermanické přehrady výše na toku. Na vodním toku Porubka, kde je problémem kapacitní nedostatečnost koryta na spodní třetině délky toku, proběhlo zkapacitnění a ohrazování koryta, které zajišťuje ochranu okolní zástavbě na dvacetiletou vodu.

Město Opava, především jeho zastavěná část, je z hlediska možného zaplavení chráněno proti stoleté vodě. Výjimku tvoří část obce Vávrovice a obec Držkovice (území, které je součástí městské části Opava Vávrovice) a lokálně některé nezastavěné plochy podél toků

⁴⁰ <https://www.pod.cz/plan-oblasti-povodi-Odry/d-povodne/d-2.html>

Hvozdnice, Moravice a Opava.⁴¹ Na řece Opavě je níže po toku navrženo jako protipovodňová ochrana zastavěného území Kravař vybudování odlehčovacího kanálu a souvisejících opatření. Na horním toku Opavy se připravuje výstavba přehrady Nové Heřminovy, která bude rovněž plnit protipovodňovou ochranu především pro město Krnov (mimo Euroregion Silesia), ale i pro města a obce níže po toku. V lednu 2021 bylo zahájeno územní řízení, kterému předcházela řada odvolání a dalších právních kroků ze strany obce Nové Heřminovy, která s výstavbou přehrady dlouhodobě nesouhlasí.

Území Euroregionu Silesia také v posledních letech čelilo lokálním povodním (např. květen 2019, říjen 2020, květen 2021). Na Opavsku a Novojičínsku, což jsou lokality s intenzivním obhospodařováním zemědělských pozemků, se řada obcí v důsledku povodní potýkala mj. s nánosy bahna z okolních polí.

Také území Oderska bylo v minulosti (2009) zasaženo bleskovými povodněmi s rozsáhlými následky, např. Jeseník nad Odrou. V důsledku toho byly navrženy různé typy protipovodňových opatření v rámci komplexních pozemkových úprav včetně budování suchých poldrů, zasakovacích pásů, polních cest apod. Dle Povodňového plánu ČR⁴² hrozí riziko bleskových povodní např. na území obce Horní Benešov a Staré Heřminovy.

Soustava suchých poldrů (celkem 9) je vybudována např. v obci Bolatice, kde protipovodňovou ochranu doplňují obnovené polní cesty a zatravnovací pásy. Protipovodňovou ochranu zajišťují poldry také např. v obcích Darkovice a Hať. V některých obcích se výstavba poldrů připravuje, např. v obci Kozmice, Chlebičov, Litultovice, jiné obce jsou zatím ve fázi plánování, např. město Hlučín. V roce 2019 byla zahájena výstavba protipovodňových ochranných hrází v obci Holasovice⁴³.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování vodou na území polské části euroregionu zajišťují převážně veřejné vodovody. Procentuální zastoupení osob využívajících vodovodní rozvody v polské části euroregionu činí 97,9 a je vyšší než celostátní průměr (92,2).

Dodávkami pitné vody se na území polské části euroregionu zabývají komunální podniky. Mezi největší podniky tohoto typu patří: Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu (<http://zwik-rac.com.pl>), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim (www.pwik-wodzislaw.pl), Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o w Rybniku (www.pwik-rybnik.pl/) a Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. (<http://www.wodociagi-glubczyce.pl>).

Tabulka 47 - Počet obyvatel využívajících vodovodní sítě a počet obyvatel využívajících vodovodní sítě v % ke všem obyvatelům na území polské části Euroregionu Silesia (2019)

Územní jednotka	Počet obyvatel připojených k vodovodní síti	Počet obyvatel využívajících vodovodní sítě v % celkového počtu obyvatel
Baborów	5 863	98,1
Branice	5 698	88,0
Gaszowice	9 786	99,9
Głubczyce	21 505	96,5
Gorzyce	21 291	99,8
Jejkowice	4 120	99,2
Kietrz	10 345	95,6

⁴¹ <http://www.opava-city.cz/cs/uzemi-ohrozene-zaplavami-protipovodnova-opatreni>

⁴² http://editor.dppcr.cz/pk_edt/

⁴³ <https://www.nase-voda.cz/na-horni-opave-pokracuji-protipovodnova-opatreni/>

Kornowac	4 477	86,8
Krzanowice	5 424	94,5
Krzyżanowice	11 224	99,6
Kuźnia Raciborska	11 759	99,9
Lubomia	7 258	91,7
Lyski	8 763	90,8
Marklowice	5 400	99,9
Mszana	7 209	93,7
Nędza	7 207	96,7
Pietrowice Wielkie	6 687	97,2
Pszów	13 829	99,9
Racibórz	54 237	99,1
Rudnik	5 181	99,8
Świerklany	12 474	99,9
Wodzisław Śląski	46 548	97,4
Euroregion Silesia PL	286 285	97,9
POLSKO	35 387 128	92,2

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.5.2 Odkanalizování

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vstupem České republiky do Evropské unie se staly závaznými předpisy EU, na úseku vypouštění odpadních vod do vod povrchových především směrnice Rady ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod č. 91/271/EHS.

Dle směrnice rady ES 91/271/EH musí být do roku 2010 v aglomeracích nad 2 000 ekvivalentních obyvatel (dále jen EO) kanalizace ukončena čistírnou odpadních vod se sekundárním čištěním a v aglomeracích pod 2 000 EO musí být kanalizace, je-li vybudována, zakončena odpovídající čistírnou odpadních vod.

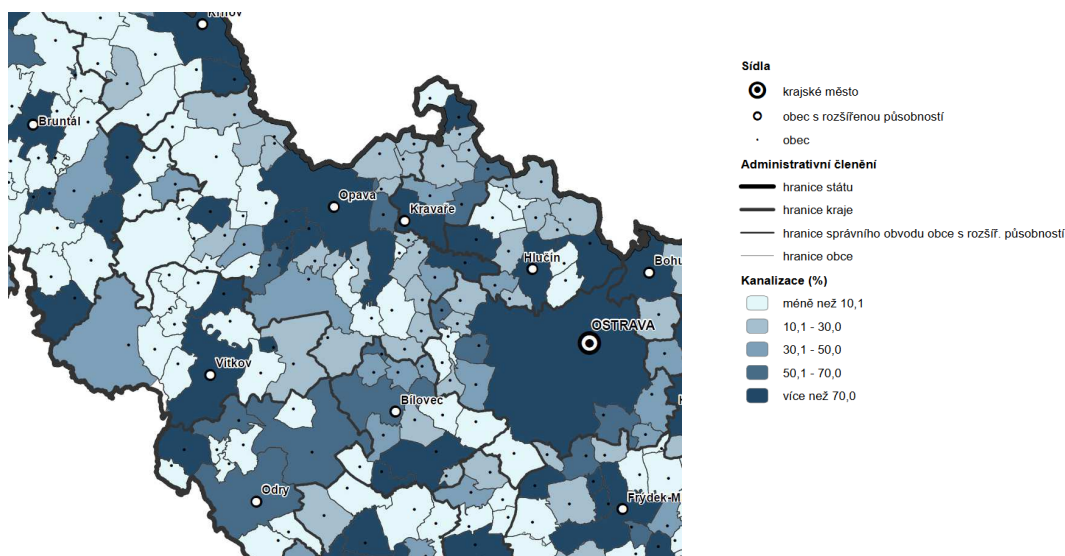
V souladu s čl. II odst. 6 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů jsou obce nad 2 000 ekvivalentních obyvatel povinny do 31. 12. 2010 zajistit odkanalizování a čištění jejich odpadních vod.

V rámci strategie financování implementace byl vytvořen Seznam aglomerací, ve kterém jsou aglomerace ČR větší než 2 000 EO rozděleny do několika kategorií podle velikosti a stavu připravenosti splnit závazek ČR na poli odkanalizování a čištění odpadních vod.

Aglomerace je oblast, kde je kanalizační systém nejúčinnějším nebo jediným možným řešením pro shromažďování městských odpadních vod a pro jejich adekvátní čištění. Budovy mimo hranice aglomerace musí být vybaveny adekvátním čištěním (domácí čistírna, jímka).

Plány rozvoje vodovodů a kanalizací na území ČR (PRVKÚ ČR, PRVKÚK) včetně jejich aktualizací představují střednědobou průběžně aktualizovanou koncepci oboru vodovodů a kanalizací. Jsou základem pro využití fondů Evropských společenství a národních finančních zdrojů pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací.

Obrázek 26 - Podíl obyvatel jednotlivých obcí napojených na kanalizační síť (2011)

Zdroj: Moravskoslezský kraj, https://www.msk.cz/assets/uzemni_planovani/58_kanalizace_msk_2017.pdf

S ohledem na možnost získání finanční podpory na výstavbu vodohospodářské infrastruktury z fondů EU a národních zdrojů (Ministerstvo zemědělství, Moravskoslezský kraj) dochází k budování kanalizační sítě a ČOV. V programovém období 2014 – 2020 byly např. v rámci Operačního programu Životní prostředí podpořeny projekty např. v Opavě, Slavkově, Hlučíně a Píšti. Další projekty pak byly podpořeny z Národního programu Životní prostředí – viz následující tabulka.

Tabulka 48 - Projekty členských obcí schválené v letech 2018-2020 z Národního programu Životní prostředí týkající se kanalizací

Obec	Rok schválení žádosti	Název projektu
Obec Velké Heraltice	2020	Splašková kanalizace a ČOV Velké Heraltice
Statutární město Opava	2020	Komárov a Suché Lazce – splašková kanalizace
Obec Sosnová	2020	Kanalizace a ČOV Sosnová
Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.	2020	Vybudování oddílné splaškové kanalizace v městské části Hlučín – Darkovičky
Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o.	2020	Vybudování oddílné splaškové kanalizace v městské části Bobrovníky, Malánky, Hlučín
Obec Kobeřice	2021	PP Dostavba kanalizace Kobeřice

Zdroj: <https://www.narodniprogramzp.cz/o-programu/schvalene-projekty/>, vlastní zpracování

V současné době má na české straně Euroregionu Silesia vybudovanou kanalizaci přes 80 % obcí. Tradičně mají ČOV větší sídla (Ostrava, Opava, Nový Jičín, Kravaře, Hlučín, Bílovec), ale postupně byly ČOV dobudovány i v menších městech a obcích (Odry, Vítkov, Hradec nad Moravicí, Dolní Benešov aj.). Údaje o celkové délce kanalizačních stok na území obcí s rozšířenou působností v Euroregionu Silesia jsou v následující tabulce. Z dostupných dat je patrné, že dochází k postupnému rozšiřování kanalizačních stok a počtu ČOV.

Tabulka 49 - Celková délka kanalizačních stok a počet ČOV ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017 a k 31.12.2020)

Obec s rozšířenou působností	Celková délka kanalizační stoky (km) k 31.12.2017	Celková délka kanalizační stoky (km) k 31.12.2020	Počet ČOV na území ORP k 31.12.2017	Počet ČOV na území ORP k 31.12.2020
Bílovec	119	136	7	7
Bruntál	130	143	11	13
Hlučín	265	279	6	8
Kravaře	148	150	9	9
Nový Jičín	204	229	19	17
Odry	45	50	3	3
Opava	415	453	20	24
Ostrava	1 037	1 123	12	17
Vítkov	38	36	5	5

Zdroj: Ministerstvo zemědělství ČR, Vybrané údaje majetkové evidence vodovodů a kanalizací za roky 2017 a 2020

Provozovatelem veřejné kanalizace na české straně euroregionu jsou soukromé společnosti, městské společnosti, obce, příp. svazky obcí. Mezi největší provozovatele patří následující společnosti:

- Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava, a.s. (www.smvak.cz),
- Ostravské vodárny a kanalizace a.s. (www.ovak.cz),
- Vodovody a kanalizace Hlučín, s.r.o. (www.vakhlucin.cz),
- VaK Bruntál a.s. (www.vakbruntal.cz),
- Oderská městská společnost s.r.o. (www.oderskams.cz) aj.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Právo Evropské unie upravující otázku týkající se odvádění a čištění komunálních odpadních vod definuje nařízení Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991. Zmíněné nařízení je adresováno členskými zeměmi, které jsou povinny dosáhnout uvedeného cíle. Pro Polsko byly vyjednané dohody s Evropskou unií týkající se životního prostředí převedeny do smlouvy o přistoupení.

Kanalizační síť je v polské části Euroregionu Silesia rozšiřována především za finanční podpory z prostředků Evropské unie. Procento obyvatelstva využívající kanalizaci na území polské části euroregionu činí 67,3, a je mnohem nižší nežli celostátní průměr, který činí 71,2. Čištění odpadních vod, a to jak komunálních tak i průmyslových, zmenšuje množství znečištění emitovaných bezprostředně do životního prostředí, díky čemuž je významným nástrojem sloužícím ke zlepšení kvality povrchových vod. V posledních letech je na území polské části Euroregionu Silesia viditelný trend zvětšování podílu očištěných odpadních vod.

Tabulka 50 - Počet obyvatel využívajících kanalizace podle členských obcí polské části Euroregionu Silesia (v %)

Územní jednotka	Kanalizace			
	2016	2017	2018	2019
Baborów	55,7	54,3	55,5	55,8
Branice	38,3	38,3	42,7	47,1
Gaszowice	45,6	45,8	46,2	46,3
Głubczyce	77,4	77,4	77,5	78,2
Gorzyce	48,5	49,1	48,5	52,2
Jejkowice	47,6	49,2	49,5	49,8
Kietrz	37,1	37,4	37,5	37,5

Kornowac	10,0	10,3	10,3	10,5
Krzanowice	44,0	44,1	43,9	43,8
Krzyżanowice	0,0	0,0	0,0	0,0
Kuźnia Raciborska	45,1	44,8	46,5	50,1
Lubomia	4,1	4,1	4,2	4,5
Lyski	19,8	20,6	20,4	20,4
Marklowice	54,3	54,7	56,0	58,2
Mszana	71,3	72,5	73,2	74,0
Nędza	0,0	0,0	0,0	0,0
Pietrowice Wielkie	0,0	0,0	0,0	0,0
Pszów	60,8	61,7	61,7	61,7
Racibórz	95,2	95,3	95,3	95,3
Rudnik	29,3	29,6	33,8	34,3
Rydułtowy	68,6	69,7	67,6	68,2
Świerklany	61,6	62,7	64,6	65,0
Wodzisław Śląski	82,7	82,9	81,2	81,7
Euroregion Silesia PL	-	-	66,5	67,3
POLSKO	70,2	70,5	70,8	71,2

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Na území polské části Euroregionu v porovnání s celostátním průměrem tuto vymoženost využívá méně osob, i když v posledních letech se rozdíly zmenšují. Na tomto území stále existují obce, které vůbec nemají kanalizační systém (Krzyżanowice, Nędza a Pietrowice Wielkie). Nejkomplikovanější a nejnákladnější je čištění odpadních vod v malých obcích, v nichž je vzhledem k roztroušené zástavbě připojení budov ke kanalizaci s čističkou odpadních vod mnohem dražší nežli v urbanizovaných oblastech.

Mezi největší podniky zabývající se čištěním komunálních odpadních vod na území polské části euroregionu patří:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Raciborzu (<http://zwik-rac.com.pl>),
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim (www.pwik-wodzislaw.pl),
- Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. (<http://www.wodociagi-glubczyce.pl>),
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rybniku (www.pwik-rybnik.pl) obsluhující síť v obcích Jejkowice a Gaszowice.

3.5.3 Zásobování plynem

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování plynem je realizováno prostřednictvím vysokotlakého plynovodu, který představuje soustavu potrubí s příslušenstvím a stanicemi. Z vnitrostátní soustavy je pak zemní plyn předáván přes předávací stanice do distribučních systémů regionálních distribučních společností a přímým odběratelům.

Dodávky plynu na území Euroregionu Silesia jsou realizovány z Ruské federace prostřednictvím hraničních předávacích stanic v Českém Těšíně a Lanžhotě. Provozovatelem přepravní soustavy plynu v ČR je společnost NET4GAS, s.r.o.

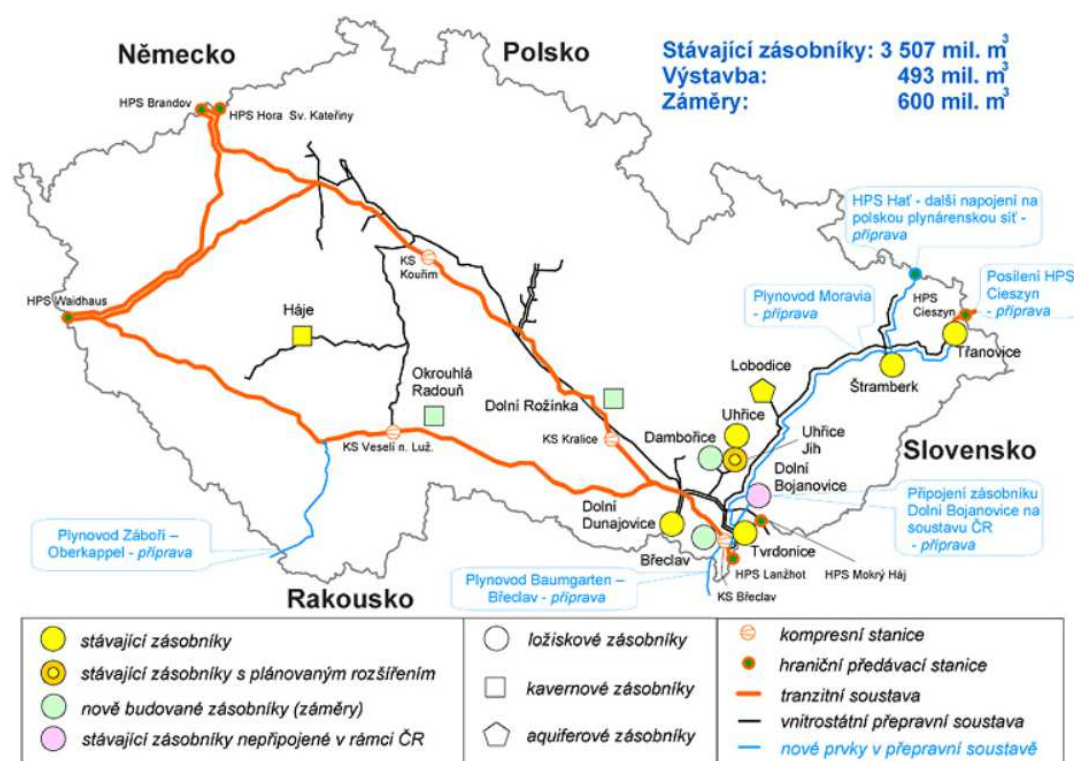
Projekt Česko-polského propojovacího plynovodu (STORK) spočíval ve vytvoření prvního přímého propojení přepravních soustav České republiky a Polska a v zahájení přepravy zemního plynu mezi systémy na úrovni 0,5 mld. m³/rok. V březnu roku 2012 byl ukončen zkušební provoz a stavba byla zkolaudována.

Další propojení České republiky a Polska by měl zajistit plynovod STORK II spojující Libhošť – Hať (CZ/PL) – Kędzierzyn (PL). Má být součástí Severojižního plynárenského koridoru

spojujícího Chorvatsko s Polskem vedoucího ke snížení závislosti střední Evropy na dodávkách plynu z Ruska.

Navýšení kapacity pro oblast střední a severní Moravy je cílem vnitrostátního projektu Moravia Capacity Extension. V současné době (červen 2021) probíhají řízení vedoucí k povolení stavby. Nejdůležitějšími aspekty projektu Moravia jsou: zajištění dlouhodobých technicky spolehlivých dodávek plynu do moravských krajů, zvýšení vtláčecí kapacity a následné dodávky ze zásobníků plynu na území střední a severní Moravy a připravenost na případné další přepravní potřeby vyplývající z úsilí o zajištění ekologického zdroje energie pro průmyslovou výrobu v Jihomoravském, Moravskoslezském, Olomouckém a Zlínském kraji⁴⁴.

Obrázek 27 - Současný stav a rozvoj přepravní soustavy NET4GAS a zásobníků plynu

Zdroj: <http://www.ote-cr.cz/statistika/dlouhodobost-rovnovaha/plynarenske-site/plynarenske-site>

Podíl spotřeby zemního plynu v MSK na celkové spotřebě ČR činí 11,6 %. Dle dostupných údajů je již velká část obcí v Moravskoslezském kraji plynofikována, zůstává však velké množství mrtvých přípojek⁴⁵. V rámci Euroregionu Silesia je plynofikováno 50 obcí z 52. Plyn není zaveden do obcí Mikolajice a Staré Heřminovy.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zásobování obcí polské části Euroregionu Silesia plynem probíhá pomocí plynovodu dodávajícího tuto surovinu z Ruska. Operátorem odpovědným za přepravu zemního plynu na území Polska je firma GAZ-SYSTEM S. A. V roce 2011 společnost předala do provozu propojovací plynovod Polsko – Česká republika. Propojení s českým přepravním plynovodem umožní odběr přibližně 0,5 mld. m³ zemního plynu ročně. Délka plynovodu na

⁴⁴ https://www.net4gas.cz/files/rozvojove-plany/ntyndp19-28_cz_2018_konzultace.pdf

⁴⁵ https://iszp.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/zprava-o-uplatnovani-uek_end.pdf

polské straně činí 22 km a plynovod prochází přes obce Cieszyn, Hażlach, Dębowiec a Skoczów. Délka českého úseku plynovodu je přibližně 10 km.

Největší polskou firmou zabývající se dodávkou plynu individuálním zákazníkům je společnost Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo (PGNiG).

Průměrně má v polské části Euroregionu Silesia přístup k plynové síti 41,8 % obyvatel. Největší procento obyvatel využívajících plynovou síť je v okresních městech. Maximum bylo zaznamenáno v Raciborzi, kde plyn využívá více než 86 % obyvatelstva.

Nejnižší stupeň plynofikace byl zaznamenán v obcích Kuźnia Raciborska a Krzanowice. Dvě obce plynovou síť vůbec nemají (Gaszowice a Jejkowice).

Tabulka 51 - Obyvatelstvo využívající plynovodní síť v polské části Euroregionu Silesia v roce 2019

Územní jednotka	Počet osob	Procento obyvatelstva (%)
Baborów	2 428	40,6
Branice	1 616	25,0
Gaszowice	0	0,0
Głubczyce	11 883	53,3
Gorzyce	2 036	9,5
Jejkowice	0	0,0
Kietrz	4 714	43,6
Kornowac	312	6,0
Krzanowice	13	0,2
Krzyżanowice	3 365	29,8
Kuźnia Raciborska	41	0,3
Lubomia	531	6,7
Lyski	52	0,5
Marklowice	2 492	46,1
Mszana	2 554	33,2
Nędza	40	0,5
Pietrowice Wielkie	413	6,0
Pszów	3 013	21,8
Racibórz	47 243	86,3
Rudnik	211	4,1
Świerklany	6 095	48,8
Wodzisław Śląski	33 211	69,5
Euroregion Silesia - PL	122 263	41,8
POLSKO	20 297 536	52,9

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.5.4 Zásobování teplem

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Moravskoslezský kraj má ve srovnání s ostatními kraji ČR dlouhodobě vysoký podíl domácností vytápěných dálkově (49,0 % domácností v roce 2019, nárůst o 0,9 % oproti roku 2016) i zemním plynem (33,5 % domácností, nárůst o 2 % oproti roku 2016). Tyto dva způsoby vytápění jsou příznivé pro životní prostředí, neboť jejich emise jej příliš nezatěžují. Podíl tuhých paliv (uhlí a dřevo) je v Moravskoslezském kraji naopak relativně nízký (6,3 % oproti průměrnému podílu 8,6 %) ⁴⁶.

⁴⁶ https://www.cenia.cz/wp-content/uploads/2021/04/MORAVSKOSLEZSKY_2019.pdf

Centrální zásobování teplem funguje v české části euroregionu převážně ve městech (např. Ostrava, Opava, Nový Jičín, Hlučín, Vítkov, Bílovec, Fulnek, Odry aj). Výrobu a dodávku tepla zajišťují soukromé nebo městské společnosti, částečně je využíváno také tepla z průmyslové výroby (Liberty Ostrava a.s., dříve Arcelor Mittal Ostrava a.s.). Pro výrobu tepelné energie jsou v největší míře využívána fosilní paliva (černé uhlí, zemní plyn).

Společnost Veolia Energie ČR, a.s. (dříve Dalkia Česká republika) zajišťuje dodávku tepla např. v městech Ostrava, Opava, Nový Jičín. Společnost OPATHERM a.s. zajišťuje teplo pro město Opava a město Dolní Benešov, ve městě Odry jsou tyto služby zajištěny Oderskou městskou společností, Hlučín je zásobován teplem od Tepla Hlučín, s.r.o. apod.⁴⁷

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části euroregionu existují jak systémy individuálního vytápění, tak i hromadného vytápění (městské teplárny, kotelny). Největší městské teplárny se nacházejí ve městech Racibórz a Wodzisław Śląski (obě jsou součástí společnosti PGNiG TERMIKA Energetyka Przemyslowa SA w Jastrzębiu Zdroju S.A.).

V roce 2014 byl v podniku ve Wodzisławiu Śląskim nainstalován plynový motor, čímž došlo ke změně teplárny v elektrotoplárnu dodávající jak teplo, tak zároveň i elektrickou energii⁴⁸. Tento podnik zásobuje obyvatele Wodzisławia Śląskiego. Podnik v Raciborzu zásobuje obyvatele města a jeho pobočka v Kuźni Raciborskiej zásobuje obyvatele a podniky.⁴⁹

Většina soukromých hospodářství využívá individuální vytápění.

3.5.5 Zásobování elektrickou energií

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na české straně území euroregionu je dodávka elektrickou energií zajišťována prostřednictvím sítě elektrického vedení. Distribuce elektrické energie je zajišťována společností ČEZ Distribuce, a.s., která zajišťuje a spravuje síť elektrického vedení ke spotřebiteli.

Z následující tabulky je patrné, že ve srovnání s rokem 2017 se v roce 2020 snížil podíl černého uhlí při výrobě elektřiny, a to z 65 % na 50 %, nadále je to však nejvyužívanější palivo. Nárůst v řádu jednotek procent je patrný u obnovitelných zdrojů, jako je např. biomasa, bioplyn, zemní plyn, fotovoltaika nebo větrné/vodní elektrárny.

Tabulka 52 - Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v Moravskoslezském kraji v roce 2017 a 2020

Palivo	Vyrobená elektřina			
	GWh	%	GWh	%
	2017		2020	
Černé uhlí	3 714,50	65	1 780,7	50
Ostatní plyny	928,8	16	775,9	22
Biomasa	434,8	7	444,7	12
Hnědé uhlí	202,3	4	83,6	2
Bioplyn	155,4	3	154,5	4

⁴⁷ https://iszp.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/podkladove-tabulky-mpo---moravskoslezsky_zprava-2016.pdf

⁴⁸ <https://www.ptep.pl/o-nas/zaklady/zaklad-wodzislaw-slaski>

⁴⁹ <https://www.ptep.pl/o-nas/zaklady/zaklad-raciborz>

Zemní plyn	94,3	2	104,7	3
Fotovoltaické	59,5	1	62,9	2
Větrné	56,8	1	80,3	2
Vodní	45,4	1	64,5	2
Odpadní teplo	25,2	0	28,1	1
Ostatní pevná paliva (mimo BRKO)	2,5	0	2,6	0
Topné oleje	1,3	0	1,4	0
Jaderné palivo	0	0	0	0
Přečerpávací	0	0	0	0
BRKO	0	0	0	0
Ostatní kapalná paliva	0	0	0	0
Ostatní	0	0	0	0
Koks	0	0	0	0
Celkem	5 720,80	100	3 583,8	100

Zdroj: Roční zprávy o provozu elektrizační soustavy – www.eru.cz

Největší černouhelná elektrárna v České republice se nachází v Dětmarovicích (Moravskoslezský kraj, okr. Karviná), kde se však připravuje odstavení tří uhelných bloků nejpozději v roce 2023⁵⁰. Na území Euroregionu Silesia se černouhelné elektrárny nacházejí v Ostravě (Třebovice, Vítkovice).

Z obnovitelných zdrojů energie je v podmínkách území MSK největší potenciál využití energie v biomase. V Krnově (mimo území Euroregionu Silesia) a v Novém Jičíně provozuje kotelná společnost Veolia Energie ČR, a.s.

Bioplynové stanice, využívající produkty ze zemědělské výroby (hovězí kejda, prasečí kejda, kukuřičná a travní siláž, řepné řízky apod.), se v rámci zájmového území nacházejí např. v Horním Benešově, Holasovicích, Větrkovicích, Jeseníku nad Odrou nebo Vítkově.

Vodní elektrárny většího rozsahu se na území Euroregionu nenacházejí (nejbližší přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně se nachází v Jeseníkách v Olomouckém kraji), malé vodní elektrárny jsou součástí vodních děl (např. Kružberk) a ve vlastnictví soukromých osob. V rámci zájmového území se nacházejí např. na řece Opavě (Kozmice) nebo na řece Ostravici (Ostrava).

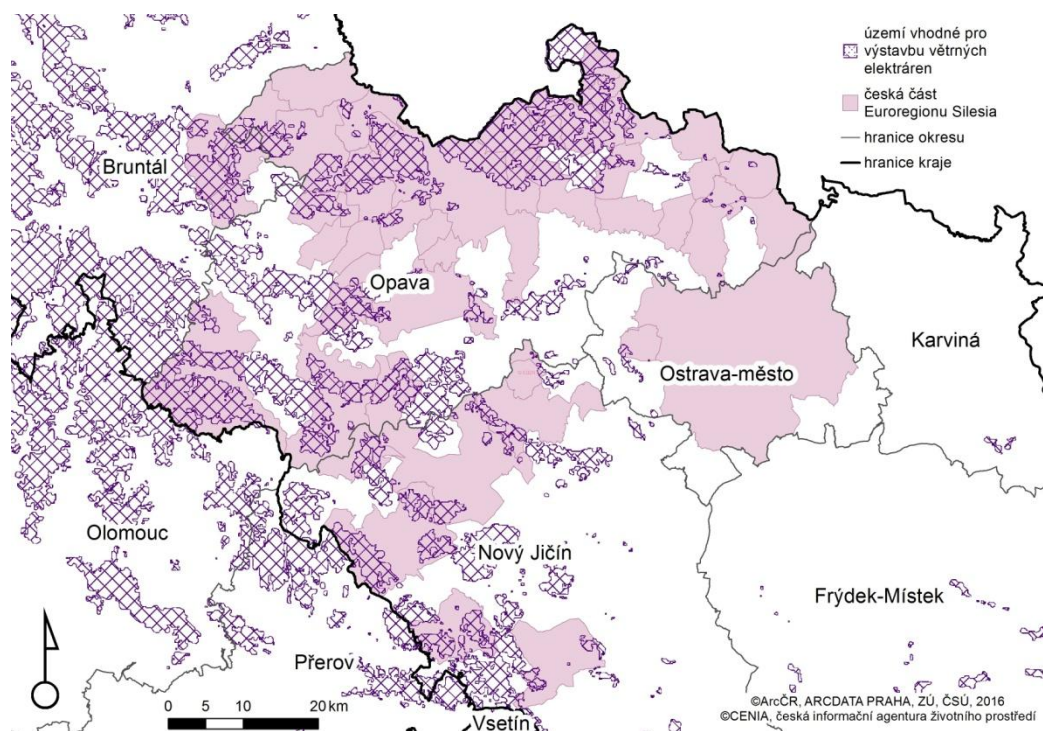
Fotovoltaické elektrárny jsou stejně jako malé vodní elektrárny ve vlastnictví soukromých osob, dodávají elektřinu pro vlastní potřebu, přebytky odvádějí do sítě (Ostrava, Vítkov). Sluneční energie je častěji využívána jako zdroj tepla např. pro ohřev teplé vody, vytápění apod.

Využitím potenciálu větrné energie na území Moravskoslezského kraje se zabývá územní studie z roku 2016 – Posouzení záměru velkých větrných elektráren v krajině Moravskoslezského kraje. Navazuje na již dříve zpracované studie z let 2013 a 2015. Celkem studie vyhodnocuje umístění záměrů větrných elektráren ve 28 lokalitách, které posuzuje také v souvislosti s již realizovanými větrnými elektrárnami na území kraje. V současné době jsou větrné elektrárny realizovány v Odrách (k. ú. Veselí u Oder), dále na Opavsku v obci Oldřišov a Hať, mimo území Euroregionu Silesia pak v obci Dvorce na Bruntálsku.

Následující mapa zobrazuje území vhodné pro výstavbu větrných elektráren.

⁵⁰ <https://ekonomickydenik.cz/cez-konci-s-cernym-uhlim-do-dvou-let-zavre-elektrarnu-detmarovice/>

Obrázek 28 - Území vhodná pro výstavbu větrných elektráren

Zdroj: CENIA, česká informační agentura životního prostředí, vlastní zpracování

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

V Polsku působí subjekty na trhu s elektrickou energií na základě ustanovení energetického zákona ze dne 10. dubna 1997 (Sb. z. č. 54/1997, ust. 348). Institucí upravující fungování trhu v Polsku je Energetický regulační úřad.

Účastníky na trhu s elektrickou energií v Polsku jsou výrobci elektrické energie, subjekty zabývající se přenosem elektrické energie, distributoři elektrické energie a společnosti obchodující elektrickou energií. Posledně jmenovaní musejí mít koncesi na tzv. obchodování elektrickou energií. Vydáváním koncesí v Polsku se zabývá Energetický regulační úřad.

Největším dodavatelem elektrické energie na území polské části euroregionu je firma TAURON – Polska Energia S. A.

3.5.6 Odpadové hospodářství

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Platný zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů, klade důraz na předcházení vzniku odpadů, prosazuje základní principy ochrany životního prostředí a zdraví obyvatel při nakládání s odpady.

Novela zákona č. 229/2014 Sb. zákona o odpadech č. 185/2001 Sb. ukládá obcím povinnost zajistit místo pro oddělené soustředování biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje dne 25.2.2016 schválilo Plán odpadového

hospodářství Moravskoslezského kraje pro období 2016 – 2026 a vydalo Obecně závaznou vyhlášku Moravskoslezského kraje č. 1/2016, kterou se vyhlašuje jeho závazná část.

Plán představuje dlouhodobou strategii určující základní směr v nakládání s hlavními skupinami odpadů v zájmu splnění 4. strategických cílů, kterými jsou předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů; minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí; udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se evropské "recyklační společnosti"; maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství. Je plně v souladu s Plánem odpadového hospodářství České republiky a zavazuje se k plnění evropských cílů ve všech oblastech nakládání s odpady⁵¹.

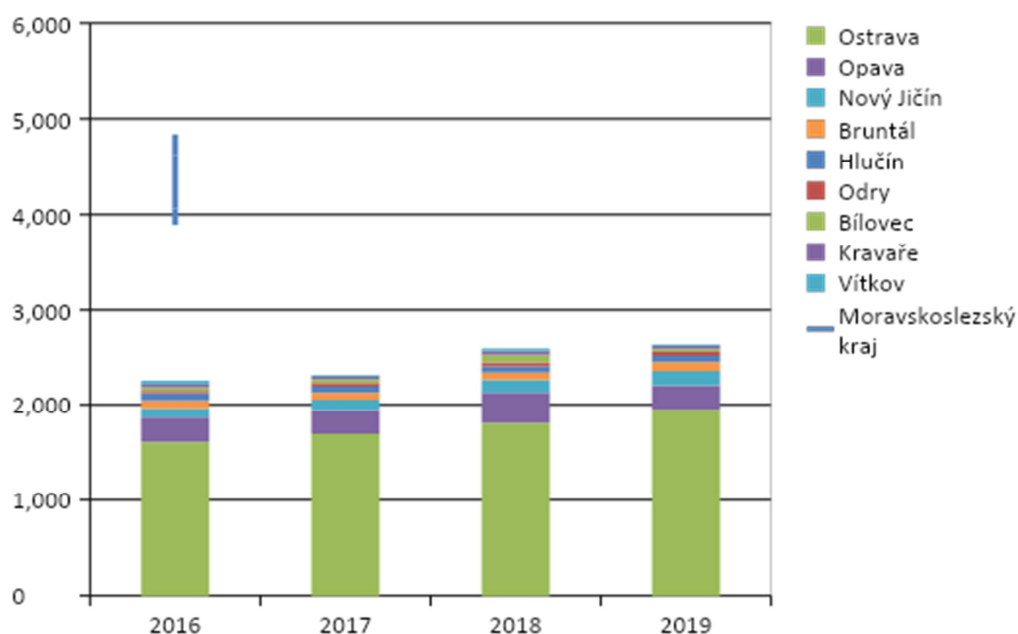
Produkce odpadů v Moravskoslezském kraji v letech 2016-2019

Z hlediska odpadů patří Moravskoslezskému kraji druhé místo v množství vyprodukovaného odpadu (první je Praha). Mezi producenty odpadů patří hlavně průmyslové podniky a také obyvatelé MSK, jakožto producenti komunálních odpadů.⁵²

V letech 2013–2016 vykazovala celková produkce všech odpadů v MSK mírně klesající tendenci. V následujících letech je však již patrný rostoucí trend. Rovněž produkce komunálních odpadů v MSK měla v předchozím sledovaném období mírně klesající trend, v letech 2017 – 2019 vykazují hodnoty setrvalý stav. Podíl produkce komunálních odpadů na celkové produkci odpadů ve sledovaném období zůstává necelých 15 %.

Na následujících grafech je zobrazen vývoj celkové produkce odpadů a vývoj produkce komunálních odpadů v letech 2016-2019 na území ORP, v rámci kterých se nacházejí členské obce Euroregionu Silesia, a celkově v Moravskoslezském kraji.

Graf 8 - Celková produkce všech odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2016-2019

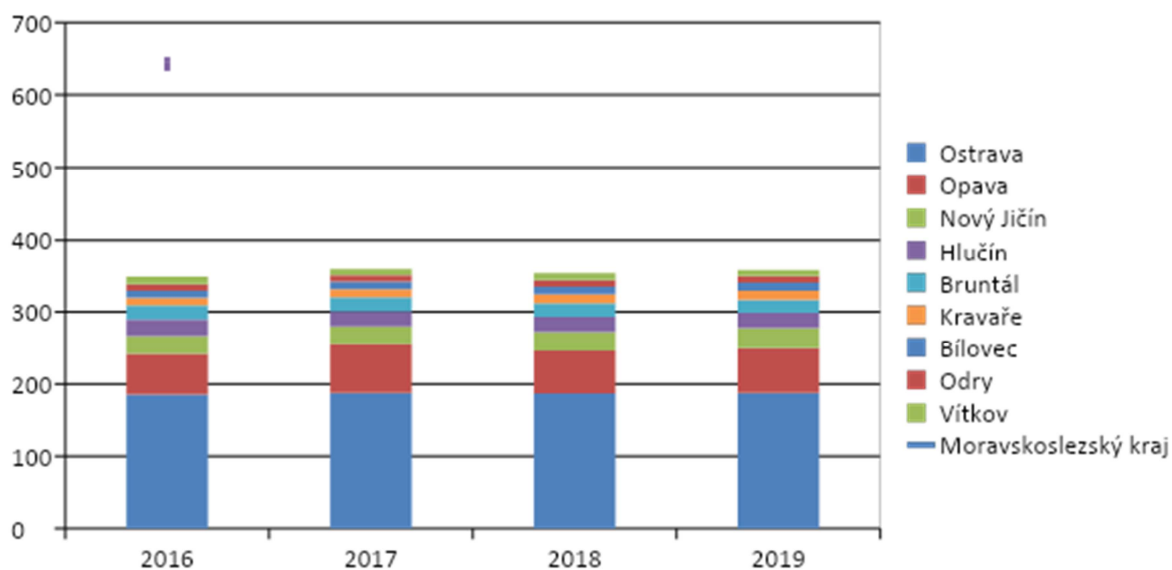

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství, https://isoh.mzp.cz/VISOH/Main/PrednastaveneZobraz;vlastni_zpracovani

⁵¹ https://www.msk.cz/cz/zivotni_prostredi/plan-odpadoveho-hospodarstvi-pro-obdobi-2016-_-2026-69003/

⁵² https://www.msk.cz/assets/zivotni_prostredi/poh-msk-uvod.pdf

Graf 9 - Celková produkce komunálních odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2016 - 2019

Zdroj: Informační systém odpadového hospodářství, <https://isoh.mzp.cz/VISOH/Main/PrednastaveneZobraz>; vlastní zpracování

V Moravskoslezském kraji je vytvořena fungující síť zařízení pro nakládání s odpady. Kapacity zařízení pro nakládání s odpady ve vztahu k celkové produkci odpadů, produkci odpadů v příslušných kategoriích a produkci využitelných odpadů jsou dostačující. Rezervy jsou v systému nakládání s komunálními odpady ve vztahu k jejich dotřídění a maximálnímu materiálovému využití separovaných složek, kdy většinový podíl komunálních odpadů je odstraňován ukládáním na skládkách. Množství komunálního odpadu odstraněného skládkováním se nadále snižuje, stále však není dosahováno cílových hodnot stanovených POH MSK. Část směsných komunálních odpadů v kraji je přímo odvážena k energetickému využití do zařízení mimo kraj, část je využita pro výrobu tuhého alternativního paliva pro cementárny a energetické zdroje.

S ohledem na cíl snížit skládkování komunálního odpadu se nabízí energetické využití odpadu. V roce 2005 započal projekt na vybudování Krajského integrovaného centra nakládání s komunálními odpady (KIC), které by umožnilo energetické využití odpadů, neboť v kraji doposud takové zařízení chybí. Pro realizaci záměru byla vybrána lokalita v Karviné, v areálu bývalého dolu Barbora. Záměr nebyl doposud zrealizován, mimo jiné z důvodu negativního postoje místní samosprávy a občanů.

Dne 1. 7. 2012 nabyl účinnosti zákon č. 174/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů; tento přinesl zásadní změny při správě místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, zejména v rozšíření okruhu poplatníků poplatku a zvýšení horní hranice části poplatku, která je stanovena na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.

Výše poplatku se tedy liší v jednotlivých obcích. Pro příklad uvádíme výši poplatku 660 Kč v Opavě (děti do 3 let jsou od poplatku osvobozeny, od 3 do 18 let platí snížená sazba ve výši 360 Kč), v Ostravě je výše poplatku nadále 498 Kč na osobu (platí pro rok 2021). Příjmy obcí z poplatku za odpad nepokryjí náklady na svoz a likvidaci komunálního odpadu. V některých městech a obcích je výše poplatku závislá na třídění odpadu, např. v Budišově nad Budišovkou, kde obyvatelé odpady třídí do pytlů s čárovými kódy a za každý kilogram tříděného odpadu získávají slevu na poplatku.

V Ostravě u společnosti OZO Ostrava, s.r.o., již od roku 2003 funguje „Centrum odpadové výuky“ (www.ozoostrava.cz/vzdelavani), které nabízí několik typů vzdělávacích programů pro různé věkové skupiny o systému nakládání s odpady a o správném nakládání s odpady, a to včetně exkurzí na skládku komunálního odpadu a k třídícím a zpracovatelským linkám.

Svoz komunálního odpadu je zajišťován na české straně euroregionu soukromými nebo městskými společnostmi, např.:

- OZO Ostrava, s.r.o.
- Technické služby Opava
- AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o.
- Marius Pedersen a.s.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Nejdůležitějším právním aktem upravujícím problematiku nakládání s odpady v Polsku je zákon o odpadech ze dne 14. prosince 2012 (Sb. z. č. 21/2013, ust. 21). Tento zákon definuje prostředky sloužící k ochraně životního prostředí, života a zdraví lidí, zabraňující a snižující negativní vliv na životní prostředí a zdraví lidí vyplývající z vytváření odpadů a nakládání s nimi, omezující všeobecné následky využívání zdrojů a zlepšující efektivitu takového využívání.

V zákoně o odpadech byly obsaženy předpisy upravující všeobecná pravidla odpadového hospodářství, plány odpadového hospodářství, oprávnění nezbytná k nakládání s odpady, pravidla pro vedení registrů subjektů uvádějících na trh výrobky, výrobky v obalech, a subjektů nakládajících s odpady, a také pravidla vedení evidence odpadu.

Od 1. července 2013 jsou obce povinny odebírat odpad od obyvatel. V platnost vstoupil takzvaný odpadový zákon. Podle zákona obce zajišťují čistotu a pořádek na svém území a vytvářejí podmínky nezbytné pro jejich údržbu, a především:

- zajišťují výstavbu, údržbu a provoz vlastních nebo společných s jinými obcemi regionálních zařízení pro zpracování komunálního odpadu,
- zřizují sběrné dvory pro sběr komunálního odpadu tak, aby k nim všem obyvatelům obce zajistily snadný přístup, přičemž zde mohou být odevzdávána elektrická a elektronická zařízení z domácností.

Tabulka 53 - Funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad (stav v roce 2019)

Územní jednotka	funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad
Powiat (okres) raciborski	2
Powiat (okres) rybnicki	0
Powiat (okres) wodzisławski	0
Powiat (okres) głubczycki	3

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Aktuálně komunální politika směřuje k rozšíření rozsahu tříděného sběru odpadu a nárůstu míry opětovného využití surovin. Výsledkem těchto opatření má být snížení množství odpadu a tím i ochrana životního prostředí. Nutno zdůraznit, že aktuálně platný právní rámec neumožňuje společné přeshraniční odpadové hospodářství (přeprava odpadu je možná pouze na základě individuálních rozhodnutí vydávaných jako výjimka).

3.5.7 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Zásobování vodou je převážně zajišťováno prostřednictvím veřejných vodovodů.
- Vodohospodářská soustava Ostravského oblastního vodovodu zajišťuje bezproblémové zásobování i v obdobích sucha (zajištěny dodávky pitné vody, zajištění dodávky vody pro průmyslové využití).
- Území Euroregionu Silesia je hodnoceno jako území mírně ohrožené suchem (okr. Opava, Bruntál, Nový Jičín), příp. bez ohrožení suchem (okr. Ostrava).
- Z pohledu zadržování vody v krajině se na české straně Euroregionu Silesia nacházejí oblasti s velkou potřebou vhodných krajinnotvorných opatření, která by pozitivně ovlivnila mimo jiné zadržování vody v krajině (omezení eroze, snížení rizika bleskových povodní apod.). Jedná se o území spojená s intenzivní zemědělskou činností – Opavsko, Novojičínsko, Odersko.
- V současné době má na české straně Euroregionu Silesia vybudovanou kanalizaci 41 obcí, napojení na ČOV je zajištěno ve 32 obcích (ostatní obce buď využívají ČOV v sousední obci nebo u nich není zajištěno čištění odpadních vod – volné výustí).
- V Moravskoslezském kraji je převážná část obcí plynofikována, zůstává ale velký počet tzv. „mrtvých“ přípojek. Na české straně Euroregionu Silesia je plynofikováno 50 obcí, 2 obce nejsou plynofikovány (Mikolajice, Staré Heřmínovy).
- Zásobování teplem v Moravskoslezském kraji je ve velké míře oproti jiným krajům ČR zajišťováno dálkově (49,0 %) a zemním plynem (33,5 %), což je mírný nárůst oproti roku 2016.
- K výrobě elektřiny je v Moravskoslezském kraji v největší míře využíváno fosilních paliv, jejich podíl však klesá. Využití obnovitelných zdrojů energie má ve srovnání s rokem 2017 mírně rostoucí trend (biomasa, fotovoltaické a větrné/vodní elektrárny), v jednotkách procent.
- Z hlediska obnovitelných zdrojů je v podmínkách Moravskoslezského kraje největší potenciál využití energie v biomase, dále je zpracovaná studie ohledně využití potenciálu větrné energie, která vyhodnocuje umístění větrných elektráren ve 28 lokalitách na území Moravskoslezského kraje.
- V Moravskoslezském kraji je vytvořen fungující síť zařízení pro nakládání s odpady. Kapacity zařízení pro nakládání s odpady ve vztahu k celkové produkci odpadů jsou dostačující. Množství komunálního odpadu odstraněného skládkováním se nadále snižuje, stále však není dosahováno cílových hodnot stanovených Plánem odpadového hospodářství MSK.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

- Počet osob využívajících vodovodní síť na území polské části euroregionu v procentech (97,9 %) je vyšší než celostátní průměr (92,2 %).
- Počet osob využívajících plynovodní a kanalizační síť na území polské části euroregionu je nižší než celostátní průměr.
- Na území polské části euroregionu existují jak systémy individuálního vytápění, tak i hromadného vytápění (městské teplárny, kotelny). Většina individuálních domácností však využívá individuální vytápěcí systémy.
- Na území polské části euroregionu funguje systém sběru a recyklace odpadu podle zákona o udržování čistoty a pořádku v obcích.

3.6 OBČANSKÁ VYBAVENOST

3.6.1 Vzdělávací zařízení

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Ve vazbě na novelu školského zákona zavádí MŠMT systematicky a intenzivně inkluzivní vzdělávání, čímž nastoluje rovný přístup ke vzdělávání všech žáků v rámci ČR.

Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů od předškolního až po vysokoškolské, včetně speciálních škol pro žáky se speciálními potřebami či vzdělávací zařízení pro zájmové umělecké či jazykové vzdělávání.

Mateřské školy

Zajišťují předškolní vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let. Zřizovatelem mateřské školy je zpravidla příslušná obec/město/městská část. Na území české části Euroregionu Silesia fungují také speciální mateřské školy, jako je např. Mateřská škola Eliška v Opavě pro zdravotně postižené děti, mateřská škola při Psychiatrické nemocnici v Opavě, mateřská škola pro sluchově postižené v Ostravě - Porubě apod.

Základní školy

Základní škola zajišťuje povinné základní vzdělávání pro děti ve věku zpravidla od 7 do 15 let. Má 9 ročníků a člení se na první stupeň a druhý stupeň. První stupeň je tvořen 1. až 5. ročníkem a druhý stupeň 6. až 9. ročníkem. Pokud nejsou podmínky pro zřízení všech 9 ročníků, lze zřídit základní školu pouze s prvním stupněm nebo školu se sloučenými ročníky. Na území české části Euroregionu Silesia fungují také speciální základní školy, jako jsou např. speciální základní školy v Opavě pro děti se speciálními potřebami (pro zrakově postižené a děti s vadami řeči, pro tělesně postižené, základní škola při Psychiatrické nemocnici), Waldorfská základní škola v Ostravě apod. Zřizovatelem základní školy je zpravidla příslušná obec/město/městská část.

Střední školy

Zajišťují střední vzdělání, a to na gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích. Školský zákon vymezuje střední vzdělání (1-2 roky), střední vzdělání s výučním listem (2-3 roky) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (4 roky, popř. ukončením šestiletého nebo osmiletého gymnázia). Na území české části Euroregionu Silesia je evidováno dle Rejstříku škol a školských zařízení na 69 různých středních škol, přičemž v Bílovci (1), Hlučíně (2), Novém Jičíně (6), Odrách (2), Opavě (13), Ostravě (42), Šilheřovicích (1), Velkých Heralticích (1) a Vítkově (1). Přehled středních škol lze najít např. na www.stredniskoly.cz. Zřizovatelem středních škol je zpravidla příslušný kraj, pokud se nejedná o soukromou školu.

Na území Euroregionu Silesia se nenacházejí mateřské, základní ani střední školy poskytující vzdělávání v jazyce některé z národnostních menšin.

Konzervatoře

Zajišťují střední vzdělání v různých uměleckých oborech, které je po 4 letech zakončeno maturitní zkouškou nebo po 6 letech absolutoriem. Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí 2 konzervatoře:

- Janáčkova konzervatoř v Ostravě, příspěvková organizace (www.jko.cz) – nabízí studium v oborech hudba, zpěv, tanec, současný tanec, hudebně dramatické umění. Zřizovatelem školy je Moravskoslezský kraj.
- Církevní konzervatoř Opava (www.konzervator.cz) – nabízí studium oboru hudba a zpěv. Zřizovatelem školy je Bailiva Čechy, Morava a Slezsko.

Vyšší odborné školy

Zajišťují další odborné vzdělání pro absolventy střední školy s maturitní zkouškou. Ve srovnání se studiem na vysokých školách jsou obory vyššího studia zaměřeny především na praktickou profesní orientaci a trvají zpravidla 3 roky. Studium je zakončeno absolutoriem. V mnoha případech jsou tyto školy zřizovány příslušným krajem při středních školách, mnohé z těchto škol jsou však soukromé. Na území české části Euroregionu Silesia existuje 10 vyšších odborných škol⁵³:

- AGEL Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická s.r.o. (szs.agel.cz)
- AVE ART Ostrava, vyšší odborná škola, střední umělecká škola a základní umělecká škola, s.r.o. (www.aveart.cz)
- Střední škola hotelnictví a služeb a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace (<http://www.sshsopava.cz/skola/>)
- Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace (www.zemedelka.opava.cz)
- Obchodní akademie a Vyšší odborná škola sociální, Ostrava-Mariánské Hory, příspěvková organizace (www.voss-ova.cz)
- Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Ostrava, příspěvková organizace (www.zdrav-ova.cz)
- AHOL – Vyšší odborná škola (město Ostrava) (www.ahol.cz)
- Soukromá vyšší odborná škola podnikatelská, s.r.o. (město Ostrava) (www.svosp.cz)
- Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky PRIGO, s.r.o. (město Ostrava) (www.prigo.cz)
- Vyšší odborná škola Mediální tvorby (www.vosmet.cz)

Vysoké školy

Jedná se o nejvyšší článek vzdělávací soustavy, jejich činnost upravuje zákon o vysokých školách. Typy studijních programů na vysokých školách jsou bakalářský, magisterský a doktorský. Vysoké školy jsou veřejné, soukromé nebo státní (policejní a vojenské).

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází 3 české vysoké školy a 1 zahraniční vysoká škola působící v ČR. Jedná se o tyto vysoké školy⁵⁴:

- Ostravská univerzita - veřejná vysoká škola (město Ostrava) (www.osu.cz)
- Slezská univerzita v Opavě - veřejná vysoká škola (město Opava) (www.slu.cz)
- Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava – veřejná vysoká škola (město Ostrava) (www.vsb.cz)
- Vysoká škola PRIGO, z.ú.

Ostravská univerzita, Slezská univerzita v Opavě a Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava nabízí speciální vzdělávací programy pro seniory, tzv. univerzitu třetího věku.

Základní umělecké školy

Poskytují zájmové vzdělávání v různých uměleckých oborech. Zpravidla je zřizuje příslušný kraj nebo město. Na území české části Euroregionu Silesia působí základní umělecké školy v Bílovcích (1), Hlučíně (1), Hradci nad Moravicí (1), Kravařích (1), Novém Jičíně (1), Odrách (1), Opavě (1), Ostravě (14) a Vítkově (1)⁵⁵.

⁵³ Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, dostupný na adrese: https://www.msk.cz/temata/skolstvi/seznam_skol.html

⁵⁴ Zdroj: Registr vysokých škol a uskutečněných studijních programů, MŠMT, dostupný na adrese: <https://regvssp.msmt.cz/regvssp/cvssp.aspx>

⁵⁵ Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení, MŠMT, dostupný na adrese: <https://profa.uiv.cz/rejskol/>, k 17. 7. 2018

Níže je uveden počet škol a školských zařízení působících na území vybraných ORP, které zasahují na území české části Euroregionu Silesia. Zeleně jsou označena pole, kde došlo k nárůstu počtu škol, červeně pak pole, kde došlo k poklesu škol. Změny jsou pouze o 1-2 školy, nejčastěji se týkají mateřských a základních škol.

Tabulka 54 - Počet škol a školských zařízení na území české části Euroregionu Silesia k 1.9.2020

Vybraný okres	MŠ	ZŠ	SŠ	KO	VOŠ	VŠ	ZUŠ
Okres Bruntál	52	45	11	0	0	0	5
ORP Bruntál	23	19	3	0	0	0	1
Okres Nový Jičín	65	69	14	0	1	0	9
ORP Bílovec	12	13	2	0	0	0	3
ORP Nový Jičín	24	22	6	0	0	0	1
ORP Odry	6	9	2	0	0	0	1
Okres Opava	80	81	18	1	2	1	6
ORP Hlučín	19	18	3	0	0	0	1
ORP Kravaře	9	8	0	0	0	0	1
ORP Opava	47	49	14	1	2	1	3
ORP Vítkov	5	6	1	0	0	0	1
Okres Ostrava-město	100	92	47	1	8	3	14
ORP Ostrava	100	92	45	1	8	3	14

Zdroj: Seznam škol a školských zařízení, https://www.msk.cz/temata/skolstvi/seznam_skol.html a Registr vysokých škol a uskutečněných studijních programů, <https://regvssp.msmt.cz/registrvssp/cvssp.aspx>

Přeshraniční spolupráce vzdělávacích zařízení

Podpora přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a přeshraničních projektů zaměřených na výchovu a vzdělávání patří k prioritám Euroregionu Silesia. Jen v rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia 2007-2013 představovaly projekty pro školy více než jednu třetinu všech projektů. Obdobně je tomu tak i v období 2014-2020. Největší zájem o přeshraniční spolupráci je na obou stranách hranice u základních škol. Již tradiční je spolupráce škol Opavy a Ratiboře, přeshraniční spolupráci navázaly také mnohé školy z Ostravy (především z Poruby, Svinova, Moravské Ostravy a Ostravy-Jih), mnoho úspěšných projektů realizovala jedna ze základních škol ve Vítkově (s polským partnerem mimo území Euroregionu Silesia). Zájem o přeshraniční spolupráci stále více projevují také školy ve větší vzdálenosti od hranice, např. v Budišově nad Budišovkou nebo Odrách. I přeshraniční spolupráce mateřských škol se rozvíjí, a to i přes tak nízký věk dětí, pro které se aktivity realizované v rámci česko-polských projektů stávají první přeshraniční zkušeností. V této oblasti jsou nejvíce aktivní mateřské školy z Moravské Ostravy a Přívozu.

Velký zájem o přeshraniční spolupráci je mezi středními školami. Výrazně větší zapojení středních škol je v rámci programu Erasmus+ než v programu Interreg V-A Česká republika – Polsko. Projekty středních škol české části Euroregionu Silesia se v rámci programu Erasmus+ zaměřují na aktivity mobility osob v odborném vzdělávání a přípravě či mobility osob ve školním vzdělávání, dále pak připravují a realizují projekty v oblasti strategického partnerství ve školním vzdělávání či výměny zkušeností. Přeshraniční spolupráce škol je podporována rovněž samotným MSK, který připravil projekt s názvem CIVEEL – Cooperation in vocational training for European labour market týkající se spolupráce v oblasti odborného vzdělávání pro Evropský trh práce se zahraničními partnery z Polska a Francie. Projekt je realizován od září roku 2017 do srpna 2019. Z české části Euroregionu Silesia se zapojily tyto střední školy: Střední škola technická a dopravní, Ostrava – Vítkovice, příspěvková organizace; Střední průmyslová škola chemická akademika Heyrovského, Ostrava, příspěvková organizace a Masarykova střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola, Opava, příspěvková organizace⁵⁶.

⁵⁶ Zdroj: KÚ MSK, odbor školství, mládeže a sportu

Velmi dobře je rozvinutá přeshraniční spolupráce vysokých škol, zejména pak Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě, která v rámci Programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 předložila několikero projektů z různých fakult a pracovišť. V rámci prioritní osy 3 Vzdělávání a kvalifikace byly projekty zaměřeny na vzdělávání personálu rozvíjejícího nízkouhlíkové hospodářství v pohraničí či zvyšování uplatnitelnosti českých a polských absolventů technických oborů, další čtyři projekty v rámci prioritní osy 4 Spolupráce institucí a komunit se zaměřovaly na oblast rizik spojených s invazními druhy rostlin v příhraniční oblasti, spolupráci na průzkumu hořících hald, měření příhraničního přenosu znečišťujících látek v ovzduší a dopadům vyplývajících ze znečištění. Také česko-polská spolupráce Ostravské univerzity je široká.

Spolupráce / smlouvy o spolupráci vysokých škol

Vysoké školy na území české části Euroregionu Silesia spolupracují / mají uzavřeny smlouvy o spolupráci s mnoha polskými vysokými školami v polsko-českém příhraničí, např.:

- Vysoká škola báňská-Technická univerzita v Ostravě:
 - o Politechnika Śląska w Gliwicach
 - o Politechnika Czestochowska
 - o Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach (dříve: Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach
 - o Górnośląska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości im. Karola Goduli
 - o Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
 - o Uniwersytet Opolski
- Slezská univerzita v Opavě:
 - o Uniwersytet Śląski w Katowicach
 - o Uniwersytet Opolski
 - o Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu
 - o Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
- Ostravská univerzita:
 - o Uniwersytet Śląski w Katowicach
 - o Uniwersytet Łódzki
 - o Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Konference rektorů slezských univerzit = Polsko-česká asociace univerzit

Z iniciativy Slezské univerzity v Opavě byla v roce 2003 vytvořena Konference rektorů slezských univerzit. Toto uskupení vytvořili rektori šesti univerzit a vysokých škol sídlících na území českého a polského Slezska (dvou univerzit v Katowicích, univerzit ve Wrocławu, Opoli, Ostravě a Opavě). Základním cílem tohoto uskupení je jednotný postup při společných vědeckých výzkumech, výměně vědecko-pedagogických pracovníků, studentů, informací a kulturních aktivit, ale také spolupráce v procesu získávání vědeckých hodností pracovníků i pořádání odborných konferencí. V roce 2019 se tato organizace rozrostla o nové čtyři členy (univerzity z Liberce, Hradce Králové, Pardubic a Olomouce) a transformovala se tak na Polsko-českou asociaci univerzit.

Konsorcium PROGRES 3

Z iniciativy Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě vznikla v roce 2011 iniciativa s názvem PROGRES 3, jejímž hlavním smyslem je vytvořit přeshraniční vazby mezi univerzitami Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství, Žilinského, Trenčinského a Báňskobystrického kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací. Cílem je vytvářet spojení výzkumných a inovačních kapacit, což umožní větší koncentraci při plánování, řízení a praktické realizaci výzkumných projektů. Více informací je k dispozici na adrese: <http://progres3.vsb.cz>.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Na území polské části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů – od předškolních po vysokoškolská, včetně škol pro postižené žáky a zařízení pro odborné a jazykové vzdělávání.

Mateřské školy

Mateřské školy jsou určeny pro děti ve věku od 3 do 6 let, v mimořádných případech od 2,5 let. Pětileté a šestileté děti mají povinnost navštěvovat předškolní výchovu. Vedle mateřských škol působí rovněž předškolní skupiny v základních školách a předškolní zařízení a předškolní skupiny. Poslední dvě formy předškolní výchovy jsou určeny pro menší skupiny dětí a jsou zakládány v místech, která jsou vzdálená od mateřských a základních škol.

Základní školy

Osmiletá škola je rozdělena do dvou etap. V první etapě – ve třídách I-III, které jsou určeny pro děti ve věku 7-10 let – je realizováno rané školní vzdělávání. V současné době na žádost rodičů (zákonných zástupců) může být na základní školu přijato rovněž 6-leté dítě. Výuka probíhá formou integrovaného vzdělávání, čili bez členění na předměty, a vede ji jeden učitel-třídní, ačkoliv výuku cizího jazyka, hudební výchovu, výtvarnou výchovu, tělesnou výchovu a informatiku je možné svěřit učiteli-specialistovi. Na této etapě učitel nemusí dodržovat hodinový čas práce, tj. dělit čas práce žáků na 45-minutové vyučovací hodiny, jako tomu je ve vyšších třídách.

Etapa druhá – ve třídách IV-VIII vzdělávání probíhá v rámci předmětů, jejichž vedením jsou pověřováni učitelé-specialisté. Výuka probíhá v rámci následujících předmětů: polský jazyk, první novověký jazyk, druhý novověký jazyk ve třídách 7-8, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis, základy společenských věd, zeměpis, biologie, chemie, fyzika, matematika, informatika, technika, tělesná výchova, bezpečnostní výchova, hodiny s třídním učitelem. Kromě toho škola organizuje hodiny náboženské výchovy nebo etiky, a to podle prohlášení rodičů.

Školy po základní škole (střední školy)

Pokračující vzdělávání po skončení základní školy zahrnuje tyto možnosti:

- 3letá odborná škola 1. stupně,
- 2letá odborná škola 2. stupně,
- 4leté všeobecně vzdělávací gymnázium
- 5letá střední průmyslová škola,
- 3letá odborná škola 1. stupně,
- 3leté odborné učiliště,
- 2letá odborná škola 2. stupně,
- pomaturitní škola pro osoby se středoškolským vzděláním nebo odborným středoškolským vzděláním, s délkou studia maximálně 2,5 roku.

Vysoké školy

Vysoká škola v Polsku je státní, samosprávnou nebo soukromou organizační jednotkou, působící na základě ustanovení zákona o vysokých školách nebo v případě církevních vysokých škol na základě smlouvy vlády Polské republiky s orgány příslušné církve. V polském vzdělávacím systému se jedná o školu, která vzdělává absolventy lyceí a středních technických škol, kteří složili maturitní zkoušku. Studium prvního stupně je ukončeno přiznáním odborného titulu licenciáta nebo inženýra, zatímco studium druhého stupně – magistra, magistra inženýra. Některé směry však mají formu jednotného magisterského studia a jsou ukončeny získáním titulu magistra nebo lékaře, zubního lékaře, veterinárního lékaře. Ukončení studia druhého stupně nebo jednotného magisterského studia umožňuje pokračovat ve vzdělávání na doktorantském studiu.

Tabulka 55 - Počet škol všech stupňů na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020)

	Územní jednotka	Počet základních škol v obci	Základní odborné školy, průmyslové školy 1. stupně a školy připravující k odborné práci	Obecné střední školy pro mládež bez speciálních	Počet vysokých škol v obci
1	Baborów	1			
2	Branice	2			
3	Gaszowice	4			
4	Głubczyce	10	2	1	
5	Gorzyce	8			
6	Jejkowice	1			
7	Kietrz	6	1	1	
8	Kornowac	4			
9	Krzanowice	3			
10	Krzyżanowice	5			
11	Kuźnia Raciborska	5	1		
12	Lubomia	2			
13	Lyski	5			
14	Marklowice	2			
15	Mszana	3			
16	Nędza	4			
17	Pietrowice Wielkie	4			
18	Pszów	4	1		
19	Racibórz	17	6	4	1
20	Rudnik	6			
21	Świerklany	3			
22	Wodzisław Śląski	15	5	4	2*
	CELKEM	114	16	10	3

* pobočky

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací získaných z obcí a databáze statistických údajů

Na území polské části Euroregionu Silesia se nachází jedna vysoká škola, a to Státní odborná vysoká škola v Raciborzu (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu⁵⁷), a dále pobočky dvou vysokých škol ve Wodzisławiu Śląskim, a to Akademie humanitně-ekonomické v Lodži (Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi⁵⁸) a Vysoké školy podnikání a veřejné správy v Lublině (Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie⁵⁹). Tato města hrají rovněž velkou roli v rámci středoškolského vzdělávání, protože v nich mají sídla všeobecně vzdělávací gymnázia, a to 4 ve Wodzisławiu Śląskim a 4 v Raciborzu. Střední školy tohoto typu se nacházejí rovněž v Głubczycích a Kietrzu. V celé polské části Euroregionu Silesia je 114 základních škol, z toho nejvíce v Raciborzu, Wodzisławiu Śląskim a Głubczycach.

Síť základních a středních škol na území polské části euroregionu je z hlediska stávajících potřeb vyhovující. S ohledem na prognózované demografické tendence lze konstatovat, že tento stav bude dostatečný i v budoucnosti. V souvislosti s výše uvedeným lze rovněž

⁵⁷ <https://www.pwsz.raciborz.edu.pl/>

⁵⁸ <https://www.ahe.lodz.pl/wodzislaw>

⁵⁹ <https://wsipa.pl/kontakt-wsipa/>

očekávat, že postupně bude docházet ke spojování některých škol, zejména na venkově. V souvislosti s potřebami trhu práce existují zvláštní požadavky na specialisty v technických oblastech, a to jak v případě středních škol ukončených maturitní zkouškou, tak i odborných škol. V rámci vzdělávacího systému v polské části Euroregionu Silesia je důležité rovněž neustálé zvyšování důrazu na zlepšení jazykových dovedností absolventů (včetně výuky českého a anglického jazyka). Jinou kategorií zejména dnes očekávaných soutěžení jsou digitální dovednosti. Značný význam pro komunikaci mezi obyvateli polské a české části euroregionu má rovněž poměrně všeobecná znalost slezského jazyka, zejména v příhraničních venkovských oblastech.

3.6.2 Zařízení sociální služeb

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Sociální služby v ČR dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zahrnují jak služby sociální péče, tak služby sociální prevence a sociálního poradenství. V české části Euroregionu Silesia se nachází většina typů zařízení zajišťujících sociální služby pro občany jednotlivých obcí, měst či spádových oblastí. Statisticky jsou v Moravskoslezském kraji sledované vybrané typy zařízení poskytujících sociální služby, a to jak v oblasti sociální péče, tak i sociální prevence dle okresů (viz tabulky níže).

Tabulka 56 - Přehled zařízení sociální péče ve vybraných okresech (počet), stav k 14.06.2021

Druh zařízení	Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město	Okresy celkem
Centra denních služeb	1	1	0	5	7
Denní stacionáře	3	5	4	6	18 (+2)
Týdenní stacionáře	1	0	0	1	2
Domovy pro os. se zdravotním postižením	4	2	6	5	17 (-5)
Domovy pro seniory	6	7	12	14	39 (+1)
Domovy se zvláštním režimem	4	2	7	11	24 (+1)
Chráněné bydlení	3	5	8	6	22 (-1)
Zařízení sociální péče celkem	22	22	37	48	129 (-2)

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb <http://iregistr.mpsv.cz/socreg/>

Poznámka: Zeleně jsou označena pole, kde došlo k nárůstu zařízení sociálních služeb, červeně pak pole, kde došlo k poklesu těchto zařízení.

Tabulka 57 - Přehled zařízení sociální prevence ve vybraných okresech (počet), stav k 14.06.2021

Druh zařízení	Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava - město	Okresy celkem
Azylové domy	3	3	4	10	20 (-1)
Domy na půl cesty	1	0	0	1	2 (-1)
Zařízení pro krizovou pomoc	0	0	1	3	4
Nízkoprahová denní centra	1	2	2	2	7
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	7	4	4	9	24 (-2)
Noclehárny	1	2	2	3	8
Pracoviště rané péče	1	0	0	3	4 (+1)
Služby následné péče	0	0	3	4	7 (+1)
Zařízení sociální prevence celkem	14	11	16	35	76 (-1)

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Zařízení sociálních služeb v SO ORP vybraného kraje

Poznámka: Zeleně jsou označena pole, kde došlo k nárůstu zařízení sociální prevence, červeně pak pole, kde došlo k poklesu těchto zařízení.

Přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb

Přestože oblast sociálních služeb nepatří mezi typické oblasti, v kterých by se odehrávala přeshraniční spolupráce, Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce i mezi těmito subjekty. Mezi úspěšné patří např. Domov pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava, který navázal spolupráci s dvěma domovy na polské straně (Dom Pomocy Społecznej w Gorzycach a Miejski Dom Pomocy Społecznej w Rybniku) a dalším českým domovem v Euroregionu Těšínské Slezsko. Tyto čtyři domovy pak v průběhu let 2011–2012 společně realizovaly zajímavý projekt určený jak pro samotné seniory, tak pro zaměstnance. Další společné česko-polské projekty pak tyto domovy připravily pro rok 2014 a rok 2017. O přeshraniční spolupráci projevila zájem také např. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, která je největším profesním sdružením sdružujícím poskytovatele sociálních služeb v ČR. K navázání přeshraniční spolupráce by byla vhodná také sdružení poskytující některé služby sociální prevence, jako je např. sdružení ELIM - křesťanská společnost pro evangelizaci a diakonii Opava, která nabízí různé volnočasové aktivity neorganizované mládeži, provozuje nízkoprahové kluby pro děti a mládež, nabízí pomoc obětem domácího násilí apod.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Základním právním předpisem upravujícím otázku sociální péče v Polsku je zákon o sociální péči ze dne 12. března 2004.

V rámci polského sociálního systému rozlišujeme:

- pomoc v pečovatelských zařízeních typu: domovy sociální péče, pečovatelské a výchovné ústavy,
- centra pomoci, mimo jiné klubovny, pomocná střediska (tj. centra denních služeb, noclehárny, útulky pro bezdomovce, domovy svépomoci pro osoby s psychickými poruchami),
- finanční a materiální pomoc a služby poskytované středisky sociální péče (v několika případech okresními centry pro pomoc rodinám).

V rámci struktury sociální podpory v Polsku můžeme vyčlenit:

- střediska sociální podpory /ośrodek pomocy społecznej/, které působí v každé obci formou sociální práce, poskytují peněžní dávky, pomoc formou služeb a materiální podpory a vydávají doporučení do středisek krizové pomoci /ośrodki wsparcia/;
- okresní centra pomoci rodině /powiatowe centrum pomocy rodzinie/ (ve městech s okresní působností – městská centra pomoci rodině); okresy zřizují domy sociální péče (domy pomocy społecznej), zajišťují péči pro děti v pečovatelských a výchovných zařízeních /placówki opiekuńczo-wychowawcze/ (tj. dětských domovech, azylových domech pro děti a mládež /pogotowie opiekuńcze/) a v pěstounských rodinách;
- regionální střediska sociální politiky /regionalne ośrodki polityki społecznej/ (u maršálovských úřadů) – věnují se koordinaci pomoci na území samosprávných vojvodství;
- na vojvodských úřadech oddělení sociální politiky – kontrola a dohled nad realizací úkolů obecní, okresní a vojvodské samosprávy, včetně kvality činnosti organizačních složek sociální pomoci (ale pouze v rámci přenesené činnosti);
- Ministerstvo práce a sociální politiky – věnuje se koordinaci sociální politiky na území celého Polska a připravuje změny v platné legislativě.

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí prakticky všechny typy v Polsku fungujících zařízení sociální pomoci. Podrobné informace na toto téma jsou uvedeny v níže připojené tabulce.

Tabulka 58 - Sociální zařízení na území polské části Euroregionu Silesia

Územní jednotka	Druh instituce / služeb	Název instituce
Baborów	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Branice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecní ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
	Sociální a profesní rehabilitace postižených osob	Zakład Aktywności Zawodowej przy Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Branicach [Zařízení pro profesní rehabilitaci při Sdružení pro postižené osoby v Branicích]
Gaszowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomoc Społecznej [Obecní ústav sociálních služeb]
Głubczyce	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Okresní centrum pomoci rodině (včetně zařízení pro krizovou intervenci)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Celodenní péče o samotné matky s dětmi.	Dom Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT [Domov samotných matek s dětmi MONAR-MARKOT]
	Dlouhodobá ošetrovatelská péče	Caritas Diecezji Opolskiej - Stacja opieki w Głubczycach [Charita opolské diecéze – Pečovatelská stanice Głubczyce]
	Péče o starší osoby	Dom Dziennego Pobytu w Głubczycach [Denní stacionář Głubczyce]
	Celodenní péče o válečné veterány a starší osoby (Głubczyce), celodenní péče o starší osoby (Klisino) a o osoby chronický duševně nemocné (Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Radynia).	Dom Pomocy Społecznej w Klisinie [Domov sociální péče v Klisinie (+pobočky: Bliszczyce, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Głubczyce, Radynia)]
	Nepřetržitá 24hodinová péče a výchova dětí, které jsou úplně nebo částečně bez rodičovské péče.	Placówka Opiekuńczo Wychowawcza, Wielofunkcyjna - Dom Dziecka w Krasnym Polu - filia w Głubczycach [Multifunkční výchovné zařízení – Dětský domov v Krasném Poli – pobočka Głubczyce]
Pomoc pro postižené osoby při rozvoji manuálních zručností.	Warsztat Terapii Zajęciowej [Terapeutická dílna]	
Gorzycy	Ústav sociálních služeb	Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach [Středisko sociální péče (Gorzycy)]
	Celodenní péče o osoby v pokročilém věku a osoby tělesně postižené	Dom Pomocy Społecznej im. Papieża Jana Pawła II w Gorzycach

		[Domoc sociálních služeb Papeže Jana Pavla II (Gorzycy)]
	Pomoc pro tělesně postižené osoby při rozvíjení jejich manuálních schopností	Warsztat Terapii Zajęciowej [Dílna pracovní terapie]
	Celodenní péče a výchova dětí úplně a částečně bez rodičovské péče	Powiatowy Dom dziecka w Gorzyczkach [Okresní dětský domov Gorzyczki]
Jejkowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Kietrz	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
	Dům s pečovatelskou službou pro mentálně postižené osoby (dívky a ženy)	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi [Dům s pečovatelskou službou kongregace sester františkánských misionářů Marie]
Kornowac	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Pomoc v životním osamostatnění a integraci s prostředím (celodenní středisko)	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Pogrzebieniu [Multifunkční pečovatelsko-výchovný ústav v Pogrzebieniu]
Krzanowice	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Krzyżanowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
	Ústav pro duševně postižené ženy. Činnost: zajištění celodenní péče o osoby, které nemohou samostatně fungovat v každodenním životě.	Dom Pomocy Społecznej [Domov sociálních služeb]
	Celodenní péče o duševně postižená děvčata	Dom Pomocy Społecznej „Różany Pałac” w Krzyżanowicach [Domov sociální péče „Różany Pałac” v Krzyżanowicích]
	Rehabilitační ordinace	Stacja Opieki Caritas w Tworkowie. Pielęgniarska Opieka Długoterminowa [Pečovatelská stanice Charita v Tworkowie. Dlouhodobá ošetrovatelská péče]
Kuźnia Raciborska	Ústav sociálních služeb	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Pomoc v životním osamostatnění a integraci s prostředím (celodenní středisko)	Placówka Opiekuńczo Wychowawcza [Pečovatelsko-výchovný ústav]
Lubomia	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Lyski	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

		[Obecni ústav sociálních služeb]
	Celodenní péče o chronický duševně nemocné ženy	Dom Pomocy Społecznej w Lyskach [Domov sociální péče v Lyskách]
Marklowice	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Mszana	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Nędza	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Pietrowice Wielkie	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Pszów	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
Racibórz	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Okresní centrum pomoci rodině	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Pomoc osobám se zdravotním postižením při rozvoji manuálních schopností	Warsztat Terapii Zajęciowej [Workshop zaměřené na ergoterapii]
	Útulek pro bezdomovce	Stowarzyszenie Przyjaciół Człowieka „Tęcza” prowadzi Schronisko dla Bezdomnych ARKA.N [Sdružení přátel člověka „Tęcza” spravuje útulek pro bezdomovce ARKA.N]
	Celodenní péče o chronicky duševně nemocné osoby	Dom Pomocy Społecznej Prowadzony przez Siostry Maryi Niepokalanej - "Dom św. Notburgi" [Domov sociální péče vedený řádovými sestrami „Domov sv. Notburgi”]
	Denní péče o osoby vyžadující pomoc	Dzienny Dom Pomocy Społecznej „Przy Placu Wolności” w Raciborzu [Denní stacionář – „Przy Placu Wolności”]
	Dlouhodobá ošetrovatelská péče	Stacja Opieki Pielęgniarska Opieka Długoterminowa (Caritas) [Pečovatelská stanice dlouhodobé péče (Charita)]
	Celodenní péče o osoby, které nejsou soběstačné z důvodu věku, nemoci nebo postižení	Dom Pomocy Społecznej "Złota Jesień" w Raciborzu [Domov sociální péče Zlatý podzim v Raciborzu]
	Celodenní péče pro matky s dětmi	Dom dla Matek z Dziećmi MAJA [Domov pro matky s dětmi MAJA]
Rudnik	Ústav sociálních služeb	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [Obecni ústav sociálních služeb]
Świerklany	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
Wodzisław Śląski	Ústav sociálních služeb	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej [Městský ústav sociálních služeb]
	Okresní centrum pomoci rodině	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie [Okresní centrum pomoci rodině]
	Útulek pro muže bez domova	Towarzystwo Charytatywne Rodzina [Charitní sdružení rodina]
	Celodenní péče o duševně postižená děvčata a ženy	Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Opatrzności

		Bożej [Domov sociální péče vedený řádovými sestrami]
	Druh činností: vytváření podmínek pro sociální začlenění osob využívajících služeb „Střediska“ a také udržení efektu psychiatrické léčby a usnadnění klientům návratu do společnosti a zajištění jejich sociálních a zdravotních potřeb.	Powiatowy Ośrodek Wsparcia Perła w Wodzisławiu Śląskim [Okresní středisko podpory Perla v Wodzisławiu Śląskim]
	Služby pro oběti, svědky a pachatele násilí (konzultace, práce v korekčně-vzdělávací skupině)	Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie [Odborné okresní středisko pomoci obětem domácího násilí]
	Pomoc pro tělesně postižené osoby při rozvíjení jejich manuálních schopností	Caritas Archidiecezji Katowickiej Warsztat Terapii Zajęciowej Św. Hiacynta i Franciszka [Charita Katovické arcidiecéze, Dílny pracovní terapie sv. Hyacinta a Františka]
	Útulak pro muže žijící na ulici	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wodzisławskie [Spolek pomoci sv. Bratra Alberta – Koło Wodzisławskie]

Zdroj: vlastní zpracování

3.6.3 Zdravotní péče

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

V české části Euroregionu Silesia se nacházejí zařízení zajišťující jak základní, tak odbornou péči pro občany jednotlivých obcí, měst či spádových oblastí. Statisticky jsou v Moravskoslezském kraji sledovány vybrané typy zdravotnických zařízení dle okresů (viz tabulka).

Tabulka 59 - Přehled zdravotnických zařízení ve vybraných okresech, stav k 31.12.2019

Druh zařízení		Bruntál	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město	Okresy celkem
Nemocnice	počet zařízení	2	3	1	4	10
	počet míst	455	663	524	2516	4158
Odborné léčebné ústavy včetně detašovaných pracovišť	počet zařízení	3	-	4	3	10
	počet míst	220	-	1 251	192	1663
<i>z toho léčebny pro dlouhodobě nemocné*</i>	počet zařízení	2	-	1	2	5
Ostatní samostatná zdravotnická zařízení**	počet zařízení	35	85	61	175	356
Lékárny včetně odloučených pracovišť	počet zařízení	19	31	41	82	173
Zdravotnická zařízení celkem	počet zařízení	61	119	108	266	554

Pozn.: * Některé léčebny dlouhodobě nemocných se staly součástí nemocnic, nevykazují se jako samostatná zařízení.

** Zahnuje samostatné stomatologické laboratoře, samostatné rehabilitační zařízení, domácí zdravotní péči, samostatné zařízení psychologa, logopeda apod.

Pokud se jev nevyskytuje, je uvedeno -.

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, Zdravotnická zařízení podle okresů v roce 2019; UZIS, Zabezpečení zdravotní péče – územní srovnání

Mezi nejvýznamnější zdravotnická zařízení na území české části Euroregionu Silesia patří:

- Fakultní nemocnice Ostrava (www.fno.cz) - je největším zdravotnickým zařízením

na území české části Euroregionu Silesia poskytujícím základní, specializovanou i vysoce specializovanou zdravotní péči o děti i dospělé v celé šíři spektra lékařských oborů.

- Městská nemocnice Ostrava (www.mnof.cz)
- Slezská nemocnice v Opavě (www.nemocnice.opava.cz)
- Psychiatrická nemocnice v Opavě⁶⁰ (www.pnopava.cz) - zajišťuje poskytování komplexní psychiatrické péče ve spádovém území Moravskoslezského kraje. Jde o odborný léčebný ústav určený pro diagnostiku, léčbu a posouzení duševních chorob, léčení alkoholových a drogových závislostí včetně patologického hráčství.
- Rehabilitační ústav Hrabyně s detašovaným pracovištěm v Chuchelné (www.ruhrabynne.cz) - je odborným léčebným ústavem s dlouholetou tradicí v poskytování specializované rehabilitační péče, který patří mezi nejvýznamnější zařízení tohoto typu na území České republiky. Poskytuje specializovanou komplexní léčebnou rehabilitaci pacientům po úrazech a operacích pohybového ústrojí. Ústav má dvě pracoviště, v Hrabyni pro dospělé pacienty a v Chuchelné pro dospělé i dětské pacienty.
- Nemocnice Nový Jičín (<http://nemocnicenovyjicin.agel.cz>)

Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení

Stejně jako oblast sociálních služeb ani oblast zdravotnictví nepatří mezi typické oblasti přeshraniční spolupráce. Přesto i zde se objevují společné přeshraniční aktivity některých subjektů, jako je např. dlouholetá spolupráce Psychiatrické nemocnice v Opavě s Psychiatrickou nemocnicí v Branicích (Samodzielny Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. ks. bp. Józefa Nathana w Branicach). O přeshraniční spolupráci projeví zájem také např. praktičtí lékaři či lékařská komora. Nejvýznamnější posun ve vzájemné spolupráci učinila Fakultní nemocnice Ostrava a jejich polská partnerská nemocnice Wojewódzki szpital specjalistyczny NR 2 w Jastrzebiu Zdroju. Oba tyto partneři za přispění Fondu mikroprojektů v letech 2016 a 2017 úspěšně zrealizovali společný projekt se zaměřením na oblast medicíny katastrof. Zároveň tyto dva subjekty i nadále pokračují ve spolupráci, a to i za přispění finančních prostředků v rámci programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020. Tuto dlouhodobě rozvíjející spolupráci lze očekávat i v dalších letech.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Zdravotní péče v Polsku je poskytována prostřednictvím tří základních stupňů:

- První stupeň: jedná se o základní zdravotní péči, především praktické lékaře. Jsou prvním kontaktem v případě onemocnění, provádějí pravidelná kontrolní vyšetření a očkování.
- Druhý stupeň: tvoří ho specializovaná léčba, tedy ambulantní specializovaná péče, a je-li potřebná specializovaná léčba, vystaví žádanku na odborné vyšetření.
- Třetí stupeň: nemocnice. Jak lékař základní zdravotní péče, tak a specialista, může pacienta odeslat do nemocnice. Občan má právo si vybrat libovolnou nemocnici na území Polska, pod podmínkou, že je pojištěn u Národního fondu zdraví. Nemocnice přijímá pacienty bez žádanky pouze v případě jeho zranění, otravy, začínajícího porodu, ohrožení života nebo náhlého zhoršení zdravotního stavu⁶¹.

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí zařízení nabízející zdravotní péči v základním rozsahu, jakož i zařízení specializované péče, nemocnice a záchraná služba. K nejdůležitějším zdravotnickým zařízením na území polské části Euroregionu Silesia patří:

⁶⁰ Ke změně názvu z původního "Psychiatrická léčebna v Opavě" na nový "Psychiatrická nemocnice v Opavě" došlo od 1. července 2013.

⁶¹ <https://pacjent.gov.pl/system-opieki-zdrowotnej>

- Samostatná vojvodská nemocnice pro nervově a psychicky nemocné kněze biskupa Józefa Nathana, Branice (spolu s léčebně pečovatelským zařízením),
- Samostatné veřejné zdravotnické zařízení, Głubczyce (nemocnice spolu s léčebně pečovatelským zařízením),
- Okresní nemocnice Dr. Józefa Rostka, Racibórz,
- Ratibořské rehabilitační středisko pro postižené osoby,
- Regionální transfúzní stanice, Racibórz,
- Vojvodská odvykací léčebna a pečovatelské a léčebné zařízení, Gorzyce,
- Vojvodská plicní nemocnice Dr. Alojzego Pawelca, Wodzisław,
- Okresní veřejné zdravotnické zařízení, Rydułtowy a Wodzisław Śląski, sídlo Wodzisław Śląski (nemocnice).

S ohledem na odlišné systémy zdravotní péče a sociální péče platné v obou zemích existují pouze omezené možnosti česko-polské spolupráce.

3.6.4 Klíčová zjištění

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vzdělávací zařízení

- Na území české části Euroregionu Silesia se nacházejí vzdělávací zařízení všech stupňů od předškolního až po vysokoškolské, včetně speciálních škol pro žáky se speciálními potřebami či vzdělávací zařízení pro zájmové umělecké či jazykové vzdělávání.
- Mateřské školy se nachází ve více než 90 % obcí a základní školy se nachází ve více než 80 % obcí tvořících území české části Euroregionu Silesia.
- Na území české části Euroregionu Silesia je téměř 70 různých středních škol s mnoha studijními obory, dále pak 2 konzervatoře, střeá to v Ostravě a Opavě.
- Na území české části Euroregionu Silesia existuje 10 vyšších odborných škol, z toho 8 v Ostravě a 2 v Opavě, dále 4 vysoké školy, a to 3 v Ostravě a 1 v Opavě.
- Na území české části Euroregionu Silesia působí 29 základních uměleckých škol, které poskytují zájmové vzdělávání v různých uměleckých oborech.
- Podpora přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a přeshraničních projektů zaměřených na výchovu a vzdělávání patří k prioritám Euroregionu Silesia.
- V rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia představují projekty pro školy více než jednu třetinu všech projektů. Největší zájem o přeshraniční spolupráci je na obou stranách hranice u základních škol. Velmi dobře je rozvinutá také přeshraniční spolupráce vysokých škol.
- V roce 2019 byla vytvořena Polsko-česká asociace univerzit (nástupnictví „Konference rektorů slezských univerzit sídlících na území českého a polského Slezska“) s cílem podporovat vzájemnou spolupráci dotčených univerzit
- Z iniciativy Vysoké školy báňské-Technické univerzity v Ostravě vznikla v roce 2011 iniciativa s názvem PROGRES 3, jejímž hlavním smyslem je vytvořit přeshraniční vazby mezi univerzitami Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství a Žilinského, Trenčínského a Bánsko-bystrického kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací.

Zařízení sociálních služeb

- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zařízení poskytujících sociální služby, a to jak v oblasti sociální péče, tak i sociální prevence.
- Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce mezi zařízeními poskytujícími sociální služby.
- Úspěšně se rozvíjí přeshraniční spolupráce především mezi domovy pro seniory.
- K navázání přeshraniční spolupráce by byla vhodná také sdružení poskytující některé

služby sociální prevence, jako je např. sdružení ELIM v Opavě.

Zařízení zdravotní péče

- V české části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zařízení zajišťujících jak základní, tak odbornou péči.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází několik špičkových zdravotnických zařízení, jako je Fakultní nemocnice Ostrava, Psychiatrická nemocnice v Opavě či Rehabilitační ústav Hrabyně.
- Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení na území české části Euroregionu Silesia se od roku 2016 začíná rozvíjet, a to díky vzájemné spolupráci Fakultní nemocnice Ostrava a Wojewódzki szpital specjalistyczny NR 2 w Jastrzebiu Zdroju.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vzdělávací zařízení

- Nezbytné je zintenzivnit aktivity ve prospěch realizace společných projektů spočívajících v profesním vzdělávání.
- Síť základních a středních škol na území polské části Euroregionu je z hlediska stávajících potřeb odpovídající.
- V rámci Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia 2007-2013 projekty pro školy tvořily více než jednu třetinu všech projektů. Největší zájem o přeshraniční spolupráci přetrvává na základních školách, a to na obou stranách hranice. Dobře rozvinutá je rovněž přeshraniční spolupráce vysokých škol. V programové perspektivě 2014-2020 je zájem o přeshraniční spolupráci škol nadále vysoký.

Zařízení sociálních služeb

- Síť institucí sociální péče je přizpůsobená systému sociální péče a vyplývá z rozsahu vlastní působnosti a úkolů zadaných samosprávným územním celkem.
- Na území polské části Euroregionu Silesia se v každé obci nachází síť institucí poskytujících služby v rozsahu sociální péče, což vyplývá z organizace systému v Polsku.
- Euroregion Silesia podporuje rozvoj spolupráce mezi institucemi sociální péče.
- Úspěšně se rozvíjí především přeshraniční spolupráce mezi domovy pro starší osoby.

Zařízení zdravotní péče

- V polské části Euroregionu Silesia se nachází široká síť zdravotnických zařízení zajišťujících jak základní, tak i odbornou zdravotní péči.
- Na území polské části Euroregionu Silesia pracují vysoce kvalitní zdravotnická zařízení: Samostatná vojvodská nemocnice pro nervově a psychicky nemocné kněze biskupa Józefa Nathana, Branice, jakož i specializovaná Vojvodská plicní nemocnice Dr. Alojzego Pawelca, Wodzisław.
- Přeshraniční spolupráce zdravotnických zařízení není na území Euroregionu Silesia příliš rozvinuta.

3.7 KULTURA, SPORT, VOLNÝ ČAS A CESTOVNÍ RUCH

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Cestovní ruch

Česká republika se z pohledu cestovního ruchu dělí na 17 turistických regionů, které se dále dělí na turistické oblasti. Česká část Euroregionu Silesia je součástí turistického regionu

Severní Morava a Slezsko, který je dále rozdělen na šest turistických oblastí: Jeseníky-východ, Opavské Slezsko, Ostravsko, Těšínské Slezsko, Poodří - Moravské Kravaňsko a Beskydy – Valaňsko. Území české části Euroregionu Silesia se nachází zejména ve 2 turistických oblastech - Opavské Slezsko a Ostravsko, okrajově pak zasahuje do oblastí Jeseníky, Poodří – Moravské Kravaňsko a Beskydy – Valaňsko. V rámci každé turistické oblasti Moravskoslezského kraje existuje jednotka oblastního destinačního managementu, která spolupracuje jak s aktéry cestovního ruchu v daném území, tak s krajskou organizací Moravia Silesian Tourism. V rámci Moravskoslezského kraje mají všechny oblastní organizace destinačního managementu certifikát v rámci Kategorizace organizací destinačního managementu. Ta byla agenturou Czech Tourism spuštěna v roce 2018 a jejím cílem je zkvalitnění výkonu a efektivity činností v oblasti destinačního managementu a přispění ke zvýšení kvality a efektivity realizovaných marketingových aktivit.

Informační servis a služby spojené se zajištěním potřeb cestovního ruchu na lokální úrovni poskytuje široká síť turistických informačních center, která jsou certifikovaná nebo necertifikovaná. Základními parametry pro certifikaci je např. rozsah provozní doby, poskytnutí informací v cizích jazycích, zajištění průvodcovské služby, zprostředkování ubytovacích služeb či veřejný přístup k internetu. Do roku 2012 v ČR existovalo několik certifikovaných popisů činností turistických informačních center (TIC). Asociace turistických informačních center České republiky ve spolupráci s Českou centrálou cestovního ruchu - CzechTourism za podpory Ministerstva pro místní rozvoj ČR sestavily Jednotnou klasifikaci turistických informačních center České republiky, která je platná od dubna 2013.

Tabulka 60 - Přehled turistických informačních center na území české části ERS k 15.6.2021

Informační centrum	Město	Web	Turistická oblast
Certifikovaná informační centra			
Turistické informační centrum Bílovec	Bílovec	www.kcbilovec.cz	Poodří - Moravské Kravaňsko
Městské informační centrum Fulnek	Fulnek	www.ic-fulnek.cz	Poodří - Moravské Kravaňsko
Informační centrum Hlučín	Hlučín	www.info.hlucin.com	Opavské Slezsko
Turistické informační centrum Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	www.ichradec.cz	Opavské Slezsko
Turistické informační centrum Nový Jičín	Nový Jičín	www.icnj.cz	Beskydy - Valaňsko
Městské informační centrum Odry	Odry	www.infocentrum.odry.cz	Poodří - Moravské Kravaňsko
Turistické informační centrum Regionu Poodří	Bartošovice	www.regionpoodri.cz	Poodří - Moravské Kravaňsko
Turistické informační centrum Opava	Opava	www.opava-city.cz/cs/mestske-informacni-centrum	Opavské Slezsko
OSTRAVAINFO!!! Věž	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
OSTRAVAINFO!!! Svinov	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
OSTRAVAINFO!!! Elektra	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
OSTRAVAINFO!!! Přívoz	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
OSTRAVAINFO!!! Karolina	Ostrava	www.ostravainfo.cz	Ostravsko
Informační centrum Vítkov Vítkova	Vítkov	https://turista.vitkov.info/inf-ormacni-centrum/	Opavské Slezsko
Necertifikovaná informační centra			
Informační centrum a městská knihovna Horní Benešov	Horní Benešov	www.hbenesov.cz/informacni-centrum-a-mestska-knihovna/os-1016	Jeseníky-východ
Infocentrum Jeseník nad Odrou	Jeseník nad Odrou	www.regionpoodri.cz/o-regionu/15-informacni-centra/42-infocentrum-	Poodří - Moravské Kravaňsko

		jeseník-nad-odrou	
Turistické informační centrum Kravaře	Kravaře	www.kravare.cz/turista/informacni-centrum	Opavské Slezsko

Zdroj: Seznam certifikovaných TIC k 2.10.2020, dostupné na adrese: <http://www.aticcr.cz/certifikovana%2Dtic/ds-1113/p1=3110>

KLACR

Na území české části Euroregionu Silesia působil i klastř cestovního ruchu – spolek KLACR, o.s. se sídlem v Ostravě, který sdružoval více než tři desítky subjektů působících v oblasti cestovního ruchu na území turistického regionu Severní Morava a Slezsko. Tento spolek je však od poloviny roku 2018 v likvidaci a v posledních letech je tento institut nahrazován novými řízenými strukturami v oblasti cestovního ruchu – **destinační managementy** (viz blíže podkapitola 3.1.4).

Činnost Euroregionu Silesia v oblasti cestovního ruchu

Záhy po svém založení zahájil Euroregion Silesia aktivity v oblasti cestovního ruchu s cílem propagovat své území, zvýšit zájem turistů o tuto příhraniční oblast a podpořit rozvoj přeshraničního cestovního ruchu.

V letech 2001–2005 euroregion vzal na sebe roli koordinátora při účasti na veletrzích cestovního ruchu. Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem se podílel na organizačním a finančním zajištění prezentace svého území na mezinárodních veletrzích cestovního ruchu Regiontour v Brně, Holiday World v Praze, Tour Salon v Poznani či ITF SlovakiaTour v Bratislavě. Společnou česko-polskou expozicí na těchto veletrzích euroregion ukázal jednu z možností propagace příhraničního území, kde státní hranice nemá většího významu.

Díky svým zkušenostem v oblasti příhraničního turismu byla česká část euroregionu přizvána také do poradního sboru pro rozvoj cestovního ruchu Moravskoslezského kraje, kde působila v letech 2003–2006.

V letech 2004–2006 se Euroregion Silesia spolu s ratibořským okresem zapojil do mezinárodního projektu s názvem „Tour.com“. Tento projekt, který byl financován z prostředků Evropské unie prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIC (meziregionální spolupráce) a do kterého se zapojili partneři ze čtyř zemí (kromě polských a českých také partneři z Německa a Francie), byl zaměřen na problematiku cestovního ruchu v evropských příhraničních regionech.

V roce 2005 se česká část Euroregionu Silesia spolu s dalšími deseti partnery z šesti evropských zemí zapojila do mezinárodního projektu s názvem „E-learning Tools in Destination Management“ (E-learningové nástroje v destinačním managementu), financovaného z programu Leonardo da Vinci. Cílem projektu bylo vyvinout a zavést nový vzdělávací program v oblasti cestovního ruchu, a to jak pro pracovníky veřejné správy zabývající se cestovním ruchem, tak pro malé a střední podnikatele v oblasti cestovního ruchu.

V roce 2006 zástupci české části Euroregionu Silesia v rámci doprovodných akcí týdne evropských regionů a měst OPEN DAYS 2006 v Bruselu představili projekt atraktivní cyklistické stezky ve Slezsku podél polské hranice zvané „Slezská magistrála“. Tuto cyklostezku se díky městu Opava a dalším partnerům z řad obcí a měst na její trase podařilo dokončit v roce 2013.

Od roku 2012 je česká část Euroregionu Silesia partnerem města Opavy v projektech určených pro turistickou oblast Opavské Slezsko a financovaných z Regionálního operačního programu. V lednu 2012 uzavřela česká část euroregionu s městem Opava

smlouvu o partnerství v projektu s názvem „Zpracování marketingové strategie cestovního ruchu turistické oblasti Opavské Slezsko a realizace jejích aktivit“. V březnu 2013 pak byla uzavřena další smlouva o partnerství v navazujícím projektu s názvem „Akční plán turistické oblasti Opavské Slezsko 2013-2014“. Jedním z hlavních úkolů těchto společných aktivit bylo zajistit fungování jednotky profesní organizace - destinačního managementu dané turistické oblasti. Toto se už podařilo bez přímé účasti české části euroregionu (viz blíže podkapitola 3.1.4).

Od roku 2016 se pak obě části Euroregionu Silesia pustily do systematické práce nad zcela novým a výjimečným přeshraničním turistickým produktem „Stezka rozhleden a vyhlídkových míst v Euroregionu Silesia“. Produkt je rozdělen do dvou rovin, a to investiční část spočívající v samotných výstavbách rozhleden a vyhlídkových míst na území pokrývající Euroregion Silesia dle samotných potřeb investorů (obcí a měst), a neinvestiční část spočívající ve vytvoření ojedinělého přeshraničního produktu s názvem „Silesianka“. Celý záměr bude realizován v období od 10/2019 až do 9/2022.

Z prostředků Evropské unie určené na přeshraniční spolupráci (Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia programu INTERREG IIIA ČR-Polsko 2004-2006, Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013 a program INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020) bylo finančně podpořeno mnoho projektů v oblasti cestovního ruchu včetně investičních celků (např. rozhledny a vyhlídková místa). Toto se očekává i v následujícím programovém období 2021-2027.

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Turistický ruch

Za turistický ruch jsou v Polsku odpovědné: státní orgány, samospráva, turistické agentury a specializované organizace. Ze státních orgánů se jedná o parlament schvalující příslušné právní akty (jako např. zákon o turistických službách), vládu, ministerstvo sportu a cestovní ruch, jehož součástí je odbor turistiky a Polská organizace pro turistický ruch.

Odbor turistiky na ministerstvu sportu odpovídá za:

- vypracovávání, zavádění, monitorování a spoluúčast při tvorbě strategických vládních dokumentů a programů ovlivňujících rozvoj turistiky,
- provádění činností souvisejících s rozvojem turistické infrastruktury v Polsku,
- hodnocení fungování sektoru turistických služeb,
- vyřizování záležitostí souvisejících s realizací výzkumu v oblasti turistiky,
- inspirování činností a vyřizování záležitostí v oblasti vzdělávání pracovníků v turistickém ruchu,
- přijímání opatření, jejichž cílem je zvýšení konkurenceschopnosti polské turistické nabídky,
- programování a monitorování využívání rozpočtu v kapitole „turistika“.

Polská organizace pro turistický ruch (Polska Organizacja Turystyczna - POT) vznikla v roce 2000 a byla jmenována parlamentem na základě zákona o Polské organizaci pro turistický ruch ze dne 25. června 1999. Hlavním úkolem Polské organizace pro turistický ruch je propagace Polska jako atraktivní turistické země.

Regionální organizace pro turistický ruch (Regionalne Organizacje Turystyczne - ROT) vykonávají činnosti v menším měřítku než Polská organizace pro turistický ruch, protože působí na území daného vojvodství (v celé zemi je jejich 16). Na území vojvodství, na nichž rovněž působí Euroregion Silesia (tj. Slezského a Opolského), působí dvě organizace tohoto typu – Slezská organizace pro turistický ruch a Opolská organizace pro

turistický ruch.

Úkolem regionálních organizací pro turistický ruch je:

- koordinace propagačních činností ve vojvodství,
- vytvoření regionálního systému turistických informací,
- propagace turistických hodnot regionu v tuzemsku i v zahraničí,
- stimulování tvorby a rozvoje turistického produktu v regionu,
- inspirování a pomoc při vzniku místních organizací pro turistický ruch v regionu,
- vzdělávání pracovníků pro turistický ruch,
- provedení marketinkových výzkumů a analýz v oblasti turistického ruchu.

Místní organizace pro turistický ruch (Lokalne Organizacje Turystyczne - LOT) jsou nezávislémi subjekty a nepodléhají organizacím o regionálního charakteru. Mezi úkoly těchto organizací můžeme zařadit:

- shromažďování a aktualizaci údajů týkající se místních hodnot a turistické nabídky,
- vytvoření a rozvoj turistické nabídky vzniklé na základě místních hodnot,
- integrace místní společnosti pro zlepšení turistické atraktivity vlastních míst.

Polské turistické značky

Novou formou podpory rozvoje cestovního ruchu v Polsku jsou tzv. „Polské turistické značky“. Jedná se o projekt, jehož pořadatelé jsou Ministerstvo rozvoje technologií jako hlavní pořadatel a Polská organizace pro turistický ruch jako spoluorganizátor. Cílem projektu je vyplnění mezery díky podpoře vytváření tzv. turistických regionů, jejichž značka, vysoká kvalita poskytovaných služeb a konzistentní marketing mají podporovat zájem o cestování. Je nezbytné, aby informace týkající se místa byly věrohodné, aby si turista mohl dobře zorganizovat svou cestu a využít atrakcí a služeb soustředěné v rámci „PR“ dané značky.

V rámci projektu budou vytvářeny podmínky pro kooperaci turistických organizací, samospráv a subjektů ze sektoru cestovního ruchu, což by mělo přinést výsledky ve formě profesionalizace řízení cestovního ruchu na lokální úrovni. Cílem je navodit situaci, v níž sousední, a často dokonce konkurující si obce nebo lokální turistické organizace, zahájí spolupráci na tvorbě společné turistické nabídky pod jednu, mnohem silnější image a v rámci jednoho subjektu, který bude zodpovědný za řízení a propagaci dané značky⁶².

Ministerstvo rozvoje ve spolupráci s Polskou organizací pro cestovní ruch načrtlo rámce projektu „Polské turistické značky“, zatímco forma řízení turistické značky, jakož i její obsahové naplnění, mají být iniciativou hlásících se potenciálních účastníků plynoucí zdoła.

Turistická značka „Krajina Horní Odry“

Na území Slezského vojvodství plní roli lokální turistické organizace Svaz obcí a okresů Západního subregionu Slezského vojvodství se sídlem v Rybníku, který od 5. prosince 2019 spravuje turistickou značku **Krajina Horní Odry**.

Práce na vytvoření turistické značky pro Západní subregion probíhaly na objednávku maršálkovského úřadu od června 2019. V rámci úkolu byly kromě názvu turistické značky vypracovány rovněž 2 dokumenty:

- *Koncepce rozvoje turistických produktů Západního subregionu Slezského vojvodství,*
- *Strategie marketinkové komunikace Západního subregionu Slezského vojvodství.*

Kancelář Svazu spravuje webové stránky značky www.krainagornejodry.travel a profil na sociální síti Facebook, na nichž je uvedena turistická nabídka regionu, události a turistické aktuality. Svaz Západního subregionu je členem Slezské turistické organizace (ŚOT).

Oblast „Krajina Horní Odry“ na území Polské republiky zahrnuje jihozápadní části Slezského

⁶² Zródło : <https://www.polskiemarkiturystyczne.gov.pl/idea-projektu>

vojvodství na pohraničí s Českou republikou a Opolského vojvodství. Zahrnuje okresy rybnický, ratibořský, wodzisławský a města s právy okresu, jako jsou Rybnik, Żory a Jastrzębie Zdrój. Řeka Odra a její přítoky, kterými jsou Olše, Szotkówka, Psina, Ruda a Bierawka, vytyčují její územní působnost a spojují jednotlivé části.

Z geografického hlediska se jedná o povodí Horní Odry s Kozelskou kotlinou, Rybnickou pahorkatinou a Hlubčickou pahorkatinou. Horní Odra hydrograficky začíná od pramenů na Fidlově kopci v Oderských vrších v České republice a sahá do Kędzierzyna-Koźla (další úseky jsou Střední Odra a Dolní Odra).

Oblast působnosti Sdružení obcí povodí Horní Odry – polské strany Euroregionu Silesia, a v rámci 22 členských obcí, které ji tvoří, se překrývá s oblastí působnosti turistické značky „Krajina Horní Odry“. V souvislosti s tím se v materiálech týkajících turistické propagace Sdružení, nebo dokonce celého Euroregionu Silesia, může objevovat název turistické značky „Krajina Horní Odry“.

Důležitou roli při rozvoji turistiky v Polsku hraje Polské turistické a vlastivědné sdružení.

Polské turistické a vlastivědné sdružení (Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – PTTK) je nejstarším polským sdružením sdružujícím turisty a vlastivědce. Vzniklo ze spojení Polského tatranského sdružení (1873) a Polského vlastivědného sdružení (1906), kterých je právním nástupcem a dědicem jejich tradic, ideologie a rovněž majetku. Od vzniku v roce 1950 Polské turistické a vlastivědné sdružení rozvíjí a popularizuje vlastivědu a turistiku ve všech jejích formách. Nejpopulárnějšími disciplínami turistiky jsou: horská turistika, pěší turistika, kajaková turistika, jachtařská turistika, cykloturistika, mototuristika a lyžařská turistika.

Sdružení vypracovalo a zpopularizovalo vlastivědný program turistiky související s poznáváním vlasti, ochranou přírody, krajiny a památek. Vytváří podmínky usnadňující turistům a vlastivědcům cestování v tuzemsku i v zahraničí – pomáhá při individuálním cestování. Sdružení vytvořilo a popularizuje systém hodnocení a stupňů turistiky sloužící rozvoji zájmů o různé formy turistiky a vlastivědy. Polské turistické a vlastivědné sdružení popularizuje znalosti o turisticky nejatraktivnějších polských regionech a propaguje doma i v zahraničí polský turistický produkt – aktivní turistiku.

Polské turistické a vlastivědné sdružení sdružuje téměř 70 tisíc členů, kteří působí ve více než 3 tisících kroužků a klubů Polského turistického a vlastivědného sdružení. Kroužky a kluby tvoří pobočky Polského turistického a vlastivědného sdružení – územní jednotky sdružení mající právní subjektivitu. V současnosti v Polsku působí 289 poboček Polského turistického a vlastivědného sdružení.

Na území polské strany Euroregionu Silesia pracují 4 pobočky Polského turistického a vlastivědného sdružení:

- Pobočka Polského turistického a vlastivědného sdružení Ziemia Raciborska (*Ratibořsko*) v Ratiboři, www.raciborz.pttk.pl
- Pobočka Polského turistického a vlastivědného sdružení Wodzisław Śląski, www.wodzislawsl.pttk.pl
- Obecní pobočka PTTK v Kornowacu, <https://kornowacpttk.blogspot.com/>
- Pobočka PTTK Pszów, <https://pszow.wodzislawsl.pttk.pl/>

3.7.1 Kulturní památky a zajímavosti

A. Česká část euroregionu

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází řada kulturních, sakrálních, technických památek a zajímavostí, které lákají návštěvníky a obohacují život obyvatel. Turistické oblasti Opavské Slezsko dominuje především velké množství zámků a zachovalých pevností z 30. let 20. století. Ostravský region se pak právem pyšní řadou jedinečných technických památek. Dokumentují minulost města a tradici těžby černého uhlí. Díky své výjimečnosti jsou tyto památky světově unikátní. Bývalé významné doly a hutě jsou dnes využívány jako turistické atrakitivity. V regionu ovšem naleznete také řadu dalších atrakcí pro celou rodinu – ZOO, Svět miniatur a Slezskoostravský hrad.

V následujících tabulkách jsou uvedeny nejvýznamnější památky a zajímavosti české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 61 - Hrady a zámky

Název	Obec	Odkaz
Zámek Bílovec	Bílovec	www.zamekbilovec.estranky.cz
Zámek Dolní Benešov	Dolní Benešov	www.hrady.cz
Zámek Fulnek	Fulnek	www.ic-fulnek.cz/zamecky-komplex/o-1272
Zámek Hlučín	Hlučín	www.info.hlucin.com
Zámek Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	www.zamek-hradec.cz
Zámek Chuchelná	Chuchelná	www.hrady.cz
Zámek Kravaře	Kravaře	www.kravare.cz
Zámek Litultovice	Litultovice	www.litultovice.cz
Zámek Neplachovice	Neplachovice	www.neplachovice.cz
Žerotínský zámek	Nový Jičín	www.muzeum.novy-jicin.cz
Zámek Šilheřovice	Šilheřovice	www.zameksilherovice.cz
Zámek Velké Heraltice	Velké Heraltice	www.hrady.cz
Zámek Velké Hoštice	Velké Hoštice	www.hrady.cz
Slezskoostravský hrad	Ostrava	http://hrad.cerna-louka.cz
Hrad Víkštejn - zřícenina	Vítkov	www.hrady.cz

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 62 - Katedrály, významné kostely, kláštery, kaple, poutní místa

Název	Obec
Kostel sv. Stanislava	Bolatice
Dřevěná zvonička Pocheň	Brumovice
Kostel sv. Josefa při Kapucínském Klášteře	Fulnek
Chrám sv. Matouše	Hať
Dřevěný kostel sv. Petra a Pavla	Hněvošice
Křížová cesta Slezská kalvárie	Hradec nad Moravicí
Kostel sv. Bartoloměje	Kravaře
Kaple Nanebevzetí Panny Marie	Služovice
Kaple P. Marie Schönstatske	Strahovice
Kostel sv. Jana Křtitele	Sudice
Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie	Opava
Dominikánský kostel sv. Václava	Opava
Minoritský klášter s kostelem sv. Ducha	Opava
Kostel sv. Hedviky	Opava
Kostel sv. Vojtěcha	Opava
Kaple sv. Kříže (Švédská kaple)	Opava
Klášter řádu Dcer božské lásky s kaplí božského srdce páně (Marianum)	Opava

Katedrála Božského Spasitele	Ostrava
Filiální kostel sv. Václava	Ostrava
Kostel Neposkvrněného početí P. Marie	Ostrava – Přívoz
Dřevěný kostel sv. Kateřiny	Ostrava - Hrabová
Kostel svatého Pavla	Ostrava - Vítkovice
Kostel sv. Jana Křtitele	Velké Hoštice
Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Vítkov

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 63 - Muzea, skanzeny, ZOO, památníky, technické památky

Název	Místo	Typ objektu	Odkaz
Muzeum Bílovec	Bílovec	Muzeum	www.muzeum.kcbilovec.cz
Skanzen lidových tradic a řemesel	Bolatice	Skanzen	www.bolatice.cz
Muzeum Břidlice	Budišov nad Budišovkou	Muzeum	www.budisov.eu
Pozůstatky železniční trati ve Fulneku	Fulnek	Technická památka	www.ic-fulnek.cz
Větrný mlýn v Hlavnicích	Hlavnice	Technická památka	www.obechlavnice.cz
Muzeum Hlučínska	Hlučín	Muzeum	www.muzeum-hlucinska.cz
Muzeum Slezský venkov	Holasovice	Muzeum	http://slezskyvenkov.cz
Weisshuhnův kanál v Žimrovicích	Hradec nad Moravicí – Žimrovice	Technická památka	www.hradecinfo.cz
Rozhledna Šance v Jakubčovicích	Hradec nad Moravicí – Jakubčovice	Rozhledna	http://rozhledny.infocesco.cz
Muzeum Chuchelná	Chuchelná	Muzeum	https://www.muzeum-chuchelná.com/#
Zámecké muzeum Kravaře	Kravaře	Muzeum	www.kravare.cz
Větrný mlýn v Cholticích	Litultovice-Choltice	Technická památka	www.litultovice.cz
Muzeum Novojičínska	Nový Jičín	Muzeum	www.muzeum.novy-jicin.cz
<i>Muzeum klobouků</i>	<i>Nový Jičín</i>	<i>Muzeum</i>	
<i>Památník Jana Amose Komenského ve Fulneku</i>	<i>Fulnek</i>	<i>Památník</i>	
Muzeum Oderska a muzeum městského práva – Katovna Odry	Odry	Muzeum	www.odry.cz
Vodní mlýn Wesselsky	Odry	Technická památka	www.vodnimlyn.cz
Veselská rozhledna a rozhledna Pohoř-Olišová	Odry	Rozhledna	www.odry.cz
Slezské zemské muzeum	Opava	Muzeum	www.szm.cz
<i>Arboretum</i>	<i>Stěbořice – Nový Dvůr</i>	<i>Arboretum</i>	
<i>Areál čs. opevnění</i>	<i>Hlučín – Darkovičky</i>	<i>Pevnost</i>	
<i>Památník II. světové války</i>	<i>Hrabyně</i>	<i>Památník</i>	
<i>Památník Petra Bezruče</i>	<i>Opava</i>	<i>Památník</i>	
Obecní dům	Opava	Obecní dům s muzeem a výstavní galerií	http://tic.opava-city.cz/cs
Dominikánský klášter – Dům umění	Opava	Dům umění	
Městská věž Hláska	Opava	Vyhlídkové místo	

Ostravské muzeum	Ostrava	Muzeum	www.ostrmuz.cz
Areál MINIUNI – Svět miniatur	Ostrava	Venkovní expozice	www.cerna-louka.cz
Dolní oblast Vítkovice	Ostrava – Vítkovice	Technická památka	www.dolnivitkovice.cz
<i>Malý a velký svět techniky</i>	Ostrava – Vítkovice	Muzeum	
<i>Vysoká pec č. 1 s nástavbou Bolt Tower</i>	Ostrava – Vítkovice	Rozhledna	
Důl Michal	Ostrava – Michálkovice	Technická památka	www.dul-michal.cz
Landek Park	Ostrava – Petřkovice	Technická památka	www.landekpark.cz
<i>Hornické muzeum v Landek Parku</i>	Ostrava	Muzeum	
Hasičské muzeum města Ostravy	Ostrava	Muzeum	www.hzsmk.cz
Železniční muzeum moravskoslezské	Ostrava	Muzeum	www.zmms.cz
ZOO Ostrava	Ostrava	Zoologická zahrada	www.zoo-ostrava.cz
Rozhledna Sosnová	Sosnová	Rozhledna	www.sosnova.cz
Rozhledna Slatina	Slatina	Rozhledna	www.obecslatina.cz
Rozhledna Šibenice	Stěbořice	Rozhledna	www.steborice.cz
Rozhledna Halaška	Budišov nad Budišovkou	Rozhledna	www.budisov.eu
Rozhledna Blahutovice	Jeseník nad Odrou	Rozhledna	www.jeseniknadodrou.cz
Těchanovická vyhlídka	Staré Těchanovice	Rozhledna	www.staretechanovice.cz
Rozhledna Kanihůra	Bílov	Rozhledna	www.bilov.cz
Rozhledna Bílá hora	Kopřivnice	Rozhledna	https://rozhledna-bila-hora.cz/
Rozhledna Velký Javorník	Frenštát pod Radhoštěm	Rozhledna	

Zdroj: vlastní zpracování

Vybrané technické památky jsou součástí *Technotrasy*. Jedná se o virtuální trasu, která propojuje unikátní místa připomínající technické a řemeslné památky na území Moravskoslezského kraje. Z výše uvedených památek je součástí Technotrasy např. Muzeum Bílovec – Expozice knoflíků Massag, Weissshuhnův kanál v Žimrovicích, Větrný mlýn v Cholticích, Vodní mlýn Wesselsky, Dolní oblast Vítkovice, Hasičské muzeum města Ostravy, Železniční muzeum moravskoslezské aj.

Tabulka 64 - Přehled chráněných památek a území

Název památky / území	Obec	Typ památky / území	Od roku
Bílovec	Bílovec	MPZ	1992
Budišov nad Budišovkou	Budišov nad Budišovkou	MPZ	2003
Bratrský sbor ve Fulneku (Památník Jana Ámose Komenského)	Fulnek	NKP	1962
Fulnek	Fulnek	MPZ	1992
Hlučín	Hlučín	MPZ	1992
Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	MPZ	2003
Zámek Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí	NKP	2001
Nový Jičín	Nový Jičín	MPR	1967
Opava	Opava	MPZ	1992

Kaple sv. Kříže v Opavě	Opava	NKP	1995
Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě	Opava	NKP	1995
Odry	Odry	MPZ	1992
Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren	Ostrava	NKP	2002
Důl Michal v Ostravě	Ostrava	NKP	1995
Liskova vila v Ostravě	Ostrava	NKP	2008
Památník Rudé armády – mauzoleum v Ostravě	Ostrava	NKP	1978
Moravská Ostrava	Ostrava	MPZ	1992
Ostrava – Poruba	Ostrava	MPZ	2003
Ostrava – Přívoz	Ostrava	MPZ	2003
Ostrava – Vítkovice	Ostrava	MPZ	2003

Pozn.: NKP – národní kulturní památka; MPR – městská památková rezervace, MPZ – městská památková zóna
Zdroj: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/hledani.php>

Na území české části Euroregionu Silesia se rovněž nachází řada kulturních zařízení, jako jsou divadla, kulturní centra, galerie, výstavní sítě apod. K těm nejvýznamnějším patří:

- Slezské divadlo, Opava
- Národní divadlo moravskoslezské, Ostrava (Divadlo Antonína Dvořáka a Divadlo Jiřího Myrona)
- Divadlo Petra Bezruče, Ostrava
- Divadlo loutek, Ostrava
- Beskydské divadlo, Nový Jičín
- Loutkové divadlo, Opava
- Galerie výtvarného umění, Ostrava
- Galerie MAGNA, Ostrava
- Opavská kulturní organizace (Obecní dům a Dům umění)
- Dům kultury Akord, Ostrava – Zábřeh
- Kulturní centrum Hlučín
- Městské kulturní centrum Fulnek
- Centrum kultury a vzdělávání Moravská Ostrava
- PLATO – Platforma pro současné umění v Ostravě
- Dům kultury Bílovec

Tabulka 65 - Akce, festivaly

Název	Místo konání	Zaměření
Štěrkovna Open Music	Hlučín	Hudba
Festival ohňostrojí	Hlučín	Zábava, umění
Beethovenův Hradec	Hradec nad Moravicí	Hudba
Kravašský odpust	Kravaře	Zábava
Bezručova Opava	Opava	Literatura, výtvarné umění, divadlo, film, hudba
Colours of Ostrava	Ostrava	Hudba
Dny NATO	Ostrava	Technika
Letní shakespearovské slavnosti Ostrava	Ostrava	Divadlo
Folklor bez hranic	Ostrava	Hudba, tanec, folklor
Janáčkův máj	Ostrava	Hudba
Beats for love Ostrava	Ostrava	Hudba
Ostravské dny	Ostrava	Hudba
Mezinárodní festival outdoorových filmů	Opava, Ostrava	Film
Jeden svět	Opava, Ostrava	Film
Slunovrat	Opava	Hudba, tanec, folklor

Zdroj: vlastní zpracování

Matice slezská

Na území české části Euroregionu Silesia působí osvětová a kulturní organizace Matice slezská, jejíž historie sahá do roku 1877 a jejíž sídlo je v Matičním domě v Opavě. Tato organizace pečuje o zachování a rozvoj historických, kulturních, uměleckých a národních tradic Slezska. Při svých aktivitách spolupracuje s organizacemi na polské straně.

Organizace volného času

Na území české části Euroregionu Silesia působí mnoho různých organizací, které nabízejí nejrůznější volnočasové aktivity v podobě kroužků, kurzů, výletů, táborů apod. Jedná se především o střediska volného času a zájmová sdružení, z nichž některá již mají navázanu spolupráci s polskými partnery. Jsou to např. tato:

- Středisko volného času Opava - www.svcopava.cz
- Středisko volného času Budišov nad Budišovkou - www.svcbudisov.cz
- Občanské sdružení pro volný čas v Ostravě - www.osvolnycas.cz
- Světlo do života – občanské sdružení, Chlebičov - <http://svetlozivota.webnode.cz>
- Junák – svaz skautů a skautek ČR – střediska v jednotlivých městech - www.skaut.cz

K dalším organizacím volného času na území české části Euroregionu Silesia patří:

- Dům dětí a mládeže, Ostrava – Poruba - www.ddmporuba.cz
- Salesiánské středisko volného času Don Bosko Ostrava - <http://ostrava.sdb.cz/stredisko-volneho-casu>
- Středisko volného času Ostrava – Moravská Ostrava - www.svcoo.cz
- Středisko volného času Korunka, Ostrava - www.svc-korunka.cz
- Středisko volného času Ostrava – Zábřeh - www.svczabreh.cz
- Centrum volného času Kravaře - www.cvckravare.cz
- Dům dětí a mládeže Hlučín - www.ddmhlucin.cz
- Středisko volného času Vítkov - www.svc-vitkov.cz
- Středisko volného času Fokus Nový Jičín - www.fokusnj.cz
- Středisko volného času Odry, Odry – www.svcodry.cz
- Středisko volného času při SPgŠ a SZŠ sv. Anežky, Odry - www.cssodry.cz
- Dům dětí a mládeže Bílovec, Bílovec – www.ddmbilovec.cz

B. Polská část euroregionu

V polské části Euroregionu Silesia se nachází mnoho kulturních památek a jiných atrakcí, které svědčí o bohatém kulturním dědictví příhraničního regionu. Patří mezi ně takové objekty jako hrady, zámky, paláce, sakrální objekty, muzea, památníky, apod. Objekty, které si zaslouží pozornost, lze nalézt na území každé obce. Tyto zdroje mohou být základem pro vytvoření přeshraničního turistického produktu. Důležitou výhodou je rozmístění objektů tohoto typu, které tvoří síť pokrývající celou oblast. Nejdůležitější turistické atrakce polské části Euroregionu jsou uvedeny v následujících tabulkách.

Tabulka 66 - Hrady, zámky, sídla, palácové a parkové komplexy

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Zámek Szczyty
Branice	Zámky Branice a Wysoka
Gaszowice	Zámeček vybudovaný po roce 1685 v neogotickém slohu v Czernicy
Głubczyce	Zámek z 16. století (přestavěný v 19. století) Grobniki Klasicistní zámek z 19. století Pielgrzymów Zámek Pomorzowice postavený v roce 1614 starostou krnovského kněžství Hartwiche von Stitten, přestavěný v roce 1905.

	Zámek Klisinie (aktuálně Domov s pečovatelskou službou)
Gorzyce	Zámek a park Gorzyce, který se skládá z: zámku hraběte Arco, loveckého zámečku a anglického parku
Kietrz	Trosky paláce Gaszynów z 17. století Barokní zámek Nasiedle s výzdobou ve stylu régence z 18. století
Kornowac	Zámek Rzuchow Zámek Pogrzebień
Krzanowice	Palác Wojnowice – palácový a parkový komplex z 19. století
Krzyżanowice	Palácový a parkový komplex Krzyżanowice pocházející z 19. století Zámek v Chałupkach obklopený parkem s pozůstatky příkopu a pozůstatky bastionových opevnění Zřícenina zámku v Tworkówě pochází ze 16. století – obnovená a zabezpečená s atraktivní 21 metrovou vyhlídkovou věží
Kuźnia Raciborska	Pocisterciácký klášter a zámecký a parkový komplex v Rudach
Lyski	Parkový a palácový komplex z přelomu 19. a 20. století v Dzimierzu Palácové budovy pro služebnictvo z počátku 20. století v Dzimierzu Klasicistní zámeček z roku 1800, Lysky Lovecký zámeček Zwonowice
Marklowice	Dwór, polovina 19. století, přestavba přibližně v roce 1910, v současnosti obytný dům Zámeček z 19. století v Markłowicích Górnych, tak zvaný „Zameczek“ z druhé poloviny 19. století Dub letní, ul. Dębowa
Nędza	Lovecký zámeček v rezervaci Łęczczok
Pietrowice Wielkie	Zámek v Krowiarkach Zámeček v Samborowicích
Pszów	Zámeček z 19. století v Krzyżkowicach
Racibórz	Piastovský hrad s hradní kaplí Lovecký zámeček „RAFAKO“
Rudnik	Paláce v Rudniku, Ślawikowie, Łubowicach, Brzeźnicy, Czerwięcicach, Szonowicach, Jastrzębiu, Modzurowie, Strzybniku
Wodzisław Śląski	Rytířská bašta – na zalesněném kopci Grodziska se kdysi nacházel myslivecký zámeček. V současnosti je jeho pozůstatkem Romantická věž. Byla postavena v roce 1867 Edwardem Braunsem Zámeček v Jedłowniku – byl postavený v 80. letech 19. století. V současnosti tam sídlí domov sociální péče pro děti Kongregace Sester Boží Prozřetelnosti Dietrichsteinský palác – postavený v letech 1743-47 tehdejším majitelem Wodzisławi Guidobaldem Josefem von Dietrichsteinem Palácový a parkový komplex v obci Kokoszyce – palác, který dal postavit přibližně v roce 1822 tehdejší majitel Wilhelm Franz von Zawadzki, s přílehlým parkem Lázeňská budova – dnešní Wojvodská plicní nemocnice

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 67 - Chrámy, kostely, kláštery, kaple, poutní místa, památky a sakrální objekty

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Dřevěný kostelík sv. Josefa v Baborově - jeden z nejkrásnějších dřevěných sakrálních objektů na Horním Slezsku Kaple Ježíšova srdce v Baborově Mariánský sloup v Baborově Kostely v Sucheju Psinie, Babicach, Boguchwałowie, Dziećmarowie, Dzielowie, Księżym Polu, Baborowie, Rakowie Czerwonkowie, Tłustomostach Kaplička v Sułkowie
Branice	Kostely v Bliszczycach, Branicach, Wysokiej, Wiechowicach, Włodzieninie, Lewicach, Wódce Klášter sester Neposkvrněné Marie, Branice
Gaszowice	Kostel Nejsvětější Panny Marie Polské Královny v Czernicy

	Farní Kostel Prozřetelnosti Boží v Gaszowicach Kostel Maksymiliana Marii Kolbego v Szczerbicach Kaplička u cesty sv. Jana Nepomuckého
Głubczyce	Farní kostel Narození Panny Marie z 2. poloviny 13. století Pozdně barokní klášterní komplex Františkánů z 18. století Mariánský sloup z roku 1738 Kostel sv. Trojice v Opawicy postavený v letech 1701-1706 Kostel Povýšení svatého kříže z roku 1910 v Bogdanowicích Kostel sv. Jana Křtitele z roku 1575 v Chomiaży Kaple sv. Barbory ze sklonku 18. a 19. století, u kterého je pramínek, ze kterého voda podle místních pověstí od 17. století měla zázračnou moc Kostel Povýšení svatého kříže v Klisinie
Gorzycy	Socha sv. Jana Nepomuckého v Bluszczově postavená na vrcholu rozlehlého kopce Kamieniec Svatostánek Matky Boží Fatimské v Turzy Śląskiej Památková kaple Svaté Rodiny v Olzie Starý hřbitov u kostela v Gorzycach Kostel Krále Krista v Czyżowicach Kostel Svatého Anděla Strážného v Gorzycach Kostel Nejsvětější Marie Panny Královny Míru v Olzie Kostel Svatého Ducha v Gorzycach Osinach Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Rogowie Výklenková kaple v obci Bluszczów
Jejkowice	Farní kostel MB Škapulířské a Sv. Piuse X. Kaplička Svatého Jana Nepomouckého z roku cca 1890
Kietrz	Barokní farní kostel sv. Tomáše s trojlodní bazilikou s valenou klenbou (17. století) Pozdně barokní hřbitovní kaple sv. Kříže z poloviny 17. století Klášterní kostel Tří králů v Raciborskiej ulici Socha navštívení sv. Alžběty z roku 1730 Barokně klasicistický farní kostel v Nowej Cerekwi Goticko-renesanční farní kostel z konce 16. století v Pilszczu Kostel sv. Bartoloměje, Dzierżysław Kaple sv. Anny, z roku 1842, Kozłówki Kostel narození nejsvětější Panny Marie, z roku 1906, kostelní hřbitov, ze 17. století, ohrazení s kaplemi s výklenky ze 17. století, Lubotyń
Kornowac	Kostel Svatého Bartoloměje v Pogrzebieniu Kaple Svatého Jana Nepomuckého v Pogrzebieniu Kaple Svatého Blažeje v Pogrzebieniu Kaple Svatého Jana v Kornowacu Kostel Neuposkvrněného Srdce NMP v Kobyli Kaple v Kobyli Kaple v Łańcach Kostel Svatého Kryštofa v Rzuchowie Kaple Svatého Augustína v Rzuchowie
Krzanowice	Barokně-klasicistický kostel Povýšení svatého Kříže v obci Wojnowice z roku 1795 Novobarokní kostel sv. Václava v obci Krzanowice z roku 1914 Pozdně barokní kostel sv. Mikuláše v obci Krzanowice z roku 1744 Novogotická kaple a kostel sv. Barbary v obci Pietraszyn z roku 1884 Novogotický kostel sv. Augustína v obci Borucin z roku 1906 Kostel Krista krále v Bojanově
Krzyżanowice	Kostel sv. Petra a Pavla v Tworkowie, ve kterém je krypta s rakvemi z roku 1650 Kostel sv. Anny v Krzyżanowicích Poutní kostel Svatého Urbana z roku 1779 Kostel Všech svatých v obci Bierńkowice Kostel sv. Hedviky v obci Bolesław Kostel Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v obci Roszków Kostel sv. Anny v obci Chałupki

	<p>Kostel Nejsvětější Trojice v obci Rudyszwałd Kostel sv. Hedviky v obci Zabełków Kaplička v obci Bieńkowice Socha sv. Jana Nepomuckého v obci Krzyżanowice</p>
Kuźnia Raciborska	<p>Bazilika Nanebevzetí Nejsvětější Panny Marie / Sanktuarium Matky Boží Pokorné v Rudach Kostel Svaté Máří Magdalény na hřbitově v Rudach Kostel Svaté Máří Magdalény v Kuźni Raciborskiej Kostel Nejsvětějšího Srdce Pana Ježíše v Turzu Kaple Svatého Jana Nepomuckého v Kuźni Raciborskiej Pomník Svatého Jana Nepomuckého v Kuźni Raciborskiej z 18. století Hřbitovní kaple v Kuźni Raciborskiej Farní budova v Rudach Kaple Jana Nepomuckého v obci Budziska Kaple sv. Isidora Orače v obci Jankowice Kaple sv. Urbana v obci Ruda Kozielska Kaple v obci Turze</p>
Lubomia	<p>Dřevěná kaple Panny Marie Růžencové z roku 1770 v obci Buków Dřevěná kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1700 v obci Lubomia Kaple Černé madony čenstochovské v obci Grabówka Farní kostely v obcích Lubomia, Syrynia, Nieboczowy a Buków Pomník sv. Stanislava Kostky v obci Lubomia Lubomia: socha sv. Jana Nepomuckého, kaple z 17. Století</p>
Lyski	<p>Kaple Boží Matky Andělské Královny z roku 1854 v Adamowicích Neogotický farní kostel sv. Markéty z roku 1906 v obci Lysky Hřbitov z 16. století společně s komplexem historických náhrobků z 19. a začátku 20. století a neogotickou hřbitovní kaplí rodiny Poedníků z 19. století v obci Lysky Kajícnický kříž ve tvaru písmena „T“ z období mez 14. a 16. stoletím v obci Lysky Neorománský kostel z roku 1905 sv. Mikuláše, který je také nejstarším patronem slezských kostelů v Pstrážne Neorománský farní kostel sv. Apoštolů Šimona a Judy Tadeáše z roku 1911 společně s hřbitovem ze 17. století v obci Raszczyce Kostel Adamowice Kostel Zwonowice Kostel/Kaple Żytna Kostel Nejsvětější Panny Marie Královny Andělů v obci Adamowice Kostel Panny Marie Růžencové v obci Zwonowice Kostel sv. Jana Nepomuckého v obci Żytna Kaple Jana Nepomuckého v obci Żytna</p>
Marklowice	<p>Farní kostel sv. Stanislava Biskupa a Mučedníka Farní kostel Narození Nejsvětější Panny Marie v obci Marklowice-Chałupki Farní hřbitov počátek 2. světové války rozšířený v 60. letech 20. století</p>
Mszana	<p>Hřbitov z první poloviny 15. Století Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Połomi Neogotický kostel sv. Jiřího v Mszaně z roku 1898 společně s územím kolem kostela</p>
Nędza	<p>Kostel Matky Boží Růžencové v Nedze Farní kostel Svaté Anny v Babicach Farní kostel Dobrého Pastýře v Górkach Ślaskich Kostel Józefa Robotníka v Zawadzie Ksiazecej Kaple na ul. Ofiar Oświęcimskich v obci Górki Ślaskie; Kaple sv. Jana Nepomuckého v obci Łęg; Kaple Nejsvětější Panny Marie v obci Łęg; Kaple Panny Marie v obci Łęg; Kaple na ul. Jana Pavla II. v obci Nędza; Kaple na ul. Gliwicka v obci Szymocice;</p>
Pietrowice Wielkie	<p>Dřevěný poutní kostelík sv. Kříže v obci Pietrowice Wielkie Farní kostely v Krowiarkach, Makowie, Pawłowie, Cyprzanowie,</p>

	Samborowicach, Pietrowicach Wielkich Modlitební kapličky a polní kříže
Pszów	Barokní bazilika Narození Svaté Panny Marie s křížovou cestou Křížová cesta se zděnými kapličkami Kostel Nejsvětějšího Srdce Pana Ježíše v Krzyzkowicach Historický hřbitov z 19. století Kláster Sester Boromejek
Racibórz	Mariánský sloup Bývalý dominikánský kostel sv. Ducha – Muzeum Kostel Nanebevzetí Panny Marie (farní) Bývalý dominikánský kostel sv. Jakuba Kostel sv. Mikuláše Kostel sv. Jana Křtitele Kostel Boží Matky Hrob bohobojné Dulcissimy Barokní socha Svatého Jana Nepomuckého na náměstí Plac Dlugosza a v ulici Bosacka Kostel Svatého Srdce Ježíšova Kostel Svatého Kříže Kostel Svatého Josefa Kostel Matky Boží Růžencové Kostel Svatého Matouše a Matěje Kostel Svatého Paschalisa Kostel sv. Hedviky Hřbitov Jeruzalem Evangelický hřbitov s domem hrobaře a kaplí
Rudnik	Kostel v Rudniku Kostel v Sławikowie Kostel v Łubowicach Kostel v Modzurowie Kostel v Gamowie Laski (neogotická kaplička u cesty s věžičkou a zvonem) Grzegorzowice (kaplička u cesty z 19. století s lidovou barokní sochou sv. Jana Nepomuckého a středověký žulový kajčnický kříž) Ponięcice (zámecký hřbitov a hřbitovní kaple z 18. století, kaplička z konce 18. a začátku 19. století s lidovou barokní sochou sv. Jana Nepomuckého) Czerwięcice (hřbitovní kaple z 19. století, kapele z 18. století s barokním lidovým oltářem a lidovým obrazem Panny Marie Čenstochovské, u kapličky je nejstarší kamenný kříž na Ratibořsku s datem 1720) Szonowice (kaplička u cesty z 19. století, uvnitř dřevěný neogotický oltář s barokní lidovou sochou sv. Jana Nepomuckého) Gamów (kapličky z 18. a 19. století) Strzybnik (kaplička u cesty z 19. století s sochou sv. Jana Nepomuckého)
Świerklany	Kostel Těla a Krve Páně v Jankowicach Studánka v Jankowicach Kostel Svaté Anny ve Świerklanach Dolnych Kostel Nejsvětější Panny Marie Královny Rodin v obci Jankowice
Wodzisław Śląski	Farní kostel Nanebevzetí Nejsvětější Panny Marie Socha sv. Jana Nepomuckého Kaplička na Grodzisku Evangelický kostel spolu s pofrantiškářským klášteřem na ul. Minorytów

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 68 - Muzea, skanseny, technické památky, kulturní dědictví

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Vodovodní tlaková věž v Baborově a Dziećmarowie
Branice	25 archeologických stanišť vepsaných do vojvodského seznamu památek Kamenné sochy a dřevěné polychromie v Branicach, Jakubowicach,

	Jędrychowicach a Włodzieninie
Gaszowice	Šachta/důl Cecylia v Czernicy Šachta/důl Erbreich v Czernicy
Głubczyce	Kniha městských práv Okresní muzeum v Głubczycach
Gorzycy	Archeologické stanoviště - středověké hradiště v Gorzyczkach
Kietrz	Archeologická stanoviště pod dohledem Wojvodského konzervátora památek v obci Dzierżysław Tříobloukový železniční viadukt z roku 1907
Kornowac	Štežka polských husarů
Krzanowice	Regionální světnice v Borucinie v místním kulturním středisku Regionální světnice v Wojnowicach Regionální komora v obci Krzanowice v místě bývalé cihelny, kde je prostor s exponáty rozdělen na zóny: domácnost, pohraniční stráž, hasičský záchranný sbor, pekárna, školní třída, prádelna, ordinace, elektronika
Krzyżanowice	Muzeum kovářství v Bieńkowicích Mlýn v Tworkowě Muzeum černého dubu v přírodě v obcích Krzyżanowice a Roszków / Expozice Černého dubu v Centru Horní Odry v obci Chalupki Vodní mlýn v obci Bolesław
Kuźnia Raciborska	Památková stanice úzkokolejné železnice v Rudach
Lubomia	Muzeum v základní škole v obci Syrynia (Školní pamětní místnost) Grodzisko Gołęźyców ze 17. – 18. století.
Mszana	Regionální světnice v Gogolowej
Nędza	Úzkokolejná dráha
Pietrowice Wielkie	Franská zástavba v obci Cyprzanów a částečně v Pietrowicach Wielkich
Pszów	Objekty po bývalé šachtě/dolu „Anna“ – dva výtahové stroje šachty Chrobry I, budova bývalého kasina, elektrotopárna
Racibórz	Slezská geofyzikální observatoř Muzeum v Ratiboři s historicko-etnografickou expozicí (v tom také „egyptská mumie“) Zámecký pivovar Zemědělská sýpka v Sudole
Rudnik	Gamów (mlýn z roku 1916) Památky po Josefu von Eichendorffu v Łubowicích Vesnické muzeum lužické kultury v Łubowicích Mlýn v Brzeźnicy Zahrady Biskupa Gawliny v Strzybniku Pokoj tradic v obci Rudnik při Obecní veřejné knihovně Palác v obci Ślawików – palácové místnosti
Świerklany	Dům galerie umění rodiny Holesz ve Świerklanach
Wodzisław Śląski	Dietrichsteinský palác Štola s expozicí těžební technologie

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Tabulka 69 - Památkové objekty, historické pomníky, pamětní místa

Název obce	Název a popis zajímavosti
Baborów	Smírčí kříže v Baborowie a Dzielowie Neogotická kaple Srdce Ježíšova v Baborowie Dřevěný kostel Svatého Josefa a Barbory v Baborowie Pamětní deska připomínající účastníky „Pochodu smrti“ z roku 1945 Kostel sv. Kateřiny v obci Babice Městské uspořádání obce Baborów Palácový a parkový komplex v obci Szczyty Farní kostel Narození Nejsvětější Panny Marie v obci Baborów Kaple Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v obci Baborów Farní kostel sv. Matouš v obci Boguchwałów Farní kostel sv. Archanděla Michaela v obci Dziećmarów

	Farní kostel sv. Mikuláše v obci Dzielów Farní kostel sv. Bartoloměje v obci Księżę Pole Farní kostel sv. Jošta v obci Sucha Psina Radnice v obci Baborów
Branice	Vyhlídková věž Włodzienin
Gaszowice	Historická část základních škol v Piecach a v Czernicy Pomník českého letce Jarolíma Gucmana v Czernicy Obelisk na počest padlých během slezských povstání a během okupace II. světové války u ZS Czernica Pomník věnovaný povstalcovi Janu Barciokowi
Głubczyce	Renesanční radnice postavená v roce 1570 na místě dávného měšťanského domu z 14. století s využitím prvků původní budovy, zničená během druhé světové války a zrekonstruovaná v letech 2006-2008. Náměstí ve tvaru čtvrtiny kruhu Městský úřad Głubczyce Městské hradby s věžemi
Gorzyce	Zámecký a parkový komplex v Gorzycach jehož součástí je zámek hraběte Arco, lovecký zámeček a park v anglickém stylu Socha Svatého Jana Nepomuckého z 18. století v Bluszczowie Historické hornické obytné domy „familoki“ v Kolonii Fryderyk Kaple Svaté Rodiny z roku 1801 v klasicistním slohu Výklenková kaple v obci Bluszczów
Jejkowice	Lesní chata spolu s komplexem zástavby v ul. Niewiadomska Krčma „Strzelec“ v ul. Główna Hřbitov v ul. Niedobczycka
Kietrz	Park z 17. Století a hospodářské budovy v Nasiedlu Franská zástavba v obci Pilszcz
Kornowac	Pomník obětí II. světové války v Pogrzebieniu Pomník obětí nacistického tábora v Pogrzebieniu Pomník obětí Rudé armády a NKVD v Pogrzebieniu Pomník památce padlých v III. slezském povstání – areál zámku v Rzuchowie
Krzanowice	Pomníky padlých vojáků z dob I. a II. světové války v lokalitách Krzanowice, Pietraszyn Wojnowice, Bojanów, Borucin Deska věnovaná padlým a nezvěstným během I. světové války obyvatelům Pietraszyna Hřbitov u kostela sv. Václava v Krzanowicach
Krzyżanowice	Smírčí kříž v Rudyszwaldu z 14. století – kamenný pomník středověké jurisdikce vytesaný z pískovce Lamusy (sýpky) v Boleslawiu a Bieńkowicach Kostel a krypty v obci Tworków Pomník na počest padlých ve Slezském povstání a v době 1. světové války v obci Roszków Pomník slezských povstalců v obci Zabelków
Kuźnia Raciborska	Pomník vítězství, Kuźnia Raciborska, Plac Zwycięstwa Nemocnice Sester svatého Františka - "Nemocnice Rogera" z roku 1858 Rudy, ul. Raciborska 10 Budova císařské pošty, Rudy, ul. raciborska 19 Rudy - Parkový komplex, Budova zahradníka Rudy - Parkový komplex, „čtyřák“ (bývalá hudební škola) Vila v Kuźnii Raciborskiej, ul. Powstańców 5 Budova pošty v Kuźnii Raciborskiej, ul. Powstańców 9 Pomník padlých v I. světové válce - Kuźnia Raciborska u kostela Pomník padlých v I. světové válce v Rudach - u kostela Sv. Rogera
Lubomia	Hrobka Bordynowské paní z roku 1751 Grabówka: špejchar (sýpka) z 18. století Dřevěná kaple Panny Marie Růžencové z roku 1770 v obci Buków Dřevěná kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1700 v obci Lubomia Pomník sv. Stanislava Kostky v obci Lubomia Socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1738 v obci Lubomia

Lyski	<p>Lesnická chata, postavená kolem roku 1890 v Adamowicach Budovy zámečku tzv. „čtyřáky“ z počátku XX. století v Dzimierzu Budova střediska sociální péče postavená jako tzv. Dům pro chudé, Josefem Benediktem Polednikem v Lyskach Dřevěno-zděný dům v Suminie, postavený ve tvaru písmena „L“ z roku 1870 na předchozích základech Budova polského celního úřadu a služebny policie v Suminie u bývalé polsko – německé hranice, existující v letech 1922 - 1939 Hladomorny (sklepy) s křížově-žebrovou klenbou na kopci Bernadkowiec (Raszczyce) Lovecký zámeček ve Zwonowicach vybudovaný kolem roku 1887 Deska věnovaná obětem nacistického teroru (Pstrążna, Kostel sv. Mikuláše v Pstrążnej ul. Wyzwolenia), Hrob polského vojáka Jana Balcer, který zahynul při odminování polí (Pstrążna, farní hřbitov ul. Wyzwolenia), Pomník připomínající návrat z 3. povstání 9. roty SPP Rybnického regionu 1921, (Pstrążna, na svahu v ul. Wyzwolenia), Pomník věnovaný padlým slezským povstalcům 1919-1921 a zastřeleným a zavražděným v koncentračních táborech 1939-1945 (Pstrążna, farní hřbitov ul. Wyzwolenia), Hromadný hrob 33 vězňů KL Auschwitz -Birkenau zavražděných německými fašisty na evakuační trase v lednu 1945, z tzv. „Pochodu smrti“ (Zwonowice, lesní cesta vedlejší ul. Sumińskie), Hromadný hrob 9 politických vězňů zavražděných během evakuace tábora v Osvětimi v lednu 1945 z tzv. „Pochodu smrti“ (Raszczyce, vedlejší silnice ul. Rybnicka), Válečný hromadný hrob 27 vězňů zavražděných během evakuace tábora v Osvětimi v roce 1945 (Lyski, ul. Sikorskiego), Pomník věnovaný padlým obyvatelům Lysek a okolí během Slezských povstání a těm, kteří zahynuli v německých koncentračních táborech (Lyski, farní hřbitov ul. Rybnicka), Deska věnovaná paměti vojáka I. Armády polského vojska Jana Lubczyńského, který zahynul při odminování polí (Raszczyce, hřbitov u farního kostela), Pomník věnovaný padlým obyvatelům Raszczyc a Budzina, kteří zahynuli jako vojáci německé armády během I. a II. světové války (Raszczyce, hřbitov u farního kostela), Pomník věnovaný neznámým vězňům KL Auschwitz-Birkenau zavražděným během evakuace tábora v Osvětimi z tzv. „Pochodu smrti“, slezským povstalcům padlým v letech 1919-21 a během II. světové války 1939-45 (Żytna, ul. Rybnicka).</p>
Marklowice	<p>Budova Základní školy č. 2 v obci Marklowice-Chałupki z let 1903-1905 (rozšířená v roce 2014) Budova Základní školy č. 1 (roky 1903-1905) rozšířená v letech (1929-1930 a 1970) Budova mateřské školky z roku 1844 Pomník slezských povstalců z roku 1924 Pamětní deska věnovaná obyvatelům města padlým za druhé světové války, na stěně farního kostela Pomník koncentračního tábora Auschwitz Birkenau Pomník postavený v roce 2000 u příležitosti 700. výročí založení obce Marklowice Kříže u cesty: ul. Wyzwolenia/Porzeczkowa (1908), ul. Wiosny Ludów 78 (1936) i ul. Wiosny Ludów 73 (1901), ul. Świerkowa/Wyzwolenia (1887), ul. Bławatkowa (dřevěný kříž v poli), ul. Wyzwolenia 136 (19., 20. století), ul. Goplany 2 (1889) i ul. Goplany 42 (1960), ul. Szymanowskiego 62 (1937), ul. Krakusa w polu (1937), ul. Krakusa 2 (1905)</p>
Mszana	<p>Klasicistická fara v Polomni z prvního čtvrtletí 19. století, památkově chráněná (zapsaná do seznamu památek slezského vojvodství pod č. 741/66)</p>

	<p>Památník obětem pochodu smrti na hřbitově v Mszanie Hrob povstalců v Mszanie Hrob povstalců v Polomi</p>
Nędza	<p>Lomecký zámek v rezervaci Łęczczok Hromadný hrob obětí z Osvětími v Górkach Ślaskich na farním hřbitově</p>
Pietrowice Wielkie	<p>Pomník padlých během I. a II. světové války v Pietrowicach Wielkich Pomník padlých během I. a II. světové války v Samborowicach Zámecký park v Krowiarkach</p>
Pszów	<p>Bazilika Narození Nejsvětější Panny Marie Pszowska kalvárie Pamětní místo válečných veteránů Pomník Připojení Slezska k Polské matici Pomník-hrobka vedle baziliky připomínající obyvatele Pszowa, kteří padli během Slezských povstání, a obyvatele Pszowa zabití v hitlerovských vězeních a koncentračních táborech. Pod deskou je umístěna urna se zemí z koncentračního tábora v Osvětími. Farní dům – v roce 1942 zde vznikl německý tábor pro vysídlené Poleny č. 58. Dostaly se do něj polské rodiny vysídlené z Horního Slezska. Místo, kde byl zastřelen Józef Tytko Pomník Franciszka Chrószcze Pomník Edwarda Łatky Budova městského úřadu Těžní věž Jan Budova těžního stroje Chrobry I</p>
Racibórz	<p>Historická bašta a středověké obranné hradby Bludný balvan z doby ledové Vodárenská věž Budova soudu z roku 1826 Budova soudu z roku 1892 Věznice z roku 1821 Historický domov sociální péče „Dům sv. Notburgy“ z roku 1886</p>
Rudnik	<p>Rudník (stodola z konce 19. století, palírna z roku 1910) Brzeźnica (zámecký špejchar z 19. století) Strzybnik (kovárna z počátku 20. století, lihovar z konce 19. století) Łubowice - hradiště lužické kultury 15. století př. n. l. Pomník na hřbitově obětí tragédie na Odře v roce 1890</p>
Świerklany	<p>Kříž u cesty z roku 1905 (ul. Boguszowicka Jankowice) Kříž u cesty z roku 1909 (ul. Grażyńskiego Jankowice) Římskokatolický farní kostel Těla a Krve Páně v Jankowicach Římskokatolická farnost Těla a krve Páně v Jankowicach (1898) Stodola Římskokatolické farnosti Těla a Krve Páně v Jankowicach Socha Umučeného Krista u cesty (ECCE HOMO) (ul. Rybnicka v Jankowicach) Mariánský sloup z roku 1871 (ul. Rybnicka v Jankowicach) zapsaný do seznamu památek č. B/296/15 Náhrobní kříž (ul. Rybnicka Jankowice) – v mezích zápisu do seznamu památek č. A-562/66 Kříž u cesty z roku 1888 (ul. Wowry Jankowice) Kříž u cesty z roku 1877 (ul. Boryńska/Parytetyczna/Szkolna Świerklany) Kaplička sv. Jana Nepomuckého ve Świerklanach Kříž u cesty z roku 1950 (ul. Plebiscytowa Świerklany) Kříž u cesty z roku 1884 (ul. Żorska Świerklany) Chalupa z let 1890-1893 ve Świerklanach – zapsaná do seznamu památek č. A-1638/97 Kříž u cesty z roku 1920 (ul. Jagiełły Świerklany) Dům galerie umění rodiny Holeszových ve Świerklanach Kaplička z roku 1950 (ul. Kucharzówka Świerklany) Římskokatolický farní kostel sv. Anny ve Świerklanach - zapsaný do seznamu památek pod č. A-142/05 Fara z roku 1936 u kostela sv. Anny ve Świerklanach</p>

	Náhrobní kříž z roku 1879 (ul. Ligonja Świerklany) Kříž u cesty z roku 1950 (ul. 3 Maja Świerklany) Cihelna ve Świerklanach Pomník věnovaný památce obětí „Pochodu smrti“ ve Świerklanach
Wodzisław Śląski	Památkový komplex staroměstského náměstí Rytířská věž (Romantická věž) postavená v roce 1857

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Na území polské části Euroregionu je pořádána řada událostí, akcí a festivalů. Během celého kalendářního roku se na území polské části Euroregionu koná řada kulturních, společenských a rekreačně-sportovních akcí, a také obchodně-výstavních událostí. Vybrané události tohoto typu jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 70 - Pravidelné akce, festivaly a kulturní události

Obec	Název akce	Téma
Baborów	Slavnost v Babicach věnovaná obětem zločinu genocidy v Pieniacké huti spáchaného ukrajinskými nacionalisty	Historická událost
	Šachový turnaj Andrzeja Rippy	Sport, rekreace
	Běh Baborowa Edwarda Gorczyńskiego	Sport, běhání
	Sportovně-hasičské závody	Sport, běhání, venkovní podivná
	Velikonoční trhy	Výstava, tradice opolského Slezska. Prodej tradičních potravin, řemeslo
	Slavnosti přivítání léta	Hudba, tanec, představení
	Vánoční trhy	Výstava, tradice opolského Slezska. Prodej tradičních potravin, řemeslo
	Obecní fotbalový turnaj mládeže Stanisława Tokarze	Sport, běhání
	Slavnosti spojené s výročím narození Felikse Steuera	Výstava, historické události
	Obecní fotbalový turnaj o pohár starosty	Sport, běhání, představení
	Den žen	Veletrh krásy
	Svátek svatého Mikuláše	Animační program s rozdáváním dáreků
	Festival Lationo	Propagace zdravého životního stylu
	Obecní dožínky	Kulturně-hudební akce
	Velký orchestr vánoční pomoci	Koncerty, umělecké programy
Branice	Rodinný cykloturistický výlet „Tam kde voní sedmikrásky“, Mezinárodní den dětí v obci Branice, Barevné přivítání léta v obci Branice, Mezinárodní amatérské mistrovství jižního Polska v parkurovém skákání (Wysoka), Branický běh, Polsko-české koledování v obci Wysoka	Hudba, tanec, sport, rekreace, integrace
Gaszowice	Czernický běh, historický piknik	Běhání, terénní hry, historická představení
Głubczyce	Dny Głubczyc, Głubczycké kulturní dny, Hornoslezský festival	Hudba, tanec, folklor
Gorzyce	Rock & Reggae Summer Party	Hudba, tanec
	Výstava železničních maket	Modelářství
	Svatojánská noc	Kultivování tradic slezské kultury
	Průjezd „Papežského vlaku“	Integrační akce
	Obecní dožínky	Obecní akce s průvodem a

		koncertní částí
Jejkowice	Jejkowický chodoběh, Jejkowický Nordic Walking, Obecní dožínky	Sport, běhání, slezské tradice
Kietrz	Půlmaraton Kietrz-Rohov	Sport, běhání
	Veletřh obnovy venkova - Spichlerz Opolszczyzny / Pilszcz	Řemesla
Kornowac	Cyklistický závod kolem obce Kornowac, Společné dožínky Turnaj starostenství	- sport, turistika
Krzanowice	Rodinný cyklistický závod, Nordic Walking, Profylaktický běh „Bez násilí a závislostí“ Rozsvícení vánočního stromu na krzanowickém náměstí, Aktivní v životním prostředí oceňování místních činovníků, Pořádání prázdninových akcí pro děti a mládež, workshopy/výlety Společné dožínky Krzanowické dny	Venkovní události
Krzyżanowice	Trhy na hranici - jaro a podzim	Obchodování se starožitnostmi, svátek obchodu
	Mezinárodní sjezd historických vozidel	Auto-moto událost
	Koncert věnovaný památce Ludvíka van Beethovena a Ference Liszta Festival žesťových orchestrů	Kulturně-historická hudební událost
	Vánoční a novoroční koncert	Kulturně-hudební akce
	Velikonoční jarmark	Prezentace a degustace regionálních vánočních pokrmů, tradice
	Velikonoční koňský průvod v obci Bieńkowice	Pouť, tradice
	Závody koňských hasičských stříkaček v obci Bieńkowice	Sport, závody, soutěžení
	Odemykání a zamykání hraničních meandrů Odry	Vodní sporty, turistika, rekreace
	Obecní cykloturistický výlet	Sport, turistika, rekreace
	Společné dožínky	Dožínky
	Zahájení kulturního roku	Kulturní akce
	Večer při svíčkách	Kulturní akce
	Mezinárodní festival dechových souborů „Draní peří“	Kulturně-hudební akce Folklorní akce
	„Kvašení zelí“	Folklorní akce
	„Masopustní setkání... - smažení koblih“ při příležitosti tučného čtvrtku	Folklorní akce
	Vánoční jarmark	Prezentace a degustace regionálních vánočních pokrmů, tradice
Kuźnia Raciborska	Dny Kuźni Raciborskiej Rodinný cykloturistický výlet Po stopách požáru z roku 1992	Hudba Sport
	Lesní půlmaraton RAFAMET Plavidlo / Přístaviště Turze	Sport, běhání představení, hudba, taneční zábava
	Amatérský automobilový závod Industriada (Rudy)	Sport, závody Svátek stezky technických

		památek, zábava, hudba, ukázky
	Kovadlina	Umělecká přehlídka mládežnických výchovných středisek
Lubomia	Obecní dožínky Běh přesídlenců Slavnost povstalců - inscenace povstaleckých bojů v čase bitvy u Olzy	Svátek plodin Sport, běh Kulturně historická akce
Lyski	Lyski Rock Festival	Hudba, tanec
Marklowice	Jarní koncert, Taneční festival „Aplauz”, Den dětí, Sjezd motocyklů, Dny Marklowic, Dožínky, Celostátní setkání UKS na kolečkových lyžích a Závody o pohár Slezska, Běh v ulicích, Turnaj ve stolním tenisu, Volejbalový turnaj,	Hudba, tanec, sjezd motocyklů, běhání, sport
Mszana	Lyžařský závod o pohár starosty obce Mszana	Sport, lyžování
	Obecní cyklistický závod	Sport, cyklistika
	Lyžařský závod o pohár starosty obce Mszana	Sport, lyžování
	Obecní cyklistický závod	Sport, cyklistika
Nędza	Cyklus slavností Z Nędzą na bogato	Venkovní událost
Pietrowice Wielkie	Eko -výstava, Velikonoční procesí na koních, EKO cross, Závody v trénování koní (během každoročního květnového víkendu)	Prezentace firem z oboru stavebnictví-zahrada-topné systémy-interiéry
Pszów	Festival Rock Trendy	Hudba, tanec
	Běh o pohár starosty	Sport
	Sjezd motocyklů	Kulturně-zábavní akce
	Dny Pszowa	Hudba, tanec, závody hasičských družstev, sportovní soutěže, cykloturistický výlet
	Velikonoční a vánoční jarmark v MOK	Folklor, řemeslné výrobky
	Gala moderního tance v MOK	Hudba, tanec
	Festival vlastenecké písně	Hudba
Racibórz	Cestovatelský festival „WIATRAKI”	Prezentace slajdů, reportáže, zprávy z cest, cestovatelské workshopy
	Trhy sv. Marcela Vánoční trhy	Poděj tradičních potravin, řemeslo,
	Raciborský středověký festival	Historické představení, inscenace středověkých bitev
	INTRO Festival	Festival elektronické hudby a světla
	Historické prezentace	Historické inscenace navazující na slavnosti Sřeleckých bratrství Raciborze
	Mezinárodní umělecké setkání „Śląsk – země mnoha kultur”	Tanec, hudba, folklor
	Raciborská svatojánská noc	Tanec, hudba, zpěv, folklor, venkovní představení
	Raciborski Festival náboženské písně „Potkal jsem Pána spolu s doprovodnými akcemi”	Hudba, zpěv, divadlo
	Festival japonské kultury a umění Budo Gala	Multižánrový festival japonského umění a kultury
	Festival židovské kultury	Hudba, divadlo, tvůrčí workshopy
	Festival raciborské Ulice FRU	Venkovní akce, divadlo, živé řezby, hudba, happeningy,

		performance
	Memoriál Mł. Kap. A. Kaczyny a dh. A. Malinowskiego (akce je věnována památce tragické smrti dvou hasičů, kteří zahynuli během hašení požáru lesa u Kuźni Raciborskiej)	Hudba, tanec, hasičské závody, sportovní závody, cyklistický závod
	Dny Raciborze	Hudba, tanec, plavba „plavidel”, sport, výstavy
	Racibórz miluje kola	Propagace jízdy na kole – hudba, výlet, kola, servis jízdnicích kol, soutěže v jízdě na kole
Racibórz/Krzyżano wice	„Pływadło”	Venkovní akce, sjezd na kánoích
Rudnik	Sjezd na kánoích "Mezi hrady"	Sport, kánoe, prohlídka památek
	Rodinný cyklistický závod	Cyklistika
	Pouť sv. Urbana	Koně, bryčky, povozy
	Sraz historických vozidel v obci Sławików	Milovníci motorsportu, auta, kola, motorky a další vozidla
Świerklany	„Obecní den dětí”	Rekreační akce, určená především pro děti a jejich rodiny
	„Přivítání prázdnin – Svatojánská noc”	Rodinné slavnosti kulturně-zábavní povahy. Akce je určená pro širokou skupinu osob
	Slavnosti ve Świerklanach	Zábavní akce pro všechny věkové kategorie
	Obecní dožínky	Událost propagující lidovou kulturu a tradici
	Obecní malování pod širým nebem	Malování pod širým nebem spojené s výstavou prací
	Turnaje plážového volejbalu	Pořádané během venkovních akcí v obou sportovních a rekreačních střediscích
	Sportovní turnaj o pohár starosty	Různé turnaje, mimo jiné odbíjená, šachy, stolní tenis, kopaná pro děti, mládež a dospělé
	Venkovní silvestry v obou sportovních a rekreačních střediscích	Zábavní akce
	Setkání s poezií	Setkání s místními umělci spojené s četbou poezie,
	Setkání s Mikulášem	Zábavní akce pro děti spojená s uměleckou událostí
	Vánoční jarmark	Prezentace rukodělné výroby a moučníků s možností jejich zakoupení
	Obecní turnaj klubů venkovských hospodyň	Soutěžní akce, jejímž účelem je popularizace činnosti klubů venkovských hospodyň
	Přehlídka folklórních souborů	Soutěž, prezentace lidových písní a tanců
	Den slezského nářečí	Akce bez věkových omezení, jejímž cílem je propagace slezského nářečí
Wodzisław Śląski	Reggae festival nejteplejší místo na zemi	Hudba, tanec, zábava
	Dny města	Hudba, tanec, zábava venkovní akce
	Ples MIX	Taneční ples

	Wodzisławska setkání s folklorem	Hudba, zábava
	Festival varhanní komorní hudby „MUZYKON“	Hudba, zábava
	Wodzisławska svatojánska noc	Tanec, workshop, zpěv, folklor, venkovní akce
	Modrá stuha Balatonu	Sportovní soutěže
	Noční běh s hvězdami	Sportovní soutěže
	Wodzisławska divadelní noc	Zábava
	Wodzisławský jarmark starožitností	Prodej starožitností
	Wodzisławský Ekobazar	obchod s řemeslnými výrobky a ekologickými výrobky

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.2 Přírodní zajímavosti

A. Česká část euroregionu

Přírodní potenciál české části Euroregionu Silesia je jedním ze stěžejních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu v regionu. Vytváří totiž podmínky pro různé typy turismu, od aktivního vyžití, přes relaxační pobyty až po poznávací cestovní ruch. V české části Euroregionu Silesia se nachází velké množství přírodních zajímavostí. Naleznete zde parky, skály, rezervace a spousty jiných divů, které vznikly bez lidského přičinění. Detailní přehled přírodních památek a rezervací české části euroregionu Silesia je uveden v kapitole 3.1 Základní charakteristika, podkapitole 3.1.2 Poloha.

Jedním z nejpřirozenějších způsobů, jak poznat zajímavosti daného území, je pěší turistika.

Turistika

Česká republika se vyznačuje kvalitním, jednotným a lehce srozumitelným značením pěších turistických tras. Jejich značení i údržbu provádí Klub českých turistů, který je spolkem s celostátní působností aktivních turistů, příznivců a přátel turistiky (www.kct.cz). Klub českých turistů se zabývá nejen značením pěších tras, ale i tras lyžařských, cykloturistických, běžeckých, jezdeckých, vozičkářských, apod.

Pěší trasy jsou značeny pásovými značkami, které se skládají ze tří vodorovných pásů. Prostřední pás, který určuje barvu značené trasy, je červený, modrý, zelený nebo žlutý. Oba krajní pásy jsou bílé. Ve městech, vesnicích, na křižovatkách s jinou značenou trasou a na dalších turisticky významných místech je malované značení doplněno tabulkami a směrovkami. Z tabulky se dozvíte název místa, popř. jeho nadmořskou výšku, směrovky informují o kilometrových vzdálenostech k dalším cílům na trase.

K nejvýznamnějším pěším trasám v české části Euroregionu Silesia patří:

- Červená turistická trasa z Hradce nad Moravicí na Kružberk
- Červená turistická trasa Opava – Nové Sedlice – Hrabyně
- Červená turistická trasa Bílovec - Fulnek
- Městská turistická trasa IVV MPR Nový Jičín
- Modrá turistická trasa - Hradce nad Moravicí – Fulnek – Odry
- Modrá turistická trasa Šudice (ČR/PR) – Chuchelná – Bohuslavice - Hlučín
- Modrá turistická trasa Štáblovice – Filipovice – Radkov – Podhradí
- Zelená turistická trasa z Hradce nad Moravicí do Kyjovic
- Zelená turistická trasa z Litultovic do údolí Moravice
- Zelená turistická trasa Píšť (z centra obce) – Bělá – Bolatice
- Zelená turistická trasa Vávrovice (ČR/PR) – Stěbořice – Litultovice – Podhradí

Specifickým druhem tras jsou naučné stezky, které si kladou za cíl vzdělat, resp. přinést lidem, kteří místem procházejí, určitý typ informací. Využívány jsou k tomuto účelu nejčastěji informační panely nebo tištěné brožury. Naučné stezky jsou zpravidla značeny pásovými značkami nebo speciálními značkami pro naučné stezky, tj. bílým čtvercem s úhlopříčným zeleným pruhem.

Tabulka 71 - Naučné stezky české části Euroregionu Silesia

Název		Téma	Odkud	Kam	Délka (km)
1	Břidlicová stezka (trasa A – E)	geologie - těžba břidlice, paleontologie - zkameněliny, místopis obcí	Budišov nad Budišovkou	Černá ve Slezsku	50 (celkem)
2	Dědictví břidlice	těžba břidlice, historie regionu	Rekreační středisko Bílá Holubice Mokřinky	Rekreační středisko Bílá Holubice Mokřinky	7
3	K Flascharovu dolu	těžba břidlice	Odry (Černá studánka)	Odry (Jahnův kámen)	3,5
4	Moravice	příroda, historie, botanika, zoologie	Vítkov – Podhradí	zřícenina hradu Vikštejn	1,2
5	Hanuše	přírodovědná - lesního typu, botanika, zoologie, historie	Hradec nad Moravicí – u odbočky silnice k hotelu Belaria	Hradec nad Moravicí – u Žimrovického splavu	4,5
6	Hvozdnice	informace o květeně, zvířené a geologických poměrech v posledním zbytku lužního lesa na Opavsku	zastávka ČD ve Slavkově u Opavy	zastávka ČD ve Slavkově u Opavy	9,5
7	Lovecká stezka Lichnovských (Bukový chodník)	přírodovědecká stezka	Hradec nad Moravicí - zámecký park, asi 300 m nad Bílým zámkem	Hradec nad Moravicí - Bukovina	6
8	Raduň - Jakubčovice	historie, 2. světová válka	Raduň	Jakubčovice	7,5
9	Přírodní park Mariánské louky	přírodovědecká naučná stezka - botanika, technické památky, historie	Hradec nad Moravicí - u hotelu Belaria nebo u Žimrovického splavu	Hradec nad Moravicí - vodní elektrárna	1,9
10	Městská NS Hradec nad Moravicí	vlastivědná naučná stezka	Hradec nad Moravicí	Hradec nad Moravicí - hřbitov	2,9
11	Městskými parky Opavy	poznávání stromů a parků Opavy	Dvořákovy sady Opava	Opava – Sady u muzea	2
12	Stříbrný chodník	geologie, botanika, archeologie, historie, ekologie	Odry u železničního přejezdu před areálem "U Spurného"	Odry – poblíž městského koupaliště	7,5
13	Odra – Landek	archeologie,	Ostrava –	Restaurace Sněhota	7,7

	(Hornická NS, Přírodovědná NS)	hornictví a geologie, přírodověda	autobus.zast. – Hornické muzeum OKD	– Petřkovice	
14	Starý Svinov - přírodní rezervace Rezavka	přírodně historický okruh	Ostrava - ul. Rudná, zastávka U korýtka	Ostrava - železniční most Polanecké spojky	4
15	Naučná vlastivědná stezka Františka Palackého	přírodovědné, krajinářské, kulturní, historické, geologické a geografické	Nový Jičín - Janáčkovy sady	Hostašovice – železniční zast. Hodslavice-Hostašovice	11,5
16	Lesní naučná stezka v Chuchelenském lese	fauna a flóra místního lesa a regionu	Bolatice - Borová, ul. K Lesu	Bolatice - Borová, ul. Bělská (K Lesu)	5,8
17	Po devíti suchých poldrech v Bolaticích	protipovodňová ochrana	Bolatice, K Hrázi	Bolatice, K Hrázi	7
18	Koutské a Zábřežské louky	přírodovědecká stezka	Kravaře - Kouty	Zábřeh	3
19	Naučná stezka velkohoštickým zámeckým parkem	historie zámku a zámeckého parku	Velké Hoštice (zámek)	Velké Hoštice (park)	1
20	Z Dobroslavic do Děhylova	okolní příroda a krajina	Dobroslavice	Děhylov	2

Zdroj: vlastní zpracování informací z www.msregion.cz/cz/priroda/naucne-stezky/default.htm, www.blizprirode.cz

B. Polská část euroregionu

V polské části Euroregionu Silesia se nachází mnoho turistických atrakcí přírodního charakteru. Jejich přítomnost byla identifikována v 19 z 22 obcí polské části euroregionu, což svědčí o jejich všeobecnosti. Podrobný přehled atrakcí tohoto typu vyskytujících se v polské části Euroregionu je uveden výše v podkapitole 3.1.2.

Tabulka 72 - Přírodní atraktivita polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Název atrakce
Baborów	Chráněná krajina „Wronin-Maciowaksze“ Přírodní památka – Platan javorolistý v palácovém a parkovém komplexu v obci Szczyty
Branice	300 metrový lyžařský vlek – kotva na tzv. České hůrce v Bliszczykach (Bliźcice) Les Mokre - Lewice se vzácně se vyskytujícími ukázkami rostlin a stromů
Gaszowice	Přírodní památka dub letní (<i>Quercus robur</i>) rostoucí v Czernicy
Głubczyce	Chráněná krajinná oblast v oblasti Mokre - Lewice, zahrnující část Zlatohorské vrchoviny (Góry Opawskie) Głubczycký les se nachází severně od města, zahrnuje část povodí Straduně spolu s četnými soutěskami a stržemi Lipová alej – přírodní památka Městský park v Głubczycach
Gorzyce	Hojné vodní plochy a lesní komplexy (zahrnuje např. rozvětvení Olše a Odry, Lesní komplex „Szwajcaria Czyżowicka“ a polder Buków)
Kietrz	Góra Gipsowa (Sádrová hora) – přírodní rezervace
Kornowac	Vyhlídková místa v Kobylí a Pogrzebieniu Ochranné pásmo Chráněné krajinné oblasti „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe“ („Cisterciácké krajinné kompozice“)

	Fragmenty dubové aleje v Rzuchowě Okolí rybníků v Łańcach a Rzuchowě Přírodní a krajinný komplex „Bociek“ v obci Pogrzebień Přírodní lokality „Zapaście“ a „Bociek“ v Pogrzebieniu Přírodní památka dub letní v zámeckém parku v Rzuchowie
Krzanowice	Oblast Rynku v obci Krzanowice, mimo jiné liliovník tulipánokvětý, řada exemplářů starých stromů – lip a jírovců
Krzyżanowice	Chráněná krajinná oblast – Hraniční meandry Odry Přírodní park „Las Tworkowski“ Parky v Tworkowie, Krzyżanowicach a Chalupkach Alej pomníků Hroza v Tworkowie Bývalá zámecká alej v obci Tworków Lipové alej v obci Nowa Wioska Alej Hajkowiec
Kuźnia Raciborska	Přírodní park Cisterciácké krajinné kompozice Rud Wielkich (vycházkové, cyklistické a lovecké terény v rudských lesích) 15 kusů stromů se statutem přírodní památky Ekologické dílo – mrtvé rameno řeky Rudy u obce Klášter v obci Rudy
Lubomia	Přírodní a krajinný komplex „Wielikąt“ o ploše 370,5 ha – oblast Natura 2000 Grodzisko Gołęzyców ze 17. – 18. století. Alej Starých stromů v obci Grabówka
Lyski	„Żelazowiec“ – soustava rybníků v Nowé Wsi s rozlehlými rákosišti a mladými hájky Dub letní (<i>Quercus robur</i>) v Pstrażné s obvodem kmene 550 cm, vysoký přibližně 24 m – přírodní památka od roku 1955 „Bernadkowiec“ – pahorek v Raszczycích, na kterém stál kdysi dřevěný zámek, pivovar, chlěvy a salaš Říční údolí střední Suminy – lužní lesy a mokřady, místa výskytu bobra evropského Žyciňský les (lokalita Żytina) s nejmohutnějším stromem zdejšího lesa - Dub Eliáš - obvod kmene 460 cm, s kamenem vrostlým do kmene ve výšce 4 m – přírodní památka ustanovena Usnesením obecní rady Lyski ze dne 28.9.2017
Mszana	200letá lípa – přírodní památka nacházející se na hřbitově ve Mszaně
Nędza	Přírodní rezervace „Łęczczok“ Alej dubů a líp u bývalého rekreačního střediska dolu „Borynia“ v Malej Rekreační středisko AQUA-BRAX v Szymocicach Nedze (v současné době kemp AQUA-BRAX) Dubová alej v Górkach Śląskich
Pietrowice Wielkie	Alej vedoucí do lesa v Kornicach Arboretum v údolí Św. Krzyża (sv. Kříže) Údolí řeky Troje Hřebčín v Kornicach
Racibórz	Arboretum Moravské brány v Ratiboři včetně Mini-ZOO, Zelené třídy, Začarované zahrady, Mlýnského kola a Středověkého hradiště u parkoviště, Vyhlídková plošina Přírodní lesní a rybníková rezervace Łęczczok Alej lísky turecké (<i>Corylus colurna</i>)
Rudnik	Zámecké parky v Rudniku, Ślawikowie, Strzybniku, Łubowicach (zaječí stezka), Modzurowie Soutěska v Ligocie Ksiazecej
Świerklany	Les Królewioł a Podlesie Pramen „Studzienkou v Jankowicach“
Wodzisław Śląski	Lesopark Balaton o rozloze 9 hektarů Rodinný zábavní park Tři vrchy (Trzy Wzgórza) Zámecký park – Staré Město Zelené plochy – oblast při rokli Staszica, při rokli Tysiąclecia Vrch Galgenberg

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

Na území polské části Euroregionu Silesia se nachází rovněž bohatá síť naučných (vzdělávacích) stezek, jejichž cílem je vzdělávání a regulace cestovního ruchu. Tyto stezky umožňují spojení přírodního či historického vzdělávání s vášní pro putování. Jsou nejen součástí alternativního vzdělávání dětí a mládeže, ale také zajímavým způsobem pro trávení volného času. V následující tabulce jsou představeny stezky nacházející se v polské části Euroregionu Silesia

Tabulka 73 - Naučné/vzdělávací stezky na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020)

Obec	Název	Téma	Odkud	Kam	Délka (km)
Baborów	Stezka maltézských rytířů v Opolsku	Popularizace kulturně atraktivních míst, souvisejících s dějinami Maltézského řádu se zvláštním zřetelem na maltézské památky. Stezka maltézských rytířů prochází 3 místy obce Baborów: Baborów, Dziećmarów a Babice.	Grobniki	Ludmierzyce	cca 70 km
Baborów	„Turista na trase“	Minimálně jedna informační tabule umístěná v každé osadě – celkem 20. Každá tabule obsahuje mapu, fotografie a popis nejzajímavějších míst a atrakcí, které stojí za to v dané obci vidět.	Území celé obce	Území celé obce	
Gaszowice	Přírodovědná naučná stezka s informačními tabulemi	Přírodovědná	Park u kulturního střediska v Czernicy		
Gorzyce	Přírodovědná naučná stezka v Czyżowicach	Přírodopisná, zeměpisná, vzdělávací	Czyżowice v blízkosti hájovny	Czyżowice v blízkosti hájovny	cca 1,3 km
Kietrz	Přírodovědná naučná stezka „Rezervace hory Góra Gipsowa“	Přírodovědná	Cesta Kietrz – Ściborzyce Wielkie	Cesta Kietrz – Ściborzyce Wielkie	cca 1,2 km
Kornowac	Naučná stezka „Bociek“	Přírodopisná, krajinná, naučná	Pogrzebień	Pogrzebień	4,5 km
Krzanowice	S dějinami na kole po stezce rodu Lichnovských	Historicko-vzdělávací S dějinami na kole po stezce rodu Lichnovských etapa I a II „18 bodů označených tabulí s krátkým popisem a mapkou“	Krzanowice bývalá železniční stanice	Chuchelná, Kaple Sv. Kříže	25 km
Krzyżanowice	Přírodovědná stezka	Přírodovědná tematika. 8 naučných zastávek	Zabelków u vjezdu na	Chałupki – konec cyklostezky	3,5 km

	„Meandry řeky Odry“ - Evropský přírodní fenomén	v polském a českém jazyce včetně vzdělávacích cvičení k provedení v terénu.	cyklostezka Meandry řeky Odry	Meandry řeky Odry	cca 1-2h
	Naučná stezka v parku v obci Tworków	Naučná stezka Johanna Friedricha von Eichendorffa v parku v obci Tworków. Na stezce jsou umístěny informační tabule o historii zámku a o fauně a flóře zámeckého parku	Park v obci Tworków	1,8 ha Čas závisí na individuálním přístupu	
Kuźnia Raciborska	Stezka polských husarů	Historická	Będzin (železniční stanice Będzin Město)	Krzanowice (okolí náměstí)	155,4 km
	Stezka škol polských menšin	Historická	Chałupki (polsko-česká hranice u ul. Długa)	Bierawa (vlakové nádraží)	85,3 km
	Lesní naučná cyklostezka	Přírodovědná, historická, kulturní	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	16 km
	„Mrtvé rameno řeky u kláštera v Rudach Wielkich“	Přírodovědná, krajinná	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	Rudy (klášterní a zámkový komplex)	2 km
Lubomia	Stezkou legend a historicko-přírodopisných památek	Krajinná, kulturní, historická, zeměpisná, přírodovědná	Syrynia – škola	Horní Suchá – škola	40 km
Marklowice	Turistická cyklotrasa	Krajinný, kulturní, historický a geografický	Marklowická cesta		
Nędza	Stezka polských husarů	Historická	Będzin (železniční stanice)	Krzanowice (okolí náměstí)	155,4 km
	Stezka škol polských menšin	Historická	Chałupki (hraniční přechod)	Bierawa (vlakové nádraží)	85,3 km
Pietrowice Wielkie	Naučná stezka s informačními tabulemi v obci Krowiarki	Přírodopisná krajinná	Krowiarki	Krowiarki	ok. 2 km
Pszów	Quest „po stopách dějin Pszowa“	Popularizace kulturně atraktivních míst spojených s dějinami Pszowa	Pamětní deska připomínající zastřelení J. Tytko	Budova městského úřadu	3 km
Racibórz	Naučná stezka v areálu Arboreta moravské brány	V areálu Arboreta moravské brány se nacházejí dvě stezky:	Arboretum moravské brány	Arboretum moravské brány	celkem 4,5 km
		a) ekologická naučná stezka – stezka se skládá z 12 zastávek	Raciborz – parkoviště v ulici Markowicka	Ocúnová louka v Arboretu moravské brány	2,5 km

		s možností se seznámit s různými lesními a nelesními společenstvími		v Raciborzu	
		b) dendrologická stezka – stezka se skládá z 11 zastávek, jejím účelem je poznávání domácích i cizokrajných stromů a keřů	Poblíž informační tabule nedaleko hlavního vstupu do Arboreta moravské brány	Areál Arboreta moravské brány v Raciborzu – křižovatka dvou nebezpečných cest v místě, kde sousedí dubový a sosnový porost za účasti modřínu	2 km
Šwierklany	Naučná stezka s 10 informačními tabulemi	Přírodopisná	Oblast ul. Skargi i Wolności v Jankowicach	Oblast ul. Skargi i Wolności v Jankowicach	500 m

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.3 Sportovní atraktivita

A. Česká část euroregionu

Sport a pohybové aktivity se uskutečňují v rámci občanských sdružení jako organizované sportovní činnosti pod odborným vedením, ve specifických zařízeních zaměřujících se na nejrůznější pohybové i pasivní činnosti ve formě služeb a jako sportovní aktivity, kterým se věnují občané individuálně a neorganizovaně.

V Moravskoslezském kraji působí několik sportovních organizací a sdružení. Mezi nejvýznamnější patří⁶³:

- Asociace školních sportovních klubů České republiky (působí na 307 ZŠ a SŠ),
- Autoklub České republiky (60 spolků),
- Česká obec sokolská – SOKOL (61 jednot),
- Moravskoslezské krajské sdružení Českého střeleckého svazu, z. s. (47 střeleckých klubů),
- Klub českých turistů (65 odborů),
- Moravskoslezská krajská asociace Sport pro všechny (153 tělovýchovných jednot),
- Moravskoslezský krajská organizace České unie sportu (dříve Českého svazu tělesné výchovy), (1 138 oddílů),
- Orel – křesťanská sportovní organizace (40 jednot),
- Sdružení sportovních svazů České republiky (269 klubů).

Téměř v každé obci lze nalézt nějaké zařízení pro sport a volný čas - větší či menší sportovně-rekreační areál, fotbalové hřiště, bazén či aquapark. Mezi nejvýznamnější sportovní či sportovně-rekreační zařízení české části Euroregionu Silesia patří např.:

- OSTRAVAR ARÉNA (dříve ČEZ Aréna), Ostrava, www.arena-vitkovice.cz/ostravar-arena/,
- Městský stadion, Ostrava, www.arena-vitkovice.cz/cs/mestsky-stadion (slouží jako domácí sportoviště pro fotbalové kluby FC Baník Ostrava, MFK Vítkovice, atletický mítink Zlatá tretra),
- Atletická hala, Ostrava – v provozu od roku 2016, vyhovuje normám Mezinárodní atletické federace IAAF, www.arena-vitkovice.cz/cs/atleticka-hala,
- Areál Bazaly, Ostrava (slouží jako tréninkové centrum mládeže a zázemí

⁶³ Zdroj: <https://www.msk.cz/cz/skolstvi/seznam-krajskych-stresnich-sportovnich-organizaci-15693/>

- Regionální fotbalové akademie), www.arena-vitkovice.cz/cs/areal-bazaly,
- Sportovní a rekreační zařízení města Ostravy, www.sareza.cz,
- Víceúčelová hala Opava, www.hala-opava.cz,
- Sportovní hala Hlučín, www.sak-hlucin.cz/informace/sportovni-hala/90,
- Buly Aréna Kravaře, Kravaře, www.bulyarena.cz,
- HEIpark Tošovice, www.heipark.cz,
- Cvičná stěna v Bílovci, www.steny-msk.webnode.cz/prehled-sten
- Vodní lyžařský vlek Hlučín, <http://www.ski.hlucin.com/koup>

K nejnámějším aquaparkům a bazénům pro obyvatele a návštěvníky patří:

- Aquapark Kravaře, www.aquapark-kravare.cz
- Krytý bazén Ostrava-Poruba, www.sareza.cz
- Vodní svět, Ostrava, www.sareza.cz
- Městské koupaliště Opava, www.koupalisteopava.cz

Součástí sportovního života jsou také různé sportovní akce, závody a turnaje, z nichž k nejvýznamnějším patří:

- Atletický mítink Zlatá tretra v Ostravě
- DAVIS CUP v Ostravě
- Grand Prix Pepa Opava
- Czech Dance Open Ostrava
- fotbalová utkání (FC Baník Ostrava, Slezský FC Opava) a hokejová utkání (HC Vítkovice)
- Mistrovství světa v Parahokeji

Golf

Golf má v MSK již dlouhou tradici. Na území české části Euroregionu Silesia se nachází golfová hřiště v Kravařích a Šilheřovicích.

- Golf Šilheřovice - hřiště bylo založeno již v roce 1968, jedná se o klasické 18 jamkové golfové hřiště. Golfový areál, jehož dominantou je Rotschildův zámek, je umístěn v zámeckém parku. Více informací na www.golf-ostrava.cz
- Golf Kravaře - hřiště v anglickém parku s alejí staletých stromů funguje od roku 1997. Pro návštěvníky je k dispozici vnitřní golfové odpaliště, 3D golfový simulátor. Samotné golfové hřiště je 18 jamkové. V blízkém okolí se nachází zámek Kravaře. Více informací na www.golf-kravare.cz

Zároveň se v posledních letech rozvíjí zcela netradiční a mladý golfový sport, a to „DiscGolf“. Na území české části Euroregionu Silesia lze nalézt několik discgolfových hřišť např. v Opavě, v Budišově nad Budišovkou, v Litultovicích, v Hlučíně, v Ostravě nebo v Novém Jičíně.

Sportovní létání

Zájem o sportovní létání v České republice stoupá. Do leteckých sportů především řadíme akrobacii, letecké a raketové modelářství, létání v balónu, obecné letectví, plachtění, létání na závěsných a padákových kluzácích, ultralehké létání, parašutismus či létání vrtulníky. V ČR se leteckému sportu věnují: Aeroklub České republiky, Letecká amatérská asociace a Svaz modelářů ČR.

Na území české části Euroregionu Silesia se nachází letiště, plochy využívané pro sportovní létání⁶⁴, a to: (název – ICAO kód – Status – odkaz)

VFR letiště

- Zábřeh - LKZA – veřejné vnitrostátní letiště, www.lkza.cz
provozovatel: Slezský aeroklub Zábřeh,

⁶⁴ Zdroj: <https://www.aeroweb.cz/letiste>

služby: letecké školy: 4, pronájem letadel, letecké servisy

SLZ plochy

- Opava - LK33 – plocha SLZ neveřejná, www.lkopava.webnode.cz
- Hať u Hlučína – LK1U - plocha SLZ neveřejná

B. Polská část euroregionu

V polské části Euroregionu Silesia se nacházejí rovněž atrakce určené pro milovníky sportu. V následující tabulce jsou uvedeny nejdůležitější atraktivity tohoto typu nacházející se na území polské části Euroregionu. V nabídce převládají vodní sporty, kopaná nebo kondiční sporty.

Tabulka 74 - Sportovní atraktivity polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Druh sportovní aktivity	Název
Branice	Vodní sporty	Tři sportovní haly Koupací bazén a přírodní koupaliště na hraniční řece Opavě
Głubczyce	Vodní sporty	Koupaliště v Pietrowicach Głubczyckich Městský bazén v Głubczycach
Gorzyce	Vodní sporty	Obecní středisko turistiky sportu a rekreace „Nautica“ Rekreační středisko „OLZA“ v Olzie Tábořiště „Europa“ v Olzie Klubová hřiště – LKS Bełsznica, LKS Czyżowice, LKS Gorzyce, LKS Turza Śląska, LKS Rogów, LKS Olza
Jejkowice	Sporty pro všeobecné cvičení	Nordic Walking
Kietrz	Vodní sporty/ wellness	Krytý bazén HYDROSFERA
	Kondiční sporty	Školní tělocvičny Multifunkční hřiště „Orlik“
	Fotbal	Městský stadion
Krzanowice	Kondiční sporty	Multifunkční sportovní hala v Krzanowicach Skatepark a pumptrack v Krzanowicach Venkovní posilovny v každém místě Obce Stolně tenisový turnaj Sportovní komplex v Krzanowicach Otevřená zóna pro sportovní aktivity v obci Pietraszyn,a Borucin
Krzyżanowice	Vodní sporty	Přírodní park - Hraniční meandry Odry- Splavování řeky Koupaliště ve Tworkowie
	Kondiční sporty	Venkovní posilovny v Chałupkach, Krzyżanowicach a Tworkowie
	Jezdectví	Jezdecké středisko Indeks Krzyżanowice

	Cyklostezky	14 km cyklostezek a přibližně 90 km cyklotras
Kuźnia Raciborska	Vodní sporty	Koupaliště v Kuźni Raciborskiej (Rekreační vodní středisko WODNIK)
Lubomia	Sportovní hry	Turnaj o pohár starosty
Lyski	Sporty pro všeobecné cvičení	Sportovní komplex Orlik v Lyskach
Marklowice	Sporty: in-line, armwrestling, taekwondo, kopaná	Sportovní hala Tři hřiště s umělým povrchem Obecní rekreační středisko „Słoneczna Wyspa” Obecní sportovní středisko
Mszana	Vodní sporty	Nekrytý bazén Krytý bazén Połomia
Nędza	Fotbal	- Górki Śląskie CUP – LKS Górki Śląskie - Nędza ORLIK CUP - GMKS 21 Nędza
Pietrowice Wielkie	Jezdecké sporty	Hřebčín v Kornicach
Pszów	Bruslení, hokej, posilovna, tenisové kurty	Multifunkční sportovní objekt s umělým ledem
	Fotbal	ORLIK
Racibórz	Vodní sporty	Krytý bazén u PWSZ Krytý bazén u ZSOMS Nekrytý bazén „Obora“ Aquapark H2O
Rudnik	Cyklo sporty	Cyklistické trasy
	Jízda na koni a kočár	Trasy pro jízdu na koni, střediska jízdy na koni
Świerklany	Cyklotrasy	- 27 km cyklotras: Modrá trasa (5,6 km) Zelená trasa (14 km) Červená trasa (6,5 km) Žlutá trasa (1,2 km)
	Kopaná	Obecní sportovní objekt ve Świerklanach, při kterém působí LKS Forteca Obecní sportovní objekt v Jankowicach, při kterém působí LKS Orzeł
	Jezdectví	Lidový jezdecký sportovní klub Eldorado ve Świerklanach
	Taekwondo	RCSW „TAEKWON-DO FIGHTER-TKM”
	Šachy	Mladí mistři šachů Świerklany
	Karate	Škola bojových umění LAO HU
Wodzisław Śląski	Vodní sporty	Rekreační středisko Balaton Krytá plovárna Manta
	Fotbal / Lehká atletika	Městský stadion
	Bruslení	Dočasné kluziště

	Extrémní sporty	Rodinný zábavní park „Trzy Wzgórza“ (Skate Park, cyklistické stezky)
--	-----------------	---

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.4 Cykloturistika

A. Česká část euroregionu

Česká republika má dobře propracovaný systém značených cyklotras. Garantem značení sítě číselových cyklotras je Klub českých turistů, který je za podpory státu a regionů i udržuje. Cyklotrasy jsou dle důležitosti rozděleny do čtyř tříd⁶⁵:

- I. Cyklotrasy I. třídy jsou označeny jednomístným evidenčním číslem. Jedná se o cyklotrasu mezinárodního charakteru. Na území české části Euroregionu Silesia se jedná o cyklotrasu č. 5, tzv. Jantarová stezka. Jedná se o greenway spojující dvě středoevropské metropole Krakov – Vídeň.
- II. Cyklotrasy II. třídy jsou značeny dvoumístnými čísly. Na území české části Euroregionu Silesia se jedná o cyklostezky č. 55 a 56, část Slezské Magistrály.
- III. Cyklotrasy III. třídy jsou označovány třímístným evidenčním číslem. Jedná se o regionální trasy. Na území české části Euroregionu Silesia se nachází cyklotrasa č. 551 Kružberk, přehrada – Hradec nad Moravicí – Opava. Horním Benešovem vede cyklotrasa č. 503, která leží na ose Starý Jičín – Kružberk – Krnov.
- IV. Cyklotrasy IV. třídy jsou označeny čtyřmístným evidenčním číslem. V moravskoslezském regionu začíná značení cyklotras číslem 6. Tyto cyklotrasy tvoří na území české části Euroregionu Silesia hustou síť mezi jednotlivými městy a obcemi.

Cyklotrasy jsou vedeny po silnicích II. a III. třídy a místních komunikacích nebo po cyklostezkách či polních a lesních cestách. Tomu také odpovídá značení pro cyklisty. Na silnicích je značení součástí veřejného dopravního značení. Všechny značky pro cyklisty mají žlutou barvu a obsahují symbol kola. Cyklotrasy vedené po polních, lesních cestách vedoucích terénem jsou značeny pásovými značkami, které jsou velmi podobné značkám v pěší turistice, s tím rozdílem, že je použita jako základní žlutá barva a mohou být o něco větší. Podrobné informace o jednotlivých cyklotrasách je možno dohledat například na www.infomorava.cz nebo www.cykloserver.cz.

Více informací o možnostech cykloturistiky na území české části euroregionu Silesia je uvedeno v kapitole 3.4 Doprava, podkapitole 3.4.4 Cyklistická doprava.

B. Polská část euroregionu

V polské dopravní legislativě fungují různé definice související s cyklistickou infrastrukturou, které odlišují cestu pro cyklisty od turistické cyklotrasy.

- a) **Cesta pro cyklisty** (rovněž: *cyklostezka*) — vyhrazený pás terénu (komunikace) určený pro cyklistický ruch. Podle zákona o silničním provozu je to silnice nebo její část určená k jízdě jízdních kol, označená příslušnými silničními značkami a oddělená od ostatních silnic nebo vozovek stejné konstrukční silnice nebo pomocí zařízení bezpečnosti silničního provozu. V praxi se setkáváme s dvěma typy cest pro cyklisty:
 - *Cesta pro cyklisty* — část veřejné komunikace, která zahrnuje vyhrazený *jízdní pruh pro jízdní kola* po obou stranách vozovky nebo méně často protisměrné jízdní pruhy a vyhrazené cesty pro cyklisty. Ve městech západní Evropy a ve Spojených státech jsou na rozdíl od Polska, kde jsou vyhrazené pruhy pro jízdní kola součástí vozovky,

⁶⁵ Uvedená data jsou s platností k 1. 1. 2015 a vychází ze soupisu vyznačených cyklotras, který je k dispozici na stránkách www.cykloserver.cz.

převládajícím typem cest pro cyklisty (umožňují bezpečnou a rychlou jízdu bez rizika pro bezpečnost chodců).

- *Cyklostezka* — část vyhrazená ze stávajícího chodníku.
- b) Existují rovněž **turistické cyklotrasy**. Cyklotrasy nelze nezaměňovat s cestou pro cyklisty. Turistické trasy pro jízdní kola jsou označeny cyklostezkami, které mohou vést jak po cestách pro cyklisty ve městě, po vyhrazených samostatných cyklostezkách mimo města, tak i po obvyklých veřejných nebo neveřejných komunikacích. Příkladem turistických sítí cyklotras je EuroVelo.

Cesta pro cyklisty je komunikace určená výhradně pro jízdu na kole. Cyklostezka nemusí využívat pouze cestu pro cyklisty, ale může vést po veřejně přístupných (veřejných a vnitřních), lesních a polních komunikacích.

Níže uvedené údaje Hlavního statistického úřadu za cyklostezku (cestu pro jízdní kola) považují cestu nebo její část určenou pro provoz jednostopých jízdních kol a označenou příslušnými dopravními značkami (zákon o silničním provozu ze dne 20. června 1997 (Sb. z. z roku 2012, ust. 1137). Uvedené cyklostezky slouží zejména pro komunikační a nikoliv pro turistické účely a nezahrnují tzv. cyklotrasy (např. v lese).

Výrazně nejvyšší hustotou takto chápaných cyklostezek se vyznačuje město Racibórz. V dalším pořadí to pak jsou Krzyżanowice, Lubomia a Wodzisław Śląski. V žebříčku okresů je hustota cyklostezek nejvyšší v ratibořském okrese a nejnižší v hlubčickém okrese.

Tabulka 75 - Hustota cyklostezek na 100 km² v letech 2017-2019

Územní jednotka	Cyklostezky v km na 100 km ²		
	2017	2018	2019
Racibórz	38,53	43,46	46,53
Krzyżanowice	0,43	0,43	19,80
Lubomia	0,00	0,00	14,36
Wodzisław Śląski	19,39	19,39	9,70
Rudnik	1,89	1,89	7,04
Lyski	0,00	0,00	4,70
Gorzyce	2,48	2,48	4,18
Pszów	0,00	0,00	2,45
Branice	0,00	0,00	2,06
Głubczyce	0,71	1,05	1,05
Krzanowice	36,02	0,00	0,00
Powiat raciborski	8,75	6,31	9,91
Powiat wodzisławski	5,06	5,06	6,10
Powiat rybnicki	0,00	0,00	1,21
Powiat głubczycki	0,31	0,46	0,83
OPOLSKIE	3,51	4,44	5,43
ŚLĄSKIE	6,68	7,57	8,49
POLSKP	3,88	4,45	4,97

Zdroj: vlastní zpracování založené na datech GUS

Cyklostezky v Polsku jsou označeny speciálními symboly pro označení jejich průběhu a usnadnění nalezení správné cesty. V souladu s normami pro značení definovanými Polským turistickým a vlastivědným sdružením jsou cyklostezky označeny bílými čtverečky s černým symbolem jízdního kola a proužkem v barvě tratě (domácí tratě), nebo písmenem R a číslem cyklostezky (mezinárodní tratě). Protože jsou používány častěji než chodníky pro chodce na veřejných komunikacích, byly značky cyklostezek zařazeny mezi doplňkové dopravní značky a byly jim přiděleny symboly R-1, R-1a, R-1b, R-2, R-2a a R-3.

Síť cyklotras na území polské části euroregionu je poměrně hustá. Velký význam zde má i to, že přes území euroregionu prochází 1 trasa mezinárodního významu, 7 tzv. tras první třídy a téměř 20 tras druhé třídy.

V polské části euroregionu jsou i přes nedostatek pozoruhodných turistických atraktivit dobré podmínky pro cykloturistiku, pěší turistiku a pro jízdu na koni. Absence vysokých horských pásem a blízkost velkých městských aglomerací vytváří dobré podmínky především pro rozvoj cykloturistiky rodinného charakteru.

Přes území polské části euroregionu procházejí tyto důležité cyklistické trasy:

Mezinárodní trasy

Cyklotrasa R4. Evropská cyklotrasa: Middelburg – Bonn – Frankfurt – Praha – Brno – Krakov – Lvov – Kišiněv – Oděsa (4 000 km).

Úsek: Chałupki – Zabełków – Olza – Uchylsko – Gorzyczki – Łaziska – Godów – Głęboz – Gołkowice – Borowica – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – Bzie Zameckie – Bzie Dolne – Szyrówka – Golasowice – Podbór – Zbytków – Strumień – Pszczyna – Miedźna – Brzeszcze (přibližně 140 km).

Trasy první třídy (hlavní)

Cyklotrasa č. 2 Y: Katowice – Mikołów – Czerwionka-Leszczyny – Rybnik – Racibórz – Pietrowice Wielkie – Kietrz – Głubczyce – Pietrowice, hraniční přechod – Krnov (přibližně 143 km).

Cyklotrasa č. 6 C: Trasa procházející stezkou polských husarů (Krakov, Staré Město – Krowodrza – Tonie – Modlnica – Tomaszowice – Ujazd – Bolechowice – Zelków – Wierzchowice – Bębło – Jerzmanowice – okraj Przegini – Czubrowice – Raclawice – Zawada – Witeradów – Olkusz – Stary Olkusz – Hutki – Laski – Krzykawka – Krzykawa – Sławków) – Strzemieszycze Wielkie – Gołonóg – Łęknice – Zielona - Ksawera – Będzin – Grodziec – Dąbrówka Wielka – Bobrowniki – Piekary Śląskie – Dąbrowa Miejska – Zabrze Mikulczyce – Żerniki – Gliwice – Pilchowice – Rudy – Nędza – Racibórz – Krzanowice/Strahovice, hraniční přechod – Opava (přibližně 260 km).

Cyklotrasa č. 9 N: Trasa údolím řeky Odry (Vratislav – Jelcz-Laskowice – Nowy Dwór – Bystrzyca – rezervace „Grodzisko Ryczyńskie“ – Brzezina – Brzeg okraj – Kościerzycze – Kościerzycze, rekreační středisko – Czepielowice – Nowe Kolnie – Odłogi – Stobrawa – Stare Kolnie – Wapienniki – Karłowice – Lubienia – Nowe Siołkowice – Stare Siołkowice – Kwašno – Chróścice – Dobrzeń Wielki – Brzezine – Czarnowąsy – Wróblin – Zakrzów – Opole – Nowa Wieś Królewska – Grudzice – Malina – Kosorowice – Kamień Śląski – Siedlec – Sprzęcice – Ligota Dolna – Góra Św. Anny – Leśnica – Pokój – Krasowa – Raszowa – Kłodnica – Koźle-přístav – Koźle (Kędzierzyn-Koźle) – Kobylice – Landzmierz – Cisek – Bełk – Roszowski Las – Przewóz – Podlesie – Dąbrowa – Miejsce Odrzańskie – Grzegorzowice – Łubowice – Brzeźnica – Miedonia – Proszowiec – Racibórz – Bieńkowice – Tworków – Krzyżanowice – Roszków – Zabełków – Chałupki, hraniční přechod (přibližně 230 km)).

Cyklotrasa 24 C. Cyklistický okruh Euroregionu Těšínské Slezsko, polská část (Chałupki, hraniční přechod – Zabełków – Olza – Uchylsko – Gorzyczki – Łaziska – Godów – Głęboz – Gołkowice – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – sídliště Chrobrego – Libowiec – Ruptawa – Mariowice – Marklowice Górne – Zebrzydowice – Podlesie Północne – Podświnioszów – Kaczyce Dolne – Kaczyce Górne – Folwarczek – Pogwizdów – Marklowice – Boguszowice – Przedmieście Frysztaćkie – Cieszyn – Mnisztwo – Dzięgielów – Goleiszów – Kozakowice Górne – Kozakowice Dolne – Bładnice – Górny Bór – Międzywieć – Skoczów – Harburtowice – Nierodzim – Kuźnia – Ustroń – Poniwiec – Polana – Sucha Dobka – Obłaziec – Jawornik – Wisła – Nowa Osada – Czerniańské jezero – Zameczek – horské sedlo Szarcuła – Stecówka – Skala – Łączyna – Zaolzie – Burowie – Istebna – Krzyżowa – Zagroń – Jasnowice/Bukovec, hraniční přechod (přibližně 120 km)).

Cyklotrasa č. 34 N: Trasa Głogówek – Głubczyce – Branice – Kietrz „Opawice“ (Głogówek – Mochów – Dzierżysławice – Raclawice Śląskie – Klisino – Kolonia Klisino – Pomorzowice – Pomorzowiczki – Sławoszków – Zamkowa – Głubczyce – Gadzowice – Gołuszowice – Równe – Dobieszów – Opawice – Lenarcice – Krasne Pole – Chomiaza – Pietrowice – Ciermięce – Zalesie – Zubrzyce – Lewice – Bliszczycy – Branice – Wysoka – Dzierzkowice – Wiechowice – Pilszcz – Rozumice – rezerwace „Sádrová hora“ – Kietrz (přibližně 95 km)).

Cyklotrasa č. 8: Trasa údolními řeky Visly a Odry (Vratislav – Jelcz-Laskowice – Brzeg – Karłowice – Popielów – Dobrzeń Wielki – Opole – Tarnów Opolski – Kamień Śląski – Góra Św. Anny – Leśnica – Kędzierzyn-Koźle (Koźle) – Cisek – Łubowice – Racibórz – Krzyżanowice – Roszków – Zabelków – Olza – Czyżowice – Turza – Szotkowice – Moszczenica – Jastrzębie Zdrój – Bzie Zameckie – Bzie Dolne – Szyrówka – Golasowice – Podbór – Zbytków – Strumień – Wisła Mała – Kol. Wisła Wielka – Fyrszt – Roszkowice – Młyczek – Łąka – Sznelowice – Pszczyna – sídliště Piastów – Goczałkowice Wieś – Goczałkowice Zdrój – Borki – Rudoltowice – Dębina – Rudawki Drugie – Grzawa – Zawadka – Góra -Zarudzie – Dębnik – Brzeszcze – Oświęcim – Babice – Alwernia – Balice – Krakow-Wawel (přibližně 380 km)).

Cyklotrasa č. 69 S: Pravobřežní stezka Odry (Chałupki, hraniční přechod – Zabelków – Olza, most – Buków – rybníky Wielikąt – Ligota Tworkowska – Nieboczowy – Płonia – Ostróg (Racibórz) – Markowiak – Orzeszków – Łęg – Zawada Książęca – Ciechowice, prám – Turze – Ruda – Ruda-Brzeg – Księża Łąka – Podświęcie – Dziergowice – Lubieszów – Bierawa – Lasoki – Stare Koźle – Brzeźce – Pogorzelec (Kędzierzyn-Koźle) – Koźle-přístav – Kłodnica, okraj – Otok – Lesiany – plavební komora Januszkowice – Wielmierzowice – Solownia (Zdzieszowice) – plavební komora Krępna – Łęg – Krępna, rybníky – Obrowiec – plavební komora Krapkowice – Otmęt – Odrowąż – Malnia – Chorula – Kały Opolskie – Przywory, okraj – Grotowice, okraj – Groszowice – Opole – Zakrzów – Wróblin – Czarnowąsy – Borki – Dobrzeń Mały – Dobrzeń Wielki – Ostrówek – Kały – Babi Las – Biadaszki – Stare Siołkowice, okraj – plavební komora Zawada – Kolonia Popielowska – plavební komora ústí Nysy – Stobrawa – Odłogi – Nowe Kolnie – ústí Stobrawy do Odry – cesta do Babiego Lochu – Kościerzycy, luha nad Odrou – Brzeg (přibližně 200 km)).

Trasy druhé třídy

Hlubčická oblast (231-250)

- 231 Z: Krowiarki – Amandów – Baborów – Dzielów – Kietrz – rezerwace „Sádrová hora“ – Dzierżysław – Lubotyń – Nasiedle – Wódka – Posucice – Michałkowice – Lewice – Braciszów – Mokre – Dobieszów – Pielgrzymów – Radynia – Pietrowice (přibližně 85 km).
- 241 S: Równe – Zopowy – Zubrzyce – Włodzienin – Wojnowice – Boguchwałów – Babice – Grobniki – Debrzyce – Lisięcice – Kazimierz (přibližně 30 km).
- 242 Z: Głubczyce – Osada Lwowska – Las Marysieńka – Ściborzyce Małe – Klisino – Małe Klisino – Głogowice – Dzierżysławice – Mochów – Głogówek (přibližně 30 km).

Wodzisławska oblast (311-340)

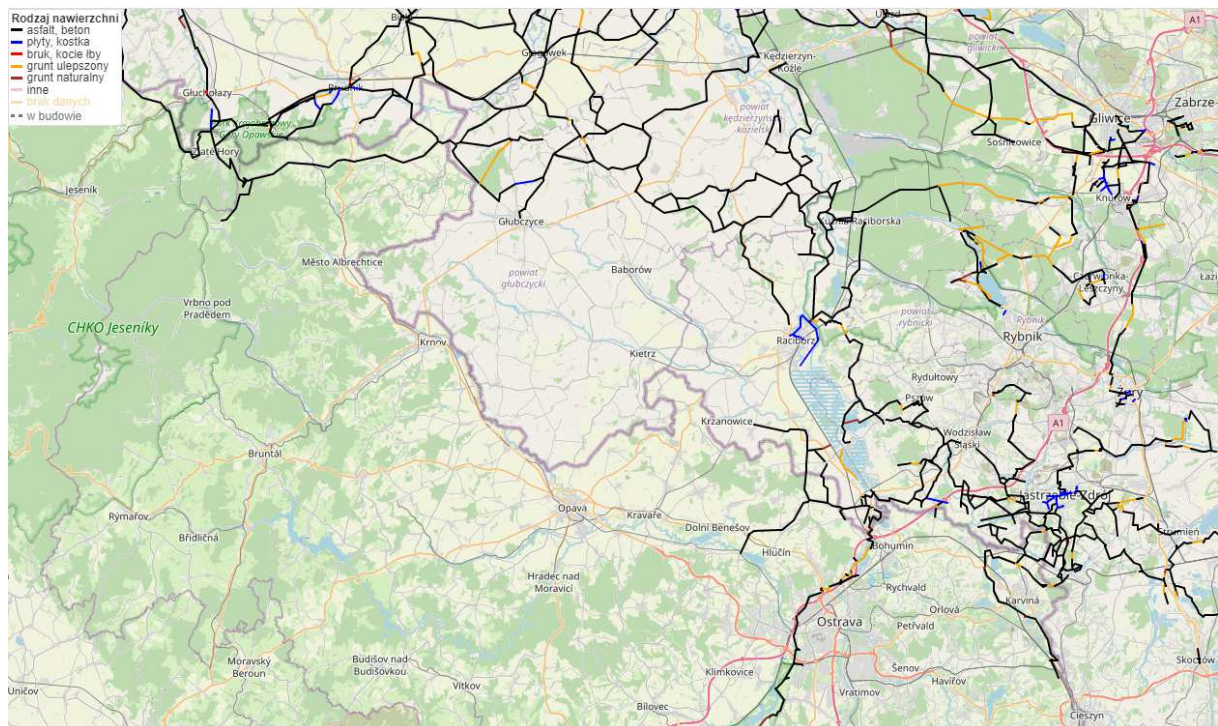
- 311 C: Rybnik – Okrzeszowice – Ławczok – Niedobczyce – Rymer – Radlin I – Radlin Dolny – Wodzisław Śląski – Jedłownik – Turzyczka – Turza (přibližně 21 km).
- 312 S: Jastrzębie Zdrój – Moszczenica – Szotkowice – Skrzyszów – Krostoszowice – Granice – Turza – Kraskowice – Gorzyce – Uchylsko (přibližně 25 km).
- 313 Z: Racibórz – Brzezice – Pogrzebień – Lubomia – Syrynia – Rogów – Belsznica – Osiny – Gorzyce – Gorzyczki (přibližně 30 km).
- 314 N: Lyski – Czernica – Rydułtowy – Biertułtowy – Radlin I – Studzionka – Jankowice Rybnickie (přibližně 68 km).
- 315 Z: Radlin-Obszary – Markłowice Dolne – Balaton – Wilchwy – Sakandrak – Marusze – Turza – Łaziska (přibližně 20 km).

- 316 Z: Radlin Dolny – Kokoszyce – Czyżowice (přibližně 12 km).
- 317 Y: Racibórz – Nieboczowy – Trawnik – Paprotnik – Lubomia – Świątłowiec – Szybik – Zawada – Kokoszyce – Jedłownik – Wodzisław Śląski – Grodzisko – Marklowice Dolne – Studzionka – Jankowice Rybnickie (přibližně 42 km).
- 318 S: Pszów – Stara Maszyna – Zawada – Wytrzęsów – Rogów – Odra – Olza (přibližně 20 km).
- 319 N: Racibórz – Nieboczowy – Trawnik – Paprotnik – Lubomia – Świątłowiec – Szybik – Zawada – Kokoszyce – Jedłownik – Wodzisław Śląski (přibližně 33 km).
- 320 S: Wodzisław Śląski – Sakandrzok (přibližně 5 km).
- 321 S: okraj Krzyżkowic – Świątłowiec – hradiště Lubomia (přibližně 10 km).
- 322 C: Owsiszczce, hranice – Krzyżanowice – Buków – Wielikąt – Grabówka – Świątłowiec – Pszowskie Doły – Kalwaria – Rydułtowy – Radoszowy – Blizowiec – Jejkowice – Gzel (přibližně 45 km).

Ratibořská oblast (341-370)

- 341 Y: Owsiszczce, hranice – Tworków (přibližně 5 km).
- 342 S: Lyski – Nędza – Kuźnia Raciborska – Bierawa – Kędzierzyn-Koźle (přibližně 40 km).
- 343 Z: Rudy – Kuźnia Raciborska (přibližně 11 km).

Obrázek 29 - Systém cyklotras na území polské části Euroregionu Silesia

Zdroj: [https://siecrowerowa.pl/map/#map=10/2025812.14/6453607.89/0/\[FFFFFT\]\[FTTTFF\]](https://siecrowerowa.pl/map/#map=10/2025812.14/6453607.89/0/[FFFFFT][FTTTFF])

3.7.5 Agroturistika

A. Česká část euroregionu

V současné době přetrvává celá řada nových forem cestovního ruchu, které spojuje šetrnost vůči cílovým místům pobytu, ohleduplnost vůči přírodě i celému životnímu prostředí.

Agroturistika je forma přírodní – venkovské turistiky, je typem rodinné dovolené, která umožňuje trávit volný čas ve zdravém prostředí venkova. Je charakterizována touhou

návštěvníků splynout s přírodou, respektuje a chrání přírodu. Rejstřík možností agroturistiky je pestrý: např. jízda na koni, výuka vaření z místních surovin, exkurze na farmě, rybolov, možnost ubytování na rodinné farmě. Oblibu agroturistiky potvrzuje počet zařízení zřízených na území české části Euroregionu Silesia. Bylo zde zjištěno přes 20 farem a jízdáren. Největší koncentrace farem a jízdáren je v okolí města Nový Jičín, Opava, Ostrava, Hlučín, Hradec nad Moravicí a Vítkov.

Výčet zjištěných farem a jízdáren v jednotlivých obcích české části Euroregionu Silesia se nachází v následující tabulce.

Tabulka 76 - Přehled zařízení nabízejících služby v oblasti agroturistiky

Název obce	Nabízené služby	Název zařízení
okres Opava		
Bolatice	chov trakénských koní	Jezdecký klub Hřebčín Amona
Budišov nad Budišovkou	vyjíždky na koních, agroturistika	Penzion Modrá laguna
Čermná ve Slezsku	přirozený způsob chovu koní, jízdárna, letní tábory na koních, plavení koní, výuka na koních	Monteho Ranch
Hlučín	výuka jezdeckví, vyjíždky na koních, pobytové programy v přírodě, malá rehabilitační ZOO, rukodělné práce, pěstitelství, zprac. dřeva	Dětský ranč Hlučín, z.s.
	tréninkové služby, ustájení koní, kolbiště, jízdárna	Jezdecký klub Baloušek
	ustájení koní, vyjíždky na koních, pořádání závodů	Jezdecký klub Jasénky o.s.
Hradec nad Moravicí	příprava koní do drezurních a parkurových soutěží, výuka jízdy na koni, vícedenní soustředění, ustájení koní	Jezdecký klub STEALLY
	trénink koní a jezdců, výuka jízdy na koni	Jezdecký areál TG Hradec n/Mor.
Litultovice	vodění na poníkovi nebo na velkém koni, procházky na koni v okolí areálu ranče, pronájem kolbiště s koněm	Ranč Na konci hor
Opava	výcvik na koních i pony, jízda na koni, ustájení koní	Sportovní klub Starý mlýn
	výcvik a ustájení koní, výuka jízdy na koni	Stáj Lagamon
	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Opava - Kateřinky
	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Milostovice
Slavkov	provoz jezdeckého klubu	Jezdecký klub Agrostyl Otice
Vítkov	letní tábory, volnočasové aktivity, chov koní, koz a oveček, jezdecký oddíl, ubytování,	Ranč u Kulhavé sovy

	víkendové pobyty na farmě	
	chov, výcvik koní, vyjížďky na koních, ubytování, agroturistika	Hřebčín Klokočov Františkův Dvůr
okres Bruntál		
Horní Benešov	ustájení koní, písková jízďárna, výběhy, vyjížďky na koních	JK Dolní mlýn
Horní Životice	jízďárna a koňský ranč	Highland Ranch – Horní Životice
okres Nový Jičín		
Fulnek	provoz jezdeckého klubu	TJ Jezdecký klub Karina Loučka
Nový Jičín	rekreační ježdění, parkurové skákání, chov koní	Jezdecký klub chovatelů koní Nový Jičín - Loučka
	chov koní a hospodářských zvířat, jezdecký oddíl, pobyty pro děti, vyjížďky na koních, návštěvy farmy	Venkovská škola Bludička, z.s.
	provoz jezdeckého klubu, chov koní, organizace prázdninových výcvikových pobytů	Hermelín ranč
	jízďárna, chov koní, jezdecký sport, agroturistika	Farma Nový Jičín
okres Ostrava – město		
Ostrava	hipoterapie, canisterapie, vlastní nezastřešená i krytá jízďárna, pořádání příměstských táborů, kurzy v rámci ekologické výchovy a osvěty	Středisko Dvoreček
	výcvik koně i jezdců, letní příměstské tábory s koňmi, ustájení koní, vyjížďky na koních	SK Mušketýr
	kryté jízďárny, travnaté kolbiště, výuka jízdy na koních, ustájení koní	Jezdecký klub Baník Ostrava

Zdroj: vlastní zpracování

B. Polská část euroregionu

Agroturistická činnost v polské části Euroregionu Silesia není ve srovnání se sousedními regiony příliš populární. Následující tabulka obsahuje informace týkající se agroturistických farem působících na území polské části Euroregionu. Subjekty tohoto typu byly identifikovány v 11 obcích. Nejčetnější skupina se vyskytuje v obci Głubczyce a Rudnik.

Tabulka 77 - Agroturistické farmy v polské části Euroregionu Silesia

Obec	Lokalita	Druh atrakce	Název
Branice	Boboluszki	Cyklistika, tenisové kurty, běžecké lyžování	Agroturistická farma Lucyna a Jan Lenartowicz
Głubczyce	Głubczyce	Jízda na koni	Hřebčín v ul. Warszawskiej
	Radynia	regionální produkty	Agroturistika „Zielone Wzgórze”
	Pielgrzymów	Trekking, nordic walking, pěší	Agroturistická farma Antończyk

		turistika, cyklistika	
	Zubrzyce	Rybaření	Loviště ryb
Gorzyce	Czyżowice		Westernový ranč - P.W Agrodom"
	Rogów	Hipoterapie, výuka jízdy na koni	Lesní park u Kaczyny
	Bełsznica	Agroturistika a stáj	Agroturistické středisko Kasztanka
Kietrz	Pilszcz		Penzion Krysia S.C.
Krzanowice	Wojnowice	Ubytování	Turistická ubytovací zařízení a místa pro krátkodobé ubytování „Agroturistika u Henriety”
Krzyżanowice	Tworów	Agroturistika	Ovčí farma
Marklowice	Marklowice	Odpočinek v sedle, Nordic walking, pěší turistika, cyklistika	Agroturistická farma "Stajnia Na Górze"
Nędza	Nędza	Jízda na koni, plavání	Rekreační středisko AquaBrax Rekreační středisko Leśna Polana
Pszów	Pszów	Hřebčinec	Jezdecké centrum a Hipoterapie „Dobrawa”
Rudnik	Gamów	Mini zoo, jízda na koni	Agroturistická farma, Mini-ZOO
	Gamów	Pěší turistika a cyklistika	Starý větrný mlýn
	Rudnik	Pěší turistika a cyklistika	Agroturistická farma
Świerklany	Świerklany	Jízda na koni	Lidový jezdecký sportovní klub Eldorado ve Świerklanach

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.6 Vodní turistika

A. Česká část euroregionu

Vodáctví je jednou z forem turistiky, která jako prostředek k přesunu z jednoho místa na jiné využívá různé druhy plavidel. Nejvíce je rozšířena na říčních tocích. Přes území české části Euroregionu Silesia protékají tři řeky, které jsou pro vodáky sjízdné, a to řeka Moravice, Opava a Odra.

Řeka Moravice je rozlohou čtvrtým největším tokem v povodí Odry a protéká hned přes dvě přehradní díla (Slezská Harta a Kružberk). Moravice je vodácky nejoblíbenější řekou v Moravskoslezském kraji. Nad přehradními nádržemi je sjízdná od Velké Štáhle spíše jen výjimečně. Vodácká turistika se hromadně provozuje až od 45. km a níže. Délka splavného úseku je okolo 16 km do Vítkova – Podhradí a dalších 17 km do Žimovic.

Řeka Opava patří mezi využívané toky. Horní úsek je sjízdný z Vrbna pod Pradědem do Krnova (na jaře a po deštích statisticky nejvíce dní v dubnu). Dolní úsek je sjízdný z Krnova do Ostravy celoročně. Obvyklý začátek a konec sjezdu: Vrbno pod Pradědem, Karlovice, Široká Niva, Nové Heřminovy, Krnov, Opava, Kravaře a Ostrava.

Řeka Odra patří také mezi vodácky využívané toky. Horní úsek je sjízdný do Jakubčovic nad Odrou, a to v jarních měsících. Spodní část od Suchdolu nad Odrou po soutok s Olší je vyhledávána celoročně. Obvyklý začátek a konec sjezdu: soutok s Budišovkou, Heřmánky, Jakubčovice nad Odrou, Loučky, Suchdol nad Odrou, Studénka, Kašetka, Polanka nad Odrou, Ostrava, Bohumín, výstupní místo za soutokem s Olší Zabełków (Polsko). Ve vybraných částech však není řeka turisticky splavná, nachází se zde Chráněná krajinná oblast Poodří. Od úseku „Na Honculi“ (25 říční km od pramene řeky) až po Kuźniu Raciborskou (Turze) se pak připravuje ojedinělá přeshraniční turistická vodní stezka, kterou si budou moct vodní nadšenci sjet na nemotorových plavidlech.

V těsné blízkosti zmíněných řek se nachází krásná příroda a mnoho kulturních zajímavostí, jejichž výčet je uveden v publikaci „Vodácký průvodce řekami Moravskoslezského kraje“.

Návštěvníci české části Euroregionu Silesia také mohou navštívit vodní nádrže či jezera v přírodě. Přírodní koupaliště „Stříbrné jezero Opava“ vzniklo zatopením sádrovcového lomu a slouží k rekreaci, koupání a rybolovu. Vodní nádrž Čerták Nový Jičín je vybudována na Kojetínském potoce a slouží především k rekreaci, sportovnímu rybaření. Hlučínské jezero Štěrkovna je ideálním místem pro sport, zábavu a odpočinek, na jezeře je možnost vodního lyžování, windsurfingu, projížděk na loďkách a rybolovu. Štěrkovna Dolní Benešov je oblíbeným místem ke koupání a rybolovu, nachází se zde také půjčovna loděk. V současné době (2021) celý tento přírodní vodní areál prochází rozsáhlou revitalizací za účelem lepšího turistického zpřístupnění.

B. Polská část euroregionu

Přes území Euroregionu Silesia protéká řeka Odra, která pramení na východě České republiky v Oderských vrších ve Východních Sudetech ve výšce 634 m n. m., protéká Oderskou nížinou a v severozápadní části Polska u severního okraje města Police se vlévá do Štětínského zálivu. Největšími městy na řece Odře jsou Vratislav, Štětín a Opole v Polsku a Ostrava v České republice. Na polské straně řeka protéká rovněž přes obce polské strany Euroregionu Silesia: Krzyżanowice, Racibórz a Kuźnia Raciborska.

Odra, druhá největší řeka Polska, má velký turistický potenciál, který je tvořen přírodními, krajinnými, turistickými a hospodářskými hodnotami. Atraktivita Odry spočívá ve velké rozmanitosti jejího toku a v jejím přírodním okolí – od těžkých, téměř horských úseků po zcela snadné úseky v nížině. Spojení s vodním evropským systémem prostřednictvím kanálů Odra-Havola a Odra-Spréva je dalším trumfem Odry. I přes svůj půvab, množství atrakcí a mezinárodní charakter není Odra zcela využívána, protože existující turistická infrastruktura je nedostatečná. I když je Odra opomíjena, je poměrně dobře připravena pro turistické aktivity.

Důležitou iniciativou obcí, které leží podél řeky Odry (především Racibórz, Krzyżanowice, Kuźnia Raciborska) a jejích přítoků, je pravidelná roční akce nazvaná „Plavidlo“. Jedná se o pravidelnou akci, kdy její účastníci na vlastnoručně vyrobených plavidlech nebo i standardních kajacích, splavují určené splavné úseky řeky Odry. Akci doprovázejí početné koncerty, pikniky a festivaly. Cílem akce je popularizace rekreačních plaveb na řece Odře, upozornění na potřebu lepšího využívání jejího rekreačního potenciálu a stavby protipovodňové ochrany.

Níže uvedená tabulka obsahuje informace týkající nabídky vodní turistiky na území polské části euroregionu.

Tabulka 78 - Nabídka vodní turistiky v polské části Euroregionu Silesia

Název obce	Název zajímavosti
Branice	Koupaliště na hraniční řece Opavici
Głubczyce	Koupaliště v Pietrowicach Głubczyckich Městský bazén v Głubczycach
Gorzyce	Obecní středisko turistiky sportu a rekreace „Nautica“ Rekreační středisko „Olza“ Tábořiště „Europa“ v Olzie
Kietrz	Krytý bazén HYDROSFERA v Kietrzu
Krzyżanowice	Přírodní park - Hraniční meandry Odry (včetně rovněž sjezdů na kánoích: např. úsek ze Starého Bohumína do Zabelkowa, cca 7,5 km a úsek Zabelków – Krzyżanowice, cca 5,5 km)

	Koupaliště ve Tworkowie
Kuźnia Raciborska	Sjezdy na kánoích na řece Odře (Úsek: Racibórz- Turze) Sjezdy na kánoích na řece Ruda (Úsek: Rybnik – Ruda Kozielska – Kuźnia Raciborska) Koupaliště vODNIK v Kuźni Raciborskiej
Marklowice	„Źródłana Oaza” – vodní nádrž Z6 – loviště ryb.
Mszana	Krytý bazén Połomia
Nędza	Centrum Aquabrax v Szymocicach Rekreační středisko Leśna Polana
Racibórz	Sjezdy na kánoích na řece Odrze (Komerčně pořádané sportovně-rekreačním střediskem) Bazén „Obora“ Rybník Brzeziniak
Wodzisław Śląski	Rekreační středisko Balaton

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací z obcí

3.7.7 Kongresová turistika

A. Česká část euroregionu

Kongresová turistika je specifickou formou cestovního ruchu. Hlavním motivem účasti v této oblasti je předávání nových poznatků, navázání obchodních kontaktů nebo setkávání se s odborníky v dané oblasti. Kongresová turistika byla velmi silně zasažena pandemií onemocnění Covid-19. V následující tabulce je uveden počet konferencí a účastníků konferencí v letech 2016 – 2020 konaných v Moravskoslezském kraji prezenční formou. V roce 2019 se v Moravskoslezském kraji konalo 701 konferencí, v roce 2020 pouze 217. Do budoucna se předpokládá, že tradiční kongresová turistika (prezenční formou) bude zčásti nahrazena konferencemi v online prostředí (distanční forma).

Tabulka 79 - Počet konferencí a účastníků konferencí v letech 2016 – 2020 konaných v Moravskoslezském kraji prezenční formou

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet konferencí	614	620	620	701	217
Počet účastníků	78 601	79 509	68 980	73 850	19 845

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze, *Konference v hromadných ubytovacích zařízeních*. Počet konferencí je souhrnem zpracovaných údajů pouze za předložené dotazníky. Jsou započteny akce od 50 účastníků.

Hlavním místem pro pořádání konferencí, seminářů a školení prezenční formou je město Ostrava, které nabízí dostatečnou hotelovou kapacitu a kongresovou infrastrukturu v odpovídajícím standardu. Také některá další města a obce české části Euroregionu Silesia mají potenciál k rozvoji kongresové turistiky. Otázkou však je vývoj tohoto odvětví v dosud používané, tj. prezenční, formě v době postcovidové.

Tabulka 80 - Kongresová turistika – příklady vhodných zařízení

Název obce	Název zařízení
	okres Opava
Opava	Kulturní dům Na Rybníčku
	Obecní dům
	Sněmovní sál Minoritského kláštera
	Hotel Iberia
	Hotel Koruna
	Parkhotel Opava

	Wellness hotel Opava
Hradec nad Moravicí	Hotel Belaria Resort
	Hotel Červený zámek
	Hotel Sonáta
Kravaře	hotel Buly Aréna Kravaře
	Silesia Golf Resort Kravaře
Šilheřovice	Hotel golf Šilheřovice
	Hotel U sv. Jana
Hlučín	Pension Svatý Florian
Vítkov	Rekreační a školící zařízení v Podhradí
okres Nový Jičín	
Fulnek	Hotel Amos
Nový Jičín	Wellness Hotel Abácie
Odry	Hotel Dělnický dům
okres Ostrava – město	
Ostrava	Clarion Congress Hotel Ostrava
	Harmony Club hotel
	Hotel Imperial Ostrava
	Multifunkční aula GONG
	Park Inn by Radisson Ostrava
	Hotel Bonum
	Brioni Boutique Hotel
	Hotel Jan Maria
	Hotel Maria
	Best Western Hotel Vista

Zdroj: vlastní zpracování

B. Polská část euroregionu

Kongresová turistika je v polské části Euroregionu Silesia okrajovým jevem. Nachází se zde málo míst a objektů umožňujících rozvoj turistiky tohoto typu. Na území polských obcí euroregionu Silesia existuje 8 objektů s konferenčním sálem, z čehož 3 se nacházejí ve Wodzisławiu Śląskim. Celkem je zde 12 konferenčních sálů, které pojmu 770 osob.

Tabulka 81 - Objekty s konferenčním zázemím v roce 2019

Název obce	s konferenčním sálem	počet konferenčních sálů	počet míst v konferenčních sálech
	[objekty]	[počet]	[místa]
Wodzisław Śląski	3	4	260
Racibórz	2	3	100
Głubczyce	1	2	150
Kuźnia Raciborska	1	1	150
Nędza	1	2	110
Celkem	8	12	770

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

Nejvíce ubytovacích míst se nachází ve městě Racibórz, kde je soustředěno téměř 1/4 tohoto turistického zázemí. V euroregionu se nachází 7 kategorizovaných hotelů, včetně jednoho 4hvězdičkového objektu ve Wodzisławiu Śląskim. Globálně turistický potenciál euroregionu zahrnuje 1 227 ubytovacích míst, z čehož na hotely připadá 361.

Tabulka 82 - Turistická ubytovací zařízení

Obec	Celkem			Hotely			Kategorie hotelů		
	Objektů celkem	Celoroční objekty	Ubytovacích zařízení celkem	Objektů celkem	Celoroční objekty	Ubytovacích zařízení celkem	4****	3***	2**

Racibórz	6	6	333	1	1	109		1	
Wodzisław Śl.	4	4	158	2	2	72	1	1	
Głubczyce	3	1	203	1	1	70		1	
Kornowac	2	2	58	0	0	0			
Kuźnia R.	2	2	72	2	2	72		1	1
Pszów	2	2	175	0	0	0			
Gorzyce	2	1	97	0	0	0			
Branice	1	1	11	0	0	0			
Krzanowice	1	1	22	0	0	0			
Krzyżanowice	1	1	38	1	1	38			1
Nędza	1	1	42	0	0	0			
Mszana	1	1	18	0	0	0			
Celkem	26	23	1 227	7	7	361	1	4	2

Zdroj: Hlavní statistický úřad (databáze místních údajů)

3.7.8 Klíčová zjištění

A. Česká část euroregionu

- V ČR funguje síť turistických informačních center a také Jednotná klasifikace turistických informačních center České republiky. Na území obcí a měst české části Euroregionu Silesia poskytuje služby 14 certifikovaných turistických informačních center a 3 necertifikovaná turistická informační centra.
- Euroregion Silesia již od svého založení vyvíjí široké aktivity v oblasti cestovního ruchu.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází velké množství historických, kulturních, technických, přírodních a jiných zajímavostí, které vytvářejí velmi dobrý potenciál pro cestovní ruch. Vybrané památky jsou součástí Technotrasy – virtuální trasy propojující technické a řemeslné památky na území Moravskoslezského kraje.
- Na území české části Euroregionu Silesia působí řada kulturních organizací a organizací pro volnočasové aktivity, z nichž některé již vyvíjejí přeshraniční aktivity.
- Přírodní potenciál české části Euroregionu Silesia je jedním ze stěžejních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu v regionu.
- Území české části Euroregionu Silesia je protkáno sítí pěších turistických a cyklistických tras, podél kterých postupně vzniká doprovodná infrastruktura v podobě odpočívek, úschoven apod.
- Na území české části Euroregionu Silesia se nachází hustá síť sportovních zařízení. Některá tato zařízení jsou místem konání sportovních akcí celorepublikového či dokonce mezinárodního významu.

B. Polská část euroregionu

- Z ekonomického hlediska je pro Euroregion nejdůležitější víkendová rodinná turistika (rekreační a sportovní), se zvláštním podílem cykloturistiky. Je však nutno pamatovat na to, že vzhledem k nejednotnému systému vytyčování a značení cyklotras je pro zajištění soudržnosti úrovně značení nutno zajistit odpovídající koordinaci aktivit v rámci Euroregionu Silesia spočívající ve společném vypracovávání cílových sítí cyklotras.
- Určité možnosti rozvoje, vzhledem k dosti velkému nasycení kulturními památkami, existují rovněž v rozsahu kulturní turistiky.

- Velké možnosti v tomto rozsahu nabízí rovněž vodní turistika (především s odkazem na přírodní park - Hraniční meandry Odry), a také veškeré jiné formy využití potenciálu řeky Odry,
- Tak jako v případě ostatních oblastí polsko-českého pohraničí se turistika na území polské části Euroregionu vyznačuje sezónností a je závislá na povětrnostních podmínkách.
- Za účelem rozvoje turistiky na území Euroregionu je nezbytný další rozvoj základní a doprovodné infrastruktury. Obzvláště důležité je rovněž další stimulační rozvoje propagačních nástrojů zahrnujícího především využití nových technologií.

3.8 BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

3.8.1 Policie, pohraniční stráž

A. Česká část euroregionu

Na území české části Euroregionu Silesia funguje **Policie České republiky** pod hlavičkou Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje⁶⁶ se sídlem v Ostravě. Krajské ředitelství bylo zřízeno k 1. lednu 2010 a dále se dělí na jednotlivé územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování a vnější služby, které jsou dislokovány na jednotlivých okresech. V celém Moravskoslezském kraji dohlíží na pořádek více než 4 000 policistů⁶⁷ pořádkové a dopravní policie, služby kriminální policie a vyšetřování a ostatních složek policie. Na území české strany Euroregionu Silesia fungují územní odbory Opava, Bruntál, Nový Jičín a Městské ředitelství Ostrava⁶⁸.

Tyto územní odbory jsou dále členěny na dílčí oddělení (např. obecné kriminality, hospodářské kriminality, dopravní inspektoráty a obvodní oddělení, příp. policejní stanice, v menších městech, příp. obcích, ve spádovém území daného územního odboru).

Státní policie funguje na území měst jako Bílovec, Fulnek, Hlučín, Horní Benešov, Hradec nad Moravicí, Kravaře, Nový Jičín, Odry, Opava, Ostrava, Velké Heraltice a Vítkov. Na území obcí státní policie své služebny nemá.

Fungování **obecní policie** se řídí zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie zřízená městem se označuje jako městská policie⁶⁹. Obce české části Euroregionu Silesia služebnami obecní policie nedisponují. Ve všech městech české části Euroregionu Silesia městská policie funguje a má zde své služebny.

Dále uvedená tabulka uvádí přehled služeben státní a obecní/městské policie v jednotlivých obcích české části Euroregionu Silesia.

Tabulka 83 - Policejní jednotky

Název obce	Státní policie	Městská policie	Název obce	Státní policie	Městská policie
Okres Opava			Píšť	ne	ne
Bolatice	ne	ne	Rohov	ne	ne
Branka u Opavy	ne	ne	Slavkov	ne	ne
Brumovice	ne	ne	Služovice	ne	ne

⁶⁶ Do 31.12.2009 pod názvem Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje

⁶⁷ Stav leden 2021

⁶⁸ <http://www.policie.cz/clanek/zakladni-informace-o-krajskem-reditelstvi-policie-moravskoslezskeho-kraje.aspx>

⁶⁹ <http://www.pracepropravniky.cz/zakony/zakon-o-obecni-policii>

Budišov nad Budišovkou	ne	ano	Sosnová	ne	ne
Černá ve Slezsku	ne	ne	Stěbořice	ne	ne
Darkovice	ne	ne	Strahovice	ne	ne
Dolní Benešov	ne	ne	Sudice	ne	ne
Dolní Životice	ne	ne	Šilheřovice	ne	ne
Hať	ne	ne	Velké Heraltice	ano	ne
Hlavnice	ne	ne	Velké Hoštice	ne	ne
Hlučín	ano	ano	Větrkovice	ne	ne
Hněvošice	ne	ne	Vítkov	ano	ano
Holasovice	ne	ne	Vřesina	ne	ne
Hradec nad Moravicí	ano	ne*	Okres Bruntál		
Chlebičov	ne	ne	Horní Benešov	ano	ne
Chuchelná	ne	ne	Horní Životice	ne	ne
Jezdkovice	ne	ne	Staré Heřminovy	ne	ne
Kobeřice	ne	ne	Okres Nový Jičín		
Kozmice	ne	ne	Bílovec	ano	ano
Kravaře	ano	ano	Fulnek	ano	ne
Litultovice	ne	ne	Jeseník nad Odrou	ne	ne
Melč	ne	ne	Nový Jičín	ano	ano
Mikolajice	ne	ne	Odry	ano	ano
Neplachovice	ne	ne	Slatina	ne	ne
Oldřišov	ne	ne	Okres Ostrava – město		
Opava	ano	ano	Ostrava	ano	ano
Otice	ne	ne			

Pozn.: *Ne, spolupráce s jinou obecní/městskou policií

Zdroj: <http://www.policie.cz/SCRIPT/imapa.aspx>, <http://www.policie-cr.cz/mestska-policie.php>

Přeshraniční spolupráce policejních složek

Od roku 2009 realizovala česká a polská státní policie několik přeshraničních projektů financovaných z prostředků Evropské unie. V posledních letech se Policie Moravskoslezského kraje účastnila v mnoha projektech, které byly schváleny k financování z programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020. Mimo všech pěti příhraničních českých krajských policií jsou do těchto projektů zapojeni polští partneři Krajské ředitelství policie ve Wrocławu, v Katowicích a v Opoli, v případě druhého zmíněného projektu i Univerzita Palackého v Olomouci. Policie Moravskoslezského kraje realizovala také několik různě tematicky zaměřených projektů financovaných z Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia, a to jak s policií Slezského vojvodství, tak s policií Opolského vojvodství.

Míra přeshraniční spolupráce městských policií na území Euroregionu Silesia je v současné době nízká a finanční prostředky určené Evropskou unií na přeshraniční spolupráci byly pro spolupráci městských policií využity minimálně.

B. Polská část euroregionu

Na území polské části Euroregionu Silesia působí jednotky státní policie⁷⁰, nejdůležitější organizační jednotku tvoří Vojvodské policejní velitelství v Katowicích. Vojvodské policejní velitelství je organizační jednotkou státní policie, která tvoří pomocný aparát, s jehož pomocí slezský vojvodský policejní velitel, jednající jménem slezského vojvody nebo jménem vlastním, plní úkoly policie, stanovené v zákonech a prováděcích předpisech vydaných na jejich základě, v oblasti ochrany bezpečnosti lidí a zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku na území Slezského vojvodství. Nejdůležitějšími policejními organizačními jednotkami působícími na území euroregionu jsou Okresní policejní velitelství se svým okresním velitelem nebo komisařem v jednotlivých obcích.

Činnost vojvodského policejního velitelství podléhá:

⁷⁰ Právním základem činnosti státní policie v Polsku je zákon o státní policii ze dne 6. dubna 1990.

1. dozoru hlavního policejního velitele v záležitostech vyplývajících ze zákonných funkcí nadřízeného všech policistů a centrálního orgánu vládní správy, příslušného ve věci ochrany bezpečnosti lidí a zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku,
2. vedení slezského vojvody, vykonávanému při působení vojvodských sdružených služeb, inspekce a stráže, s výjimkou:
 - a) záležitostí týkajících se vykonávání provozních, průzkumných a vyšetřovacích činností a činností týkajících se stíhání trestných činů,
 - b) záležitostí ve správním řízení, u nichž je orgánem vyššího stupně na základě ustanovení zákonů vrchní policejní velitel.

Policie je uniformovanou a ozbrojenou složkou sloužící společnosti a je určena na ochranu bezpečnosti lidí a na zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku.

Policie realizuje rovněž úkoly vyplývající z mezinárodních smluv a dohod, podle zásad a v rozsahu v nich uvedených. Na území polské části euroregionu působí rovněž tzv. jednotky dozorované Vojvodským policejním velitelstvím v Katovicích. Jsou jimi městská policejní velitelství a okresní policejní velitelství. Mezi ně patří 9 městských a 3 okresní policejní velitelství.

Právní rámce fungování obecních (městských) strážníků v Polsku stanovuje zákon o obecních strážnících ze dne 29. srpna 1997 (Sb. z. č. 123/1997, ust. 779 s pozdějšími změnami). V Polsku jsou obecní a městští strážníci uniformovanou složkou vytvořenou zastupitelstvem města (obce), jejímž cílem je ochrana veřejného pořádku na území města (obce). V souladu s platnými předpisy zákona o obecních strážnících v obcích, v nichž je výkonným orgánem starosta (primátor města), mí strážníci název „městská policie“.

Níže uvedená tabulka představuje informace týkající se jednotek státní / obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia.

Tabulka 84 - Jednotky státní/obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia

Název obce	Policie	Městská policie
Baborów	Policejní stanice v Baborowie	NE
Branice	Policejní stanice v Branicach	NE
Gaszowice	Policejní stanice v Gaszowicach	NE
Głubczyce	Okresní ředitelství Policie v Głubczycach	ANO
Gorzycy	Policejní stanice v Gorzycach	NE
Kietrz	Policejní stanice v Kietrzu	ANO
Krzyżanowice	Policejní stanice v Krzyżanowicach	NE
Kuźnia Raciborska	Policejní stanice v Kuźni Raciborskiej	NE
Lyski	nevztahuje se	ANO
Pszów	Policejní stanice v Pszowie	NE
Racibórz	Okresní ředitelství Policie v Raciborzu	ANO
Świerklany	Policejní stanice v obci Świerklany	NE
Wodzisław Śląski	Okresní ředitelství Policie v Wodzisławiu Śląskim	ANO

Zdroj: vlastní zpracování

Česko-polská přeshraniční spolupráce policejních jednotek

Pro policejní jednotky stanovuje právní rámce pro provádění činností na území druhé země smlouva mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci při potírání trestné činnosti, o ochraně veřejného pořádku a o spolupráci na příhraničním území ze dne 21. června 2006 (Sb. z. č. 177/2007, ust. 1246). Na základě výše uvedené smlouvy jsou realizovány činnosti související s prevencí a aktivním potíráním trestné činnosti přeshraničního charakteru. Mezi hlavní prvky spolupráce patří výměna informací o ztracených osobách a vozidlech, potvrzování totožnosti osob, zabezpečení silničního provozu, provádění základních činností souvisejících s trestnými činy. Na základě článku 8

výše uvedené smlouvy jsou prováděny rovněž společné hlídky v pásmu 25 kilometrů od hranice po obou jejích stranách. Společné zásahy se týkají hlavně hledání ztracených osob a koordinace činností při potírání trestné činnosti přeshraničního charakteru. V tomto rozsahu, na rozdíl od požární ochrany, hlídka z dané země nesmí sama zasahovat na území druhé země.

Mezi hlavní problémy současného stavu spolupráce policejních jednotek patří právní omezení (např. pohyb policejních vozidel, použití zbraně na území sousední země), omezení při provádění společných činností přeshraničního charakteru, absence společného radiotelekomunikačního systému a jazyková bariéra.

Pohraniční stráž je ozbrojená a uniformovaná složka, jejímž úkolem je ochrana pozemní a vodní státní hranice a kontrola pohybu na hranicích. Organizaci a pravidla jejího fungování upravuje zákon ze dne 12. října 1990 o pohraniční stráží v platném znění.

Základem organizace Pohraniční stráže je centralizace a hierarchická struktura. Centrálním orgánem vládní administrativy, který je příslušný pro záležitosti v rozsahu ochrany státní hranice a kontroly pohybu na hranicích, je generální ředitel pohraniční stráže. Podléhá ministroví vnitra. Generálního ředitele pohraniční stráže jmenuje a odvolává předseda vlády, a to na návrh ministra vnitra. Na návrh generálního ředitele ministr vnitra může jmenovat zástupce generálního ředitele.

V terénu jsou orgány pohraniční stráže ředitelé poboček pohraniční stráže, a také ředitelé stanic a divizí pohraniční stráže.

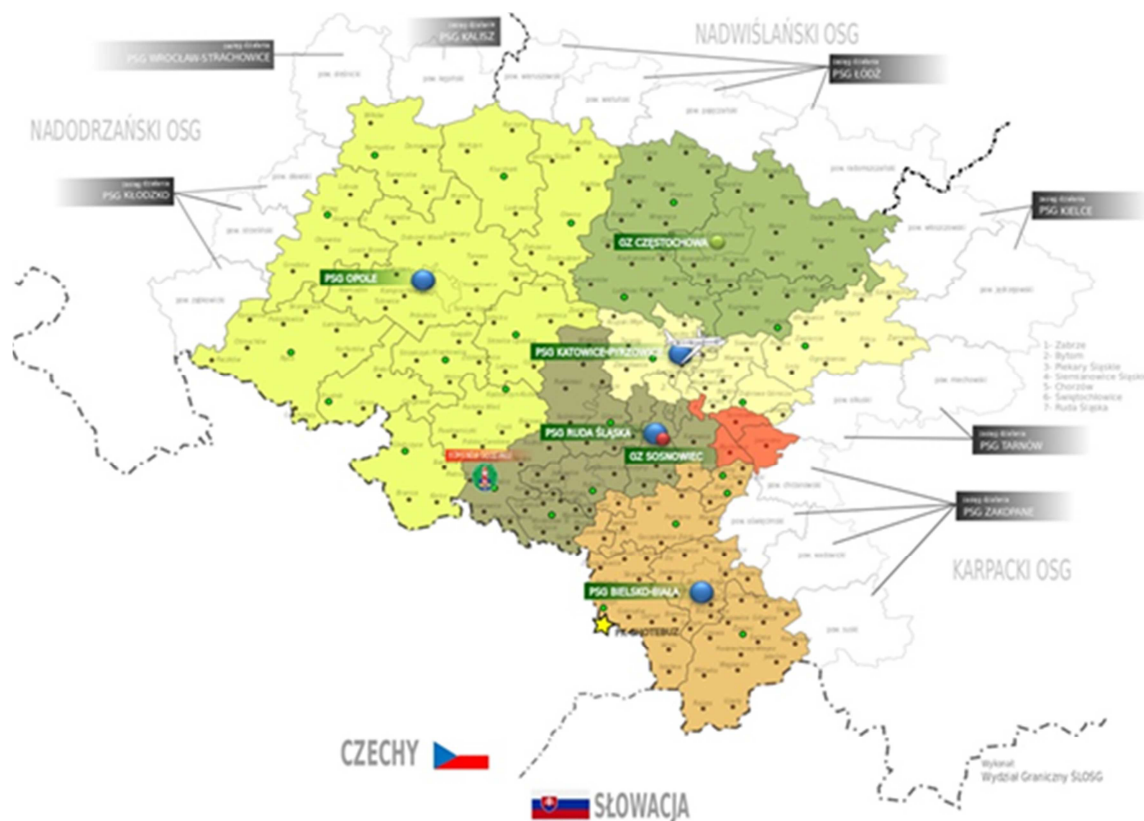
Na území polské strany Euroregionu Silesia funguje „Slezská pobočka Pohraniční stráže“ se sídlem v Raciborzu. Slezská pobočka Pohraniční stráže je jednou z devíti poboček působících v organizační struktuře pohraniční stráže. Ze západu sousedí s Nadoderskou pobočkou Pohraniční stráže v Krośnie Odrzańskim, a z východní strany s Karpatskou pobočkou Pohraniční stráže v Nowym Sączu. Územní dosah působnosti pobočky zahrnuje oblast dvou vojvodství: slezského a opolského.

Organizační strukturu Slezské pobočky Pohraniční stráže tvoří ředitelství pobočky v Raciborzu a stanice pohraniční stráže. Ředitelství pobočky je úřadem podléhajícím Řediteli Slezské pobočky Pohraniční stráže, které mu zajišťuje věcnou, organizační, právní a kancelářskou podporu nezbytnou pro efektivní realizaci jeho zákonných úkolů jako terénního orgánu pohraniční stráže. Pobočku řídí ředitel pobočky ve spolupráci se zástupci ředitele pobočky, hlavním účetním a vedoucími organizačních složek pobočky. Po reorganizaci související s přizpůsobením efektivní realizaci úkolů po zrušení kontroly na vnitřních hranicích Evropské unie jsou v současné době součástí Slezské pobočky Pohraniční stráže čtyři stanice pohraniční stráže. Tři z nich se nacházejí na území slezského vojvodství, (z toho jedna působící na Mezinárodním letišti „Katowice“ v Pyrzowicích), a jedna stanice se nachází na území opolského vojvodství.

Na území slezského vojvodství se stanice pohraniční stráže nacházejí v:

- Bielsku-Białej,
- Rudzie Śląskiej,
- Katowicích – Pyrzowicích.

Obrázek 30 - Působnost stanic Slezské pobočky Pohraniční stráže:

<https://www.slaski.strazgraniczna.pl/sm/komenda/struktura-organizacyjna/6809,Struktura-organizacyjna.html>

Na území opolského vojvodství se nachází stanice pohraniční stráže v Opole.

3.8.2 Požární ochrana

A. Česká část euroregionu

Na území české části Euroregionu Silesia působí **Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje** se sídlem v Ostravě⁷¹, který je tvořen 6 územními odbory, z toho 3 na území české části Euroregionu Silesia (v Opavě, Ostravě a Novém Jičíně). Tyto jednotlivé územní odbory mají hasičské stanice (ÚO v Opavě má hasičské stanice v Opavě, Hlučíně a Vítkově; ÚO v Novém Jičíně má hasičské stanice v Novém Jičíně a Bílovci; ÚO v Ostravě má 5 integrovaných výjezdových center a hasičskou stanici v městském obvodu Ostrava-Fifejdy).

V hasebním obvodu těchto stanic je celé řešené území Euroregionu Silesia, přičemž jednotlivé hasičské stanice mají mezi sebou rozdělené také konkrétní podniky, firmy a další organizace na svém území. Běžnou oblastí zásahů jsou zástavby rodinných domů, výškové budovy, nízkopodlažní budovy, domovy důchodců, léčebny dlouhodobě nemocných, školy a školky. Příslušné hasičské stanice mají ve své působnosti navíc specifické objekty, jako je např. Rehabilitační ústav a Ústav sociální péče v Hrabyni s velkou koncentrací osob s omezenou schopností pohybu[6], který je v působnosti Hasičské stanice Opava.

Ve všech členských obcích na české straně Euroregionu Silesia byla zjišťována existence jednotek požární ochrany (JPO). Pro účely plošného pokrytí území ČR JPO se dle operační

⁷¹ <http://www.hzscr.cz/hzs-moravskoslezskeho-kraje.aspx>

hodnoty dělí JPO do šesti kategorií JPO I až JPO VI:

Tabulka 85 - Kategorie jednotek požární ochrany v České republice

Kategorie	Popis jednotky
JPO I	jednotka Hasičského záchranného sboru ČR , zajišťující výjezd jednoho až tří družstev o zmenšeném početním stavu (1+3), družstev (1+5) nebo jejich kombinaci, poskytuje pomoc obcím speciální a ostatní technikou v území své působnosti, v místě dislokace plní úkoly místní jednotky PO; u početně málo obsazených stanic zpravidla v součinnosti s místní jednotkou SDH obce.
JPO II/1	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO II/2	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO III/1	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO III/2	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000
JPO IV	jednotka hasičského záchranného sboru podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody
JPO V	jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO V, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu
JPO VI	jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku zřizovaná právnickou nebo fyzickou podnikající osobou; poskytuje speciální techniku na výzvu OPS HZS ČR zpravidla na základě písemné dohody.
Nezařazené	jednotky PO nezařazené do plošného pokrytí. Nezařazená jednotka sboru dobrovolných hasičů obce má základní početní stav jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech.

Zdroj: vlastní zpracování

Analýzou existence JPO v členských obcích na české straně Euroregionu Silesia bylo zjištěno, že největší zastoupení má kategorie JPO V – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu. Kategorie JPO V se nachází ve 23 obcích. Další nejvíce zastoupenou kategorií je JPO II/1 – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Tato kategorie se vyskytuje u 14 obcí. V dalších 9 obcích funguje JPO v kategorii JPO III/1 – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce kategorie JPO III, která zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. U žádné obce v české části Euroregionu Silesia nebyla zjištěna existence kategorie JPO III/2 a JPO VI. U tří obcí nejsou zřízeny JPO, požární ochrana je v takovém případě zajištěna jinou okolní JPO na základě smluvního vztahu.

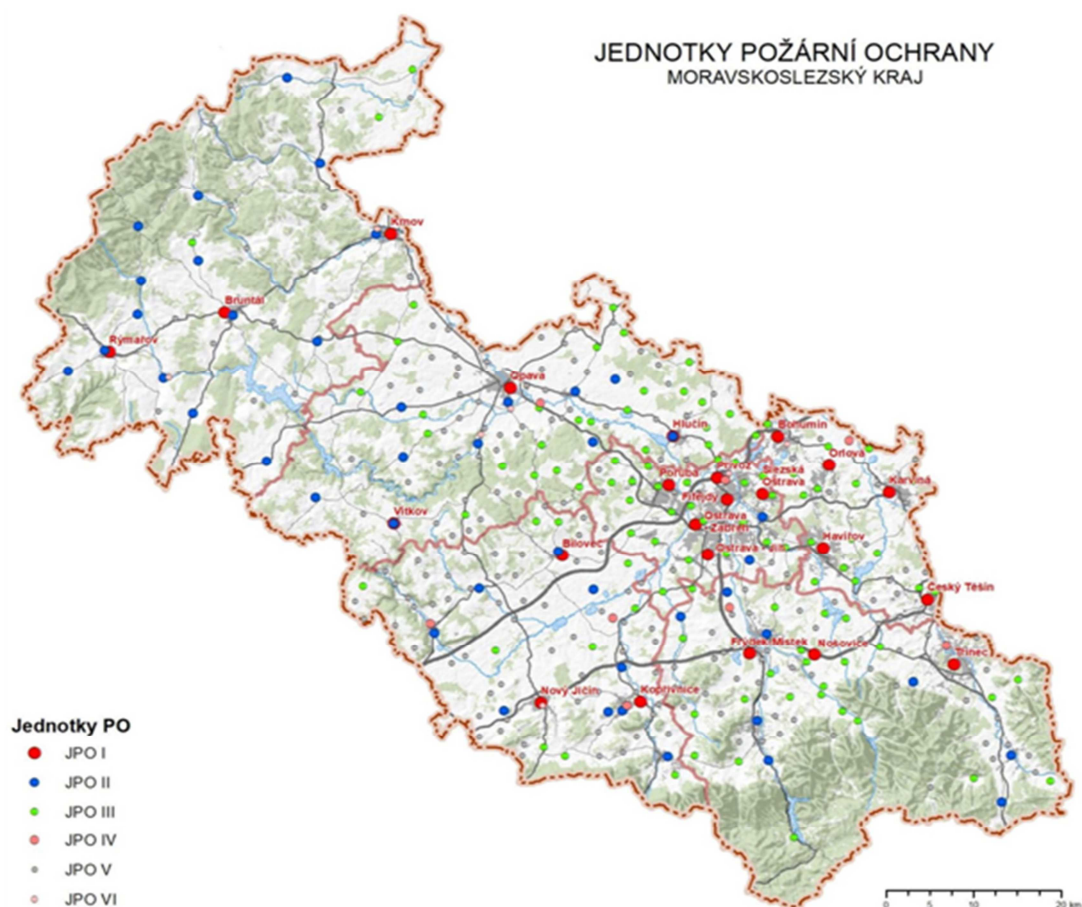
Tabulka 86 - Jednotky požární ochrany

Název obce	Druh jednotky požární ochrany (1–6)	Název obce	Druh jednotky požární ochrany (1–6)
Okres Opava		Příšť	JPO III/1
Bolatice	JPO II/1	Rohov	JPO V
Branka u Opavy	JPO V	Slavkov	JPO V
Brumovice	JPO III/1	Služovice	JPO V
Budišov nad Budišovkou	JPO II/1	Sosnová	není

Černá ve Slezsku	JPO V	Stěbořice	JPO V
Darkovice	JPO V	Strahovice	JPO III/1
Dolní Benešov	JPO III/1	Sudice	JPO III/1
Dolní Životice	JPO V	Šilheřovice	JPO III/1
Hať	JPO V	Velké Heraltice	JPO III/1
Hlavnice	JPO V	Velké Hoštice	JPO II/1
Hlučín	JPO II/1	Větrkovice	JPO V
Hněvošice	JPO V	Vítkov	JPO II/1
Holasovice	JPO V	Vřesina	JPO III/1
Hradec nad Moravicí	JPO II/1	Okres Bruntál	
Chlebičov	JPO V	Horní Benešov	JPO II/1
Chuchelná	JPO V	Horní Životice	není
Jezdkovice	JPO V	Staré Heřminovy	není
Kobeřice	JPO III/1	Okres Nový Jičín	
Kozmice	JPO V	Bílovec	JPO II/1
Kravaře	JPO III/1	Fulnek	JPO II/1
Litultovice	JPO II/1	Jeseník nad Odrou	JPO V
Melč	JPO II/1	Nový Jičín	JPO II/1
Mikolajice	JPO V	Odry	JPO II/1
Neplachovice	JPO V	Slatina	JPO III
Oldřišov	JPO V	Okres Ostrava-město	
Opava	JPO I	Ostrava	JPO I
Otice	JPO V		

Zdroj: vlastní zpracování

Obrázek 31 - Jednotky požární ochrany Moravskoslezského kraje k 1.1.2021

Zdroj: <https://www.hzscr.cz/imgDetail.aspx?docid=22245314>, stav k 1. 1. 2021

Přeshraniční spolupráce požárních složek

V roce 2008 byla uzavřena „Dohoda o spolupráci a vzájemné pomoci při záchranářských pracích při katastrofách, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech“ mezi Moravskoslezským krajem, Slezským vojvodstvím a hasičskými záchranými sbory obou regionů a stejně tak mezi Moravskoslezským krajem, Opolským vojvodstvím a hasičskými záchranými sbory obou regionů.

Přeshraniční spolupráce je nejvíce rozvinuta na úrovni jednotek sborů dobrovolných hasičů v obcích v bezprostřední blízkosti hranice. Tyto jednotky, popř. obce realizovaly mnoho přeshraničních projektů financovaných z prostředků Evropské unie určené na přeshraniční spolupráci. K nejvýznamnějším patřil projekt města Opavy, obcí Holasovice a Brumovice a Gminy Branice s názvem „Posílení akceschopnosti JSDH při povodních“, realizovaný v letech 2009 – 2012. Na ochranu před povodněmi byl zaměřen další projekt s názvem „Protipovodňová ochrana na ratibořsko-opavském pohraničí formou logistického vybavení a zdokonalování činnosti krizových složek“, realizovaný městy Racibórz a Kravaře. Zajímavým projektem financovaným z Fondu mikroprojektů Euroregionu Silesia byl projekt obce Šilheřovice a Gminy Krzyżanowice s názvem „Vybudování protipovodňového systému na česko-polském pohraničí“. Tyto přeshraniční projekty požárních jednotek významně napomáhají společné prevenci a ochraně obyvatel na obou stranách hranice.

I Euroregion Silesia se aktivním způsobem spolupodílí na rozvoji přeshraniční spolupráce a akceschopnosti příhraničních požárních jednotek. Pod jeho vedením byl připraven projekt s názvem „READY TO HELP – systém společné ochrany hraničních obcí v Euroregionu Silesia“ a ten byl v červnu 2017 schválen k financování z programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 v rámci prioritní osy „Společné řízení rizik“. Výše celkových výdajů převyšujících 1 mil. EUR byly naplánovány pro celkem 10 partnerů projektu: Euroregion Silesia - CZ jako vedoucí partner celého projektu, 7 hraničních obcí z české strany: Sudice, Rohov, Strahovice, Chuchelná, Píšť, Hať a Šilheřovice a 2 gminy (střediskové obce) z polské strany: Krzanowice a Krzyżanowice. Projekt je realizován v úzké spolupráci s Hasičským záchraným sborem Moravskoslezského kraje, územním odborem v Opavě, a Okresním velitelstvím státního požárního sboru v Polsku. Hlavní cíl projektu je vytvoření systému společné ochrany na území hraničních obcí Euroregionu Silesia prostřednictvím zlepšení technického zázemí 22 požárních jednotek dobrovolných hasičů (7 českých a 15 polských) a jejich připravenosti ke společným zásahům při požárech a jiných živelných pohromách v pohraničí.

Dalším z projektů realizovaných v rámci programu INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 je projekt „Bezpečné pohraničí“. Cílem projektu bylo zlepšit přeshraniční připravenost na řešení mimořádných událostí a krizových situací na základě posílení spolupráce mezi všemi subjekty odpovědnými za bezpečnost. Partnery projektu byli Vojvodská velitelství státní požární ochrany v Opoli (vedoucí partner), Wrocław a Katovicích a Hasičský záchraný sbor Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje, Pardubického kraje, Olomouckého kraje a Moravskoslezského kraje. Projekt byl realizován v letech 2016 - 2020 a celkový rozpočet projektu dosahoval téměř 8 milionů Euro⁷². V rámci projektu byla pořízena zásahová technika a technické prostředky pro hasiče, dále vznikly nové kanály pro vzájemnou komunikaci. Jde například o teleinformační systém, který umožňuje výměnu informací v krizových situacích mezi centry krizového řízení a také společné řízení zásahů⁷³.

⁷² <http://www.bezpecnepohranici.eu>

⁷³ <https://moravskoslezsky.denik.cz/podnikani/mmr-eurofondy-hasici-spoluprace-moravskoslezsky-polsko-20201218.html>

B. Polská část euroregionu

Na území polské části Euroregionu Silesia působí jednotky státní požární ochrany a sboru dobrovolných hasičů. Státní hasičské záchranné sbory – profesionální, uniformovaná složka vybavená specializovaným zařízením určená pro boj s požáry, živelnými pohromami a dalšími místními hrozbami. Vrchní velitel hasičských záchranných sborů je orgánem podřízeným ministru vnitra.

Státní hasičské záchranné sbory působí na základě ustanovení zákona ze dne 24. srpna 1991 o státních hasičských záchranných sborech (Sb. z. č. 81/1991, ust. 351). Úkoly státních hasičských záchranných sborů jsou podle zákona:

- identifikace požárních hrozeb a dalších místních ohrožení;
- organizování a provádění záchranných akcí během požárů, živelných pohrom nebo likvidace místních ohrožení;
- provádění pomocných specializovaných záchranných činností během živelných pohrom nebo likvidace místních ohrožení jinými záchrannými sbory;
- vzdělávání pracovníků pro potřeby státních hasičských záchranných sborů a dalších jednotek protipožární ochrany a všeobecného systému ochrany obyvatel;
- dozor nad dodržováním protipožárních předpisů;
- provádění výzkumných prací v rozsahu protipožární ochrany a ochrany obyvatel;
- spolupráce s vedoucím národního centra pro informace týkající se kriminality v rozsahu nezbytném pro realizaci jeho zákonných úloh.
- Spolupráce s hasiči a záchrannými službami jiných států a jejich mezinárodními organizacemi na základě mezinárodních smluv závazných pro Polskou republiku a zvláštních předpisů;
- Plnění jiných úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv závazných pro Polskou republiku podle zásad a v rozsahu v nich uvedených.

Sbory dobrovolných hasičů (SDH) fungují na základě ustanovení zákona o sdruženích ze dne 7. dubna 1989 (Sb. z. č. 79/2001, ust. 855 s pozdějšími změnami), zákona o protipožární ochraně ze dne 24. srpna 1991 (Sb. z. č. 178/2009, ust. 1380 s pozdějšími změnami), přičemž jejich podrobné úlohy a organizaci definuje vlastní statut.

Hlavní cíle a úlohy SDH jsou:

- Boj s požáry, živelnými pohromami nebo jinými místními mimořádnými událostmi;
- Pořádání akcí sloužících k rozvoji sportu a tělesné kultury umožňujících ke zlepšení kondice využívané při záchranných činnostech;
- Pořádání vzdělávacích a kulturních akcí propagujících znalosti a dovednosti v oblasti protipožární ochrany;
- Rozšiřování a podporování forem spolupráce mezi lokálními společenskými a ekonomickými partnery v oblasti protipožární ochrany;
- Propagování zásad udělování první pomoci zraněným v důsledku požáru, živelní pohromy nebo jiné místní mimořádné události.

Systém HZS je založen na jednotkách HZS ČR doplněných o úseky PPS. Státní hasičská služba má své základny v okresních městech. Jednotky TSO jsou umístěny ve všech obcích, z toho alespoň jedna jednotka v dané obci je pokryta Národním záchranným a požárním systémem.

Tabulka 87 - Jednotky hasičského záchranného sboru v polských členských obcích Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020)

Název obce	Druh jednotky*	Počet jednotek	Celostátní hasičský záchranný systém (počet jednotek v CHZS a název jednotky)
Baborów	OSP	9	2: Sucha Psina, Baborów
Branice	OSP	9	2: Branice, Lewice
Gaszowice	OSP	4	2: Gaszowice, Szczerbice
Głubczyce	PSP / OSP	1 + 15**	3: Grobniki, Równe, Żopowy
Gorzyce	OSP	9	4: Gorzyce, Czyżowice, Olza, Rogów
Jejkowice	OSP	1	1: Jejkowice
Kietrz	OSP	9	3: Dzierżysław, Kietrz, Ściborzycze Wielkie
Kornowac	OSP	4	2: Łańce, Kobyła
Krzanowice	OSP	5	2: Krzanowice, Bojanów
Krzyżanowice	OSP	10	2: Krzyżanowice, Tworków
Kuźnia Raciborska	OSP	8	5: Kuźnia Raciborska, Jankowice Rudy, Ruda Kozielska, Siedliska
Lubomia	OSP	4	2: Lubomia, Syrynia
Lyski	OSP	9	2: Lyski i Zwonowice
Markłowice	OSP	1	1: Markłowice
Mszana	OSP	3	2: Mszana, Polomia
Nędza	OSP	5	1: Nędza
Pietrowice Wielkie	OSP	10	2: Pietrowice Wielkie, Cyprzanów
Pszów	OSP	2	2: Krzyżkowice, Pszów
Racibórz	PSP / OSP	1 + 4**	3: OSP Racibórz – Brzezie OSP Racibórz – Markowice OSP Racibórz - Sudół
Rudnik	OSP	6	2: Rudnik, Modzurów
Świerklany	OSP	2	2: Świerklany, Jankowice
Wodzisław Śląski	PSP / OSP	1 + 5**	2: Wodzisław Śl.- Radlin II Wodzisław Śl.- Zawada

*) OSP = SDH tj. Sbor dobrovolných hasičů; PSP = HZS tj. Hasičský záchranný sbor

***) PSP+OSP

Zdroj: vlastní zpracování

Přeshraniční spolupráce hasičských sborů

Činnosti integrovaného záchranného systému přeshraničního charakteru byly stanoveny v mezivládních smlouvách, které upravují zásady provádění záchranných akcí na druhé straně hranice. Základem činnosti hasičských sborů je smlouva mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci a vzájemné pomoci v případě katastrof, živelných pohrom a jiných mimořádných událostí (ze dne 8. června 2000). Tato smlouva definuje obecné rámce zásad provádění činností na druhé straně hranice. Na jejím základě podepisují jednotky odpovědné za koordinaci integrovaných záchranných akcí (na české straně kraj, na polské straně vojvodské úřady) podrobné smlouvy týkající se procedur varování a realizace činností na území druhé země. V současnosti platí smlouvy tohoto typu mezi Opolským vojvodstvím a Moravskoslezským krajem a rovněž mezi Slezským vojvodstvím a Moravskoslezským krajem. Logika zásahu je založena na maximálním zkrácení času příjezdu do ohrožených oblastí. Proto jsou v rámci smluv uvedena přesná místa, do nichž mají kratší čas příjezdu jednotky z druhé strany hranice (např. s ohledem na geografické podmínky). Rozsah přeshraničních činností zahrnuje pásmo 25 kilometrů od hranice na obou jejích stranách.

Smlouvy rovněž velmi přesně definují rozdělení úkolů, systému rychlého varování (na dvoujazyčných tiskopisech) a stanovují územně odpovědná operační centra. V rámci smluv jsou prováděna rovněž společná tematická cvičení (např. vodní záchranná služba, záchranné akce na výtazích apod.). Jednou ročně jsou prováděna opatření, jejichž cílem je evaluace fungování společného systému. Společné zásahy se týkají hlavně zabezpečení

míst dopravních nehod, včetně úniků nebezpečných látek, požárů (včetně lesních požárů). Vybavení hasičského sboru nezbytné pro provádění akcí je kompatibilní a plně funkční. Mezi vážné problémy související s prováděním činností přeshraničního charakteru patří především: absence kompatibilního systému rádiové komunikace (komunikace probíhá telefonicky nebo faxem, což rozhodně ztěžuje koordinaci činností), absence společného systému používání světelných a zvukových signálů zásahových vozidel, které se zúčastňují akcí na území druhého státu (nebo projíždějících tranzitem), absence osvobození od poplatků za zásahová vozidla z druhého státu na placených komunikacích (e-Myto, eToll). Mezi slabé systémové stránky současného stavu integrovaného záchranného systému patří jazyková bariéra, nedostatečné znalosti provozních struktur a procedur na druhé straně hranice a absence společného systému informací o hrozbách (např. hlášení o počasí, podvodních apod.).

Systémy včasného varování

V oblasti zlepšení bezpečnosti v pohraničí zrealizovaly obce Euroregionu Silesia přímo hraničící s Českou republikou velmi zajímavé a příkladné projekty, jejichž cílem je zlepšení bezpečnosti oblasti pohraničí vybudováním kompaktního systému včasného varování obyvatel před ohrožením. Tyto projekty byly zrealizovány obcemi Racibórz, Krzyżanowice, Gorzyce, Krzanowice, Pietrowice Wielkie, Kuźnia Raciborska a Rudnik na polské straně (zahrnující svým rozsahem přibližně 525 km²) spolu s partnery na české straně, tedy Bohumínem a obcemi Rohov, Bolatice, Sudice a Kobeřice.

Geografická poloha a členitý terén polských příhraničních obcí má za následek, že velká část ohrožení, zvláště hydrologických, přichází z terénu České republiky. Téměř všechny vodní toky (řeka Odra, Olše, potoky Biała Woda, Belk a mnoho jiných menších potoků) tečou všeobecně ve směru na sever, tedy z České republiky do Polska. Při vydatných srážkách způsobují povodňové ohrožení. Tato specifická poloha obcí a z ní vyplývající ohrožení a rovněž neúplně vyřešené otázky týkající se včasného varování v jednotlivých obcích, vedly k potřebě najít způsob pro vyřešení tohoto problému. Hlavním, a v jistém smyslu společným cílem všech těchto projektů, bylo vytvoření systému včasného varování před ohrožením všech obyvatel prostřednictvím pořízení a montáže příslušných zařízení a vytvoření systému výměny informací o ohroženích pocházejících z druhé strany hranice. Kromě toho téměř ve všech těchto projektech byla uspořádána školení, hlavně pro děti a mládež, a byly připraveny příslušné informátory v obou jazycích.

3.8.3 Klíčová zjištění

A. Česká část euroregionu

- Na území české části Euroregionu Silesia funguje Policie České republiky pod hlavičkou Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě.
- Na území české části Euroregionu Silesia působí Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje se sídlem v Ostravě, který je tvořen 6 územními odbory, z toho 4 na území české části Euroregionu Silesia.
- Přeshraniční spolupráce záchranných složek na území české části Euroregionu Silesia je nejvíce rozvinuta na úrovni jednotek sborů dobrovolných hasičů v obcích v bezprostřední blízkosti hranice.
- Euroregion Silesia se aktivním způsobem spolupodílí na rozvoji přeshraniční spolupráce a akceschopnosti příhraničních požárních jednotek (např. projekty READY TO HELP, Bezpečné pohraničí).

B. Polská část euroregionu

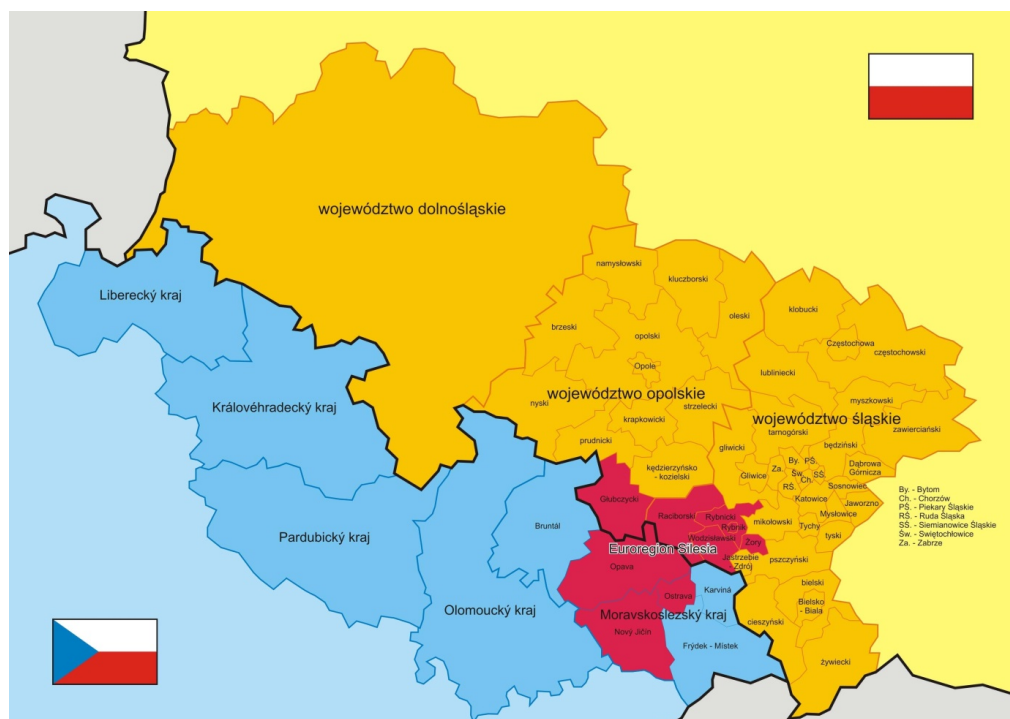
- V polské části Euroregionu Silesia ve všech obcích působí jednotky dobrovolných hasičů a v okresních městech Raciborzu, Wodzisławiu Śląskim a Głubczycach taky jednotky Státního požárního sboru. Celkem na daném území působí 137 jednotek požární ochrany.
- Na bezpečnost obyvatel a veřejný pořádek dohlíží policie podporovaná jednotkami obecní/městské policie. Působí zde 3 okresní velitelství policie a 9 komisařství. Obecní policie funguje v 9 obcích.
- Ochranou hranice se zabývá Slezská pobočka Pohraniční stráže. Její velitelství slezského vojvodství je umístěno v Raciborzu.
- Ukázkou přeshraniční spolupráce je mj. systém včasného varování spojený především s hydrologickým ohrožením v údolí Odry. Rozvinuta je také spolupráce mezi polskými a českými požárními jednotkami. Zásady fungování integrovaného záchranného systému přeshraničního charakteru byly zapracovány do mezinárodních smluv.

4. SPECIFICKÉ NÁSTROJE K PODPOŘE ROZVOJE PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V EUROREGIONU SILESIA

4.1. PROGRAMY ČESKO-POLSKÉ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE A FONDY MALÝCH PROJEKTŮ V EUROREGIONU SILESIA 1999-2020

Euroregion Silesia plní významnou roli v programech Evropské unie určených na podporu česko-polské přeshraniční spolupráce. Již v představných programech **Phare CBC CZ-PL 1999–2003** byl Euroregion Silesia zapojen do procesu implementace. Byl členem Společného kooperačního výboru (JCC) a spravoval tzv. Společný fond malých projektů. Po vstupu České republiky a Polska do EU v květnu 2004 se mohly obě země připojit k Iniciativě Interreg IIIA. V programu **Interreg IIIA Česká republika - Polsko 2004 – 2006** se zástupci obou stran Euroregionu Silesia stali členy Řídícího a Monitorovacího výboru a oba sekretariáty vykonávaly funkci tzv. Správce Fondu mikroprojektů, který byl součástí tohoto programu. Ještě před ukončením posledních projektů v rámci programu Interreg IIIA byl zahájen nový Fond mikroprojektů v Euroregionu Silesia jako součást **Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013** a ve funkci Správce Fondu mikroprojektů Euroregion Silesia pokračuje i v období 2014 – 2020 v rámci programu **Interreg V-A ČR – Polsko**. Stejně jako v období 2007 – 2013 i v tomto období mají obě strany Euroregionu Silesia také zastoupení v Monitorovacím výboru, který zodpovídá za výběr projektů a monitorování programu. Program bude ukončen na konci roku 2023.

Obrázek 32 - Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

Zdroj: vlastní zpracování

Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia

- na české straně:
 - území NUTS III kraj Moravskoslezský - území okresů Opava, Ostrava, Nový Jičín
- na polské straně:

- o část území NUTS III podregion Opolski – vojvodství Opolskie – okres (powiat) głubczycki
- o část území NUTS III podregion Rybnicki – vojvodství Śląskie – okres (powiat) raciborski, rybnicki, wodzisławski – část (Pszów, Radlin, Rydułtowy, Wodzisław Śląski, Gorzyce, Lubomia, Marklowice, Mszana), město (powiat grodzki) Rybnik a Żory

Tabulka 88 - Rekapitulace „fonde malých projektů“ v Euroregionu Silesia v období 1999–2021

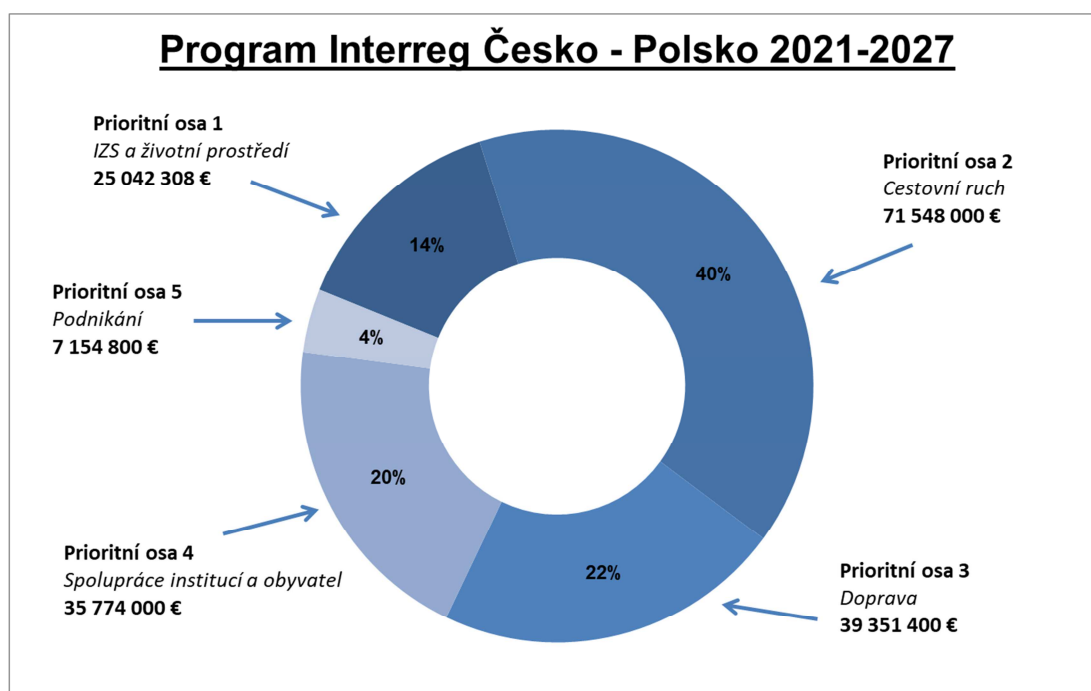
Program – Fond	Alokace na projekty	Počet schválených projektů
Phare CBC CZ-PL 1999–2003 – Společný fond malých projektů	901 800 EUR	135
INTERREG IIIA ČR – Polsko 2004–2006 – Fond mikroprojektů	897 551 EUR	147
Operačního programu přeshraniční spolupráce ČR – PR 2007–2013 – Fond mikroprojektů	5 918 550 EUR	505
INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020 – Fond mikroprojektů	5 926 996 EUR*	326**
Celkem	13 644 897 EUR	1 113

Zdroj: vlastní zpracování, *) po změně rozpočtu v 7/2020, **) stav k 31.12.2021

4.2. PROGRAM ČESKO-POLSKÉ PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE NA OBDOBÍ 2021-2027 A FOND MALÝCH PROJEKTŮ

Příprava nového programu česko-polské přeshraniční spolupráce **Interreg Česko - Polsko 2021-2027** byla zahájena již v průběhu roku 2018. Programový dokument byl předložen Evropské komisi v březnu 2022.

Obrázek 33 - Rozdělení alokace Programu Interreg Česko – Polsko 2021-2027

I v novém programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027 budou menší projekty financovány prostřednictvím **Fondu malých projektů**, přičemž pro určité typy malých projektů budou zavedeny zjednodušené formy financování prostřednictvím paušálů. Poprvé v historii je tento nástroj zakotven v článku 25 Nařízení Evropského parlamentu a Rady k Interreg⁷⁴, čímž se Fond malých projektů stává legitimním nástrojem programů přeshraniční spolupráce. Stejně jako dosud funkci Správců Fondu malých projektů budou vykonávat euroregiony česko-polského příhraničí.

V souvislosti s přípravou nového programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027 a Fondu malých projektů jako jeho nedílné součásti bylo na obou stranách Euroregionu Silesia v průběhu června 2021 provedeno dotazníkové šetření zaměřené na zhodnocení programu Interreg V-A Česká republika – Polsko a Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia a přípravu na období 2021-2027.

4.3. SHRNUÍ VÝSLEDKŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Výzkumný záměr a metodologie

Součástí zpracování strategického dokumentu „Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027“ bylo provedení průzkumu informovanosti o programech EU propagujících přeshraniční spolupráci a Euroregion Silesia. Dílčí výsledky průzkumu za českou a polskou část jsou uvedeny v samostatné příloze, která je součástí strategie.

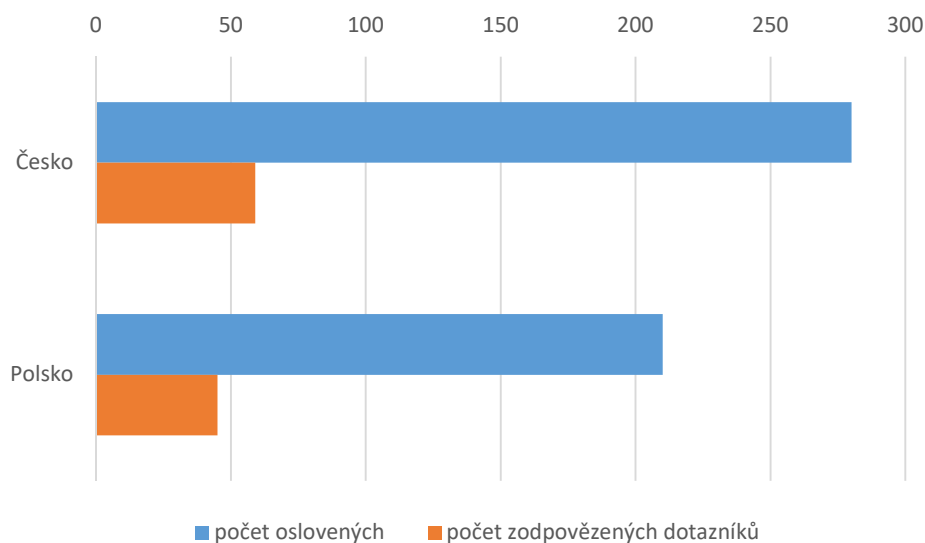
Výzkumným nástrojem bylo dotazníkové šetření obsahující 26 otázek. Byly použity hlavně uzavřené otázky a respondenti vybírali odpovědi z navrhované nabídky. Některé z otázek byly částečně otevřené s možností uvést jinou odpověď. Zcela otevřená byla poslední otázka týkající se plánů přeshraniční spolupráce v období let 2021-2027. Část otázek obsahovala škálu odpovědí od 1 do 5.

Dotazníkové šetření bylo pomocí elektronické pošty rozesláno celkem 490 respondentům (280 respondentů na české a 210 respondentů na polské straně). Informace o průzkumu a odkaz na formulář byly rovněž uvedeny na webových stránkách Sdružení obcí povodí Horní Odry (polská část Euroregionu Silesia) i na webových stránkách Euroregionu Silesia – CZ (česká část Euroregionu Silesia), což zaručovalo transparentnost a všem zainteresovaným umožňovalo účast v průzkumu.

Průzkumu se zúčastnilo 59 respondentů z Česka a 45 respondentů z Polska, což činí shodně na obou stranách návratnost na úrovni 21 %. S ohledem na typ průzkumu lze tento výsledek považovat za uspokojivý.

⁷⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1059 ze dne 24. června 2021 o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti

Graf 10 - Účast v dotazníkovém šetření

Zdroj: vlastní zpracování

Shrnutí základních parametrů

Na české straně největší zastoupení vykazují vzdělávací instituce (56 % zúčastněných respondentů), na polské straně byly nejvíce zastoupeny obce (48 % zúčastněných respondentů). Nejvíce respondentů bylo na české straně z řad obcí nad 150 tis. obyvatel, což splňuje pouze město Ostrava. Na druhém místě v počtu respondentů pak byly subjekty sídlící v obcích do 5 tis. obyvatel. Na polské straně byly nejpočetněji zastoupeny obce do 5 tis. obyvatel. Na druhém místě se pak umístily sídla s počtem obyvatel v rozmezí 50 tis. - 150 tis.

Shrnutí přeshraniční spolupráce v období 2014-2020

Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko dobře zná na české straně 2/3 respondentů, na polské straně pak 3/4 respondentů. To svědčí o vysokém institucionálním povědomí o tomto programu. Nejvíce respondentů jak na české, tak na polské straně žádalo z Fondu mikroprojektů 2014 - 2020. Do programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko podalo žádost 51 % respondentů na české straně a 58 % respondentů na polské straně.

V případě nepodání žádosti byly pro obě strany nejčastější důvody rázu organizačního. Na české straně náročnost spojená s administrativou projektu, následně pak nedostatečné personální zázemí pro projekt či chybějící partner projektu. Na polské straně byl nejčastějším důvodem k nepodání chybějící partner projektu, dále nedostatečné personální zázemí či náročnost administrativy projektu.

Na české i polské straně byla srozumitelnost programových dokumentů hodnocena spíše kladně (srozumitelné). V obou případech si nejhůře vedly pokyny týkající se monitorovacího systému MS2014+, ve kterém probíhá celá administrace žádostí.

Pro hodnocení dostupnosti školení/seminářů a úrovně obtížnosti zpracování administrativních úkonů spojených s podáním a administrací žádostí byla opět využita 5 bodová škála (1 - snadné, 5 - obtížné).

Náročnost obsluhy monitorovacího systému MS2014+ byla respondenty na obou stranách nejčastěji hodnocena jako střední. Dostupnost školení pro žadatele z Fondu mikroprojektů respondenti nejčastěji hodnotili na české straně jako snadnou (hodnota 1), na polské straně toto kritérium dosáhlo pouze o stupeň horší hodnocení (na bodové škále hodnota 2) oproti

české straně. Horší hodnocení vykazuje dostupnost školení pro žadatele z *Programu INTERREG V-A Česká republika–Polsko*. Na české straně je toto kritérium nejčastěji hodnoceno známkou 3, na polské straně o stupeň lepší známkou 2.

Náročnost vyúčtování byla respondenty hodnocena spíše negativně. Na české straně závěrečné vyúčtování projektu z *Fondu mikroprojektů* i *Programu INTERREG V-A Česká republika–Polsko* bylo hodnoceno známkou 3 (střední hodnota). Na polské straně byla obtížnost při vyúčtování z *Fondu mikroprojektů* hodnocena dokonce známkou 5 (obtížné), vyúčtování z *Programu INTERREG V-A Česká republika–Polsko* bylo hodnoceno známkou 3 (střední hodnota).

Na obou stranách mezi největší bariéry z pohledu respondentů patří potřeba plně financovat projekt předem (žádné zálohy) a složitý systém vyúčtování. Naopak jako nejmenší bariéru hodnotí respondenti získávání základních informací, podporu příslušného orgánu při přípravě žádosti, komunikaci mezi partnery nebo jazykové rozdíly.

Na české straně konzultovalo žádost o dotaci téměř 60 % respondentů, přičemž 12 % respondentů podalo žádost bez konzultace. Na polské straně pak žádost konzultovalo téměř 78 % respondentů, přičemž ostatní respondenti žádost nepodávali. Z toho lze usoudit, že na polské straně všichni žadatelé žádost konzultovali.

Za českou i polskou stranu je kontakt s pracovníky podporujících institucí hodnocen jako velmi pozitivní. Z tří typů hodnocených subjektů jsou rozhodně nejlépe hodnoceny institucemi řídící Fond mikroprojektů (tj. Euroregion).

Největší motivací k realizaci přeshraničního projektu bylo na české straně hlavně zaměření činnosti organizace (velký podíl respondentů z řad vzdělávacích institucí a samospráv - obcí) a na druhém místě potřeby řešeného území/dané problematiky. Na polské straně byly největší motivací právě potřeby řešeného území/dané problematiky, na druhém místě pak nedostatečné vlastní prostředky.

Ohledně rozhodnutí realizovat přeshraniční projekt/mikroprojekt s dotčeným partnerem respondenti z obou stran odpovídali téměř totožně. Shodně potvrdili, že klíčovou roli při výběru partnera hrál podobný profil činnosti, dále geografická blízkost, dobré zkušenosti ze společné realizace nebo potřeby podporované oblasti.

Pro respondenty z české strany bylo nejobtížnější vyúčtovat personální výdaje, výdaje na cestování a ubytování, dále výdaje na vybavení. Oproti tomu polská strana hodnotila z hlediska vyúčtování jako nejobtížnější náklady na externí poradenství a služby, výdaje na vybavení a náklady na cestování a ubytování. Až za těmito kritérii pak na polské straně stojí vyúčtování personálních výdajů.

Na obou stranách je nejčastěji využívána propagace realizovaných projektů prostřednictvím informací v médiích/v tisku/na internetu nebo prostřednictvím plakátů informujících o akcích.

Shrnutí k plánované přeshraniční spolupráci v období 2021-2027

Na české straně má zájem předložit žádost o dotaci v rámci *Fondu mikroprojektů* v novém programovém období 2021-2027 téměř 48 % respondentů, 44 % respondentů není rozhodnuto a 8,5 % je již nyní rozhodnuto žádost nepodat. Na polské straně je zájem podstatně větší - 76 % respondentů má zájem žádost předložit, 24 % neví.

Z hlediska předpokládané výše dotace v EUR na uvažovanou realizaci aktivit/projektu v novém programovém období 2021 - 2027 obě strany shodně předpokládají největší zájem o mikroprojekty do 30 tis. EUR. Na polské straně je poměrně velký zájem i o velké projekty nad 30 tis. EUR. O ty má na české straně zájem pouze necelých 9 % respondentů.

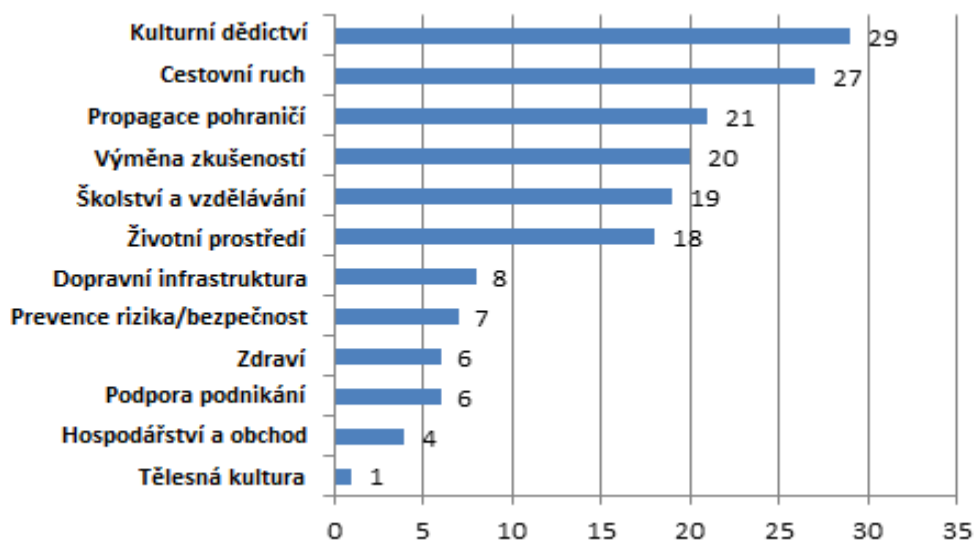
Plánované přeshraniční projekty se na české straně zaměřují zejména na téma školství a vzdělávání (což může být ovlivněno velkou mírou respondentů z řad vzdělávacích institucí). Dále je pak zájem o tématické oblasti jako vzájemná výměna zkušeností, kulturní dědictví nebo cestovní ruch. Tyto tématické oblasti zaujímají přední místa i u respondentů na polské straně. Jako nejčastější však bylo na polské straně voleno téma kulturní dědictví, dále pak cestovní ruch.

Graf 11 - Tématické oblasti, na které se plánují zaměřit respondenti z české části Euroregionu Silesia v programovém období 2021 - 2027

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Graf 12 - Tématické oblasti, na které se plánují zaměřit respondenti z polské části Euroregionu Silesia v programovém období 2021 - 2027

Zdroj: dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Obě strany shodně preferují projekty zaměřené na aktivity pro kombinaci úzké a širší cílové skupiny.

Na české straně má přeshraničního partnera 61 % respondentů, na polské straně 51 % respondentů. Pomoc při hledání nového/dalšího partnera na české straně potřebuje 14 % respondentů, na polské straně pouze 7 % respondentů.

Obě strany by v novém programovém období očekávaly nižší administrativní zátěž, zjednodušení systému podávání žádosti o dotaci a dále zachování míry podpory na 85 %.

Z odpovědí respondentů na obou stranách vyplývá, že mají v úmyslu spolupracovat převážně s dosavadními partnery (na české straně 48 %, na polské straně 60 %), případně pouze s některými ze stávajících partnerů (na české straně 14 %, na polské straně 20 %).

Respondenti z české strany mají zájem pokračovat spíše prostřednictvím realizace jiných aktivit (nové nápady), dále pak prostřednictvím dalšího projektu/mikroprojektu s obdobnou tematikou jako doposud. Na polské straně je na prvním místě zájem o pokračování prostřednictvím dalšího projektu/mikroprojektu s obdobnou tematikou jako doposud, na druhém místě pak zájem pokračovat spíše prostřednictvím realizace jiných aktivit (nové nápady).

Obě strany se shodně vyjádřily, že mají také jiné plány spolupráce po roce 2021. Na české straně takto odpovědělo 85 % respondentů, na polské straně 80 % respondentů.

Závěrečné shrnutí

Výsledky průzkumu potvrzují, že je možné posílit a usnadnit přeshraniční spolupráci, ale ve většině případů je nutná úprava všeobecných pravidel informačního systému (aplikace pro podporu žádostí a vyúčtování) a zásad realizace programu, což přesahuje přímý zásah euroregionu.

Odpovědi a postřehy respondentů z obou stran jsou ve velké míře shodné. Společným jmenovatelem omezení a problémů uváděným na obou stranách hranice jsou vysoké formální požadavky.

Důležitou skutečností pak je, že obě strany hranice plánují přeshraniční projekty se zaměřením zejména na vzájemnou výměnu zkušeností, kulturní dědictví a cestovní ruch.

5. SWOT ANALÝZA

Doprava

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Napojení na silniční a železniční síť TEN-T (dálnice D1 - na české straně, dálnice A1, A4, železnice 151 – na polské straně)	36	W2	Nedokončené či chybějící obchvaty měst a obcí ERS	29
S3	Blížkost mezinárodního letiště Leoše Janáčka Ostrava (Mošnov) s odbavovací kapacitou pro všechny typy letadel a letiště Katowice	22	W1	Nevyhovující technický stav státních i krajských komunikací (silnic), na české a polské straně ERS, nevyhovující stav či chybějící mostní objekty	25
S9	Postupné budování obchvatů měst a obcí	15	W8	Nedostatek parkovacích míst ve městech ERS	25
S4	Hustá síť cyklotras a cyklostezek na území ERS	14	W9	Nedostatečně rozvinutá infrastruktura pro rozvoj ekologické dopravy (elektromobilita, CNG, vodík, syntetický benzín)	15
S2	Hustá silniční síť na území ERS včetně přeshraničního spojení místního významu	12	W4	Chybějící integrace jízdních řádů přeshraničních autobusových a vlakových spojení	10
S7	Napojení ERS na železniční síť (včetně elektrizované)	10	W6	Nevyhovující technický stav železničních tratí a jejich nízká míra elektrizace / opoždění vlaků a jejich přeplněnost (prodej jízdenek trvá, i přestože kapacita pro pasažéry)	7
S5	Hustá síť veřejné dopravy na území ERS a na české straně také její napojení na integrovaný systém regionu (Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje)	9	W7	Technický stav železničních vozových souprav, pomalá obnova železničního vozového parku	7
S8	Železniční napojení na Letiště Leoše Janáčka Ostrava (dále LLJO)	7	W10	Neuzavřená Smlouva mezi ČR a PR o výstavbě a údržbě mostních objektů a údržbě společných úseků silnic na česko-polských státních hranicích a její naplňování	6
S6	Dlouholetá aktivní činnost ERS v oblasti rozvoje dopravy	4	W3	Neexistence přímého spojení veřejnými hromadnými prostředky (autobusy, vlaky) v západní části ERS	5
			W5	Rozdílnost v kategorizaci a tonáži silnic na jednotlivých stranách hranice	2

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O1	Využití finančních prostředků EU v období 2021 – 2027 na zkvalitňování dopravní infrastruktury – cíl „Propojenější Evropa“	28	T2	Růst intenzity dopravy neodpovídající kapacitním možnostem stávajících komunikací	28
O12	Postupné budování obchvatů měst a obcí, zejména na silničním tahu mezi Ostravou a Bartulovicemi, Racibórz a Pszczyna	19	T1	Neinvestování do dopravní infrastruktury v ERS	20
O2	Dokončení rekonstrukce a výstavba komunikací a zvýšení standardu přeshraničních komunikací a komunikací spojujících ERS s dálnicemi v ČR a PR	18	T8	Nedostatečné využití osobní veřejné dopravy (autobusové, železniční), omezování regionálních spojů	17
O4	Silný hospodářský potenciál na území ERS předurčující potřebu dalšího růstu a rozvoje dopravní infrastruktury včetně	15	T5	Nárůst individuální automobilové dopravy na úkor dopravy veřejné	15

	hraničních mostů				
O3	Prohloubení vzájemné spolupráce při dalším rozvoji přeshraniční dopravní infrastruktury a veřejné dopravy	12	T3	Nezařazení silničního a železničního koridoru v západní části Moravskoslezského kraje a příhraničních okresů na území ERS do globální sítě TEN-T	11
O10	Rozvoj ekologické dopravy (elektromobilita, CNG, vodík, syntetický benzín)	12	T4	Omezené možnosti rozvoje přeshraniční infrastruktury místního významu a doprovodné infrastruktury v příhraničí	8
O9	Rozvoj vodní dopravy – využití přeshraničního úseku Odry	9	T7	Průtahy při řešení a při vyřizování příslušných povolení u liniových staveb	8
O6	Optimalizace a elektrifikace regionálních železničních tratí	8	T6	Omezené možnosti zvýšení standardu komunikací a zvýšení jejich propustnosti (např. zvýšení tonáže přeshraniční dopravy)	8
O8	Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť (silnice – železnice – letecká a vodní doprava)	7	T9	Klesající trend využití letiště LLJO v osobní dopravě	7
O11	Aktualizace modelová studie „Border Crossing v ERS“ – základ plánování přeshraniční dopravní infrastruktury v ERS	5			
O7	Zahájení aktivit spojených se sladěním standardů a tonáže komunikací vedoucích k hranici na obou stranách	4			
O5	Integrace veřejné dopravy na polské straně ERS	1			

Cestovní ruch, kultura a sport

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Historické, kulturní, přírodní, technické a turistické zajímavosti	27	W4	Relativně malá turistická atraktivnost ve srovnání s ostatním územím česko-polského pohraničí	20
S3	Hustá síť značených pěších a cykloturistických tras	17	W3	Nedostatečná doprovodná infrastruktura, např. „parkoviště“ pro kola, půjčovny kol, nabíjecí stanice pro elektrokola	20
S4	Relativně nízké ceny turistických služeb	15	W1	Nedostatečná přeshraniční provázanost cyklostezek	17
S10	Dostupnost Letiště Leoše Janáčka Ostrava a letiště v Katowicích	14	W2	Chybějící přeshraniční integrovaný systém turistických informací na území ERS	13
S11	Nabídka s „industriální turistikou“ (např. Technotrasa, Stezka průmyslových památek)	12	W7	Nedostatečná přeshraniční propagace a chybějící turistická nabídka atraktivit	13
S2	Existence sportovních zařízení nadregionálního významu na straně české	10	W5	Chybějící dostupnost přeshraničních vlakových a autobusových spojení	12
S12	Řízený rozvoj cestovního ruchu (CZ území - destinační management, PL území – ROT = regionální nebo lokální	9	W10	Jazyková bariéra na úrovni odborného jazyka v oblasti cestovního ruchu (především se to týká osob pracujících v oblasti obsluhy turistů)	9

	turistické organizace)				
S7	Relativně dobrá infrastruktura cestovního ruchu	7	W6	Nedostatečný přehled o cyklotrasách, cyklostezkách, naučných a tematických stezkách na území ERS včetně přeshraničních	8
S9	Velká a stabilní nabídka volnočasových aktivit	6	W9	Nedostačující ubytovací a stravovací kapacita (kromě města Ostravy)	6
S8	Golfová hřiště se zázemím na české straně	5	W11	Chybějící hotely vyššího standardu	6
S5	Hustá síť sportovních a kulturních zařízení	4	W8	Nevyhovující technický stav sportovních a kulturních zařízení	3
S6	Aktivní IC včetně existence certifikovaných turistických IC na české straně ERS	2	W12	Chybějící komplementární kalendář akcí (překrývání se, vzájemná konkurence, zejména ve velkých městech)	3
			W13	Malý zájem o filmový a televizní průmysl při tvorbě image ERS	2

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O3	Možnosti využití vnějších zdrojů financování	24	T9	Velká konkurence turistických nabídek na jiných územích	22
O7	Zvětšující se role aktivního odpočinku jako formy trávení volného času	21	T3	Špatná image části ERS – ekologické zátěže, znečištěné životní prostředí	15
O1	Využití potenciálu atraktivit cestovního ruchu (historických, kulturních, technických a přírodních zajímavostí)	19	T1	Omezení možností využití dotačních prostředků pro oblasti CR, kultury a sportu	12
O19	Rozvoj přeshraničních cyklostezek (např. připravovaná Stezka horní Odry – zelená stezka pohraničím; Zpřístupnění Odry a Olše)	13	T8	Možný růst cen turistických služeb	12
O20	Zvýšený zájem o cestovní ruch místního/lokálního charakteru v souvislosti na hrozbu pandemie COVID-19	11	T2	Nízká míra propagace a informovanosti o potenciálu ERS	11
O4	Vznik nových ojedinělých turistických atraktivit	10	T10	Omezení přeshraničního cestovního ruchu v důsledku opatření proti šíření koronaviru Covid-19	11
O18	Rozvoj „industriální turistiky“	9	T4	Nízké zapojení soukromých investic do infrastruktury cestovního ruchu	10
O9	Propagace turistických atraktivit a akcí v ERS	8	T12	Nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti cestovního ruchu (např. gastronomie)	10
O13	Výhodná geografická poloha a blízkost městských aglomerací	5	T6	Izolované zájmy v oblasti rozvoje CR	3
O8	Nárůst investic v infrastruktuře cestovního ruchu na základě partnerství veřejného a soukromého sektoru	5	T5	Nižší zájem turistů o návštěvu ERS	3
O15	Využití společné historie ERS	5	T11	Přechod kongresové turistiky do online prostředí	1
O10	Zvýšení standardu turistických objektů	5	T7	Nedostatečná legislativa v oblasti cestovního ruchu v ČR	0

O2	Podpora volnočasových aktivit posilující soudržnost ERS (slavnosti regionu, mezinárodní sportovní aktivity apod.)	4		
O5	Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím řízených struktur na obou stranách ERS	4		
O16	Nárůst podílu nových technologií ve službách cestovního ruchu	3		
O21	Rozvoj agroturistiky	3		
O11	Rozvoj zařízení kongresové turistiky	1		
O17	Rozvoj vodní a letecké turistiky	0		
O12	Rozvoj „indoorové“ turistiky	0		
O14	Zavedení společné měny euro	0		
O6	Jednotná klasifikace a funkční síť turistických IC na obou stranách ERS	0		

Vzdělání, podnikání

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S3	Geografická a jazyková blízkost umožňující vytvoření společného trhu práce bez nutnosti migrace	24	W4	Chybějící předfinancování a složitý proces vyúčtování v přeshraničních programech	26
S1	Průmyslová tradice území ERS	23	W3	Nedostatečná spolupráce podniků a škol při obsahovém zaměření vzdělávání na SŠ a učebních oborech (praxe a přeshraniční praxe)	14
S2	Široká nabídka vzdělávacích zařízení všech stupňů včetně speciálních škol a vzdělávacích zařízení	18	W11	Nízká míra investic do brownfields (popř. nevyužité části města), což vytváří neestetický a nefunkční pohled na město	13
S4	Široká a aktivní přeshraniční spolupráce škol na území ERS	15	W2	Malý zájem o studium na technických školách (řemeslné obory) na české straně	11
S5	Kvalifikovaná pracovní síla zejména v technických oborech	14	W7	Rozdíly v legislativě, veřejné správě a daňovém systému	11
S9	Koncentrace špičkových vědeckých pracovišť na malé ploše (Vědecko-technologický park Ostrava)	13	W1	Nesoulad mezi kvalifikační strukturou pracovních sil na straně nabídky a poptávky	10
S10	Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace, západního subregionu a Opolského vojvodství	10	W6	Chybějící přímé financování MSP v rámci prostředků EU na česko-polskou spolupráci	9
S7	Zemědělsko-zpracovatelský potenciál	5	W9	Jazyková bariéra u mladých lidí, v technických oblastech (odborný jazyk)	8
S6	Ochota firem k přeshraniční spolupráci	4	W15	Nízká podnikatelská aktivita vzhledem k celostátnímu průměru	7
S8	Spolupráce s řadou institucí zejména vzdělávacími v Moravskoslezském kraji	2	W5	Chybějící propagace polské značky na českém trhu	7
			W10	Nedostatečný a neucelený systém informací v oblasti podnikání a trhu práce na opačné straně hranice	5
			W13	Zvyšující se podíl lidí se základním vzděláním	4
			W14	Chybějící kompatibilní systém certifikace povolání a vydávání živnostenských oprávnění	3

			W8	Nedostatek pracovních příležitostí pro občany s vysokou kvalifikací a úzkou profesní specializací	3
			W12	Systém nastavení fungování komor v ČR a PR (není povinné členství)	1

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O2	Využití relevantních evropských fondů na období 2021-2027 – cíle „Sociálnější Evropa“ a „Inteligentnější Evropa“	19	T1	Pokračování odlivu vzdělanějších a mladších skupin obyvatel z území Euroregionu Silesia	21
O8	Společné projekty škol	18	T5	Postupující depopulace s důsledkem úbytku osob v produktivním věku	14
O21	Zvýšit zájem o obory technického/řemeslného charakteru	15	T7	Velká závislost ekonomického prostředí na situaci největších zaměstnavatelů na území ERS (oblast hornictví, hutnictví, strojírenství)	13
O7	Blížkost velkých průmyslových podniků v ČR a PR	11	T12	Pandemie COVID-19 – strach z nákazy a v případě samotné realizace projektu riziko nedodržení smluvních podmínek	11
O1	Blížkost trhu s velkým potenciálem odbytu	11	T13	Pandemie COVID-19 – existence rizika žádné vzájemné spolupráce škol ve všech úrovních na území ERS	11
O20	Spolupráce školských zařízení s podnikatelskými subjekty za účelem zlepšení situace na trhu práce	11	T4	Přemístění sídel a provozoven mimo území ERS	7
O3	Rozvoj podnikání v oblasti turistiky	10	T2	Nárůst nezaměstnanosti	6
O13	Investiční pobídky	9	T6	Nedostatečná podpora MSP v ČR a PR	5
O17	Modernizace technického a didaktického vybavení škol	8	T3	Pokles počtu podnikatelských subjektů	5
O6	Restrukturalizace regionu	8	T8	Pokračující negativní mediální kampaň polských výrobků	5
O10	Zavedení přímého financování MSP z prostředků EU na česko-polskou spolupráci	7	T9	Legislativní a administrativní bariéry získávání prostředků na přeshraniční spolupráci	5
O11	Podpora dalšího rozvoje vzdělávání a vazby počátečního a dalšího vzdělávání	6	T10	Riziko zpomalení hospodářského růstu na obou stranách hranice	3
O4	Potenciál brownfields a využití objektů na bývalých hraničních přechodech	6	T11	Rušení mateřských a základních škol z důvodu nedostatku žáků	1
O14	Rozšíření průmyslových zón v regionu (nové pracovní příležitosti)	5			
O12	Posílení flexibility a mobility pracovní síly a její motivace k zapojení se na přeshraničním trhu práce	2			
O5	Spolupráce s ČPOK a hospodářskými komorami na území ERS	2			
O9	Potenciál nabídky služeb pro seniory	2			
O19	Využití potenciálu žen v podnikání	2			
O22	Zvyšující se podíl lidí s vysokoškolským vzděláním	1			
O15	Spolupráce s ESÚS TRITIA	0			
O18	Existence Konference rektorů slezských univerzit sídlících na území českého a polského Slezska	0			
O16	Iniciativa PROGRES 3 – přeshraniční vazby mezi univerzitami	0			

	Moravskoslezského kraje, Slezského a Opolského vojvodství a Žilinského kraje v oblasti vědy, výzkumu a inovací				
--	--	--	--	--	--

Lidé a prostředí pro život

SILNÉ STRÁNKY		BODY	SLABÉ STRÁNKY		BODY
S1	Blížkost slezské a ostravské aglomerace	33	W2	Znečištění ovzduší vlivem dopravy, lokálních topenišť a průmyslu	43
S11	Integrovaná teritoriální investice ostravské aglomerace, západního subregionu a Opolského vojvodství	16	W3	Nižší míra odkanalizování na území venkova	17
S2	Široké přeshraniční aktivity obcí týkající se bezpečnosti na území ERS – především hasiči a policie	12	W5	Nízká míra recyklace komunálních odpadů	15
S3	Existence Integrovaného záchranného systému na území ERS	8	W6	Ekologické zátěže po průmyslové činnosti	14
S8	Napojení obcí ERS na technickou infrastrukturu – vodovod, elektrická energie, plynovod, teplovod apod.	7	W4	Nízká kvalita zdravotní péče na polské straně ERS ve srovnání s českou stranou	14
S6	Fungující systém sběru, svozu a separace komunálního odpadu na české straně ERS	6	W11	Nízká dostupnost pečovatelských služeb pro starší občany a nízké znalosti v oblasti péče o nemocné v domácnosti	14
S10	Dostatečné zásobování pitnou vodou prostřednictvím Ostravského oblastního vodovodu	4	W12	Nízká míra péče o krajinu – šetrné a ekologické zemědělství a s tím související protipovodňová a protierozní opatření	13
S5	Komplexní síť zařízení poskytujících služby sociální péče i prevence na území ERS	4	W1	Nevyužité lokality na území ERS (brownfields)	11
S4	Existence specializovaných zařízení poskytujících služby zdravotní péče v ERS	3	W7	Chybějící systémová řešení v oblasti revitalizace bývalých průmyslových oblastí	7
S7	Systém veřejné dopravy s významným podílem vozidel šetrným k ŽP na české straně ERS	3	W8	Stagnace ve využívání obnovitelných zdrojů	6
S12	Tvorba komunitních plánů sociálních služeb na české straně	1	W10	Slabě fungující systém sběru, svozu a separace komunálního odpadu na polské straně ERS	5
S9	Existence „Centra odpadové výchovy“ na české straně ERS	0	W9	Výstavba podnikatelských objektů na „zelené louce“	4

PŘÍLEŽITOSTI		BODY	HROZBY		BODY
O1	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie, technologií šetrných k ŽP a snižování energetické náročnosti	25	T3	Ohrožení zdraví obyvatelstva vinou silného znečištění životního prostředí a jako důsledku nevhodného životního stylu	22
O9	Energetické využívání odpadů	22	T4	Zhoršující se dostupnost a kapacita zařízení poskytujících zdravotní péči (privatizace, rušení nemocnic, rušení ordinací lékařů aj.) a sociální péči (nedostatek veřejných financí, nárůst počtu seniorů aj.)	18
O6	Změna životního stylu obyvatel a jeho přístupu k životnímu prostředí	17	T1	Návrat k vytápění méně kvalitními palivy, které zatěžují ŽP v důsledku zdražování plynu a el. energie	15

O7	Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních složek, zařízení sociálních služeb a péče	13	T2	Odliv obyvatelstva z území ERS	15
O5	Podpora využívání nových technologií pro zpracování a využívání všech složek komunálního odpadu	12	T10	Zhoršující se dostupnost a kvalita bydlení	15
O3	Realizace projektů v rámci ochrany ŽP, bezpečnosti, technické infrastruktury a maximální využití vnějších zdrojů financování	11	T9	Ohrožení realizace projektů „people-to-people“ s ohledem na pandemii COVID-19	13
O11	Kohezní politika EU na období 2021-2027 – cíl „Zelenější a bezuhlíková Evropa“	11	T7	Ohrožení zásobování obyvatel pitnou vodou (Polská republika je statisticky nejhorší v EU)	8
O2	Rozvoj občanské společnosti a aktivity nevládních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce	10	T6	Degradace půd vlivem erozního ohrožení a nevhodného zemědělského hospodaření	7
O10	Využívání obnovitelných zdrojů energie (větrná, biomasa)	9	T8	Nedostatek kvalifikovaného personálu zajišťující podporu a pomoc s nemocnými v domácnosti	6
O8	Rozvoj ekologické a zdravotní výchovy a osvěty se zaměřením na celou veřejnost	5	T5	Chybějící zájem o ekologické zdroje energie v domácnostech	5
O4	Koordinace aktivit s cílem efektivního využívání prostředků EU ze strany subjektů odpovědných za realizaci veřejné politiky	4			

NÁVRHOVÁ ČÁST

6. POPIS ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI

Návrhová část Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027 je koncipována jako komplexní plán rozvoje vymezeného příhraničního území a přeshraniční spolupráce. Výchozím podkladem pro návrhovou část nového strategického dokumentu byly již dříve definované společné vize, strategické cíle a opatření uvedené v návrhové části strategického dokumentu pro období 2014-2020 aktualizované v roce 2019. Ve spolupráci se společnou pracovní skupinou Euroregionu Silesia pro implementaci Strategie, externími odborníky z obou stran hranice a projektovým týmem Euroregionu Silesia byla v období květen – listopad 2021 v několika krocích provedena inventarizace a aktualizace celé návrhové části Strategie.

Návrhová část Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027 vychází z aktualizované analýzy současného stavu území a zaktualizovaných SWOT analýz 4 tematických oblastí:

- DOPRAVA
- CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT
- VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ
- LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

SWOT analýzy výše uvedených tematických oblastí byly projednány, aktualizovány a následně obodovány členy pracovní skupiny Euroregionu Silesia pro implementaci Strategie (viz blíže kapitola 5). Výsledky bodování tematických SWOT analýz byly následně promítnuty do návrhové části Strategie.

Na základě tematických SWOT analýz byla ve spolupráci s pracovní skupinou a externími odborníky provedena revize strategických cílů a opatření definovaných pro jednotlivé tematické oblasti návrhové části Strategie.

Ve spolupráci s externími odborníky a projektovým týmem byla provedena také revize struktury návrhové části, na základě které došlo k menším úpravám oproti dokumentu z roku 2019.

Finální návrhová část nové Strategie obsahuje:

- formulaci poslání Euroregionu Silesia;
- definici strategické vize Euroregionu Silesia;
- definici vize jednotlivých tematických oblastí;
- vytyčené strategické cíle jednotlivých tematických oblastí;

identifikaci konkrétních opatření k naplňování strategických cílů jednotlivých tematických oblastí a identifikaci specifických opatření pro zajištění rozvoje Euroregionu Silesia jako významné přeshraniční struktury, na které pak v implementační části Strategie navazují návrhy možných projektových záměrů vedoucích k jejímu naplňování.

7. POSLÁNÍ EUROREGIONU SILESIA

Poslání je vyjádřením dlouhodobé strategie organizace v několika málo větách. Je to de facto nejvyšší možný abstrakt celé strategie. Veškeré dílčí cíle, opatření, projekty by měly směřovat k jeho naplnění.

Výstupem z jednání pracovní skupiny Euroregionu Silesia pro implementaci Strategie je poslání pro Euroregion Silesia v tomto znění:

8. STRATEGICKÁ VIZE EUROREGIONU SILESIA

Vize je doplněním poslání, která blíže definuje způsoby a limity na cestě při dosažení poslání. Smyslem vize je deklarování toho, čeho chce Euroregion Silesia do roku 2027 dosáhnout.

Výstupem z jednání pracovní skupiny Euroregionu Silesia pro implementaci Strategie je vize Euroregionu Silesia v tomto znění:

Prosperující česko-polský region, který podporuje ideu evropské jednoty a společně rozvíjí svou budoucnost na základě partnerské spolupráce

9. VIZE, STRATEGICKÉ CÍLE A OPATŘENÍ TEMATICKÝCH OBLASTÍ A DALŠÍ SPECIFICKÁ OPATŘENÍ

9.1 I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA

9.1.1 Vize tematické oblasti

Dopravní infrastruktura v euroregionu v dostatečné kapacitě a technické kvalitě zlepšuje kvalitu života, zvyšuje mobilitu obyvatel a přispívá k udržitelnému rozvoji regionu

9.1.2 Strategické cíle, opatření

I.1. Dobudování obchvatů a zkapacitnění silnic včetně mostů (zejména hraničních)

Vazba na SWOT: S9, W1, W2, W10, O1, O2, O3, O4, O12, T2, T1, T4, T7

- I.1.1. Zkapacitnění silnic mezi největšími městy ERS a ve směru CZ-PL hranice
- I.1.2. Rekonstrukce/modernizace a výstavba silnic na obou stranách hranice
- I.1.3. Výstavba silnic a obchvatů na obou stranách hranice s napojením na významné regionální trasy (zejména dálnice)
- I.1.4. Rekonstrukce/modernizace a výstavba hraničních mostů včetně přístupových komunikací (zejména hraničních) a doprovodné infrastruktury

I.2. Rozvoj a optimalizace veřejné dopravy včetně přeshraniční přepravy osob

Vazba na SWOT: S5, S7, S6, S8, W3, W6, W4, W7, O1, O3, O6, O10, O5, T5, T8, T9

- I.2.1. Rozvoj přeshraniční hromadné dopravy (zejména v západní části ERS)

I.2.2. Zvýšení informovanosti o možnostech hromadné přepravy v rámci ERS

I.2.3. Integrované systémy veřejné hromadné dopravy

I.2.4. Rozšíření doprovodné infrastruktury veřejné dopravy

I.3. Rozvoj regionální a lokální dopravní infrastruktury

Vazba na SWOT: S4, S6, W1, W8, W9, W6, W7, O1, O8, O9, O10, O11, T4, T7

I.3.1. Rekonstrukce a modernizace silnic včetně doprovodné infrastruktury (zejména parkovacích míst apod.)

I.3.2. Modernizace a výstavba přeshraniční infrastruktury pro pěší a cyklisty

I.3.3. Podpora rozvoje vodní dopravy v souladu s národními a regionálními strategiemi s ohledem na ochranu životního prostředí

I.3.4. Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť

I.3.5. Podpora rozvoje ekologické dopravy (elektromobilita, CNG, vodík, syntetický benzín) včetně doprovodné infrastruktury

I.3.6. Podpora prvků bezpečné dopravy

9.2 II. TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT

9.2.1 Vize tematické oblasti

Euroregion Silesia – přeshraniční turistická destinace s širokou nabídkou historických, technických, přírodních a kulturních zajímavostí. Integrovaným přístupem zajistíme společnou propagaci, která zvýší informovanost o Euroregionu Silesia a zlepší jeho image. Cíleným rozvojem cestovního ruchu chceme dosáhnout větší návštěvnosti.

9.2.2 Strategické cíle, opatření

II.1. Společná realizace kulturních, sportovních a volnočasových akcí

Vazba na SWOT: S1, S5, S7, S12, W2, W4, W12, O1, O3, O4, O2, O13, O15, O16, T6, T10, T12

II.1.1. Podpora kulturních aktivit posilujících soudržnost ERS

II.1.2. Podpora sportovních a volnočasových aktivit posilujících soudržnost ERS

II.2. Společná propagace Euroregionu Silesia jako přeshraničního turistického regionu

Vazba na SWOT: S12, S6, W2, W7, W6, W13, O3, O4, O9, O5, O16, O6, T2, T1, T9

II.2.1. Přeshraniční integrovaný systém turistických informací

II.2.2. Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím organizací odpovědných za řízení cestovního ruchu

II.2.3. Tvorba, propagace a podpora rozvoje atraktivit a přeshraničních turistických produktů/turistických nabídek

II.3. Rozvoj atraktivit Euroregionu Silesia

Vazba na SWOT: S1, S2, S4, S10, S11, S5, S7, S9, S8, W4, W7, W9, W8, W11, W10, O1, O3, O4, O13, O8, O18, O17, O11, O10, O20, O21, T3, T9, T4, T5, T11, T12

II.3.1. Vznik nových a revitalizace stávajících turistických a volnočasových atraktivit a propojování stávajících prvků cestovního ruchu

II.3.2. Rozvoj ubytovacích a stravovacích zařízení

II.3.3. Rozvoj vodní a letecké turistiky

II.3.4. Rozvoj agroturistiky

II.3.5. Rozvoj „industriální“ turistiky

II.3.6. Eliminace jazykové bariéry

II.3.7. Řeka Odra – společný symbol ERS

II.4. Uchování, využití a rozvoj přírodního, kulturního a historického dědictví v Euroregionu Silesia

Vazba na SWOT: S1, S11, S5, S9, W4, W8, O1, O3, O7, O4, O2, O9, O15, O20, O21, T2, T4

II.4.1. Propagace společné historie

II.4.2. Propagace tradičních řemesel, výrobků a tradiční regionální kuchyně na území ERS

II.4.3. Přírodní bohatství, kulturní a historické dědictví na území ERS

II.4.4. Aktivní odpočinek jako forma trávení volného času

II.5. Rozvoj cyklistických a turistických stezek včetně doprovodné infrastruktury

Vazba na SWOT: S3, W1, W4, W3, W7, W6, O8, O16, O10, O19, T10

II.5.1. Budování a modernizace sítí cyklostezek

II.5.2. Rozvoj tematických naučných stezek

II.5.3. Rozvoj zázemí a doprovodné infrastruktury

II.6. Podpora udržitelného rozvoje cestovního ruchu, kultury a sportu

Vazba na SWOT: S1, S3, S12, S7, S6, W3, W6, W8, O3, O7, O1, O4, O18, O9, O10, O16, O21, O17, O20, T12, T6

II.6.1. Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a kultury odolný vůči mimořádným situacím (např. v době pandemie, ohrožení všeobecné bezpečnosti)

II.6.2. Využití přírodního potenciálu formou revitalizace postižených a postindustriálních oblastí pro turistické, kulturní a rekreační účely

II.6.3. Podpora doprovodných aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu, kultury a sportu

9.3 III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ

9.3.1 Vize tematické oblasti

Tvoříme atraktivní euroregion, ve kterém lidé chtějí a mohou žít, vzdělávat se a pracovat

9.3.2 Strategické cíle, opatření

III.1. Kvalifikovaná pracovní síla v souladu s trhem práce

Vazba na SWOT: S1, S5, S9, W3, W2, W1, W10, W13, O2, O7, O12, O21, O17, T1, T3, T12, T13

III.1.1. Podpora technického vzdělávání a řemeslných oborů

III.1.2. Spolupráce podnikatelských subjektů a škol v oblasti odborného vzdělávání včetně odborné praxe

III.1.3. Podpora přeshraničních aktivit v souladu s trhem práce (v oblasti technického vzdělávání, praktické výuky)

III.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a podpora dalších přeshraničních aktivit v oblasti vzdělávání

Vazba na SWOT: S2, S4, S10, S9, S8, W9, O2, O8, O11, O21, O17, O18, O22, T11, T12, T13

III.2.1. Odborně/tematicky zaměřená přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání, výzkumu a odborného výcviku

III.2.2. Odbourávání bariér mezi dětmi a mládeží na obou stranách hranice

III.2.3. Společné projekty škol

III.2.4. Zmírnění negativních dopadů mimořádných situací (např. pandemie koronaviru, válečné události) včetně opatření proti jejich negativním důsledkům ve školách všech stupňů

III.3. Rozvoj podnikatelského prostředí / Rozvoj podnikání

Vazba na SWOT: S10, W11, W6, W10, W12, O2, O1, O4, O10, O14, O13, O3, O5, T1, T5, T3, T7

III.3.1. Výměna informací a vzdělávání pro podnikatele

III.3.2. Podpora přeshraniční spolupráce mezi hospodářskými komorami, dalšími institucemi podnikatelského prostředí a samosprávami

III.3.3. Aktivity spojené s využitím bývalých průmyslových oblastí a objektů (brownfields) a dalších nevyužívaných objektů

III.3.4. Podpora inovací a moderních technologií v podnikání

III.3.5. Podpora služeb pro podnikatele s cílem udržitelného rozšiřování jejich aktivit přes hranici

III.3.6. Zmírnění negativních dopadů mimořádných situací (např. pandemie koronaviru, válečné události) včetně opatření proti jejich negativním důsledkům v hospodářství

9.4 IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

9.4.1 Vize tematické oblasti

Vysoce rozvinutý euroregion nabízející zdravé, příjemné a bezpečné místo pro život s odpovídajícími službami a zázemím

9.4.2 Strategické cíle, opatření

IV.1. Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních a záchranných složek

Vazba na SWOT: S2, S3, O3, O7, O4

IV.1.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce uniformovaných bezpečnostních složek

IV.1.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce hasičských záchranných sborů

IV.1.3. Společná prevence a řešení v oblasti kriminality, ochrany proti povodním, požárům a živelním pohromám

IV.2. Rozšíření přeshraniční spolupráce zařízení sociálních a zdravotních služeb

Vazba na SWOT: S11, S4, S5, W4, W11, O2, O7, O8, T3, T4, T8, T9

IV.2.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb a péče

IV.2.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení zdravotních služeb

IV.2.3. Rozvoj a modernizace zařízení zdravotnických služeb, sociálních služeb a péče

IV.2.4. Společná systémová opatření proti pandemiím včetně zdravotních kampaní

IV.3. Rozvoj ekologického přístupu k životnímu prostředí a zdravého způsobu života

Vazba na SWOT: S6, S11, S9, S7, W2, W3, W6, W7, W8, W5, W10, W12, O1, O2, O6, O3, O5, O8, O9, O10, O11, O4, T3, T1, T5, T6

IV.3.1. Podpora environmentální výchovy, vzdělání a osvěty a zdravého způsobu života

IV.3.2. Snižování energetické náročnosti a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie za účelem zlepšování kvality ovzduší

IV.3.3. Posílení ochrany krajiny včetně zpracování ekologických a fyziografických studií

IV.3.4. Realizace protipovodňových a protieročních opatření

IV.3.5. Rozvoj systémů nakládání s odpady

IV.3.6. Rozvoj ekologicky šetrné výstavby

IV.3.7. Podpora rozvoje ekologických iniciativ včetně investičních aktivit

IV.3.8. Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik spojených s živelními pohromami a katastrofami a odolnosti vůči nim, s přihlédnutím k ekosystémovému přístupu

IV.4. Rozvoj nevyužitých lokalit na území Euroregionu Silesia (brownfields)

Vazba na SWOT: W6, W7, W1, W9, T10

IV.4.1. Systémová řešení v oblasti revitalizace městských, venkovských, bývalých průmyslových, zemědělských a vojenských oblastí a objektů

IV.5. Rozvoj technické infrastruktury

Vazba na SWOT: S8, S6, S10, S9, W3, W5, W10, O1, O3, O5, O9, T7

IV.5.1. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti nakládání s odpady

IV.5.2. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti zásobování vodou a odkanalizování

IV.5.3. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti veřejného osvětlení

IV.5.4. Rozvoj a dovybavení technické infrastruktury v oblasti bezpečnosti včetně systémů včasného varování a monitoringu

IV.6. Rozvoj občanské společnosti a aktivity ostatních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce

Vazba na SWOT: S11, S5, S12, O2, O3, O7, T4, T9

IV.6.1. Společná prevence a řešení negativních sociálních jevů

IV.6.2. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na handicapované osoby

IV.6.3. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na seniory

IV.6.4. Rozvoj přeshraniční spolupráce MAS

IV.7. Budování vzájemné důvěry, zejména podporou akcí „people to people“

Vazba na SWOT: S1, O2, O8, O4, T9

IV.7.1. Společné přeshraniční aktivity spolků

IV.7.2. Budování vzájemné důvěry včetně přeshraničních partnerství prostřednictvím projektů „people to people“

IV.7.3. Zvýšení efektivity veřejné správy a spolupráce mezi občany

IV.7.4. Podpora aktivit usnadňujících kontakty mezi občany včetně zmírňování negativních dopadů mimořádných situací

9.5 V. SPECIFICKÁ OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA JAKO VÝZNAMNÉ PŘEŠHRANIČNÍ STRUKTURY

Za účelem šíření povědomí o významu přeshraniční spolupráce pro rozvoj příhraničí, většího porozumění činnosti Euroregionu Silesia a celkově za účelem dalšího rozvoje česko-polské přeshraniční spolupráce na území Euroregionu byla nad rámec klíčových tematických oblastí definována specifická opatření, která by měla přispět k posílení postavení Euroregionu Silesia jako významné přeshraniční struktury, rozšíření jeho role a dalšímu rozvoji spolupráce s jinými subjekty.

V.1. opatření: Euroregion Silesia jako evropské seskupení pro územní spolupráci

Euroregion Silesia je smlouvou o spolupráci mezi českým sdružením s názvem „Euroregion Silesia – CZ“ a polským sdružením „Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry“ a jako takový tedy nemá právní subjektivitu. Proto již v roce 2007 byla na úrovni Prezidia euroregionu zahájena diskuse o možnosti vytvoření přeshraničního seskupení s právní subjektivitou - tzv. evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) vycházejícího z příslušné legislativy EU a národní legislativy ČR a Polska:

- legislativa EU:
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci
 - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1302/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- legislativa ČR:
 - Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, v platném znění
- legislativa PR:
 - Zákon ze dne 7. listopadu 2008 o evropském seskupení pro územní spolupráci
 - Zákon ze dne 11. září 2015 o změně zákona o evropském seskupení pro územní spolupráci

Za účelem zintenzívnění diskuse o možnosti či vhodnosti založení ESÚS ustavilo Prezidium Euroregionu Silesia dne 25. září 2012 v souladu se stanovami společnou pracovní skupinu pro záležitosti ESÚS, jejímž úkolem bylo připravit podklady pro rozhodnutí orgánů Euroregionu Silesia ve věci založení ESÚS v termínu do 31. 12. 2013 (možná doporučení: založit ESÚS na úrovni Euroregionu Silesia, založit ESÚS na úrovni 2 a více euroregionů, stát se členy jiného ESÚS, nezakládat ESÚS). Po vyhodnocení činnosti pracovní skupiny Prezidium Euroregionu Silesia rozhodlo o prodloužení její činnosti do 31. 12. 2015, kdy byla činnost pracovní skupiny ukončena a další kroky směřující k rozhodnutí o ESÚS byly pozastaveny. Diskuse o založení ESÚS byla obnovena v roce 2018 v souvislosti s přípravou na období 2021-2027, pro které bylo ESÚS v „Nařízení Evropského parlamentu a Rady o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Evropská územní spolupráce (Interreg) podporovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj a nástrojů financování vnější činnosti“ (dále jen Nařízení k Interreg)“ definováno jako jeden z možných typů subjektů pro správu fondu malých projektů.

Na základě vyhodnocení všech aspektů spojených se založením ESÚS bylo rozhodnuto ESÚS pro účely správy fondu malých projektů v Euroregionu Silesia v období 2021-2027 nezakládat. Toto rozhodnutí však nepředstavuje definitivní zamítnutí podoby Euroregionu Silesia jako ESÚS v budoucnu, a proto toto opatření i nadále zůstává součástí strategického dokumentu.

Návrhy možných projektů či aktivit v rámci tohoto opatření jsou uvedeny v Implementační části Strategie.

V.2. opatření: Aktivizace a rozšíření členské základny Euroregionu Silesia

Zatímco při založení Euroregionu Silesia v roce 1998 stálo pouze několik měst a obcí na české a polské straně, dnes má Euroregion Silesia přes 70 členů z řad obcí a měst a 5 dalších přidružených organizací. Tato různorodá členská základna, kterou tvoří malé obce zemědělského charakteru, středně velká historická města i velké třístatisícové průmyslové město a další organizace působící v různých oblastech činnosti, klade velké nároky na zajištění vyváženého rozvoje přeshraniční spolupráce a koordinaci vyváženého využívání možností, které Euroregion nabízí.

Zapojení členů jak do přeshraničních aktivit, tak do činnosti samotného Euroregionu je velmi rozdílné, přičemž aktivnější zapojení je mnohem patrnější na polské straně. Přestože mnohé členské obce a města, bez ohledu na svou velikost, realizují velké množství přeshraničních projektů či vyvíjejí další vlastní přeshraniční aktivity, podporují přeshraniční spolupráci subjektů na svém území, aktivně se zapojují do činnosti orgánů Euroregionu, účastní se jím pořádaných akcí a jsou v úzkém kontaktu s oběma sekretariáty, některé členské obce, zejména na české straně se do činnosti Euroregionu a přeshraniční spolupráce zapojují minimálně. Je tedy nezbytné přijmout určitá opatření k aktivizaci celé členské základny Euroregionu (včetně aktivizace městských obvodů/částí statutárních měst na české straně).

Z přehledu vývoje členské základny Euroregionu Silesia od jeho založení (viz tabulka 2 v podkapitole 3.1.3) vyplývá, že v průběhu let se členská základna dynamicky měnila. Vzhledem k tomu, že území působnosti Euroregionu Silesia je omezeno a nelze je dále výrazněji rozšiřovat, není možné do budoucna předpokládat rozšíření členské základny v takové míře, jako tomu bylo v letech 1998 – 2001. Přesto jsou na „zájmovém území“ Euroregionu Silesia obce a města, které stále ještě nejsou členy Euroregionu, které však mají dobré předpoklady k zapojení do přeshraniční spolupráce a jeho činnosti. Na české straně Euroregionu Silesia jsou také další instituce, které by mohly navázat s euroregionem spolupráci a stát se jeho přidruženými členy (např. vysoké školy, subjekty destinačních managementů aj.).

Návrhy možných projektů či aktivit v rámci tohoto opatření jsou uvedeny v Implementační části Strategie.

V.3. opatření: Rozšíření role Euroregionu Silesia

Přestože Euroregion Silesia nevznikl cíleně za účelem zapojení do implementace programů EU určených na podporu přeshraniční spolupráce, postupně se tato role stala v jeho činnosti převažující a zejména správa „fondu malých projektů“ tvoří větší část náplně činnosti obou jeho sekretariátů. Pro nastávající období by měl euroregion definovat i další své role a přijmout úkoly i mimo rámec „fondu malých projektů“. Konkrétní role a úkoly, mezi které by mohlo patřit např. aktivní vyhledávání partnerů pro přeshraniční spolupráci a pomoc při jejím nastartování, zpracování projektových žádostí jiných subjektů, externí spolupráce při realizaci přeshraničních projektů či aktivit apod., by měly být definovány dle aktuální potřeby a možností v rámci akčních plánů.

Návrhy možných projektů či aktivit v rámci tohoto opatření jsou uvedeny v Implementační části Strategie.

V.4. opatření: Rozvoj spolupráce Euroregionu Silesia s jinými subjekty

Euroregion Silesia představuje stabilní a funkční přeshraniční strukturu s profesionálním personálním zázemím a dlouholetými zkušenostmi v oblasti přeshraniční spolupráce. Díky svým zkušenostem je dnes také partnerem pro mnoho českých, polských a evropských institucí zabývajících se rozvojem spolupráce v příhraničních oblastech. Do budoucna je nutné dbát na další rozvoj již navázané spolupráce (např. s Moravskoslezským krajem, Slezským a Opolským vojvodstvím; s euroregiony česko-polského pohraničí, Federací euroregionů PR, Asociací euroregionů ČR, Česko-polskou mezivládní komisí pro přeshraniční spolupráci apod.) či usilovat o navázání spolupráce s novými subjekty, a to jak v rámci České republiky a Polska, tak v rámci Evropy (např. s ESÚS TRITIA, ESÚS NOVUM, AGEG – Asociací evropských hraničních regionů apod.).

Návrhy možných projektů či aktivit v rámci tohoto opatření jsou uvedeny v Implementační části Strategie.

IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

10. IMPLEMENTACE STRATEGIE ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA NA OBDOBÍ 2021–2027

Implementační část Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021–2027 uvádí hlavní principy převádění tohoto strategického dokumentu do praxe.

Základní implementační strukturou pro zajištění implementace strategického dokumentu Euroregionu Silesia je **společná pracovní skupina pro implementaci strategie**, která byla ustavena již v roce 2014 a kterou tvoří zástupci členů reprezentujících jednotlivé části území Euroregionu Silesia z obou stran hranice a obou sekretariátů Euroregionu Silesia. Úkolem této pracovní skupiny, která se v průměru schází 1-2x ročně, je zpracování krátkodobých akčních plánů, zajištění podmínek pro aktualizaci strategického dokumentu v průběhu daného období a zejména pak monitoring naplňování definovaných cílů. Průběžným sledováním a vyhodnocováním realizace Strategie je poskytována nezbytná zpětná vazba **orgánům národních částí Euroregionu Silesia** i nejvyššímu společnému orgánu - **Prezidiu Euroregionu Silesia**.

Hlavním principem realizace Strategie rozvoje a naplňování strategických cílů je **průběžná příprava a podpora vzniku projektů**, které mají význam pro rozvoj daného příhraničního území a rozvoj přeshraniční spolupráce. Součástí implementační části Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021–2027 jsou tak dále uvedené návrhy možných projektových záměrů naplňujících strategické cíle a opatření jednotlivých oblastí definovaných v návrhové části Strategie, přičemž:

- uvedené návrhy projektů či aktivit vychází z potřeb území Euroregionu Silesia jako celku a nepřihlíží k omezením vlastních možností sdružení tvořících Euroregion Silesia, tj. *Sdružení Euroregion Silesia – CZ a Sdružení obcí povodí Horní Odry* (technickým, personálním, finančním, legislativním apod.)
- uvedené návrhy projektů či aktivit nemusí mít vždy nutně přeshraniční charakter, musí však přispívat k dalšímu rozvoji příhraničního území na příslušné straně hranice, a tudíž přispívat k rozvoji území Euroregionu Silesia jako celku
- u uvedených návrhů projektů či aktivit není přihlíženo k možnostem jejich financování z programu Interreg Česko-Polsko 2021-2027
- uvedené návrhy projektů či aktivit jsou uvedeny jako příklady, jejich výčet nepředstavuje úplný a v dané chvíli finální seznam. Zároveň tvoří základní kámen pro implementaci strategického dokumentu.

Nedílnou součástí procesu implementace Strategie Euroregionu Silesia je **průběžná publicita** za účelem informování subjektů i široké veřejnosti o existenci přeshraničního strategického dokumentu, jeho významu a jeho průběžném naplňování prostřednictvím realizace projektů přispívajících k rozvoji daného příhraničního území a přeshraniční spolupráce. I díky této formě osvěty může tento euroregionální strategický dokument přispět k šíření povědomí o významu přeshraniční spolupráce a podílu Euroregionu Silesia na jejím rozvoji. K průběžnému informování o Strategii a jejím naplňování může Euroregion Silesia využít různé prostředky: leták ke Strategii vydaný v podobě zjednodušené verze dokumentu prezentující hlavní body nové Strategie, průběžně vydávaný Bulletin Euroregionu Silesia, průběžně vydávané Zprávy o činnosti Euroregionu Silesia, semináře, workshopy, konzultace a tematická setkání organizovaná pro realizátory přeshraničních projektů, společná setkání členských subjektů Euroregionu Silesia, internetové stránky obou stran Euroregionu Silesia apod.

10.1 I. TEMATICKÁ OBLAST: DOPRAVA

I.1. Dobudování obchvatů a zkapacitnění silnic včetně hraničních mostů (zejména hraničních)

- I.1.1. Zkapacitnění silnic mezi největšími městy ERS a ve směru CZ-PL hranice
 - I.1.1.1 Studie proveditelnosti (nositel: ERS)
 - I.1.1.2 Výstavba nové silnice I/56 včetně obchvatů obcí a měst na trase (nositel: ŘSD ČR)

- I.1.2. Rekonstrukce/modernizace a výstavba silnic na obou stranách hranice
 - I.1.2.1 Dokončení výstavby severního obchvatu Opavy a jižního obchvatu Opavy (nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.2 Akcelerace projektové přípravy napojení severovýchodního obchvatu města Krnova na hraniční přechod Krnov-Pietrowice
 - I.1.2.3 Dokončení rekonstrukce a modernizace silnice č. 38 do Głubczyc včetně výstavby jižního obchvatu města Głubczyc vhodné i pro nákladní dopravu (nositel: ŘSD ČR, GDDKiA)
 - I.1.2.4 Akcelerace projektové přípravy jižního obchvatu Opavy-Komárova na silnici I/11 (nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.5 Akcelerace projektové přípravy severního obchvatu Nových Sedlic na silnici I/11 včetně přeložky obchvatu Štítiny (nositel: ŘSD ČR, Moravskoslezský kraj)
 - I.1.2.6 Akcelerace projektové přípravy obchvatu Skrochovic na silnici I/57 a rekonstrukce silnice Brumovice – Boboluszki - Branice (nositel: ŘSD ČR, Powiat Głubczycki)
 - I.1.2.7 Vydání stavebního povolení v rámci stavby I/57 Linhartovy (odstranění bodové závady, nositel: ŘSD ČR)
 - I.1.2.8 Rekonstrukce silnice Město Albrechtice – Opavice – Pietrowice Głubczyckie (nositel: Powiat Głubczycki)
 - I.1.2.9 Modernizace vojvodských silnic č. 919, 421, 922, 915 (nositel: Zarząd Dróg Wojewódzkich/Správa vojvodských silnic)

- I.1.3. Výstavba silnic a obchvatů na obou stranách hranice s napojením na významné regionální komunikace (zejména dálnice)
 - I.1.3.1 Výstavba „Hlavní jižní silnice Rydułtowy – Wodzisław Śląski – Jastrzębie Zdrój“ (nositel: Slezské vojvodství)
 - I.1.3.2 Výstavba regionální silnice Racibórz - Pszczyna (nositel: GDDKiA, Slezské vojvodství, obce)

- I.1.4. Rekonstrukce/modernizace a výstavba hraničních mostů včetně přístupových komunikací (zejména hraničních) a doprovodné infrastruktury
 - I.1.4.1 Výstavba nového mostu Opava–Vávrovice/Wiechowice včetně modernizace přístupové komunikace do Głubczyc 1201O (nositel: Moravskoslezský kraj, Powiat Głubczycki)
 - I.1.4.2 Rekonstrukce mostu Opava-Držkovic/Dzierżkowice včetně přístupové komunikace do Gminy Branice (nositel: Moravskoslezský kraj, Gmina Branice)

- I.1.4.3 Rekonstrukce mostu Úvalno/Branice včetně přístupové komunikace do Gminy Branice a obce Úvalno
- I.1.4.4 Rekonstrukce dalších mostů na území ERS
- I.1.4.5 Projekt a výstavba nového mostního přechodu na Odře mezi obcemi Nędza a Rudnik (nositel: Zarząd Dróg Wojewódzkich/Správa vojvodských silnic)

I.2. Rozvoj a optimalizace veřejné dopravy včetně přeshraniční přepravy osob

- I.2.1. Rozvoj přeshraniční hromadné dopravy (zejména v západní části ERS)
 - I.2.1.1 Analýza potřeb a možností hromadné přeshraniční přepravy osob
 - I.2.1.2 Rozvoj přeshraničních železničních spojů na trase Wodzisław Śląski – Bohumín/Ostrava (nositel: Slezské vojvodství / PKP IC)
 - I.2.1.3 Podpora výstavby vysokorychlostní tratě Praha-Varšava (přes Ostravu) vč. doprovodné infrastruktury
- I.2.2. Zvýšení informovanosti o možnostech hromadné přepravy v rámci ERS
- I.2.3. Integrované systémy veřejné hromadné dopravy
 - I.2.3.1 Přenos příkladů dobré praxe v oblasti integrovaného systému veřejné dopravy (nositel: KODIS)
 - I.2.3.2 Integrace a rozvoj hromadné dopravy (nositel: obce z území ERS v rámci pracovní skupiny pro záležitosti hromadné dopravy)
- I.2.4. Rozšíření doprovodné infrastruktury veřejné dopravy
 - I.2.4.1 Přestupní centrum v Rudach jako komunikační turistický uzel spojující turistické atrakce Cisterciáckých krajinných kompozic Rudy Wielkie (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
 - I.2.4.2 Výstavba železniční zastávky Wodzisław Śląski Centrum (nositel: Slezské vojvodství / Polské dráhy - PKP)
 - I.2.4.3 Výstavba přestupního centra v Bieńkowicích (nositel: Obec Krzyżanowice)

I.3. Rozvoj regionální a lokální dopravní infrastruktury

- I.3.1. Rekonstrukce a modernizace silnic včetně doprovodné infrastruktury (zejména parkovacích míst apod.)
 - I.3.1.1 Aktualizace studie Border Crossing (nositel: ERS)
 - I.3.1.2 Rekonstrukce/modernizace místních přeshraničních komunikací (nositelé: obce, kraj/vojvodství, powiaty)
 - I.3.1.3 Výstavba parkovacích domů, budování parkovišť a parkovacích zón (nositel: obce, ORP/powiaty, soukromé subjekty)
 - I.3.1.4 Oprava chodníků, obecních a powiatových komunikací (nositel: obce, powiaty)
 - I.3.1.6 Zlepšení bezpečnosti na silnicích modernizací přechodů pro chodce na území měst/obcí, např. dodatečné osvětlení a značení, instalace retardérů (nositel: správci silnic)
 - I.3.1.7 Výstavba vícepodlažního parkoviště v městě Kuźnia Raciborska (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)

- I.3.2. Modernizace a výstavba přeshraniční infrastruktury pro pěší a cyklisty
 - I.3.2.1 Budování přeshraničních cyklostezek s doprovodnou infrastrukturou (odpočívadla atd.) (nositel: obce)
 - I.3.2.2. Rozšíření infrastruktury pro pěší a cyklisty díky výstavbě nových úseků cyklostezek a lávky pro pěší a cyklisty přes potok Kolejówka v obci Mszana
- I.3.3. Podpora rozvoje vodní dopravy v souladu s národními a regionálními strategiemi s ohledem na ochranu životního prostředí
- I.3.4. Vybudování kontejnerových terminálů a překladišť
- I.3.5. Podpora rozvoje ekologické dopravy (elektromobilita, CNG, vodík, syntetický benzín) včetně doprovodné infrastruktury
 - I.3.5.1 Výstavba dobíjecích stanic pro elektromobily (nositel: obce)
- I.3.6. Podpora prvků bezpečné dopravy

10.2 II. TEMATICKÁ OBLAST: CESTOVNÍ RUCH, KULTURA A SPORT

II.1. Společná realizace kulturních, sportovních a volnočasových akcí

- II.1.1. Podpora kulturních aktivit posilujících soudržnost ERS
 - II.1.1.1 Podpora zvýšení návštěvnosti divadel z obou stran hranice (nositel: divadla na české straně a ERS)
 - II.1.1.2 Rozvoj spolupráce v oblasti kultury na obou stranách hranice (nositel: kulturní zařízení – kulturní domy, muzea apod., ERS)
 - II.1.1.3 Zpracování průvodce kulturou ERS (nositel: kulturní zařízení - kulturní domy, muzea aj., ERS)
 - II.1.1.4 Cyklus slavností „z Nędzą na bogato“ (nositel: Obec Nędza)
 - II.1.1.5 Rozvoj spolupráce v oblasti kultury – výměna fotografických, malířských výstav, autorská setkání, (nositel: Městská a okresní veřejná knihovna Wodzisław Śląski)
 - II.1.1.6 Podpora partnerských kulturních projektů založených na potenciálu skupin Amatérského uměleckého hnutí (kulturní domy a další instituce a nevládní organizace); (nositel: Město Wodzisław Śląski, Wodzisławskie centrum kultury)
 - II.1.1.7 Zpracování polsko-českého kulturního informačního systému (využití moderních technologií a zařízení pro společnou prezentaci a propagaci kulturní nabídky, např. dálkově ovládané monitory ve veřejných budovách); (nositel: Město Wodzisław Śląski, Wodzisławskie centrum kultury)
 - II.1.1.8 Modernizace infrastruktury usnadňující dostupnost kulturních zajímavostí (včetně dostupnosti pro skupiny se zvláštními potřebami, jako jsou např. zdravotně postižení, rodiny s dětmi, senioři) (nositel: obce)
 - II.1.1.9 Podpora kulturního rozvoje prostřednictvím organizace přeshraničního hudebního festivalu - Lyski Rock Festival
 - II.1.1.10 Svatohubertský piknik (nositel: Obec Kornowac)
- II.1.2. Podpora sportovních a volnočasových aktivit posilujících soudržnost ERS
 - II.1.2.1 Udržitelný rozvoj značky „Pohár Euroregionu Silesia“ (nositel: ERS, organizátoři volnočasových a sportovních aktivit)

- II.1.2.2 Zpracování inventarizace zařízení pro sport a volný čas z obou stran hranice (nositel: ERS)
- II.1.2.3 Vytvoření seznamu potencionálních zájemců o partnerskou spolupráci v oblastech sportu a volného času (nositel: ERS, obce)
- II.1.2.4 Mezinárodní mistrovství Polské republiky v mondioringu v obci Nędza (nositel: spolky a jiné organizace)
- II.1.2.5 Rozvoj spolupráce v oblasti sportu - pořádání např. sportovních akcí, soutěží a slavností (nositel: Městské sportovní a rekreační středisko, obecní jednotky, obce)

II.2. Společná propagace Euroregionu Silesia jako přeshraničního turistického regionu

- II.2.1. Přeshraniční integrovaný systém turistických informací
 - II.2.1.1 Společné propagační aktivity – webové stránky, bulletiny, letáky, billboardy aj. (nositel: ERS)
 - II.2.1.2 Přenos zkušeností s funkční sítí turistických IC a destinačního managementu z české strany na polskou stranu (nositel: ERS, jednotlivá IC, organizace destinačních managementů)
- II.2.2. Rozvoj přeshraničního cestovního ruchu prostřednictvím organizací odpovědných za řízení cestovního ruchu
 - II.2.2.1 Navázání a rozvoj spolupráce s institucemi v oblasti cestovního ruchu (nositel: ERS, příslušné instituce)
- II.2.3. Tvorba, propagace a podpora rozvoje atraktivit a přeshraničních turistických produktů/turistických nabídek
 - II.2.3.1 Přeshraniční turistický produkt „Silesianka“ – stezka rozhleden a vyhlídkových míst – výstavba, doplnění infrastruktury, rozvoj produktu (nositel: ERS, obce)
 - II.2.3.2 Společná mobilní turistická aplikace (nositel: dobrovolné svazky obcí, MAS, ERS)

II.3. Rozvoj atraktivit Euroregionu Silesia

- II.3.1. Vznik nových a revitalizace stávajících turistických a volnočasových atraktivit a propojování stávajících prvků cestovního ruchu
 - II.3.1.1 Rozhledny a vyhlídková místa na území ERS (nositel: příslušné obce)
 - II.3.1.2 Naučné stezky
 - II.3.1.3 Revitalizace a rekultivace oblasti po zrušeném černouhelném dolu „ANNA“ v Pszowě (nositel: Město Pszów)
 - II.3.1.4 Vznik informačních center (nositel: Obec Jejkowice, Kornowac, ostatní obce)
 - II.3.1.5 Úpravy areálu rekreačního střediska "Balaton" ve městě Wodzisław Śląski (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.6 Vodní dětská hřiště – nová místa pro zábavu a rekreaci pro nejmladší (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.7 Vytvoření sportovně-rekreačního střediska na vladislavském Městském stadionu (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.8 Rozvoj rodinného zábavního parku „Trzy Wzgórza“ (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.3.1.9 Lákavé náměstí Starého města (estetika a funkčnost) – výstavba pohodlných tras pro pěší na ulicích obklopujících náměstí, nový mobiliář, nové veřejné osvětlení ulic a prostranství, výzdoba města (nositel: Město Wodzisław Śląski)

- II.3.1.10 Modernizace koupaliště v Tworkowie (nositel: Obec Krzyżanowice)
 - II.3.1.11 Úpravy území kolem obecního úřadu ve Mszaně spolu s rozšířením počtu parkovacích míst (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.12 Revitalizace areálu bývalého koupaliště - za účelem využití pro sportovní a rekreační účely a různé formy volnočasových aktivit (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.13 Výstavba rozhledny v obci Mszana (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.14 Rozvoj sportovní a rekreační infrastruktury u koupaliště v Połomi (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.15 Výstavba tělocvičny s doprovodnou sportovní a rekreační infrastrukturou u základní školy v Gogółowe (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.16 Modernizace sportovní a rekreační infrastruktury v areálu školy a školky v Połomi (nositel: Obec Mszana)
 - II.3.1.17 Revitalizace vodního a rekreačního střediska "WODNIK" (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
 - II.3.1.18 Obnova historických území, lokalit a objektů v obcích ERS (nositel: Město Wodzisław Śląski, ostatní obce)
 - II.3.1.19 Vytvoření turistické oblasti v „Dolinie Złotnika” v obci Baborów v rámci přírodně-krajinného komplexu (nositel: Obec Baborów)
 - II.3.1.20 Revitalizace zelené turistické oblasti v centru Hradce nad Moravicí (nositel: Město Hradec nad Moravicí)
- II.3.2. Rozvoj ubytovacích a stravovacích zařízení
- II.3.2.1 Budování a rekonstrukce ubytovacích a stravovacích zařízení (nositel: podnikatelé)
 - II.3.2.2 Revitalizace výpravní budovy v areálu historické úzkorozchodné železniční stanice v Rudách za účelem vytvoření ubytovacího zázemí s parkovištěm (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
 - II.3.2.2 Modernizace zařízení "Syrenki" v rekreačním středisku BALATON (nositel: Město Wodzisław Śląski, podnikatelé)
- II.3.3. Rozvoj vodní a letecké turistiky
- II.3.3.1 Rozvoj využití řeky Odry a jejích přítoků pro rekreační plavbu (nositel: obce, spolky/zájmové skupiny)
 - II.3.3.2 Podpora rozvoje atraktivity vodních ploch na území ERS (nositel: obce, zájmové skupiny, organizace destinačního managementu)
 - II.3.3.3 Výstavba vodáckého přístavu na řece Rudka v Kuźni Raciborské v rámci vodácké turistické stezky spolu s rekreační a sportovní stezkou podél řeky (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
 - II.3.3.4 Výstavba vodáckého přístavu - Rudy - Paproć v rámci vodácké stezky (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
- II.3.4. Rozvoj agroturistiky
- II.3.4.1 Propagace služeb a produktů agroturistiky – propagační materiály, letáky, zážitkové balíčky (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí, ERS, podnikatelé)
- II.3.5. Rozvoj „industriální“ turistiky
- II.3.5.1 Propagace „industriální“ turistiky – propagační materiály, letáky, zážitkové balíčky (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí, ERS, organizace destinačního managementu)
 - II.3.5.2 Komplexní revitalizace oblasti po zrušeném černouhelném dolu „ANNA” v Pszowě pro kulturní a společenské účely (nositel: Město Pszów)
 - II.3.5.3 Revitalizace území znehodnocených v důsledku důlní těžby v blízkosti úřadu obce Mszana s ohledem na průmyslové dědictví (nositel: Obec Mszana).

- II.3.5.4 Revitalizace centra obce Gogołowa II. etapa (nositel: Obec Mszana).
- II.3.5.5 Revitalizace historické úzkorozchodné železnice v Rudach v rozsahu kolejových vozidel a železniční trakce (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
- II.3.5.6 Revitalizace nádraží včetně doprovodné infrastruktury (nositel: Gmina Baborów, Gmina Głubczyce)
- II.3.6. Eliminace jazykové bariéry
 - II.3.6.1 Základní kurz českého jazyka a polského jazyka pro zaměstnance v CR (nositel: ERS)
 - II.3.6.2 Zajištění nabídky turistických služeb a produktů v jazyce přeshraničního partnera (nositel: poskytovatelé služeb a produktů)
 - II.3.6.3 Jazykové kurzy pro dospělé a seniory (nositel: obce)
- II.3.7. Řeka Odra – společný symbol ERS
 - II.3.7.1 Mezinárodní symposium „Odra z pohledu česko-polského pohraničí“ (nositel: ERS)
 - II.3.7.2 Vytvoření expozice řeky Odry – příroda, historie, lidé (nositel: obce, Povodí Odry, ERS)
 - II.3.7.3 Vydání publikace „Cesta řeky Odry“ (nositel: obce, Povodí Odry, RZGW, ERS)

II.4. Uchování, využití a rozvoj přírodního, kulturního a historického dědictví v Euroregionu Silesia

- II.4.1. Propagace společné historie
 - II.4.1.1 Výstavy, pořádání kulturních akcí, historické rekonstrukce - prezentace historie obcí a regionu (nositel: obce, kulturní instituce)
 - II.4.1.2 Společné celoevropské dědictví - objevování kulturního a historického dědictví, včetně mezioborového výzkumu (archeologického, architektonického, etnologického a historického) (nositel: obce, ERS)
 - II.4.1.3 Poznejme společnou historii Slezska (nositel: ERS, kulturní instituce, obce, spolky)
- II.4.2. Propagace tradičních řemesel, výrobků a tradiční regionální kuchyně na území ERS
 - II.4.2.1 Zpracování studie o tradičních řemeslech a výrobcích na území ERS
- II.4.3. Přírodní bohatství, kulturní a historické dědictví na území ERS
 - II.4.3.1 Realizace společenských akcí zaměřených na propagaci a zachování kulturního dědictví, tradic, nářečí (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí)
 - II.4.3.2 Přírodní zajímavosti na území ERS – zmapování, průvodce, naučné stezky (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí, ERS, MAS)
 - II.4.3.3 Historická poutní místa na území ERS - zmapování, průvodce
 - II.4.3.4 Propagace CHKO Rud Wielkich a přírodní rezervace Łęczczok (nositel: Obec Nędza)
 - II.4.3.5 Revitalizace oblastí s přírodním nebo historickým bohatstvím (nositel: Obec Jejkowice)
 - II.4.3.6 Společné označení lokalit přírodního dědictví (nositel: obce)
 - II.4.3.7 Propagace přírodního a krajinného komplexu "Bociek" v obci Kornowac (nositel: Obec Kornowac)
 - II.4.3.8 Oprava, revitalizace a/nebo zpřístupnění drobných památek historického dědictví (nositel: obce, církve)
- II.4.4. Aktivní odpočinek jako forma trávení volného času

II.5. Rozvoj cyklistických a turistických stezek včetně doprovodné infrastruktury

- II.5.1. Budování a modernizace sítí cyklostezek
 - II.5.1.1 Mapovací studie a koncepce rozvoje cyklostezek na území ERS (nositel: ERS, Moravskoslezský kraj, ESÚS TRITIA, obce)
 - II.5.1.2 Realizace cyklostezek na území ERS (nositel: obce)
 - II.5.1.3 Výstavba cyklostezky „Malá Silesia“ - Nędza – Pietrowice Wielkie – Velké Hoštice (nositel: Obec Nędza, Pietrowice Wielkie, Velké Hoštice, další obce na trase)
 - II.5.1.4 Nové pěší a cyklistické stezky spojující mj. sídliště Batory (Jedłownik Osiedle) a Wilchwy s Rodinným zábavním parkem „Trzy Wzgórza“ a s centrem města (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.5.1.5 Železná cyklotrasa – pokračování aneb Rozvoj cykloturistiky v ERS vytvořením systému cyklotras na bázi zrušených železničních tratí (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.5.1.6 Výstavba nových a rozvoj stávajících pěších a cyklistických tras kolem Balatonu a v okolí Bašty (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - II.5.1.7 Rozvoj cyklostezek podél Stezky Horní Odry - modernizace povrchů komunikací, výstavba odpočívadel a informačních minipointů (nositel: obce).
 - II.5.1.8 Rozšíření infrastruktury pro pěší a cyklisty díky výstavbě nových úseků cyklostezek a lávky pro pěší a cyklisty přes potok Kolejówka v obci Mszana (nositel: Obec Mszana)
 - II.5.1.9 Výstavba cyklostezky Rudy-Kuźnia Raciborska (nositel: Obec Kuźnia Raciborska)
- II.5.2. Rozvoj tematických naučných stezek
 - II.5.2.1 Budování naučných stezek (nositel: obce, spolky, dobrovolné svazky obcí)
- II.5.3. Rozvoj zázemí a doprovodné infrastruktury
 - II.5.3.1 Parkoviště pro kola (nositel: obce)
 - II.5.3.2 Půjčovny kol (nositel: obce, podnikatelé)
 - II.5.3.3 Instalace doprovodné infrastruktury včetně značení (posezení, informační tabule, odpadkové koše, stojany na kola, dobíjecí stanice na elektrokola apod.) k cyklostezkám a cyklotrasám (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí)
 - II.5.3.4 Rozšíření parkovacích míst např. pro campery s doprovodnou infrastrukturou (nositel: obce)

II.6. Podpora udržitelného rozvoje cestovního ruchu, kultury a sportu

- II.6.1. Udržitelný cestovní ruch a kultura v době pandemie
- II.6.2. Využití přírodního potenciálu formou revitalizace postižených a postindustriálních oblastí pro turistické, kulturní a rekreační účely
- II.6.3. Podpora doprovodných aktivit souvisejících s rozvojem cestovního ruchu, kultury a sportu

10.3 III. TEMATICKÁ OBLAST: VZDĚLÁNÍ, PODNIKÁNÍ

III.1. Kvalifikovaná pracovní síla v souladu s trhem práce

- III.1.1. Podpora technického vzdělávání a řemeslných oborů
 - III.1.1.1 Dny otevřených dveří na školách (nositel: školy)
 - III.1.1.2 Workshopy se zaměřením na technické a řemeslné obory pro žáky základních škol (nositel: školy, úřady práce, MAS, podnikatelé)
- III.1.2. Spolupráce podnikatelských subjektů a škol v oblasti odborného vzdělávání včetně odborné praxe
 - III.1.2.1 Spolupráce s podniky a rozvoj trhu práce (nositel: Město Wodzisław Śląski)
- III.1.3. Podpora přeshraničních aktivit v souladu s trhem práce (v oblasti technického vzdělávání, praktické výuky)
 - III.1.3.1 Hodiny tvořivosti a technického vzdělávání, praktické a technické kurzy, exkurze do vědeckých center na CZ a PL straně pro předškolní děti a žáky základních škol (realizátor: Město Wodzisław Śląski, ostatní obce)

III.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce škol všech stupňů a podpora dalších přeshraničních aktivit v oblasti vzdělávání

- III.2.1. Odborně/tematicky zaměřená přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání, výzkumu a odborného výcviku
 - III.2.1.1 Vytvoření kompendia (almanachu) příkladů dobré praxe v oblasti vzdělávání (nositel: ERS)
- III.2.2. Odbourávání bariér mezi dětmi a mládeží na obou stranách hranice
 - III.2.2.1 Česko-polské dětské tábory (nositel: spolky, střediska volného času)
 - III.2.2.2 Jazykové kurzy ve školách (nositel: obce, školy)
- III.2.3. Společné projekty škol
- III.2.4. Zmírnění negativních dopadů mimořádných situací (např. pandemie koronaviru, válečné události) včetně opatření proti jejich negativním důsledkům ve školách všech stupňů
 - III.2.4.1 Integrace ukrajinských dětí do české a polské společnosti (nositel: obce, školy, spolky)

III.3. Rozvoj podnikatelského prostředí / Rozvoj podnikání

- III.3.1. Výměna informací a vzdělávání pro podnikatele
- III.3.2. Podpora přeshraniční spolupráce mezi hospodářskými komorami, dalšími institucemi podnikatelského prostředí a samosprávami
 - III.3.2.1 Společná setkání zástupců podnikatelské veřejnosti, hospodářských komor, úřadů práce z obou stran hranice (nositel: úřad práce, hospodářská komora, podnikatelé, dobrovolné svazky obcí)
- III.3.3. Aktivity spojené s využitím bývalých průmyslových oblastí a objektů (brownfields) a dalších nevyužívaných objektů
 - III.3.3.1 Zpracování koncepčního dokumentu na využití brownfields v ERS (nositel: Moravskoslezský kraj, vysoké školy, ERS)

III.3.3.2 Rekultivace oblastí po těžbě štěrku na území obce Nędza (nositel: podnikatelé)

III.3.3.3 Zavedení podpůrných programů pro podnikatele (nositel: obce)

III.3.4. Podpora inovací a moderních technologií v podnikání

III.3.5. Podpora služeb pro podnikatele s cílem udržitelného rozšiřování jejich aktivit přes hranici

III.3.6. Zmírnění negativních dopadů mimořádných situací (např. pandemie koronaviru, válečné události) včetně opatření proti jejich negativním důsledkům v hospodářství

10.4 IV. TEMATICKÁ OBLAST: LIDÉ A PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT

IV.1. Rozšíření přeshraniční spolupráce bezpečnostních a záchranných složek

IV.1.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce uniformovaných bezpečnostních složek

IV.1.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce hasičských záchranných sborů

IV.1.2.1 Společná cvičení hasičských jednotek (nositel: JSDH, Hasičský záchranný sbor, Státní požární sbor, ERS)

IV.1.3. Společná prevence a řešení v oblasti kriminality, ochrany proti povodním, požárům a živelním pohromám

IV.1.3.1 Rozvoj přeshraniční spolupráce v oblasti civilní ochrany – dovybavení skladu civilní ochrany (nositel: Obec Mszana, ostatní obce)

IV.2. Rozšíření přeshraniční spolupráce zařízení sociálních a zdravotních služeb

IV.2.1. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení sociálních služeb a péče

IV.2.2. Rozvoj přeshraniční spolupráce zařízení zdravotních služeb

IV.2.3. Rozvoj a modernizace zařízení zdravotnických služeb, sociálních služeb a péče

IV.2.4. Společná systémová opatření proti pandemiím včetně zdravotních kampaní

IV.3. Rozvoj ekologického přístupu k životnímu prostředí a zdravého způsobu života

IV.3.1. Podpora environmentální výchovy, vzdělání a osvěty a zdravého způsobu života

IV.3.1.1 Přeshraniční výměna zkušeností a přenos dobré praxe v oblasti ekologické výchovy a osvěty (nositel: ERS-koordinátor, školy, zájm. sdružení, obce aj.)

IV.3.1.2 Ekologická výchova (nositel: školy, sdružení, aj.)

IV.3.1.3 Společné aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

IV.3.1.4 Zpracování učebnice pro ekologické vzdělávání žáků (v české a polské verzi) – včetně ukázkových hodin věnovaných např. vytváření ekologického povědomí (jak postupovat při ochraně životního prostředí), přínosům recyklace

IV.3.1.5 Projekty zaměřené na zvýšení povědomí dětí a dospělých o problémech vyplývajících z přílišného konzumerismu, včetně vypracování příslušných závěrů a zavedení změn v životním stylu

- IV.3.1.6 Projekty zvyšující povědomí veřejnosti o významu zdravého, aktivního životního stylu a zdravotní prevence za účelem snížení výdajů na zdravotnictví a předcházení civilizačním chorobám
 - IV.3.1.7 Projekty zaměřené na eliminaci komunálního odpadu a ochranu životního prostředí – kampaně, přednášky (nositel: obce, dobrovolné svazky obcí)
 - IV.3.1.8 Péče o bezpečnost a zdraví dětí – vzdělávání v oblasti zdraví (nositel: obce, neziskové organizace)
 - IV.3.1.9 Zajištění vzdělávání a péče na nejvyšší úrovni, včetně rozvoje vzdělávací a sportovní základny (nositel: Město Wodzisław Śląski)
 - IV.3.1.10 Vzdělávací projekty zaměřené na zlepšení kvality ovzduší (nositel: školy, obce)
 - IV.3.1.11 Zvyšování environmentálního povědomí obyvatel obcí ERS prostřednictvím vzdělávání o správném třídění komunálního odpadu - nákup košů a stojanů na tříděný sběr odpadu (nositel: obce)
- IV.3.2. Snižování energetické náročnosti a podpora využívání obnovitelných zdrojů energie za účelem zlepšování kvality ovzduší
- IV.3.2.1 Využití vodní energie toků na území ERS (nositel: podnikatelé, Povodí Odry)
 - IV.3.2.2 Podpora využití drobné nekomerční fotovoltaiky (nositel: obce)
 - IV.3.2.3 Podpora přechodu na dálkové a centrální energetické zdroje (nositel: obce)
 - IV.3.2.4 Podpora rozvoje elektromobility - osvětová činnost (nositel: podnikatelé, příslušné subjekty)
 - IV.3.2.5 Modernizace a zateplení budov v majetku obcí (nositel: obce)
- IV.3.3. Posílení ochrany krajiny včetně zpracování ekologických a fyziografických studií
- IV.3.3.1 Studie pro drobné vodní plochy (voda v krajině)
 - IV.3.3.2 Návrat rozptýlené zeleně do krajiny (nositel: obce)
 - IV.3.3.3 Tvorba nástroje pro efektivní a transparentní řízení kvality ovzduší „AQMS“ (nositel: Vysoká škola báňská-Technická univerzita Ostrava, ESÚS Tritia)
 - IV.3.3.4 Mapování výskytu a likvidace invazivních rostlin a jmelí (nositel: obce, Moravskoslezský kraj, powiaty, dobrovolné svazky obcí)
 - IV.3.3.5 Realizace opatření pro zadržování vody v krajině (nositel: obce, podnikatelé)
 - IV.3.3.6 Rozvoj zeleně a rekreačních prostranství (nositel: obce)
 - IV.3.3.7 Zlepšení stavu infrastruktury vodních toků v obcích ERS (nositel: obce)
 - IV.3.3.8 Rozvoj modro-zelené infrastruktury ve městech (nositel: obce, příslušné subjekty)
- IV.3.4. Realizace protipovodňových a protierozních opatření
- IV.3.5. Rozvoj systémů nakládání s odpady
- IV.3.5.1 Výstavba místa pro selektivní sběr komunálního odpadu ve Mszaně (nositel: Obec Mszana).
- IV.3.6. Rozvoj ekologicky šetrné výstavby
- IV.3.6.1 Rozvoj obecní výstavby (nositel: obce)
- IV.3.7. Podpora rozvoje ekologických iniciativ včetně investičních aktivit

- IV.3.8. Podpora přizpůsobení se změnám klimatu, prevence rizik spojených s živelními pohromami a katastrofami a odolnosti vůči nim, s přihlédnutím k ekosystémovému přístupu

IV.4. Rozvoj nevyužitých lokalit na území Euroregionu Silesia (brownfields)

- IV.4.1. Systémová řešení v oblasti revitalizace městských, venkovských, bývalých průmyslových, zemědělských a vojenských oblastí a objektů
- IV.4.1.1 Inventarizace nevyužívaných objektů a lokalit (nositel: ERS, obce, vysoké školy)
- IV.4.1.2 Revitalizace městských a venkovských oblastí
- IV.4.1.3 Revitalizace bývalých průmyslových a důlních oblastí
- IV.4.1.4 Komplexní revitalizace pro kulturní, společenské a hospodářské účely, včetně rekultivace okrajových oblastí a ekologických zátěží po zrušeném černouhelném dole „ANNA” v Pszowě ze společenského, hospodářského a územního hlediska (nositel: Město Pszów)
- IV.4.1.5 Revitalizace zdevastovaných center měst a okrajových oblastí (nositel: Město Wodzisław Śląski, ostatní obce)
- IV.4.1.6. Revitalizace budovy bývalého nádraží v obci Nędza pro kulturní, sociální a hospodářské účely (nositel: Obec Nędza, investoři)
- IV.4.1.7 Příprava investičních ploch brownfield "Szyby Zachodnie" obce Mszana (nositel: Obec Mszana)
- IV.4.1.8 Revitalizace centra obce Gogołowa II. etapa (nositel: Obec Mszana)
- IV.4.1.9 Revitalizace areálu bývalého koupaliště - za účelem využití pro sportovní a rekreační účely a různé formy volnočasových aktivit (nositel: Obec Mszana)
- IV.4.1.10 Revitalizace území znehodnocených v důsledku důlní těžby v blízkosti úřadu obce Mszana se zohledněním průmyslového dědictví (nositel: Obec Mszana)

IV.5. Rozvoj technické infrastruktury

- IV.5.1. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti nakládání s odpady
- IV.5.1.1 Budování sběrných dvorů (nositel: obce, podnikatelé)
- IV.5.1.2 Budování kompostáren (nositel: obce, podnikatelé)
- IV.5.1.3 Projekt umožňující finanční podporu pro výstavbu/přípravu výstavby závodu na termické zpracování odpadů jako úkol více obcí (obce / komunální společnost / soukromý sektor)
- IV.5.2. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti zásobování vodou a odkanalizování
- IV.5.2.1 Rozvoj kanalizační sítě (nositel: Město Wodzisław Śląski, ve spolupráci s Podnikem vodovody a kanalizace)
- IV.5.2.1 Rozwój sieci kanalizacyjnej (realizator: miasto Wodzisław Śląski, we współpracy Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji)
- IV.5.2.2 Rozvoj kanalizační sítě mimo aglomeraci (nositel: MZWiK, Město Wodzisław Śląski)
- IV.5.2.3. Výstavba kanalizace na území obce Nędza (nositel: Obec Nędza)
- IV.5.2.4 Výstavba kanalizační sítě a dešťové kanalizace (nositel: Město Pszów)
- IV.5.3. Rozvoj technické infrastruktury v oblasti veřejného osvětlení
- IV.5.3.1 Efektivní energetický management, např. výměna veřejného osvětlení v obcích ERS (nositel: obce)

IV.5.4. Rozvoj a dovybavení technické infrastruktury v oblasti bezpečnosti včetně systémů včasného varování a monitoringu

IV.6. Rozvoj občanské společnosti a aktivity ostatních organizací (včetně místních akčních skupin) v oblasti přeshraniční spolupráce

IV.6.1. Společná prevence a řešení negativních sociálních jevů

IV.6.1.1 Společné volnočasové aktivity dětí ze sociálně slabého prostředí (tábory, setkání, soutěže, výstavy, poznávací zájezdy)

IV.6.1.2 Společné aktivity dětských domovů

IV.6.1.3 Tvorba komunitních plánů sociálních služeb (nositel: obce, neziskové organizace)

IV.6.2. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na handicapované osoby

IV.6.2.1 Obohacení života handicapovaných osob prostřednictvím společných setkání

IV.6.2.2 Výměna zkušeností ošetřovatelů a asistentů zdravotně postižených (nositel: Město Wodzisław Śląski)

IV.6.2.3 Zpřístupnění multifunkční budovy obecního úřadu Mszana osobám se zvláštními potřebami prostřednictvím modernizace stávající infrastruktury (nositel: Obec Mszana)

IV.6.3. Společné přeshraniční aktivity zaměřené na seniory

IV.6.3.1 Společné volnočasové aktivity (setkání, zájezdy, kulturní akce) pro seniory (nositel: obec, dobrovolné svazky obcí, neziskové organizace, spolky)

IV.6.3.2 Senioři bez hranic – integrace seniorů (nositel: obec)

IV.6.3.3 Myšlenka dobrovolnictví seniorů (mezigenerační spolupráce) (nositel: Wodzisławska Placówka Wsparcia Dziennego „Dziupla”/ Vladislavský stacionář „Dziupla”)

IV.6.3.4 Spolupráce klubů seniorů (nositel: Město Wodzisław Śląski, Ostrava, ostatní obce)

IV.6.4. Rozvoj přeshraniční spolupráce MAS

IV.7. Budování vzájemné důvěry, zejména podporou aktivit „people to people“

IV.7.1. Společné přeshraniční aktivity spolků

IV.7.1.1 Festival/piknik neziskovek Euroregionu Silesia - včetně nových partnerství (nositel: ERS, obce)

IV.7.2. Budování vzájemné důvěry včetně přeshraničních partnerství prostřednictvím projektů „people to people“

IV.7.2.1 Oživení přeshraniční spolupráce „people to people” včetně přeshraničních partnerství během pandemie a po ní (nositel : ERS, obce)

IV.7.3. Zvýšení efektivity veřejné správy a spolupráce mezi občany

IV.7.4. Podpora aktivit usnadňujících kontakty mezi občany včetně zmírňování negativních dopadů mimořádných situací

10.5 V. SPECIFICKÁ OPATŘENÍ K ZAJIŠTĚNÍ ROZVOJE EUROREGIONU SILESIA JAKO VÝZNAMNÉ PŘEŠHRANIČNÍ STRUKTURY

V.1. opatření: Euroregion Silesia jako evropské seskupení pro územní spolupráci

- V.1.1 Průběžný monitoring zakládání ESÚS v Evropě (nositel: ERS)
- V.1.2 Přenos zkušeností se zakládáním a činností ESÚS od již fungujících ESÚS v Evropě (nositel: ERS)
- V.1.3 Jednání, diskuse a konzultace o možnostech založení ESÚS Euroregionem Silesia (nositel: ERS)

V.2. opatření: Aktivizace a rozšíření členské základny Euroregionu Silesia

- V.2.1 Informování o činnosti Euroregionu Silesia prostřednictvím pravidelných zpráv o činnosti (nositel: ERS)
- V.2.2 Propagace Euroregionu Silesia a přeshraniční spolupráce prostřednictvím Bulletinu Euroregionu Silesia (nositel: ERS)
- V.2.3 Společná česko-polská setkání za účelem aktivizace členské základny Euroregionu Silesia (nositel: ERS)
- V.2.4 Aktivity za účelem rozšíření řádné i přidružené členské základny Euroregionu Silesia (nositel: ERS)

V.3. opatření: Rozšíření role Euroregionu Silesia

- V.3.1 Analýza možností rozšíření rolí Euroregionu Silesia v oblasti přeshraniční spolupráce a regionálního rozvoje (nositel: ERS)
- V.3.2 Úloha euroregionů v rozvoji regionální politiky - příklady dobré praxe z jiných euroregionů (nositel: ERS)

V.4. opatření: Rozšíření spolupráce Euroregionu Silesia s jinými subjekty

- V.4.1 Rozvoj spolupráce s krajskými a vojvodskými samosprávami (nositel: ERS)
- V.4.2 Rozšíření anglické verze společných internetových stránek Euroregionu Silesia (nositel: ERS)

11. ZÁVĚR

Hlavním předmětem činnosti Euroregionu Silesia, který byl ustaven v září 1998 na základě smlouvy o spolupráci mezi českým a polským sdružením, je podpora a realizace česko-polské spolupráce v příhraničních regionech polského a českého Slezska a severní Moravy s cílem potlačit negativní vliv existence státní hranice, zajistit rovnoměrný rozvoj příhraničního území po obou stranách hranice a umožnit tak jeho plynulou integraci v rámci Evropské unie. Naplňování tohoto předmětu činnosti a dosavadní rozvoj Euroregionu Silesia od jeho vzniku byl však spíše řízen objektivními podmínkami než vlastními potřebami definovanými ve vlastních plánovacích dokumentech euroregionu. Zahájení systematické finanční podpory česko-polské přeshraniční spolupráce ze strany EU v podobě samostatných programů (Phare CBC 1999-2003, INTERREG IIIA 2004-2006, OPPS 2007-2013, INTERREG V-A ČR-PR 2014-2020), delegování správy „fondu malých projektů“ jako nedílné součásti těchto programů na euroregiony, zřízení samostatné pracovní skupiny pro euroregiony v rámci „Česko-polské mezivládní komise pro přeshraniční spolupráci“ v čele s Euroregionem Silesia, vstup České republiky a Polska do EU i Schengenského prostoru, spolupodílení se na přípravě programů česko-polské přeshraniční spolupráce – to vše utvářelo objektivní podmínky, které předurčily činnost Euroregionu Silesia v prvních patnácti letech jeho existence, přispěly k jeho výraznému rozvoji a stabilizaci jeho existence. Později se však ukázala potřeba strategického plánování. Proto již v roce 2013 rozhodly orgány Euroregionu Silesia o zpracování prvního společného strategického dokumentu. Tento byl následně v roce 2019 aktualizován a na tento aktualizovaný dokument navazuje současná Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027.

Obsáhlá analytická část dokumentu prostřednictvím mapovací studie poskytuje velké množství informací z obou stran hranice, a to jak obecných, které bezpochyby přispějí k porozumění základních rozdílů v obou zemích (např. v oblasti školství, silničního hospodářství apod.), tak konkrétních vztahujících se k území euroregionu. Zpracovaná mapovací studie tak má zároveň podobu „česko-polského kompendia“, které nabízí souhrn mnoha užitečných informací. Návrhová část dokumentu, která vychází ze zpracované mapovací studie a nadefinovaných SWOT analýz, definuje vize, strategické cíle a opatření nezbytná jak pro zajištění rozvoje území a kvality života obyvatel Euroregionu Silesia, tak formou specifických opatření k zajištění rozvoje euroregionu jako přeshraniční struktury. V implementační části jsou pak uvedeny návrhy konkrétních projektů a aktivit, které představují způsob jak vytyčené cíle a opatření naplňovat.

Při zpracování strategie byly zohledněny potřeby, na jejichž uspokojení může mít Euroregion Silesia přímý či nepřímý vliv, zároveň však jsou zde uvedeny návrhy, na které Euroregion Silesia vliv nemá, které ale považuje z hlediska strategického rozvoje svého území za důležité (např. v oblasti dopravní infrastruktury). Mezi nositeli konkrétních navrhovaných projektů či aktivit tedy není jen euroregion, ale i další příslušné subjekty.

Strategie rozvoje Euroregionu Silesia je otevřeným dokumentem, který bude průběžně doplňován a aktualizován tak, aby v maximální možné míře přispíval k naplňování definovaných cílů a opatření klíčových oblastí rozvoje, a tím k naplnění strategické vize Euroregionu Silesia stát se „prosperujícím česko-polským regionem, který podporuje ideu evropské jednoty a společně rozvíjí svou budoucnost na základě partnerské spolupráce“.

12. SEZNAMY

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 - Maloplošná chráněná území v Euroregionu Silesia.....	17
Tabulka 2 - Přehled evropských významných lokalit v české části Euroregionu Silesia.....	21
Tabulka 3 - Ptačí oblast částečně zasahující na území Euroregionu Silesia.....	23
Tabulka 4 - Druh a rozloha chráněných oblastí na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2019.....	26
Tabulka 5 - Přírodní památky v polské části Euroregionu Silesia v roce 2019.....	28
Tabulka 6 - Přehled vývoje členské základny české části Euroregionu Silesia.....	29
Tabulka 7 - Přehled vývoje přidružené členské základny české části Euroregionu Silesia.....	31
Tabulka 8 - Statistické údaje o Euroregionu Silesia k 31.12.2020.....	33
Tabulka 9 - Počet osob žijících v české části Euroregionu Silesia k 31.12. daného roku.....	42
Tabulka 10 - Vývoj počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji a ve vybraných okresech v letech 2016 – 2020.....	43
Tabulka 11 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2020.....	43
Tabulka 12 - Věková struktura osob žijících na území české části Euroregionu Silesia k 31.12.2020, dle okresů a kraje.....	45
Tabulka 13 - Vývoj hodnoty průměrného věku ve vybraných okresech a v MSK v letech 2016 - 2020.....	45
Tabulka 14 - Počet obyvatel polské části Euroregionu Silesia v letech 2018-2020.....	46
Tabulka 15 - Věková struktura obyvatelstva polské části Euroregionu Silesia v roce 2020.....	47
Tabulka 16 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku.....	47
Tabulka 17 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku za území MSK/vybraného okresu.....	49
Tabulka 18 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku.....	49
Tabulka 19 - Migrační přírůstek/úbytek k 31.12. daného roku na území MSK a na území vybraného okresu.....	51
Tabulka 20 - Počet narození a úmrtí v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2020).....	51
Tabulka 21 - Migrace v polské části Euroregionu Silesia (údaje za rok 2020).....	52
Tabulka 22 - Počet podnikatelských subjektů k 31.12. daného roku přepočtených na tisíc obyvatel.....	54
Tabulka 23 - Největší zaměstnavatelé české části Euroregionu Silesia.....	54
Tabulka 24 - Seznam průmyslových zón (PZ) a rozvojových ploch (RZ) na území české části Euroregionu Silesia s volnou kapacitou (zpracováno k 25.5.2021).....	57
Tabulka 25 - Subjekty zapsané do obchodního rejstříku na 10 tis. obyvatel a fyzické osoby provádějící hospodářskou činnost na 100 osob v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v 2020.....	59
Tabulka 26 - Počet subjektů registrovaných v rejstříku REGON podle předpokládaného počtu pracujících v roce 2020.....	60
Tabulka 27 - Průmyslové zóny na území polské části Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.12.2020).....	61
Tabulka 28 - Podíl nezaměstnaných osob v % k 31.12. daného roku.....	62
Tabulka 29 - Počet volných pracovních míst k 31.12. daného roku.....	63
Tabulka 30 - Dojíždka a vyjíždka obyvatel za prací pro jednotlivé obce české části Euroregionu Silesia v roce 2011.....	63
Tabulka 31 - Počet oznámených pracovních nabídek v letech 2016-2020.....	65
Tabulka 32 - Podíl registrovaných nezaměstnaných na počet obyvatel v produktivním věku na území polské části Euroregionu Silesia v letech 2016-2020 (%).....	65
Tabulka 33 - Počet osob dojíždějících do práce mimo místo svého bydliště na území polské části Euroregionu Silesia (stav za rok 2016).....	66

Tabulka 34 - Vývoj zahraniční zaměstnanosti - počty polských občanů zaměstnaných na území české části Euroregionu Silesia k 31. 12. v letech 2016 - 2020.....	67
Tabulka 35 - Typy komunikací na území Moravskoslezského kraje.....	69
Tabulka 36 - Délka silniční sítě ve vybraných okresech v km, stav k 1. 7. 2021	70
Tabulka 37 - Popis vlastnictví a správců silnic a silničního provozu v Polsku	75
Tabulka 38 - Silniční hraniční přechody na území polské části Euroregionu Silesia	78
Tabulka 39 - Obecní silnice podle umístění v km (stav ke dni 31.12.2020).....	78
Tabulka 40 - Okresní silnice podle lokality v km (stav v roce 2019)	79
Tabulka 41 - Struktura intenzity provozu v přepočtu na 10 000 vozidel/24 hodin v letech 2000, 2005, 2010 a 2015.....	79
Tabulka 42 - Stav spojení veřejné dopravy (ke dni 31.12.2020)	90
Tabulka 43 - Popis evropských, páteřních a nadregionálních cyklotras a okruhů procházejících českou částí Euroregionu Silesia	92
Tabulka 44 - Délka a hustota cyklotras/cyklistických stezek na území polské části Euroregionu Silesia v roce 2019.....	94
Tabulka 45 - Celková délka vodovodních řadů v obcích s rozšířenou působností k 31.12.2017 a k 31.12.2020.....	100
Tabulka 46 - Projekty členských obcí schválené v letech 2018-2020 z Národního programu Životní prostředí týkající se vodovodů	101
Tabulka 47 - Počet obyvatel využívajících vodovodní síť a počet obyvatel využívajících vodovodní síť v % ke všem obyvatelům na území polské části Euroregionu Silesia (2019).....	105
Tabulka 48 - Projekty členských obcí schválené v letech 2018-2020 z Národního programu Životní prostředí týkající se kanalizací	107
Tabulka 49 - Celková délka kanalizačních stok a počet ČOV ve vybraných obcích s rozšířenou působností (stav k 31.12.2017 a k 31.12.2020)	108
Tabulka 50 - Počet obyvatel využívajících kanalizace podle členských obcí polské části Euroregionu Silesia (v %)	108
Tabulka 51 - Obyvatelstvo využívající plynovodní síť v polské části Euroregionu Silesia v roce 2019	111
Tabulka 52 - Podíl paliv a technologií na výrobě elektřiny brutto v Moravskoslezském kraji v roce 2017 a 2020	112
Tabulka 53 - Funkční skládky odpadů, na nichž je likvidován komunální odpad (stav v roce 2019).....	117
Tabulka 54 - Počet škol a školských zařízení na území české části Euroregionu Silesia k 1.9.2020	121
Tabulka 55 - Počet škol všech stupňů na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020).....	124
Tabulka 56 - Přehled zařízení sociální péče ve vybraných okresech (počet), stav k 14.06.2021	125
Tabulka 57 - Přehled zařízení sociální prevence ve vybraných okresech (počet), stav k 14.06.2021	125
Tabulka 58 - Sociální zařízení na území polské části Euroregionu Silesia.....	127
Tabulka 59 - Přehled zdravotnických zařízení ve vybraných okresech, stav k 31.12.2019	130
Tabulka 60 - Přehled turistických informačních center na území české části ERS k 15.6.2021	134
Tabulka 61 - Hrady a zámky.....	139
Tabulka 62 - Katedrály, významné kostely, kláštery, kaple, poutní místa	139
Tabulka 63 - Muzea, skanzeny, ZOO, památníky, technické památky.....	140
Tabulka 64 - Přehled chráněných památek a území.....	141
Tabulka 65 - Akce, festivaly.....	142
Tabulka 66 - Hrady, zámky, sídla, palácové a parkové komplexy.....	143
Tabulka 67 - Chrámy, kostely, kláštery, kaple, poutní místa, památky a sakrální objekty ...	144
Tabulka 68 - Muzea, skanzeny, technické památky, kulturní dědictví	147
Tabulka 69 - Památkové objekty, historické pomníky, pamětní místa	148
Tabulka 70 - Pravidelné akce, festivaly a kulturní události.....	152

Tabulka 71 - Naučné stezky české části Euroregionu Silesia	157
Tabulka 72 - Přírodní atraktivity polské části Euroregionu Silesia	158
Tabulka 73 - Naučné/vzdělávací stezky na území polské části Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020)	160
Tabulka 74 - Sportovní atraktivity polské části Euroregionu Silesia	164
Tabulka 75 - Hustota cyklostezek na 100 km ² v letech 2017-2019	167
Tabulka 76 - Přehled zařízení nabízejících služby v oblasti agroturistiky	171
Tabulka 77 - Agroturistické farmy v polské části Euroregionu Silesia	172
Tabulka 78 - Nabídka vodní turistiky v polské části Euroregionu Silesia	174
Tabulka 79 - Počet konferencí a účastníků konferencí v letech 2016 – 2020 konaných v Moravskoslezském kraji prezenční formou	175
Tabulka 80 - Kongresová turistika – příklady vhodných zařízení	175
Tabulka 81 - Objekty s konferenčním zázemím v roce 2019	176
Tabulka 82 - Turistická ubytovací zařízení	176
Tabulka 83 - Policejní jednotky	178
Tabulka 84 - Jednotky státní/obecní (městské) policie v polských členských obcích Euroregionu Silesia	180
Tabulka 85 - Kategorie jednotek požární ochrany v České republice	183
Tabulka 86 - Jednotky požární ochrany	183
Tabulka 87 - Jednotky hasičského záchranného sboru v polských členských obcích Euroregionu Silesia (stav k 31.12.2020)	187
Tabulka 88 - Rekapitulace „fondu malých projektů“ v Euroregionu Silesia v období 1999–2021	191
Tabulka 89 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (v %, k 31. 12. daného roku)	236
Tabulka 90 - Vývoj počtu volných míst v evidenci ÚP v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (k 31. 12. daného roku)	237

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 - Vývoj hodnoty průměrného věku ve vybraných okresech a v Moravskoslezském kraji v letech 2016 - 2020	45
Graf 2 - Přirozený přírůstek/úbytek k 31. 12. daného roku za území Moravskoslezského kraje/vybraného okresu	49
Graf 3 - Migrační přírůstek/úbytek k 31. 12. daného roku na území MSK a na území vybraného okresu	51
Graf 4 - Vývoj počtu subjektů v letech 2016 - 2020 v zájmovém území	53
Graf 5 - Vývoj počtu cestujících (v tis. osob) a přepraveného nákladu (tis. tun) železniční dopravou v Moravskoslezském kraji za rok	83
Graf 6 - Vývoj počtu cestujících městskou hromadnou dopravou v MSK kraji (mil. osob) za rok	88
Graf 7 - Vývoj počtu cestujících (tis. osob) veřejnou autobusovou dopravou v Moravskoslezském kraji v letech 2016 – 2019	89
Graf 8 - Celková produkce všech odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2016-2019	115
Graf 9 - Celková produkce komunálních odpadů dle vybraných ORP a celkově v MSK v letech 2016 - 2019	116
Graf 10 - Účast v dotazníkovém šetření	193
Graf 11 - Tématické oblasti, na které se plánují zaměřit respondenti z české části Euroregionu Silesia v programovém období 2021 - 2027	195
Graf 12 - Tématické oblasti, na které se plánují zaměřit respondenti z polské části Euroregionu Silesia v programovém období 2021 - 2027	195

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1- Mapa vymezeného území integrované teritoriální investice ostravské aglomerace	12
Obrázek 2 - Poloha Euroregionu Silesia	15
Obrázek 3 - Mapa členských obcí polské strany Euroregionu Silesia	25
Obrázek 4 - Organizační schéma Euroregionu Silesia	35
Obrázek 5 - Lokality pro komerční využití v Moravskoslezském kraji (stav k období leden 2019)	56
Obrázek 6 - Strategická průmyslová zóna Mošnov včetně bezprostředně navazujících průmyslových zón a logistických parků	58
Obrázek 7 - Rozsah kůrovcové kalamity představuje vysoké riziko pro rok 2019	58
Obrázek 8 - Nejvýznamnější silniční tahy na české straně Euroregionu Silesia s napojením na síť TEN-T	70
Obrázek 9 - Přehled staveb na území Moravskoslezského kraje	71
Obrázek 10 - Mapa intenzity dopravy na dálnicích a silnicích I. třídy v ČR v roce 2020	73
Obrázek 11 - Síť státních silnic v Polsku (stav ke dni 31.10.2018)	75
Obrázek 12 - Síť státních silnic na území Euroregionu Silesia (stav ke dni 31.10.2018)	76
Obrázek 13 - Mapa silničních úseků sítě TEN-T v Polsku, časový horizont do roku 2023	77
Obrázek 14 - Intenzita dopravy na státních a vojvodských/krajských silnicích v roce 2015	80
Obrázek 15 - Mapa železniční sítě v Moravskoslezském kraji	82
Obrázek 16 - Mapa železničních tratí v Polsku, mezinárodní tratě AGC, AGTC	86
Obrázek 17 - Mapa železničních tratí na území polské části Euroregionu Silesia	87
Obrázek 18 - Přehledná mapa evropské dálkové sítě EuroVelo napříč Českou republikou	91
Obrázek 19 - Mapa národních dálkových tras (k 1. 1. 2013)	92
Obrázek 20 - Intenzita cyklistického ruchu na státních silnicích na území polské části Euroregionu Silesia	95
Obrázek 21 - Schéma zásobení vodou z povrchových zdrojů vodohospodářské soustavy povodí Odry	100
Obrázek 22 - Předpokládaný vývoj ohrožení území ČR suchem	101
Obrázek 23 - Míra ohrožení suchem dle okresů	102
Obrázek 24 - Potřebnost krajinných opatření v jednotlivých katastrálních územích dle vrstvy HET	103
Obrázek 25 - Ohroženost půd vodní erozí	104
Obrázek 26 - Podíl obyvatel jednotlivých obcí napojených na kanalizační síť (2011)	107
Obrázek 27 - Současný stav a rozvoj přepravní soustavy NET4GAS a zásobníků plynu	110
Obrázek 28 - Území vhodné pro výstavbu větrných elektráren	114
Obrázek 29 - Systém cyklotras na území polské části Euroregionu Silesia	170
Obrázek 30 - Působnost stanic Slezské pobočky Pohraniční stráže:	182
Obrázek 31 - Jednotky požární ochrany Moravskoslezského kraje k 1.1.2021	184
Obrázek 32 - Územní vymezení Fondu mikroprojektů v Euroregionu Silesia	190
Obrázek 33 - Rozdělení alokace Programu Interreg Česko – Polsko 2021-2027	191

SEZNAM ZKRATEK

ČR/CZ	Česká republika
ČD	České dráhy a. s.
ČOV	Čistírna odpadních vod
DSO	Dobrovolné svazky obcí
EO	Ekvivalentní obyvatelé
EFRR/ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ERS	Euroregion Silesia
ESÚS	Evropské sdružení pro územní spolupráci
EU	Evropská unie
FM	Fond mikroprojektů
GUS	Hlavní statistický úřad v Polsku
ha	hektar
HZS	Hasičský záchranný sbor
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KO	Konzervatoř
MHD	Městská hromadná doprava
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	Mateřská škola
MT	mírně teplý
NPP	Národní přírodní památka
ODIS	Integrovaný dopravní systém Moravskoslezského kraje (dříve pod názvem Ostravský dopravní integrovaný systém = ODIS)
OOV	Ostravský oblastní vodovod
ORP	Obec s rozšířenou působností
PHD	Příměstská hromadná doprava
PLN	Polský zlotý
PP	Přírodní památka
PPa	Přírodní park
PR/PL	Polská republika
PR	Přírodní rezervace
PS	Pracovní skupina
PZ	Průmyslová zóna
RP	Rozvojová plocha
ŘS	Řídicí skupina
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SŠ	Střední škola
TEN-T	Trans-European Transport Networks (Transevropská dopravní síť)
TZV	takzvaný
ÚP	Úřad práce
VaK	vodovody a kanalizace
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

13. PŘÍLOHY

PŘÍLOHA Č. 1 – TABULKOVÁ ČÁST

Tabulka 89 - Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (v %, k 31. 12. daného roku)

Obce (okres)	2016	2017	2018	2019	2020
Bílovec (okres Nový Jičín)	5,5	4,2	3,8	3,7	4,5
Bolatice (okres Opava)	5,9	4,6	3,1	2,7	2,8
Branka u Opavy (okres Opava)	4,5	2,3	2,1	1,4	1,8
Brumovice (okres Opava)	5,6	3,5	1,9	1,8	2,7
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	10,7	9,2	8,6	8,1	9,2
Černá ve Slezsku (okres Opava)	18,3	15,4	12,4	14,6	14,7
Darkovice (okres Opava)	3,2	3,7	2,1	1,5	2,0
Dolní Benešov (okres Opava)	4,5	3,2	2,4	2,1	2,8
Dolní Životice (okres Opava)	4,0	2,9	2,5	1,6	2,2
Dobroslavice (okres Opava)	2,7	1,8	1,8	1,4	0,4
Fulnek (okres Nový Jičín)	5,3	4,1	3,2	3,0	4,1
Hať (okres Opava)	2,9	2,0	1,5	0,8	2,1
Hlavnice (okres Opava)	5,1	3,0	2,6	2,3	2,9
Hlučín (okres Opava)	4,2	2,9	2,2	1,8	2,3
Hněvošice (okres Opava)	4,6	3,8	4,1	2,4	1,2
Holasovice (okres Opava)	5,5	3,5	1,8	2,2	2,2
Horní Benešov (okres Bruntál)	8,3	8,6	5,9	5,9	7,4
Horní Životice (okres Bruntál)	8,7	6,7	4,5	5,0	3,6
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	4,2	2,6	2,4	2,2	2,5
Chlebičov (okres Opava)	4,9	3,3	1,8	2,5	2,4
Chuchelná (okres Opava)	5,9	4,8	3,5	2,8	3,6
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	5,8	4,5	3,5	3,5	4,5
Jezdkovice (okres Opava)	1,8	1,9	-	1,9	1,9
Kobeřice (okres Opava)	7,5	5,1	3,5	2,9	2,8
Kozmice (okres Opava)	3,7	2,3	1,4	0,6	1,9
Kravaře (okres Opava)	8,2	5,7	4,0	2,8	4,7
Litultovice (okres Opava)	4,9	2,9	2,2	1,0	3,6
Mikolajice (okres Opava)	4,0	2	0,5	0,5	3,2
Neplachovice (okres Opava)	3,7	2,9	2,0	1,3	2,5
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	4,4	3,6	3,1	3,0	4,1
Odry (okres Nový Jičín)	5,4	4,0	3,4	2,7	4,2
Oldříšov (okres Opava)	4,8	2,7	2,1	1,8	2,5
Opava (okres Opava)	6,0	4,2	3,1	2,9	3,6
Ostrava (okres Ostrava-město)	8,9	6,9	5,2	5,1	6,6
Otice (okres Opava)	3,8	2,5	2,7	2,1	2,8
Píšť (okres Opava)	2,2	2,7	2,0	1,3	2,2
Rohov (okres Opava)	8,8	5,7	3,0	1,5	4,0
Slatina (okres Nový Jičín)	3,9	3,1	2,3	2,7	2,9
Slavkov (okres Opava)	3,8	2,9	2,3	1,2	2,5
Služovice (okres Opava)	4,9	4,0	3,2	3,1	2,5
Sosnová (okres Opava)	6,2	3,2	3,5	1,8	4,8
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	11,0	5,9	3,3	2,4	5,0
Stěbořice (okres Opava)	3,8	2,0	2,1	2,0	2,2
Strahovice (okres Opava)	6,4	5,1	4,0	2,9	3,6
Sudice (okres Opava)	8,6	5,8	3,9	3,8	5,2
Šilheřovice (okres Opava)	3,3	2,7	1,8	1,7	2,1
Velké Heraltice (okres Opava)	7,6	4,7	3,4	2,3	3,6
Velké Hoštice (okres Opava)	5,0	4,1	3,1	2,6	2,3
Větrkovice (okres Opava)	8,2	5,3	5,0	3,1	3,8
Vítkov (okres Opava)	10,3	7,8	6,5	6,1	7,1

Vřesina (okres Opava)	3,4	2,3	1,7	1,6	1,6
Závada (okres Opava)	4,2	2,5	0,5	0,8	2,0

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: zelené buňky - pokles nezaměstnanosti, červené buňky - nárůst nezaměstnanosti ve srovnání s předchozím rokem

Tabulka 90 - Vývoj počtu volných míst v evidenci ÚP v jednotlivých členských obcích české části Euroregionu Silesia (k 31. 12. daného roku)

Obce (okres)	2016	2017	2018	2019	2020
Bílovec (okres Nový Jičín)	71	106	126	141	91
Bolatice (okres Opava)	40	58	90	51	45
Branka u Opavy (okres Opava)	7	12	14	12	21
Brumovice (okres Opava)	6	3	10	9	7
Budišov nad Budišovkou (okres Opava)	18	11	36	36	18
Černá ve Slezsku (okres Opava)	-	-	-	-	-
Darkovice (okres Opava)	-	-	5	2	1
Dolní Benešov (okres Opava)	40	49	52	42	57
Dolní Životice (okres Opava)	15	14	9	5	2
Dobroslavice (okres Opava)			4	3	-
Fulnek (okres Nový Jičín)	29	88	102	93	84
Hať (okres Opava)	10	5	5	4	-
Hlavnice (okres Opava)	3	3	5	17	13
Hlučín (okres Opava)	65	69	108	70	50
Hněvošice (okres Opava)	2	2	-	-	-
Holasovice (okres Opava)	5	6	6	9	13
Horní Benešov (okres Bruntál)	11	44	22	24	11
Horní Životice (okres Bruntál)	-	3	1	-	-
Hradec nad Moravicí (okres Opava)	100	154	403	266	274
Chlebičov (okres Opava)	-	-	3	-	-
Chuchelná (okres Opava)	26	19	69	38	7
Jeseník nad Odrou (okres Nový Jičín)	5	10	5	2	2
Jezdkovice (okres Opava)	1	1	1	-	-
Kobeřice (okres Opava)	6	6	1	5	-
Kozmice (okres Opava)	1	-	2	1	1
Kravaře (okres Opava)	34	33	43	66	62
Litultovice (okres Opava)	4	5	1	4	6
Mikolajice (okres Opava)	-	-	-	-	-
Neplachovice (okres Opava)	3	6	2	3	6
Nový Jičín (okres Nový Jičín)	319	311	375	204	216
Odry (okres Nový Jičín)	178	87	278	208	131
Oldřív (okres Opava)	-	3	1	2	3
Opava (okres Opava)	570	540	717	783	656
Ostrava (okres Ostrava-město)	3 235	4 238	5 016	5 183	3 947
Otice (okres Opava)	22	23	41	28	21
Píšť (okres Opava)	3	10	13	10	3
Rohov (okres Opava)	-	1	1	1	8
Slatina (okres Nový Jičín)	-	-	-	-	3
Slavkov (okres Opava)	1	3	1	2	-
Služovice (okres Opava)	1	-	-	-	-
Sosnová (okres Opava)	-	-	-	-	-
Staré Heřminovy (okres Bruntál)	1	1	2	11	-
Stěbořice (okres Opava)	-	-	-	1	-
Strahovice (okres Opava)	-	-	-	-	-
Šudice (okres Opava)	-	1	-	1	1
Šilheřovice (okres Opava)	5	6	5	1	-
Velké Heraltice (okres Opava)	9	2	5	4	3
Velké Hoštice (okres Opava)	3	5	17	15	11

Větrkovice (okres Opava)	1	2	-	-	-
Vítkov (okres Opava)	60	49	56	61	34
Vřesina (okres Opava)	11	6	10	24	3
Závada (okres Opava)	-	3	-	5	-

Zdroj: ČSÚ, Veřejná databáze

Pozn.: Kde se jev nevyskytoval, je uvedena -. Zelené buňky - navýšení počtu volných pracovních míst, červené buňky - snížení počtu volných pracovních míst ve srovnání s předchozím rokem

Hraniční přechod Úvalno/Branice

Hraniční přechod Skrochovice/Boboluski

Hraniční přechod Držkovice/Dzierżkowice

Hraniční přechod Vávrovce/Wiechowice

Hraniční přechod Opava/Pilszcz

Hraniční přechod Hněvošice/Ściborzyce Wielkie

Hraniční přechod Třebom/Kietrz

Hraniční přechod Třebom/Gródczanki

Hraniční přechod Sudice/Pietraszyn

Hraniční přechod Strahovice/Krzanowice

Hraniční přechod Chuchelná/Krzanowice

Hraniční přechod Píšť/Owsiszcze

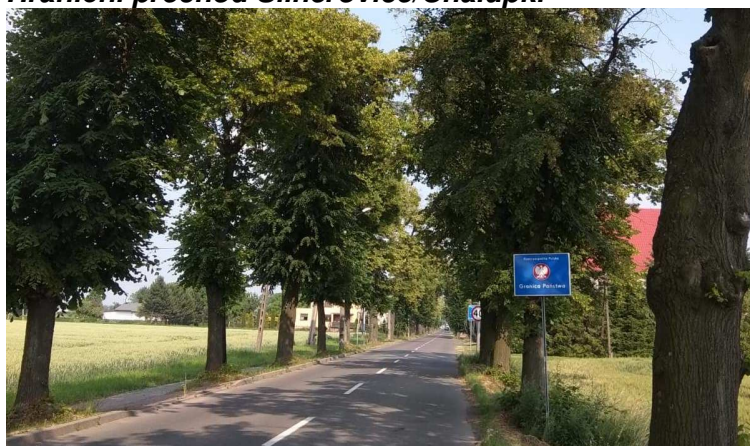
Hraniční přechod Hať u Hlučína/Tworków

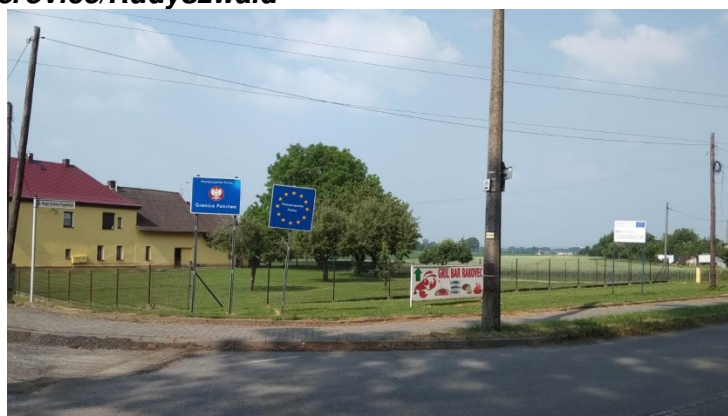
Hraniční přechod Hať u Hlučína/Rudyszwałd

Hraniční přechod Šilheřovice/Chałupki

Hraniční přechod Šilheřovice/Rudyszwałd

PŘÍLOHA Č. 3 – DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

A. ČESKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vyhodnocení dotazníkové šetření

Dotazník byl součástí zpracování strategického dokumentu „Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na období 2021-2027“ realizovaného Euroregionem Silesia v rámci projektu č. CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_013/0002598 s názvem „Euroregion Silesia 2021-2027 – myslíme strategicky“. Projekt je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Dotazník obsahoval 26 otázek a byl realizován prostřednictvím dotazníkového formuláře v prostředí Google Forms. V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno 280 respondentů na české straně. Z toho se dotazníkového šetření zúčastnilo 59 respondentů.

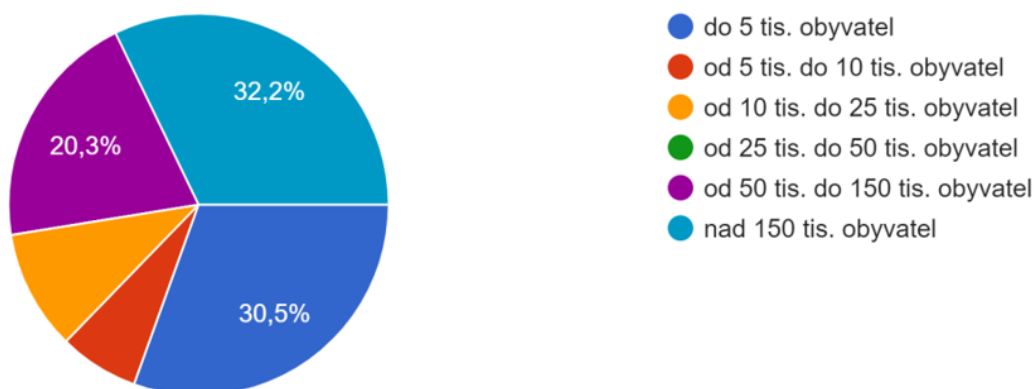
První část dotazníku byla zaměřena na základní údaje o respondentech, týkající se státu a velikosti obce, kde subjekt sídlí, a dále právní formy (dotazy 1 – 3). Druhá část dotazníku již byla zaměřena na zkoumání povědomí o programech Evropské unie podporujících přeshraniční spolupráci a na zkoumání povědomí o Euroregionu Silesia. Třetí část dotazníků se týkala česko-polské spolupráce v příštím programovém období.

Základní údaje

1) Sídlo Vaší organizace

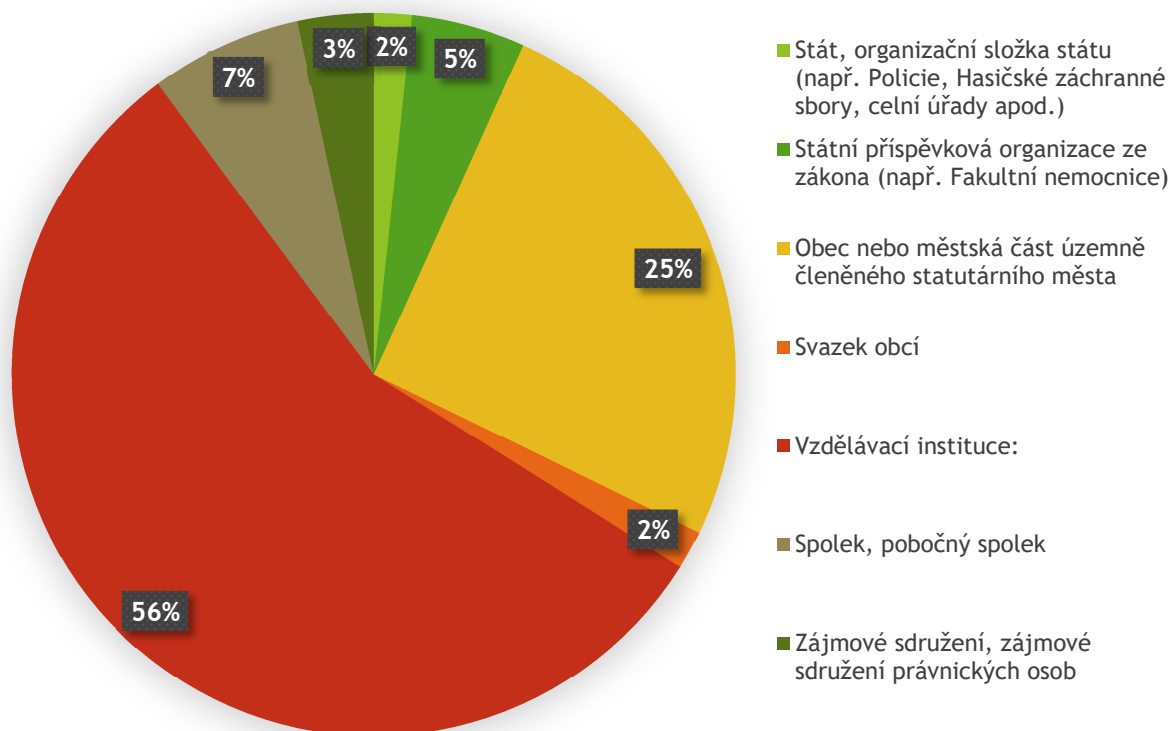
Vyhodnocení se týká pouze respondentů z České republiky.

2) Velikost obce, ve které sídlí Vaše organizace

Nejvíce respondentů – 32 % (tj. 19 respondentů) sídlí v obci nad 150 tis. obyvatel. Téměř shodné zastoupení (31 %) vykazují respondenti, kteří sídlí v obcích do 5 tis. obyvatel. Jedná se o 18 respondentů. Z hlediska počtu respondentů jsou pak na 3. místě respondenti, kteří sídlí v obcích s počtem obyvatel od 50 tis. do 150 tis. Jedná se o 12 respondentů (20 %).

3) Typ Vaší organizace

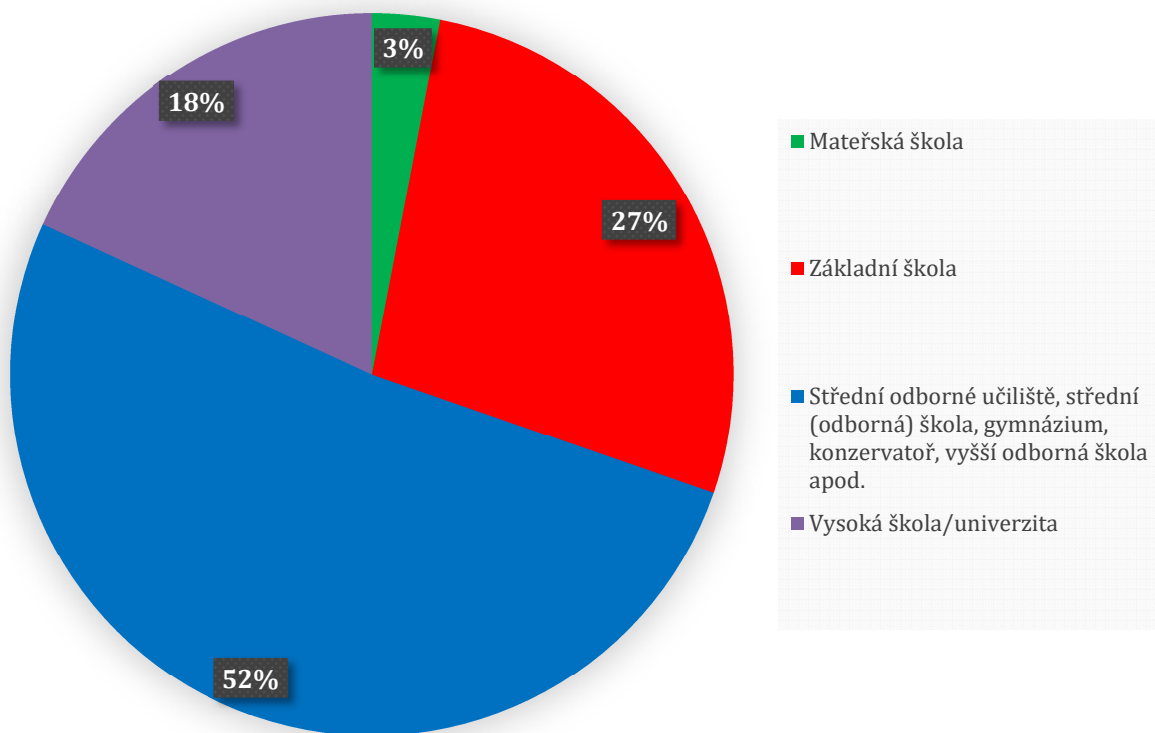

V rámci typu organizace bylo možné vybírat z 18 různých právních forem. Právní forma *příspěvková organizace zřizovaná/založená orgány veřejné správy* byla ve výsledku shodná s právní formou *vzdělávací instituce*, neboť zúčastněné vzdělávací instituce jsou zároveň příspěvkovou organizací zřizovanou/založenou orgány veřejné správy. Tudíž byla právní forma *příspěvková organizace* v rámci vyhodnocení dotazníku vypuštěna a je zastoupena pouze právní formou *vzdělávací instituce*.

V rámci zodpovězených dotazníků bylo identifikováno 7 právních forem. Největší zastoupení vykazuje právní forma „vzdělávací instituce“ – 56 % zúčastněných respondentů. 25 % respondentů má právní formu „obec nebo městská část územně členěného statutárního města“. Ze 7 % je zastoupena právní forma „zájmové sdružení, zájmové sdružení právnických osob“. Ostatní právní formy jsou zastoupeny do 5 %.

S ohledem na vysoké zastoupení vzdělávacích institucí je na následujícím grafu vyobrazeno zastoupení vzdělávacích institucí dle stupně vzdělávání.

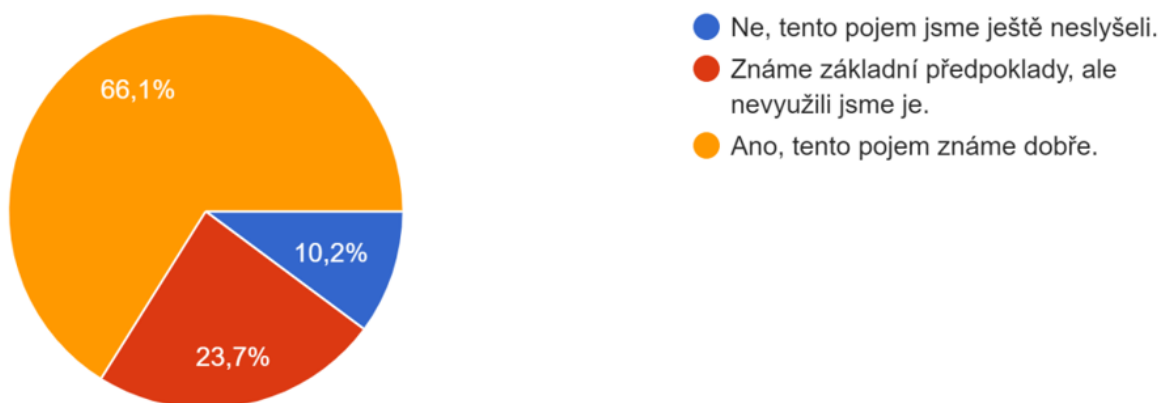
V největší míře (52 %) jsou ze vzdělávacích institucí zastoupeny střední školy (střední odborné učiliště, střední (odborná) škola, gymnázium, konzervatoř, vyšší odborná škola apod.). V menší míře (27 %) jsou zastoupeni respondenti z řad základních škol, dále pak z 18 % respondenti vysokých škol. Nejméně jsou zastoupeni respondenti typu mateřská škola – pouze 3 %.

PŘESHraniční spolupráce v období 2014-2020

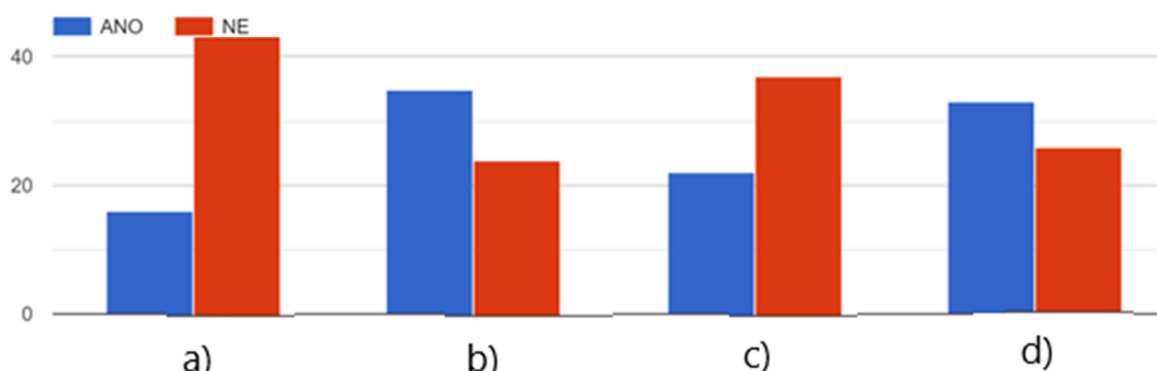
4) Znáte Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko?

Pouze 10 % respondentů pojem INTERREG V-A Česká republika – Polsko ještě neslyšeli, resp. nemají o něm žádné povědomí. 24 % respondentů mají základní pojetí o tomto programu, nikdy jej však nevyužili. Pojem INTERREG V-A Česká republika – Polsko dobře zná 66 % respondentů.

Někteří respondenti, kteří již s programem mají zkušenosti, plánují česko-polskou spolupráci i do budoucna, po roce 2021, a to např. v oblasti prohloubení spolupráce spolků a škol, studijních cest včetně mobility ERASMUS+, spolupráce v oblasti vědy a výzkumu, dále v oblasti společných setkávání nebo výměny zkušeností.

5) Už jste žádali o dotaci z některých níže uvedených Programů?

a) Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko (projekty s dotací nad 30 tis. EUR)

b) Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia (projekty s dotací do 30 tis. EUR)

c) Jiné programy přeshraniční/nadnárodní/mezinárodní spolupráce (např. ČR-Slovensko, Vyšehrádský fond, Program Interreg Central Europe, Interreg Europe, ERASMUS+ atd.)

d) Jiné národní operační programy (IROP, Program rozvoje venkova atd.)

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že nejvíce respondentů žádalo z *Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia (projekty s dotací do 30 tis. EUR)*, zaměřeného na menší projekty, příp. z *jiných národních operačních programů (IROP, Program rozvoje venkova atd.)*.

V menší míře byly využívány *jiné programy přeshraniční/nadnárodní/mezinárodní spolupráce (např. ČR-Slovensko, Vyšehrádský fond, Program Interreg Central Europe, Interreg Europe, ERASMUS+ atd.)*. Nejmenší počet respondentů žádal z *Programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko (projekty s dotací nad 30 tis. EUR)*.

6) Co bylo důvodem nepředložení žádosti o dotaci v Programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko (včetně Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia)

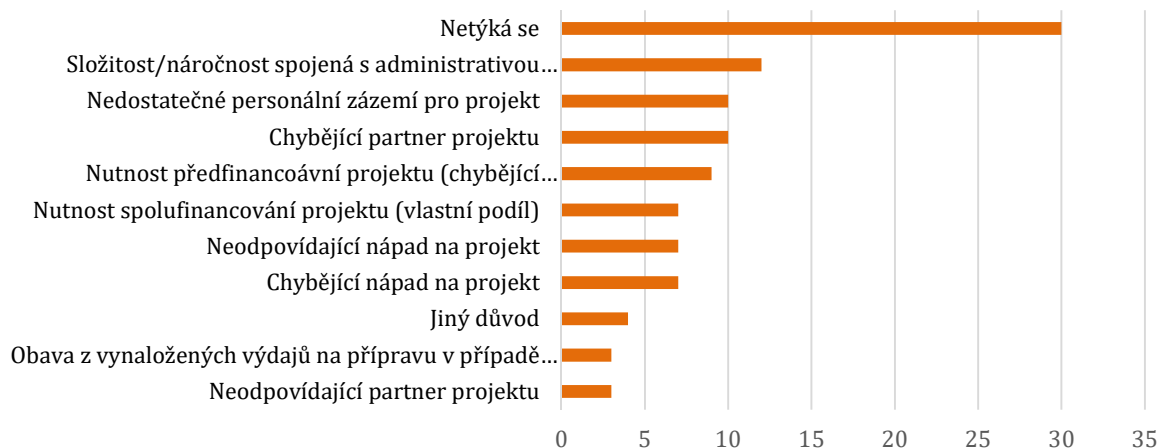
Na tuto otázku mohli respondenti zvolit více odpovědí najednou. V případě, že žádost o dotaci do výše uvedeného programu podali, uvedli, že se jich odpověď netýká. Takto odpovědělo 51 % respondentů.

Nejčastější důvody nepředložení žádosti jsou dle odpovědí respondentů rázu organizačního, tj. složitost/náročnost spojená s administrativou projektu (12 respondentů), chybějící partner projektu (10 respondentů) nebo nedostatečné personální zázemí (10 respondentů).

Mezi další, často uváděné důvody, patří důvody finanční, tj. nutnost předfinancování projektu (9 respondentů) či nutnost spolufinancování projektu (7 respondentů), příp. obava z vynaložených výdajů na přípravu projektu v případě neposkytnutí dotace (3 respondenti).

V obdobné míře jako důvody finanční jsou uváděny důvody obsahové náplně projektu, tedy chybějící nápad na projekt (7 respondentů) nebo neodpovídající nápad na projekt (7 respondentů).

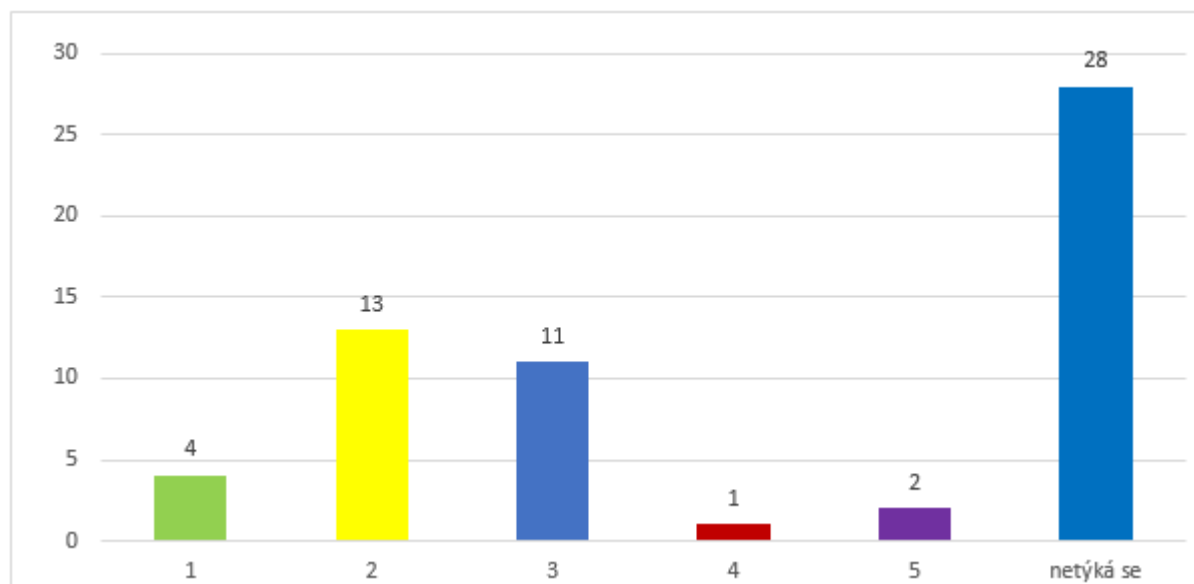
V rámci jiných důvodů odpovídající uvedli, že byli součástí projektu, ale nefigurovali jako žadatel nebo o možnosti čerpání nevěděli. Jedná se však o jednotlivce.

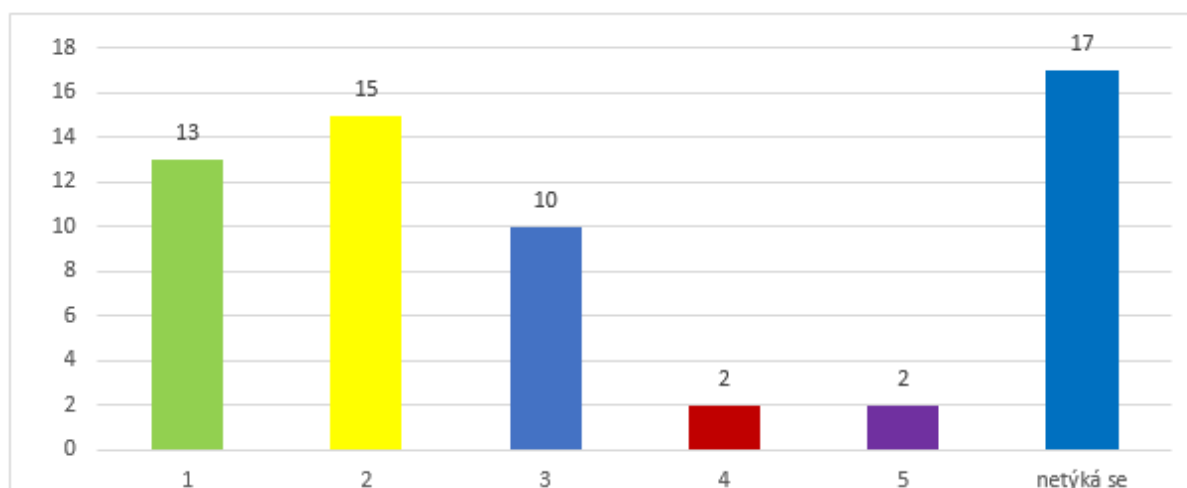
7) Srozumitelnost programových dokumentů

Následující dotazy se týkaly srozumitelnosti programových dokumentů, tj. pokynů ve směrnici, příručky pro žadatele, pokynů týkajících se zpracování žádosti o dotaci nebo pravidel publicity. Byly hodnoceny v pětistupňové škále (1-5), kdy 1 znamená srozumitelný dokument a 5 označuje nesrozumitelný dokument. Systém hodnocení odpovídá systému známkování v české škole (1 nejlepší, 5 nejhorší). V případě, že respondent s danými dokumenty nepracoval (např. z důvodu, že žádost nepodával), zvolil odpověď „netýká se“. Jedná se také o nejčastější odpověď v souvislosti s hodnocením srozumitelnosti níže uvedených dokumentů.

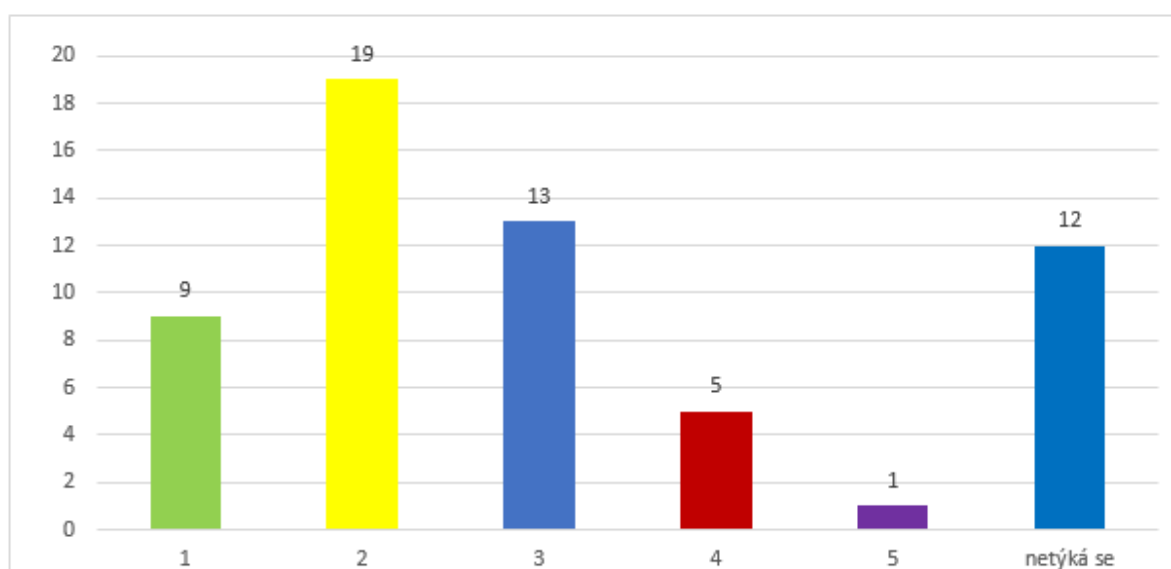
Pokyny ve směrnici/příručce pro žadatele a příjemce dotace z *Programu INTERREG V-A Česká republika–Polsko (projekty s dotací nad 30 tis. EUR)* byly nejčastěji hodnoceny známkou 2, následovala známka 3.

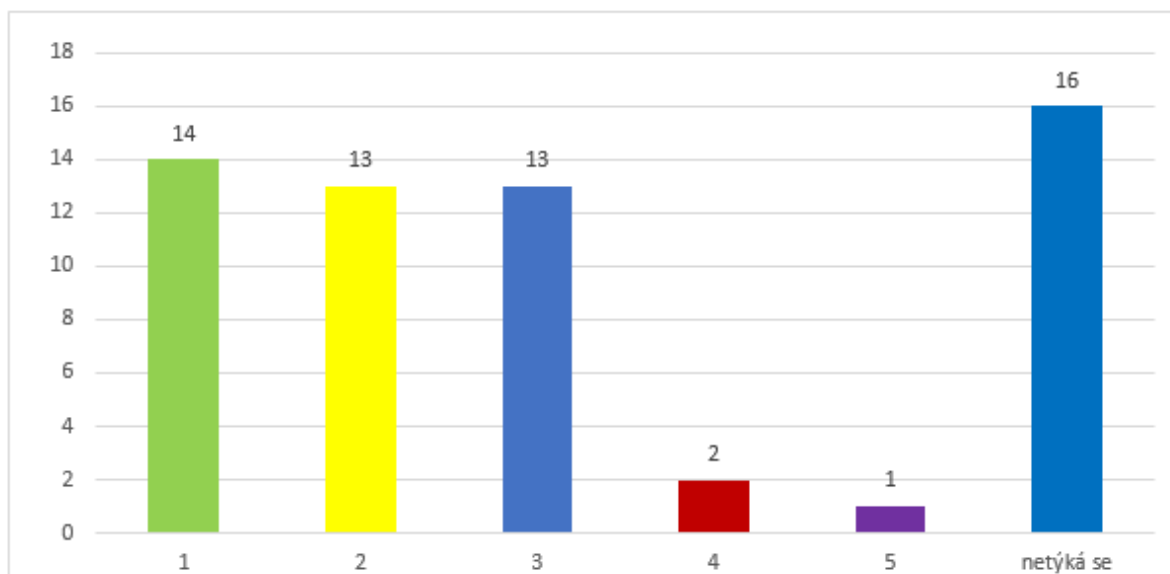
Pokyny ve směrnici/příručce pro žadatele a příjemce dotace z *Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia (projekty s dotací do 30 tis. EUR)* byly nejčastěji hodnoceny známkou 2, následovala známka 1.

Pokyny týkající se zpracování žádosti o dotaci v aplikaci MS2014+ (pozn.: Monitorovací systém pro finanční období 2014-2020) byly nejčastěji hodnoceny známkou 2, následovala známka 3.

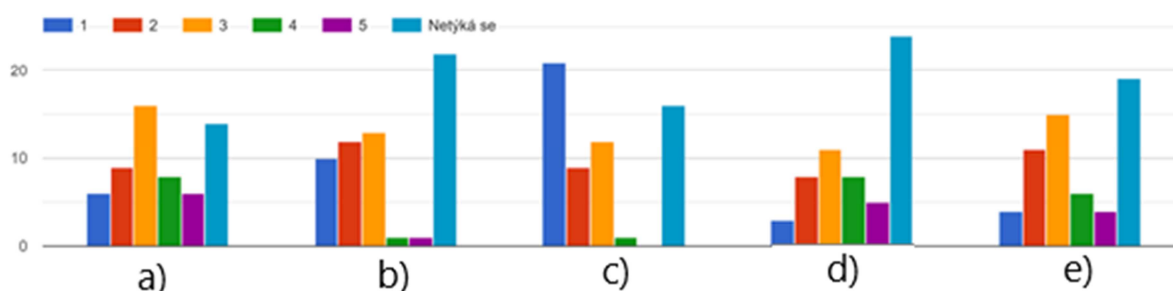
Pravidla publicity programu INTERREG V-A Česká republika – Polsko byly nejčastěji hodnoceny známkou 1, následovaly ve shodném počtu známky 2 a 3.

8) Hodnocení dostupnosti školení/seminářů a úroveň obtížnosti zpracování administrativních úkonů spojených s podáním a administrací žádostí

V rámci této otázky bylo hodnoceno 5 různých kritérií, a to opět formou pětibodové hodnotící škály, odpovídající systému hodnocení v české škole (1 – nejlepší, 5 nejhorší).

- a) *Obsluha aplikace MS2014+ ve fázi zpracování/realizace/vyúčtování projektu*
- b) *Dostupnost školení/semináře ve fázi přípravy/realizace/vyúčtování projektu – Program INTERREG V-A Česká republika–Polsko*
- c) *Dostupnost školení/semináře ve fázi přípravy/realizace/vyúčtování projektu – Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia*
- d) *Úroveň obtížnosti zpracování závěrečného vyúčtování projektu - Program INTERREG V-A Česká republika–Polsko*
- e) *Úroveň obtížnosti zpracování závěrečného vyúčtování projektu - Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia*

Všechny výše uvedené administrativní úkony byly nejčastěji hodnoceny známkou 3, pouze dostupnost školení/semináře ve fázi přípravy/realizace/vyúčtování projektu – Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia byla hodnocena známkou 1.

9) Jak velkou bariéru pro Vás představují při zpracování žádosti o dotaci nebo při realizaci projektu v rámci Programu INTERREG V-A Česká republika–Polsko/Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia níže uvedená tvrzení.

V rámci přípravy dotazníku bylo definováno několik možných bariér v rámci přípravy žádosti o dotaci a v rámci samotné realizace projektu. Hodnocené úkony jsou uvedeny v následující tabulce. V pravém sloupci je pak uvedena nejčastější hodnocení (známka) uváděna u daného úkonu. Známa 1 představuje malou bariéru, známka 5 pak velkou bariéru.

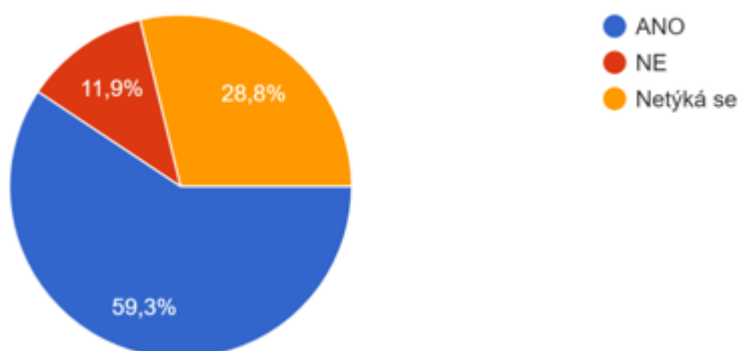
Z níže uvedené tabulky je patrné, že mezi největší bariéry z pohledu respondentů patří:

- Dlouhé termíny na proplacení dotace
- Potřeba plně financovat projekt předem (žádné zálohy)
- Chybějící spolufinancování ze státního rozpočtu ČR v případě Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia
- Složitá administrace projektu (např. žádost o změnu)
- Složitý systém vyúčtování

Druh úkonu	Nejčastější hodnocení (známka)
a) Získání základních informací	1
b) Nedostatečná pomoc příslušného subjektu při přípravě žádosti o dotaci	1
c) Dlouhé časové odstupy mezi předložením a schválením žádosti o dotaci	2
d) Dlouhé termíny na proplacení dotace	5
e) Časté změny pravidel Programu/směrnice/příručky	2
f) Potřeba plně financovat projekt předem (žádné zálohy)	5
g) Chybějící spolufinancování ze státního rozpočtu ČR v případě Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia	5
h) Komunikace mezi CZ a PL partnery	1
i) Jazyková bariéra	1
j) Odlišná mentalita na obou stranách hranice	1
k) Spolupráce partnerů v době realizace projektu	1
l) Složitá administrace projektu (např. žádost o změnu)	5
m) Složitý systém vyúčtování	5
n) Obsluha aplikace MS2014+	2

10) Konzultovali jste Vaši žádost o dotaci s pracovníky organizace spravující/implementující Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko?

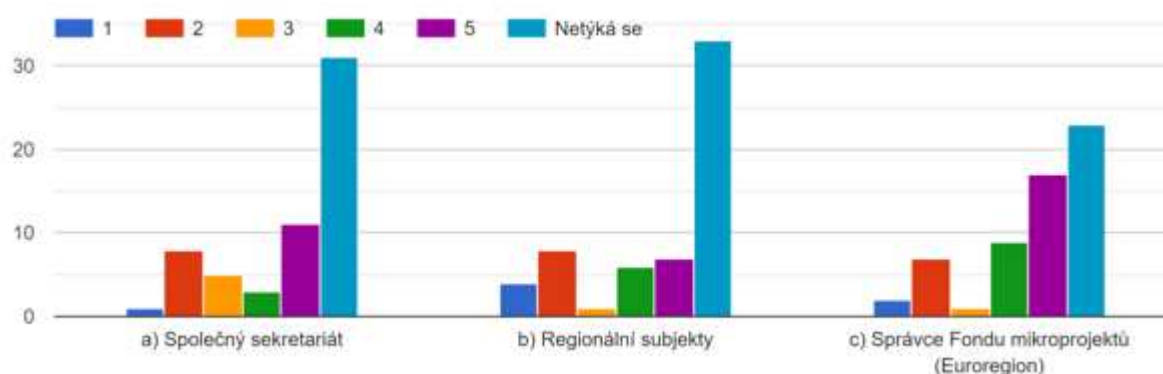
Z následujícího grafu vyplývá, že téměř 60 % respondentů konzultovalo připravovanou žádost o dotaci s pracovníky spravující/implementující Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko. 12 % respondentů však přípravu žádosti nekonzultovalo.

11) Jak hodnotíte Váš kontakt s pracovníky organizace spravující Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko ve fázi žádosti o dotaci?

Z hlediska kontaktu s pracovníky ve fázi přípravy žádosti o dotaci bylo hodnocení realizováno pětistupňovou bodovou škálou, kdy známka 1 odpovídá hodnocení „rozhodně negativní“ a známka 5 hodnocení „rozhodně pozitivní“. Jedná se tedy o opačný systém hodnocení, než je systém známkování v české škole.

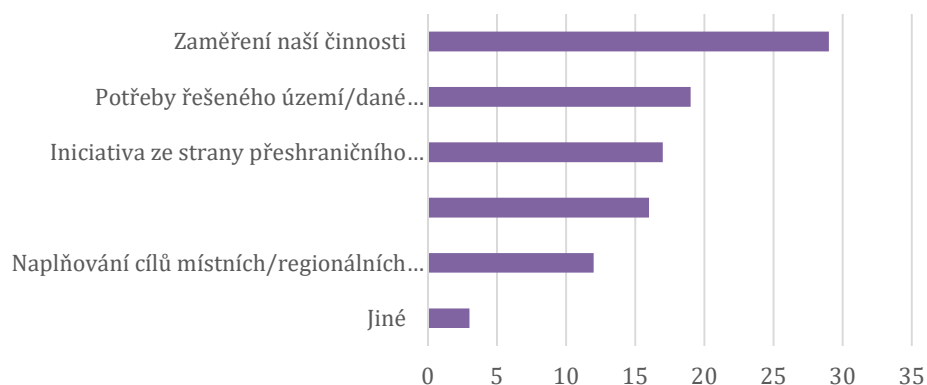
Nejlépe byla v tomto ohledu hodnocena organizace *správce Fondu mikroprojektů (Euroregion)*. Také *Společný sekretariát* v tomto ohledu obdržel nejčastěji hodnotu 5, tedy rozhodně pozitivní. V případě *regionálních subjektů* je hodnocení kontaktu s pracovníky v jednotlivých škálách vyrovnané (až na známku 3, kterou zvolilo nejméně respondentů). Nejčastěji je však volena hodnota 2 (spíše negativní).

12) Co Vás vedlo k realizaci přeshraničního projektu/mikroprojektu?

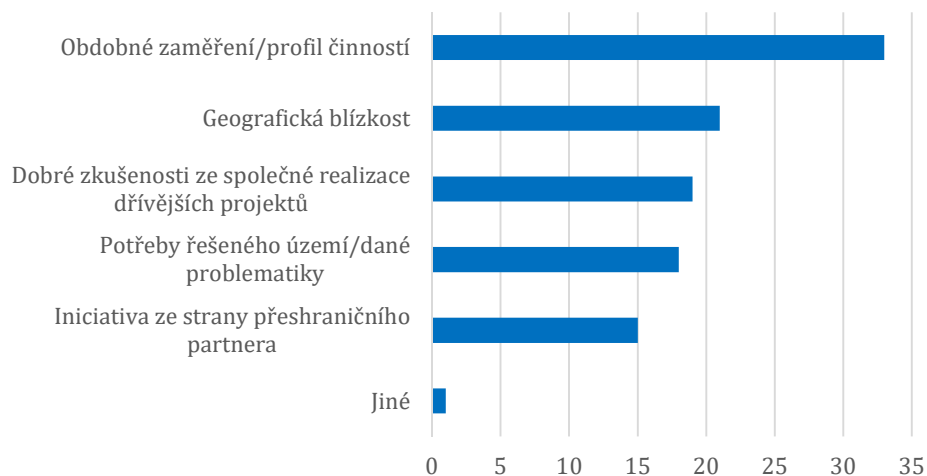
Důvodem pro realizaci přeshraničního projektu bylo nejčastěji zaměření činnosti, které se daný subjekt věnuje, dále pak potřeby řešeného území nebo iniciativa ze strany přeshraničního partnera.

Jako jiné důvody byly uvedeny např. doporučení zástupců obce, rozvoj organizace nebo nabídka činnosti směrem k veřejnosti.

13) Proč jste se rozhodli realizovat přeshraniční projekt/mikroprojekt s dotčeným(i) partnerem(y)?

Z odpovědí respondentů je patrné, že pro výběr partnera je klíčové obdobné zaměření/profil činnosti partnerských subjektů. Významnou roli hraje geografická blízkost partnerů a dobré zkušenosti ze společné realizace.

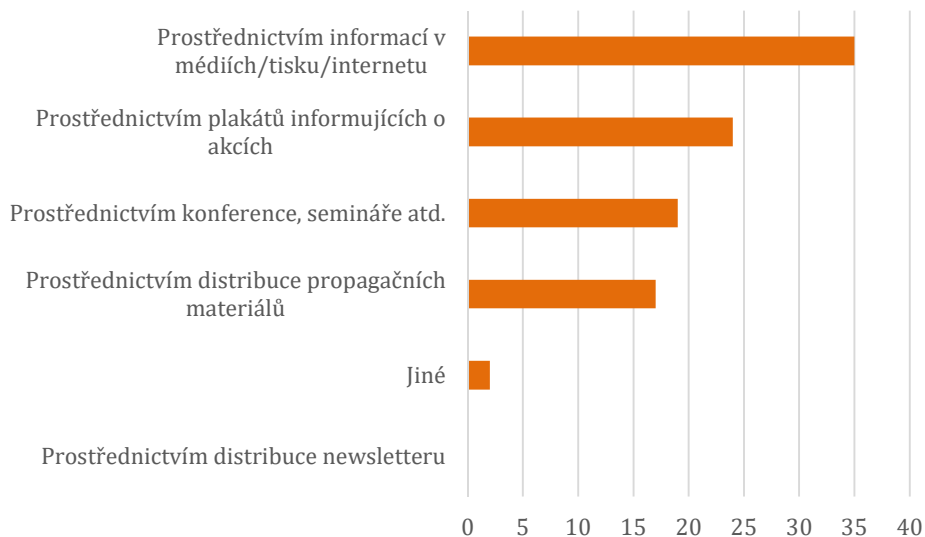
14) Které výdaje v rámci realizace přeshraničního projektu/mikroprojektu bylo pro Vás nejtěžší vyúčtovat?

V rámci realizace přeshraničního projektu je pro respondenty nejtěžší vyúčtovat personální výdaje, dále výdaje na cestování a ubytování. Jako nejméně problémové se jeví vyúčtovat výdaje na stavební práce.

15) Jakým způsobem propagujete Vámi realizované přeshraniční projekty/mikroprojekty?

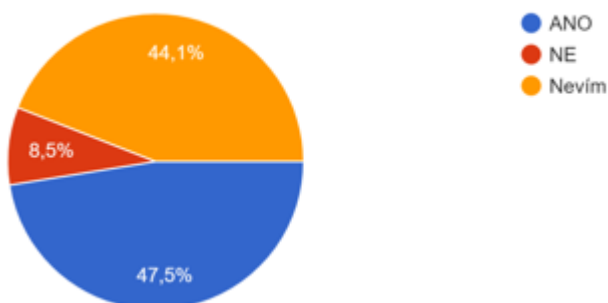
Zajištění publicity je nejčastěji realizováno prostřednictvím informací v médiích/tisku/internetu, dále pak prostřednictvím plakátů informujících o akcích. Jako další možnost zajištění publicity respondenti uvedli např. umístění roll-upů na akcích.

PLÁNOVANÁ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V OBDOBÍ 2021-2027

Další část dotazníku se týkala plánované přeshraniční spolupráce pro příští programové období.

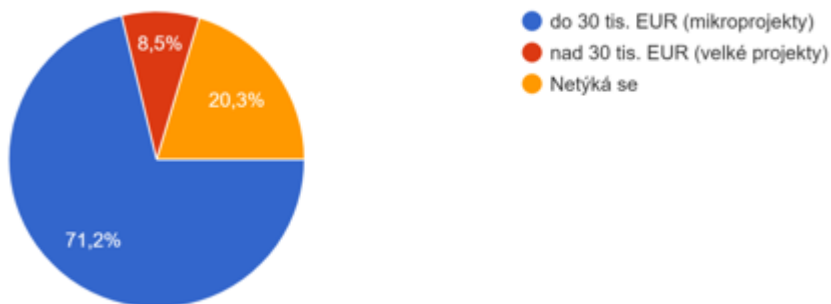
16) Máte zájem předložit žádost o dotaci v rámci Fondu mikroprojektů v novém programovém období 2021-2027?

48 % respondentů plánuje v následujícím programovém období předložit žádost o dotaci v rámci Fondu mikroprojektů. 9 % respondentů takové předložení žádosti o dotaci v příštím programovém období neplánuje. 44 % respondentů zatím neví.

17) Uvedte předpokládanou výši dotace v EUR na uvažovanou realizaci aktivit/projektů v novém programovém období 2021-2027 v rámci Programu česko-polské přeshraniční spolupráce.

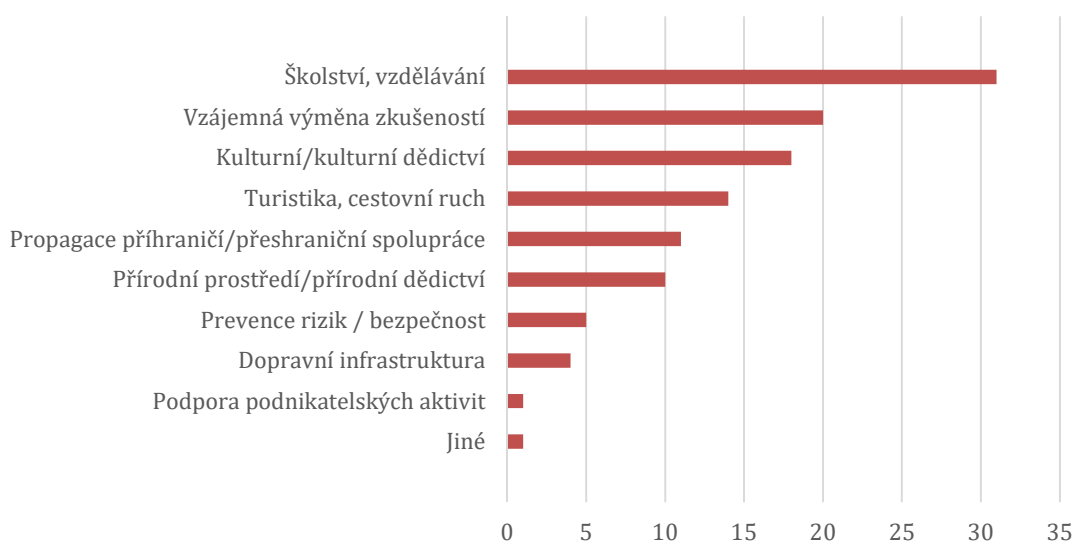
Podat žádost v novém programovém období 2021-2027 plánuje 80 % respondentů (tj. 47 respondentů). Přitom 41 z nich předpokládá realizaci projektů s dotací ve výši do 30 tis. EUR, tj. realizaci mikroprojektů, a 6 z nich pak předpokládá realizaci projektů s dotací ve výši nad 30 tis. EUR.

18) V rámci kterých z níže uvedených tematických oblastí plánujete realizovat přeshraniční aktivity/projekt v novém programovém období 2021-2027?

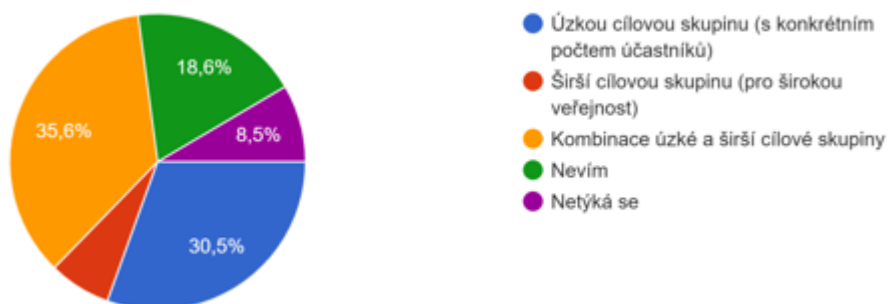
Z hlediska tematického zaměření budoucích přeshraničních projektů jsou nejčastěji uváděny projekty v oblasti školství a vzdělávání, dále projekty zaměřené na vzájemnou výměnu zkušeností nebo projekty z oblasti kultury a kulturního dědictví.

Respondenti plánují realizovat projekty také v jiných oblastech, a to např. spolupráce v oblasti sportu, vědy, výzkumu a jejich popularizace.

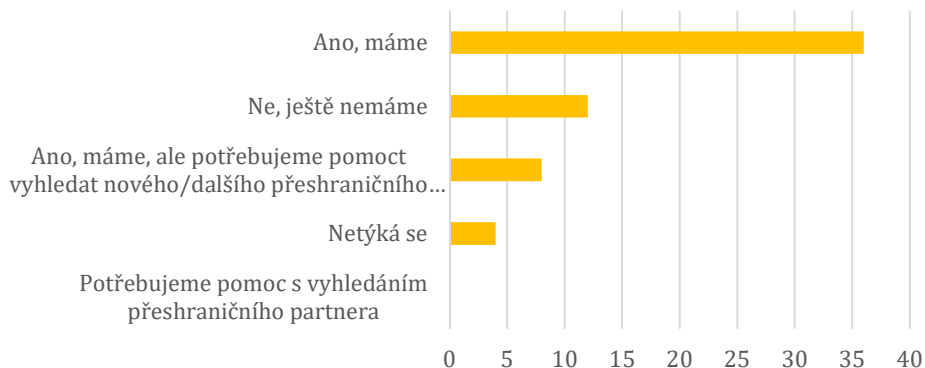
19) Preferovali byste realizaci přeshraničních česko-polských aktivit určených pro:

Nejvíce, 36 % respondentů uvádí zaměření přeshraničních česko-polských aktivit určených pro úzkou a širokou cílovou skupinu. O něco menší počet respondentů (31 %) pak plánuje cílit na úzkou cílovou skupinu s konkrétním počtem účastníků.

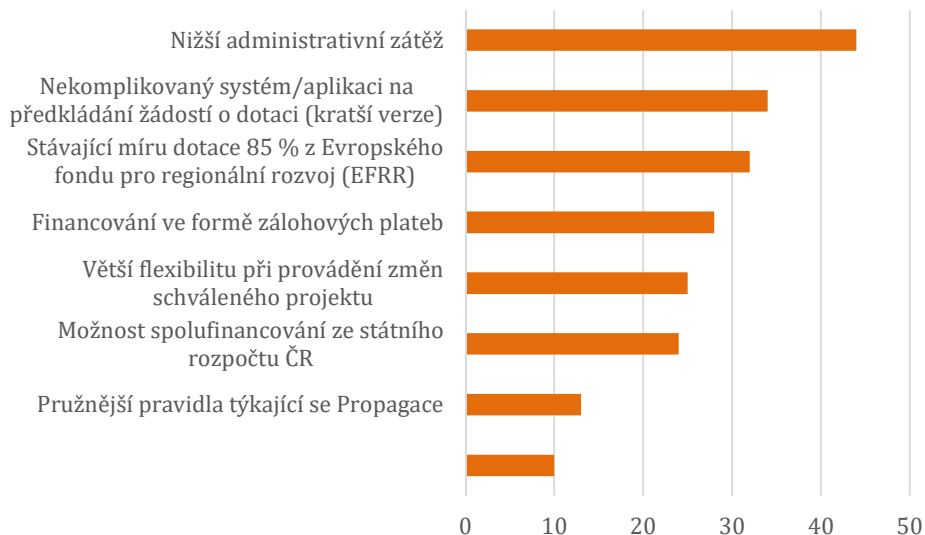
20) Máte svého přeshraničního partnera (v kontextu česko-polské spolupráce)?

36 respondentů (tj. 61 %) v rámci dotazníkové šetření odpovědělo, že má přeshraničního partnera. 12 respondentů (tj. 20 %) pak přeshraničního partnera nemá. Menší část respondentů (14 %) pak potřebuje pomoc s vyhledáním nového/dalšího přeshraničního partnera. 7 % respondentů uvedlo, že se jich dotaz netýká.

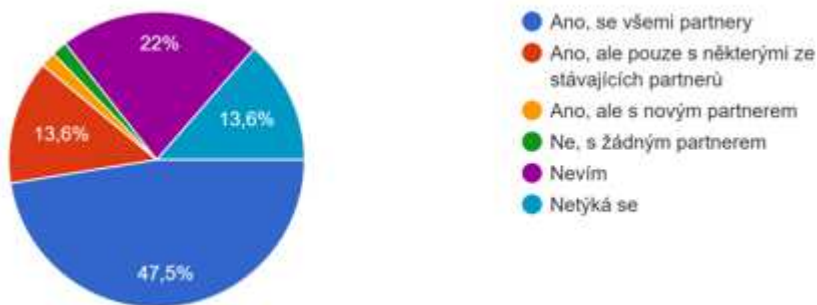
21) Co byste očekávali od Fondu mikroprojektů (projekty do 30 tis. EUR) v novém programovém období 2021-2027?

75 % respondentů by v novém programovém období 2021 – 2027 uvítalo nižší administrativní zátěž, 57 % pak nekomplikovaný systém na předkládání žádosti o dotaci. Velká část respondentů by také očekávala zachování stávající míry dotace 85 % z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

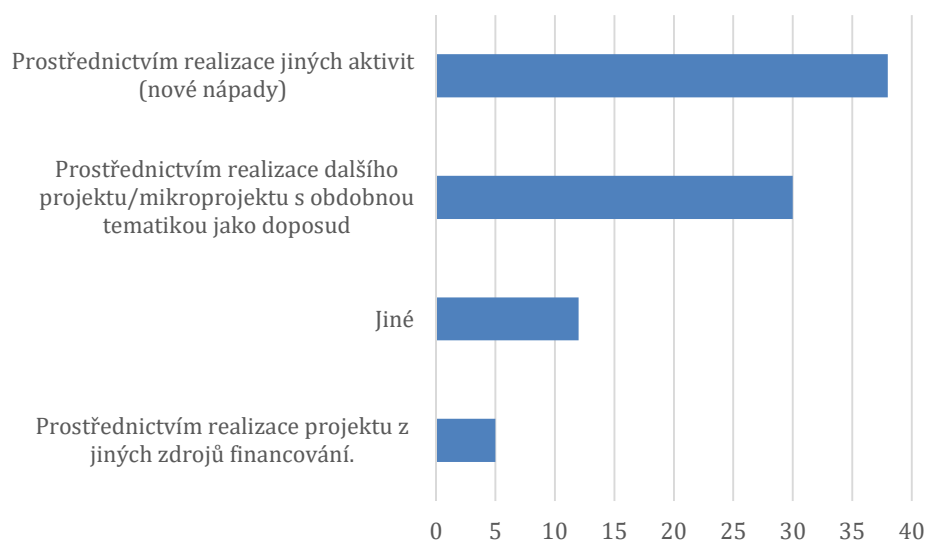
22) Máte v úmyslu pokračovat v česko-polské přeshraniční spolupráci?

48 % respondentů plánuje pokračovat v česko-polské přeshraniční spolupráci. 22 % respondentů v tuto chvíli ještě neví. 14 % respondentů uvádí, že plánují pokračovat v česko-polské spolupráci, ale pouze s některými ze stávajících partnerů.

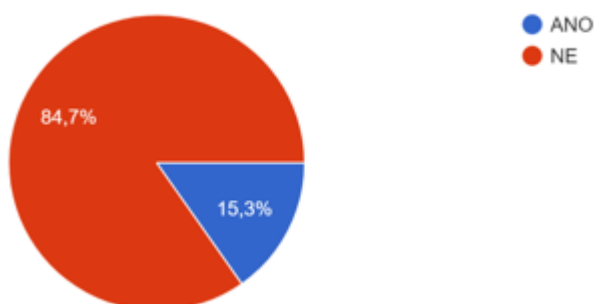

23) Jakým způsobem máte v úmyslu pokračovat v česko-polské přeshraniční spolupráci?

Pokračovat v česko-polské spolupráci prostřednictvím realizace jiných projektů (nové nápady) plánuje 38 respondentů (tj. 64 %). 30 respondentů (tj. 51 %) pak plánuje pokračovat prostřednictvím realizace dalšího projektu/mikroprojektu s obdobnou tematikou jako doposud. 5 respondentů uvádí možnost využití jiných zdrojů, např. Visegrádský fond, institucionální podporu, příp. ještě neví, o jaký konkrétní zdroj by se mohlo jednat. Část respondentů o přeshraniční spolupráci nemá zájem.

24) Máte jiné plány týkající se česko-polské spolupráce po roce 2021?

85 % respondentů uvedlo, že nemá jiné plány týkající se česko-polské spolupráce po roce 2021. 15 % respondentů plánuje aktivity, a to např. v oblasti studijních cest včetně mobility

ERASMUS+ a výměny zkušenosti s jinými euroregiony, prohloubení spolupráce spolků a škol, spolupráce ve vědě a výzkumu apod.

Dotazníkového šetření se zúčastnily např. tyto subjekty:

- TJ Sokol Služovice – RT
- Euroregion Silesia – CZ
- Obec Chuchelná
- MOb Krásné Pole
- Sdružení obcí Hlučínska
- SPŠ stavební Opava
- MOb Ostrava-Proskovice
- VŠB-TUO
- SH ČMS SDH OLDŘIŠOV
- Místní akční skupina Hlučínsko z.s.
- Obec Otice
- ZŠ a PŠ Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace
- Město Vítkov
- Město Hlučín
- Matiční gymnázium, Ostrava
- Základní škola Ostrava, Gajdošova 9, p.o.
- Obec Ludgeřovice
- Obec Kozmice
- SŠPU Opava
- OA a SOŠL
- Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12
- město Hradec nad Moravicí
- Obec Šilheřovice
- Střední škola hotelnictví, gastronomie a služeb SČMSD Šilheřovice, s.r.o.
- Slezská univerzita v Opavě
- Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje
- Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje z.s.
- OA a VOŠS Ostrava-Mariánské Hory, p.o.
- Odborné učiliště a Praktická škola, Nový Jičín, příspěvková organizace

Na závěr ...

... jeden z respondentů vyjádřil své dojmy z předkládání žádostí tímto výmluvným komentářem:

„VELKÁ PROSBA! Odstraňte tu příšernou byrokracii při podávání, realizaci a účtování projektu!! Vyčerpává a znechutí, ubírá síl! Raději nedělat nic!!“

B. POLSKÁ ČÁST EUROREGIONU

Vyhodnocení dotazníkové šetření

V rámci projektu č. CZ.11.4.120/0.0/0.0/16_013/0002596 nazvaného „Euroregion Silesia 2021 – 2027 – myslíme strategicky“ bylo u institucí proveden průzkum informovanosti o programech EU propagujících přeshraniční spolupráci a Euroregion Silesia. Výsledky tohoto průzkumu jsou součástí vypracované „Strategie rozvoje Euroregionu Silesia na roky 2021-2027“. Celý úkol je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj a ze státního rozpočtu Polské republiky.

Výzkumným nástrojem byla anketa obsahující 26 otázek, která byla zrealizována pomocí dotazníku v prostředí *Google Forms* v období od 22. 06. 2021 do 05. 07. 2021 roku. Byly použity hlavně uzavřené otázky a respondenti vybírali odpovědi z navrhované nabídky. Některé z otázek byly částečně otevřené s možností uvést jinou odpověď. Zcela otevřená byla poslední otázka týkající se plánů přeshraniční spolupráce v období let 2021-2027. Část otázek obsahovala škálu odpovědí od 1 do 5.

Anketa byla pomocí elektronické pošty přímo rozeslána 210 respondentům na polské straně. Informace o průzkumu a odkaz na formulář jsou uvedeny rovněž na webových stránkách Sdružení obcí povodí Horní Odry, což zaručovalo transparentnost a všem zainteresovaným umožňovalo účast v průzkumu.

Průzkumu se zúčastnilo 45 respondentů z Polska, což znamená návratnost na úrovni 21 %. S ohledem na průzkum tohoto typu je tento výsledek třeba považovat za uspokojivý.

CHARAKTERISTIKA SKUPINY RESPONDENTŮ

Respondenti reprezentovali pestrou skupinu institucí, přičemž nejvíce zastoupeny byly obce (48 %). Dále to pak byla vzdělávací zařízení (18 %), a to hlavně základní školy, kulturní zařízení a sdružení. Celkem to bylo 10 institucí různého typu, včetně vládních institucí, jako například pohraniční stráž. Typově pestrá skupina subjektů zvyšuje úroveň reprezentativnosti průzkumu.

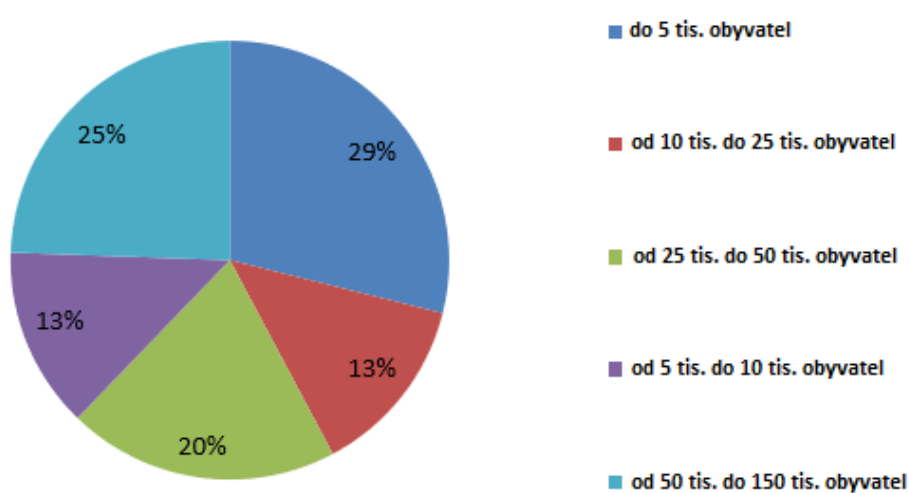
Zařízení, která se zúčastnila průzkumu, pocházejí z různě velkých obcí a měst. Nejpočetněji jsou zastoupeny obce do 5 tis. obyvatel (29 %) a města od 50 do 150 tis. obyvatel (24 %).

Druhy institucí zúčastněných v průzkumu

N=45

Velikost obce nebo města, z kterého pocházely instituce zúčastněné v průzkumu

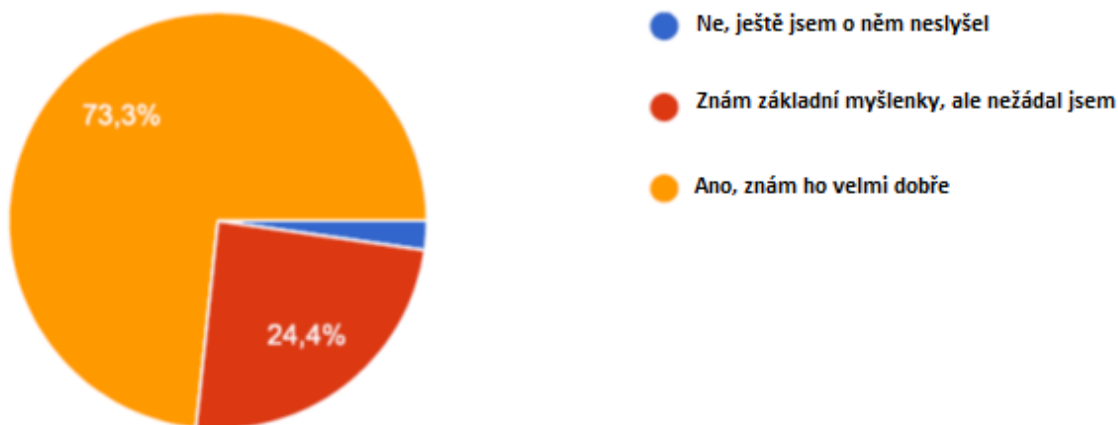

N=45

PŘESHraniční Spolupráce v letech 2014-2020

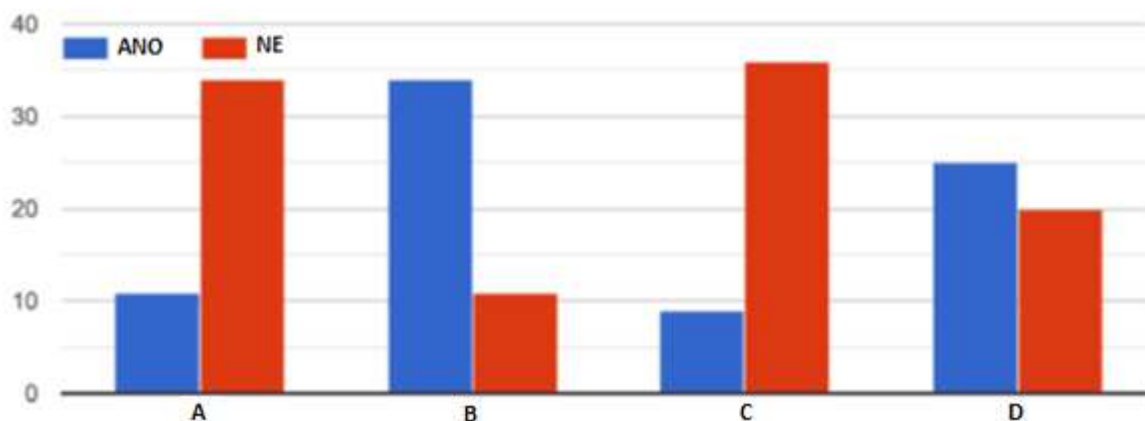
První blok otázek se týkal přeshraniční spolupráce v letech 2014-2020. Zahrnoval 12 hlavně uzavřených otázek.

Znáte Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko

Většina, téměř ¾ respondentů, dobře zná program INTERREG, zatímco ¼ o něm slyšela. Pro pouhou jednu instituci se jedná o neznámý pojem. To svědčí o vysokém institucionální povědomí o programu.

Podávali jste žádost o dofinancování v rámci některého z programů?

A. INTERREG V-A Česká republika-Polsko (projekty nad 30 tis. EUR)

B. Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia

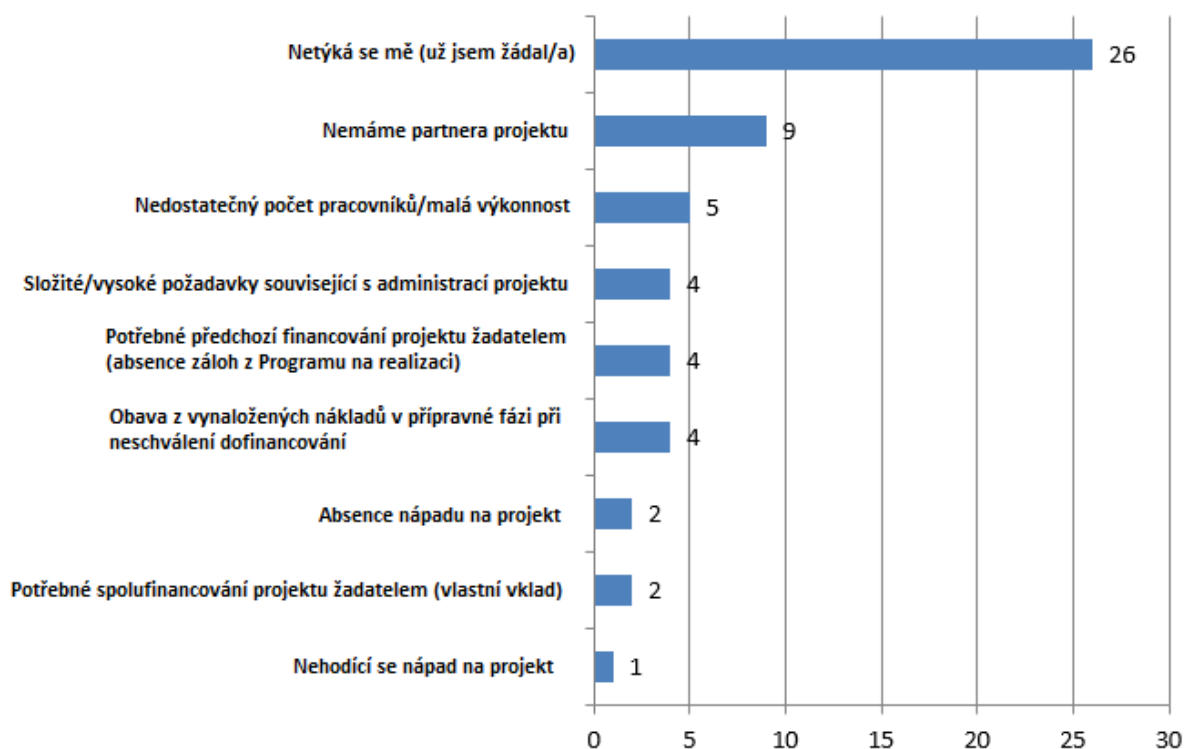
C. Jiné operační programy přeshraniční / nadnárodní / mezinárodní spolupráce (např. Polsko – Slovensko, Slovensko – Česká republika, Region Baltského moře, Střední Evropa, Interreg Europa, ERASMUS+ apod.)

D. Jiné národní operační programy (Regionální operační program slezského nebo opolského vojvodství, Program rozvoje venkova apod.)

Instituce mají s podáváním žádostí velké zkušenosti. Výrazně nejčastěji měly historii podávání žádostí u Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia a RPO. Vzácněji měly instituce zkušenosti v podávání žádostí u projektů INTERREG V-A Česká republika-Polsko nad 30 tis. eur a dalších operačních programů přeshraniční / nadnárodní / mezinárodní spolupráce. U těchto dvou případů převažovaly jednotky, které v rámci těchto programů žádosti nepodávaly.

Důvody nepodání žádosti v rámci programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko (včetně Fondu mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia)

Většina, 26 tázaných subjektů, má už zkušenosti s podáváním žádostí v rámci programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko. Hlavním důvodem nepodání žádostí byla absence partnera projektu (9 údajů). Méně často o nepodání žádosti rozhodl nízký počet pracovníků nebo vysoké formální požadavky. Jako důvod byla rovněž uváděna nutnost dřívějšího financování a obava před vynakládáním nákladů v přípravné fázi. Institucím spíše nechyběly nápady, protože takovou příčinou nepodávání žádostí uvedly pouze 2 instituce.

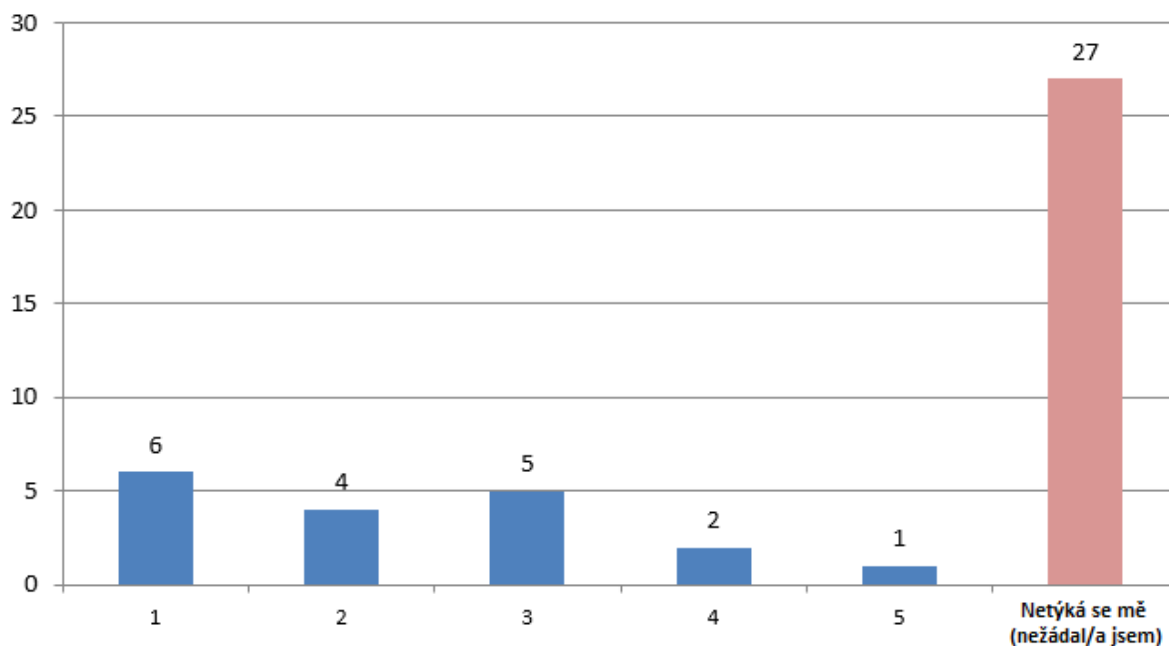

Srozumitelnost programových dokumentů

Následně byli respondenti požádáni o označování srozumitelnosti postupu při podávání žádostí. Známkování probíhalo pomocí pětistupňové stupnice, kde 1 znamená srozumitelné a 5 nesrozumitelné.

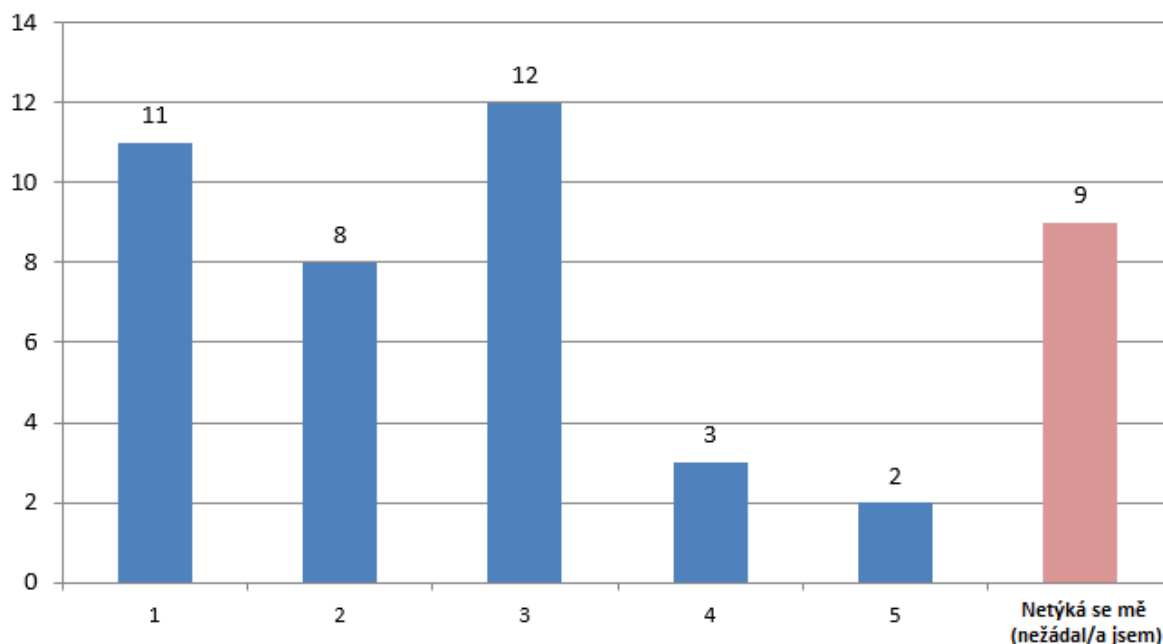
Respondenti uváděli, že obvykle neměli problémy s pochopením programových dokumentů. Jejich známky se ve většině případů pohybovaly od 1 do 3. Relativně největší problémy s pochopením se týkaly systému Ms2014+. Zde se známky pohybovaly od 1 do 4.

Pokyny pro Žadatele a Příjemce programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko (velké projekty nad 30 tis. EUR)

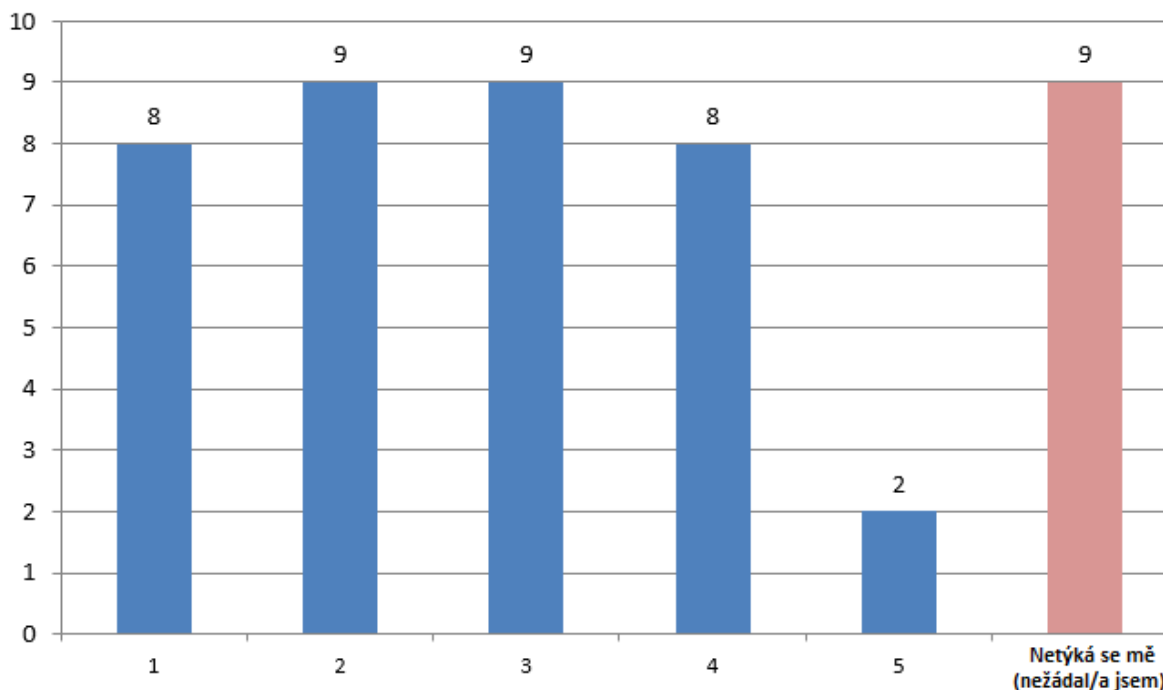
N= 45 1 – srozumitelné, 5 – nesrozumitelné

Pokyny pro Žadatele a Příjemce programu Fondu mikroprojektů programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko (mikroprojekty do 30 tis. EUR)

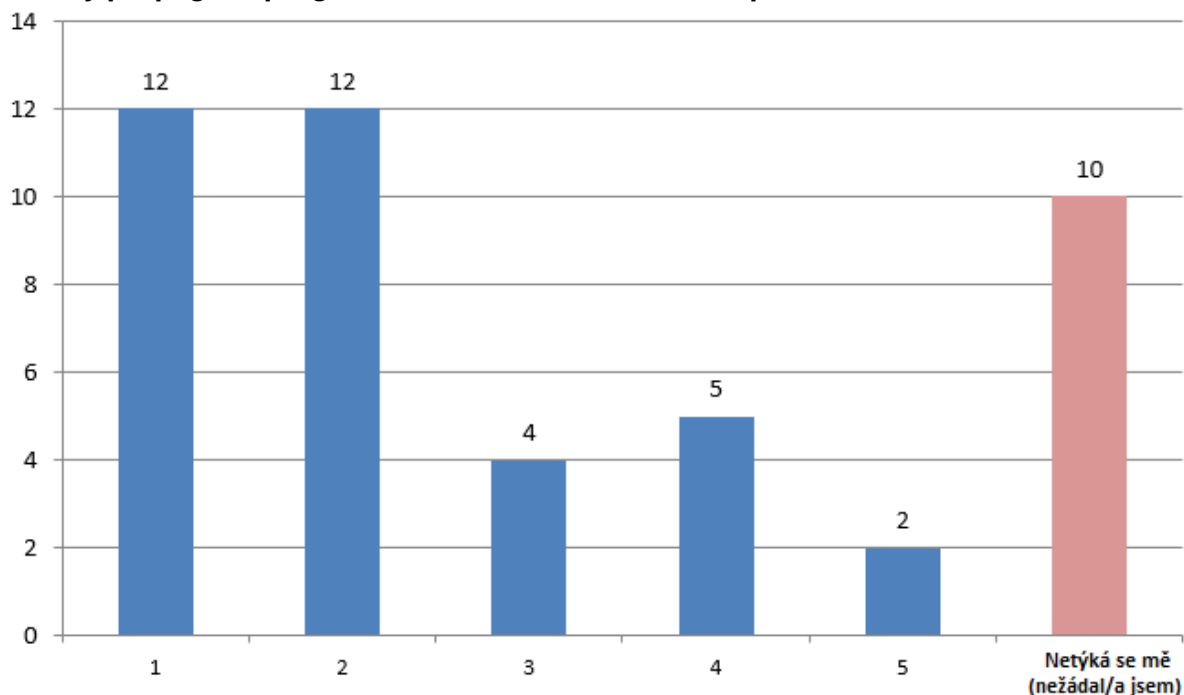
N= 45 1 – srozumitelné, 5 – nesrozumitelné

Pokyny týkající se žádosti o dofinancování v systému MS2014+

N= 45 1 – srozumitelné, 5 – nesrozumitelné

Zásady propagace programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko

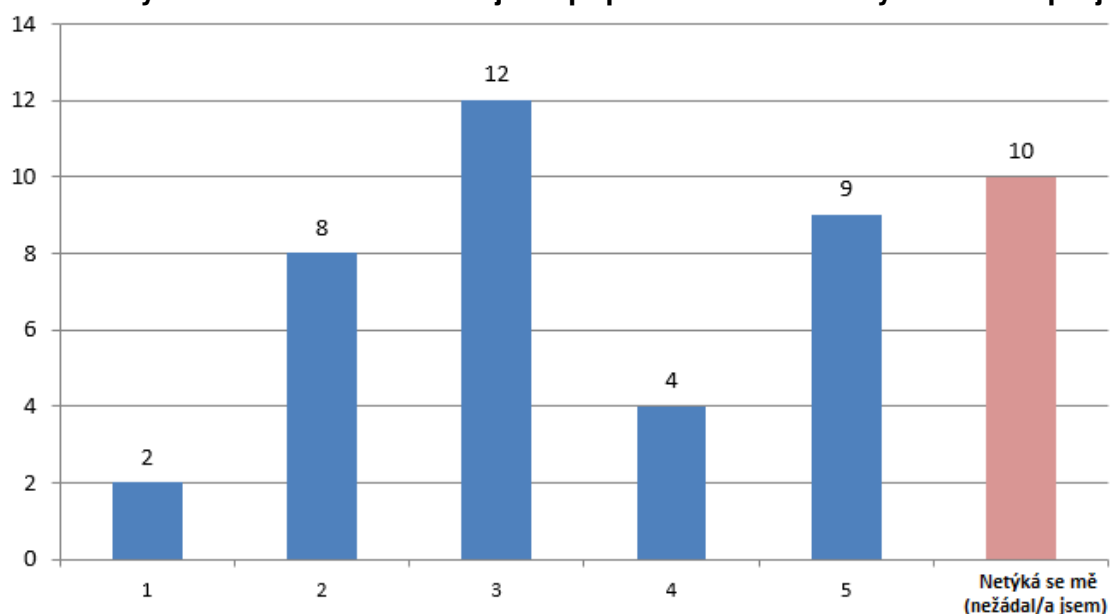

N= 45 1 – srozumitelné, 5 – nesrozumitelné

Stupeň obtížnosti administrativních úkolů souvisejících s podáním a administrací žádostí

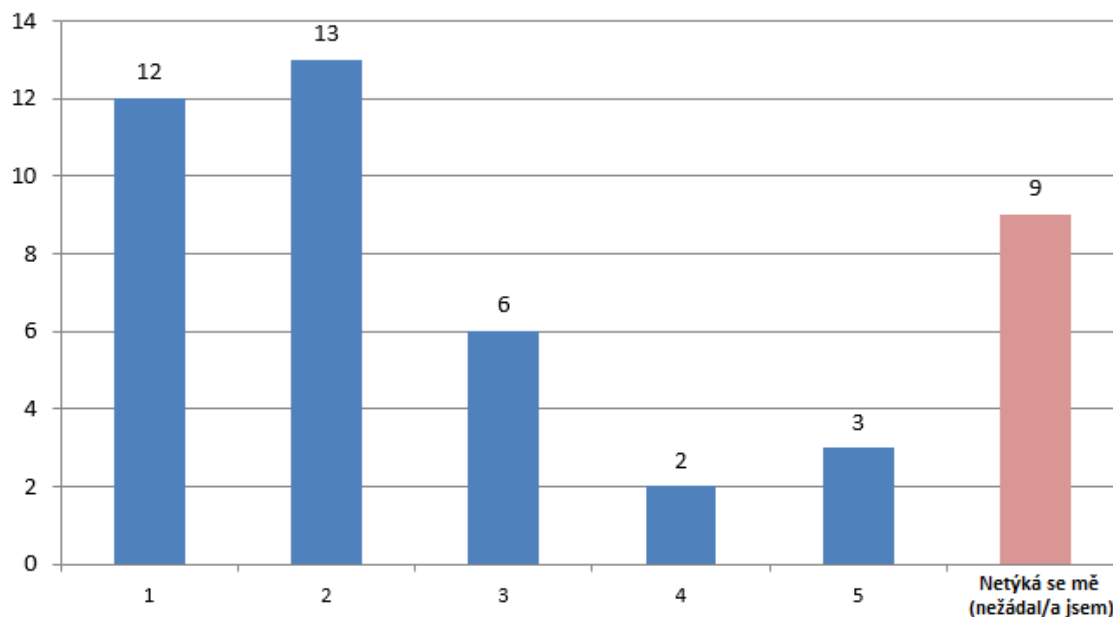
Následně byli respondenti požádáni o oznámkování obtížnosti postupu při podávání žádostí. Známkování probíhalo pomocí pětistupňové stupnice, kde 1 znamená snadný a 5 obtížný. Respondenti uvedli, že dostupnost školení jim nedělá žádný problém. Zatímco samotné vyúčtování projektu, zejména do 30 tis. eur, bylo považováno za obtížné. V tomto případě byl převažujícím údajem stupeň 5. Je třeba doplnit, že vyúčtování velkých projektů bylo podle respondenty vnímáno jako snadnější, tam byla převažující známkou trojka.

Obsluha systému MS2014+ související s přípravou/realizací a vyúčtováním projektů

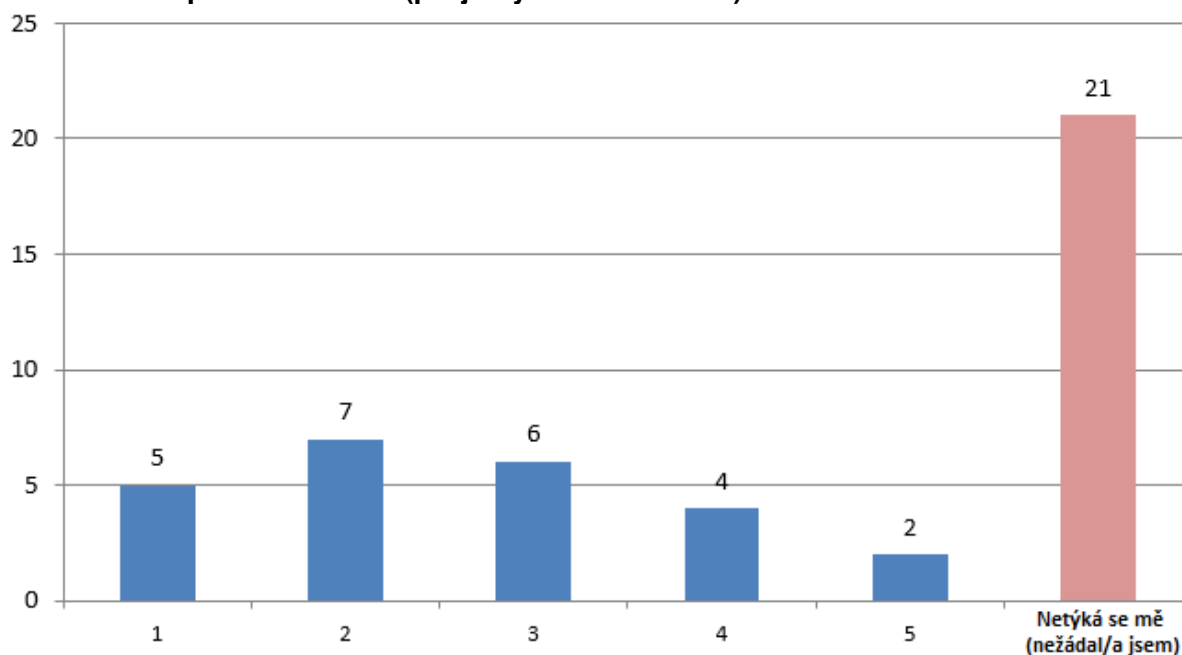
N= 45 1 – snadné, 5 – obtížné

Dostupnost školení z přípravy / realizace / vyúčtování projektů – Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia

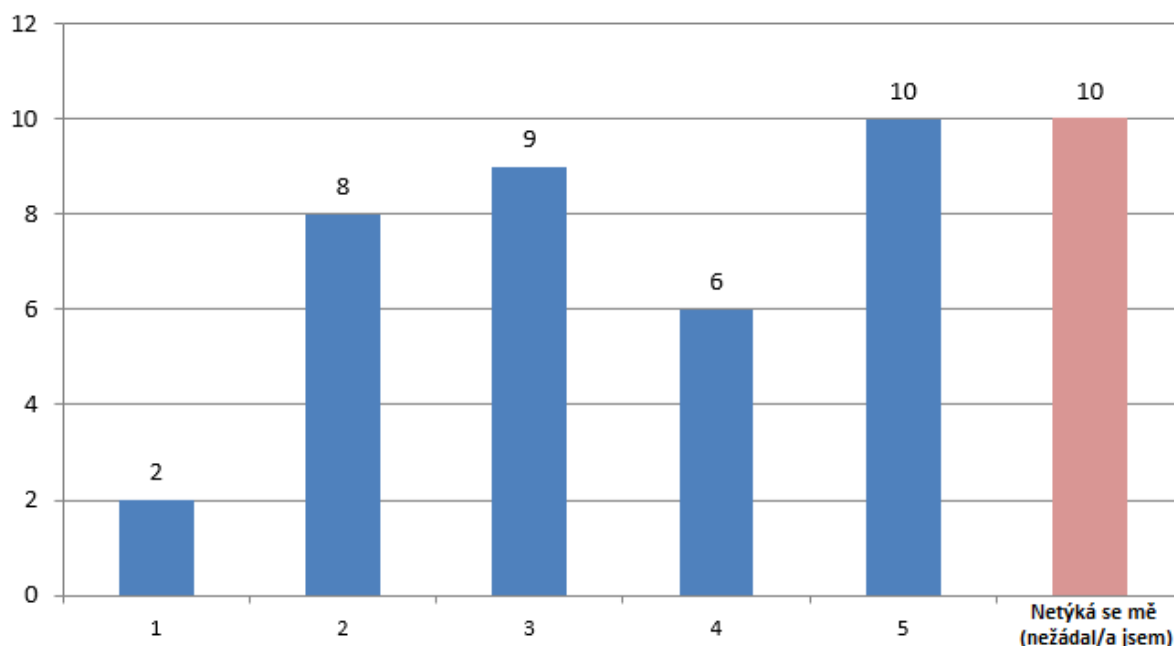
N= 45 1 – snadné, 5 – obtížné

Dostupnost školení z přípravy / realizace / vyúčtování projektů – Programu INTERREG V-A Česká republika-Polsko (projekty nad 30 tis. eur)

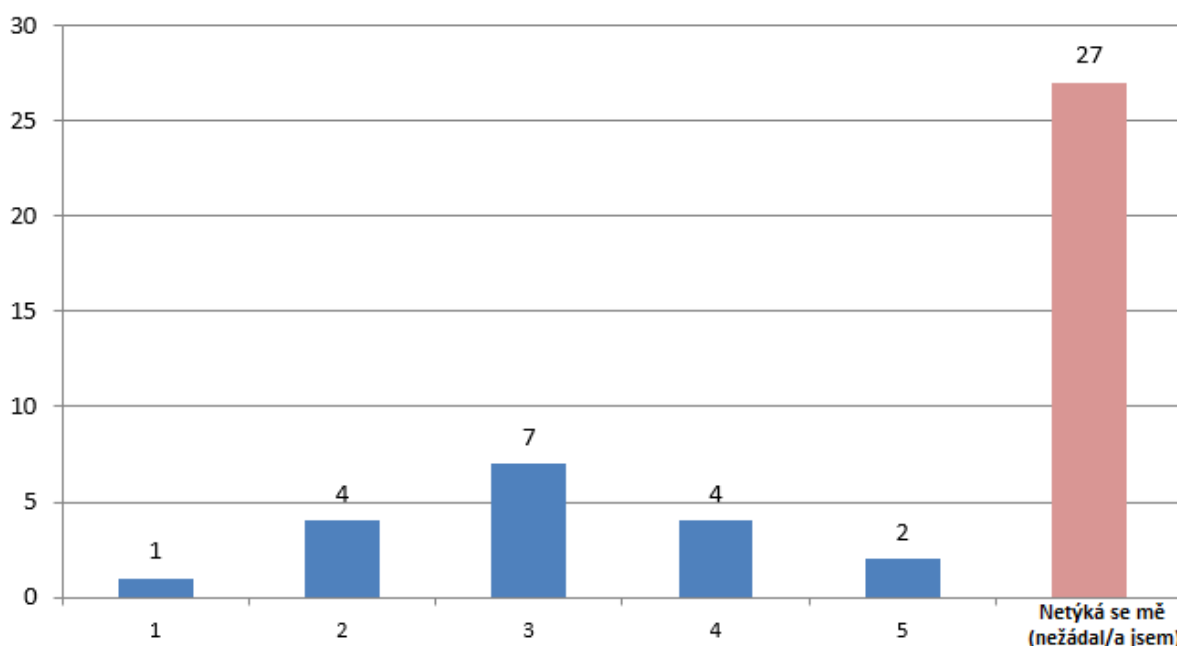
N= 45 1 – snadné, 5 – obtížné

Stupeň obtížnosti při vyúčtování mikroprojektů – Fond mikroprojektů 2014-2020 v Euroregionu Silesia

N= 45 1 – snadné, 5 – obtížné

Stupeň obtížnosti při vyúčtování projektů – Program INTERREG V-A Česká republika-Polsko (velké projekty – nad 30 tis. eur)

N= 45 1 – snadné, 5 – obtížné

Identifikace překážek při podávání žádostí

U další otázky měli respondenti za úkol uvést hlavní překážky při zpracování žádosti o dofinancování. Hodnocení probíhalo pomocí pětistupňové stupnice, kde známka 1 znamenala malou překážku a známka 5 velkou překážku. Výsledky jsou zobrazeny pomocí struktury rozložení odpovědí, a rovněž je uvedena převažující známka (nejčastěji se

opakující). Pro zobrazení a porovnání výsledků je rovněž vypočítána průměrná hodnota pro každý druh překážky.

Co je podle vás hlavní překážkou při zpracování žádosti o dofinancování / při realizaci projektů v rámci operačních programů přeshraniční spolupráce

Druh překážky	Známky				
	1	2	3	4	5
Problémy se získáním základních informací	19	15	3	0	0
Nedostatečná podpora příslušného orgánu při přípravě žádosti o dofinancování	21	14	2	1	0
Dlouhá doba mezi podáním a schválením žádosti	9	12	7	5	4
Dlouhé termíny při refundaci prostředků	4	7	8	7	10
Časté změny zásad programu, směrnic a pokynů	12	8	6	1	0
Potřebné plné dřívější financování projektu (absence záloh)	5	5	9	5	12
Snížení refundací ze státního rozpočtu z 10 % na 5 % pro Fond mikroprojektů	4	3	18	7	5
Komunikace mezi partnery CZ a PL	16	6	6	5	5
Jazykové rozdíly	16	5	6	8	3
Jiná mentalita na obou stranách hranice	13	12	5	5	3
Spolupráce partnerů v době realizace projektu	13	19	7	5	0
Složitá administrace projektu (např. žádosti o změnu)	7	6	10	9	4
Rozsáhlý systém vyúčtování	4	4	11	8	11
Obsluha systému MS2014+	3	5	10	12	8

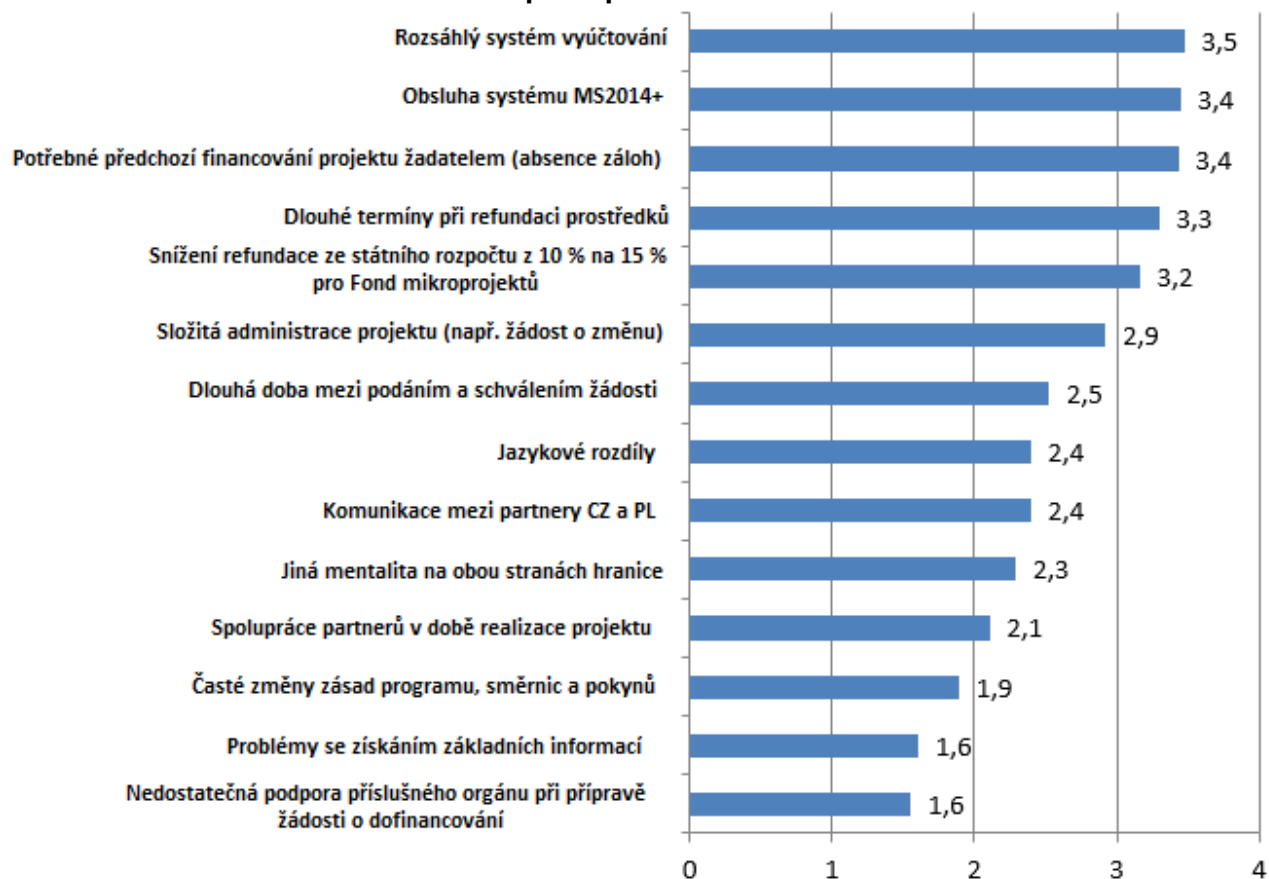
(1 – malá překážka, 5 – velká překážka)

Šedá barva – nejčastěji použitá známka

Výrazně největší komplikací je rozsáhlý systém vyúčtování, obsluha systému MS2014+ a potřebné dřívější plné financování. V těchto případech převažuje známka 5, tedy velká překážka. Na druhé straně nejmenší překážkou podle názoru respondentů tvoří rozsah pomoci příslušného orgánu a dostupnost základních informací. Uprostřed stupnice, identifikované spíše jako malé překážky, jsou uvedeny komunikace mezi partnery, mentalita a jazykové rozdíly. To tedy prokazuje, že největší překážky se týkají formálních otázek, na které Euroregion nemá přímý vliv.

To potvrzuje rovněž průměrná hodnota získaných odpovědí, která se pohybuje od 1,6 (nedostatečná pomoc při podání žádosti) do 3,5 (rozsáhlý systém vyúčtování).

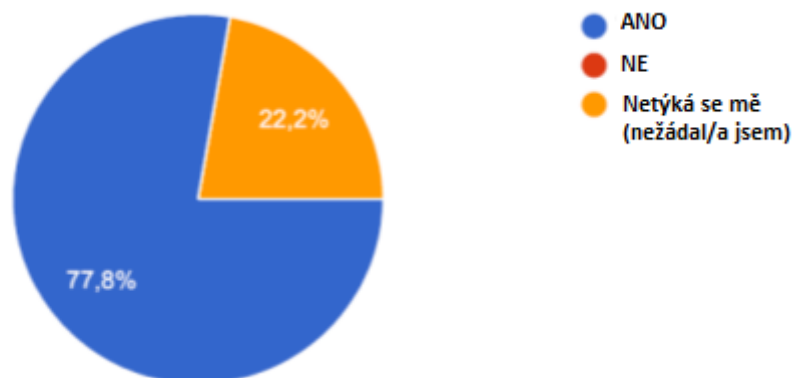
Průměrná známka obtížnosti daného postupu

(1 – malá překážka, 5 – velká překážka)

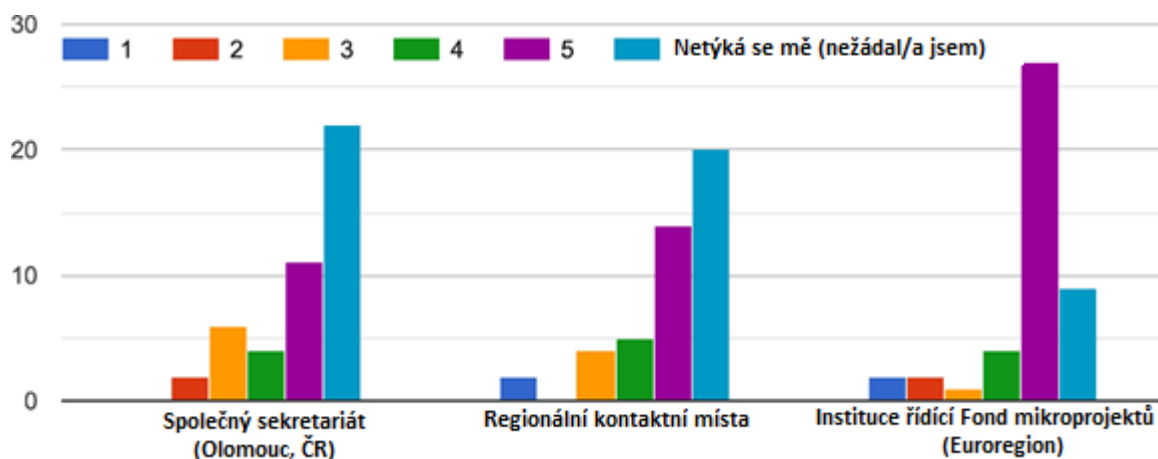
Vyla vaše žádost o dofinancování konzultována s pracovníky institucí zodpovědných za zavádění Programu?

Všechny žádající instituce konzultovaly žádost s institucí odpovědnou za zavádění Programu. Zbývající skupina zahrnovala pouze subjekty dosud nežádající.

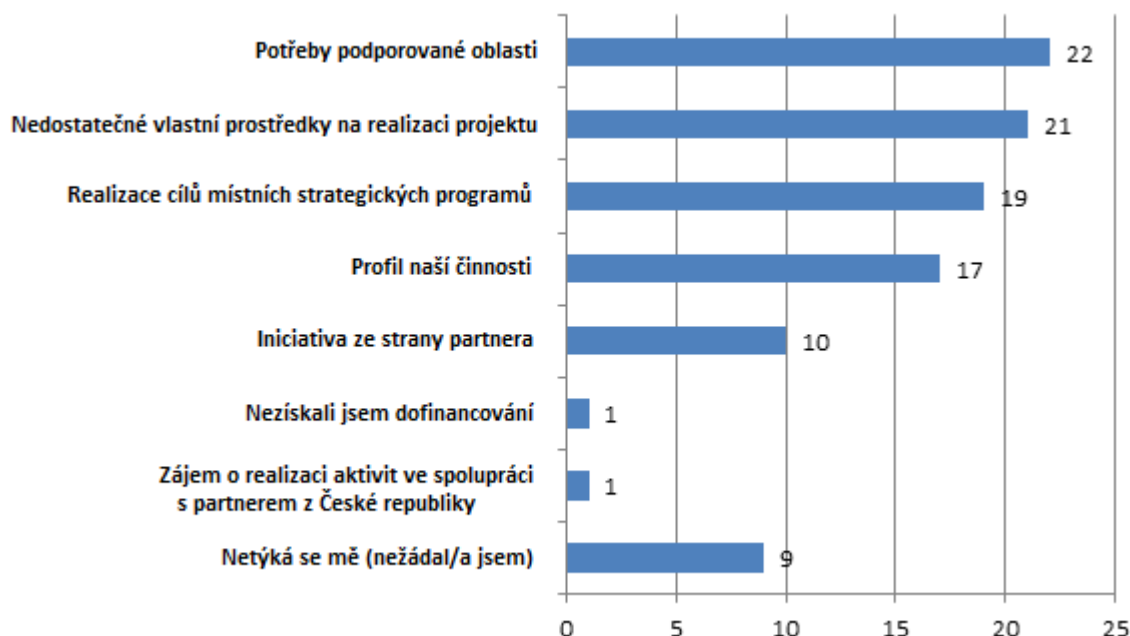
Hodnocení kontaktu s pracovníky institucí odpovědnými za zavádění Programu ve fázi žádání o prostředky

Úkolem respondentů byla oznámkovat spokojenost s kontaktem se zavádějící institucí. Známkování se pohybovalo od 1 – rozhodně negativně do 5 – rozhodně pozitivně. Kontakt s pracovníky podporujících institucí je hodnocen velmi pozitivně. V každém případě se nejčastěji objevuje známka 5 potvrzující rozhodně pozitivní názory. S ohledem na tři typy subjektů jsou rozhodně nejlépe hodnoceny instituce řídící Fond mikroprojektů (Euroregion).

Důvody realizace projektu / mikroprojektu

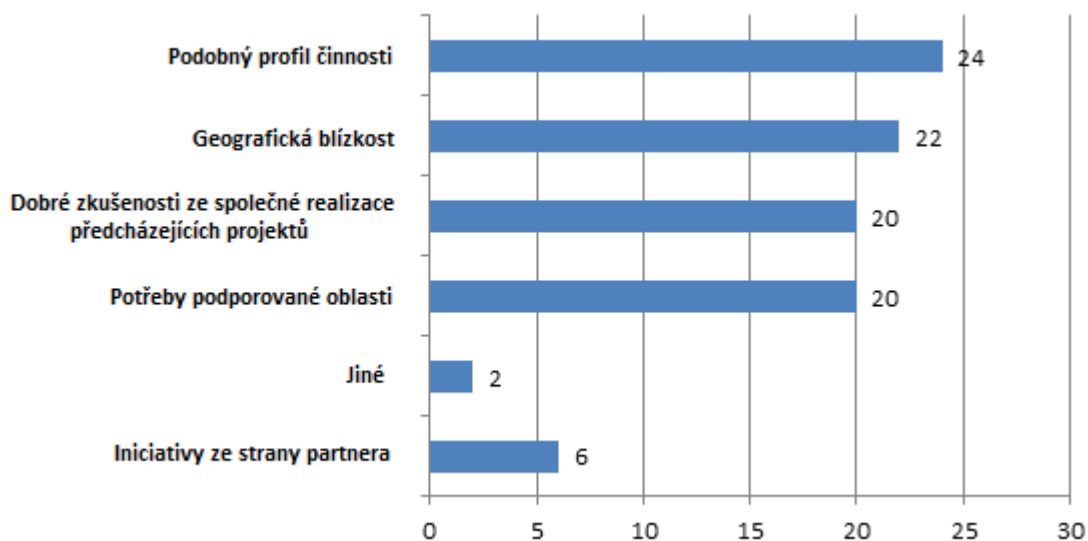
Cílem průzkumu bylo rovněž určení příčin realizace projektu. Respondenti vybírali ze skupiny různých variant, přičemž mohli uvést více než jednu odpověď. Nejčastěji uváděným důvodem byly potřeby podporované oblasti (22 odpovědi). Poněkud méně často byl uváděn problém nedostatečných vlastních prostředků a realizace cílů místních strategií.

Co vás vedlo k tomu, že jste se rozhodli realizovat projekty / mikroprojekty právě s tímto partnerem / těmito partnery?

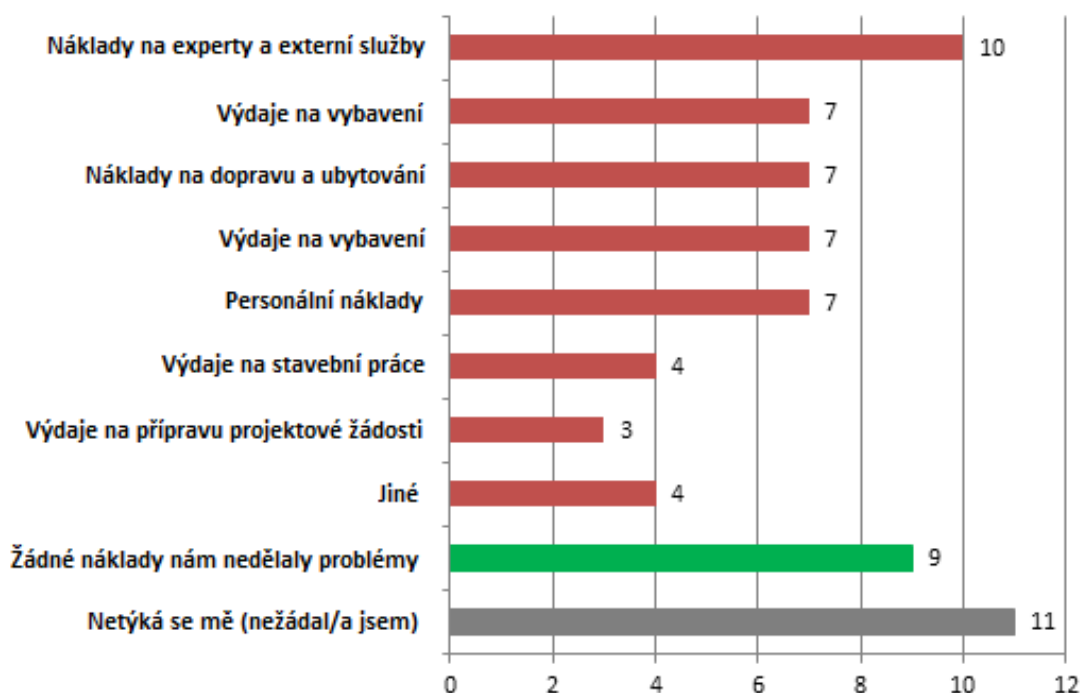
Respondenti rovněž oznámkovali podmínky rozhodnutí o realizaci projektu s těmito partnery. Respondenti vybírali ze skupiny různých variant, přičemž mohli uvést více než jednu odpověď. Potvrdilo se, že hlavně rozhodoval podobný profil činnosti a geografická blízkost.

Méně často byly uváděny dobré zkušenosti s daným partnerem získané při jiných projektech a potřeby podporované oblasti. V šesti případech bylo rozhodnutí odpovědí na iniciativu ze strany partnera.

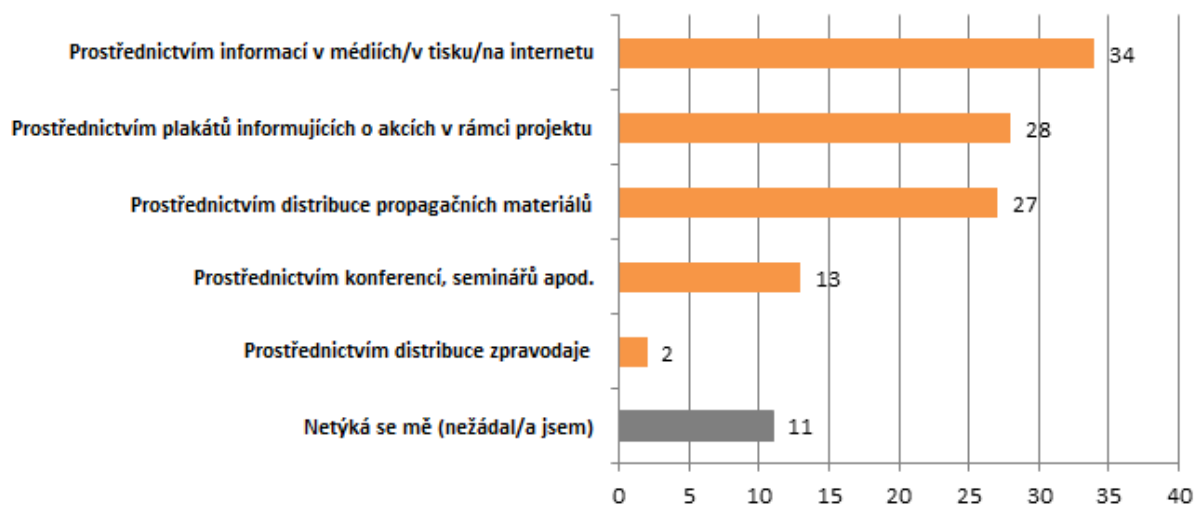
Které náklady v rámci realizovaných projektů / mikroprojektu vám dělaly problémy při vyúčtování?

Podle respondentů největší problémy při vyúčtování dělaly náklady na experty a externí služby (10 odpovědí). Identické obtíže (po 7 odpovědí) byly spojeny s výdaji na vybavení, náklady na dopravu a ubytování, výdaji na vybavení a personální náklady. Je třeba zdůraznit, že až 9 odpovědí, tedy 20 % respondentů, konstatovalo, že žádný z nákladů jim při vyúčtování nedělal problémy.

Jak propagujete vámi realizované projekty / mikroprojekt?

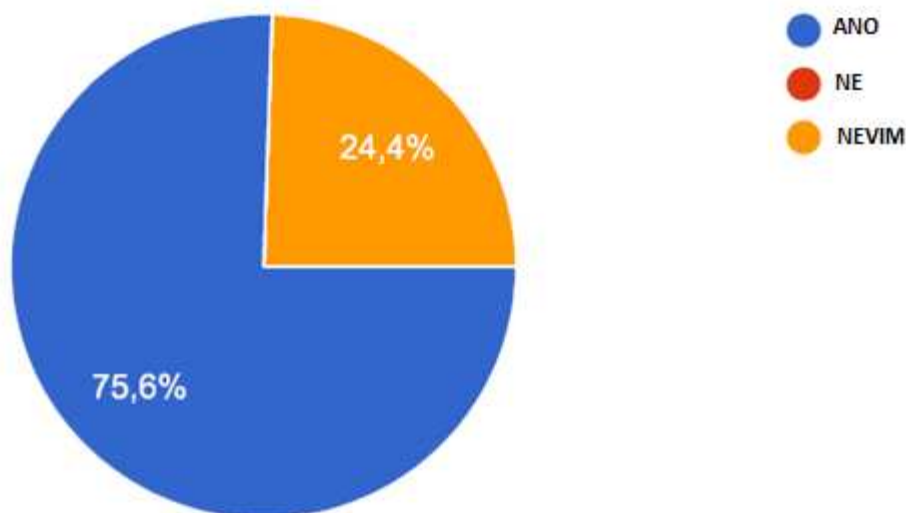
Respondenti uváděli, že projekty nejčastěji propagují v médiích, tisku a na internetu. Dále pak uváděli plakáty a distribuci dalších propagačních materiálů. Málo populární formou je distribuce zpravodajů, kterou uvedly pouze 2 instituce.

PLÁNOVANÁ PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE V LETECH 2021-2027

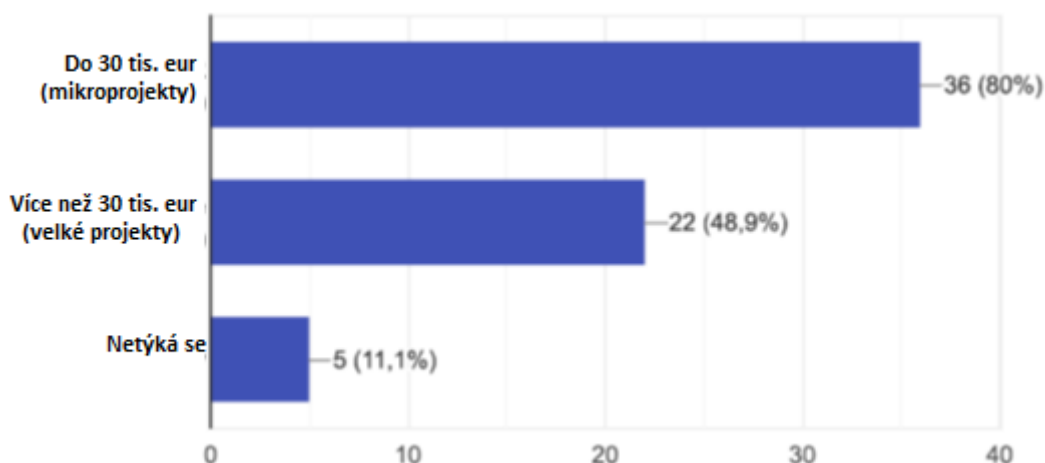
Zájem o podání žádosti o dofinancování v rámci fondu mikroprojektů v novém programovém období

Výrazná většina, více než ¾ subjektů zúčastněných v průzkumu, zamýšlí podávat žádosti o dofinancování. Nerozhodnuta je ¼ respondentů, ale neexistují instituce, které by jednoznačně prohlásily nezájem o podání žádosti.

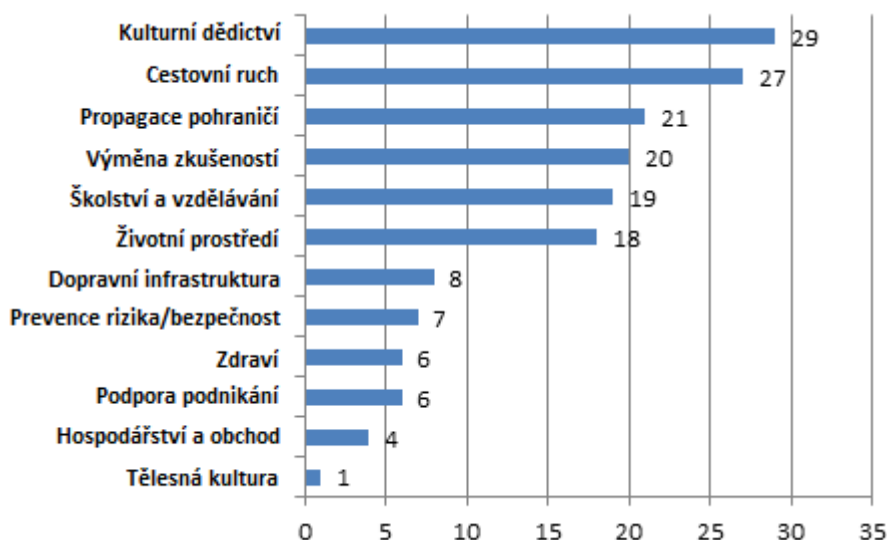
Odhadovaná částka dofinancování v eurech plánovaná na realizaci projektové aktivity/návrhu v novém období 2021-2027 česko-polského programu přeshraniční spolupráce.

Největší zájem je o mikroprojekty do 30 tis. eur, které potenciálně uvedlo až 36 subjektů. Velké projekty zvažuje 22 institucí, což je téměř 50 %.

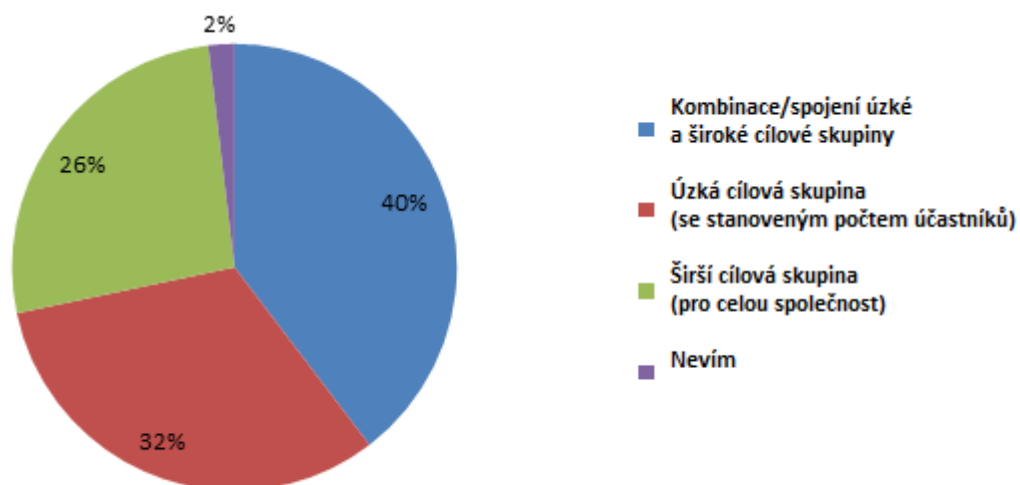
Tematické oblasti plánované k realizaci v rámci přeshraniční spolupráce v novém programovém období

Mezi tematickými oblastmi se největší popularitě těší spolupráce zahrnující kulturní dědictví a cestovní ruch. Méně často byla uváděna propagace pohraničí, výměna zkušeností, školství a životní prostředí. Relativně nejnižší zájem byl o tělesnou kulturu, hospodářství a obchod. Celkem bylo uvedeno 11 různých tematických oblastí.

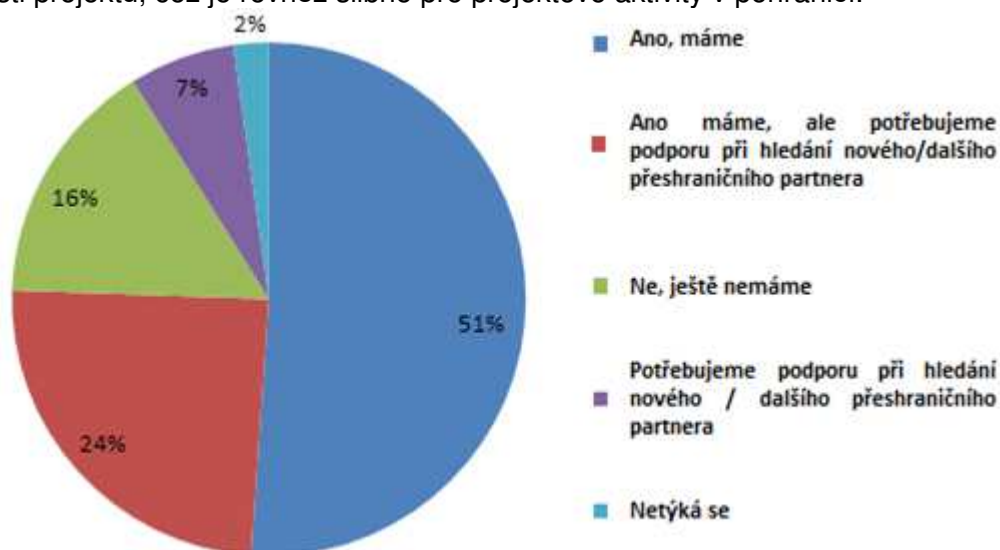
Preferovali byste realizaci přeshraničního česko-polského projektu zaměřeného na aktivity pro:

Nejčastěji preferované by byly projekty, jejichž cílová skupina by byla kombinací úzké a široké skupiny příjemců (40 %). Úzkou cílovou skupinu uvedlo 32 % respondentů, přičemž širokou cílovou skupinu uvedlo 26 % dotazovaných. Tyto preference pravděpodobně záleží na povaze projektu.

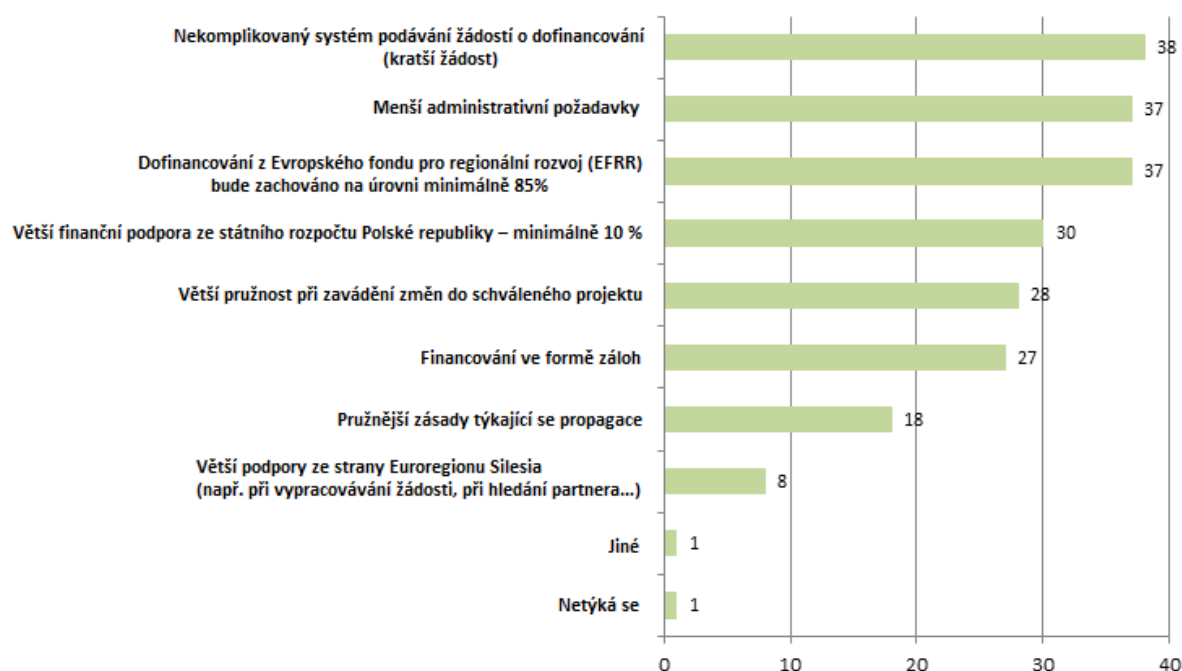
Máte přeshraničního Partnera projektu?

Více než polovina dotazovaných má přeshraničního partnera. Dalších 24 % má partnera, ale potřebuje podporu při hledání dalšího subjektu pro spolupráci. Pouze 16 % subjektů uvádí, že nemá žádného partnera. Rozložení odpovědí potvrzuje, že většina subjektů má a udržuje vztahy, které mohou být základem pro další spolupráci. Nepřímo to rovněž potvrzuje efekt udržitelnosti projektů, což je rovněž slibné pro projektové aktivity v pohraničí.

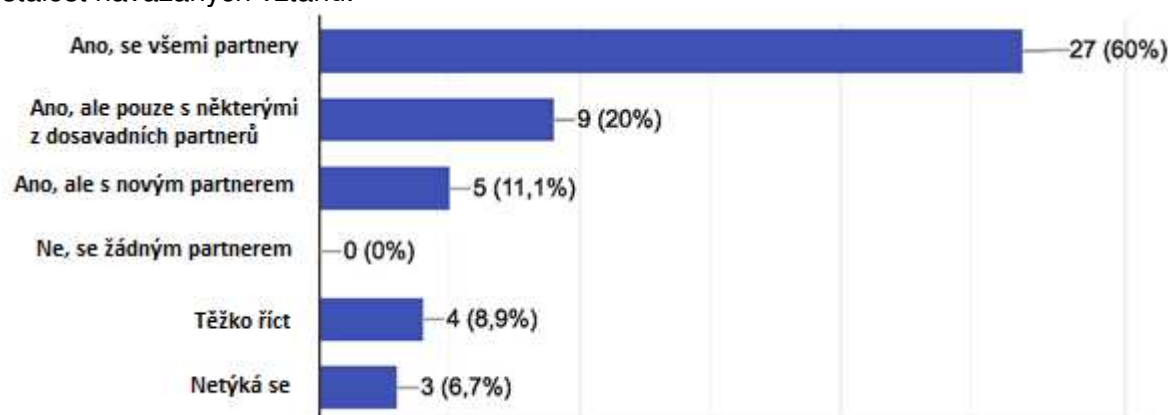
Očekávání v rámci fondu mikroprojektů (do 30 tisíc eur) v novém programovém období

Nejvíce očekávaný od fondu mikroprojektů je podle názoru respondentů nekomplikovaný systém podávání žádostí. Pouze o jednu odpověď méně získaly menší formální požadavky a rovněž zachování 85% podpory z EFRR. Nejméně odpovědí se týká větší podpory na úrovni Euroregionu při podávání žádostí, což je spojeno s pozitivní hodnocením dostupnosti školení a velmi dobrým hodnocením práce těchto zařízení.

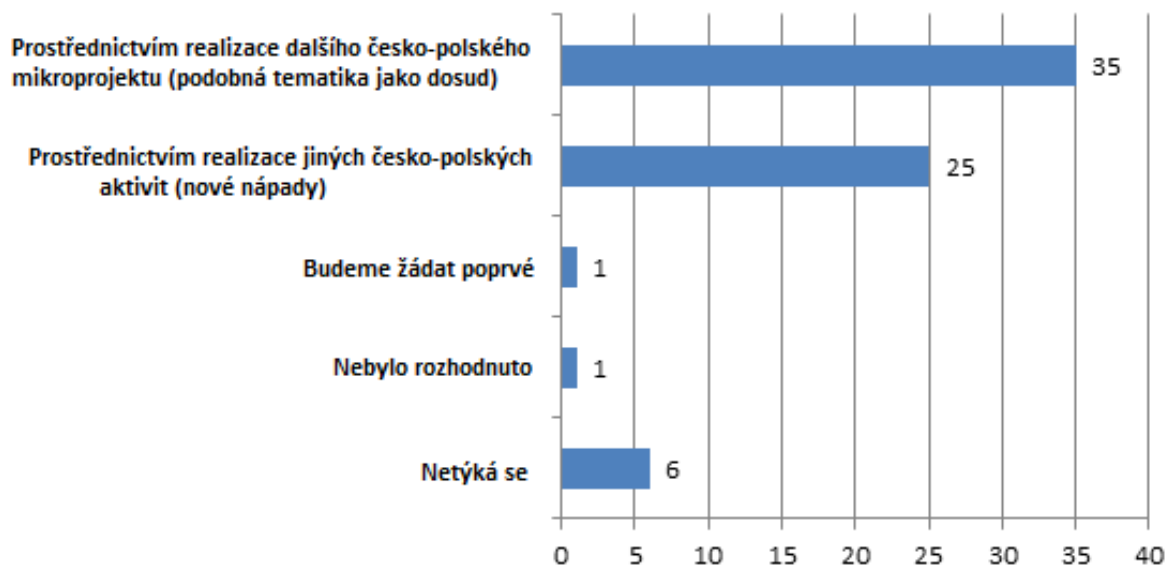
Máte v úmyslu pokračovat ve spolupráci s dosavadními partnery?

Se všemi dosavadními partnery zamýšlí spolupracovat 60 % institucí, dalších 20 % pak plánuje pokračovat s částí dosavadních partnerů. Neexistuje instituce, která by uvedla, že nechce spolupracovat se žádným partnerem, přičemž 11 % uvedlo, že chce spolupracovat ale s novým partnerem. Rozložení odpovědí potvrzuje spíše dobře zkušenosti se spoluprací a stálost navázaných vztahů.

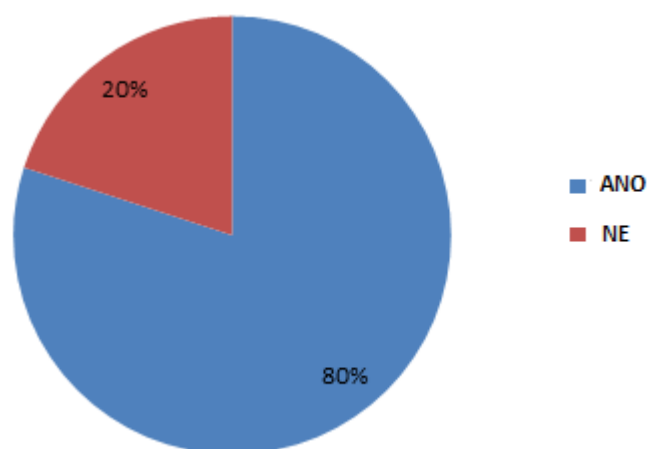
Plány týkající se česko-polské spolupráce po roce 2021?

Hlavním záměrem institucí zúčastněných v průzkumu je realizace dalšího mikroprojektu. Poněkud méně odpovědí se týká realizace nových nápadů, což zahrnuje 55 % subjektů. To potvrzuje další zájem o účast v aktivitách zaměřených na přeshraniční spolupráci.

Máte jiné plány týkající se česko-polské spolupráce po roce 2021?

Až 80 % institucí (respondentů) má rovněž jiné plány spolupráce po roce 2021.

Plány týkající se česko-polské spolupráce po roce 2021

Poslední otázka byla otevřená a týkala se plánů další spolupráce. Byla pokračováním předcházející otázky. Respondenti potvrzují zájem o další spolupráci, ale kromě vzácných výjimek neuvádějí konkrétní aktivity. Možná, že plány jsou pouze ve fázi koncepce a doposud nebyla učiněna definitivní projektová rozhodnutí.

SHRNUTÍ

Průzkumu se zúčastnilo 45 institucí, reprezentujících zařízení s různým profilem činnosti. Výrazná většina institucí má zkušenosti při podávání žádostí o unijní prostředky. Ve skupině dotazovaných institucí má největší popularitu fond mikroprojektů do částky 30 tis. eur. Všechny instituce tento program znají.

Největší potíže při realizaci projektů a přeshraniční spolupráce jsou spojeny s formalitami a obsluhou systému MS2014+. Respondenti využívají podporu zavádějících institucí a velmi dobře hodnotí kontakt s těmito institucemi, nejlépe pak s institucí řídící Fond mikroprojektů (Euroregion).

V důsledku toho v novém programovém období 2021-2027 očekávají hlavně odstranění formálních potíží a zachování 85% podpory z EFRR. Jednotky jasně potvrzují svůj zájem o pokračování spolupráce nebo o její navázání. Většina, až 60 %, s dosavadními partnery a v analogických oblastech činnosti. Polovina jednotek má zájem o navázání spolupráce podle nových nápadů. Zájem o pokračování spolupráce dobře svědčí o průběhu dosavadní spolupráce a potvrzuje stálost navázaných vztahů. Podle prohlášení respondentů bude opět největší zájem o projekty do 30 tis. eur.

Výsledky průzkumu potvrzují, že je možné posílit a usnadnit přeshraniční spolupráci, ale ve většině případů je nutná úprava všeobecných pravidel informačního systému (aplikace pro podporu žádostí a vyúčtování) a zásad realizace programu, což přesahuje přímý zásah euroregionu.

Odpovědi a postřehy respondentů z české strany jsou ve velké míře shodné s polskými zkušenostmi. Společným jmenovatelem omezení a problémů uváděným na obou stranách hranice jsou vysoké formální požadavky.